

Mikołaj Rej
Apocalipsis

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Mikołaj Rej *Dzieła*

oprac. Małgorzata Pierzgalska, Regina Kozubowska, Piotr Małek

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-00-9

strona: kt

- 1: Apocalypfis.
- 2: To iest.
- 3: Dziwna íprawá íkry=
- 4: tych táiemnic Páńfkich/ ktore Ia=
- 5: nowi świętemu/ gdy był wygnan prze wyzná=
- 6: nie wiary świętey ná wysep kthory zwano Pa=
- 7: tmos/ przez widzenia y przez Anyoły
- 8: rozlicznie zwiástawáne były.
- 9: Pytacyeíż íe o písmiech/ ná ktorych zależy
- 10: krolestwo Páńskie. Bo frogi íest ítrách
- 11: wpáść w ręce Bogá żywiącego.
- 12: Z Drukárniey Mácieiá Wirzbięty.
- 13: Roku Páńskiego 1565.

strona: AA2

- 1: Zacnie Vrozonemu
- 2: Pánu/ Pánu Mikołáiowi Náru=
- 3: ízowiczowi/ Sekretarzowi y íprawcy Kán=
- 4: celláriey Kfięstwá Lithewfskiego/ Stárofcie
- 5: Márkowickiemu etc. Przyacielowi íwe=
- 6: mu y brátu Krześciáńfskiemu bár=
- 7: zo miłemu.
- 8: Wiele o thym pífić álbo
- 9: mowić co nie może być żadnym
- 10: rozumem ogárniono/ thedy íá=
- 11: má tá rzecz to ínádnie káżdemu
- 12: rozrádzić może. Ale íż nam rofkazano o thym
- 13: íe pytać y o tym wiedzieć co íest ku zbáwieniu
- 14: náízemu potrzebnego/ tedy y profatakóm o tym
- 15: íe dowiádownić ínadź íeízcze więcey przyfíoi.

- 16: A to co iest ku chwale Páńfkiey to iuz y kámie=
17: nie by mowić vmiáło powinneby było wyfla=
18: wiác. Gdyż Prorok woła ná wšzytko łtworze
19: nie y ná gory y ná láfy/ áby dawály powinną
20: chwałę imieniowi Páńfkiemu. Bo ácz tho fá=
21: mo przez fię żadney chwały tey wielmożności
22: dác nie może/ áni iey wyznác może. Ale gdy fie

AA 2

przypátrzy

Lif.

- 23: przypátrzymy nierozmierzonym łpráwam
24: Páńfkim/ iáko to dziwnym kftátem á nado=
25: bnym porządkiem wšzytko łpráwić raczył/ te=
26: dy nielza iedno zádziwowawšzy fie temu/ mu=
27: sí być s tego wiekuifta cześć á chwałá imienio
28: wi iego świętemu. Ale o tych dziwnych á táie=
29: mnych łpráwach iego/ álbo o tym żadnym ro=
30: zumem nie ogárnionym Bołtwie iego mowić
31: álbo piác tedy łnádnie łam łtrách myłł odehy=
32: mie. Gdyż ten żaden ná łwiece nie był który=
33: by fie temu kiedy przypátrzić mogł/ álbo o tym
34: włáfnie mowić álbo piác vmiál. Gdyż y on
35: Moizełz który s tym wielmożnym Bołtwem
36: przez czterdzieści dni mowił/ głos iáwnie łły=
37: łzał/ podobieńłtwá widziál/ á wždy o tym áni
38: mowić áni powiedác nic łłufznie nie vmiál.
39: Ezáiałz/ Ieremiałz/ y ini Prorocy też bywáli
40: záchwyceni/ też widáli the dziwną wielmoż=
41: ność/ też głófy łłycháli/ y rozmowy miewáli/
42: á wždy tákże nic nam łłufznego ná piłmie po=
43: wiedzieć o tym nie mogli. Páweł łwiewy które

44: go ten Pan sam zwał wdzięcznym naczyniem

45: swoim który bywał zachwycon/ tak iako sam

46: piłze/ aż do trzeciego niebá/ także y głos słyłzał także sie

strona: AA3

Lift.

1: także sie y oczymá przypátrował dziwney tey

2: wielmożności. A což nam o tym ná piśmie zo=

3: ftáwił? Nic więcey iedno zádziwowawłzy sie

4: á prawie stráchem zemdlawłzy/ záował wiel

5: kim głosem: O nierozmierzona głębości tych

6: skrytych táiemnic Pánfkich. Y kthoż kiedy po=

7: znał thy spráwy twoie moy miły Pánie? álbo

8: kto v ciebie kiedy w rádzie twoiey mógł być?

9: Thu iuz nam ná koniec przypadł on Apoštoł y

10: Ewányeliftá Ian święty/ który iako o nim pi= szał/ był zá żywotá swego wielkim miłośnikiem

11: Pánfkim/ á dla wyznawánia imieniá święte=

12: go iego był potym wygnan ná ieden wysp kto

13: ry zwano Pathmos. Tám będąc w onych te=

14: sknicach á w onym rozmyślaniu swoim/ Pan

15: iż nigdy nie opuścza wiernych swoich/ wiele=

16: kroć do niego posyłał ná rozmowy Anyoły

17: swoje/ wielkroć bywał w skrytościach niebie=

18: skich w zachwyceniu swoim/ tak iż iáwnie á iá

19: śnie widział ony nierozeznáne spráwy á nieo=

20: gárnione táiemnice Pánfkie/ tak iż y głos Pán

21: fki wielkroć słyłzał/ y rozmowy miewał.

22: A což nam o tym powiedział? á což nam o tym

23: nápiśał? Oto także iako y inśzy/ że sie y podziś

strona: AA3v

Lift.

- 1: s thego żaden rozumem flufznie wyprawić nie
- 2: może. Abowiem tho zawnždy bywał obyczay
- 3: Duchá fwiętego/ iż poľpolicie pod zákryciem
- 4: fwiátu oznáymował táiemnice Boľtwá fwe=
- 5: go/ áby tylko wierni temu fie z dáleká przypá=
- 6: trowáli/ á niewiernym iefzcze bárziewy bywá=
- 7: ią oczy oflepione/ iż fie temu nie tylko przypá=
- 8: trzyć ále áni podziwować mogą.
- 9: Lecż iż Pan wiernych fwych nigdy opuścić nie
- 10: chce/ pobudza przedfię ludzi pocżciwe ku obiá=
- 11: łnieniu chwały fwoiey/ á dodawa im Duchá
- 12: fwego fwiętego/ iż fie wždy ácz s ftráchem po=
- 13: kufzáią mowić álbo piľać o tey dziwney á nie=
- 14: przypátrzoney wielmożności iego. Tákże y to
- 15: piľmo Ianá fwiętego tych zákrytych táiemnic
- 16: Páńskich/ ácz przez wiele łet lath práwie iáko
- 17: popiołem zátrzęfione leżało/ á wľzakoż pobu=
- 18: dził Pan ludzi pobożne/ ktorzy fie wždy o tho
- 19: pokuľili/ á zwłáľzcżá w tym zámieľzaniu fwiá
- 20: tá tego/ iż ie práwie iáko s piáľku wygrzebli/ y
- 21: fwiátu/ podáli/ y z łáľki Páńkiey obiáľnili/ iż
- 22: im wždy lepiej ludzie á niľzli pirwey iuż zrozu=
- 23: mieć mogą. Ia będąc Polakiem á życzli=
- 24: wym narodowi fwemu y Oyczyźnie tey ktora mię iáko

strona: AA4

Lift.

- 1: mię iáko włáľna máťká w poľrodku fiebie wy=
- 2: chowáľá/ gdyżem widział iż ini od Bogá ob=

- 3: dárzeni/ á Inadz' ci co im to powinnie należa=
4: ło/ máło o tym dbáią/ muiałem fie tym iednym
5: kámieniem vczynić/ ktory by mowić vmiał po=
6: winienby káždy wyznác tę chwałę Páńfką/ á
7: s ftráchem fie o to pokuśić/ ábych wołał o they
8: dziwney wielmożności iego/ áby też tá Oyczy
9: zná moiá/ á zwłázczá w thych záziębłychb krá=
10: ioch á w ludziach máło dbálych/ przypátrowá
11: łą fie tym zákrytym táiemnicam Páńfkim á te=
12: mu Boftwu żadnym rozumem nie ogárnione=
13: mu/ gdyż bez thego nic fie dobrego nikomu áni
14: záczać áni sftác nie może. Y pokuśilem fie o to/
15: ácz z wielkim poftráchem/ ábych też tho Pol=
16: fkim ięzykiem/ iáko tháko dogrzebáiącz fie/ á
17: wśákoż da Pan Bog nic od fzczyrey prawdy
18: nie odstępuiąc/ Bráciey fwoiey á Narodowi
19: fwemu ná pámięć zoftawił.
20: Abowiem kto fie będzie chciał temu przyczytác
21: á pilnie vważác/ wśytko to tu znajdzie/ á wśy
22: tkiemu fie przypáthrzy/ czego pocźciwemu á
23: wiernemu człówiekowi potrzebá ku fprawo=
24: wánium żywotá fwoiego. Przypáthrzy fie czá=

AA 4

fom wśy=

strona: AA4v

Lift.

- 1: fom wśytkim ták przefzłem/ ták też przyśzłym/
2: tákże też y terázeyfzym. Náuczy fie iáko ma v=
3: twirdzić mocną nádzieię fwoię w káżdym nie=
4: befpieczęńfthwie fwoim. Zádiwuie fie onym
5: nierozmierzonym á żadnym rozumem nieogár

- 6: nionym poštěpkom/ Ńpráwam/ Ńádom/ y Ńprá=
7: wiedliwoŃciam PáńŃkim. Zádziwuie Ńie Ńtrá=
8: Ńznemu á wielmoźnemu MáyeŃtatowi iego.
9: Náuczy Ńie iákiey prawdy potrzebuie to wiel=
10: moźne BoŃtwo iego zá rozliczne dobrodziey=
11: Ńtwá ktore on dziwnemi kŃtały raczy okázo=
12: wáć dármó á s Ńzczyrey dobroći Ńwey temu ni=
13: kcźemnemu Ńwiátu.
14: A thák ia wiedząc cie być człowieká zacnoŃcią
15: Narodu y pocźćiwemi cnotámi y roŃtropnym
16: ćwiczeniem/ gdyź cie widam vŃtháwicźnie ná
17: dworze y ná Ńpráwách páńŃkich/ od Bogá ob=
18: dárnego/ inych cnot y obycźáiow twoich wy
19: licźać niechcę/ gdyź Ńie im iuź dobrze ludzie przy
20: pátrzyli/ zdáło mi Ńie ábychći ty kŃiaźki do rę=
21: ku podał á imieniowi twemu przypíŃał. Thu=
22: Ńząc ták Ńobie/ iż gdy cie Pan Bog pocźćiwemi
23: náukámi obiáŃnić raczył/ gdy ty to pochwalíź
24: iż j od inych pochwalono będzie. A Ńtąd y inym Ńnádnie

strona: AA5

Lift.

- 1: Ńnádnie myŃl vroŃć będzie mogłá/ iż więcey po
2: kuŃzać Ńie będą mowić y píŃać o they dziwney
3: chwale thego wiecznego á wielmoźnego Bo=
4: Ńtwá Pána náŃzego. Skąd Ńie moźe Ńnádniey
5: rozmnoźyc wieczne błogóŃłáwieńŃthwo iego
6: tym narodom náŃzym/ á thym zápáđłym krá=
7: iom náŃzym. Gdyź iáko widzimy w tych niebe
8: ŃpieczeńŃthwiech náŃzych iż nam pilnie trzebá
9: Ńwiętego miłóŃierdzia iego. A tobieych życzył

- 10: iáko Krześciáńfkiewu brátu/ áby Pan Bog
11: ty dáry swoie ktore w tobie okazác raczył
12: im dáley tym więcej obiańnić raczył ku
13: cźci á ku chwale swoiey/ á ku sławie
14: twey/ á potym ku zbáwieniu
15: twemu.
16: Twoy życźliwy towarzysź
17: ktorego dobrze znałz.

AA 5

strona: AA5v

- 1: Ku dobrym towarzysźom
2: krotka przemowá.
3: Wiele ták skrytych rzeczy ná swiecie widzimy/
4: Że o nich ni rozumiec ni mowic vmiemy.
5: A což gdy pomyflimy ná niebieskie spráwy/
6: Tu rozum vřtác musí iáko błazen práwy.
7: Bo ácz tych wiele dziwow oczymá widzimy/
8: Máło przedřię rozeznác co to iest vmiemy.
9: Iáko ták ciężkie niebo záwiřło nád námi/
10: Iáko iest przyřtroiono pięknyemi gwiazdami.
11: Iáką słońce goráć tu czyni ná zyemi/
12: Y iáko s cźáfem zářię chłodem ciepło zmieni.
13: Iáko přętko obbieży okřąg řwiátá wřzego/
14: A barzo w máłym cźáfie ořwieci káźdego.
15: Iáko on błády mieřiac swoie odmiennosci/
16: Okázuie przed námi w skrytey zákrytości.
17: A což gdy pomyflimy ná Páná řamego/
18: Ktory to wřzytko řpráwił wedle zdánia řwego.
19: A bez káźdey pomocy y máło přácował/
20: Tylko rzekł słowem řtań řie kiedy to řpráwował.

- 21: Coż rozumiesz iáki ieft ták Páná dziwnego/
22: Máyeftat y powagá wielmożności iego.
23: Przed ktorym drżą możności wŕzytki ŕwiátá tego/
24: A niebyeŕkye pádáią pod nogámi iego.
25: A żaden ná tym ŕwiecie ielzche tákí nie był/
26: Ktoby ŕie tey możności był kiedy przypátrzył.
27: Iáka to ieft wielmożność Máyeftatu tego/
28: Przed ktorym drży wŕzytek ŕwiát y trzęŕie ŕie niebo.
29: Bo y wŕzyfcy Prorocy co iáwnie ŕłycháli/
30: Głofy s tey wielmożności ŕtráchem pomdlewáli.

strona: AA6

Przemowá.

- 1: A o tym áni piŕáć áni mowić chcieli/
2: Co to ieft/ iedno głofy co ŕtámtąd ŕłyzeli.
3: Ale chcefzli nablížey w tym rozumu zeprzeć/
4: Rádząc częŕto w ty kŕiáŕzki á s pilnoŕciá pátrzyć.
5: Bo ácz nikt nie ogárnie Máyeftatu tego/
6: Ale ŕie wżdy przypátrzy dziwnym ŕpráwám iego.
7: A s Páwłem muŕi wołáć o dziwna ŕkrytoŕci/
8: Ktoż ŕie kiedy przypátrzył tákíey wielmożności.
9: Ale iż wżdy rozumu potroŕze wŕpomoże/
10: Ze ŕie wátpliwe ŕerce wŕpokoić może.
11: Bo wżdy znáydziefz poczęŕci o tey wŕelmożności/
12: Iákie tám ŕá zákryte dziwne táiemności.
13: Więc znáydziefz iákíey chwały thá ŕławna wielmożność
14: Potrzebuie od ciebie zá tę hoyná ŕzczodroŕć.
15: Ktorá widziŕz iákoŕ ieft hoynie obdárzony/
16: Ze żaden po Anyelech nie ieft ták ŕtworzony.
17: ŕłużyć niebo ŕwiátłofciá s przypadki dziwnemi/
18: ŕłużyć zyemiá z żywnoŕciá y z bogáctwy ŕwemi.

- 19: Pytayże fie też pilnie o fwey powinności/
20: Coś też zá to powinien tákiedy wielmożności.
21: Bo tu znaydziesz pociechę z vpadku káždego/
22: Y iáko ten Pan ftrzeże káždego wiernego.
23: Y iákiey tu nád námi vzywa opyeki/
24: Ze włos z głowy nie fpádnie żadnego ná wieki.
25: Naydziesz dziwne rádości żywotá przyfzłego/
26: Y iáko fie dopytác tám tych fkárbow iego.
27: Gdzie mafz widzieć oczymá ty dziwne fkrytości/
28: A vzywác iuż wiecznie rozlicznych rádości.
29: A czegożci iuż więcej powiedz nie doftanie/
30: Iedno polož nadzieię vprzemyá w tym Pánie. Vyrzyfz

strona: AA6v

Przemowá.

- 1: Vyrzyfzżec on podeprze y rozumu mdłego/
2: Ze fie możelz przypátrzyć tym poftępkom iego.
3: Iedno wołay z onemi zwolenniki k niemu/
4: Podeprzy fwięty Pánie wiáry mnie nędznemu.
5: Vyrzyfz że cie s fwey káski tak obiálnić może/
6: Iże fie wždy poczęści obaczyfz nieboże.
7: Bo obácż w iákieyś káfce od niego ftworzony/
8: Ześ máło od Anyołów ftanem vniżony.
9: Nie leżyfz tu ná fwiecie iáko ine żwirzę/
10: Co nátkawfzy brzuch trawą potym w piałku gmerze.
11: Pytay fie coś powinien iáko człowiek práwy/
12: A niech zawždy pocźciwe będą twoie fprawy.
13: Bo iefli fie porownafz fprawámi z żwirzety/
14: Też cie pewnie wypędzą ná pole s cielęty.
15: Ale niewiem iákiey tám vzywiefz rofkośzy/
16: Gdyż widzifz iáko marnie fwiát nam czáfy płoſzy.

17: Strzeży lię.

strona: AA7

1: PRAEFATIO.

2: To lię wykłáda Przed

3: mowá/ tho ięft/ Krotkie połozenie

4: Ípraw wśzytkich co lię tu toczą w klié

5: gach tego to ziówienia Iáná

6: íwiętego.

7: Ziówienie to Páná nálezego Ie=

8: zulfá Kriřtuřá/ ktore ięft dziw=

9: nie obiáwiono przez Duchá S.

10: Ianowi íwiętemu/ niewiem á=

11: by co było potrzebnieyřzego lu=

12: dziom ku czytániu. Abowiem lię tu Ínádnie ná

13: uczy káždy wiedzieć/ na czym Pan záfádzić ra

14: czył wolá řwoię á dziwne przeyrzenie řwoie/ á

15: żadnym rozumem nie ogárnione Ípráwy y řá=

16: dy řwoie/ áż do dnia przyřcia řwoiego gdy iuż

17: ma przyřć řádzić řwiátá wřitkiego á dokonáć

18: wiecznego kroleřtwá řwoiego.

19: A iż tho Pan záfwdy obiecowáć raczył wier=

20: nym řwoim iż im miáł pořyláć ná řwiát Duchá řwego

strona: AA7v

Przedmowá.

1: řwego řwiętego/ ktory miáł obiáľniáć řwiátu

2: káżdą prawdę/ tedy tu řobie do tego raczył o=

3: bráć wdzięczny ínřtrument temu to Duchowi

4: řwemu řwiętemu Iáná řwięthego Apořtołá y

5: Ewányeliřtę řwego/ przez ktorego zdáło lię

6: Pánu áby temu obiľdliwemu řwiátu były ob=

- 7: iálnione dziwne łprawy á połtępki tháiemnic
- 8: Bołtwá łwego/ áby wierni wiedzieli iáko má
- 9: ią záchowywáć iemu powinności łwoie/ á cie
- 10: łzyli łie tym/ iż on żadnego z namnieyłzych łwo
- 11: ich nigdy nie opułci/ á práwie vłtáwicłnie li=
- 12: czy y włófy ich áby żaden bez wole yego nie v=
- 13: padł z głowy ich/ Y kámyki rołkázuie zbyeráć
- 14: Anyołom łwoim ná drogach ich/ áby żaden nie
- 15: obráził nogi łwoiey. (*marg*) Pan liczy włófy wiernych łwoich. (-) Kłorego to Zyáwienia/
- 16: ták iákochmy łłyzeli/ temu Iánowi łwiętemu
- 17: przez Duchá łwiętego y przez Anyóły Páńłkie
- 18: y przez ine rozłicłne głófy dziwne łpráwione=
- 19: go/ łpráwá á połózenie tá iełt włzytká.
- 20: (*marg*) Kofciół ná wielkiey pyeczy v Páná. (-)Kofciół łwięty Páńłki/ to iełt Zbior włzy=
- 21: tek iego po włzem łwiátu rołprofłzony/ ten iełt
- 22: záwždy ná wielkiey pieczy v niego/ á práwye
- 23: iełt iáko włalne ciáło iego/ á on iełt głowá ciá
- 24: łá tego/ á zowie gi záwždy oblubienicá łwoią á wdzie

strona: AA8

Przedmowá.

- 1: á wdzięczną małżonká łwoią. A o tey to oblu=
- 2: bienicy łwoiey tu Iánowi łwiętemu Pan da=
- 3: wa znáć/ iż ią vłtáwicłnie chce mieć ná probie
- 4: á w dziwneym przełładowániu áż do przyłcya
- 5: łwego/ gdy iuż rozłádziwłzy łie z niewiernemi
- 6: łwemi/ s tą iuż oblubienicá łwoią ták wypro=
- 7: bowáną będzie chciał ofiełć w wiecznych á dzi
- 8: wnych rádołciach łwoich/ ták iáko łie tám po=
- 9: tym o nich łzyroko náłłuchamy.
- 10: A iż tey oblubienice łwey chce pokułzáć ro= (*marg*) Pan pokułza łwoich wiernych. (-)

- 11: zlicznymi kształty/ iuż dziwnemi wymyślaczmi
12: światá tego á rozlicznymi Heretyki/ kthorzy ią
13: będą wftawicznie zwodzić od ftałości iey/ áby
14: fie wniolła od wiary á od ftałości swoiey/ kto=
15: rey fie nauczyła s fzczyrych fłow z woley á s po
16: ftánowienia tego tho oblubieńcá fwego. Kte=
17: mu obiecał ią wciłkác gwałty rozlicznemi ludzi
18: frogich á bezbożnych/ pokufzáiąc they ftałości
19: iey. Obiecał iey pokufzáć mory/ głody/ rozli=
20: cznymi ftráchy/ walkámi/ niemocámi/ y fmier
21: ciámi dziwnemi/ áby wierni probowali w fo=
22: bie ftałości swoich/ wiedząc to pewnie iż nigdi
23: nie będą od niego opufzczeni. A iesliże ftátecz=
24: nie iemu wytrwáią w wierze á w fthałosciach swoich/

strona: AA8v

Przedmowá.

- 1: swoich/ iż im to zálie ná wielkie á ná rozliczne
2: pociechy wśzytko fie obroćić muśi. A iżby wie=
3: dzieli á wczyli fie iáko fie máią prześtrzegác rze
4: czy tych przifzłych y káždego niebespieczeńftwá
5: ich/ gdyż powiedáią iż y ftrzáłá lecąca kthorą
6: gdy kto wczás obaczy tedy nie ták bárzo obrá=
7: źić może. (*margin*) Natrudniey Pánu zrozumieć (-)
8: A iż to ná rozum ludzki rzecz natrudnieyfa
9: rozeznác Bośtwo człowięczeńftwem zákrythe
10: Páná náłzego/ y iáko on thu będąc ná fwiecie
11: dziwnemi fprawámi fprawowác raczył Ko=
12: fciol fwoy y zbáwienie wiernych swoich/ y iá=
13: ko niewymowioną mocą swoią dokonawfzy
14: iuż tu wśzytkiego czego iedno było potrzebá ku

- 15: zbawieniu człowiekowi nędznemu/ lzedł záfi
16: do włafnego krolestwá fwego/ á do Bogá Oy
17: cá fwego. A thám iuz iáko práwy Krol á prá=
18: wy dziedzić niebieski iuz iest vftáwicznie krolu
19: iący/ ktoremu iuz thám służy niezliczona wiel=
20: kość Anyołow iáko przyrodzonemu Pánu swo
21: iemu. A tu przedię spráwuie wierne swoie/ á
22: wie y widzi poftápienie káždego y namnieyfze
23: go fwego/ á z námi vftáwicznie iefth wedle o=
24: bietnic swoich wielmożnością á opátrżnością swoią

strona: BB

Przedmowá.

- 1: swoią áż do przyfcia swoiego. Y od tąd napir
2: wey Ian święty począł widzenie swoie/ y po=
3: wieda nam o nim iż go widział á on stoi w dzi
4: wney poftáwie swoiey miedzy siedmiá swiecz
5: niki złotemi/ á w ręku swoich dzierży siedm iá=
6: snych gwiazd. Y wnet wykłáda ty swieczniki/
7: ktore znamionuiá Zbiory á Kościoły iego świę
8: te/ á gwiazdy łá stárfzy á przełożeni ich/ ktho=
9: rzy im swiecá wiernemi náukámi słow á náuk
10: świętych iego. Abowiem pod thá siedmioráká
11: liczbá poſpolicie Pan wſzytki ine liczby swoie
12: zámykác zawždy raczył/ iáko niżej wſłyżymy
13: o siedmi thrábach y o siedmi pieczęciach y o i=
14: nych rzeczach.
15: A cokolwiek Pan przez Ianá świętego thu
16: do siedmi kościołow wſkázowác raczył/ to po= (marg) Co do iednych to y do drugich
Pan wſkázowác rzczy. (-)
17: ſelstwo iuz vftáwicznie miałoby brzmieć w v=

- 18: I zoch wŕzytkim Zbiorom á Koŕciołom ŕwiátá
19: tego áż do dnia łádnego. Bo to ieŕt rzecz nieo=
20: mylna/ iż co do tych ieŕt wŕkazano iż ŕie tho ze
21: wŕzyłtkimi dziać ma áż do ŕkończenia ŕwiátá.
22: A iuż ŕie żaden Zbior niechay nie nádziewa ná=
23: uki iney áni inego przeŕtrzeżenia iedno co tu ŕły
24: ŕzy co Pan przez Apoŕtołá tego do nas do wŕzy

BB

tkich

strona: BBv

Przedmowá.

- 1: tkich pod figurá tych ŕiedmi koŕciołow wŕkázó
2: wác raczy. Bo thu iuż naydzie káždy y pogro=
3: ŕki pewne zá przeŕtępki ŕwoie/ y pociechy nieo=
4: mylne zá ŕtałości ŕwoie. Naydzie co ŕie Pánu
5: podoba á co ŕie nie podoba. Naydzie iáko w v
6: padku ŕwoim ma ŕie náwrócić do niego á zná=
7: leŕć ŕwięte miłofierdzie iego. A ŕnadź nie máłz
8: nic tákiego czegoby ŕie niemogł dopátrzyć ká=
9: żdy Zbior wierny Páńŕki iáko mu záchowy=
10: wác ma powinności ŕwoie.
11: (*marg*) Táiemnicá Troyce ŕwiętej (–) Tá m zálię máło dáley chtëc przypátrzy ŕie
12: oney żadnym rozumem nie ogárnione y Táiem
13: nicy Troyce ŕwiętej. Iáko Ian widział ono
14: Boŕtwo ŕiedzące ná máyeŕtacie/ kthorego áni
15: wypíŕác áni wymowić nie vmiał. Iáko w o=
16: nym Boŕtwie widział Báránká iákoby zábi=
17: tego/ bo nie był práwie zábiŕthy gdyż zálię był
18: ożywion. Iáko widział y ŕiedmioráká ŕpráwę
19: w onymże Máieŕthacie Duchá ŕwięthego. A
20: przedŕię wŕzytki mocy niebieŕkie widział á ony

- 21: vpadáią ná twarzy swoie/ á nie trzem/ ále tyl=
22: ko iednemu Bogu dawáią cześć á chwałę ży=
23: wiáćemu ná wieki wieczne.
24: Támże fie też śnádnie náuczyć káždy może/ co ten

strona: BB2

Przedmowá.

- 1: co ten tám nász świéty Báránek nam śpráwu=
2: ie w oney śpólecności Bośtwá thego. Abo= (marg) Co Báránek czyni. (-)
3: wiem dzierzy kńięgi otworzone oddárśzy od
4: nich onych możnych śiedm pieczęći/ ktorych źa=
5: dne śtworzenie áni ná niebie áni ná ziemi otwo
6: rzyć nigdy nie mogło. Thámże nam źa onemi
7: pieczęćiami opowiedáć raczy wśzytki przyśźle
8: rzeczy/ ktore s przeźrzeniab onego Bośtwá nie=
9: zmierzonego śą z dawná świátu zgothowáne/
10: áź do dnia śładnego. A iáko wierni śą záwždy
11: w dziwney opiece iego/ á niewierni iáko záw=
12: źdy od niego śą opufzczeni.
13: Támże wśłyśzył ony śiedm trąb trąbiących
14: o onych przyśźłych przypadkoch/ iákie wedle
15: cźáfow á wedle wiekow miáły przypadáć prze
16: śládowánia z dopufzczenia Páńśkiego ná wier
17: ne iego. (marg) świátá tego. (-) Iácy zwodnicy pod figurą wiernych
18: páłterzow á czyniáć fie namiestniki Páńśkimi
19: á przywłaśzcziáiąc śobie mieyśce y moc iego ná
20: śtáwáć ná świát mieli. Iáko mieli zwodzić na
21: rody á ludzi możne ku pomocy śobie/ y iákie po
22: mocniki rozmáite mieli czynić śobie ku śnád=
23: nieyźzemu zwiedzieniu świátá nędznego. Czo
24: wśzytko kto zrozumieć będzie ymiáł/ nie tylko

strona: BB2v

Przedmowá.

- 1: rozeznác iž to prawdá/ ale y pálcem tego ledwe
2: vkazác nie będzie vmiął. Gdy vřlyřzy o oney
3: gwiazdzie iáko ná ziemię vpádłá á wypuřciłá
4: dym s przepářci ktory zácmił řłóńce á s ktore=
5: go wybiežálá dziwna řzáráńcza/ ták iáko tám
6: potym o niey vřlyřzyřz.
7: A iáko przez trąbienie řiedmi trąb znáczył
8: nam Duch řwięty fářzywe á řtrářzliwe trąbie
9: nie rozlicńnych Heretikow á zwodnikow řwiá
10: tá tego. Táķże teř przez otworzenie řiedmi pie=
11: częci/ y przez wylanie řiedmi dań gniewu ná
12: řwiát Páńřkiego/ znáczy nam rozlicńne plagi á
13: pomřty ná ty wřzytki kthorzy řie dádžá zwieřć
14: tym fářřzom á zwodom omyłnego řwiátá tego
15: (*margin*) Kriřtus nie řpi nád wiernemi řwemi. (–)Ale iř Báránek nář Pan nář á opiekáńnik
16: nář Pan Iezus Kriřtus nigdy nie drzemie á v
17: řtáwicńnie ieřt pilen wiernych řwoich/ dawa
18: tám zářię o nim wielką pociechę Duch řwięty/
19: iř záwřždy ieřt z opátrznocią á z opieką řwoią
20: w pořzodku wiernych řwoich/ á znáczy ie v=
21: řtáwicńnie znákiem řwoim/ áby řadne niebe=
22: řpieczeńřtwo nigdy nie mogłó řie dotkńáć řa=
23: dnego wierneho iego. A ieřliby teř co ná ktore
24: go przypáđłó z dopuřřczenia iego/ tho wřzytko řie obro=

strona: BB3

Przedmowá.

- 1: řie obroćić ma ná pociechę iego/ tho teř tám o

- 2: tym łyzyroko náczyść álbo náfluchác fie możelz.
3: Dálej záfię tenze Báránek á ten opiekálnik
4: nafz opowiedziawłzy nam álbo Kościołowi (*marg*) Kriftus pošyła Doktory ná fwiát. (–)
5: łwemu ty włzytki niebełpieczeńftwá y przełtrá
6: chy ktore miály przypadác ná wierne iego/ y s
7: tych fáłłzywych zwodnikow fwiáthá tego/ y z
8: rozlicznych narodow álbo pogánow/ kthore
9: Duch fwięty figurował pod ftráchem widze=
10: nia frogich koni onych/ obiecuie záfię pociechę
11: wiernym łwoim/ iż im chce záfię zefłác wierne
12: náuczyciele łwoie ku pociefze ich w onym oblá
13: dzeniu ich. A ácz ie przełádowác będą y dru=
14: gie zábijác będą/ przedfię on ie ożywiác to iefł
15: ine ná to mieyłce náftáwowác obiecuie/ áby fie
16: nigdy od niego nie oblądziły wierne owieczki
17: iego/ áz do przyłcia iego. A iżby pámiętáli zá=
18: wždy iż máią Krolá á Páná łwego/ á iż nigdy
19: nie łą opulzczony od niego.
20: Potym iuz Pan przez Duchá fwiętego figu=
21: ruie nam Smoká onego łtárego wężá łprzeći= (*marg*) Figurá Smoká. (–)
22: wniká náłzego/ iż fie zbuntowác miał s pńłt=
23: wem Rzymłkiem/ á iuz miał łtárác fie o to gdy
24: nie mogł chytrófcią áby gwałtem á mocą wy=

BB 3

wrócił

strona: BB3v

Przedmowá.

- 1: wrócił náukę Páńłką á Kościoł iego fwięty á
2: tę oblubienicę iego. Ktore páńłtwo Rzymłkie
3: figuruie fie nam oną Bełtią o łiedmi głowach/
4: to iefł ktore łiedzi ná łiedmi gorach/ iáko o nim

- 5: iż ták iest wżycy dobrze wiemy.
- 6: A powieda iż tá Beſtia była y potym nie by (*marg*) Figurá beſtiey o ſiedmi głowach (-)
- 7: Iá y záię z nowu náftála. Abowiem ſie to pán
- 8: ſtwo ták iáko o tym ſzyrzey w hiſtoriach nápi=
- 9: ſano ſtoi/ w rozliczne Regimentá odmieniáło.
- 10: Byli Krolowie/ byli potym Senatorowie/ y
- 11: rozliczni ſtanowie y vrzędnicy/ byli potym Ce
- 12: ſárze/ y częſto ſie odmieniáli.
- 13: Aż potym ták iáko tám Ian ſwięty piſze/ iż (*marg*) Beſtia o dwu rogoch (-)
- 14: wyſtąpiła była Beſtia z ziemie o dwu rogach/
- 15: przywłaſzczáiąc ie ſobie iáko Baránek. To iuż
- 16: co to zá beſtia była álbo iest tám czthac ſzyrzey
- 17: zrozumieſz. Tám Ian ſwięty piſze iáko ſie była
- 18: tá beſtia zbuntowała s ſmokiem/ y iáko mowi
- 19: Iá głóſem iego/ y iáko ſobie brála ná pomoc
- 20: onę drugą beſtią o ſiedmi głowach/ to iuż tám
- 21: y proſtak máło ſie rozumu porádziwſzy co tho
- 22: iest zrozumieć może.
- 23: Támże Duch ſwięty opowiada/ iáko tá Be
- 24: ſtta dwurogáta miała cechować álbo piątno= wác

strona: BB4

Przedmowá.

- 1: wác náſłádownce álbo pochlebnyki ſwoie/ y iá=
- 2: ko ie miała bogáćić przywodząc ie ná wolą á
- 3: ná poſłużeńſtwo ſwoie. A ci ktorzyby tego pią
- 4: tná przijmować nie chcieli/ iáko ie miała wy=
- 5: łącząc s poſpolitowania ſwoiego/ że áni kupo
- 6: wác áni przedawác im nic wolno nie było.
- 7: Támże kładzie Duch ſwięty y liczbę lat zyáwie
- 8: nia Beſtiey tey 666. Kto to obliczy od tego pi

- 9: fánia Ianá fwiętego/ thedy przypádnie Rok
10: 763. To co fie tám potym na ten czás sftáło zá
11: Pipinufá Cefárzá kto chce pewniey wiedzyeć
12: niech fobie hiftorie czyta.
13: Támże potym Ian fwięthy piŕze/ iáko wi=
14: dział onego márnego fmká iáko ofchnął wa= (marg) Nádzyeíá wiernych. (-)
15: láiąc fie ná piafku/ y iáko zemdlona ieft moc ie=
16: go. A iáko Báránek ná gorze Sion potym ro=
17: fkołzował fobie z wiernemi fwemi/ y iákie po=
18: ciechy y obietnice miály być ich o záplátach ich
19: zá ftałości ich.
20: Támże kładzie iż widział niewiáftę otoczó (marg) Kołcioł niewiáfti figura. (-)
21: ná fłońcem/ á miefiąc pod nogámi iey/ á gwia
22: zdy ná głowie iey/ to ieft oblubienicę á Kołcioł
23: fwięty iego/ y iáko ią fłońce othoczyło/ y iáko
24: iey miefiąc y gwiazdy fwiecą/ to iuż tám nápi=

BB 4

fano ftoi

strona: BB4v

Przedmowá.

- 1: no ftoi/ y iáko ią Smok przeŕládował/ y iáko
2: wodę fmodliwą/ tho ieft náukę fáłfzywą/ zá
3: nią wylewał/ y iáko ią Pan ná pułzczy/ to ieft
4: miedzy ludźmi proftemi/ w befpieczęńftwie zá
5: chować raczył/ y iáko ią záfię odżywił/ y iáko
6: iey ftrzeże/ y iáko fie ią záwždy opieka/ tho iuż
7: tám cztąc będziefz miał pociechy dofyć.
8: Potym záfię iáko ná oney Beftiey o fiedmi
9: głowach powftála niewiáfta druga vzłocona
10: vperlona/ vpŕtrzona w dziwne vbiry fwoie/
11: y iáko fáłfzem fwym zwiodła y opoiła s kubká

- 12: łwego krole y kfiążętá fwiátá tego/ y iáko prze=
13: łłádowálá thę oblubienicę Páńfką/ y co fie iey
14: potym sftáło álbo sátác ma/ y iákie potym ma
15: być zátrácenie iey/ y iáko iey máią płákác y ná
16: rzekác nád nią miłofnicy iey á kupcy iey/ kto=
17: rzy zbogácieli z hándlow iey/ y iáko fie miály
18: rádowác zbory niebiełkie z vpádku iey/ tho iuż
19: tám cżtác znaydziełz wielkie zábáwienie11 y ná=
20: ukę łobie/ iedno łobie vmiey vważác mieyćá/
21: cżáły/ y ine podobieńftwá/ vyrzyłz wśzythko
22: máło nie ná oko/ y co fie działo y co fie theraz
23: dzieye/ y co fie w krotkim cżálie dziać ma/ y co
24: fie toczyć álbo łpráwowác ma ná wśzythkim
25: łwiecie áż do łámeo przyłcia Páńłkiego.

strona: BB5

Przedmowá.

- 1: Támże potym znaydziełz iáko Oblubienica
2: Báránková byłá vbrána ku łlubowi z Bárán (*marg*) Wefełe Báránkowe. (–)
3: kiem/ iákie było wefełe iey/ y iáko Duch fwięty
4: zowie błogółáwionemi kthorzy fie zgotuią ku
5: wefelu temu. Támże potym znaydziełz iáko ten
6: oblubieniec ná białym koniu w koronie wybie
7: żal ná fwiát/ á huffy niebiełkie iáko bieżeli zá
8: nim/ y iáko porażał niewierniki á łprzećiwniki
9: łwoie y oney oblubienice łwoiey.
10: Támże potym znaydziełz iáko cżárt łprołny
11: on zwodnik ludzki był związan y wrzucon do (*marg*) Cżarth związan. (–)
12: przepáści/ áby ludzi nie zwodził áż do tyłiácá
13: łat. Támże znaydziełz y cżás kiedy był rozwią
14: zan/ y czo były zá łpráwy iego/ y iáko záfię ma

- 15: być w niwecz obrocona moc iego/ ktora miała
16: trwać iedno do cząfu bárzo máłego.
17: Thámże iuż pothym wślyfyzł/ iáko iuż Pan (*marg*) Sąd Páński. (-)
18: gdy będzie raczył dokończyć thych dziwnych
19: burd á frogich zamiefzek fwiátá tego/ á gdy iuż
20: będzie nápełniona liczbá wiernych iego kthore
21: on od wiekow przeyrzał ile mu ich była potrze
22: bá do ofádzenia wiecznego á wielmożnego kro
23: lestwá fwego/ á gdy iuż będzie chciał wśpoko=
24: íć wieczne krolestwo fwoie/ á wśieść z Bogiem

BB 5

Oycem

strona: BB5v

Przedmowá.

- 1: Oycem fwoim y z Duchem fwoim iuż ná wie=
2: cznym krolestwie á ná roskofzowániu fwoim.
3: Iáka będzie fprawá przy fądzie iego/ iáka bę=
4: dzie fzyroka fprawiedliwość iego/ iákie we=
5: zmą zapłaty á pociechy wierni iego/ iáko zálie
6: będą fkazáni ná frogie zátrácenie niewiernicy
7: iego/ iuż fie tám cztác y náftráfyzł y náciefyzł/
8: y náuczylz przy czym rádfzey zoftác mafz/ iefli=
9: że cie Pan Bog zá ftáraniem twoim będzie ra
10: czył podeprzec w wyrozumieniu twoim z fáfki
11: á z miłofierdzia fwego.
12: (*marg*) Rádości niebieskie (-) Támże fie dopirko przyśluchafz iákie fą rá=
13: dości niebieskie zgotowáne wiernym páńskim
14: co ono onich powiedáią iż vcho o nich nie fły=
15: cháło nie tylko áby oko miało to kiedy cielesne
16: oględác/ iákie tám fą ofiádłości/ iákie tám bę=
17: dą pociechy/ iákie pálace/ iákie belpieczeńftwá

18: y wŕzytki ine błogofławieńftwá wiernym pán
19: fkim. A to nád nawięcey/ iż to co dziś ieft nie=
20: podobno rozumum nálfzym/ á fnadź y myflic o
21: tym ftráfzno/ tho tám okiem w oko w wielkich
22: rádoŕciach wŕzytko da Pan Bog oglądamy/ ie
23: fli tu zá żywotow ŕwoich będziemy wiernie á
24: ftale trwác przy tym Pánu ŕwoim á nie damy

ŕie od nie

strona: BB6

Przedmowá.

1: ŕie od niego wwieŕć/ ták iáko nas hoynie prze=
2: ftrzegác raczy/ tym błędnym wiátrom ŕwiátá
3: tego/ y omylnym rozumkom iego.
4: Ale iż ŕá rozliczne ftrzáły ŕzátáńskie/ zábie= (marg) Wykládi fáleczne á prawdziwe. (-)
5: záloć ich z dawná niemálo temu/ áby tego ták
6: ludzie nie rozumieli á ná inŕze wykłády álbo ro
7: zumy ŕobie to obracáli niźli tu Duch ŕwięty iá=
8: wnie powiedác raczy/ ále coź chcefz/ gdy ŕie pil
9: nie przypátryfz Duchowi ŕwiętemu iáko nie=
10: omylny ieft/ á piŕmu teź temu iáko fámo w ŕo=
11: bie brzmi/ y do częgo ŕie ŕciągáią wŕzytki podo
12: bieńftwá iego/ tedy rozeznác muŕifz iż to iáfna
13: prawdá co thu ieft nam przez Duchá ŕwiętego
14: obiáwiono. Abowiem nie plotkámie ŕie tu pod
15: pira Ian ŕwięty. Wŕzyfcy Prorocy y Apoŕto=
16: łowie y wŕzyfcy oni ŕwięci á ŕtarzy Doktoro=
17: wie zložyli ŕie tu ná to/ áby podpiráli prawdy
18: tey ŕwiętey. Bo ácz pod figurámie Duch ŕwięty
19: ták iáko záwždy zwykł tu iá ŕwiátu oznáymo=
20: wác raczy/ ále y flepyby ŕie ŕam domácał co to

21: zá figury/ gdyż z dawná Prorocy y Apoštoło=

22: wie y łam Pan nářz nam o thym powiádać ra=

23: czył/ á wřzyfcy fie ná iedno zgadzáią. Gdyż tu

24: łámifz Anyeli álbo y ine głofy niebieskie iáńnie

ty figury

strona: BB6v

Przedmowá.

1: ty figury wykłádaia. A ták poruczywřzy fie w

2: opiekę Pánu řwemu nic fie nie łę kay á nic fie

3: nie thrwoż żadnemi omylnemi wáthpliwo=

4: łciámi řwiáthá thego/ á przypátruy fie mocno

5: łpráwam Páńłkim/ obaczyłz tho łńádnie zá

6: wřpomożeniem Páńłkiem iż iefth nieomyłny

7: Duch řwięty/ y nieomyłne łą řwięte łłowá ie=

8: go ty ktore tu łłyłzylz iáńnie od niego.

9: *(marg)* Złym prawdá mierzi. (–) Będzieć tych podobno niemáło co ie tá pra

10: wdá będzie w oczy kłóła/ ále niech nie winuyą

11: Duchá řwięthego áni piłmá prawdziwego.

12: Niech weyrzą iáko we zwierciádlá w łpráwy

13: á w pořtępki řwe/ iefłize nie ták znaydá iáko ye

14: tu Duch řwiety figuruie/ á dopirko obaczywřzy

15: fie niech vpádną przed łtrářzliwym Máyełta=

16: tem Pána řwego. Wřzák thu ná wielu miey=

17: łcach woła áby fie obaczyli/ á on ie obiecuye

18: przyáć záwždy do miłofierdzia řwego s.

19: *(marg)* Vpominánie łtałóci. (–)A ták moy miły káždy Krześciáńłki brácie/

20: iefłibys był w iákim przełádowániu álbo vci

21: łńieniu řwiátá thego/ nic fie nie łę kay/ nic fie nie

22: trwoż/ wřpomni łobie ná ony wielkie miłofni=

23: ki Páńłkie/ w iákim záwždy przełádowániu

24: á vćifnieniu byli/ iáko ie Pan przenośił s krái=

ny do

strona: BB7

Przedmowá.

1: ny do kráiny/ iáko Abráámá/ Iákobá/ Ioze=

2: phá. Iákie Dániel/ Noe/ Ionafz/ Iob/ álbo i=

3: ni miłófnicy iego przelládowánie ćirpieli. iá=

4: kiego Apóstołowie iego fwięći niebelfpieczeń=

5: ftwá vżywáli. Iáko sam będąc w człowięzeń

6: ftwie swoim ielzće máłym dziecięciem do E=

7: giptu wciekał/ iáko nárzekał iż liźki máią iámy

8: swoie á fyn człowięczy niema gdzie głowy przy

9: chylic. A což sie potym sftáło? Oto widzifz iá=

10: ko dziś kroluie/ mocarze ziemfcj leżą iáko proch

11: á iáko błoto pod nogámi iego. y iáko też onym

12: wiernym iego wychodziły ielzće zá żywotow

13: ich ony fńętki á ony vćifki ich ná wielkie pocie

14: chy ich. A dziś iáki ielst ftan ich á iáka powagá

15: á błogofławieńftwo ich/ to iuż twemu rozmy=

16: flaniu poruczam.

17: A ták nic sie nie lę kay/ nic sie nie trwoż/ będzie=

18: fźli częfto czytał ty kfiáźki/ nicći nie będzie cię=

19: fźko nic przykro á nic trudno dla imieniá Páń

20: fkiego fwiętego/ á nigdy cie márnym fwiát obłu

21: dnościámi fwemi nie będzie mógł odwiesć od

22: niego/ iedno fthoy mocno przy nim iáko przy

23: włáfnym Pánu swoim/ rozmyfliwfy sie

24: ná to dobrze co tobie ná tym złęgo

25: y dobrego należy.

strona: BB7v

- 1: A tu iuż będzie Argu=
2: ment to ieft krotkie położenie porząd
3: kiem vczynione ná káždą Rośpráwę z ofobná/
4: áż do końcá kfiązek tych/ dla prętfzego
5: nálezienia czego potrzebá.
6: (*marg*) j. (-)Pirwíza Rośpráwá o położeniu y o częfcicach
7: kfiąg tych/ y rozlicznych pożytkoch s czytá=
8: nia ich.
9: (*marg*) ij. (-)Rośpráwá będzie/ iáko iuż Ian święthy opo=
10: wiáda zyáwienie swoie/ y od kogo y przez
11: kogo ieft mu obiáwiono.
12: (*marg*) iij. (-)Rośpráwá/ iáko iuż Ian święty pod figurą fie
13: dmi kościołow opowiada od Páná wlyzt
14: kim kościołom/ tho ieft zbiorom Pánłkim
15: łáfkę y błogośławieństwo.
16: (*marg*) iiij. (-)Tám Ian święty wyśławiwlyzy troiákość per
17: fon Bośtwá wiekuiśtego pod iedinnocíą
18: zákrytego/ wyśławia iuż potym z ofobná
19: człowieczeńłthwo Páná nászego s thymże
20: Bośtwem złączone.
21: (*marg*) v. (-)Tám iuż Apośtoł poczyna powiádać o tym tá=
22: iemnym zyáwieniu swoim/ iako y ktorym kłtałtem zyáwiáć mu fie poczynało.

strona: BB8

Krotkie położenie
káždey Rośpráwy.

- 1: Tám iuż potym Apośtoł piśze/ w iákíey mu fie (*marg*) vi. (-)
2: pośtáwie Pan vkazáć raczył/ y iáko fie do
3: niego obrocił wlyfzawlyzy dziwny głos ie^{go}.
4: Potym Apośtoł wypifuię strách swoy kthory
5: (*marg*) vij. (-)

- 6: miał z widzenia onego swoiego/ y iako go
7: pociefzyć raczył.
8: Iuż tam Pan rofkázuie pirwŕze poŕelŕthwo do (*marg*) viij. (-)
9: pirwŕzego koŕciołá Ephezińŕkiego/ iŕ wŕzy
10: tko dobrze czyni/ iedno iŕ miłóć pirwŕzą
11: opuŕcił.
12: Vpomina pan tenŕze koŕcioł Ephezińŕki áby ŕie (*marg*) ix. (-)
13: vználd á obrocił ŕie ku pokucie.
14: Wŕkázuie Pan do koŕciołá Smirneńŕkiego á= (*marg*) x. (-)
15: by ŕie przeŕtrzeŕał bluŕnirzow.
16: Wŕkázuie do koŕciołá Pergámeńŕkiego áby ŕie (*marg*) xi. (-)
17: ŕtrzeŕł boŕnice ŕzátáńŕkiey.
18: Winuie Pan tenŕze koŕcioł Pergámeńŕki iŕ mie= (*marg*) xij. (-)
19: dzy łobą ma ty ktorzy náŕládiuá náuki Bá
20: láámowey.
21: Wŕkázuie Pan do koŕciołá Tiátireńŕkiego/ iŕ (*marg*) xij. (-)
22: w nim wŕzytko pochwala/ iedno iŕ łą nie=
23: kthorzy co náŕládiuá ŕpraw y złoŕci oney
24: krolowey Iezabel.
25: Pan do thegoŕ koŕciołá wŕkázuie/ iŕ mu dawa (*marg*) xiiij. (-)
26: czás vznánia/ ále mu potym frogo groŕi.

strona: BB8v

Krotkie połoŕenie

- 1: (*marg*) xv. (-)Do tegoŕ koŕciołá Pan wŕkázuie/ áby ŕtał mo=
2: cno przy poŕtánowieniu iego/ á inŕzego iuŕ
3: mu odmienić nie chce/ y co mu zá to obie=
4: cowác raczy.
5: (*marg*) xvi. (-)Wŕkázuie Pan poŕelŕtwo do koŕciołá Sárdiń
6: ŕkiego karzác go zá niedbáłoć iego á gro=
7: ŕzac mu pomŕtámi.

- 8: (*marg*) xvij. (-)Támże do zbioru tegoż to kościoła Pan wká=
9: zuie/ áby ftátecznie ftali przy tym czego fie
10: od Pána náuczyli/ niedbáiąc nic ná nied=
11: báłość páfterzá.
12: (*marg*) xvij. (-)Wfkázuie Pan do zbioru Philádelphińkiego/
13: wdzięcznie od niego przyjmuiąc ftáłość ie=
14: go/ á iż go zá to y niewiernemi dárował.
15: (*marg*) xix. (-) Tenże zbior Philádelphiński Pan vpomina/ á
16: by ftál ftátecznie przy poftánowieniu iego
17: á nie dał fie vwodzić/ obiecuiąc wielkie
18: zapłaty iemu.
19: (*marg*) xx. (-)Do tegoż zbioru Pan wfkázuie/ iż kto mu wy=
20: trwa w ftáłości swoiey iże go chce vczynić
21: wielkim filarem w kościele iego.
22: (*marg*) xxi. (-)Tám iuż rofkázuie Pan do oštátniego kościoła
23: do fiódmeo do Láodického/ przypomi=
24: náiąc mu chłubę á mnimánie o sobie/ á iż á
25: ni zimny áni cyepty ieft.

strona: CC

ná káždą Rośpráwę.

- 1: Do tegoż kościoła Pan wfkázuie áby fie vznał/ (*marg*) xxij. (-)
2: á iefli fie nie vzna obiecuie go zrzucić z iego
3: mieyćcá/ á iżby sobie doštał v Pána dár=
4: mo złotá iálnego.
5: Tám iuż wypifuie Apoštoł Máyeftat Páńłki/ (*marg*) xxij. (-)
6: iáko go widział y co fie działo około niego
7: Thám iuż wypifuie Apoštoł/ iáka fie chwałá (*marg*) xxiiij. (-)
8: dzieie Máyeftatowi Páńłkiemu od wĺzy=
9: tkiego ftworzenia ná niebie y ná ziemi.
10: Tu iuż Apoštoł piŕze/ iáko Báránek w poŕod= (*marg*) xxv. (-)

- 11: ku máyestatu otworzył kfięgi siedmią pie=
12: części zápieczętowáne/ y co sie potim działo
13: Gdy wziął Báránek kfięgi/ á iuż ie miał otwo (*marg*) xxvj. (-)
14: rzyć/ iáko wśzytki stany niebieskie vpadá=
15: ły ná twarzy fwe dawáiąc cześć á chwałę
16: iemu.
17: Tám piśze Apoštoł/ co sie działo gdy Báránek (*marg*) xxvij. (-)
18: otworzył pirwřzą y wthorą pieczęć/ iáko
19: wyciążył Pan/ y iáko ieft podniefion po=
20: koy ná ziemi.
21: Tám iuż znajdzieř co sie stáło gdy otworzo= (*marg*) xxviii. (-)
22: na trzecia y czwarta/ iáko głodem á řmier
23: ciámi Pan złym groźić raczy.
24: Gdy była otworzona pieczęć piąta/ tám wypi (*marg*) xxviii. (-)

CC

fuie co

strona: CCv

Krotkie połozenie

- 1: fuie co duřze wierne czynią czekáiąc záwo=
2: łania řwego.
3: (*marg*) xxx. (-)Gdy była otworzona pieczęć řzořta/ tám sie o=
4: kazáło podobieńřtwo řtráchu řádu Páń=
5: řkiego przyřzłego.
6: (*marg*) xxxj. (-)Tám iuż Pan opowiadać raczy/ iż řadnj řtrách
7: ludziom przeyrzánym á náznáczonym od
8: niego řzkodzić nigdy nie moře.
9: (*marg*) xxxij. (-)Thu iuż Ianowi řwiętemu řtárcy wykłádáią/
10: ktorzy to řá ći/ á czym to zářłużyli iż řá ná=
11: znáczeni á chodzą w řtołach białyeh.
12: (*marg*) xxxiii. (-)Przy otworzeniu řiodmey pieczęći powiadá A
13: pořtoł/ iáko Pan nář przed máyestatem

- 14: oddaie modlitwy nálze pod figurą Anioła
- 15: (*marg*) xxxiiij. (-)Tám iuz poidą porządkiem ftráchy/ co fie dzia
- 16: ło gdy siedm Anyołow po iednemu w trą=
- 17: by trąbili/ á tu opowiada pirwłzego/ wto
- 18: rego y trzeciego.
- 19: (*marg*) xxxv. (-)Czwarty Anyoł zątrąbił y vyrzał Ian trzecią
- 20: część zaráżonego słońcá miefiacá j gwiazd
- 21: á to włzitko známionuie fáleczne wymyfli
- 22: (*marg*) xxxvj. (-)Tám iuz wypifuie iáko vpádłá gwiazdá z nie=
- 23: bá ná ziemię/ ktora do końca zácmiłá słoń
- 24: ce/ co gdy przeczciefz obaczyłz iż to známio
- 25: nuie odmienność ftolice Rzymłkiey.

strona: CC2

ná káždą Rołpráwę.

- 1: Wypifuie moc tey vpádłey gwiazdy ná ziemi (*marg*) xxxvij. (-)
- 2: y fzaránczey iey/ tho iest rozlicznych mni=
- 3: chow á popow/ ktorą z dymu fwego wy=
- 4: puściłá/ y iáka być miála.
- 5: Tám iuz wypifuie zá tym obładzeniem fwiátá (*marg*) xxxvij. (-)
- 6: iż miał Pan rozwiązać pogány ná pomfę
- 7: niewiernikow fwoich od włchodu słońcá.
- 8: Tám iuz potym po tych przełtráchoch pogán= (*marg*) xxxviii. (-)
- 9: fłkich Apołtoł piłze/ iáko Pan ząwždy mo=
- 10: cno ftrzeże wiernych fwoich.
- 11: Apołtoł powiáda iáko mu dano kfiázkzi poł= (*marg*) xxxx. (-)
- 12: knąć/ áby obiwiał ludziom tháiemnicze
- 13: Páńfkie/ á zwłafzczá wiernym/ á znowu
- 14: im prorokował.
- 15: Tám iuz Apołtoł piłze/ iáko Pan rozmierza y (*marg*) xxxxj. (-)
- 16: iáko w cáłości záchowyywa kofcioły fwo=

- 17: ie y wierne swoie/ y iáko im obiecuie náu=
18: czyciele prawdy.
19: Tám Duch święty opowiada iáko oni náuczý (*marg*) xxxxiij. (-)
20: ciele prawdy ktore Pan będzie dáć raczył/
21: będą prześladowáni od beftiey ktora wy=
22: śtąpiła s przepáści.
23: Duch święty powiáda iż nigdy wierni náuczý (*marg*) xxxxiij. (-)
24: ciele nie záginą/ á iefli iedni pobići będą/
25: tedy drudzy náftána.

CC 2

strona: CC2v

Krotkie położenie

- 1: (*marg*) xxxxiij. (-)Thám sie iuz wypifuie głos śiodmey trąby/ iż
2: tám iuz Pan niechce ćirpieć krzywdy swo
3: iey/ á mścić sie chce nád niewierniki swemi
4: (*marg*) xxxxv. (-)Tu Apoštoł prześtrzega Kościoł Páńki/ iáko
5: ma śtale śtać w tych prześtráchoch swiátá
6: ktori figuruie niewiáftą śłońcem obleczoną
7: (*marg*) xxxxvi. (-)Apoštoł piśze iáką burdę máią Anyeli święći z
8: duchy przewrotnemi/ y iáko ie wyciążá á
9: bronią wiernych Páńkich.
10: (*marg*) xxxxvij. (-)Tám iuz Apoštoł wypifuie/ gdy iuz vpadł śzá=
11: than ná ziemię/ iáko znowu prześladował
12: pod figurą oney niewiáfty Kościoł s.
13: (*marg*) xxxxviii. (-)Tám iuz gdy sie wśpokaiał Kościoł Páńki po=
14: częło z nowu powśtawác páństwo Rzym
15: ſkie/ ſkąd znowu począł być vdęcżony.
16: (*marg*) xxxxix. (-)Tám sie iuz wypifuie dálśze rozśzyrzenie y moc
17: páńtwá Rzymśkiego/ y iáko czyniło wal
18: kę s świętami.

19: (*marg*) L. (-)Tám iuz piŕze Apoŕtoł iŕ znowu powŕthála ná

20: pomoc Rzymŕkiemu páńŕtwu ina Beŕtia

21: o dwu rogach kthora fie czyniła podobną

22: Báránkowi/ tám co to ieŕt cŕtác fie domy=

23: ŕliŕz.

24: (*marg*) Lj. (-)Tu iuz piŕze Apoŕtoł iáko ty dwie beŕtie iedná

o ŕiedmi

strona: CC3

ná káŕdą Roŕpráwę.

1: o ŕiedmi głowach to ieŕt Rzym/ á druga o

2: dwu rogach co fie czyniła báránkiem/ zbun

3: towawŕzy fie iáko przeŕládowály prawdę

4: Páńŕką.

5: Beŕtia dwurogáta roŕkázuie áby bráli ludzye (*marg*) Lij. (-)

6: piątno iey/ ábo ná rękę prawą álbo ná gło

7: wę/ á ktoby niechciał pomŕtą groŕi.

8: Tám pothym Báránek vlitowawŕzy fie wier= (*marg*) Liiij. (-)

9: nych ŕwoich ŕtánał z nimi ná gorze Sion/

10: á iáko teŕ cechowa wierne ŕwoie.

11: Thám fie iuz wypiŕuie iáko niewiernicy vpáŕć (*marg*) Liiij (-)

12: máiá/ ktorzy opuŕciwŕzy prawdę Páńŕką

13: vdáli fie zá ŕtráchem ŕwiátá tego.

14: Ianowi Duch ŕwięty kaŕe piŕáć do wiernych (*marg*) Lv. (-)

15: Páńŕkich iŕ ŕą błogóŕławieni ktorzy w ŕta

16: łoŕci Páńŕkiey ŕchodzą s tego ŕwiátá.

17: Tu iuz Apoŕtoł dzieli wierne od niewiernych/ (*marg*) Lvj. (-)

18: á iáko rozna będzie pomŕtá y zapłátá ich.

19: Tám iuz wypiŕuie Apoŕthoł pociechy y dzięki (*marg*) Lvij. (-)

20: ŕwiętych/ iŕ Pan nie opuŕzcza koŕcioła ŕwe

21: go á wiernych ŕwoich.

22: Potym iuż rofkazano iest siedmi Anyołom/ á= (*marg*) Lviiij. (-)

23: by káždy s fwey bánie wylał káždy z ofo=

24: bná gniew Boży ná niewierniki á ná złe

25: ludzi.

CC 3

strona: CC3v

Krotkie położenie

1: (*marg*) lix. (-)Tu iuż co fie sítało gdy pirwłzy y drugi y trze=

2: íi Anyoł wylali bánie fwoie.

3: (*marg*) Lx. (-)Tám iuż czwarty y piąty Anyoł wylali bánye

4: fwoie y iáko fie zámiełzał fwiáth/ y iáko fie

5: zábурzyły bełtie ony pirwłze/ tho thám o

6: tym znaydziefz.

7: (*marg*) Lxj. (-)Siodmy Anyoł wylał bánię y sítał fie vpadek

8: miáłtá wielkiego y páná iego y łług y ná=

9: łłádownikow iego.

10: (*marg*) Lxij. (-)Wypifuie fie łtan bełtiey y łtan niewiáłty co fie

11: dziáłá ná niej vbrawłzy fie w złoto á w per

12: ły/ á zwodziłá krole y kłiążętá fwiátá tego

13: (*marg*) Lxiiij. (-)Wykład niewiáłty ktora fiedziáłá ná bełtiey/ y

14: wykład bełtiey y co fie z nimi dziác ma.

15: (*marg*) Kxiiij. (-)Tu iuż opowieda Duch święty łpołob zginie=

16: nia bełtiy tych y łrogość kthora fie ma nád

17: nimi dziác.

18: (*marg*) Lxv. (-)Wykláda koniec á vpadek Bábilonu tego wiel

19: kiego/ y iákie ma być márne łpułtołzenie ie=

20: go/ y w co fie ma obroćć miełzkanie iego.

21: (*marg*) Lxvj. (-)Vpomina Duch święthy wierne Páńłkie/ áby

22: ielzće zá żywotow łwoich vciekáli z Bábi

23: lonu thego/ áby ná nie łpołu z nim thákiez

24: pomłty nie przypádły.

Tám

strona: Cc4

ná káždą Rośpráwę.

1: Tám iuż dokłáda Apoštoł co sie będzie dzyało (*marg*) Lxvij. (-)

2: po vpadku tego Bábilonu nędznego/ y iá=

3: ko go będą żáłowác kupcy y kochánkowie

4: iego.

5: Wypifuie rádość świętych y dzięki Pánu/ iż nie (*marg*) Lxviii. (-)

6: przepuścza złośnikom złościwych wyftęp=

7: kow ich.

8: Thám wypifuie iákie słyfzał wielkie wefeleb ná (*marg*) Lxix. (-)

9: niebie gdy iuż raczył porázić niewierne

10: swoie.

11: Tám iuż wypifuie wefele Páńskie iákie ma z o= (*marg*) Lxx. (-)

12: blubienicą swoią mieć y z wiernemi swe=

13: mi ktorzy będą ná to wefele wezwáni.

14: Tám iuż Ian święty powieda/ iáko iuż Pan do (*marg*) Lxxj. (-)

15: konawfzy wefela swego z oblubienicą swo

16: ią wypráwuie sie ná nieprzyacioły swoie.

17: Tám Apoštoł wykłáda frogóść nád ofádzzone (*marg*) Lxxij. (-)

18: mi ná pomłtę.

19: Tám iuż Anyoł wiąże czártá ná tyfiąc lat. (*marg*) Lxxiiij. (-)

20: Po związaniu czárthá iáko Pan wfpokoił ná (*marg*) Lxxiiiij. (-)

21: czás niebo swoie.

22: Tám sie wypifuie co sie ma dziać gdy záfię bę= (*marg*) Lxxv. (-)

23: dzie rozwiązán szátan po tyfiácu lat.

24: Thám iuż piłze co sie będzie działo gdy z nowu (*marg*) Lxxvj. (-)

Cc 4

porá=

strona: Cc4v

Krotkie położenie

- 1: porażon będzie szatan po rozwiązaniu ie=
2: go y s pomocniki fwemi.
3: (*marg*) Lxxvij. (-)Tám sie iuz wypifuie co sie będzie działo po v=
4: łpokoieniu tych burd s czarzem y światem.
5: (*marg*) Lxxviiij. (-)Tám iuz Pan okázuie iáko będzie cieřzył wier=
6: ne swoie/ á złoŃnicy co teř wćirpieć máią.
7: (*marg*) Lxxix. (-)Tám iuz Duch święthy kontrifetue rořkofzy y
8: páłace niebieřkie.
9: (*marg*) Lxxx. (-)Przedię thámže pod figurą miáltá Anyoł ro=
10: zmierzáiąc y powieda Ianowi świętemu
11: o rádořciach niebieřkich.
12: (*marg*) Lxxxj. (-)Przedię o iáłnořci o kořciele niebieřkim pod fi
13: gurą miáltá Anyoł z Ianem rořpráwuie.
14: (*marg*) Lxxxij. (-)Przedię o rzeczach dziwnych żywotá wieczne
15: go rořpráwuie Anyoł y o inych rořkofřach
16: niebieřkich pod figurą miáltá.
17: (*marg*) Lxxxiiij. (-)Tám iuz Ian s. iřci sie nam od Pána/ iř ty ło=
18: wá iego y to piřmo iego ieřt pewne á pra=
19: wdziwe.
20: (*marg*) Lxxxiiiij. (-)Tám sie iuz Pan iřci iř chce przyřć rychło á do=
21: kończęć wřzytkich łpraw řwoich.
22: (*marg*) Lxxxv. (-)Ian święthy zámykáiąc łpráwy řwoie záklina
23: wřzytki áby im wierzyli/ y pomřthy wyli=
24: cza ktoby temu nie wierzył.
25: Potym krotka przemowá do tego co czedł. [tekst łaciński]

strona: CC6

- 1: Ná obraz Mikołáiá Reiá z Nagłowić.
2: VLifes był nie cudny/ lecz wymowá iego/
3: Spráwiłá že y dziś ma/ wieczną łławę s tego.

- 4: Tákże ten náíz Vlífes/ z narodu Polkiego/
5: Spráwił sobie/ co poznáfz/ y s pińania iego.
6: A ktemu przyrodzeniu/ ífcie bych był życzył/
7: Aby íe był gdzie dáley/ nie wíztyko tu ćwiczyl/
8: Byłby drugi Homerus/ álbo Polki Plato/
9: Acż nam iednak polakom/ przedfię ftoi zá tho.

strona: CC6v

[Portret M. Reja]

- 1: Roku od narodzenia iego 50 [tekst łaciński]

strona: 1

O położeniu kfiąg.

Lift 1.

- 1: A tu fye iuż pocżyna
2: Apokálipfis/ to íeft/ ípráwá zákry=
3: tych táiemnic Páńfkich.
4: O położeniu y o częścicach Kfiąg tych/
5: y íákie íą pożytki s czytánia ich.
6: Roípráwá j.
7: IVż podobno máło tych íeft/ á zwłáfzczá
8: ludzi Krześciáńfkich/ áby o thym wżdy
9: álbo nie flucháli/ álbo nie wiedzieli/ íá= (marg) Íáko y przecz íeft człowiek ítworzon. (-)
10: ko íeft człowiek ítworzon/ y ná czo íeft
11: ítworzon. Bo íeftth ítworzon ítworze=
12: niem roíkoíznym á Pánu Bogu miłym.
13: A ná to też íeft ítworzon/ áby Pan miał
14: częśc á chwałę z niego/ á roíkoízował sobie nád nim/ pod=
15: rzuciwízy wíztyko ná ziemi pod poíufzeńftwo iego. Iuż
16: też wiemy co ten nędzny człowiek vcżynił. Íáko íeft már=
17: nie zwiedzion od czártá chytrego/ y íáko przestąpił wolą
18: roíkazánia Páńfkiego/ y íáko wypadł z oney miłości á z o=
19: ney wielkiej íáfkki Páńskiej/ y íáko íeft íkázone przyrodze=

- 20: nie iego/ iż sie zǎwždy ku złemu niżli ku dobremu więcy
21: ściąǎć muśi. Pan wyrzuciwfzy go w gniewie swoim od
22: obliczności swoiey/ vźalił sie go potym/ y przeźrzał tho w
23: Boſkich táiemnicach swoich/ iż czyniǎc dofyć Dekretom
24: swoim/ nielza było ledá iáko onego nędzniká zǎfię w łáfkę
25: przyǎc. Ale iż Boſtwo człowieká przekłęto/ nielza też by=

B

ło iedno

strona: 1v

O położeniu kłiąg/

- 1: ło iedno iż onoż Boſtwo s człowieczeńſtwem złączone zǎ=
2: fię przednáć miáło ono przewinienie tego to człowieká
3: nędznego/ y wnet ielzche w Ráiu vczynił mu o tym obietni
4: cę ſwą.
5: (marg) Pan człowieká nie opuſzcza choציay zły. (-)A iż zǎwždy było ku złemu przychylne przyrodzenie ie=
6: go/ choציay iuż widział nędznik vpadek ſwoy/ przedfię go
7: on miłofierny Pan opuścić nie raczył/ ále poſyłał do vſth
8: Prorockich Duchá ſwego ſwiętego/ ktorzy temu to nędz=
9: nemu człowiekowi zǎwždy kładli przed oczy on nędzny v=
10: padek iego. Ktorzy zǎwždy frogiemi pomſtámi á grozá=
11: mi ſtrǎżnemi/ iáko twárdemi wędzidły/ hámováli ono
12: złoſciwe á ſkázone przyrodzenie iego. A zǎfię áby nędznik
13: nie roſpaczał á nie zwątpił o miłofierdziu Páńſkim/ ſły=
14: ſząc ony frogie powieści á pewne obietnice o gniewie iego/
15: kładli mu zǎfię przed oczy ono obiecáne Boſtwo s człowie
16: czeńſtwem złączone/ á onego Meſyafzá/ ktory pewnies czá
17: ſow ſwych náftác miał/ á przednáć thy wſzytki winy y
18: przeſtępkih nędznikowi temu.
19: Aż potym gdy sie iuż ten obiecány Meſyafz zǎwił/ thu
20: (marg) Meſyafz gdy sie zǎwił (-) iuż dopirko przynioſł nowe pofelſtwo z Máyeſtatu one=

- 21: go fpołecznego Boftwá fwego/ á oznaymił to fwiátu iá=
22: łnie/ iż to iuż on ieft ktory miał odkupić tego nędznego czło
23: wieká/ od wiecznego gniewu onego á od vpadku iego. Y
24: tu dopirko vczył iáko włafny ociec wdzięcznego fyná fwe=
25: go woley fwoiey/ y woley Bogá Oycá fwego. A poftáno
26: wiwłszy włztyko ile było potrzebá do zbáwienia tego nędz=
27: nego człowieká/ poráziwłszy męką fwoią Czártá/ Smierć/
28: i Grzech/ fzedł záfię iáko práwy zwycięcá do Kroleftwá
29: fwego/ á do włafnego niebieskiego dziedzictwá fwego.
30: Słuchayże/ iż chociay tám fzedł łam ciełefnie/ przedfię
31: to záflubił wiernym fwoim/ iż tu zówždy z nimi ma być

aż do łamego

strona: 2

y o pożytku s czytania ich.

Lift 2.

- 1: aż do łamego fkończenia fwiáthá włztykiego/ á nigdy ich (*marg*) Pan zówždy z wiernemi.

Mattheufz xxv iij. (-)

- 2: nie opuścić. A iakoż to ma być gdyż tám łam ieft? Oto ma
3: być mocą fwoią/ opátrznofciá możnofci Boftwá fwego/
4: łtrażá y opieká Anyołow fwoich/ á dziwná łpráwą táie=
5: mná Duchá fwiętego/ ktorego on tu vftáwicżnie fwoim
6: wiernym ná wlpomożenie á ná podpárcie wiáry ich/ y ná
7: poftánwienie pocżciwego żywotá ich/ zówždy ná proś=
8: by á zówołanie ich/ tu im połyłáć raczy.
9: Coż łie potym sftáło? Oto widzifz iż ten nędzny á grze=
10: chem záflepiiony człowiek/ przedfię máło ná tym przefta=
11: wa/ przedfię áni łtrách/ áni dobrodzieyftwo nie może one
12: go fkáżonego przyrodzenia iego przełomić/ przedfię go
13: wycięży ten márny fwiát á fwowolne ciało iego/ á czárt
14: on łrogi zwodcá iego/ iż przedfię lezie iáko fwiniá we bło=
15: to/ á zówždy łie wiecey ku złemu niżli ku dobremu łciąga

- 16: ią nędzne sprawy iego.
- 17: Pan z oney dobroci swoiey przyrodzoney przedię nędz= (*marg*) Vpominanie pánfkie przez písmá. Ezá. xlv. Záchá. j. Malá. iij. Máth. ij. Ezáy. xlix. (–)
- 18: níká opufzczác nie raczy/ przedię mu pokláda przed oczy
- 19: głos wołania fwego na písmie fwiętym iáfnie zoftáwio=
- 20: ny: Návroc fie nędzniku/ obácź fie mizerna mucho/ obroć
- 21: fie ku mnie obrocę fie ia ktobie/ Podź do mnie owo cie o=
- 22: chłódzę wodą żywotá wiecznego: Owo cie pociefzę oby=
- 23: tnicami miłofierdzia fwego/ Owo cie nigdy nie opufzczę
- 24: iáko miłofierna matká wdzięcznego dzieciátká fwego.
- 25: A což tho pomoże/ przedię nářz iáko fwiniá do błotá/ á ná
- 26: máley to przedię pieczy v niego. Waźnieyfze v niego ledá
- 27: bláhe czácźko fwiátá tego/ álbo iáki máły przeřtrařzek ie=
- 28: go/ niřli ták hoyne obietnice Páná thego/ z nierozmierzo=
- 29: nych fkárbow iego/ álbo ty pogroźki iego. Gdyź zářię z dru
- 30: giej řtrony woła/ iř iefť řtrářzny řtrách wpáść w řrogye rę (*marg*) Zidom x. Máth. x (–)
- 31: ce Bogá żywiącego. A iř fie trzeba więcey bać co może za=

B 2

bić ciało y

strona: B2v

O położeniu kfiąg/

- 1: bić ciało y duřę/ niřli one^g co tylko fámo ciało zábić może.
- 2: Pátrzayże iř iefźce wnet po w niebo wřtápieniu swoim
- 3: oto zoftáwił Apořtoły swoie Kánclerze á Sekretarze táie
- 4: mnie řwoich/ iř tego nędzniká vczyli/ vpomináli/ iáko řa=
- 5: czká w řzkole/ ácz mu y to řnadź máło pomogło.
- 6: (*marg*) Vpominanie przez ludzi fwięte. (–)Coź iefźce dáley czyni ten dobrotliwy Pan? Oto przed=
- 7: řię pobudza ludzi fwięte/ ludzi poboźne/ á dodawa im Du
- 8: chá fwego fwiętego/ iáko ná on čás pobudzał ony Proro
- 9: ki řwoie/ áby nań wołáli/ áby nań piřáli/ áby kołátáli iá=

- 10: ko młotem do wśzu iego/ áby nie zginął w prośthości swo=
11: iey/ á iżby nie wypadł márníe z onego miłofierdzia Páńkíego.
12: Coż íełzche dálej ten Pan vczyńił? Oto czyniác
13: (*margin*) Záchwycenie Ianá śwíętego. (–)dofyc obíetnicam swoim/ iż thu ná śwíát zázwdy obíeco=
14: wał zázwdy połyłác Duchá swego śwíętego ku lepřzemu
15: obíáfńieniu Bořtwá swoiego/ oto sobie obrał ínřtrument
16: Ianá śwíętego/ ktorego duchá brał w záchwyceniu iego
17: áž przed Máyeřtat Bořtwá swoiego/ kthory widziál on
18: dziwny Máyeřtat iego/ kthory řlyřzał głos y rořkázowáníe
19: iego. Do ktorego potym połyłác Anyoły swoie/ kthory íá=
20: řnie z nim rozmawíáli/ y opowíádáli ony rzeczy przyřřle
21: áž do řkóńczenía śwíátá/ y ony řtráfřliwe widzenia iego wy
22: kłádáli íemu.
23: Otož tu mařz íuž to pewne pířmo zořtháwíone od Ianá
24: śwíętego thych dziwnych á zákrytych táiemnic Páńkích/
25: kthorych ání oko widáło/ ání vcho przed tym o nich řlyřháło. A iż ty dziwne táiemnice Páńkíe tež pod dziwne=
26: (*margin*) Apokálípřis íáko było w niedbániu. (–)mi figurámi temu to Ianowi s. okázowáne były/ thákže
27: ich tež ludzie záníecháli byli/ á dłuęo íáko w popiele były
28: záęrzebíone. Až pothym przyřřly čzářy/ iż ony wřzytki wi=
29: dzenia tego tho Ianá śwíętego poczęły řie pełńić á ná íá=
30: řnią řie vkázowác/ Tož řie potym ludzie pobožni do nich
rzućili/ tož

strona: 3

y o pożytku s czytánia ich.

Liřt 3.

- 1: rzućili/ thož řie poczęły vciekác o wřpomoženíe do Duchá
2: śwíętego/ že íe potym śwíátu obíáfńili/ ták iż ím ludzie po
3: božni wierzyli/ y pířnie řie o nich pytháli/ á dowíádowáli

- 4: fie dálej o tych dziwnych Íprawach á táiemnicach Pán=
5: Íkich/ ktore z Íáfki PánÍkiey co dálej to íáfniey ludziom po
6: czÍiwem iuż dziś oczy otwarzáią.
7: A íz fie ty dziwne Íprawy/ ták íáko wÍtyÍzimy/ Ianowi (*marg*) Prorocy pod figurámi závždy mowili. (-)
8: Íwiétemu pod zákrytoÍciami íákiemís á pod figuáami ro
9: zlicznymi okázowáły/ y zdáło fie ludziom proÍtym/ íáko=
10: by to íákie fábuły álbo íákie przypowieÍci były. Ale kto Ío
11: bie przypomni wÍzytki Proroki/ á zwÍaÍzczá Ozeafzá/ Dá=
12: nielá/ Iohelá y ine/ tedy tákżeć wÍzytko pod figurámi pro
13: roctwá Íwe wypráwowáli/ á wÍzákoż wÍzędy ie pífmá ine
14: aprobowáły/ y Pan Íam częÍtokroć Proroki wÍpominá=
15: íąc wykÍádác raczył. Y Íam/ gdy czythamy EwányeliÍty/
16: máło nie wÍzędy znáyduiemy go przez przypowieÍci mo=
17: wiácego. Íáko y Piotr s. íáko y Páweł s. widáli też ty ro
18: zliczne widzenia tych dziwnych Ípraw PánÍkich.
19: Dawnýc to íeÍt zwyczaj Duchá Íwiétego/ pod zákrito= (*marg*) Duch Íwiéty pod zákrytoÍciami závždy mowił. Mátt. xiiij. Már. iiij. (-)
20: Íciami Ípráwowáć ty dziwy BoÍtwá Íwego. WÍzák ono
21: pomnimy gdy ApoÍtołowie proÍili Páná áby im bez przy
22: powieÍci powieðał Íłowá Íwoie/ tedy im ták powiedzieć
23: raczył: Íz wam/ to íeÍt wiernym/ będzie dano znác ty tá=
24: iemnice kroleÍtwá niebieÍkiego/ ále niewiernym tylko pod
25: przypowieÍciami: Íz będą widzieć á nie obaczá/ będą Íły
26: Ízeć á nie zrozumieią. A ták nic fie thy tym nie trwoż moy
27: miły KrzeÍcíańÍki brácie/ ízci fie ty rzeczy będą zdác íáko=
28: by zátrodnione/ Ale gdy fie przypátrzyÍz dziwnym sprá=
29: wam Duchá s. á wcieczefz fie o wÍpomożenie do tego wiel
30: możnego BoÍtwá w Troycy íedynego/ wÍzytkoć fie Íácnio
31: będzie zdáło/ á wÍzytko íz to prawdá byÍá/ y íeÍt/ y będzie/

strona: 3v

O położeniu kfiąg.

- 1: fná nie obaczyć bédziesz mógł.
- 2: Teżci Dánielowi długo nie wierzyli gdy prorokował o
- 3: onych Monárchiach pod figurą onych żelázqueznych mężów
- 4: z gliniánemi nogámi/ álbo onych dziwnych rogów/ álbo
- 5: onych kozłów z bárány/ Aż gdy fie ty rzeczy poczęły pełnić
- 6: toż dopirko ludzie przyfzli kłobie/ iż ty widzenia były pra=
- 7: wdziwe/ á nigdy nieomyłne. Thákżeć y thu gdy fie oba=
- 8: czyfz á vřzyfz iż fie iuż wiele wypełniło/ iáwnie fie potym
- 9: (*margin*) S czytánia kázda pociechá. (-)tego dopátryfz/ iż to prawdá/ w rozmyflánium
fwoim/ ie=
- 10: flize cie Pan Bog wfpomoc bédzie raczył. Acz wiem gdy
- 11: ná fzytych przydziefz z niedowiárki/ iżci to fwiát ináczey bę=
- 12: dzie wfzędzy wykłádác/ ále ty przedfię ftoy w imię Páńfkie
- 13: mocno w ftáteczności fwoiey/ á ták wierz y rozumiey/ iá=
- 14: ko nablizey możesz fie przyftofowác z rozumem fwoim ku
- 15: prawdzie Páńfkiey á ku pífmu fwięthemu. Abowiem iuż
- 16: fnadź nie máfz żadney pociechy ktorey tu nie naydziefz ku
- 17: wfpomózeniu fwemu. Ani żadney trudnoći táiemney/ s
- 18: ktorey fie fnádnie wypráwić nie bédziesz mógł. Ták o dzi=
- 19: wnym Boftwie Páná fwego/ tákże też o nieprzypátrzo=
- 20: nych táiemnicach á fprawach iego. Thák iż zázwdy z be=
- 21: fpiecznym á z wesołym fumnieniem ftać możesz przed o=
- 22: blicznością iego/ nic fie nie lękáiąc áni przefzłych/ áni przy
- 23: fzłych zaburzek/ áni żadnych niebefpieczności fwiátá tego.
- 24: A iuż befpiecznie oto czytay text/ wflyfzyfz od kogo á przez
- 25: kogo y s kim miał Ian fwięty ty dziwne rozmowy fwoie.
- 26: Tu iuż mamy początek textu/ iáko Ian S.

27: opowiada pirwłze ziáwienie swoie/ y od kogo/

28: y przez kogo było mu obiáwione.

29: A to będzie Rołprawá ij.

strona: 4

Obiáwienia káp. j.

Lift 4.

1: OBiáwienie Iezufá Kriřtufá/ kto (*margin*) Káp. j. (–)

2: re mu dał Bog/ áby ie vkazał łłu

3: gam swoim/ tho co łie ma dzieć

4: rychło. A oznaymił tho/ wyłła=

5: włzy rołkazánie swoie przez An

6: yołá łwego łtudze łwemu Ianowi/ ktory wy=

7: łwiádczył iełt łłowo Boże/ y łwiádectwo Ie=

8: zułá Kriřtufá/ y to cokolwiek widział. Błogo

9: łłáwiony to iełt kto czyta/ y ći co łłucháią pro=

10: roctwá tego/ á łą pilni tego co w nim nápiłá=

11: no iełt. Abowiem czás iuz niedáleko iełt.

12: A tu pátrzay pilno/ co tu vwázáć małz/ bo łłyłzyłz iž tu (*margin*) Syn Oycu rowny wedle Bołłwa. (–)

13: ták nápiłáno łtoi/ Iž to iełt obiáwienie Páná Iezufá Kri

14: łtufá ktore dane iełt iemu od Bogá/ á zwiáłłtowane przez

15: Anyołá. Abowiem iełt tych niemáło co łie tym vnołzą/ á=

16: by Syn łam przez łię nie mogł nic vcžynić/ iedno ižby od

17: Oycá włzyłtko miał. Y biorą łobie ná pomoc mieyłcá nie=

18: ktore piłmá łwiętego/ iáko Syn záwždy vnižáł łie Oycu/

19: á zwałłzcžá gdzie ono ku Oicu mowić raczy: Oycze ołwieć (*margin*) Ian xvij. (–)

20: mię oná łwiáłłłocią ktoram miał łłobą od wiekow. Tu

21: rozumiey ižći łie to ołwiecenie nie łciągáło iedno ná ołwie

22: cenie człowieczeńłłtwá/ bo s łłrony Bołłwá thedy tu Pan

23: náłz thego dokłádáć raczy/ iž ona mię łwiáłłłocią ołwieć/

24: ktoram záwždy rowną łłobą miał od pocžátku łwiáłá.

25: Albo ná drugim mieyfcu gdzie Pan náłz mowić raczy: Iż

26: ia tu nie czynię woley swoiey/ ále wolą Oycá mego. A po= (marg) Ian w vi. (-)

27: thym zálie ná drugim mieyfcu powiedác raczy s strony

B 4

Bořtwá

strona: 4v

Rořpráwá ij.

1: Bořtwá řwego: Wřzytko co Ociec czyni/ to teř y Syn czy=

2: (marg) Ian w v. (-)ni. Ociec wzbudza vmárle/ tákře y Syn kthore chce ořy=

3: wia. Nie mowił trędowátemu/ álbo onemu co mu dzie=

4: wká vmieráá/ ábo y inřzym: przyczynię ſie zá tobą do Oy

5: cá/ ále z gołá powiedziá: Iř idř iuř dziewczká twoiá ieft v=

6: zdrowioná. A tu rozumiey iřci ſie to řtáło nie moczą zioł

7: iákich/ álbo czárow iákich/ ále tylko řámym řłowem á řá=

8: mym rořkazániem onego Bořtwá wiekuiřtego/ ktore by=

9: ło ná ten czás człowieczeńřtwem ogárnione.

10: Tákre teř y to włáſnie rozumieć mamy/ co tu Ian řwie

11: ty piřác raczy/ iř tho obiáwienie miáł od Ieřufá Kriřtuřá

12: (marg) Bog niřkim nie mowi. (-) przez řpráwę Anyeřřką ktore mu dał Bog/ iř ſie to działo

13: s strony człowieczeńřtwá Páńřkiego/ á iř to miáł z wiádo

14: mořci řpołecznořci iedinego Bořtwá onego y z Bogiem

15: Oycem řwoim y z Duchem řwięty. A iř Ian s. powie=

16: da iř mu to było obiáwiono przez Anyołá/ tedy to ták z da

17: wná wiemy/ iř to ták wielmořne á wiekuiřte Bořtwo ni=

18: gdy řamo przez řię z řadnym řtworzeniem nie mowiło/ ie

19: dno záwřdy przez iáki inřtrument/ álbo przez Anyołá/ ál=

20: bo przez Proroká/ álbo wřdy przez iáki pořrzodek do tego

21: godny á przez Duchá s. do tego řpráwiony á nářtroiony.

22: Tákiáko y Páweł o tym do nas piřze/ Iř rozlicznie á rozli

23: (marg) k Zydóm j. (-) cznemi křtałty raczył z námi mowić Pan/ ář iuř ná koniec

24: ořtátecznieyřze pořeřřtwo raczył do nas pořřác przez czło=

25: wieczeństwo Syná łwego miłego. A wźakoż poki fie tho

26: Boftwo tu ná fwiát w tym człowieczeństwie iefzcze było

27: nie zyáwiło/ tedy ono Słowo od wiekow w Boftwie zá=

28: częthe ząwždy Anyołem piłmo fwięte zwało. Iáko y thu

29: Ian s. máło dáley tákże o tym powiádać będzie.

30: A iż tu Ian s. dokłáda tego/ iż mu to było rofkazano/ á=

31: by to opowiedział sługam Páńskim/ á iż fie to ma wzyt=

ko wypełnić

strona: 5

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 5.

1: ko wypełnić rychło. Piotr fwięthy piłze/ iż v Páná tyliąc (*marg*) Pan czáfu zámierzonego nie ma. ij. Piotr iij. (–)

2: lath iáko rok ieden/ á czáfu żadnego zámierzonego nigdy

3: ten Pan nie ma/ y owłzem ząwždy pomyka czáfow nam

4: nędznikom mizernym/ ábychmy fie vznawáli/ á wiele=

5: kroć odmienia vmyłłone dekretá y sentencie swoie. A wźá

6: koż ząwždy á ząwždy może w thym nic złościwy nie wát=

7: pić/ iż go to pewnie nie minie kiedy tedy/ czo ieft złemu zá

8: grzech iego nieomyłłnie obiecano. A dobry iłcie theż w žá=

9: dnym niebezpieczeństwie wętpić nie może/ áby go też tho

10: kiedy potkác nie miáło/ co ieft dobremu obiecano: Iż Pan

11: ząwždy łzuka tego iákoby mu fie wzytki trołki y niedoštá=

12: tki iego łowitemi pociechámi kiedy tedy iednak nágrodziły.

13: A iż tu Ian fwięty powiáda/ iż to Pan tylko łłu= (*marg*) Inłze iefth powiedzieć á inłze obiáwić (–)

14: gam łwoim obiáwie raczył. Tu rozumiey/ iżci inłza rzecz

15: iefth obiáwić/ á inłza opowiedzieć. Boć dochodzi do włzu

16: łłowo Páńskie y ludzi złołliwych/ á coż pothym iż o nim

17: łłucháią/ iż ie im iáłłnie opowiádaią/ ále obiáwienia/ tho

18: ieft obiáłłnienia żadnego w łobie o tym nie máia/ áni mo=

- 19: gą mieć/ tylko to sługam wiernym Pánńkim/ ktorzy thu
20: wiernie dufáią iemu/ á mocno ftoią przy fwięthey woley
21: iego tu iedno obiáwiono y obiáfniono w nich bywa/ gdyż
22: to iáinnie máią z obietnic Pánńkich. A złoſciwym nie tylko
23: obiáwić/ ále owfzem y rozumu y oczu doſlepić obiecano/ (*marg*) Ezái. vj. (-)
24: áby widząc nie widzieli/ á słyſząc áby nie słyſzeli/ gdyż fie
25: íami o to nic nie ſtáraią/ folguiąc więcey temu ſwiátu nę=
26: dznemu á ná wſzem omylnemu.
27: A iż teź tu Ian s. to przypominác raczy/ iż to wyznánie (*marg*) Powagá ſłow Pánńkich. (-)
28: ábo obiáwienie ma od Słowá Bożego y ſwiadectwo Pá
29: ná Iezufá Kriſtuſá/ cokolwiek widział y ſłyſzał/ doklá=
30: dáiąc tego/ iż to ieſt błogofławiony kthory czcie y ſłucha
31: ſłow Proroctwá tego/ y pilnie to chowa co mu ieſt nápi=

B 5

fano/ powie=

strona: 5v

Roſprává iij.

- 1: fano/ powiádáiąc iż czás krotki ieſt. Tu fie podziwuy/ iá=
2: ka to ieſt powagá ſłow Pánńkich/ kthore pochodzą od ía=
3: mego Boſthwá/ przez obiáwienia Páná náſzego Iezufá
4: Kriſtuſá. A iż to káždy ieſt błogofławiony ktory fie kocha
5: w czytániu álbo w ſłuchániu tey nieomylney prawdy ie=
6: go. Ale theź tego dokládáiąc/ iżby y po czytániu y po ſłu=
7: chániu nic nie było/ ieſtlibychmy tego pilnie nie ſtrzegli co
8: do nas bywa wſkázowano/ álbo thego pilnie v ſiebie nye
9: chowáli álbo nie wáżyli. Abowiem ſłuchay iáko nam tu
10: Apoſtoł groźi ſrodze/ iżbychmy ná to pomnieli/ iż czás náſz
11: (*marg*) Czás krotki ieſt. (-)bárzo krotki ieſt. Abowiem żaden z nas áni o tym myſli/
12: áni tego baczy/ iż czás náſz zá káždym tuź zá piętámi cho=
13: dzi/ iż áni ſam wzwie iáko á kiedy fie ma wrwác iáko z drze
14: wá iábłko ſprochniałe/ á vpáść márnje ná grubość zye=

- 15: mie/ á potym zginąc á w niwecz sie obroćić. Abowiem lká
16: zona á zállepiona náturá nálzá nigdy nam tego nie dopu
17: ści/ á wżytko nam głowę cífnie/ ábychmy w ziemię pá=
18: trzyli á łzukáli pożytkow iey/ gdyż ią ziemią przezwano/ y
19: (*marg*) j. Moi. iij. (–) w ziemię sie obroćić ma. A też oná ifkrá oney niemiertel=
20: ności Adámowej ząwždy sie w nas odnawiać muśi/ iż sie
21: nam zda iáko bychmy tu iuż ták ząwždy włtháwicznie ná
22: łwiecie żyć á rofkószowác mieli. A ták nie bez przyczyny tu
23: nas vpomina pímo łwięte/ áby nam then głos ząwždy
24: brzmiał w włzoch nálznych/ Iż czás nálz krotki iest/ á ni lá=
25: mi wzwiemy gdzie w doł á w dokończenie łwoie ząwždy
26: vpáść mułiemy.
27: A tu iuż dáley Ian łwięty opowiada tu zyá
28: wienia Páńłkie włzem Zborom y Kołciołom
29: wiernym Páńłkim/ pod liczbą łiedmi Kołcio=
30: łow/ y odkrywa nam tháiemnice zákrythości

Bołtwá

strona: 6

ná Obiáwienie káp. j.

Liłt 6.

- 1: Bołtwá onego wiekuifthe go w troiákości ie=
2: dynego.
3: A to iest Rołpráwá iij.
4: IAn łwięty Kołciołom ktore łą w Aziey.
5: Láłká wam y pokoy od tego ktory iesth/ y
6: ktory był/ y ktory przyść ma/ y od łiedmi du=
7: chow/ ktorzy przed Tronem iego łą/ y od Ie=
8: zulfá Kriłtułá/ ktory iest łwiádek wierny/ pir=
9: worodny z vmárlych/ á Kłiąże wżytkich kro=
10: łow ziemię/ ktory vmiłował nas/ y oczyścił
11: nas od grzechow nálznych przez krew łwoię/ y

- 12: vczynił nas krolmi y kápłany Bogu y Oyczu
13: fwemu: á iemu niechay będzie cześć á chwałá y
14: cełárłtwo ná wieki wiekom Amen.
15: Iż tu Ian fwięty to pozdrowienie o ktorim tu słýłzimy (*marg*) Co ku iednym Pan mowi/
tho ku kńzytkim. (-)
16: y tho obiáwienie swoie tylko fiedmi Kołciołom opowie=
17: dáć raczy/ nie rozumieymy ták/ áby fie to tylko do tych fie=
18: dmi kołciołow ściągáć miáło. Abowiem tá fiedmioráka
19: liczbá zázwdy fie nawięcey Duchowi fwiętemu podobá=
20: łá/ iáko y nižey wślyłzimy o fiedmi trąbach/ o fiedmi pie=
21: częciach/ o fiedmi bániach gniewu Bożego. Ale ták rozu
22: mieć mamy/ Iż cokolwiek tu Pan przez Ianá fwięthego
23: tym fiedmi kołciołom wlkázowáć raczy/ tu fie iuż to po=
24: selłtwo zázwdy á wstáwicznie ściągáć á rozumieć ma do
25: wślytkich zborow á kołciołow Páńskich/ poki iedno sfta=
26: wa fwiátá tego. Bo y Páweł fwięty gdzie piłze do Rzy=

mian/ do

strona: 6v

Rośpráwá iij.

- 1: mian/ do Zydow/ álbo do Gálátow/ nie mnimay ábyć to
2: iuż Zydow álbo Rzymiánom álbo Gálátom tylko służyć
3: miáło/ áleć fie to wślytko ściága ná wślytek fwiát do wśly
4: tkich wiernych Páńskich/ ktorzy fie iedno ożywáią imie=
5: niem iego/ á ftoią poznáćeni pod fwięthą chorągwią ie=
6: go. Iáko y fam Pan náłz Apoštołom fwym powiedáć ra
7: czył: Coć do was mowię thoć do wślytkich mowię. Abo=
8: wiem y rozślyłaiąc ie po fwiátu/ tedy im rofkazał/ áby opo
9: (*marg*) Mát. xxviii (-)wiedáli tę fwięthą wolą iego káždemu narodowi. A głos
10: (*marg*) Páal. xviii. (-)then iego fwięthy/ iáko Dawid piłze/ zázwdy brzmi áz ná
11: wślytki kończy ny fwiátá.

- 12: Coż tym to Kościołom álbo tym to Zbiorom Krześci=
13: áńskim ten Apoštoł święty od thego Páná opowiedać ra=
14: (*marg*) Obietnice Páńskie káždemu wiernemu (-)czy? Oto słyżyłz iż im opowiada pokoy
á łáfkę. Tu pátrzej
15: iż ich nie żegna nákladzły pierścieni ná rękáwice/ áni ich
16: kropi/ áni ich kádzi/ áni im krzyżykow po czele kryfla/ ále
17: zgoła opowiada káždemu zebrániu Páńskiemu wierne=
18: mu pokoy á łáfkę nieomylną od Páná fwego. Iáko y Da=
19: wid nadobnie o tym nápiśał: Iż ktokolwiek dufa o wípo
20: (*marg*) w Pśalm. Cxxiiij. (-)możeniu Páńskim/ w opátrznosci á w obronie iego zów=
21: żdy przemiefzkawác będzie. Też tu nie mowi Prorok/ ktho
22: będzie kurzył/ kropił/ kádził/ fwieczki ftháwiał/ do obra=
23: fkow fie obiecował/ iż będzie w obronie Páńskiej/ ále tyl=
24: ko ten kto z wiernym dufánim położy w nim vprzymą
25: nádzieie fwoię. A coż tákiemu iest obiecáno? Oto słyżyłz/
26: pokoy/ łáfkę/ á obronę w káždym niebepięczeństwie iego.
27: A gdy łobie ty trzy rzeczy vważyłz co to iest kto iest w łáfcie
28: Páńskiej/ á vżywa iey w pokoju á w bēpieczeństwie/ iestli
29: (*marg*) Tájemnicá Troyce świętey. (-)iuz wietłze dáry álbo błogofłáwieńfthwá mogá
fie sítác komu.
30: Od kogoż ten pokoy y tę łáfkę opowiada nam
31: ten Apoštoł święty? Oto słyżyłz od tego kthory był yć iest/
y przyś/ ma/

strona: 7

ná Obiáwienie káp. j.

Liśt 7.

- 1: y przyść ma/ y od Iezufá Kriftufá/ y od fiedmi duchow
2: będących przed Tronem onego Boftwá dziwnego. A tu
3: pátrzej nieogárnioney rozumem Táiemnice Troyce świę
4: tey/ Iż tu iálnie wyfláwił Oycá y Syná y Duchá święte=
5: go/ á przedię iedynnością tą świętą troiákość krocichno

6: zawiązał/ gdzie powiada: Iż iemu łámemu niechay bę=
7: dzie cześć y chwałá ná wieki wieczne Amen. Pátrzayże iż
8: tu nie mowi im łámy/ ále iemu łámemu niechay będzie
9: cześć y chwałá ná wieki wieczne amen. Abowiem gdy mo
10: wi ktory ieft/ tu wyznawa Oycá: á gdy mowi kthory ma
11: przyść/ tu wyznawa Syná: ábowiem iuż to iáśnie wiemy
12: s písmá świętego á częfto powtarzánego/ iż fie nam nikth
13: infzy niema vkázác w człowieczeńftwie swoim á ná łądzie
14: łwoim/ iedno ten iedyny Syn Boży á Pan náłz á Zbáwi=
15: ciel náłz Pan Iezus Kriftus: á gdy wyznawa fiedm du=
16: chow y od nich dawa pozdrowienie/ thu wyznawa fied=
17: mioráką łpráwę Duchá świętego: á przedię iákochmy
18: łyżeli krocuchno thę troiákość iedno iednym łowem w
19: iedynności záwrzec raczył. Ale o tey dziwney Táiemnicy
20: nie tákby ná wáłkiew kárcie píác potrzebá/ bo fie s thego
21: człowiek łmiertelny trudno wypráwić ma. Dofyc nam
22: ieft wierzyć á wiedzieć y wyznáwác/ iż tylko iedno iedyne
23: Boftwo ieft/ á w tym Boftwie záwiera fie Ociec y Syn y
24: Duch święty. A ieftli iednym Boftwem okrążeni łą/ thedy
25: iedyney możności/ iedney chwały/ y iednego błogółá=
26: wienłtwá vżywáią ná ziemi y ná niebie ná wieki wieczne/
27: Amen.
28: Tu iuż potym Apoftól wyławiłszy krotko
29: Táiemnicę troiákości Boftwá iedynnego/ iuż
30: dáley wyławia człowieczeńftwo Páná
31: náłzego.

strona: 7v

Rośpráwá iiij.

1: A to iuż będzie Rośpráwá iiij.
2: OTho przydzie ná obłokach niebiełkich/ á

- 3: ogląda go kážde oko/ y ci wżycy ktorzy
- 4: go vbodli. A będą nárzekác nád nim wżycy
- 5: narodowie ziemie y podrugi raz Amen. Iam
- 6: ieft Alphá y omegá/ począték y koniec/ to mo=
- 7: wi Pan/ ktory ieft/ y ktory był/ y ktory przyść
- 8: ma/ Pan Bog wżechmogący.
- 9: Tu máło wyżłzey w tey przelżley rołpráwie wyłłowi=
- 10: wży dziwná Táiemnicę Troyce świętey/ włpomina Iam
- 11: (*marg*) O człowieczeńłthwie Páná náłzego. (-)łwity iáwnie o dołtoieńłtwie
cżłowieczeńłtwá Páńłkie=
- 12: go/ gdzie go zowie być wiernym łwiádkiem á Kfiáżęciem
- 13: krolow łwiátá wżytkiego/ kthory nas omył krwią łwoiá
- 14: łwięta/ y wżynił nas krolmi y kápłany Bogu Oycu łwe=
- 15: mu. A tu záię w tym texcie o nim powiedác raczy/ Iż i=
- 16: dzie ná obłoku niebieskim/ á iż go ogláda kážde oko. A iż
- 17: go tu Apołtoł wżnawa być łwiádkiem wiernym á pra=
- 18: wdziwym/ iákoż to niełzczeńny káždy ieft kto niewierzy te=
- 19: mu łwiádkowi prawdziwemu/ álbo iż łie łmie tego wa=
- 20: (*marg*) Strách nie wierzić łłowom Páńłkim. v. Moi. xij. (-)życ wymowác co od thych
prawdziwych łłow iego/ álbo
- 21: ná inłzy kłtał wywrácác/ álbo opákováć thy nieomylne
- 22: łwiádectwá iego/ gdyż łrodze zákazano ieft/ áby nie było
- 23: więto áni przyczyniono namnieyłzego łłowá do łłow ie=
- 24: go. Gdiż go nam ielcże przez Moizelzá z dawná łrodze ob
- 25: (*marg*) Tám. xviiij. (-)wołano: Iż kto nie będzie łłuchał łłow iego/ iż łmierciá
- 26: vmrzeć mułi. Gdyż go głos iáłnie z niebá obwołáł: Iż to
- 27: (*marg*) Mátth iij. y w xvij. (-)ieft Syn moy namileyłzy/ tego łłuchaycie. Czoż tu rzecze=

my/ iákaż

- 1: my/ iákąż wymowkę mieć będziemy/ ktorzy nie słuchamy
2: tego świadká tak pewnego/ ábo nie wierzymy thym nieo=
3: mylnym słowom iego. A śnadź ielzczę więcej ná pieczy v (*margin*) w Pśalm. Cxv. Rzym.
iiij. (–)
- 4: nas słowá człowieká omylnego/ kthorego piśmo wśzędy
5: łgarzem zowie/ á więcej fie ich boimy przestąpić/ niżli te
6: go wiernego świadká nášzego. O nędznałz tho będzie wy=
7: mowká nášzá/ á niešťczęńna śpráwá/ gdy takimu rzeczó=
8: no będzie: Niechciałś ty o mnie nic wiedzieć/ áni mi wie
9: rzyć/ odłtępże też odemnie/ ábowiem ia też iuż nigdy o to= (*margin*) Mát xxv. (–)
10: bie wiedzyeć niechcę.
- 11: Słuchayże dáley iáko go tu Apoštoł opowiáda być kfiá
12: żęciem krolow wśzytkich świátá wśzytkiego. O wielkież to
13: Kfiáżę/ á śnadźby y pápiery nie śtáło ktoby chciał wypi=
14: śác Máyełtat á wielmożność Kfiáżęciá thego. Ale dołyc
15: nam ná tym/ iż go wyznawa być Kfiáżęciem krolow wśzy
16: tkiego świátá. Tu iuż możelś śnadźnie zrozumieć co to ielth
17: zá Kfiáżę á co to ielth zá potelstat/ przed ktorým drzą á pod
18: nogi iego wpađaią wśzyłcy krolowie świátá tego.
- 19: Coż to Kfiáżę vczyńiło? Otho ślyłzylś iż nas vmiłował (*margin*) Pan dármo vmiłował nas.
(–)
- 20: dármo/ á ochędożył nas krwią śwoią/ á vczyńił nas krol
21: mi y káplany wdzięcznemi Bogu Oycu śwemu. Thu iuż
22: ślyłzylś iáko cie dármo vmiłował/ y czym cie vczyńił/ y dla
23: czego cie vmiłował. Bo iáko śam to święte Kfiáżę o they
24: nieźnołney miłości przeciwko temu nędznemu á nikczem= (*margin*) Ian xv. (–)
25: nemu narodowi nášzemu powiedáć raczy tymi słowy: Iż
26: iákoż kto kogo więcej vmiłowác może/ iedno gdy ktho zá
27: kogo położy dułżę śwoię. Pátrzże iáko mu theť tak gorącą
28: miłóść iego oddawamy/ y iáko go záłię miłuiemy/ y iáko

29: go słuchamy/ gdyż on sam ten znak miłości nalezey thak v (*marg*) Ian xiiij. (-)

30: liebie pokładac raczy/ mowiac: Iz ktho miłue mnie/ tho

31: iest znak tego/ iz słow moich słucha. A ktoż iest taki vkaż.

Abowiem

strona: 8v

Rośprawá iiii.

1: Abowiem przypatrz się iaka to miłość/ iako tu o niey A

2: poštoł powiada/ iz nie tylko aby nas tak/ iako iuz wiemy/

3: darmo á bez wżey godności nalezey vmiłowac miał/ ale

4: słyszysz/ iz nas y krwią swą omył á ochędożył ná wieczne

5: krolestwo y kápłáństwo Bogu Oycu swemu.

6: Słuchayże iako on smęthny Dawid w vpádku swoim

7: woła o tey miłości á o tym ochędożeniu swoim do niego/

8: choctay wiele dárow y rozlicznych ofiar dawał zá to oczy

9: (*marg*) Páalm. L. (-)ścienie swoie/ tak mowiac: Iz iefli ty mnie moy miły Pá=

10: nie nie pokropisz onym Izopem we krwi swoiey omoczó=

11: nym/ nie będę nigdy oczyścion. Ale iefliże thy mnie pokro=

12: pisz á omyiesz/ tedy iáfniey niżli fnieg będę wybielon. Iá=

13: ko y Zácharíaś on Prorok zacny zádziwowawfzy sie krwá

14: wym onym ofiárom ludzkim/ woła ku Pánu mowiac:

15: (*marg*) Záchár. ix. (-)Prożnoć moy miły Pánie tę krew leyemy przed obliczno=

16: ścią twoią/ táć nas nie wywiedzie z ieziorá ogniftego/ ie=

17: śliże nam nie zefleś oney obiecány krwi Teftámentu twego.

18: Pátrzayże co nam tho ochędożenie tey krwi iego

19: (*marg*) Iákie iest kápłáństwo náfze. Pfalm. L. (-)czyni/ Oto słyszysz iz sie sftawamy krolmi y kápłany przed

20: oblicznością Bogá Oycá náfzego niebieskiego. A což to zá

21: kápłáństwo? Otho słuchay iako ie Dawid wykłáda: Iz

22: prożno moy miły Pánie ábych ia tobie ofiarował woły y

23: bárány/ y rozliczne dáry/ iuz tego nie przyjmiesz. Ale ktho

24: tobie ofiaruie fercie swoie wierne á fkrufzone/ tho ieft y be=

25: dzie nawdzięcznieyfza ofiára tobie. A toć ieft kápłánftwo

26: náfze/ á thoć łą wdzięczne ofiary v Páná náfzego/ gdy mu

27: będziem ofiarowác/ iáko wierni kápłani iego/ fercá náfze

28: czyfte á vniżone przed Máieftatem świętym iego s pokor

29: nemi prosbámi náfzemi. A on ie záfię iáko iednacź á przy=

30: czyńcá náfz będzie ofiarował Bogu Oycu fwemu/ á one=

31: mu fpołecznemu Boftwu fwoiemu. A ftąd fie iuź sftanie

my wielkie=

strona: 9

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 9.

1: my wielkimi krolmi. A nie ledá krolmi/ bo dziedzimi á

2: krolmi włáfnemi onego nierozmierzonego á dziwnie fprá

3: wionego nam kroleftwá niebieskiego/ y przed wżemi wie(*marg*) Iáko fie sftawamy krolmi.

(-)

4: ki zgotowánego. A przedfięchmy y thu iefzcze krolmi y ná

5: tey nędzney ziemi/ gdyź w imię święte iego żadne mocy/ á

6: ni żadne frogości nie mogą nam nic vczyńić/ áni żadni mo

7: carze fwiátá tego nic záfkodzić. A ziemiá y ze wżyftkiemi

8: pożytki y rofkofzámí fwemi podrzucona ieft pod nogi ná=

9: (*marg*) Pfalm. viij (-)Ize á pod opánowanie náfze/ á poftulzeńftwo náfze.

10: Słuchayże co iuź tu dáley Ian święty w texcie o Pánu

11: náfzym powieda: Iź iuź idzie ná obłokach niebieskich.

12: O możelź rozumieć iźci idzie á vftháwicźnie idzie/ bo wi=

13: dzifź iź nigdy złemu nie omiefzkawa s pomftą/ á dobremu (*marg*) Oko zey dobre iáko
vżrzy Páná. (-)

14: z zapłátą/ á vżrzy go káźde oko czáfu onego frogiego fądu

15: iego/ y oni ktorzy fkloli święte ciáło iego. O ftráźnelź tám

16: będzie weźrzenie oku złościwemu/ á wdzięczne bárzo á mi

17: łe oku wiernemu á poboźnemu/ gdyź iuź vyrzy ony obiecá

- 18: ne pociechy swoie/ gdyż iuż iedno z radością będzie czekało
- 19: onego wdzięcznego głofu Páná swego: Podziŕz namiley= (marg) Mátt. xxv. (-)
- 20: ŕzy moy/ podziŕz wierny moy do wiecznych obiecanych rá
- 21: dości swoich/ á ty złościwy ná wieczne potępienie swoie.
- 22: Pátrzayże dáley/ iż wyŕlawiwŕzy Ian ŕwięty człowie=
- 23: czeńtwa Páná tego/ przedię go opowiada być bez koń= (marg) Cześć á chwałá nikomu
iedno Bogu łámemu. (-)
- 24: cá/ y początkiem wŕzytkiego/ á dokłáda Boŕtwá iego/ mo
- 25: wiąc o nim iż zázwdy był/ y ielth/ y przyść ma. Y przedię
- 26: mu dawa cześć á chwałę iáko Bogu prawdziwemu ná
- 27: wieki wieczne Amen. A iż nie ma być daná nikomu iedno
- 28: Bogu łámemu. Coż tu rzeká oni nędzni báłwochwálcy/
- 29: co zwodzili ludzi á vczyli ie dawać chwały łámemu tyl=
- 30: ko Boŕtwu temu należące inemu rozlicznemu ŕtworzeniu
- 31: ŕwiáthá tego. Słuchay ŕluchay/ á ŕluchay pilno nędzny

C

nędzniku/

strona: 9v

Roŕprává v.

- 1: nędzniku/ iż nikomu inemu á żadnemu ŕtworzeniu ná nie=
- 2: bie áni ná ziemi niema być dawaná wieczna cześć á chwa
- 3: lá iedno temu iedynemu Boŕtwu ná wieki wieczne krolu
- 4: iácemu. A zázwdyday ŕie thu kázdy zwodniku á omyláczu
- 5: ŕwiátá tego/ co każeŕz klękáć/ pádáć/ álbo rozliczne chwa=
- 6: ły dawać/ dla pożytkow swoich/ inym wymyŕłom ŕwiá=
- 7: tá tego/ niżli temu łámemu Pánu wiekuíŕtemu/ gdyż ni=
- 8: komu inemu iedno iemu łámemu to właŕnie należeć ma.
- 9: Abowiem oto thu ŕłyŕzyłz co Apoŕtoł powiádá/ iż tego
- 10: (marg) Zli iáko powŕtáná ná ŕádzie. Pfalm/ j. (-)Páná vŕrzy kázde oko/ y kázdy narod
ŕwiátá tego/ i ci czo
- 11: go mordowáli w człowieczeńŕwie iego. A drugie záię pi

- 12: Ímo powiáda: Íż nie powfthána żłofnicy ná łądzie Pán=
13: Íkim. Toć ieft prawdá iż powftána/ y vyrzy go kázde oko/
14: áleby Ínadź lepiey áby byli nigdy nie powftáli/ á iżby ie by
15: Íá co nagłębiey ziemiá zákrylá/ áby byli nigdy nie ogláda
16: li tey frogości kthora fie rozlicznie będzie okázowála nád
17: niemi. A thu rozumiey iż íakoby nigdy nie powftáli/ gdyż
18: powftáli názátrácenie.
19: A íakoż thego Páná nie mamy miłowác/ á íakoż fie go
20: nie bać? Owdzie nas obiecuie wierne fwoie omyć á ochę=
21: dożyć/ nie liedá czym/ ále ona przenedroślzjá krwią fwoią/
22: y s tego omycia poczynić nas krolmi y kápłany wieczne=
23: mi Bogu Oycu Íwemu. Owdzie nam Apofthoł przed o=
24: czy kładzie Ítrách onego frogiego łádu iego/ iefliże fie nie
25: vznamy/ ánie vpádniemy przed thą Ítráfzliwą wielmo=
26: żnołciá iego/ Ízukáiąc Íwiętego miłofierdzia iego/ á zwła=
27: Ízczá gdyż ie nam dobrowolnie Íam obiecowác raczy/ á
28: bárzo to Íáčno kázdemu **wiern mu** [!] vtárgowác v niego.
29: Tu iuz Ían Íwięty zácżyna íáwnie opowiá
30: dáć to táiemne widzenie fwoie/ íáko y kiedy/ y

ktorym kftał=

strona: 10

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 10.

- 1: ktorym kftáłem okázowác mu fie pocżynáło.
2: A to będzie RoÍpráwá v.
3: A Ía Ían/ ktorym y brátem wálżym ieft/ y
4: vczeftnikiem vdřęczenia kázdego/ y krole
5: Ítwá y ćirpliwości w Kříťufie Íezufie/ byłem
6: ná wyłpie ktory rzeczony ieft Pathmos/ á tho
7: dla wyznánia Íłow Pánńkich/ y dla fwiádec=
8: twá íezufá Kříťufá. Byłem w duchu záchwy

- 9: cony w dzień niedzielny/ y wflifzałem głos wiel
10: ki zá sobą wołaiący iáko tráby/ mowiący:
11: Iam ieft Alphá y Omegá. Pirwízy y oltáthe=
12: cznieyfzy. To co widzisz/ nápisz w kfięgi swoie/
13: á pošli siedmi Kołciołom ktore są w Aziey/ tho
14: ieft/ do Efezu/ do Smirny/ do Pergamu/ do
15: Tiathyru/ do Sárdis/ do Philádelphu/ y do
16: Láodiciey.
17: A tu sie przypátruy káždy wierny/ co tu ten Apoštoł ták
18: zacny á then wielki miłótnik Páńki o sobie powiedác ra= (*marg*) Święci nie potrzebią
chwały. (-)
19: czy/ Izem ia rowny brát wálz/ ták w kroleſtwie Páńskim
20: tákże też w káżdym wcińnieniu ſwiátá tego. Czoż ty rzeczeſz
21: nędzny bálwánie/ ktory gdy cie trochę ſwiát ku gorze wy
22: niefie/ tedy sie nádymałz iáko pijáná ná morzu/ kthora le=
23: dá záchwianiem wnet roſtárgniona będzie. Słuchay o=
24: to nędzniku á ſłuchay/ co tu o sobie wielcy miłótnicy Páń
25: ſcy powiedáią/ Izem ia rowny brát wálz/ rowny w kro=

C 2

leſtwie

strona: 10v

Roſprává v.

- 1: leſtwie Páńskim/ rownym w káżdym wcińnieniu álbo v=
2: dręczeniu ſwiátá tego. Gdzieſz ony ſwieczki/ gdzieſz ony ká
3: dzidlá/ gdzieſz ony złote pálzeczé/ co imi bálwánom kurzy
4: my/ álbo ie w nie vbieramy. Otho ſłyżyſz co o sobie then
5: ſwięty Apoštoł powiedác raczy/ á ſnadź dáleko nie ták iá=
6: ko dzifiefzy ápoštołowie/ ktorzy/ iáko o nich piſmo powie
7: da/ chodzą podnioſzły ku gorze rogáte głowy swoie/ á ro
8: ſtoczywſzy ony ſzyrokie podołki swoie.
9: (*marg*) Mát. xxiiij. (-)Słuchayże iáko nam tu ten Apoštoł ifci to pińanie swoie

- 10: iż ieft pewne á nieomyłne. Bo y podpisał imię włafne swo
- 11: ie/ y nąpisał mieyfce fład datá pífmá tego/ bo powiáda że
- 12: z infuły Patmos. Pátrzayże co dáley powiáda/ co thám (*margin*) Iáko fwięći prześládowani
byli dla prawdy Páńfkiey. (–)
- 13: ná tey infule czynił/ y przecz thám był záfzedł. Powiáda iż
- 14: tám był zągnan dla fłowá Páńfkiego/ y dla fwiádectwá
- 15: Páná Iezufá Kriřtuřá. A tu fie vcz wierny wyznáwáczu
- 16: fłowá Páńfkiego/ co fie działo s tymi ludźmi fwięthymi/
- 17: ktorzy dawáli fwiádectwo o prawdzie Páná fwego/ iáko
- 18: ie prześládowano/ męczono/ ná puřte mieyfćá wygania=
- 19: no/ á wždy to v nich nizacz było/ á wždy nigdy nie vřtha=
- 20: wáli od prawdy Páná á Zbáwicielá fwego.
- 21: Pátrzayże co fie záfie zá to z nimi działo/ Iż Pan iáwnie
- 22: z nimi mawiał/ iż fie im ożywał/ iż Anyoły fwoie pořyłał
- 23: ná pořługi ich/ á nigdy w żadnym niebefpieczeńřtwie nie
- 24: opuřcił ich. A což my záfie rzeczymy nędzni naiemnicy á (*margin*) Omyłni wyznáwáczé
prawdi Páńfkiey. (–)
- 25: żimni wyznáwáczé tey prawdy Páńfkiey/ by iedno trocę
- 26: páłcem ząkrzywiono/ álbo iáką klátwą zągrożono/ álbo
- 27: co obiecáno/ nie tylko fłowá prawdziwego Páńfkiego/ á=
- 28: le y fámeo Páná řnadźbyřmy řnádnie odřtapili. A teź iá=
- 29: ko robiemy thák teź mamy. My o Páná máło dbamy/ á
- 30: Pan teź o nas ieřczé mnief/ á teź to znáć kto fie iedno temu
- 31: iářnemi oczymá przypátrzyć będzie chciał.

Pátrzay=

strona: 11

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 11.

- 1: Pátrzayże pilno ktorego czářu řtáło mu fie to ziáwie=
- 2: nie. Oto řlyřyzř iż w niedzielę w dzień Páńřki. řłuchayże (*margin*) Co ieft Niedzielá Páńřki
dzień. (–)

- 3: co o łobie powiáda. A to powiáda iż ná then czás był zá=
4: chwycon w duchu łwoim. Pátrzyże iáko to ielt wdzięcz=
5: ny á powážny dzień v Páná tego/ że y táiemnice łwe zya=
6: wia/ y wdzięcznie łie rozmawia z wiernemi łwemi/ y ro=
7: zliczne im błogółáwieńtwa okázuie dniá tego łobie po=
8: łwięconego. Ale łie też iedno przypátrz komu to czyni. O=
9: to łłyfzyłz iż iedno tym ktorzy bywáią záchwyczeni w du=
10: chu łwoim/ to ielt/ ktorzy z myłłámi łwoiemi wzgoręa łá=
11: táią/ myłłąc o rzeczach niebieskich/ opuściwłzy ná ten czás
12: włzitki ine błędne łpráwy łwiátá tego/ á vdádzą łie ze włzy
13: tkiami myłłámi łwemi ná łłuzbę Pńáką/ iákożby ták każ=
14: demu wiernemu á pocźciwemu człowiekowi czynić przyłtało
15: obchodzisz obźárltwem/ opilłthwem/ piłkaniem/ bębná=
16: niem/ á márnym proźnowániem. Abowiem tho iuż dru=
17: dzy máią łobie zá rzecz powinná ołzálec nápoły gdy then
18: dzień łwięty przypádnie. Od kogoż nędzniku w then czás
19: obiáwienie máłz? od kogoż w ten czás błogółáwieńtwa
20: odnosisz? w iákim duchu pod łáwę záchwyczon bywałz?
21: Znáć będye obiáwienie twoie od ktorego ie bogá miewałz
22: po guziech twoich/ y po náieźonym łbie twoim/ y ktho cie
23: łtrzeże/ y ktoć błogółáwieńtwa máczugą dawa. O nędz
24: ny narodzie łudzki toć v ciebie lekkie powáženie woley á ro
25: łkazániá Páńłkiego/ á też to znác bywa y ná łbie y w mie=
26: łzku/ y w komorze/ y ná zdrowiu/ y w dobrej łławie káźde
27: go/ że łie nam włzytko łporzy zá thymi pocźciwemi załł=
28: gámi náłzemi.
29: Słuchayże co rołkázuie temu Apołtołowi łwięthemu (*marg*) Oprocz głófu Páńłkiego nic
pewnego. (–)
30: ten głós iáko trąba wołáiący. Aby tho włzytko czo będye

strona: 11v

Rośprawa v.

- 1: widział álbo słyfzał pilnie nápiśał/ á roześłał/ obwołał/ y
- 2: opowiedział wżem kościołom wżego świátá. A powiá=
- 3: da Apoštoł iż mu to rofkázował głos iáko trąba wołáiący
- 4: O stráfzliwálz to trąbá tego głófu Páńskiego/ á do wżu ká=
- 5: żdego nędzniká świátá tego głóśno brzmi. O niezczęfnyfz
- 6: to człowiek ktory ták bárzo drzemie álbo thák twárdo fpi
- 7: będąc zábáwiony márnemi fprawámi fwemi/ iż nie słyfzy
- 8: álbo nic nie dba o głos ták stráfzliwey trąby/ práwie do v=
- 9: (*marg*) Niżey w iij (–)chá iego wołáiącey. A iáko fám Pan powiedác raczy: Iż
- 10: ia długo ftoiąc v drzwi kołácę do káżdego/ á ozwác mi fie
- 11: niechce. O nędzniku radbyś pothym otworzył/ ále nie bę=
- 12: dzie wczás/ gdy wplófzyfz prze niedbáłość fwą ták wdzie=
- 13: cznego gofcιά od siebie. Tákte też wiemy o Moizefzu/ tákte
- 14: (*marg*) v Moi. xij. (–)też o wżytkich Prorokach/ iż im frodze závždy rofkázo=
- 15: wano/ áby to co słyfzeli z głófu fczyrego Páńskiego/ áby to
- 16: głóśno obwołáli świátu/ áby tho roznośili á głóśno opo=
- 17: wiádáli cokolwiek od tey stráfzliwey trąby głófu Páńfkye
- 18: go słyfzeli álbo rozumieli/ á nic áby nie fmieli áni przyklá=
- 19: dác áni wymowác od tego głófu stráfzliwego/ iedno tho co
- 20: im ieft rofkazano. Tákte też y fám Pan zwolennikom fwo
- 21: im frodze rofkazác raczył.
- 22: (*marg*) Omylácze fłow y pífmá Páńskiego. (–)Coż wy záfie rzeczecie niezczęfni dudowie/
kthorzy opu=
- 23: fczáiąc fczyry/ iáfny/ á prawdziwy głos they stráfzliwey
- 24: trąby niebieskiey/ á co infzego świáthu przynośicie/ poda=
- 25: wacie/ y opowiedacie/ álbo ná pífmie wydawacie. A co=
- 26: kolwiek vrádzicie álbo poftánowicie wedle błędu á zwie=
- 27: dzienia od nędznego świátá tego/ to mocno y wierzyć/ y ro

28: zumieć/ y dzierżec każecie/ ząkládáiącz winy rozliczne/ o=

29: gniem y gárdłem/ chociayby fie to iáwnie á iáfnie wżyt=

30: ko fprzećiwiło temu prawdziwemu głółowi tey trąby nie

31: biefkiey. Vpadńcieh rádfzey ná koláná fwoie/ á włęknicie fie

tey ftrá=

strona: 12

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 12.

1: tey ftráfzliwey trąby niebyefkyey frodze ná was wołáiącey

2: A nie dáycie długo ftać Pánu fwemu v drzwi wálżych fto

3: iącemu/ ktory ná was woła/ ktory ná was vftháwicźnie

4: kołáce/ ábyfcie fie vználi/ ábyfcie fie obaczyli/ á dáli miey=

5: fce prawdziwemu fłowu iego/ niefolguiąc nic nędznemu

6: á zwiedzyonemu fwiátu temu/ álbo themu nikczemnemu

7: á ná vpadek zgotowánemu nędznemu brzuchowi fwemu

8: Tu iuż dáley Apoštoł wipifuie/ w iákiey po

9: ftáwie vkázác mu fie Pan raczył/ y iáko fie o=

10: brocił ná głos wołania trąby oney.

11: A to będzie Rośpráwá vj.

12: Y Obrociłem fie ábych oglądał głos kthory

13: mowił do mnie. A obrociwŷzy fie,/vyrza=

14: łem fiedm fwiecznikow złotych/ á w poľrzod=

15: ku fwiecznikow onych vyrzałem podobnego iá

16: koby ku fynowi człowieczemu odzianego pode

17: rem/ á przepafánego pod pierfiámi fznurem zło

18: tym. A głowá iego y włofy były białe iáko weł

19: ná białá/ á oczy iego były iáko płomień ognio=

20: wy/ á nogi iego były podobny ku mofiádzowi/

21: w kominie roľpalonemu/ á głos iego iákoby

22: głos wod wielkich: á dzyerzał w ręcze fwoyey

23: práwey gwiazd fiedm. A z vft iego pochodził

24: miecz oftry ná obie ftronie fiekący. A twarz ie=

C 4

go iáko

strona: 12v

Rośpráwá vj.

- 1: go iáko słońce fie świeciłá w iáłości swoiey.
- 2: (*marg*) Náuká iáko fie mamy obrocić do Páná. (-)Iużbychmy fie fnadz mogli o inych dziwiech nie pytáć/
- 3: dofyc nam tu Ian fwięty powiáda/ w iákiesy poŧháwie y
- 4: w iákiesy ŧpráwie widzyał tego Páná náłzego. Ale fie tu v=
- 5: czmy á pilno przypátruymy/ iż Apoŧtoł powiáda/ gdy v=
- 6: ŧłyfzał głos zá łobą wołájący/ iż fie obrocił/ áby ogládał
- 7: co fie to dzyeie/ á kto zá nim woła. Thoć ieŧt wŧzytká ŧprá=
- 8: wá zbáwienia náłzego/ ábychmy vznawŧzy fie z obłędliwo
- 9: ŧci swoich/ obracáli fie do prawdziwego głofu Pánŧkye=
- 10: go/ á przypátrowali fie pilno/ kto zá námi woła/ ieŧli pá=
- 11: ŧterz/ ieŧli naiemnik. Bo páŧterz práwy powiáda/ iż iedno
- 12: to ŧą owieczki iego/ ktore ŧłucháią głofu iego. A zwłáŧzczá
- 13: iż tu Ian fwięty powiáda/ iż fie obrocił nie tylko áby ŧły=
- 14: (*marg*) Ian w x. (-)ŧzał/ ále áby widzyał kto nań woła/ to ieŧt/ áby fie przypá=
- 15: thrował y oczymá ciełefnemi/ y rozmyŧlaniem duchow=
- 16: nym/ prawdziwemu głofowi Pánŧkiemu. Abowiem pe=
- 17: wnie to wiemy/ iż gdy fie kolwiek obroćimy ku wołájące=
- 18: mu prawdziwemu głofowi Pánŧkiemu/ iż fie on zázwdy
- 19: obroci do nas/ bo nas ŧamže oto vpomináć raczy/ wołá=
- 20: (*marg*) Záchári. i. Málá. iij. (-)iáć ná kázdego wdzięcznym głofem ŧwoim: Obroć fie ty ie
- 21: dno nędzniku do mnie/ obroć fie ia theż wnet do ciebie. Y
- 22: mamy tego pewny przykłád o onym Apoŧtole iego o An=
- 23: drzeiu fwięty/ gdy ŧłuchał kazánia Ianá fwiętego o
- 24: (*marg*) Ian w j. (-)przyŧciu Mefyálzá/ á Pan potym ŧzedł mimo mieyŧce ono
- 25: Potym Ian fwięty nigdy go przed tym oczymá ŧwemi nie

26: widáiąc/ Duchem świętym porużony/ począł wołać: O=
27: nożci iuż idzie báránek ten Boży ktory ma zgłádzić nędzne
28: grzechy náłże. Swiát iz ná on czás iefzcze o tho máło dbał/
29: álbo temu rozumiał/ zániecháli wżyfcy onego. Andrzeio=
30: wi świętemu wnet w myśl wpádło/ i odbieżawfzy wżyzt=

kiego/ fzedł

strona: [13]

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 14.

1: kiego/ fzedł zá Pánem. Pan wnet fthánął/ y obrocił sie do
2: niego/ pytaiąc go/ czego ty chceż? Co sie tám potym sftá=
3: ło/ iáko był obiáfnion przez Duchá świętego/ y iáko ich wie
4: le potym náwrocił zá łobą/ to iuż tám o tym fzyrzey hiłto=
5: ria świádczy. A ták to iest rzecz nie omylna/ kto sie kolwiek
6: obroci do Páná tego/ vznawfzy sie z omylnego błędu á v=
7: padku fwego/ iz sie Pan fnádnie też obroci do niego/ á ob=
8: iálni á oświeci wnet ono błędne mniemánie iego.
9: Potym powiáda Apoštoł/ iz gdy sie obrocił do wołania
10: onego/ iz vyrzał iákoby fyná człowiczego miedzy siedmią
11: świecznikow chodzącego/ siedm gwiazd w ręku dzierzące=
12: go/ obleczonego Poderem/ á przepafanego fznurem zło=
13: tem pod pierśi iego.
14: Włafnie thu tedy powiáda o nim Ian święty/ iz go wi= (marg) Kriřtus Syn Boży y
człowiczy. (-)
15: dział iákoby fyná człowiczego/ Abowiem nie práwie był
16: fyn człowiczy/ ácz był práwym człowikiem ze krwi má
17: tki swoiey oney pánnny/ przez Duchá świętego dziwnie fpra
18: wiony/ Ale s ftrony Bogá Oycá fwego wfzechmogącego
19: tedy był práwy Syn Boży. A ták włafnie tu o nim powiá
20: da Ian święty iz go widział iákoby fyná człowiczego. (marg) Swieczniki známionuá
Kofcioły. Mát. xviii. (-)

- 21: Coż czynił ten fyn człowieczy? Otho był między liednią
22: świecznikow obleczony poderem/ á liedm gwiazd dzyer=
23: żał w ręku swoich. Siedm świecznikow thák iáko tho fam
24: Pan wyłożyć raczył/ ty nam włafnie známionuią kościo=
25: ły á zbiory wiernych Páńfkich po wżemu świátu roľpro=
26: łzone/ gdyż Pan/ iákochmy śłyfzeli/ pod liedmioráką licz=
27: bą ine wietfze liczby ząwždy zámýkác raczy/ między ktore= (marg) Mátth. xxviii. (-)
28: mi on świeczniki vftáwicznie łtoi/ á vftáwicznie iest y be=
29: dzie mocą á opátrznofcią swoią aż do przyłcia łwego/ ták
30: iáko to nam iftotnie zálubić raczył.
31: Tákze też y o liedmi gwiazdach mamy rozumiec wżyt= (marg) Gwiazdy známionuią
pálterze (-)

C 5

ki páłte

strona: [13]v

Roľpráwá vj.

- 1: ki páłterze á náuczyciele á łzáfárze wierne łłow prawdzi=
2: wych Páńfkich y świátości wiernych od niego vłtháwio=
3: nych/ ktore on vftáwicznie dzierzy w ręku á w opátrznofci
4: swoiey. A tuby łie mogli ząwłtydác oni fáłfzerze á oni wy
5: wrácácze tey nieomyłney prawdy Páná thego/ gdy śłyfzą
6: iż piłmo świéte ty wierne Páńskie gwiazdami iálnemi/ po
7: chodniámi/ Anyoły/ y inemi nadobnemi názwiłki włpo=
8: mina/ á iż ie Pan vftáwicznie dzierzy w ręku swoich. A ty
9: zálę omyłniki á wykřętniki prawdy Páńskiey/ iuż nie máłz
10: (marg) Przezwiłká fáłfzerzow. Ezái. Lvi. Ian w x. (-)
11: ták łprofnych przewiłk [!] iáko ich Duch świéty nazywác ra=
12: czy/ ábowiem pły niememi z gárdły zátuczónemi/ ktorzy
13: chocty widzą wilká przychodzączego do owieczek Pán=
14: łkich/ nie tylko ząwołác ále y zálzczekác nie vmieią. Zowie
15: ie złodzieymi/ zdraycámi/ ktorzy dziurámi á niepocźciwie

16: (*marg*) Támże. Mátt. viij. Pfal. Lxxix. j. Tim. iiij. (-)lázą do kościołow Páńfkich. Zowie
ie wilki drapieźnemi/

17: wieprzmi dzikiemi/ ktorzy roskopywáią winnicę Páńfką/

18: á nákoniec zwolenniki szátáńfkiami/ ták iáko ie Páweł S.

19: názywác iáwnie raczy/ iuż táb y piątńá y znáki ich iáwnie

20: opowiadáiąc.

21: (*marg*) Poder czo ieft (-)Dálei Ian śwíęty powiáda/ iż tego Páná náfzego mie=

22: dzy tymi/ thák iákochmy słyfzeli/ śwíeczńiki ftoiácego wi=

23: dział obleczónego poderem/ á pás złoty był pod pierfiámi

24: iego. Poder byłá to v kápłanow ftáre ⁸⁰ zakonu szátá s pło=

25: thńá biálego lniánego spráwiona/ á podobno ná kftáłth

26: (*marg*) Pás złoty co ieft. (-)tego dziś komżá to iákás przezywáią. Páfem theż thákiem

27: złotym póspolicie rycerze bywáli opáfowáni/ gdy iecháli

28: z iákiego zwycięstwá sławnego/ á to był znák zwycięstwá

29: (*marg*) Pan Kápłan náfz (-)y dzilności ich. Otoż wláwnie tego Páná náfzego ten Apo=

30: ftoł śwíęty widział tym poderem iáko práwego kápłaná

31: opáfánego. Abowiem on táb wftáwicznie będąc w chwa

32: le Máyeftatu Boftwá fwoiego/ iáko práwy kápłan á iá=

ko práwy

strona: [14]

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 13.

1: ko práwy bífkup náfz/ ofiárowawfzy one wdzięczńá raz ná

2: krzyżu dziwnie spráwioną ofiárę Bogu Oycu fwemu/ iuż

3: teraz ofiáruie nędzne á fkrufzone fercá náfze/ á pokorne á v=

4: niżone prófby náfze. A iż go widział tym páfem rycerfkim

5: á znákiem zwycięstwá opáfánego/ może to káždy rozeznác (*marg*) Pan zwycięfca. (-)

6: Iáki to ieft rycerz y iáki woiownik/ częgo żadny moczárz te=

7: go fwiáthá nigdy dowieśc nie może/ iż bez wfzey obrony á

8: bez káżdey przypráwy zwoiował á poráził ono frogie thy=

9: rańftwo narodu náfzego/ tho ieft czártá fprofnego/ fmierć (*marg*) Pfal. lxvij. Ephez iiij. (-)

10: onę frogą/ y grzech okrutny/ ták iż to wżytko pod nogami
11: iego frodze porážone leży/ á wiodł thy więźnie s łobą gdy
12: ſzedł iáko práwy krol do kroleftwá ſwego niebieskiego/ ták
13: iáko to o nim z dawná Prorocy głośno opowiadáli.
14: Dálej powiáda Ian ſwięty/ iż oczy v niego widział iá= (marg) Oczy ogniſte opátrność
dziwna Páńſka (-)

15: ko płomienie ogniſte. A tu iuż łobie pomyſlić możeſz/ ieſli
16: przed tákim wzrokiem álbo przed táką opátrnością co zá
17: krytego álbo zátáionego być może. Iuż możeſz rozumieć iż
18: ten wzrok przeźrzy y niebo y ziemię/ y wżythki głębości
19: morſkie/ á wżytko iáſnie wie/ widzi/ ták ná ziemi iáko y ná
20: niebie. A tu ſie próżno ma chłubić doglédacz iáki ſwiáthá
21: tego/ co powiáda iż mu tu Pan poruczył ſpráwy ſwoie/ á
22: by ich tu doglądał/ á odmieniał wedle woley ſwoiey/ á v
23: nich ſtał iáko woyt v roboty. O nędzny nędzniku ſłyſzyſz iż
24: temu Pánu nie trzebá doglédaczá/ ſłyſzyſz iáki ieſht wzrok
25: iego/ á możeſz beſpiecznie temu wierzyć y rozumieć/ iż then
26: wżytko wie y widzi y ná niebie y ná ziemi/ á owłzem ſie łę=
27: kay á wſtráſz ſie tego/ iż on iáſnie wie y widzi káźde poſtą=
28: pienie y pomyſlenie twoie/ y ty fáłeczne wymyſły á poſtę=
29: pki twoie.

30: Pothym powiáda Apoſtoł/ iż nogi iego widział iáko z (marg) Iáſne drogi Páńſkie (-)
31: moliádzu roſpalonego. A thu łobie możeſz pomyſlić iákie

ſą iáſne á

strona: [14]v

Roſpráwá vj.

1: ſą iáſne á przeźroczyſte ſpráwy á poſtępki Páná tego/ á iá=
2: ko ſą wypolerowane wżytki drogi iego/ że ſie łńną iáko mo
3: ſiádz ogniem roſpalony/ nie naydzieſz tám rdze áni żużeli=
4: ce/ tho ieſt fáłſzu áni omylenia żadnego/ yedno yáko Pro=

- 5: rok woła/ iż ząwždy iáfne á przezroczyłte łą wšytki drogi
- 6: twoie moy miły Pánie.
- 7: (*marg*) Głos Pánłski łzyroki. (-)Dáley dokłáda Apołtoł/ iż głos iego był iáko głos wod
- 8: rozlicznych. Wodámi ząwždy piłmo zowie rozmáitość lu
- 9: dzi ná fwiecie rozlicznych narodow. A ten głos Pánłki iż
- 10: (*marg*) Páal. xviii. (-)miał być iáko głos wšzego łwiátá/ ktory iáko Prorok po=
- 11: wiáda/ rozniełie łie á ząbrzmi áż ná ołtátecznieyłzych koń=
- 12: czynach łwiátá wšytkiego/ tákże łie rozniełie y od wšyłt=
- 13: kich narodow ná dziwne wyznawánie á ná rozwołánie
- 14: wiekułłtey á łwiętey chwały iego.
- 15: (*marg*) Słowá Pánłkie ołtry miecz. (-)Powieda też Apołtoł iż widział miecz ołtrj á ná
- obie łtro
- 16: nie łiekący pochodzący z włt iego. Słýłzyłz iż mowi włtáwi
- 17: cznie pochodzący á nigdy nie łtojący. Coż to zá miecz? On
- 18: łci to miecz łrogich á łtráfłziwych łłow łwiętych iego/ kto=
- 19: remi ná włze łtrony łiecze/ á poráza/ á niłzczy włzędy á włzę
- 20: dy łprzełciwniki łwoie/ á łłumi łie duchem włt łwoich/ iáko
- 21: (*marg*) ij Tełłá ij. Iere. xxiii. (-)y Páweł łwięty ták o tym nápiłáł. Gdiż łłowá iego Duch
- 22: łwięty zwáć raczy młotem ogniłtym łłukącym á przera=
- 23: záiąącym opoki/ to łełt kámienne á zátwárdziałe łercá ludz
- 24: kie/ á łłucze imi łrodze łprzełciwniki łwoie.
- 25: (*marg*) Iáłność obliczá pánłkiego. (-)Dokłáda też dáley Apołtoł/ iż twarz iego łwiełiá
- łie iá
- 26: ko łłońce w iáłnołci łwoiey. Słýłzyłz iáko thá iáłna twarz
- 27: łwiełi łie káždemu wiernemu łwemu. A trudno łie kto wy
- 28: mawiáć ma/ iż o tey iáłnołci nigdy nie łłycháł/ gdyż z da=
- 29: wna Prorok mowiáć do Páná tę iáłnołć opowiádał/ wo=
- 30: (*marg*) Płal. Lxvi (-)łáiąc do niego: Ołwieć nas náłz miły Pánie iáłnołcią obli
- 31: cza thwoiego/ á zbáwieni będziemy. Chybá oni nędznicy

strona: [15]

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 16.

- 1: przekłęci co sie zábawili ciemnościami márnemi świáthá
2: tego tey iáfnosci nigdy dozrzeć nie będą mogli/ á też podo=
3: bno poydą z god ná gody/ gdy sie im ták podobáło s ciem
4: ności do drugich wiecznych á frogich ciemności.
5: Tu iuz dáley Apoštoł opowiada ftrách swoj
6: z widzenia onego/ y iáko go zás Pan z miłofier
7: dzia swego pociefzyć raczył.
8: Rośpráwá vij.
9: A Gdim go vyrzał/ vpadłem v nog iego iá=
10: ko vmárły. A on położył práwą rękę swo
11: ię ná mnie/ mówiąc ku mnie: Nie boy sie/ iam=
12: ci to iest on pirwízy y oftátecznieyfzy/ y on ży=
13: wiący: chociam był vmárł/ átom iesth żyw ná
14: wieki wiekom/ Amen: á mam klucze od pieklá/
15: y od smierci. Nápiřz coś widział/ y co sie teraz
16: dzieie/ y co sie potym dziać muśi. A táiemnicá
17: tych siedmi gwiazd/ ktoreś widział w práwey
18: ręce moiey/ y siedmi swiecznikow złotych/ otho
19: táka iest. Siedm gwiazd łá Anyołowie siedmi
20: kořciołow: A swiecznikow siedm kthoreś wi=
21: dział/ iest siedm kořciołow.
22: A tu sie przypátrz iáki tho iest ftrách thák wielmoźnego
23: Bořtwá/ á v nas tho ná bárzo máley pieczy iest/ á więřzy (*marg*) Iáko frogi iest páńfki
ftrách. (-)
24: dáleko v nas ftrách ledáiiákiego thu wehcią swieckiego/

ktory przed

strona: [15]v

- 1: ktory przed thym strážliwym iáko plugáwe smieci leży/ á
- 2: nizli Pána tego przed ktorym drży ziemiá y niebo. Oto sły
- 3: slyz Apoštoła tego iáko przed stráchem vpadł á práwie iá
- 4: ko zapomniály leży. Słyzałeś o Pietrze/ slyzales o Páwle
- 5: slyzales o Proroczech/ iáko pomdlewáli á práwie sie zá=
- 6: pomináli ná slyzienie namnieyszego głófu tego. O nędzny
- 7: narodzie ludzki byś sie obaczył/ wieręczy byś nadmier=
- 8: zły ty czaczká swiátá tego/ dla ktorych ták sobie lekce wa=
- 9: zyż thák wielką á strážliwą wielmożność Pána swego/ á
- 10: beśpiecznie smiesz przestępować swiętą wolą iego.
- 11: (*marg*) Iákiej wagi fercze vstrážzone v Pána. (-)Słuchayże co dáley Apoštoł powiáda/
Iż gdym vpadł
- 12: v nog iego/ dotknął mię ręką swoią/ y rzekł ku mnie: Nie
- 13: boy sie. Pátrzayże tu iáko iest wielkiew powagi v Pána te=
- 14: go fercze vstrážzone á vpokorzone/ slyzyz iż ielzche Apoštoł
- 15: ni ocz nie prósi/ ielzche nic nie mowi/ á iuz to wielmożne á
- 16: miłofierne Bostwo mowi do niego/ nie boy sie/ á iuz nań
- 17: wkłáda rękę swoię/ dáiąc dobrą otuchę iemu. Tákże sie też
- 18: tego pewnie nádzieway káždy wierny iego/ iż gdy vwažíz
- 19: v siebie strách thego Bostwa wielmożnego/ á vpádniesz z
- 20: vpokorzoným fercem przed swiętým Máyeřtatem iego/
- 21: máloć y słow wymyřlnych będzie trzebá/ możesz iuz temu
- 22: pewnie wierzyć á mocnie dufác/ iżci toż rzeczóno będzie/ co
- 23: rzeczóno Apoštołowi temu swiętemu/ nie boy sie moy mi
- 24: ły synaczkú/ á tákże będzie włożóna ná cię možná ręká Pá
- 25: ná tego/ iż sie możesz nic nie lękác/ áni grzechu swego/ áni
- 26: żadnego niebeśpieczeństwa swiátá tego. Nie wielec też mo
- 27: (*marg*) Dzieło. ix. (-)wił Páweł w onym przelstráchu swoim/ iedno záwołał/ y
- 28: což mi każeš czynić moy miły Pánie? Niewielec też mowi
- 29: (*marg*) Mát xxviii i. Krole. j. (-)ły ony niewiáły polękawřy sie v grobu Páńřkiego/ álbo

30: oná Anná Elkanowa żoná/ mátká Sámuelá Proroká. A

31: iáką pociechę káždy z nich wziął/ to iuż o tym tám łzyrzey

hiſtorie

strona: 16

ná Obiáwienie káp. j.

Lift 16.

1: hiſtorie ſwiádczą. Abowiem gdy łobie włpomniłz iáko

2: drżą morzá/ á trzęſie ſie niebo y ziemiá przed ta ták dziw=

3: ną wielmożnoſcią/ iákie woýfká vpadály/ y co ſie Senná

4: cheribowi ſtáło/ álbo Saulowi/ álbo Achábowi/ álbo (*marg*) ij. Kronikixxxij kápi. j. Kro.
xxxi. iij. kro. xxij Iudit xiiij. Iozue vj. (-)

5: onemu Holofernułowi frogiemu/ álbo iáko przed tą wiel=

6: moźnoſcią mury ſie łámy pádály á obalály/ álbo y ná ko=

7: niec y mocy piekielne vpadály/ thedy moźełz beſpiecznie

8: przełtác ná tych łłowiech Páńfkich: Nie boy ſie moy miły

9: ſynacźku/ tylko s Páwłem záwołay vniżywłzy nędzne fer=

10: ce łwoie do niego: Co mi kaźełz czynić moy miły Pánie?

11: Ale nieomyłnie wołay/ czyń coć iełth rołkazał/ bo pewnie

12: zá omyłkę teź omylon będziełz/ gdyż v tego Páná żadne fer

13: ce zákyte nigdy nie iełt.

14: Słuchayże od kogo ty łłowá łłyłzeć będziełz/ nie boy ſie (*marg*) Bołtwo y
człowieczeńłtwo Páńfkie. (-)

15: y kto ná cię włóży tę práwą rękę łwoię/ Oto pátrżay ktho

16: ſie temu Apołtołowi ozywác raczy/ mowiąc: Izem ia iełt

17: on pirwłzy y ołtátecznieýłzy/ ktorym był vmárł/ ále iełtem

18: żyw ná wieki wieczne. A tu ſie przypátruy pilno Bołtwo

19: y człowieczeńłtwo Páná łwego. Bo gdzie łłyłziłz iż powie

20: dáć raczy/ iżem ia iełt pirwłzy y ołtátecznieýłzy/ tu wyzna=

21: wa wiekuiłte Bołtwo łwoie rowne od wiekow y bez włze

22: go końcá z Bogiem Oyczem łwoim. A gdzie powiádác

23: raczy/ iżem był vmárł/ álem żyw ná wieki/ tu opowiedác

- 24: raczy prawdziwe człowieczeństwo swoje. A iż to jest pew
25: na prawdą/ vtwordzić to nam raczył oną zwykłą przyfię
26: gą swoią/ powiedaiąc/ Amen.
27: Dálej powiedać Pan raczy/ Iż ia mam klucz od piekła
28: y od śmierci. Słuchayże iż tu nie mowi mam kluczniká ál= (marg) Pan ma klucz od
piekła y od niebá. (–)
29: bo poruczyłem ten klucz komu inemu/ ále że y sam mam/
30: á nikomum fie go nie zwierzył. Bo ácz rzecz raczył Piotro
31: wi świętemu/ tobie dam klucze niebieskie/ ále powiedzał

wszystkim

strona: 16v

Rośprawa vij.

- 1: (marg) Mát. xxvj. (–)wśzytkim/ áby ízli powiadáli Ewanyelią/ A ktorzy temu
2: wwierzą/ dopiero tych kluczew używac máią. ále v tych
3: wrot niebieskich y piekielnych słyszysz iż nikt inšzy nie ieřth
4: klucznikiem iedno on sam w wielmoźności swoiey/ á ktho
5: do niego zákołáce z wiernym á vniżonym sercem swoim
6: nic on ílcie żadnemu nie omieszka s tymi kluczmi swoimi.
7: Tu iuż potym rořkázuię Ianowi świętemu/ áby tho pi=
8: sał wiernie co widział y co będzie widział/ y co było y ieřt
9: y być ma po krotkich czáfiech. A tu iuż mořesz rozumieć íá
10: ki to ieřt pewny kánclerz tych táiemnic Páńřkich/ y od ko=
11: go plenipotencią bierze ná to prawdziwe piřanie swoje.
12: Dálej Pan okázuiąc tho/ iż on záwždy dořyc czyni obie=
13: tnicam swoim/ gdyż to obiecał wiernym swoim/ iż im zá (marg) Pan sam wykáda
táiemnicze wiernym swoim. Mátt. xiiij. (–)
14: wždy ma dáć rozumieć táiemnice řpraw swoich/ oto ie tu
15: samże wykłádać raczy/ ábychmy w żadnych wáthpliwo=
16: řciach trudnych nie zořtáli. Y powiedać raczy Ianowi s.
17: Y chcelz rozumieć ty táiemnice co fie przez řiedm řwieczni=

- 18: kow y przez ty fiedm gwiazd rozumie? Otho fie thy fiedm
19: fwieczniki rozumieią zbiory á kołcioły moie. A ty gwiaz=
20: dy/ páłterze á náuczyciele ich/ ktore tu iuż nákoniec y An=
21: yoły fwemi názywác raczy.
22: A iákoż fie tu kto moze przypátrzyć włafnie bez podpár
23: cia Duchá fwiętego thym dziwom á thym pokrytołciam
24: (*marg*) Iáko dziwne fą táiemnice páńfkie. (-)Duchá s. Ian s. widział fwiecznik/ á Pan
powiáda iż to
25: fą Kołcioły. Ian s. widział gwiazdy/ á Pan powiáda iż
26: to fą páłterze tych kołciołow. Tákte gdy Pan dawał zwo
27: lennikom swoim chleb y wino/ o chlebie powieðał/ to ieft
28: ciało moie: á o winie thákże/ iż tho ieft krew moiá. Y dziś
29: gdyć to wierny páłterz podawa imieniem á fłowy Páná
30: (*marg*) Táiemnicá chlebá y winá. (-)fwe^{go}/ nie mozełz ináczey rozumieć á rozeznác
iedno iż chleb
31: á wino podawa/ Ale iáka fie thám táiemnicá zámyka/ iż

tobie tám

strona: 17

ná Obiáwienie káp. ij.

Lift 17.

- 1: tobie tám fám Pan podawa ono prawdziwe ciało fwo=
2: ie ktore ieft ná wyfokołciach niebiefkich/ á nigdy thu iuż
3: sftępic nie ma áż ná fąd fwoy/ to iuż tu rozum vftác mu=
4: sí/ tylko fámá wiárá/ ták iáko on fám powieðać raczy/ tá
5: nas w tym ożywić ma. Bo ácz go nie káfáłz zębámi/ gdyż
6: ieft ná wyfokości á dáleko od ciebie/ ále tu przedię ieft nie
7: omylną prawdą/ czo on fám powieðać raczy/ iż ie nam (*marg*) Ian w vi. (-)
8: dawa. Ale iáko ie nam dawa/ iáko nas im dáruić/ nic fie
9: nam nie trzebá pytác áni przypáthrowác głębokołciam
10: tym tych dziwnych táiemnic Pánfkich. A thákże mamy
11: rozumieć o oney nadrozłzey krwi iego/ gdyż o niey Pan nie

- 12: powieda áby tám w onym kielichu być miáá/ ále powie
13: da/ iż to ieft oná krew co ią wam dawam/ która ma być
14: zá was ná krzyżu wylaná/ átho iefzcze wylaná nie byłá/ A
15: iákoż ią dawał? Tho iuż niechay będzie poruczono dziw=
16: ney wielmożności iego.
- 17: Ale ku pirwżemu fie wráciąc/ mogą fie tu rozwefelić (*marg*) Wierni á niewierni páłterze
(-)
- 18: á rozrádowác wżyfcy wierni páłterze słow á śpraw pra=
19: wdziwych Páńskich/ gdy ślyfzą iáko ie tu Pan gwiazdá=
20: mi á nákoniec y Anyoły miánowác raczy. A niechay fie
21: też záwśtydáią oni omylácze á fáłefznicy fwiátá thego zá
22: przezwiłká fwoie/ ktore Duch święty pfy/ fwiniámi/ zło=
23: dzieymi á zdraycámi wżędy názywác raczy. Abowiem (*marg*) Ezái Lvj. Pásl. Lxxix Ian
w x. (-)
- 24: tu ślyfzyfz iáko Pan wierne fwe śprawce mocno dzierży w
25: oney żadną mocą niezgwałconey ręce fwoiey. A kthoż ie
26: będzie mogł wydrzec s tey mocney ręki iego/ álbo odmie=
27: nić śtáteczność vmyfłu ich? Ale tych omyláczew znác iż
28: nie dzierży mocno w ręku fwoich/ też ledá fwieczká/ ledá
29: dzwonek/ ledá fnopek/ fńádnie ie odśtráfzy od niego/ że nie
30: thylko fwiętych á prawdziwych słow iego odbieżą/ ále y
31: fámegoby fie fńadz záprzeli by im trochę więcey przyći=
32: fńiono było.

D

Tu iuż pan

strona: 17v

Rośpráwá viij.

- 1: Tu iuż Pan rośkázuię pirwżę pofelstwo do
2: pirwżęgo páłterza kościoła Ephezińskiego
3: tymi słowy.
4: Rośpráwá viij.

- 5: ANyółowi kościoła Ephezyńskie (*marg*) Káp. ij. (-)
- 6: go ták nápiż: Toć kazał powie=
7: dzieć then ktory dzierży siedm
8: gwiazd w ręku swoich: á ktory
9: chodzi w porzodku swieczni=
10: kow złothych: Doznałemci ia
11: Ípraw twoich/ pracey/ y ćirpliwości twoiey/
12: á iż nie możesz między sobą ćirpieć złych: y po=
13: kuśzałz tych/ ktorzy sie powiadaia być Apoštoł
14: mi/ á nie są: á nálazłeś ie kłamcami/ y wyrzu=
15: ćieś ie. A sam masz ćirpliwość/ y pracuiesz dla
16: mnie/ y nie wstałeś. Ale przedię mam do cye=
17: bie winę/ iżes miłość twoie pirwizą opuścił.
- 18: (*marg*) Co Pan do iedne⁸⁰ mowi do wżytkich mowi. (-)A tu nie rozumiey ábyć sie tho
pośelstwo tylko do tego
19: łamego pásterzá tego to kościoła Ephezińkiego ściągá=
20: ło. Pámiećałz co Apoštołom then Pan powiedać raczył:
21: Iż coć do was mowię toć do wżytkich mowię. Y tu czę=
22: ńtokroć Pan do Ianá świętego tego powtarzác będzie/ iż
23: kto ma wży słuchay pilno. Iuż tu słuchay kázde vcho/ á
24: słuchay á słuchay pilno/ á kázdy pásterzu miey ná pyeczý
25: to święte vpominanie Pána swego/ iuż nie tylko pásterzu

kościelny/ á=

strona: 18

ná Obiáwienie káp. ij.

Lińt 18.

- 1: kościelny/ ále y thy pásterzu domku swego/ álbo czeladki
2: álbo poddánych swoich/ gdyż do kázdego wołaią kto ma
3: vcho słuchay pilno.
4: Coż tym pásterzom ten Pan rośkázowác raczy? Oto sły (*marg*) Pánu nic nie iest zákryto. (-)
5: Ízyłz co do tego iednego mowić raczy/ A tego sie też tákze

- 6: káždy nádziejay/ oto powieda Pan: Powiedz mu iżci ia
7: znam dobrze wżytki fprawy iego/ pracą y ćirpliwość ie=
8: go/ y wyrzucił s pořzodku siebie fálżywe proroki álbo
9: fálżywe náuczyciele/ co sie Apoštołmi czynili/ y wdzięcz=
10: nie to wżytko od niego przyjmuię/ Ale tho niewdzięcznie
11: iż opuścił onę pirwřzą miłość swoię w fprawach swoich.
12: Pátrzayże tu s tych słow co tu powiedác Pan raczy/ iż (*marg*) W páńfkie fprawy vgodzić
trudno. (–)
13: ia znam fprawy twoie/ iefliże tu ktora fprawá ná tey nę=
14: dzney ziemi przed thym Pánem zákryta być może. Iákoż
15: sie tu kto chce pochłubić mieyfcem Páná tego/ álbo száfo=
16: wániem dziwnych táiemnic iego/ gdyż tego znác nie mo
17: że co ten Pan/ ták iáko tu słyszylz/ znác raczy/ to iest fpra=
18: wy á zákrytości fercá káždego. O ftráľny vrzędzie á már
19: na chłubo swiecka/ rozumieć sie tym álbo czynić sie tym/
20: czym ktho być nie może. Doľycby było nędzniku ábyś thy
21: znał á przypáthrował sie prawdziwym słowom Páná
22: swego/ á fthął mocno przy swiętey woley iego/ á nie do=
23: myślał sie więcey iedno co iest wola swięta á rofkazanie
24: iego. A dopirkobys sie wlaľnie mógł zwác práwym na=
25: mieľtnikiem á páłterzem iego.
26: A czoż znał álbo coż obaczył ten swięty Pan w tám tey
27: pokrytości páłterzá tám tego? Oto słyszylz iż mu powie=
28: dáć raczy/ iż znam pilność pracą y ćirpliwość twoię/ y to
29: iżeś nie mógł ćirpieć fálżerzow w pořzodku siebie. Thu
30: słyszylz iáko Pan pracąc á fprawę wierną káždego páłte=
31: rzá swego y ćirpliwość iego/ chociay nań przyda trudno

1: (*marg*) Iáko fáłfzerzá poznác. (-)ści iákie/ wdzięcznie przyjmowác raczy. Ale iefzcze to nád

2: nawięcey/ ktory fáłfzyrzow á wykrętáčzow/ ktorzy fie czy

3: nią rzkomo Apofthołmi á prawdziwemi náuczycielmi/

4: ćirpieć w połrzodku zbioru fwego nie może. A iákoż go

5: poznác náłz miły Pánie? Oto łácney proby łamże ten pan

6: náłz miłościwie nas náuczyć racził/ mowiac do nas: Słu

7: (*marg*) j. Ian iiiij. (-)chaycie káždego duchá/ ále iedno tego przyjmuycie ktory

8: ieft s prawdy. A żadny nie ieft s prawdy/ iedno ktory po

9: wiedác wam będzie łłowá moie. A kogo byćcie inákłzego

10: (*marg*) ij. Ian w j. (-)poználi/ nie tylko byćcie go łłuchác mieli/ ále y ná drodze

11: niech nie ma od was żadnego pozdrowienia. A w łtárim

12: zakonie ktory ieft frosłszy niżli ten ktory Pan náłz ná miło

13: (*marg*) v Moize. w xviiij. (-)fierdziu záfadzić raczył/ thám iáfnie Pan rofkázowác ra=

14: czy tymi łłowy: Prorok ktoryby fie zbłáźnił miedzy wa=

15: mi/ á powiádał co inłzego z wymyłłu łwoiego niżli łło=

16: wá moie/ zábiycie go. O moy miły Pánie łnadźby y ki=

17: iow nie słało/ ábychmy włzytki thy wywrothniki łłow

18: twoich pobić mieli. Ale nie tylko ábychmy ktorego vde=

19: rzyć mieli/ ále ći łą v nas iáko ini ziemłcy bołzkowie/ y o=

20: włzem iefzcze oni thy biją á ty morduią/ kthorzyby chcieli

21: wiernie á prawdziwie łtać przy łwiętey woley á przy pra

22: wdziwey náuce twoiey. A což gdy ták ćirpieć chce tá łwię

23: ta á wielmożna ręká twoiá áż do czáfu łwego.

24: (*marg*) Wiárá bez miłości nic nie ieft (-)Słuchayże dáley co thu Pan do káždego przełózonego

25: ko ciołá [!] łwego/ áłbo też domu łwego włáfnego włkázow=

26: wác raczy/ Iż chociałz prácuiefz w łprawach moich/ iż

27: chociaý wżywałz łthátecznie ćirpliwości łwoich/ áleś od=

28: mienił w łobie onę miłóść pirwłzą łwoię. Tu fie już do te=

- 29: (*marg*) j. Kor xiiij. (-)go łtołuią ony łłowá Páwłá łwiętego: Iż chociayby kto
30: miał taką wiárę iżby goram kazał przełtępowác ná miej
31: łcá ná ine/ á miłości wierney nie ma przeciwo bliźniemu

łwemu/ te=

strona: 19

á Obiáwienie káp. ij.

Liłt 19.

- 1: łwemu/ tedy táka wiára iest tylko głos miedzi brząkáią=
2: cy/ ktory głos żadnego pożytku nie czyni. A w tychże dwu (*marg*) Mátt. xxij. (-)
3: łłowiechb włzytek łie zakon zámknął/ miłowác Pána łwe
4: go ze włzytkich sił łwoich/ á bliźniego łwego ták też miło
5: wác/ iżbył mu włzytkiego życzył iáko łam łobie. A przeto
6: thu Pan opowiedác álbo włkázowác raczy do káždego z
7: nas/ iż chce włzytko wdzięcznie przyjmowác od nas/ iefli
8: będziemy łtáteczenie chowác á nigdy nie odmieniác miło
9: ści przeciwko bliźnim łwoim.
10: A tu iuż o wyznaniu á o pokucie kazanie ix.
11: iákiego Pan od nas potrzebowác raczy.
12: WSpomniłz tedy łobie łkądęł wypadł/ á
13: czyń pokutę/ á wday łie w piwłwze łprá
14: wy twoie. Bo iefli ták nie będzie/ pętkoć przy
15: dę/ y wzrułżę łwiecznik twoy z mieyłczá łwe=
16: go/ iefli łie nie vznałz. A włzákoż to iefłcze małz
17: iżeł łobie omierził łprawy Nikoláitow/ ktore
18: y iam łobie omierził. Kto ma włzy/ łłuchay/ co
19: Duch łwięty mowi do kołciołow. A kto zwy=
20: cięży temu dam ieść z drzewá żywotá/ ktore
21: iest w połrzodku Ráiu Bogá moiego.
22: Tu łie przypátruy á przyłłuchaway dziwnemu miło= (*marg*) Vpominanie páńłkie
grzełznikow. (-)
23: łierdziu Páńłkiemu/ iáko on wedle obietnic łwoich czeka

24: á vpomina káždego/ áby sie vznał/ áby sie návrocił do

25: niego/ á nie wnet áby go fądził/ gdzie tu mowić raczy: po

26: mniłz iżeś vpádl/ á czyn pokutę. O moy miły Pánie przy

D 3

dayże iefzcze

strona: 19v

Rořprává ix.

1: dayže iefzcze ku temu řwemu wdzięcznemu vpominániu

2: řerce thákowe/ áby sie vznakwřzy návroćiło sie ku tobie/ á

3: řzukáło řwiętego miłofierdzia twoiego.

4: Což dáley czynić moy miły Pánie w tym řwięтым vpo

5: minániu twoim? Atho řłuchay řwiętey rády iego: Ná=

6: wroć sie do pirwřzych vcřynkow twoich/ á czyn pokutę.

7: Tu iuř nie trzebá wielkich diřputáciy/ co ma czynić nędz=

8: ny á vpádlřy człowiek/ vznakwřzy grzech řwoy á vpadek

9: (*marg*) Co iefy czynić pokutę (-)řwoy. Iuř tu Pan nie mowi řuř řrzody/ biegay po kořcie=

10: lech/ zákupuy odpuřty/ ále návroć sie do pirwřzych řpraw

11: řwoich á czyn pokutę. A což to czynić pokutę moy miły

12: Pánie? Rořpomnieć řobie rozlicznoř dobrodzieřtwá á

13: miłofierdzia Páńřkiego/ rozmyřlić řobie řtrách á řrogoř

14: obietnic iego/ ktore ná rozlicznych mieyřcach nieomyřnie

15: grzeřznikom obiecał/ y záwřzdy ie wypeřniał. Iáko y thu

16: wneth vřlyřzyř co powiáda kořciołowi temu: Iř iefli sie

17: nie vznař/ przydeř nic nie mieřzkáięc/ á wřruřę z mieyřcá

18: řwego řwiecznik twoy. A vznakwřzy ten řtrách y to dobro

19: dzieyřtwo/ vznakwřzy teř žeř sie obłádził/ áłbo zá fáłřzywá

20: náuká/ áłbo zá rozlicznemi řudářtwy řwiáthá tego/ ná=

21: wroć sie zářię do pirwřzych řpraw twoich/ á thy omyřno=

22: řći twoie á vniefienie twoie niechayći wneth omieřznie/ á

23: řtań mocno vznakwřzy wolá Pána řwego przy řwiętey ná

24: uce iego/ á przy nieomyřnym vpominániu iego.

- 25: Bo áczybys iuz inego vpominánia nie miał s piśmá s.
26: tedy to iuz po thy czáły ná rozlicznych mieyfcach oczymá
27: fwemi widzisz/ co thu Pan themu kościołowi álbo nam
28: wśytkim powiádać raczy: Iż iesli sie nie náwroćisz/ przy
29: dę rychło á wzrufsz fwiecznik twoy z mieyfcá fwego. O
30: wśzechmogący Pánie iákiesz to fą nieomylné dekretá two
31: ie. Iáko y ono w on czás powiedział Sálomonowi gdy

mu odda=

strona: 20

ná Obiáwienie káp. ij.

Lift 20.

- 1: mu oddawał on kościół dziwnym á niewymyflonem ko
2: sztem zbudowany: Iż poki tu ná tym mieyfcu będzie wo=
3: la moiá/ poty oczy moje będą nád mieyfcem nád thym.
4: Ale skoro z mieyfcá tego wyftąpi wola moiá/ thedy ia y (*marg*) iij. Kro. ix. (–)
5: mieyfce to/ i lud ten/ y ciebie krolá dam ná takie pohán=
6: bienie/ że ci co pozosthána będą nárzekáć á dziwowáć sie
7: nád mieyfcem nád tym. Pátrzayże teraz oczymá fwemi/
8: wiele Pan nád tákiemi mieyfcy wypeñnił dekretow swo=
9: ich/ ktorzy niechcieli dbáć ná swiętą wolá á ná postáno=
10: wienie iego. Iáko y ten nędzny kościół Ephezińki/ o kto=
11: rym sie teraz wzminká dzieie/ iáko vpadł fwiecznik káz=
12: dego z mieyfcá swoiego/ á iáko sie nád nimi peñnią frogie
13: dekretá Pánfkie.
14: A iesli sie to dzieie nád ták zacnemi kościoły á ták zacne (*marg*) Iesli pan karze krolesthwá
á cóż my rzeczymy. (–)
15: mi narody/ cóż ty s sobą masz pomyflić nędzna dzwoni=
16: co á nikczemne błoto/ czo iáko proch leżył przed nogami
17: Pánfkiemi/ iesli sie nie náwroćisz á nie vcieczesz sie do mi=
18: łofierdzia iego swiętego. Gdyż tu słyszysz iż tu Pan nie ie=
19: dno do kościołow woła tą trąbą swojá/ ále do namniey=

- 20: Ízego z nas/ gdyż tu dokłádác raczy: Kto ma wízy słuchay
21: co Duch święty mowi do kołciołow. Iuż thu małz nieo=
22: mylnego poślá gdyż słýłyzłz iż nie kto inłzy ále sam Duch
23: Páńłki woła á vpomina nas/ ábychmy łie náwroćili do
24: Pána á do páłterzá á dobrodzieiá łwego/ powłtawłzy ze
25: złóści łwoich.
26: A włzákoż tu ielzce Pan ciełzy káżdego tákiego/ ktoryby
27: łobie omierził łprawy Nikoláitow. O czym iż tám będzie
28: ná dole łzyrłza wzminká w kazániu dwunałtym/ co to by
29: li zá Nikoláitowie álbo łprawy ich/ tu łie ná ten czás opu
30: ścić mułi/ tám łobie káždy naydzie ktho będzie chciał czy=
31: táć. Ale iákoś tu słýłzał łrogie przegrołzki ktoby odłtąpił

D 4

od Pána

strona: 20v

Rołprawá ix.

- 1: od Pána tego/ od woley y od náuki iego/ iż chce do grun=
2: tu wywroćić y mieyłce káżdego/ y iego fámeo. A ták łłu
3: chay zá náwrocenie káżdego miłóściwey obietnice iego:
4: Iż kto zwycięzy dam mu ieść z drzewá žiwotá w ráiu Bo
5: (marg) Ray gdzie iest. (-)gá moiego. A gdziełz ten ray moy miły Pánie? włzak on
6: coł go był Adámowi oddał łkázon potopem/ á nikth łie
7: go dopytác nie moze/ iużćiby y ono drzewo łprochniáło/
8: ktoregoł mu był zákazał. Oto małz ray Pána twego/ kto
9: (marg) Máłth. x. y xxiiij. (-)ry był y łotrowi ná krzyżu obiecał/ przełtápienie s thego
10: nędznego žywotá do žywotá wiecznego/ gdzie iuż tám iá=
11: ko Sálomon piłze/ żadnego łie tákiego nie dotknie żadne
12: niebęłpieczeńłtwo łmierći/ iedno iuż thám káždy ma być
13: (marg) Drzewo žywotá wiecznego Kriłtus. (-)iáko Anyoł Boży/ czekáiąc zapłáthy
wieczney łwoiey á z
14: martwyłtánia łwego. Otoż tám małz drzewo žywotá

- 15: wiecznego Pána Iezufá Kriřtufá páná á zbáwicielá ſwe
16: go/ s ktore^{go} iuż/ iefli zwyciężył/ iákoć tu powiádać raczy/
17: pokuły á omylności ſwiátá tego/ á nie dałz ſie odwieść od
18: nie^{go}/ będziełz pożywał owocu onych wdzięcznych załług
19: y obietnic iego/ ktore tobie ſpráwił w człowieczeńſthwie
20: ſwoim v Bořtwá ſwego ſpołeczneho z Bogiem Oycem
21: ſwoim. Bo gdziekolwiek ſie on vniża przed Bogiem oy
22: cem ſwoim/ wſzytko to czynić raczy s ſtrony człowieczeń
23: ſtwá ſwego. Iáko y w on čás gdy ie wzoſił mocą Bo=
24: (*margin*) Máth. xx. (-)ſthwá ſwego ná wyfokości niebieſkie bez káżdey pomocy/
25: tedy tákże o tym mowił: Iż idę do oycá ſwego y do Bo=
26: gá ſwego. A to wſzytko mowił s ſtrony człowieczeńſtwá
27: ſwoyego.
28: A tu ſie iuż poczyna drugie poſełſtwo/ ktore
29: Pan rofkazał opowiedzieć kořciołowi Smier
30: neńſkiemu/ co ſie ſciąga/ ták iákochmy ſłyřzeli/

y do wſzy=

strona: 21

ná Obiáwienie káp. ij.

Liřt 21.

- 1: y do wſzytkich wiernych Páńklich.
2: A to będzie Rořpráwá x.
3: ANyołowi kořciołá Smirneńſkiego ták ná
4: piřz: Toć kazał powiedzieć Pan ktory ieřł/
5: pirwſzy y ořtátecznieyřzy/ y kthory był vmárl/
6: ále ieřł zářię żyw: Znam dobrze ſpráwy twoie/
7: y vdręczenie/ y vbořtwo twoie/ áleř ſie iuż řtał
8: bogátym: y znam też y bluźnirřtwo onych kto=
9: rzy ſie miánuią być żydmi/ á nie řą/ ále řą bo=
10: źnicą řzátáńſką. Tych ſie thy nic nie boy y tego

- 11: co ćirpieć małz. Abowiem oto czárt pośle nie=
12: ktore z was do więzienia ábyfcie byli pokufze=
13: ni/ y będziecie mieć vdręczenie przez dni dzye=
14: fięć. A ták bądź wiernym aż do śmierci/ á ia to
15: bie dam koronę żywotá. Kto ma wśzy/ słuchay
16: co Duch święty mowi do kościołow: á kto zwy
17: cięży nie będzie nic obrażon od śmierci wtorej.
18: Tu iáko y pirwey Pan náłz ozywa fie być práwym Bo
19: giem/ gdzie mowić raczy: Iam ielth pirwśly y ośtátecz=
20: nieyfzy. Nie zámomina theż wśpominać y człowięczeńt=
21: wá fwego/ dokłádaiąc tego/ Iż był vmárl ále záfię żyw.
22: Też iáko y pirwey opowiada możność á wiadomość Bo
23: łtwá fwego/ gdzie powiádać raczy: Iż znam dobrze śprá
24: wy twoie. Częgo żadny mocarz áni żaden mędrzec powie

D 5

dzieć

strona: 21v

Rośpráwá x.

- 1: dzieć áni fie tym pochłubić może/ áby kto miał znáć my=
2: śli á śpráwy táiemne człowięká nędznego/ iáko fie niekto=
3: rzy do thego wśpinaią/ iákoby chcieli wiedzieć śpráwy
4: świátá wśzytkiego.
5: Coż do tego kościoła ten pirwśly y ośtátecznieyfzy rośká
6: zowác raczy? Oto słuchay: Iż otom ia zrozumiał śprá=
7: wy twoie y vdręczenie y vbośtwo twoie/ áleś fie śtał bo=
8: gátym. Iákoż to ma być moy miły Pánie/ być w vdręcze
9: niu/ y być w vbośtwie/ á przedfię być bogátym. To zebra
10: nie álbo ten kościół Smirneński był wielekroć od nieprzy
11: acioł frogich ná koniec y od Rzymian złupion/ znędzony
12: vdręczon/ thák iáko o tym historie śzyroko świádczą/ á ni=
13: gdy fie przedfię nie odwiódł od łtáteczności fwoiey.

- 14: Słuchayże co tu Pan w tey łtáteczności nawięczey po=
15: chwaląc temu tho kołciołowi raczy: Iżem znał vdręcze=
16: nie y vboftwo twoie. O wielkałz to pokuła á wielki to łto
17: pień do odmiennosci myłli łtáteczney vboftwo á vdręcze
18: nie. Tá łtáteczność łpráwiła to Iopowi łwiętemu że pan
19: dał o nim łwiádecthwo/ iżem znalazł mężá wedle łerczá
20: mego. Tá łtáteczność łpráwiła to Páwłowi iż o nim po=
21: (*marg*) Dzieio. ix. (-)wiedał Pan/ że to iest łąd wybrány táiemnic moich. Tá
22: łtáteczność wyłtáwiła Ianá krzcicielá że Pan o nim dał
23: (*marg*) Mátth. xj. (-)to wyznánie/ że nádeń nie powłtał więłzy miedzy łynmi
24: człowieczemi.
25:
26: Iáko oto y tu łłuchay co Pan iáfnie ku tey łtáteczności
27: (*marg*) Kto iest bogáty v páná. (-)thu wyłławiác raczy: Iż chociaś vdręczon y zubożon/ á
28: przedłeś bogáty. Tho iest/ w tymes bogáty/ iżeś przedłe
29: nie odmienił łtáteczności łwoiey. O wielkiełz to łkárby á
30: niezmięzone to bogáctwá moy miły Pánie/ komu ty tho
31: łerce dałz/ iż on áni w przeláduwániu/ áni w nędzy/ áni w
32: żadnym vpadku nie odstápi od ciebie. Abowiem iuż tho

pewna

strona: 22

ná Obiáwienie káp. ij.

- 1: pewna rzecz/ iż kto chodzi pod łpráwá á pod obroná/ Pá
2: ná tego/ wiele pofiadł łkárbow łwiáthá tego. Iuż żadny
3: krol áni mocarz iemu nigdy łilen być nie może. Iuż mu
4: vłtáwicźnie brzmiá w vłzoch łłowá ony wdzięczne Páń=
5: łkie: Nie łtáray łie thy nic moy miły łynacźku ni ocz/ ázałz
6: więłzney wagi łá ptałzkowie niebiełcy/ álbo kwiatki pol=
7: ne niźli ty/ á wźdy widziłz iáko łá pięknie przyodziane ode
8: mnie. Iuż łłyzys od Dawidá: Iż błogoláwiony to kto (*marg*) Mátth. vi. (-)

9: dufa Pánu íwemu/ iuz bogáctwo y kázda poczciwość bę
10: dzie rozfzyrzona w domu iego. A by więcey nic inżego nie
11: łłyfzał/ iedno to co oto y tu Pan náłz káždemu tákiemu o=
12: biecować raczy/ iż mu chce dáć koronę żywotá. A powiá (*marg*) Pfal. Cxj. (-)
13: da/ iż nigdy nye będye obrázon od ímyerći wyeczney. O
14: wielkiesz to bogáctwá/ o wielkiesz to íkárby moy miły Pá
15: nie/ tylko rácz dáć tho ítałe ferce/ ábychmy nigdy w żad=
16: nym vćítku áni w żadnym niebefpieczeńftwie nie odstępo (*marg*) Co íełt ítáry kołcioł. (-)
17: wáli od ciebie Páná íwoiego.
18: Słuchayże co tu dáley Pan w tey ítáteczności temu to
19: kołciołowi pochwalác raczy: Ześ też nic nie dbał o ony co
20: íe czyniá Żydy/ á nie íą/ ále íą bożnicá ízátáńká/ thych íe
21: nic nie boy. Tu pod tym przezwiłkiem żydowłkim figuru
22: ie Pan ty ktorzy íe ítárożytnych ípraw á vńtaw iego íwię
23: thych y Prorockich y Apołtołłkich dzierzeli/ á od nich nie
24: odstępowáli. A ty zowie bożnicá ízátáńká/ ktorzy pod tą
25: pońtawká á rzkomo pod prawdá ízczyrego łłowá Boże=
26: go/ budowáli łobie bożnice ízátáńkie według wymyłłow
27: íwoich á według wynaláłkow íwiátá tego. O moy miły
28: Pánie byś teraz poźrzał ná íwiát miłofiernym okiem łwo
29: im/ wielebyś bożnic znalazł/ ktorzy odstápiłi od ítároży=
30: tney íwiętej á nieodmienney woley y náuki twoiey. A pod
31: figurá tego ítárożytnego nabożeńftwá y pońtánowienia

twego/

strona: 22v

Rośpráwá x.

1: twe^{go} írodze á rozlicznie przeláduiá wierne owieczki twoie.
2: Słuchayże tu pociechy łwoiey/ co Pan do tákiego
3: káżdego wiernego łwego mowíc raczy/ kthory íe nie da=
4: wa wwieść żadnym ítráchem tych bożnic ízátáńłkich: Íż

5: fie ty tych nic nie boy/ ábowiem otho czárt będzie poſłan
6: iż niektore z was poſle do ciemnic/ ábyſcie byli pokuſzeni.
7: Strách á boiaźń to ieſt przyrodzona rzecz káždemu czło=
8: wiekowi/ ále kto łobie wſpomienieb ná thákiego mocarzá
9: á ná thákiego krolá przed kthorym drży niebo y ziemiá/ á
10: wſpomienie łobie ty ſłowá ktore thu ſłyſzy/ Ty fie nic nie
11: boy/ o iuz żaden ſtrách áni żadna ſmierć iemu ſtráźna nie
12: będzie. Azáſz Dániel nie ſiedział miedzy lwy? ázaſz trzy
13: oni nie ſiedzieli w piecu ogniſtym? ázaſz Apoſtołowie nie
14: wychodzili z okrutnych á twárdych táráłow? ázaſz przod
15: kowie náſzy nie ſzli przez frogoſći morſkie? ázaſz fie im mu
16: ry ſámy nie obaláły. A iákoż fie tu lękáć? á iákoż fie tu trwo
17: żyć? gdy ták moźny krol woła do wſzu twoich/ iż fie przed=
18: ſię ty nic nie boy w imię ſwięte moie.
19: (*marg*) Czárt krotki czás ma s pokuſámi ſwemi. (-)A ieſliby ná cię iáki vpadek/ ſmętek/
więzienie/ álbo iá=
20: kie przeládownanie przypádo/ áto ſłuchay co tu Pan do
21: ciebie mowi/ iż tego ſzátánowi dopuſzcza do mátego czá=
22: ſu/ ábyś był pokuſzon. Bo ſłyſzyſz iż tu Pan powiáda/ nie
23: do dzyełięci lath/ áni do dziełięci Miełięci/ ále do dzie=
24: ſiáći dni/ známionuiąc tobie krotki czás tego pokuſzenia
25: twego/ á iż on prętko záſię/ gdy cie pozna być w ſtáteczno
26: ſći twoiey/ przypádnie ná rátkunk tobie. A teź thu nie po=
27: wieda Pan/ ábj ten frogi wáź á to kłiążę ſwiátá tego miał
28: mieć moc nád duſzą álbo nád ciáłem twoim/ ále powiá=
29: da iż was będzie wpráwował do ciemnic/ do przeládo=
30: wánia/ áby byłą pokuſzona ſtałoſć wáſzá. A thuby rzekł
31: kto: A wízákoś nam powiádał moy miły Pánie/ iż kłiążę

tego ſwiá

- 1: tego fwiátá zwiázáne ieft/ á we mnie nie može nic. Thoć
- 2: ieft nieomylna prawdá iż ľam nie može nic/ ále z dopuľz= (marg) Ian w xij. (-)
- 3: czenia Páńľkiego wzburza inľtrumentá á złe naczynie te=
- 4: go fwiátá/ ták iáko wzburzał ná Iopá ľwiętego/ áby by=
- 5: ľá pokuľzona oná ľwięta á nieodmienna ľtáteczność iego.
- 6: Ale iáko mu ľie to ľowito nágrodziľo/ kto o tym czyta mo
- 7: že ľie vcieľzyc/ bo káždy wierny thákže ľie tego nieomyľnie
- 8: nadziewáć može.
- 9: A czo iefzće ktemu dáley thu Pan powiedáć raczy ľu= (marg) Co ieft druga ľmierć. (-)
- 10: chay: Iż mu da koronę żywotá á nie vmrze ľmierciá dru=
- 11: gą. Iuż rozumieľ co to ieft koruná żywotá/ á iákie ľkárby
- 12: á iákie bogáctwá ony wieczne zámýkaią ľie w tey obietni=
- 13: cy Páńľkiej. Ale iż thu Pan powiedáć raczy/ iż nie vmrze
- 14: ľmierciá drugá: Pirwľza ľmierć ieft gdzie tylko ľámo ciá=
- 15: ľo vmiera/ á duľzá przedľię żywa zoľtánie. Ale to nie row
- 16: no okrutnieyľza/ gdzie powľtawľzy s tą duľzá y s tym ciá=
- 17: ľem/ ták iáko wierzymy y wyznawamy/ kto muśi potym
- 18: vmrzeć ľmierciá drugá/ to ieft/ onym ľrogiem ľkazániem
- 19: á ľrogiem dekretem ná wieczne pothępienie ľwoie/ czego
- 20: rácz wľzechmogáczy Pánie vchowáć káżdego wiernego
- 21: ľwego. A iakoż ľie ty maľz ľekáć tego mizerneho á krotkie=
- 22: go przeľladowania ľwiatá tego/ gdyż ľłyľzyľz iż tego krot=
- 23: ki czás ma być/ gdyż wieľz iż Pan twoy nic tobie nie omie
- 24: ľzka ná ráutowánie twoie/ gdyż teź pewno wieľz/ iáko thu
- 25: ľłyľzyľz/ iákie pociechy á zapľáty zá to tobie obiecowáć ra=
- 26: cży.
- 27: Tu iuż czwarte pofeľľtwo do czwartego ko
- 28: ľcioľá/ kthory byľ rzeczony Pergameńľki/ áby
- 29: ľie ľtrzegľ boźnice ľzátańľkiej.

30: A to iest roŝpráwá xj.

strona: 23v

Roŝpráwá xj.

1: ANyołowi Pergámeńkiego koŝcioła thák

2: nápiŝ: Toć kazał powiedzieć Pan kthory

3: ma miecz oŝthry y ná obie ŝtronie ŝiekący: Iż ja

4: wiem ŝpráwy twoie/ y wiem gdzie mieŝkałz/

5: ábowiem thám gdzie ielth ŝtholec ŝzátáńki/ á

6: przedŝię ŝtoiŝ przy imieniu moim/ á nie záprza

7: ŝeŝ ŝie wiáry moiey. A nawięcey w ty czáŝy gdi

8: tám był Antipás wierny ŝługá moy/ y thámże

9: zábit v was/ tám gdzie iest mieŝkánie czárto=

10: włkie.

11: (*marg*) Ná iákies pieczy v páná wierni. (-)Pergámeńki ten koŝcioł był w Aziey w mieŝcie tym ŝła

12: wnym y wielkim/ á działo ŝie tho zá Domicianá Ceŝárzá

13: onego okrutniká ktory frodze przeŝládownáł Krzeŝciańŝt=

14: wo/ y tám ná ten czás iuż był od niego ten ŝprawcá iego/

15: ktory mordował Krzeŝciańy/ y tego Antypala ŝwiętego

16: człowieká á wyznáwaczá prawdziwego wiáry ŝwięthey

17: Krzeŝciańŝkies dał był w ten czás zámondowác/ ktorego

18: wiáre á ŝtátecznoŝć teraz ŝam Pan wŝpominác raczy.

19: A tu ŝie przypátruy ná iákies ŝá pieczy wierni Páńŝcy. iá=

20: ko ie wŝpominác y wyŝlawiác raczy/ bo powieda wierni

21: moi/ y gdzie im goŝpody zápiŝuie/ bo w kŝięgach wieczne

22: go żywotá. A tym ŝie káždy wierny cieŝzyc ma/ ktory mo=

23: cno ŝtoi przy wyznániu wiáry y imieniá ták ŝlawnego pá

24: ná ŝwego/ wiedzac że zá mály czás vćirpienia ŝwego iá=

25: kie ŝá zapláty v niego/ y ná iákies pieczy ma ten Pan ŝwo

26: (*marg*) Máth. x. (-) ie wierne/ y iáko ŝie pełnią ony ŝłowá iego: Iż kto mię wy

27: zna przed ludźmi/ wyznam go ia też nieomylnie przed bo

28: giem Oycem swoim.

strona: 24

ná Obiáwienie káp. ij.

Lift 24.

1: Thu iuz dáley iáko y w inych liściech Pan wlpominác

2: raczy/ kto mowi á do kogo mowi/ y przez kogo to pofelst=

3: wo pošyłać raczy. Acz sie ná pirwłzych mieyfcach inemi

4: tytuły názywác raczył/ iáko gdy mowił iam ielt pirwłzy

5: y oftátecznieyłzy/ kthorym był vmárł álem żyw ná wieki/

6: okázuiąc w tym/ ták iáko sie wyłżzey wlpomináło/ Bo=

7: ftwo y człowieczeństwo swoie. Aleć iuz tu teraz dokláda

8: frogości y pomłty swoiej/ gdzie wyłławiłzy wierne swo

9: ie powieda/ iż ná niewierniki y ná thy ktorzy miełzkáią w

10: kołciele łzátáńfkim ma miecz oftry y ná obie łtronie łieką=

11: cy. A což to zá miecz moy miły Pánie? á ktoż cie kiedy wi= (*marg*) *Miecz páński. Mát.*

xxvi. (–)

12: dał s tym mieczem zá żywothá twego? ázażeś nie mowił

13: Piotrowi/ kto mieczem woiiue mieczá vżywa? Oto małz

14: miecz oftry á ná obie łtronie łiekący Páná tego/ frogie de=

15: kretá á wyroki ktore pochodzą z vlt łwiętych iego ná nie=

16: wierniki á ná łprzećiwniki iego/ kthore też piłmo ná dru=

17: gim mieyfcu zowie młotem ogniłtym przerażáiącym o= (*marg*) *Iere. xxij. (–)*

18: poki. O frogiłz to miecz á frogie łieczenie iego/ gdzie to iá=

19: łnie widzimy y tu zá żywotow swoich/ iedno iż o to dbác/

20: álbo sie przypátrowác temu álbo nie łmiemy/ álbo nie v=

21: miemy/ álbo grzech z obietnic Pánłkich záłlepił oczy náłze

22: iáko wiele ten miecz broi/ łiecze á morduię łprzećiwnikow

23: Pánłkich/ ácz ie do czáfu záchowywa w pokoju/ á chowa

24: gi miáłto bicza dla wiernych swoich: ále vkaż mi kthore=

25: go iegli było kiedy dobre dokończenie iego/ álbo iegli sie kie

- 21: mieŝkał ná zburzenie y miáltá onego/ y tego nowego kfią
22: żęciá iego/ gdyż go mierzi káždy towarzyŝ ktbody fiw chciał
23: wdávać w ŝprawy álbo w vrzędy iego/ ktore iemu áni fą
24: przyŝtoyne/ áni fą poruczone. O nie zámieŝka then ŝrogi
25: miecz ná zátroczenie káżdego tákiego/ ácz Pan czeka do czá
26: ŝu/ ták iáko to ná wielu mieyfcách obiecáć raczył/ áż ŝie li=
27: czbá wypełni wiernych á przebránych iego.
28: (*marg*) Wiernym iákie fą obietnice Páńskie. (-)Druga rzecz ieŝt/ iz tu Pan przypomináć
raczy: Iż ty bę
29: dáć ná tym mieyfcu gdzie ŝátan kroluie nie zápomniał
30: wiáry ŝwoiey y imieniá moiego. Thuć do tych Pan woła
31: kto zwycięzy á wytrwa ŝrogość á nawáłności burzliwe te

go ŝwiá=

strona: 25

ná Obiáwienie káp. ij.

Liŝt 25.

- 1: go ŝwiátá/ iákiem doŝtoieńŝtwy/ iákiem błogoŝláwień=
2: ŝtwy chce vbłogoŝláwić y ozdobić káżdego tákiego ŝwego
3: wiernego. Iáko y tu wŝpomináć raczy tego Antypáľá mę
4: czenniká ná ten czás ŝwoiego ŝwiętego. Azáľ on nie oby=
5: cuie dáć káżdemu tákiemu/ ták iáko chmy ŝyŝzeli/ korony
6: żywotá wiecznego. Azáľ mu nie obiecucie dáć owoczow z
7: drzewá wiecznie żywiącego. Azáľ go nie obiecucie naŝycić
8: mánną tháiemnic ŝwoich. Azáľ go nie obiecucie wyŝla=
9: wiáć przed Bogiem Oyczem ŝwoim. Azáľ go nie zowie
10: bráćifzkim ŝwoim/ owieczkú ŝwoią/ kthorú chce nápisáć
11: wiecznie w kfięgi żywotá ŝwoiego. O nędzny niewierniku
12: przecz ŝie nie vciekaľ do thák wdzięcznych obietnic Páná
13: ŝwoiego od tey ŝtolice ŝátáńŝkiey/ á przecz ŝie nie lękaľ te=
14: go mieczá oŝtrego á ná obie ŝtronie ŝiekącego/ ktorymci o=
15: to ten Pan prawdziwy á nieomylny w obietnicach ŝwo=

- 16: ich wftawicznie grozi/ á tuż gi dierzý nád głowá twoią/ iż
17: áni wzwiefz rychłoli gi fpuścić ma. Ale cie tho pewnie o=
18: minąć nie może/ gdyż tho Pan pewny ieft w obietnicach
19: fwoich. A toć ieft dofwiaǳzenie fwiętych/ á toć ieft probá
20: wfzytkich wiernych ie^{go}/ ktorzy od niego nie odstępuią mie
21: fzkáiąc w opánowaniu człónkow fzátáńfkichd. Boć kto fie
22: dzi zá oponámi nigdy fie tak vbrukác nie może/ iáko ktho
23: fiedzi w dymie w kopciu/ bo fie záwždy rychley vbruka
24: káždy miedzy węglarzmi niżli miedzy háwtarzmi. (*marg*) Iáko páná wyznáwác (-)
25: Bo fłyfzyfz iáko Pan temu kołciołowi fwemu wfkázowác
26: raczy: Iżeś fie nie záprał wiáry moiey á mocno fthoiǳ
27: przy imieniu moim. O wieleǳ nas co wołamy zá nim Pá
28: nie Pánie/ álechmy dáleko od woley iego. O wieleǳ nas co
29: widzimy fłyfzimy ledwe iż pálcý nie dotykamy fwięthey
30: prawdy iego/ y mowiemy iáwnie/ prawdác ieft iżby tak
31: być miáło/ ále coż chcefz kiedy iuż zwyczáy ieft tak z daw=

E

ná wnie=

strona: 25v

Roǳpráwá xj.

- 1: ná wniefiony/ á kwoli nędznemu fwiátá tego pochlebft=
2: wu/ á k woli nátkánia mizernego brzuchá fwego odstępu
3: iemy á przymy fie imieniá Páńfkiego. A iefzcze co ieft na=
4: froǳfzego/ iż nas żaden ftrách áni grozá nie doćifka do tego
5: iefzcze nie fiedzimy około ftolice fzátáńfkiey ktorá thu Pan
6: wfpomínác raczy/ ktera mordowála fwięte iego. O fro=
7: gi mieczu iákoż fie ty nie wrwiefz á nie pofieciefz tych ktho=
8: rzy dobrowolnie á bez wfzego przymufzenia/ iedno s po=
9: chlebftwá á k woli nędznemu brzuchowi fwemu á már=
10: ney chłubie fwoiey przá fie iáwnie Páná tego/ widząc iá
11: wnie á fłyǳąc fwiętá wolá iego/ y nápoły iá wyznawá=

- 12: iąc z wiernemi iego. Ale iáko tu Pan powiáda máło wyfz
13: fzey/ Iż wierz mi żeć nie omiefzkam/ á przypádneć rychło
14: ná cię/ iefli nie będziefz czynił pokuty/ á nie przydziefz do v=
15: znánia pirwżezgo fwego.
16: (*marg*) Kto fie páná przy. (-)Bo iáko ftyfzyfz iż nie tylko nie przeć fie imieniá Pánfkie
17: go/ ále y iáwnie ie wyznawác/ ieftechmy powinni w na=
18: wiefżym przeciwieńftwie tey ftolice fátáńfkiey/ gdzie tu
19: Pan przypominác raczy: Iż nie tylko ábyś fie nie záprzał
20: wiáry moiey/ ále mocno dzierżyfz/ to iefť/ wyznawáfz imię
21: fwięte moie. Obychmy fie obaczáli iż więcey nas co idzie=
22: my s Piotrem w tym wyznawániu náfzym/ gdy zá nędz=
23: nym ftráchem niewiefciem powiedział/ iż áni ia znam te=
24: go Kriřtuřá/ ácz zá nim chodził z dáleká. Tákże y my cho=
25: dzimy zá nim z dáleká/ rzkomo tu o nim wyznawamy ná
26: fze wiadomości/ á iáko fkoro ná nas náftápi bożniczá fzá=
27: táńfka/ áli my vciekamy/ áli klękamy thám gdzie nie klę=
28: kác/ áli biegamy thám gdzie nie biegác/ áli fie klániamy
29: tám gdzie fie nie klániác/ á to ná nas żadny człek nie woła
30: iáko zá Piotrem wołano/ áto nie widzimy żadnych cekla=
31: rzow około fiebie iáko Piotr widział. O nędznefz to iefth

pokátne

strona: 26

ná Obiáwienie káp. ij.

Liřt 26.

- 1: pokátne wyznawánie náfze Páná tego/ á wyfzedfzy ná iá=
2: fnią álifci iáwnie á iáfnie fie przymy fwiętego imieniá ie=
3: go/ á iefzcze ktemu dobrowolnie/ á k woli mizernemu the=
4: mu fwiátu/ nie máiąc żadnego przeřtráchu ná łobie. A iá
5: koż ten mieć nima nas pomordowác? A iákoż tu ręká fro
6: ga Pánfka wycirpieć będzie mogła? iefliże s Piotrem nye
7: będziem plákác vznawfzy fie/ á wołác o wfpmożenie do

- 8: Páná tego.
- 9: A thu iuz dáley Pan opowiada kościołowi
- 10: temu/ co mu sie też do niego podobać nie miało.
- 11: A to będzie Rośprawá xij.
- 12: ALe iż mam do ciebie niekthore rzeczy/ bo
- 13: wiem że thám małz między fobą niekthore
- 14: ktorzy dzierzą náukę Báláámowę/ kthory rá=
- 15: dził Báláákowi áby był puścił pogorźzenie
- 16: między fyny Izráelſkie/ áby oni to iedli co by=
- 17: ło bálwánom ofiárowano/ á iżby sie byli scu=
- 18: dzołożylii: Tákże y ty małz ktorzy ftoią przy ná
- 19: uce Nikoláitow/ com ia sobie omierził. A ták
- 20: obącz sie/ boć pewnie przydę pręthko/ á będę
- 21: walczył z nimi mieczem vřt fwoich. A kto ma
- 22: vřzy/ řłuchay co Duch řwięty powiáda do ko=
- 23: řciołow: A ktho zwycięży dam mu ieść mánnę
- 24: tháiemnie zákrytą/ á dam mu kámień biały/ á
- 25: ná kámieniu imię moje nowe nápiřáne/ ktore=
- 26: mu řaden nie zrozumie/ iedno ten komu będzie
- 27: dano.

E 2

strona: 26v

Rośprawá xij.

- 1: Tu Pan wřkázowác raczy ku temu cnotliwemu kořcio=
- 2: łowi/ choçiy go doznał iż w przeřłádownániu nie odstą=
- 3: pił wiáry y imieniá iego/ á wřzákoř powiedác raczy: Iż
- 4: wřdy mam k tobie nieco przyczyny/ iż řá między tobą nie=
- 5: ktorzy ktorzy nářláduiá náuki Nikoláitow. A thu obącz/
- 6: niechay będzie iákie chce zebránie nawiernieřsze Pánu/ nie
- 7: może to być áby nie miało mieć między fobą y tákich y o=

8: wákich ludzi. A wżákoż zázwdj łáfkáwřze oko páńłkie nád
9: nimi/ iż sie paráią á báwią około kołciołá wiernego Páń
10: łkiego. Bo iáko tu słyszimy głos Páńłki ku temu kołcioło
11: wi łwoiemu/ iż mowi/ mam iednák ku tobie nieco przy=
12: czyny. Nie iżby to byłá rzecz rowná/ thák iáko vřłyszimy/
13: łpráwá tych Nykoláitow/ ále iż sie wždy paráli między
14: wiernemi Páńłkimi/ nie s taką przedřię łrogolciá iákoby
15: być miáło Pan y tu ich wřpominác raczy/ y ten ich wyřte=
16: pek vważác raczy.
17: (*marg*) Náuká Nikoláitow. (-)Abowiem ty ktore tu wřpominác Pan raczy/ ktorzy bę=
18: dącz między zebrániem wiernym Páńłkim vnořili sie zá
19: náuká tych to Nykoláitow. A co to byłá zá náuká/ oto řły
20: řzył iáko iá tu łam Pan wykłádác raczy: Iż byłá podobná
21: ku náuce Báláámowey. Abowiem ták hiřtoria řwiádřzy
22: (*marg*) iiii. Moř. w xxij (-)o tey łpráwie Báláámowey: Gdy iuż byli przeřzli przod=
23: kowie nářzy przez puřczá z Egiptu/ á iż iuż przychodzili
24: ná ony mieyřcá obiecáne od Páná/ ktore im miáł dáć po=
25: řieř z obietnice řwoiey/ thedy sie był wielki řtrách wřzczáł
26: między onemi krolmi y między onymi narody/ ná ktorich
27: grunty iuż byli weřzli przodkowie nářzy. Báláák był teř ie
28: den krolík z onych krolow/ widzác řtrách y wielkoř ludu
29: onego/ pořłáł dáry wielkie temu to Báláámowi/ áby był
30: przyřzedł do niego/ á przekłáł álbo złorzeczył ludowi one=
31: mu. Potym sie ták nářdził on krol/ iż ich ni czym innym v

chodzić nie

strona: 27

ná Obiáwienie káp. ij.

Liřt 27.

1: chodzić nie miáł/ iedno iż dopuřcił chodzić thym biáłym
2: głowám wolnym do woyleká ich/ gdy im iuż nie řmiał zło
3: rzeczy on Báláám czárnokřieźnik/ thedy ony niewiáłthy

- 4: zwiodły wiele onych z narodu żydowskiego iż przyştąpili
5: do bogow ich/ y iedli z nimi chleby báltwánom ofiárowá
6: ne/ z namow á s pochlebştwá białych głow onych. Thák
7: iż pothym Pan rofkázował Moizéfzowi/ áby kazał bić á
8: mordowác báltwochwálce y występniki ony/ że ich zginę
9: ło cztery á dwádzieściá tyfięcy z rofkázania Páńskie^{go} z na= (marg) Támże xxv. (-)
10: rodu Izráelkiego. A ták táz rownie byłą náuká tych Ny
11: koláitow/ ktorzy ácz byli miedzy wiernemi Páńskimi/ á=
12: le báltwochwáltwo á ten grzech śwowolny w lekkiey to
13: wadze było v nich/ á fnádnie sie dáli vwodzić/ ták iáko y
14: przodkowie názy/ od státheczności á od powinowáctwá
15: swoiego.
16: Pátrzayże moy miły brácie/ iefliby też theraz nie mógł (marg) W názych kościelech
wiele Nikoláitow. (-)
17: Pan nász nápiřác do nas y do kořciółow názych: Iż mam
18: do was krzywdę/ iż nářladuiecie zwyczáiow á náuki Ny=
19: koláitow. Azář tego iáwnie nie widzimy/ y fnadź po czę=
20: ści y piřmem fářeznem potwirdzone ty rzeczy być řyřzy=
21: my/ iż thák zelżona iest řprává małżeńřtwá řwiętego/ iż
22: fnadź to zá práwo niektorzy łobie máią/ Iż lepiey iest mie
23: řzkác s śwowolną niewiářtą á niřli z żoną pocźciwą. Izář
24: sie ich wiele ktemu nie vnióło zá iáwnym báltwochwál=
25: řtwem/ ná ktore iáwnie á iářnie pátrzą oczy nářze. Acź oni
26: powiádaią iż to czynią w dobry obyczáy á pod figurą na=
27: bożeńřtwá. Ale pátrzaymy iedno iefli to nabożeńřtwo iest
28: álbo sie zgadza z wolą Páńřką/ álbo iefli Pan wřzędny
29: háńbi á nie przeklina tákiego nabożeńřtwá/ ták řam przez
30: vřtá swoie/ iáko y z dawná przez Proroki y przez Apořto=
31: řy swoie. O nędzny Nikoláito řłuchay á řłuchay iáko tu

strona: 27v

Rośprawa xij.

- 1: Pan woła ná cię strážliwym głosem swoim: Ieśli sie nie
2: obaczyłz oto przyde prętko á będę walczył s tobą mieczem
3: vlt swoich. Izażes nie słyżzał iáki tho ieft miecz/ bo o nim
4: powiáda iż ieft oftry ná obie ręce siekący. Izaś nie słyżzał
5: iáko ten miecz iuz pomordował wiele thákich niewierni=
6: kow Páńskich. Izaś nie słyżzał iż nigdy od wiekow to za=
7: dnemu narodowi áni z ofobná żadnemu człówiekowi nie
8: było odpuszczono. Ale tho przedię v nas nic/ lepiej ieft
9: nam iść zá nędznym fwiátem á zá mizernemi vltávami
10: á wymyły iego/ ná ktore vltá Páńskie żálobliwie woła=
11: ią/ á frodze przeklináią wśzytki ty ktorzy przy nich stoią/ á
12: ty ielzcie więcey ktorzy ie wymyfláią nád wołą á nád po=
13: stánowienie iego święte.
- 14: (*marg*) Pan nie chce śmierci grzeźnego. (-)Ale słucnay iáko ten miłóściwy Pan/ ták
iáko ząwždy
- 15: zwykł/ y zá tymi nędzniki woła: Vznaycie sie. O moy mi
16: ły Pánie toż ty niechcesz śmierci żadnego nanędznieyżego
17: człówieká/ iedno áby sie vznał/ á náwrócił sie do ciebye/ á
18: żył s tobą żywotem wiecznym. A nie tylko ábyś wołał ná
- 19: (*marg*) Eze xxxiiij. Mát. xviiij. (-)káždego/ ále opuściwśzy dziewięćdziesiąt wiernych
szukałz
- 20: iednego obłądniká tákiego/ ábyś go znalazł/ á wziął go ná
21: rámioná swoie. A wołałz zá thą mizerną á obłądną ow=
22: cą swoią/ áby poznála głos twoy/ á náwróciła sie do cie=
23: bie. O nędzna owco á párfzywe zwirzę/ ieśli sie nie lękałz
24: tego mieczá strážliwego/ á iáko słyżyśz ná obie stronie sie
25: kącego. Oto cie niechay ruszą dobrodzieyftwá á obietnice
26: Páná tego/ ták iáko tu słyżyśz od niego/ gdzie oto thák ku

- 27: tobie tu mowić raczy: Iż kto zwycięży dam mu ieść mán=
28: nę zákrytą/ y kámién iáfny ná kthorym będzie nápiáfne i=
29: mię moie. Coż tho ieft zá mánná zákrytha álbo táiemna
30: (*marg*) Ian w vi. (-)moy miły Pánie? Ale to łácny wykład/ bo to łam ten mi=
31: łościwy Pan potym iáfnie wyłóżyć raczył: Iam ieft chleb

żywy com

strona: 28

ná Obiáwienie káp. ij.

Lift 28.

- 1: żywy com z niebá sftąpił. A kto mię pożywa/ żyw będzie
2: ná wieki/ nie ták iáko przodkowie náłzy pożywáli mánnny
3: ná pułzczy/ á pomárli fá. Otoż małz mánnę zákrytą/ otoż
4: małz chleb żywy zeć fie łam podawa ten miłościwy Pan
5: y ze wśzytkiemi dobrodzieyftwy y załługámi łwemi.
6: Ale podobno też rzeczemy/ iáko y oni żydowie ná pułzczy/
7: Iż lepiej nam było łiedzyec nád gárnicy mięłá w Egipcie/
8: niźli ná tey pułzczy tę mánnę ieść. O ách niešťotyłz y nam= (*marg*) ij. Moi. xvj (-)
9: cí ty gárnce mięłá łmákuią tego mizerneho Egiptu omył
10: nego łwiátá tego. A dla tego márnego mięłá/ á dla they
11: nędzney polewki odłftępujemy á odbiegamy od tey łwię=
12: tey Mánnny zákrytey/ nam hoynie z niebá zefłáney/ to ieft
13: od Paná á od dobrodzieiá y od odkupicielá łwego.
14: Słuchayże coć iefzcze drugiego ten Pan obiecować ra= (*marg*) Co to iefth kámién biały.
(-)
15: czy iefli go nie odłftąpiłz w omyłnołciach á w tym záburze
16: niu łwiátá te^{go} y fáłecznych wymyłłow iego: Iż mu dam
17: kámién biały ná kthorym będzie imię moie nowe nápiáfne
18: Zwycząy ten był v łtárych łudzi/ iż gdy zá kim wychodził
19: dekret łáłkawy/ tedy gi piáfano ná kámieniu białym/ iż mu
20: iuż on wyłtępek iego był odpułzcżon. A kiedy kogo miano
21: álbo ná łmierć álbo ná iáką pomłte łkázác/ tedy dekret pi=

- 22: fano ná kámieniu czarnym. Otoż ten miłościwy Pan fłu
23: chay iákoć thu obiecuie dáć/ iefli cie znaydzie w fthałości
24: fwey/ kámień biały/ á nie táki iżcíby ná niem miał nápi=
25: fác dekretth że iuz fą thobie odpufzczony grzechy twoie/ ále
26: chceć iefzcze ná nim nápi fác imię fwoie nieznáíome/ ktore
27: mu nikt nie zrozumie/ iedno komu to będzie dano. O zná=
28: íomeć íeť imię twoie moy miły Pánie/ przed którym drzy
29: y vpada kázde koláno ziemfkie niebieskie y piekielne/ Ale (*marg*) Philip. ij. (-)
30: což po thym kiedy my go nędznicy áni znác áni go baczyć
31: nie vmiemy/ áż komu tho będzie dano z łálki á z miłofier=

E 4

dzia twoie

strona: 28v

Rośpráwá xiiij.

- 1: dzia twoiego świętego. A ták fluchay nędzny Báláámi=
2: to/ á wyftęp s pořzodku złych zwyczáíow fwoich á wy=
3: myfłow fwiátá tego/ á proś Páná tego/ áby cie thą mán=
4: ná fwoią zákrytą náfyćić raczył/ á nápi fác cí miłościwy á
5: łálkawy dekret ná tym kámieniu białym/ iżcí iuz fą odpu=
6: fzczone wyftępki twoie/ á iżcíby dał poznác tho táíemne í=
7: mię fwoie/ ktore nigdy iáwne á iáfne nie może być niko=
8: mu/ áż komu tho będzie dano z łálki á z miłofierdzia iego
9: świętego/ Amen.
10: A tu iuz będzie pořelftwo do kořciołá Thy=
11: átirfkiego o bálwochwálftwie.
12: A to będzie Rośpráwá xiiij.
13: A Anyołowi kořciołá Tyáteríńfkiego thák
14: nápi f: Toć kazał powiedzieć Syn Boży/
15: ktory ma oczy iáko płomień ogniťy/ á ktore=
16: go nogi fą podobne ku mořiądzowi. Znam ía
17: fpráwy twoie/ y miłość twoię/ y pořługowá=

- 18: nie twoie/ y wiare/ y cirpliwość twoię/ y ípra
19: wy twoie/ y ofátki twoie wíętlze niżli pirwíze.
20: Ale mam przedíę przeciwko tobie nieco/ á tho
21: iż dopuřczáz niewieście Iezabel/ ktora fie miá
22: nuie być prorokinią/ náuczác á zwodzić flugi
23: moie/ áby fie nieczyřthości dopuřczáli/ y iedli
24: rzeczy ty ktore bywáią bálwánom ofiárowá=
25: ne.

	Tu wřzytko
ná Obiáwienie káp. ij.	Líft 29.

- 26: Tu wřzytko tho pofelřtwo tákże mamy rozumieć iáko y
27: do inřzych kořciołow fie działo/ y kto wřkázuię/ y do kogo/
28: y przez kogo wřkázuię. Abowiem miánuie fie łam miano (*marg*) Bořthwo y
człowieczeńřtwo Páńskie. (-)
29: wicie/ iż to wřkázuię Syn Boży. A co mowi do tego Ko=
30: łcioła Tyátireńkiego/ to marny wřzyřcy o łobie rozumieć
31: iż do nas do wřzyřtkich mowi. A iż fie thu tylko wřpomina
32: być Synem Bożym/ á ná drugich mieyřcach miánuie fie
33: być tylko fynem człowieczym/ toć ięgo zázwdy był y ięřth
34: zwyczay řwięthy/ iż nigdy nie chce zápomnieć Bořtwá y
35: człowieczeńřtwá řwego. Bo y wzrok řwoy y pochod řwoj
36: thu wykłádáiąc/ tedy wřzędy dotyka Bořtwá y człowie=
37: czeńřtwá řwego řwiętego/ bo powiedác raczy: V ktorego
38: řá oczy iáko płomień ogniřty. Azář kiedy kto řłychał o tá=
39: kim wzrokuł ázázř ten wzrok ięř podobien ku wzrokowi
40: człowieczemuł Nie mnimayże teź ták po prořtu/ áby miał
41: páłác iáko płomień. Ale iż ten wzrok řwięty ięř ták ofřty/
42: ięř thák przeźroczyřty/ iáko płomień ogniřty/ ábowiem
43: przeźrzeć może áż do nagłębřzych táiemnic řercá káżdego/ y
44: rázemże onymże weźrzeniem zápalić może řerce y myřl ká=

- 45: żdego człowieká.
46: Powieda też iż nogi álbo pochod iego iáko mofiądz.
47: Tu też nie rozumiey/ ábyć tám miály być nogi mofiądzo=
48: we/ ále iáko wżyfcy Prorocy wołaią: O iáko fą iáfne/ o
49: iáko fą fprawiedliwe drogi y poftępkí twoie náfz miły pá
50: nie. A żadna zmázá áni mákułá áni omyłká nigdy nie by
51: łá znalezioneá w tych fwiętych drogach á poftępkoch tego
52: tho Páná. Gdzie y lam o fobie powiedác raczy: Ktho zá (*marg*) Ian viij. (–)
53: mną poydzie/ nigdy nie zábłędzi w ciemnościach fwiátá tego.
54: A iż tu Pan wkázowác raczy do tego to kořcio=
55: łá mianowánego y do nas wżytkich: Iżem doznał miło=
56: ści twoiey y pořługowániá twego/ y wiáry twoiey.

E 5

Czemu pir

strona: 29v

Rořprává xiiij.

- 1: Czemu pirwey wřpominác tu Pan raczy miłość á pořtu=
2: (*marg*) Wiárá á miłość czo ieřt pořpołu. (–)gowanie niřli wiárę/ gdyż wiárá ieřt fundáment
á począ=
3: tek wżytkiego zbáwienia náfzego. Toć ieřt prawdá/ Ale
4: y wiárá żadnym obyczáiem nie może práwie być w żad=
5: nym řercu vgruntowána bez řczyrey miłości/ kthora po=
6: chodzi s řercá wiernego. Bowiem wierzyć theż y czart/ bo
7: to lepiej wie niřli my co ieřt Bog y czo ieřt Syn Boży/ bo
8: (*marg*) Iákub ij. (–)řie temu y oczymá řwymi dobrze przypátrzył/ ále iż niema
9: miłości řczyrey przeciř temu Pánu řwemu/ czo ieřcže o=
10: kazał będąc wdzięcznym řtworzeniem iego/ iż wzgárdził
11: łáfká á dobrodzieyřtwem iego/ iuż wiárá iego řřtháłá řie
12: prořna y nikczemna. Táķże też człowiek prořny omyłny á
13: zábawcá řwiátá tego/ wierzyć on iż ieřt Bog/ wierzyć iż
14: go odkupił thenże Bog s człowieczeńřtwem złączoney/ á

15: což potym kiedy łczyrey á ferdeczney miłości nie ma ku te
16: mu to Bogu łwemu/ iuż ieft źimna á ołtydła y nikczemna
17: wiára iego. Ale kto ma łczyrą á ferdeczną miłość ku the=
18: mu Pánu łwemu/ á łtrzeże tego pilno/ áby z oney łczyrey
19: miłości swoiey nigdy nie obráził ták dobrotliwego Pána
20: łwego/ ták iáko to y w przykazaniu iego napirwłzym łzy=
21: roce dokłádáiąc łłyzimy/ ten ma wiare łczyrą/ then ma
22: (*marg*) v. Moi. vi. (-)wiare zupełną/ á wdzięczną temu Pánu łwemu. A toć łą
23: kwiatki á owoce ktore pochodzą bárzo wdzięczne á bárzo
24: wonne s tey wiary temu Pánu náłzemu.
25: (*marg*) Miłość bliźniego. (-)Gdzye też tego dokłádác thu raczy/ iż tákaz wiára ma
26: być y przeciwko bliźniemu łwemu pirwey z miłością złą=
27: czona. A miłość bez okazania łwego też iáko y wiára źim=
28: na á ołtydła ieft. Ale gdzie tu Pan dokłádác raczy: Izem
29: znał poślugowanie twoie. Tho ieft/ znałem żeś nigdy nie
30: próznował w tey wierze y w they miłości swoiey/ áleś tho
31: łkutkiem okazał żeś y mnnie poślugował y bliźnimu łwe=

mu. Mnieś

strona: 30

ná Obiáwienie káp. ij.

Liłt 30.

1: mu. Mnieś poślugował łławiąc á wyznawáiąc imię
2: moie miedzy rozlicznemi narody/ okázuiąc tho iżeś wier=
3: nie miłował mnie: bliźniemu twemu theżeś poślugował
4: vcząc go woley moiey/ łpomagáiąc go/ rátuiąc go/ y i=
5: ne dobrodzieyłtwa okázuiąc iemu. A toć ieft práwa wiá
6: rá y ku Pánu y ku bliźniemu łwemu/ ktora ieft s łczyrą mi
7: łością á z okazaniem teyże łczyrey miłości złączzona y łpo=
8: iona. Theż iż tu dokłáda Pan cirpliwości/ tho iuż y przed
9: tym ieft wyłozono co ieft łtáteczność y cirpliwość przeciw
10: ko Pánu temu/ ktora łtądze pochodzić muśi/ gdy będzie

11: wiara z miłością łpołu mocnie złączona.
12: A wżakoż thu przedfię Pan iáko y pirwżemu kościołowi
13: dokłádác raczy: Iż mam do ciebie nieco. Tho iuż o thym
14: wyśfzey było mowiono/ iż zówždy lżey pátrzy oko Páńskie
15: ná ty ktorzy sie miefzáią miedzy wiernemi Páńskimi/ ni=
16: żli ná ty ktorzy ftroną w vporze swoim chodzą iáko zubro
17: wie potráłaiąc rogámi śwemi. A což to zá nieczo małż do
18: nas moy miły Pánief Otho słuchay co to zá nieco/ sam o
19: thym Pan powiedác raczy: Iż małż miedzy sobą Iezabel
20: onę złą niewiáftę/ á dopuścisz iey zwodzić wierne moie.
21: Iezabel to była zá czáfow śwych w żydoftwie złościwa
22: a okrutna krolowa/ á była żoná Achábá krolá żydowfskie= (*marg*) Iezabel co była iij. Kro.
w xviiij. etc. (–)

23: go. Tá to Iezabel prześládowála Heliafzá zacnego Proro
24: ká/ ftoiąc mu o gárdło. Tá to Iezabel wnioślá była már
25: ną á plugáwą chwałę do ludu wiernego Páńfskiego bogá
26: Báálá pogáńfskiego/ ktora ták była rośfzłyrzoná/ iż gdy sie
27: iey fáłfż okazał zá tego to Eliafzá Proroká/ tedy było tych
28: tám Wikáriow á Kánonikow tego Báálá świętego zábi
29: to o połpiętáftá/ á tych drobniefzych powiřthowych o
30: trzyftá/ ták sie była tá páni rośfzłyrzyła s tą wiárą á z náu
31: ką swoią. Tá też ono była dáła zábić Nabothá onego nie=

winnego

strona: 30v

Rośpráwá xiiij.

1: winnego człowieká o włáfną winnicę iego. Ale co też po=
2: tym zá to zá zapłátę wzięła/ vřlyřzimy málo niřzey w Ro=
3: řpráwie drugiey. A ták nie mnimaymy áby tá złá niewiá
4: ftá była ná ten czás w tym zebrániu Tyátyreńskim/ ále iż
5: byli niektorzy miedzy tym zebrániem/ ktorzy náśládowá=

- 6: li złości/ przewrotności/ bálwochwálłtwá/ y inych rzeczy
7: náwłzem podobnych kthore były zá czáłow á zá wymy=
8: słow złościwey pániey oney. Abowiem też tám były nie=
9: wiáfty w tey lékcie rozliczne wiefzczki á czárownice zá czá
10: łow onych/ ktore zwodziły lud Páńłki. Tákże fie też było y
11: w tym zebrániu Páńłkim poczęści okázowác poczęło.
12: A tu Pan vpominác raczy káždy kołcioł wierny łwoy/
13: áby tego pilnie przełtrzezał/ áby tákíe łpráwy ktoreby na
14: mniej odstępowáły od łczyrey woley/ náuki/ á mocnego
15: połtánowienia iego łwiętego były w nim przełtrzezáne/
16: głádzone/ wymiotáne. Iákož máło tych kołciołow ielth/
17: áby fie ielzche tych łpraw Iezabelickich á włáfnieyby rzec
18: mogł czártowłkich/ okázowác nie miáło.
19: A tu iuž dáley słuchay textu/ iáko Pan wier
20: ne łwe zázwdy ná pieczy miewa/ á iáko nie=
21: wiernym groži łrogo pomłtá á gnie=
22: wem łwoim.
23: A tu iuž Rołpráwá xiiiij.
24: I Dálem iey czás áby odstąpiłá od tego plu
25: gáłtwá łwego/ á niechciáłá. Ale oto iá ia
26: połłę ná łószko ná iey/ á ty ktorzy fie z nią łcu=
27: dzołóżyli/ ná vdręczenie okrutne/ ielłi pokuthy

czynić nie

strona: 31

ná Obiáwienie káp. ij.

Liłt 31.

- 1: czynić nie będą od łpraw łwoich: á pothomki
2: iey porážę łmierciá/ á będą wiedzieć włzyłcy
3: kołciołowie žem ia ielł on ktory vmiem wybá=
4: dáć wnéłtrznóści włzytki y łercá/ á dam káзде=
5: mu z was według vcžynkow wáłzych.

- 6: Pod figurą tey nędzney Iezabel thu łyfzyfz iáko frodze
7: Pan grozi nam wfzytkim/ ktorzybychmy fie thu w żywo=
8: ciech fwoich fprowowali fprowami á poftępki iey/ otho
9: nas chce poślác ná łoże/ to ieft/ frogiemi kaźniami/ wrzo=
10: dy/ niemocami pokárác ciála náfze. A ty ktorzy z námi fpo
11: łu tego vzywáią/ chce ie puścić ná vdřęczenie okrutne. Po
12: tomftwo náfze chce fmiercią porázić/ ták iż wfzyfcy kořcio
13: łowie/ tho ieft narodowie/ będą fie dziwować vpádkom
14: náfzym. Ale fluchay co w tym czynić raczy then dobrotli=
15: wy Pan/ iż nam/ y káždemu z ořobná obiecuie dáć czás/ á=
16: bychmy fie vználi z vpádkow tych náfzych.
- 17: (*marg*) Rzym v. (–)O dobrotliwy Páanie thoż dłuęo káždemu z nas pomykařz
18: czáfu tego vznánia nářzego/ ták iáko y Piotr y Páweł s. do (*marg*) ij. Piotr iij (–)
19: nas od ciebie fzyroko ty pořelřtwá wkázuia. Abowiem y
20: oná złořciwa Iezabel tákże dłuęo miała fryřtu do vzná=
21: nia fwego/ aż po niemáłym czálie tožeř pothym y iá łameę
22: márnne zářrácił/ tákiř při požárli řćirwy iey/ y potomřt=
23: wo wfzytko iey było wygládzono ná ziemi.
- 24: Ale řnadź to dobrodzieřřtwo Páńřkie nam więřřzą řmiá (*marg*) Dobroć Páńřka złe czyni.
(–)
- 25: łořć czyni do złych wyřthępkow nářzych/ á pořpolicie tho
26: więć bywa w rozmowach nářzych: O/y być Bog miał o
27: wfzytko kárác iuřćiby dawno fwiát řpuřtořzył. O nie mni
28: may á nie ninimay nędzniku/ ábyć to Pan był omylny w
29: dekreciech fwoich/ gdyź ći zá grzech nic inego nie obiecuie

iedno pom=

strona: 31v

Rořprává xiiij.

- 1: iedno pomřřtę: wierz mi iż cie to nigdy nie chybi/ ále álbo
2: czeka vznánia twego/ álbo áni řam zrořumieřz czym on ie

3: dnák muśi pokarác grzech twoy/ álbo wygładzi potom=
4: íthwo twoie/ álbo znińczy dom twoy/ álbo lekkość/ álbo
5: fromotá iáka vkażác fie nád tobą muśi/ álbo ná łożko/ ták
6: iákoć tu obiecować raczy/ rozmáithemi niemocámi złoży
7: ciało twoie/ álbo náofstatek ná wieczne potępienie zácho=
8: wa cie y s ciałem y z dufzą twoią/ bo zá grzech twoy w kto
9: rim vpornie leżyłz/ iuż będzie zátwardzono sumnienie two
10: ie/ iż nie przydziesz ku vznaniu íwemu.
11: Abowiem ślyśyłz á ślyśyłz nędzniku/ coć tu Pan powie
12: dáć raczy: Izem ia íelth Pan co przepátruie wnętrzności
13: káždego/ á oddam káždemu wedle vczynkow iego. Thu
14: iuż rozumiey/ iż nie może być zátáion žádný wyńtępek twoj
15: przed oblicznością Páná twego. Tu iuż ślyśyłz iż káždemu
16: fie sítác musi zaplátá wedle ípraw iego. Bo iáko íelst ro=
17: zliczność grzechow náłzych/ thák też widzimy rozliczność
18: zázwdy pomńty nád łobą/ nád potomńthwem/ y nád do=
19: my náłzymi. A íelzće ktemu nie obiecuie tego táic nád ná=
20: mi/ ále powiáda/ Iz to obiáwię wńzytkim zborom y wńzy
21: tkim narodom śwíátá tego.
22: A ták śluchay coć tu zá plańtr álbo zá lekárńtwo ná the
23: ránę twoię ten dobrotliwy Pan przykłádác raczy: Oto fie
24: vznay nędzniku/ oto czynń pokutę/ á ia íelzće poczekań á
25: pomknę czáfu vpadku á zátřacenia twoiego. O dobrotli=
26: wy Pánie iákiefz to íelst miłofierdzie twoie/ iż ty ták iáko tu
27: powiedác raczyłz/ przeźřawńzy złość náłze áż do wńęthř=
28: ności náłzych/ możelz ták wytrwác s tym Bońkiem miło=
29: fierdziem íwoim/ á czekałz ták dńugo pátrząc ná thák fro=
30: gie íprońności á okrucieńtwá náłze/ tego nędznego vzná=
31: nia náłzego/ s czego bądż tobie wieczna cześć á chwála ná
32: wieki wiekow.

strona: 32

ná Obiáwienie káp. ij.

Lift 32.

- 1: A thu iuz Pan dokláda pofelsthwá do nas
2: pod figurą tego to kościoła Tyátireńkiego.
3: A to będzie Rośpráwá xv.
4: A Ták wam powiádam/ y inšzym/ ktorzy=
5: ście tám lą w Tyátirze/ ktorzykolwiek nie
6: máią tey náuki/ á ktorzy nie doználi głębo=
7: ści fzátáńskich/ ták iáko powiádaią. Nie poľę
8: ná was inšzego brzemieniá/ iedno to ktore ma=
9: cie/ á dierzcie ie aż do was przydę. A kto zwy
10: cięży á będzie ftrzegł aż do końca śpraw moich/
11: dam mu zwirzchność nád narody/ á będzie ye
12: rządzil přethem żeláznym/ á będą iáko gárnce
13: przed zdunem vpadać przed nim. Ták iáko ia
14: też to mam od Oycá moiego/ y dam mu gwia=
15: zde iutrzenną. A kto ma vŷy űuchay/ co Duch
16: mowi do kościolow.
17: A tu űie przyűuchay ty on beűpieczniku/ ktory powiá= (*marg*) Ian xvi. (–)
18: daľz iż nie wŷytkiego Pan tu będąc poűtánowił ná ziemi/
19: bo powiádał Apoűtołom: Mam ielzcze z wámi wiele mo (*marg*) Támże xxj. (–)
20: wić/ bo powiádał iż wam poľę Duchá űwego/ áby vűtá=
21: wiał co nowego/ bo nápiűał Ian űwięty/ iż wieleby było
22: ielzcze piűać co czynił y mowił Pan tu będąc ná űwiecie. A
23: ták nie wŷytkoć to ielzcze űpełná co ieűt nápiűano/ A też Pá (*marg*) ij. Kor. iij. (–)
24: weł űwięty powiáda/ iżby was text zábił by was wykład
25: nie ożywiał.

strona: 32v

Rośpráwá xv.

- 1: Oto űuchay á pilno űuchay neđzniku/ czo thu Pan do

- 2: nas pod figurą tego tho kołcioła Thiátireńkiego wká=
3: zowác raczy/ á zwłafzczá do tych ktorzy nie przymuią ná
4: uk fáłszywych/ ktore tu zowie spráwami Iezabelskimi/ á
5: ktorzy fie nie dáli vwiesć głębokościám szátáńkim: Iz ia
6: wam iuż nie poľę inego brzemieniá iedno to ktore wam
7: iest zołtáwiono/ áż do was przyde/ á kto zwycięzy á będzie
8: tego strzegł áż do końcá: tu iuż słyszysz iákie Pan hoyne za=
9: pláty zá to obiecowác raczy/ iz mu chce dáć zwirzchność
10: nád narody/ iz mu chce dáć gwiazdę iutrzenną/ y inych ro
11: zlicznych dobrodzieyftw wiele.
12: A což to zá brzemię nász miły Pánie? Słuchay iáko gdy
13: (*marg*) Brzemię wolá Páńka. (–)był Pan raczył wolá náuki swoiey przez Moizészá lu=
14: dowi swemu/ á włożył ná nie brzemię przykazánia swe=
15: go/ iáko to záklác/ iáko tho frodze zápieczętowác raczył/
16: ktoby nie słuchał álbo nie chodził pod tym brzemieniem
17: od tego to Moizészá poštánowionym/ to iuż tám cztać w
18: hiłtoriey szyrzey fie náuczyć możesz. Słuchayże theż co ná
19: wielu mieyfcach o Synu swoim powieóc álbo wkázo=
20: (*marg*) Mátt. w iij. y xvij. (–)wác nam raczy/ gdyż to iuż nie Moizész ále fámo Bořtwo
21: (*marg*) Mátt. w. iij. y xvij. (–)s człowieczeńftwem złączone oczywiłcie fie nam vkazác
22: raczyło: Iz to iuż iest Syn moy miły/ tego słuchaycie.
23: Słuchayże co samże Moizész o tey zwirzchności tego Sy=
24: ná Páńkiego/ gdy fie ziáwił miał/ nam od tego frogiego
25: (*marg*) v. Moize w xvij. (–)Bořtwá opowiedziáł: Iz kto go słuchác nie będzie frogi=
26: mi pomftámi karan być musi. Słuchayże co Duch świę=
27: ty od tegożto spółcznego Bořtwá pochodzący nam wká
28: zowác raczy: Iz fie wy nic nie lękaycie człowieká ktory ciá
29: (*marg*) Mátt. w x. (–)ło zábić może/ Ale fie lękaycie tego co y ciáło y duřę może
30: poľác ná wieczne zátrácenie. Słuchayże co lámá tá nie=
31: lkończona mądrość powieóc/ iáko nas w tey obłędliwo

strona: 33

ná Obiáwienie káp. ij.

Lift 33.

- 1: ści vczyć á przełtrzegáć raczy: Iż káždego ducha słucháć
- 2: możecie/ ále łie tego dzierzcie ktory iełt s prawdy: bo iedno
- 3: ten iełt s prawdy ktory powiáda łłowá moie.
- 4: Słuchayże oney trąby niebieskiey Páwłá świętego/ iá=
- 5: ko záklina káždego/ áby wiáry nie dawał iuż żadnemu in
- 6: łzemu wymyłłowi nád náukę Páńłką/ by też oczywiłcie y
- 7: Anyoł sftąpił z niebá. Ale by thy łwiádectwá they woley (*marg*) Gálát. w i. (-)
- 8: Páńłkiey włzytki tu wypifáć miał/ y pápiruby nie sftáło/
- 9: iáko łie on łrodze gniewa ná wymyłłáćze łwiátá tego. Ale
- 10: nam nie łrebbe ánego łwiádectwá/ iedno iáko tu łłyszmy
- 11: Iż iuż ná was nie wložę inego łrzemieniá/ iedno w ktory=
- 12: mem was zołtáwił/ á w tym iuż łrwaycie áż do was przy
- 13: de/ Y iákie nam obietnice za to obiecowáć raczy/ łochmy
- 14: iuż łłyzeli/ y ielzće vłłyszmy.
- 15: A což ty łzeczelz nędzny wymyłłáćzu/ co powiádałz iż nie
- 16: włzytkiego dokończył/ bo obiecał Duchá łwietego zelłáć.
- 17: Toć iełt łrawdá/ ále łám nie powiáda by miał co wymy
- 18: łłáć/ áłbo co nowego łtánowić/ ále to łodułzćzáć czom ia
- 19: mowił z wámi. Áłbo co powiádałz/ iż Ian łwięty nápi= (*marg*) Ián xiiij. (-)
- 20: łał/ iż nie włzytko tu iełt ielzće nápiłfano co Pan czynił áł=
- 21: bo mowił. Ále łłuchay czym záwiázáł: Iż to co iest nápi=
- 22: łfano/ łho iełt dołyc ná tym ku náuce náłzey: łoć nam było
- 23: nic po łpráwách dziecińłtwá człowięćzeńłtwá Páńłkiego
- 24: A włzákoż co nam było łpotrzebá ku náuce náłzey/ iáko ga
- 25: dánie z Dokłormi/ áłbo y inych łpráw łpotrzełnych/ y łe=
- 26: go Duch łwięty nigdziey nie opułcił.
- 27: Słuchayże wymyłłáćzu á thy omyłłniku łwiátá łtego/

28: czym tu Pan cieżyć raczy wierne swoje/ ktorzy bez wżech

29: wymyśłow ftoią w tym brzemieniu swoim/ ná fię od Pá

30: ná łczyrze włożonym. A ktorzy zwyciężą wymyśły fwiá=

31: tá tego/ á do końcá mu dotrwáią w łtátecznościách/ swo=

F

ich gdzie

strona: 33v

Rośpáwá xv.

1: ich/ gdzie im oto ták powiádać raczy: Iż dam im moc

2: nád niewiernemi ták iáką ią mam od Oycá swego/ á iáko

3: gárnce zdunowe ták ie tłuc będą/ á ktemu dam im y gwia

4: zdę iutrzenną.

5: (*marg*) Moc táiemna Páńfka. (-)A iákaz to będzie moc miły Pánie/ gdyż oni będą roźlzy

6: rzeni w bogáctwiech/ w łrogołciách/ y w możnościách te=

7: go fwiátá? Othoć Pan opowiáda/ iż thákąc moc da/ iáką

8: łam miał: iż ty nie mieczem/ nie ogniem/ nie działem bę=

9: dziełz burzył ty niewierniki swoje. Ale czym? Moczą iego

10: łwiętą/ mocą Bołtwá onego niezwycięzonego/ przed kto

11: rym drży á vpada włzytká łrogość łwiáthá tego. Azaż iá=

12: kie łtrzelby miał Heliałz gdy ogień łpadł z niebá á popalił

13: (*marg*) iiii. Kro. j. ii. Moi. xiiiij ij. Kroniki w xxxij. (-)ty ktorzy go łpáć chcieli? Azałz mieli moc żydowie záto=

14: pić Fáraóná? Azałz mocą Ierolimczycy porázili Sen=

15: nácheribá? Azałz tych przykłádow máło/ iż thák záwždy

16: iáko gárnce v zduná wálili łie niewiernicy przed wierne=

17: mi. Co y dziś włtáwicznie ták ielł/ ktoby łie chciał przypá=

18: trzyć/ chocia y w rołkołzách/ nędzy ich á vpádkom ich. A

19: (*marg*) Mátth. xix. (-)co więcej/ oná wdzięczná á nieodmienna obietnicá Páń=

20: łka nigdy ich mináć nie może: Iż będziecie łádzić zemną

21: włzytki narody łwiátá tego. O wielkałz to moc będzie da=

22: ná y ielł iuż daná moy miły Pánie tym wiernym twoim.

23: O mogliżby ci niewiernicy/ á ci wymyślácie/ á ci sprzeći=

24: wnicy twoi lękáć sie á vpádác ná kolána swoie/ ostrzegá=

25: iac sie they frogiey nád nimi á prawie im obiecáney mocy

26: y pomłty twoiey.

27: (*marg*) Gwiazdá iutrzena. (–)Coż dáley ielzcie obiecuię ten Pan tym wiernym swoim

28: Oto słuchay: Iż im dam gwiazdę iutrzenną. Coż tho ielt

29: miły Pánie? Ato pátrzay. Iż gwiazdá ieltł káżdá iálna s

30: przyrodzenia swego/ ále iutrzena iuż co dáley to iálniey=

31: lza aż do wzełcia słonecznego. A ták thuć Pan tę gwiazdę

obiecować

strona: 34

ná Obiáwienie káp. ij.

Liřt 34.

1: obiecować raczy/ to ielt/ tákie obiálnienie śmyłom/ wie=

2: rze/ y funnieniu twemu/ iż co dáley to więcey słzyrzyć á iá=

3: śnić sie w tobie będzie/ aż w tey iálności przydziełz do one=

4: go słóńcá wiecznego/ to ielt/ do prawego iuż vznánia Pá

5: ná twoiego/ ktory tu iuż iáko słóńce świat obiálnia/ thák

6: obiálnia w tobie włzytki spráwy y poštěpki twoie. A tu iuż

7: rozumiey niemali sie tu czym wcielzyć wierny/ á wstráłzyć

8: sie niewierny przed stráchem Páná tego.

9: Tu Pan roskázuie poselstwo do piątego ko

10: łcioła Sárdynłkiego/ ktoremu groži/ iż nie pi=

11: len postánowienia iego.

12: Rospráwá xvj.

13: A Anyołowi kofcioła kthory ielt

14: w Sárdis ták nápisz: Toć ká=

15: zał powiedzieć Pan kthory ma

16: śiedm duchow Bożych/ y śiedm (*marg*) Káp. iij. (–)

17: gwiazd: Znam ia spráwy two=

18: ie/ iż małz imię iżeś żyw/ á tyś v=

- 19: márł. A ták bądź czuyny/ á potwirdzay tho co
20: miało vmrzeć. A bowiem nie nálazłem fpraw
21: twych fpełná przed Bogiem moim. A thák
22: wfpomni łobie/ iákoś wziął y iákoś ftyfzał/ á
23: dzierz/ á vznay fie. Ale ieffli fie nie obudzifz/
24: przypádnę ná cię iáko złodzyey/ á nie będyesz
25: wiedział godziny kiedy do ciebie przydę.

A 2

strona: 34v

Rośpráwá xvj.

- 1: Ten kościoł Sárdnińki/ był napřednieyfzy kościo w Li=
2: diey gdzie on Krezus bogacz wielki krolował/ á był wiel=
3: kimi bogáctwy opátrzony/ thák iż przezbytecznie bogác=
4: twá ony też fie w nim był y wfzytki zbytecznie á wfzeteczne
5: fprawy poiáwiły. A gdzie były zbiory álbo kościoły lzey=
6: fzym kofztem opátrzone/ tám też poboźnieyfze y pokorniey
7: fze fprawy zázwdy bywały. Y obaczył to on chytry ftháry
8: (*marg*) Z bogáctwá pychá. (-)miłtrz on fzátan przewrotny/ y ftárał fie zázwdy pilno/ y
9: dziś fie ftára/ áby wfzędy były bogáctwá około zbiorow á
10: fprawiec kościelnych/ áby tym ftárym figlem iego ludzye
11: bywáli zwiedzieni w fwą wolą á w rośpułtności fwiáthá tego.
12: Ale przyfłuchay fie tu iedno pilno czo theż Pan
13: do tego kościołá ták w tych bogáctwiech omylnie vniefio=
14: nego wfkázowác raczy/ gdzie mu powiádać raczy: Iż mni
15: małz ábyś żyw był á thy iáko vmárły leżyfz/ á áni wzwiefz
16: kiedj ná cię przypádnę iáko złodziej ná frogie fkaranie twoie
17: A iż thu Pan tytuł fwoy napirwey poczynać raczy
18: od Duchá fwiętego/ powiádaiąc iżci to ten Pan rofkazał
19: (*marg*) Co ieft Duchow fiedm Páńfkich. (-)powiedzic kthory ma fiedm
20: gwiazd. Gwiazdy to iuz wiemy w píśmie fwiętym co fá/

21: ábowiem íprawce á náuczyciele zbiorow święthych/ á iż
22: też Pan pod tą siedmioráką liczbą do wŕzytkich inych po
23: wŕzem świecie roŕproŕzonych zbiorow wolą śwą rofkázo=
24: wác raczy. A iż też tu Pan siedm duchow ŕwoich wŕpomi
25: nác raczy pod tą liczbą/ ták rozumieć mamy/ iż łą rozlicz
26: ne dobrodzieŕstwá Duchá świętego/ ktore on hoynie wŕzy
27: tkim wiernym koŕciołom ŕwoim íprawowác y hoynie i=
28: mi ŕzáfowác raczy: ácz koŕcioł poŕpolicie Duchowi święte
29: mu przywłázcza siedmiorákich dárow ŕzáfárftwo: ále łą
30: niezliczone dáry święte iego/ ktore on wiernym ŕwoim v=
31: ítháwicznie z miłofierdzia ŕwego íprawowác á ŕzáfowác
32: raczy.

A iż Du=

strona: 35

ná Obiáwienie káp. iij.

Liŕt 35.

1: A iż Duchá świętego ŕwego Pan tu poŕpołu z gwiazdá
2: mi/ to ieŕt s páłterzmi koŕciołow ŕwoich/ pokłádác raczy/ (*marg*) Páłterz złi bez Duchá
świętego. (-)
3: to nam dawa zná, iż w kthorymkolwiek páłterzu nie bę=
4: dzie łáŕki á miłofierdzia á podpomożenia Duchá święte=
5: go/ iuż łábe ieŕt páłterftwo iego/ iuż łáby ieŕt bárzo rzáđ
6: y vrzáđ iego. To ia káżdego rozmyŕłaniu poruczám iáko
7: ma rozeznác páłterzá thym Duchem świętym ozdobione=
8: go/ bo to bárzo ínádnie poznác y z obyczáiow iego/ y s pi=
9: ímá świętego. Gdyż to iáŕnie wiemy/ iż do złoŕliwey duŕze
10: nigdy ŕie bliŕko Duch święty przyŕtępić nie może. A to też
11: káżdy obaczyć może/ iáki to ieŕt páłterz gdzie Duchá święte=
12: tego nie będzie/ y iákie tám będá owieczki w tym páłtew=
13: niku iego. Iáko oto y tu o tym ŕłyŕzymy czo Pan do niego
14: wfkázowác raczy/ á iáko go nadobnie wŕpominác raczy:

- 15: Iż zdać fie ábyś był żyw á ty dawno iáko obumárły leżyłz.
- 16: Coż rozumiełz byli tám Duch fwięty álbo nie?
- 17: Pátrzayże iáko tu Pan w złościách leżące á niedbáiące o (*marg*) Niewierne vmárłemi Pan zowie. (–)
- 18: fwięte poštánowanie iego vmárłemi zowie. Nie iżćiby by
- 19: li práwie vmárli/ ále są iáko marthwi przed oblicznością
- 20: Páná tego. Bo iáko y Páweł fwięty powiáda: Zywem ia (*marg*) Gálát. ij. (–)
- 21: ále żywie we mnie Kriřtus. To iest/ Bych nie miał zów=
- 22: źdj Kriřtułá Páná mego w myřli á w sercu moim/ teźbych
- 23: był vmárły nápoły iáko y ini. Iáko y tenże Páweł fwięty
- 24: piřze o wdowach ktore w rořkofzách mieřzkáią/ iż mniám=
- 25: ią áby żywy były/ á ony dawno pomárły. Iáko y Apořto=
- 26: łom řwym Pan powiedzieć raczył/ gdy fie prořili áby v=
- 27: márłego do grobu doprowadzili/ ktory był ielźcze niewier
- 28: ny Pánu: Daycie im pokoy/ niechay vmárli pogrzebáią (*marg*) Lukař ix. (–)
- 29: vmárłe řwoie. O iákiefz to řtráźne przezwiřko řłyřzeć czło=
- 30: wiekowi řywemu/ á Pan go ielźcze zá řywotá iego vmár=
- 31: řym zowie. A czoř mu to inřzego iedna iedno niedbáłřtwo
- 32: o wolej Páńřkiey á złe řpráwy iego.

F 3

strona: 35v

Rořpráwa xvj.

- 1: řłuchayże iáko ten miłóřciwy Pan y tych obumárłych
- 2: zápominać nie raczył/ á przypátrz fie co do thego nędzniká
- 3: thák obumárłego wřkázowáć raczył: Obudź fie á potwir=
- 4: dzay ty co ielźcze do końcá nie pomárli/ á pámiętay iákoř
- 5: wziął y iáko dzieřzeć mařz/ ábowiem widzę iż řpráwy two
- 6: ie nie są řpełná przed oblicznością Bożą/ bo ielřli fie nie o=
- 7: baczyłř przypadnę ná pomřtę twoię iáko złodziey przypa=
- 8: da ná dom beřpieczny.

9: (*marg*) Dziwne miłofierdzye Páńskie. (-)A tu fie przypátruy dziwnemu miłofierdziu Páná tego

10: iż iefzcze tám było ludzi niemáło kthorzy fie byli iefzcze nie

11: práwie vniefli od woley świętey iego zá tymi zbytki kořcio

12: lá onego/ y řprawiec iego/ y vpominác tu Pan raczy lářká

13: wie á miłościwie przełożone kořciołá tego/ áby fie obudzi

14: li á obaczyli/ á řtáráli fie o to/ áby tho iefzcze było potwir=

15: dzono w wierze co było iefzcze práwie nie pomárło. O ne=

16: dzny pářterzu káždego řtádá Páńskiego thobie zwierzone=

17: go/ oto Pan ná cię woła miłościwym głósem řwoim/ á=

18: byř fie obudził/ áby y ten ořtátek owieczek Páńřkich már=

19: nie nie obumárł/ prze tho ořpáłřtwo á niedbáłřtwo á złą

20: řprawę twoię. Azař niewieřł/ ázař nie řłyřzyřł głóřu Páń=

21: (*marg*) Ezechi. iij. y xxxiiij. (-)řkiego: Iż iefli im prawdy nie powieřł/ iż iefli ich przeřtrze

22: gác nie będzieřł/ Páńci powiádác raczy/ iż ony poginá w

23: prořtocie řwoiey/ á Pan krwie ich chce pářrzyć z ręku twoich.

24: (*marg*) Podawcá. (-)A tu obácž káždý czo ná złym á co ná dobrym pá=

25: řterzu należy. A tu fie obácž łákomy podawco/ co zá dáry

26: álbo zá řłuzby álbo ná cżyie przyczyny dawařł tákie pářte

27: rze owieczkam twoim tobie od Páná twego zwierzonym

28: ktore żywo obumieřác muřzą prze niedořthátek pářtwiřká

29: řłow á náuki Páńřkiey tuż przed oblicžnořcią twoią y Pá=

30: ná řwego/ gdy nie będá vmieć rozeznác powinnořci řwoiey.

31: A coż ma vcżyńić ten nędzny pářterz obudziřłzy

řie/ á ozwa=

strona: 36

ná Obiáwienie káp. iij.

Liřt 36.

1: řie/ á ozwawřly fie ná to wołanie Páńřkie/ á vřtrářzywřly

2: řie tych pogroźek iego? Oto řłyřzyřł nędzniku/ ižeř ty w ie= (*marg*) Pářterz iáko ożyć ma obumárł. (-)

- 3: dney ręce Páńfkiey/ á fiedm duchow Páńfkich w drugiey
4: ręce/ vcieczyłz fie s pokornym sercem nędzniku do tey dru=
5: giey ręki Páńfkiey/ á vpadń s pokornym sumnieniem
6: przed ftrałznym Máyeftatem iego/ á proś áby cię tá dru=
7: ga ręká Páńfka wfpomogła á podpárła dobrodzieyftwy
8: á nádchnieniem tego Duchá fwego świętego. A což małz
9: vczynić iefliże cie Pan wfpomoc będzie raczył s tego miło
10: sierdzia fwego świętego? Oto słyszysz co thu do ciebie pan
11: wlkázowác raczy: Vznay fie á náwroć fie mocno do tego/
12: á dzierz to mocno coś słyszał y czegoś fie náuczył od Pána
13: fwego. A tu słuchay nędzny omylniku fwiátá tego/ iż tu
14: Pan nie mowi náwroć fie do dekrethałow/ náwroć fie do
15: wymyśłow á do vftaw ludzkich/ ále słyszysz á słyszysz śro=
16: gi głos Páńfki/ náwroć fie do tego á ftoy mocno przy tym
17: coś odemnie wziął á coś słyszał z nieomylnych słow mo=
18: ich. A tu dopirko ożywiełz znowu/ á tu dopirko poſypiełz
19: znowu ony ziarnká prawdziwe onym iefzcze nie práwie
20: zámárłym owieczkam Páńfkim/ iż iefzcze mogą być vtwir
21: dzone á ożywione ták iáko ie tu Pan wfpominác raczy.
22: Bo słuchay nędzniku co tu Pan powiádać raczy: Iż ie= (*marg*) Pan karze złodzieyfkim
práwem złego (-)
23: ſli fie nie vznalłz nie obudziłz á nie náwroćilłz/ iż przypádne
24: ná cię iáko złodziey. Nie mmimayze ábyć Pan był złodziey
25: ále ták cie chce fkárác iáko złodziey karze człowieká złego z
26: dopuſzczenia Páńfkiego/ bo iuż nań przypada gdy o tym
27: on nędzniczek nic nie mylli/ iuż ſthoi s ſiekierą nád głową
28: iego iefliby fie porwác chciał/ iuż łupi iuż plándruie wſzy=
29: tko dobro iego. Boyże fie nędzniku tey kaźni złodzieyfkiey/
30: bo widziłz iż Pan vftháwicźnie ſthoi s ſiekierą nád głową
31: twoią/ áni fie obaczyłz gdy márnne vpadnie thá nędzna

strona: 36v

Rośpráwá xvj.

- 1: głowá twoiá. Boyże fie/ bo iefli nie głowá/ tedy przedfię
2: nábycie twoie máiętność twoiá áni wzwiełz áni obaczyłz/
3: iáko s ciebie złupiona będzie/ á iáko zginiełz y s kołciołem
4: twoim/ iáko żełmy fie thego ach niełtothylz dofyć oczymá
5: łwemi nápatrzáli. Obudźze fie iuż thedy káždy nędzny pá=
6: łterzu tych owieczek Páńłkich/ á iefli fie łam nie boiłz o v=
7: padek łwoy/ rozżáłuy fie wždy thego wdzięcznego łtadká
8: Páńłkiego/ áby nie vmárło w złey łpráwie twoiey á w nie
9: dbáłłwie twoim. Acźby czáłem y owieczkam nie wádzi=
10: ło/ widzác páłterzá thákiego/ álbo vpominániem Krze=
11: łciáńłkim przywodzić go do tego/ álbo wymowác obroku
12: iego.
- 13: Tu iuż dáley Pan mowi iákoby do owie=
14: czek łwoich/ áby fie czuły/ chocia y máią páłte=
15: rzá niedbáłego.
- 16: Rośpráwá xvij.
- 17: ALe małz tám máło tym imieniem názwá=
18: nyłch w Sárdis/ kthorzyby nie pomázáli
19: odzienia łwego/ á iźby mogli zemną chodzić w
20: białym odzieniu ktorzyby tego godni byli. Ale
21: ktory z nich zwycięży/ będzie zemną chodził w
22: białym odzieniu/ á nie wymáże imieniá iego s
23: kłiąg żywotá/ y będę wyznawał imię iego przed
24: Oycem moim/ y przed Anyoły iego. A kto ma
25: vcho/ łłuchay co Duch s. mowi do kołciołow.
26: Słyzelichmy tu w tey przed tą pirwłzey rośprawie/ iá

strona: 37

ná Obiáwieńie káp. iij.

Lift 37.

- 1: ko dla złego á ospálego páłterzá giną á obumieráią wdzieę
2: czne owieczki Páńskie/ á iáko ich/ ácz zá ich nie łtoi iefli po=
3: giną dla złey łpráwy iego/ chce Pan pátrzyć z ręku iego. (marg) Owció łtáteczná bez
páłterzá. (–)
4: Ale tu záfię łłyźymy wielką pociechę od Pána łwego/ Iż
5: ktora owieczká będąc pod takim złym páłtherzem/ á cho=
6: ciay widzi złe á włzeteczne łpráwy iego á ono niedbáłłtwo
7: iego o owieczki Páńskie/ iż łie oná przedfię nie dá zwieść ł=
8: ni łie vniełie od łtáteczności łwoiey/ iáko ią tu Pan wyłłá
9: wiáć raczy/ y co iey obiecować raczy/ Iż będzie chodziłá ze
10: mną w odzieniu białym/ á nie będzie wymázaná s kłiąg
11: żywotá/ y będę ią wyznawał przed Oycem łwoim y przed
12: Anyoły iego.
13: O wielkálz to rádość á wielkálz to pociechá káźdey tákiey (marg) Co má czynić wierná
owieczká. (–)
14: owiece/ á zwłázczá w tym dziłiefyłzym zámiełzáníu tych
15: rozlicznych páłterzow náłzych/ ktora łie nie vniełie á kto=
16: ra łtátecznie trwá w łtáłości łwoiey przy tym Pánu łwo=
17: im. A iákoż to má vczynić/ á iákoż łie má łpráwować thá
18: miłá á wierná owieczká Páńłka/ áby łtáteczność łwą zá=
19: chowáłá temu Pánu łwemu? Atochmy głołno łłyźeli w
20: tey przełzey rółpráwie/ częgo Pan potrzebuie po tey káz=
21: dey wierney owiece łwoiey/ á czo do niey iáłno á głołno
22: mowić raczy/ gdyż ná káźdego wołáć raczy/ ktho má vłzy
23: łłuchay. A coż czynić moy miły Pánie? Otho iákoś łłyźał
24: łtoy mocno á dierz mocno częgoś łie náuczył á coś łłyźał
25: od Pána łwego/ á nie dáy łie żádnym wiáłtrom áni wymy
26: łłom żádnym łwiátá tego vnošić od tego. O moy miły

- 27: Pánie toć to bárzo wdzięczna á bárzo łáfkáwa iefth rádá
28: twoiá/ á což gdy ládá wiátrek/ ledá poftragzek/ ledá iáka=
29: kolwiek zágrożona vftawká/ fnádnie nas odwiedzye od tego.
30: Ale byś fie obaczyłá nędzna owieczko coć ná tim
31: dobrego á złego należy/ mogłabyś fie ledá czego nie lękáć/

F 5

y ledá

strona: 37v

Rozprawa xvij.

- 1: y ledá czego fobie ważyć/ á fnadz y wżytkiego bogáčhwá
2: fwiátá tego. Abowiem iefli fie vniefiesz/ iż Pan stoi y nád
3: gárdłem twoim y nád wżytką máiętnością twoią/ iż áni
4: sam wzwiełz áni obaczyłz ktorey godziny wypádnie á zgi=
5: nie thobie wżytko zebranie y wżytko kochanie twoie/ á y
6: gárdło twoie/ á y kázde poštąpienie twoie nigdy bełpiecz=
7: ne nie iefth. A to ktemu iefzczę/ iż iefliże w tey obłędliwości
8: zginiesz/ thedy iuż y z dużą y s ciálem zginiesz/ á żadny iuż
9: znak namnieyżzy áni pámiątká nie zołtanie ná fwiecie mie
10: łzkánia twoiego.
11: Słyżyłz też iefli ftáteczenie wytrwałz w ftáłości Pánu
12: fwemu/ nic fie nie oglądáiąc ná fáłeczność á ná niedbáłość
13: y páłterzá fwego/ iedno iż będziesz pilen mocno słow á po
14: ftánowienia łczyrego Páńłkego/ což też tu Pan zá vpo=
15: minki obiecować raczy/ á fnadz nie zárownáne ze wżyft=
16: kimi klenoty fwiáthá tego: Iż z nim wiecznie będziesz cho=
17: dził w odzieniu białym w krolełtwie fwiętym iego/ iż bę=
18: dziełz wiecznie nápiłan w księgach fwiętych iego/ iż cie co
19: iefth nád nawyżłże chce sam wyznác y chce cie oddác Bogu
20: Oycu fwemu. To co fie tu rozumie tá łzátá białá/ y ty kłię
21: gi żywotá/ iużci fnadz thego y wykłádác nie trzebá/ álebyś
22: iuż y ná tym łámym iednym mógł przełtác/ iż cie tu Pan

- 23: łam włthy łwemi obiecucie wyznác y oddác Bogu Oyczu
24: łwemu. To iuz ia rozumowi twemu poruczam przy czim
25: rádźzey zołtác małz.
26: A tu łie iuz pocźnie łzołte pofelłtwo do łzo=
27: łtego zboru ktorj rzeczon był Philádelphińki/
28: á pod figurą tego to przezwiłká do nas
29: do włzytkich.
30: A to iełł Rołprawá xviiij.

strona: 38

ná Obiáwienie káp. iij.

Liłł 38.

- 1: ANyołowi Philádelphińkiego kołciołá ná
2: piłz ták: Toć kazał powiedzieć łwięty on á
3: prawdziwy/ ktorj ma klucz Dawidow/ ktorj
4: otwarza/ á żadnyd zámknąc nie może/ ktorj zá=
5: myka/ á żaden othworzyć nie może. Znam ia
6: łpráwy twoie. Otom dał przed thobą drzwi
7: otworzone/ á nikt ich zámknąc nie może/ ábo=
8: wiem ácz małz moc máłą/ ále chowálz łłowá
9: moie á nie záprzałeł łie imieniá moiego. Otoć
10: dawam boźnicę łzátáńłką kthorzy łie miánuią
11: być żydmi/ á nie łą/ ále kłámáią. Oto przype=
12: dżę ie kthemu iż przydą á będą chwałę dáváć
13: przed nogámi twemi.
14: Philádelphia tá/ ktorą tu Pan włpominác raczy/ było (*marg*) Pan przy dobrych złym
przepułzcza. Gálát. iij. (–)
15: miáłto w Lidiey/ lud miáło w łobie prołty/ dobry/ á łprá
16: wiedliwy/ á iáko thu łłyłzyłz iż Pan do niego żadney winy
17: nie włpomina. Acż piłmá to połwiadłzáią/ iż Pan włzy=
18: tko záváłł pod grzechem/ á człowieká nie znajdzie dobre
19: go áż do namnieyłzego/ y tám w tym zbiorze bez tego być

- 20: nie mogło. Ale iáko tu Pan wspominać raczy y tym tenże
21: kołcioł fławić raczy: Iżeś chował fłowá moie/ á nie zá=
22: przależ sie imieniá mego/ otho dam przed tobą drzwi o=
23: twárte ktorych żaden zámknąć nie będzie mogł.
24: Thá ich ftáteczność á thá ich wiárá oto iáko fłyszylz co im
25: fpráwiłá/ iż Pan/ ácz tám było wiele wyftępnych/ przed=
26: fie ogradza ochyla á nic nie wfpomina wyftępkow ich.

A tu pátrz

strona: 38v

Rośpráwá xviiij.

- 1: A tu pátrz iáko Pan dla części wiernych záchowywa y ine
2: y wżytko zebranie álbo krolesthwo w łálce á w miłofier=
3: dzyu swoim.
4: (*marg*) Nikt fwięty práwie iedno sam Bog. (–)Słuchayże iáko fie thu sam miánowác raczy/
á od kogo
5: wfkázowác raczy/ mowiąc: Tho wam kazał powiedzyec
6: fwięty á prawdziwy. O fwięty á práwie prawdziwy tho
7: wfkázowác raczy/ czego y Cherubin Seráphin y wżyftek
8: zbor niebieski vftáwicznie wołáiąc á wyznáwáiąc nieo=
9: mylnie nam poświadźzáią. O niefzczęfna gębo á niefzczę=
10: fne pióro/ ktore ty fmiesz álbo piác álbo wyznáwác kogo
11: infzego fwiętym niżli tego Páná prawdziwego ná niebye
12: y ná ziemi/ á fnadź przywłáfczćáiąc łobie tytuły nafwięt=
13: fzego y nabłogofłáwieńfzego/ Oto fłuchay á fłuchay már
14: na beftio/ iáko Pan z niebá tylko fie miánuie być fwiętym/
15: á iefzcze ktemu przykłáda łobie thytułu/ iż prawdziwy. A
16: my będąc łgarze á mátácze fwiátá tego/ ták iáko nas pi=
17: (*marg*) Pfal. Cxv. (–)Imo zowie/ miánujemy fie być álbo łobie thy tytuły przy=
18: włáfczamy nafwiętfzy/ nabłogofłáwieńfzy/ namiłości=
19: wży/ naiáfnieyfzy. O márna mucho/ o fprofny bálwánie

- 20: oto ten iáko słyfzyfz ktory ma klucz niebá y ziemie lžeyfzym
21: fie tytułem piŕze niŕli ty/ ktory leŕyfz iáko nędzne błoto pod
22: nogámi iego. Y iákoŕ thy bez ŕtráchu ŕmieŕz weŕrzeć álbo
23: czyŕć ty márne á bluznierŕkie tytuły twoie?
24: (*marg*) Sam Pan ma klucz niebieŕki. (-)Dokłádáć teŕ tu tego ten ŕwięty á then prawdziwy
Pan
25: raczy/ iŕz iedno on ŕam ma klucz w ręku/ ktorym gdy zám=
26: knie ŕaden iuŕz otworzyć nie moŕe. Podobno wiedzyał ten
27: Pan/ iŕz thy iego zwirzchnoŕci y ty iego tytuły kthore iemu
28: właŕnie naleŕwały z niego zdzieráć miano/ y thy klucze iego
29: ŕwięte iemu z ręku wydzieráć miano. Ale oto słyfzyfz káz=
30: dy wierny iego/ iŕz iedno on ŕam ma ten klucz w ręku ŕwo=
31: ich/ ktorym záuiera y otwiera/ á iuŕz nikt inŕzy thego thák

twárdego

strona: 39

ná Obiáuwienie káp. iij.

Liŕt 39.

- 1: twárdego zamku áni zámknáć áni otworzyć nie moŕe.
2: Acŕ fie tych klucŕow zwierzyl thu wiernym ŕzáfárzom á
3: ŕługam wiernych ŕłow ŕwoich/ iŕz do tych zamkow wier=
4: ne á niewinne owieczki Páńŕkie przywodzić ŕlowy á náu=
5: kámi iego prawdziwemi mogá/ ále ŕlyfzyfz iŕz on ŕam tyl=
6: ko otwiera y ŕam záuymka tymi klucŕmi ŕwemi/ á iuŕz nikt
7: inŕzy zámknáć áni otworzyć nie moŕe. A gdzieŕz fie podzie
8: iá oni klucŕnicy/ ktorzy nie tylko oblicŕnie/ ále y przez po=
9: ŕly/ przez ceduły/ zá nędzne pienuádze/ chłubiá fie iŕz mo=
10: gá ty drzwi otwieráć y zámknáć wedle woley ŕwoiey.
11: O nędzny klucŕniku otho ŕlyfzyfz iŕz ŕam ten Pan then klucz
12: dzierzy/ á nie otwiera im iedno wiernym ŕwoim/ thák mi
13: fie zda iŕz y ŕam pokołáceŕz/ y thy nędzniki drugie záuie=
14: dzieŕz/ á ty drzwi tobie nie będa nigdy otworzone.

- 15: Bo słuclay komu ty drzwi Pan otworzone czynić ra= (marg) Komu Pan otwarza. (-)
- 16: czy/ nie bogaczomci/ nie mocarzomci zuchwałym fwiá=
- 17: tá tego/ bo tu dokláda Pan mowiąc: Chociay małz moc
- 18: máłą. A czymżec moy miły Pánie to nędzne zebránie tho
- 19: záflużyło iżeś im ták tyś drzwi otworzył? Oto nas krociu=
- 20: chno odpráwia/ słuclay co Pan mowi do thámtego ze=
- 21: bránia: Iżeś chował słowá moie y nie záprzałeś fie imie=
- 22: niá moiego. To iáko tu rozumiec mamy co to iest chowác
- 23: słowá Pánłkie/ á nigdy ich nie odmieniác/ á wyznawác
- 24: mocno święte imię iego/ iuz o thym wysłzłzey dofyć piřano/
- 25: ále řnadź y flepy y głuchy iuzby fie thego náuczyc y náłtu=
- 26: chác mogł.
- 27: Bo pátrzay ktemu iákiey dořtoynořci řá v Páná thego
- 28: ři/ iáko tu slyřlyřz/ co chowáią słowá iego á mocno řtoią (marg) Niewierni w řáłce dla wiernych. (-)
- 29: przy świętym imieniu iego/ że y ine zbiory á ludzie niewier
- 30: ne obiecuie przywieř do nich/ gdzie ták mowić raczy:
- 31: Oto cie dáruię Synagogą řzátáńřką/ á przypędzę ie iř mu

řzą vpadác

strona: 39v

Rořpráwá xix.

- 1: řzą vpadác przed nogámi twemi. O moy miły Pánie iá=
- 2: kař to iest dobrotliwoř twoiá/ iř ty dla wiernych řwoich
- 3: y niewiernikow opuřzczać nie raczyřz. Iáko y święthy Pá=
- 4: weł gdy z niemáłym pocřtem ludzi tonął ná morzu/ po=
- 5: (marg) Dzie. xxvij. (-)řłáł Pan Anyolá do niego/ powiedáiąc mu: Nic fie nie
- 6: lękay Páwle/ otho ia zá wiárą twoią y ciebie wybáwię/ y
- 7: tymi cie wlyřřtkimi dáruię ktorzy tu řá s tobą.
- 8: A ták iákoř fie tu nie ma kochác wierny Pánłki/ kthore=
- 9: mu/ iáko tu slyřzimy/ záwřdy řá wrotá Pánłkie otworzo

- 10: ne/ á nikt ich záprzec nie może/ dla kthorego Pan y innym
11: tych wrot zámykác nie raczy/ á prowadzić obiecuie záw=
12: ždy niewierniki do zebránia wiernych fwoich.
13: A thu dáley powtarza Pan obietnic wier=
14: nym fwoim/ y temu kołciołowi fwemu.
15: A to iuż Rołpráwá xix.
16: A Będą wiedzieć iżem ia vmiłował ciebie/
17: przeto iżeś chował łłowá ćirpliwości mo
18: iey/ á ia też ciebie záchowam od oney godziny
19: pokułzánia twego/ kthora ma przyść ná wśzy=
20: thek łwiát/ áby pokułzáłá wśzytki miełzkáiące
21: ná ziemi. Abowiem ia przydę rychło. A thy co
22: małz dierz/ áby żaden nie mógł odiać korony
23: twoiey.
24: Páthrzayże iáko małz rozeznác miłość wiernych á mi=
25: (*marg*) Miłość wiernych á niewiernych. (–)łość niewiernikow podawáná od Páná/ boć
fie też łzczę=
26: ści y niewiernikom/ á ielźcze łnadź więcey niżli wiernym/

ále to złe

strona: 40

ná Obiáwienie káp. iij.

Liłt 40.

- 1: ále to złe omyłne á nie długie łzczęłcie á pociechá ich/ á czy=
2: ni to Pan do czáfu probuiąc wiernych od niewiernych.
3: A iákaż to miłość wiernych? Oto łłuchay: Iż tho zrozu=
4: miejá niewierni žem ia vmiłował ciebie/ iżeś záchował s
5: ćirpliwołciá łłowá moie/ á ia záchowam ciebie od káźde
6: go niebełpieczeńłtwá godziny oney łrogiey ktora ma przy
7: páść ná wśzytek łwiát/ á żaden od ciebie nie odeymie koro
8: ny twoiey. Otoż małz miłość wiernych ktorých dołwiad
9: łza Pan w ćirpliwołci ieh/ á kthorzy iemu mocno łtałość

- 10: Íwã dzierzã/ chociay teź y w vdręczeniu Íwiátã tego.
- 11: Othoź słyfzylz iż ie obiecuie mocno zãchowãc y ftrzedz ich
- 12: czãfu nafrołfzzey godziny/ kthora ma przyść ná wãzyãthek
- 13: Íwiãt ftrãłznego á fprawiedliwego fãdu iego. Otoź iuz ko
- 14: ronã ich nigdy od nich odięta byc nie moze. Othoź słyfzylz
- 15: iż niewiernikom/ chociay fie im fzczeńci do czãfu/ tego ni=
- 16: gdy nie obiecuie/ ále owfzem im powiedział/ iż tu krotkie
- 17: á mãrne dokończenie ich/ á w onę frogã godzinę/ kthorã
- 18: thu wfpominãc raczy/ obiecał im iż będą biegãc/ woãc/
- 19: frodze nãrzekãc/ á profzac ziemie áby ie zãfypãã/ á woã=
- 20: iãc do gor áby ie okryły przed frogolciã dniã onego á ftrã (*marg*) Ozeãfz x. (–)
- 21: fzwiwego onego fãdu Pãñfkiego. Otoź mařz miłość rozna
- 22: wiernych od niewiernych. Otoź mařz nãdzieię ábyř fie nic
- 23: nie thrwozył w ćirpliwości fwoiey/ gdyż Pan obiecuie fie
- 24: byc obroñcã y opiekãłnikiem twoim/ á koronã zapłãthy
- 25: twoiey nigdy tobie zginãc áni od ciebie odięta byc nie moze. (*marg*) Pan fie odmieniãc
nie każe. (–)
- 26: Pãtrzayze iãko tu dãley Pan vpominãc ty wierne
- 27: Íwoie raczy/ mowiãc do nich: Dierz mocno co mařz/ boć
- 28: iã rychło przyde. A coź to mam mocno dzierzec moy mi=
- 29: ły Pãnie? Otoř słyfzał zacćci dobrodzieyřtwã obiecowãc
- 30: raczy/ ižeř pilen fłow moich/ á ižeř fie nie zãprzał imieniã
- 31: moiego. Dierz tho mocno/ ftoyze przy tym mocno/ nie

vnořze

strona: 40v

Rořprãwã xx.

- 1: vnořze fie nigdziey zã żãdnym wymyřfem fwiãtã tego od
- 2: tego. Abowiem do thego iefzcze poczãtku twego obiecałci
- 3: dãc gwiazdę iutrzennã/ kthorać dořwieciã áż do ořwiecenia
- 4: twego od Słõncã wiecznego. A ná inymci mieyřcu iefzcze

5: tego obiecuie przyczyniáć/ á nędznym niewiernikom za w=

6: (*marg*) Mát. x2v. (-)ždy wymowác á záflepiác oczy ich mowiac ták: Iz themu

7: co ma będzie iefzcze przydano/ á themu co máło ma y tho

8: máło będzie odieto od niego. Otož małz pociechę ftałości

9: twoiey/ othož małz rozną miłość wiernych od niewierni=

10: kow fwiátá tego. A iz Pan powiádác raczy: Przydę richło

11: Toć ieft rzecz nieomylna/ iz dzień Pánłki ná nas dybie iá=

12: ko złodziey/ á každemu fmierć iego ftoi zá dzień Pánłki/ bo

13: iáko tu zeydzie ták fie ná on čás ftawić muši.

14: A tu dáley Pan iefzcze więcey powtarza za

15: pláty y dobrodzieyftwá wiernym.

16: A to będzie Rołprawá xx.

17: A Kto wytrwa álbo zwycięży/ vczynię go

18: filarem w Kołciele Bogá moiego/ á iuž

19: z niego więcey wychodzić nie będzie. A nápiřę

20: nád nim imię Bogá moiego/ y imię miáltá Bo

21: gá moiego nowego Ieruzalem/ ktore sftąpiło

22: z niebá od Bogá moiego: y imię moie nowe.

23: Kto ma vcho/ ťluchay czo Duch ťwięty mowi

24: do kołciołow ťwoich.

25: Dokłáda iefzcze dáley Pan náłz/ czyniac nam lepřzú otu

26: chę o ftałości náłzey/ á twirdzac obietnicámi ťwemi rozli=

czne pocie=

strona: 41

ná Obiáwienie káp. iij.

Liřt 41.

1: czne pociechy náłze/ przykládaiác tho: Iz ktho zwycięży á

2: wytrwa áž do końcá/ vczynię go filarem w kołciele Bogaá (*marg*) Iákie iefth zwicifátwo wiernych. (-)

3: moiego/ á iuž z niego nigdy nie wynidzie. Pátrzayže iz mo

4: wi Pan: Kto zwycięży/ Bo rozumiey ocz to idzie/ Zwycię

5: żyć cząrtá/ zwyciężyć fwiáth/ zwyciężyć ciało/ zwyciężyć
6: ftráchy á rozliczne możności/ zwyciężyć też dary/ obietni=
7: ce/ á bogáctwá fwiáthá thego á wzgárdzić ie/ á zwłázczá
8: nieślufzne/ o opuścić ie dla imieniá Páńfkiego. Wierz mi
9: iż to nie ledá woyná á nie ledá to rycerftwo. Ale gdy łobie
10: wfpomniłz á wważyłz ty rozliczne obietnice Páná fwego/
11: ktoeś tu śłyłzał y dáley wśłyłzyłz/ co to ieft być w obronie
12: Páná fwego/ nie bać fie żadnego ftráchu/ áni oney oštáte=
13: czney godziny/ być pewien korony wieczney/ odzierżec fwiá
14: tłość álbo gwiazdę iutrzenną/ y inych obietnic wiele.
15: A ktoż fie śłyłżąc thy obietnice będzie lękał iákiego niebe=
16: śpiczeńftwá álbo przeciwiieńftwá fwiatá tego/ gdyż thu
17: iełzche ktemu Pan dokłádác raczy: Iż go vczynię filarem
18: w kościele Bogá moiego/ á iż z niego nigdy nie wynidzie.
19: A což to táki zá kościoł náłz miły Pánie? A gdzież iełth
20: ten kościoł co gi zowiełz kościołem Bogá fwoiego? wżak
21: tych kościołow ná ziemi nie zowiełz iedno domy chwały
22: fwoiey/ á gdzież ia mam być tym filarem wiecznym?
23: Oto małz wykład kościołá tego/ gdzie mowi Pan: Iż wło (*marg*) Co ieft Kościoł Bogá
żywego. (—)
24: zę nań imię miáłtá nowego Ieruzalem/ ktore z niebá słą
25: piło. Toć ieft ten kościoł zbior fwiętych á wybranych Páń
26: fkich/ ktorzy słą w tym nowym Ieruzalem/ to ieft/ ktorzy
27: słą w łáłce á w miłofierdziu Páná tego/ ták ná niebie iáko
28: y tu ná ziemi/ á oko iego fwięte/ á ręká iego niezwyęzoná
29: zázwdy ieft nád nimi. A w tym kościele ciebie Pan obiecu
30: ie vczynić wielkim filarem á znacznym wybranym fwo=
31: im/ y tu ná ziemi miedzy fwiętymi á przebránemi fwemi/

Rośpráwá xxj.

1: y potym ná niebie po śmierci twoiey/ gdiż to ieden kościoł
2: iego ieſt. Bo ſłyſzyſz iżci tu tego Pan dokłádać raczy/ iż iuż
3: z niego nigdy nie wynidzieſz. A iż dokłáda: Iż tho kościoł
4: będzie Bogá moiego. Tu fie tho wſzytko ſciąga do onego
5: ſpołecznego Boſtwá ktore on ma od wiekow z Bogyem
6: Oycem ſwoim. Abowiem gdziekolwiek ták Pan náſz mo
7: wić raczy/ thedy z áwždy mowi s ſtrony człowieczeńſtwá
8: ſwoiego. A tu iuż doſyć rozumieć możeſz/ co to ieſt trwáć
9: w ſłowiech Páná twoiego/ á nie odſtępowáć imieniá ie=
10: go ſwiętego/ y iáki ieſt ſtrách vnieſć fie od thego zá fáłſzy=
11: wemi omyłkámí ſwiátá tego. A iáka ieſt záſię rofkóſz/ iá=
12: ka pociechá/ iákie błogoſłáwieńſtwá ſthać mocno przy
13: tym koſciele iego/ ktory ieſt wieczny á neodmienny/ gdyż
14: ſłyſzyſz iż iuż máłz być w nim filarem wiecznym/ á iuż ni=
15: gdy nie máłz wyſtępić z niego.
16: A tu iuż będzie vpominánie ſiodme do fio=
17: dmego koſciołá Láodického.
18: A to będzie Roſrówá xxj.
19: ANyołowi koſciołá Láodyckiego thák ná=
20: piſz: Kazałci powiedzieć Pan/ ktory rze=
21: czony ieſt Amen/ ſwiádek on wierny y praw=
22: dziwy/ á początek ſtworzenia Bożego. Znam
23: ia ſpráwy twoie/ żeſ áni żimny áni gorący: wo
24: lałbych ábyś był álbo żimny/ álbo gorący: ále
25: iżeſ letni/ áni żimny áni gorący/ pocznę cie wy
26: mietowáć z vſth moich/ ábowiem fie chłubiſz:

żem bogáty

- 1: zem bogátj á ieltem z bogácon/ áni od kogo nic
- 2: nie potrzebuię/ á niewielz żeś thy ielt nędznik á
- 3: znędzony/ á vbogi/ y flepy/ y nági.
- 4: Iż tu Pan powiádać raczy kościołowi temu wiem Íprá (*marg*) Wiádomość Páńfka nieomylna ielt. (–)
- 5: wy twoie/ tochmy sie iuz szyroko náflucháli o tey fwiętey
- 6: wiádomości iego/ á iż sie przed nim nic nie skrije áni ná nie
- 7: bie áni ná ziemi/ á iż tám ielth nie człowieczeńfka wiádo=
- 8: mość/ bo ten przeźrzy/ ták iáko o sobie powiádać raczy/ áż
- 9: do wnętrzości á do pomylenia káždego/ czego żaden mo(*marg*) Wyfłzey ij. (–)
- 10: carz fwiátá tego vczynić nie może/ by też miał napewniej
- 11: íze ízpiegi do tego.
- 12: A iż sie tu názywáć raczy że on ielt amen á fwiádek wier (*marg*) Pan fwiádek prawdziwy. (–)
- 13: ny á prawdziwy/ to iuz o tym fwiádecctwie iego wiernym
- 14: á prawdziwym żadnego wątpienia nie máłz. A by chciał
- 15: o tim písmá przywodzić iáko nigdj nie ielt ználezion fáłsz
- 16: w włciech iego/ ínadźby y pápiru y piorká nie sítáło. A iż (*marg*) Ezái Lij. (–)
- 17: to pieczętuie tym fłowem amen/ ktore z żydowfkiego wy
- 18: kłáda sie sítań sie/ toć ielt nieomylna prawdá/ iż sie sítáć
- 19: to wżytko muśi cokolwiek wyfzło s fwiętych á s tych nieo
- 20: mylnych vft iego/ á fwiát niebo y ziemiá wżytko sie ípá= (*marg*) Mát. xxiii. (–)
- 21: dáć á odmienić muśi/ á fłowá iego fwięte nigdy odmie=
- 22: nione być nie mogą.
- 23: O niezczęfny mizerniku czo sie fmiełz tego wáżyć/ odmie=
- 24: niác álbo ná infzy kftáłt wykłádać fwięte thy á nieomylnie
- 25: fłowá iego/ niźli ták iáko pófzły álbo pochodzą vftáwicz
- 26: nie przez písmá iego á przez Duchá iego s. práwie z bło=
- 27: gofłáwionych vft iego.
- 28: A iż sie też tu miánowáć raczy początkiem ftworzenia

29: Bożego/ Nie vnośże fie zá tym iáko fie ini vniefli/ áby on

30: był pirwłze ftworzenie Boże/ boć on závždy od wiekow

G 2

był y ieft

strona: 42v

Rośpráwá xxj.

1: był y ieft rowny w Bołtwie Bogu Oycu fwemu y z Du=

2: chem fwiętym/ Ale iż on ieft początkiem káždego ftworze

3: nia Bożego y ná niebie y ná ziemi/ bo przezeń wśzytki rze=

4: (*marg*) Ian w j. (-)czy ftworzony fá/ á bez niego nigdy fie nic nie sítało/ ták

5: iáko nam tego wśzytki piłmá poświadzáią. A theraz fłu=

6: chay co ten początek ftworzenia wśzytkiego ku temu to ko

7: sciołowi fwemu wfkázowác racáy.

8: (*marg*) Bogáctwo omylne/ á prawdziwe. (-)Miáfto to Láodické było w kráinie Káriyfkiey/
á było

9: miáfto bogáte w kupiectwiech fwoich/ thák iż ludzie byli

10: w nim hárdzi/ vporni/ á wiele łobie y dufáli/ y o łobie ro=

11: zumieli. A ták ie tu Pan y kárác/ y przełtrzegác/ y vpomi

12: nác raczy/ y nędznem to ich bogáctwo przezywác raczy.

13: Bo fie iuż oni chłubili nie tilko bogáctwy doczełnemi fwe

14: mi/ ále fie im zdáło iż nie było nád nie/ áni vczeńłzych/ áni

15: mędrłzych/ áni dośkonáłzych w wierze/ áni w fprawach

16: fwoich. A Pan/ iáko fłyłzylz/ iż to nędzą/ vbołtwem/ fle=

17: potą á nágołcią zowie fwiátá tego. Bo kto łobie nawię=

18: cey dufa/ then závždy naciężey á naniżey vpáść musi. A

19: mądrości fwiáthá thego závždy bywáią połromocone

20: przed oblicznołcią Páná thego/ tylko on w prołtołci á w

21: fzczyrołci łerce połtánowane człowieká wierneho á cno=

22: tliwego/ á ktory wiernie á niewykřetnie łtoi przy fwiętych

23: łłowiech iego/ to on bogáctym zowie/ á temu ielzčne záv=

24: źdy obiecuie przydawác á przyłparzác bogłctwá tego. A

25: chłubnemu/ á temu dufájącemu sobie/ y then oštáthek co

26: ma obiecuie odiać od niego.

27: Pátrzayże co ten Pan w tym tho zbiorze śwym gánić á

28: (*marg*) Ciepły á zimny co ieft (-)lżyć raczy/ powiáda: Aniś ieft ciepły áni zimny/ lepiej á=

29: byś iuż był álbo ciepły álbo zimny. Ciepłego maż rozu=

30: mieć/ ktory w gorącej miłości przy Pánu swoim stoi/ á

31: przy szczyrości wiary swey/ á przy mocney státeczności/ á

przy wier

strona: 43

ná Obiáwienie káp. iij.

Lift 43.

1: przy wiernym dufaniu Pánu swemu á prawdziwym sło

2: wom iego/ nie wymyflnie ále w szczyrey prostości swoiey/

3: nie vnoząc sie áni ná lewo áni ná páawo. Zimnego záfię

4: ták maż rozumieć/ ktory iuż ni o czym áni wie/ áni dba/

5: iedno sie ták puścił bez wioflá ná morze zá nędznym swiá

6: tem tym/ á zá obłędnościami iego. O pirwzym y o posle=

7: dnim iuż nic piłác áni mowić nie trzebá/ bo iuż wiemy á

8: szyrokochny sie náslucháli y spraw y postępkow y zaplá

9: ty káždego z nich.

10: Ale pomy do frzedniego/ bo tego tu Pan nawięcey gá=

11: nić raczy/ á iefzće go sobie więcey brzydzi niżli tego szczyro

12: zimnego. Bo powiedác raczy: Iżbych wolał iżbyś był ál=

13: bo gorący álbo szczyrozimny/ niżli maż być tym letnim/ á (*marg*) Letny (-)

14: tym frzednim między tymi dwiemá. A któż to ieft thedy

15: nász miły Pánie? Ale oto bárzo łáčno sie tego domyflifz/ co

16: Pan mowił onym wymyfláčom zakonnym onym Fári= (*marg*) Mát. xxj. (-)

17: zeufzom: Iż iáwnogrzefznicy á nierządne niewiálty vprze

18: dzą was do krolesthwá niebieskiego. Powiedziál theż ná

19: drugim mieyfcu onym miáftom sławnym Tyrkkiemu y

- 20: Sydońkiemu/ ktore sie báwiły czym inżym á niechciały (*marg*) Támże xj. (-)
- 21: przyiąć świętych słow iego: Iż łączniey y lżey będzie Sodo
- 22: mie y Gomorze ná ładnym dniu/ niżli miáltom tym/ tho
- 23: ieft/ ktore poznawłzy źczyrą prawdę wiefzaily sie ná wy=
- 24: myflech ludzkich/ á niechciały zořtawác przy źczyrey onej
- 25: prawdzie Pána řwego. A ták toć są ci letni/ toć są ci pořre
- 26: dnicy/ co sie wiefzaią w wåtpliwořciach řwoich/ á dádżą
- 27: sie wwodzić ledá wiåtrowi od źczyrych słow woley á po=
- 28: řtanowienia Páńkiego.
- 29: Słuchayże czym tu Pan řrodze groźi temu omyłnikowi (*marg*) Kto ieft ślepy á odártj w
- wierze (-)
- 30: á themu letniemu ktory sie zawięřza w wåtpliwořciach
- 31: řwoich/ á iż go áni tám áni řám/ iż mu Pan wřkázowác ra

G 3

czy: Iż

strona: 43v

Rořprawa xxj.

- 1: czy: Iż sie łobie zdałz być bogátym/ á thys nędznik ślepy y
- 2: nági/ á pocznę cie wymiátowác z vřt řwoich. To thák zá=
- 3: wđdy pořpolicie bywa/ iż ci zawięřzcze á omyłacze zdá=
- 4: dżą sie łobie być bárzo mądrzy/ á iż iuź ni od kogo áni náu
- 5: ki nie potrzebuią. Ale řłuchay á pilno řłuchay nędzny zá=
- 6: wiefzaczu coć tu Pan powiedác raczy: Iż mnimałz żeř bo=
- 7: gáty w rozumie řwoim/ á tyř nędznik odártj ślepy y nági.
- 8: To co iuź ieft ślepy á zwłafcżá w wierze świętey ząřlepio=
- 9: ny/ iuź o tym dořyc piřmá mamy/ gdyź tákowym omyłni
- 10: kom Pan owřzem obiecował ząwđdy dořlepić oczu ich/ iż
- 11: będą widzieć iářną á ázczyrą prawdę Páńkę/ á nie zrozu=
- 12: mieią iey. Iáko y dziř ledwie iż mu iey páłcem nie wřkázefz
- 13: á on przedię będzie tákj vpor dżierzał/ iż lepiey ták/ iż cu=
- 14: dnicy ták/ iż nie dármo to ták ludzie řwięci vřtawili/ cho=

- 15: ciay sie będzie wŕzytko ŕzczyrze á iáŕnie ŕłowu Páńŕkiemu
16: ŕprzeóiwilo. Otoż też to rozumiey/ iż thákiego Pan zowie
17: nędznikiem náгим á odártym w onym omylnym mnie=
18: mániu ŕwoim/ a w oney omylney náuce ŕwoiey.
19: Coż mu Pan zá to obiecuie vczynić? Otho powiáda: Iż
20: cie wyrzucę z vŕt ŕwoich. O ŕrogáŕz to pomŕtá moy miły
21: Pánie kogo thy raczyŕz wymiátowác z vŕt ŕwoich/ á iż go
22: (*marg*) Máth. x. (-)niechceŕz wyznawác przed Bogiem Oycem ŕwoim/ thák
23: iákoś to káždemu obiecác raczył/ ktho cię nie będzie iáŕnie
24: wyznawał przed thym nędznym ŕwiátem. A thu ŕie ro=
25: zmyłł nędzny záwiefzáczu ná wátpliwóciách ŕwoich/ iá=
26: ko cie tu Pan zápomnieć chce/ áni o thobie zádney pieczy
27: mieć obiecuie/ á iż cie chce práwie wyrzucić z vŕt ŕwoich/
28: á iáko cie zowie ŕlepym/ náгим/ odártym/ á nędznikiem
29: we wŕzytkich ŕpráwach twoich.
30: Słuchayże iż przedię ten miłóŕciwy Pan y
31: tych omylnikow á tych wátpliwych záwiefzá=

strona: 44

ná Obiáwienie káp. iij.

Liŕt 44.

- 1: czow opuŕŕić niechce/ ále przedię do tego ŕwe
2: go koŕciołá ták tymi ŕłowu wŕkázowác raczy.
3: A to iuż będzie Roŕpráwá xxij.
4: ALeć rádę ábyŕ ŕobie v mnie kupił złotá o=
5: hniem doŕwiádfzonego/ ábyŕ ŕie tym vbo=
6: gácił: A bialego odzienia ábyŕ ŕie w nie oblokł/
7: áby ŕie nie vkazálá fromotá nágoŕci twoiey: A
8: wodká przypráwná námaż oczy ŕwoie/ ábyŕ
9: przeŕrzał. Bo ia ktore miłuię vpominam y ka=
10: rzę. A ták przeŕtań á obácź ŕie. Abowiem otho
11: ia ŕtoię v drzwi á kołáćę. Ieŕli kto vŕŕyŕzy głóŕ

- 12: moy/ á otworzy mi fortkę/ wnidę do niego/ á
13: będę z nim wieczerzał/ á on zemną. A kto zwy=
14: cięży/ dam mu s sobą fiedzieć w Thronie swo=
15: im/ iákom y ia zwyciężył/ y fiadłem z Oyczem
16: swoim w Thronie iego. Kto ma vszy/ słuchay
17: co Duch mowi kofciołom.
18: A tu słychay iáko thu Pan gwałtem nikogo nidoczego (*marg*) Pan gwałtem żadnego nie
przymufzą. (-)
19: przymufzać nie raczy/ iedno powiáda: Rádźeć ábyś sobie
20: a mnie kupił złotá ogniem wypolerowánego. Tu iuż do=
21: syc maż rady gdy słýżysz szczyre słowá Páńskie/ á práwie
22: iáko złoto ogniem wypolorowáne. Gdiż w tych świętich
23: słowiech iego iuż żadney przyśády/ iuż żadney omylności
24: nigdziey nie zořtawa. Abowiem gdy iuż kto przeltánie ná
25: tey świętey rádzie iego/ á imię sie iey szukác á o niey sie py=

G 4

tác/ o iuż

strona: 44v

Rořpráwá xxij.

- 1: tác/ o iuż on dopirko obiecał go pociągnác zá sobą/ gdyż
2: (*marg*) Ián vj. (-)to obiecać raczył: Iż żadny práwie nie poydzie zá mną/ áż
3: będzie pociągnion od Oycá moiego. Ale ktho wzgárdzi
4: święte słowá á miłościwe vpominánia iego/ iuż nie tylko
5: áby go pociągnác miał/ ále go owřzem obiecał popchnác
6: zá řzalonym rozmyřłem iego/ á do końcá dořlepić oczu ie=
7: go. O iáwnieř nam brzmi po ty czáfy do vszu nářzych thá
8: święta rádá iego/ á coř kiedy o nię nic nie dbamy/ więczey
9: sobie vwařáiác zdánie á rádę fwiátá nirkzemnego/ á teř
10: nas pociągnác niechce do świętego miřfierdzia řwego/
11: á do obaczenia nářzego.
12: A iż Pan tu powiádác raczy: Kup sobie v mnie thego

- 13: złotá ogniem wypolorowánego/ wyłożył to iáinnie Ezái=
14: (*marg*) Ezái. Lv. (-)ańz/ mówiąc ták do wĺzytkich: Idźcie kupuycie bez złotá/
15: á bierzcie bez pieniędzy. Nie tenći tho iest kupiec iáko dziś
16: fą ziemĺcy kupcy iego/ co zá złoto á zá pieniądze przedá=
17: dzą nie tylko grzechy/ ále fnadz y fámego by Páná przedá
18: liby mogli/ iákoż y fáłefźnie przedawáią ktoby sie obaczyć
19: chciał.
20: Dáleý Pan powiedác raczy: Dońtań też łobie odzyenia
21: białego w ktorebyś sie vbrał/ áby sie nie okazałá fromo=
22: tá nágości twoiey. Iużeś słyfzał co iest złoto ognifte/ tho
23: iest łczyra á wierna radá fłow Pánńkich/ s kthorych po=
24: chodzi wiárá prawie ognifta á ogniem wypolorowána.
25: (*marg*) Co iest białe odzienie (-)Tu iuż Pan záfię dokłádác raczy/ ábychmy sie ielźcze
kte=
26: mu vbráli w odzienie białe. A což to zá odzienie miły Pá=
27: nie? Iużeś sie dofyc káždy náfłuchał/ iż wiárá ma záwždy
28: kwitnąć fprawámi żywotá dobrego á cnotliwego/ ktory
29: by sie zachowywał wedle woley/ rády/ á náuki Pánńkiey.
30: A toć iest odzienie białe/ á toć fą kwiatki s tego fkarbu o=
31: gniem wypolorowánego/ fprawy náfze cnotliwe á pobo

źne/ ták

strona: 45

ná Obiáwienie káp. iij.

Lińt 45.

- 1: źne/ ták przeciwko Pánu fwemu/ iáko przeciwko bliźnie=
2: mu náfzemu. A tymćiby nam zákryć tę nágość náfze/ kto=
3: ra iest grzechem z nas odárta. Abowiem pomni ná przod
4: ki fwoie/ gdy byli w niewinności ftworzeni/ że sie nie wĺty(*marg*) j. Moize. ij. v iij. (-)
5: dáli nágości fwoiey. A gdy ie grzech odárł z oney niewin=
6: ności ich/ iuż poználi nágość á odárcie fwoie. Tákże y my
7: niebożątka odárći złołciámi náfzymi/ oto nas vpominác

- 8: raczy nález miłościwy Pan/ ábyfmy łobie od niego łzukáli
9: odzienia białego ku zákryciu tey mizerney nágości nálezey/
10: dołtawfzy pirwey tego złotá ogniftego od niego/ tho ieft/
11: z rády iego świętey iego zápaloney á łczyrey wiári nálezey.
12: Dáleý Pan powiádać raczy: Dołtańże theż łobie wodki
13: ná oczy przypráwioney/ á námałz oczy łwoie ábyś przeý= (*marg*) Colirium/ to ieft wodká ná oczy co ieft. (–)
14: rzał. Gdziefz tey ápteki łzukáć nález miły Pánie? gdziefz tey
15: wodki dołtać? iedno v łámeğoz v ciebie. Bo gdy thy bę=
16: dziefz raczył z miłofierdzia łwego/ nápuścifz ty tey wodki
17: do oczu do náleznych/ że łnádnie s łlepoty tey nálezey przeýrzyć
18: będziemy mogli/ á przypátrzyć łie tobie Pánu łwemu/ y
19: tey niezmiżzoney wielmożności Bołtwá twego święte^{go}/
20: y woley y náuce świętey twoiey. A toć ieft wodká oczu ná
21: łzych/ komu ią Pan ten z miłofierdzia łwego ná oczy iego
22: będzie wpuścić raczył/ á ófwiećić Duchem łwym łwiętym
23: nędzne á záłlepione oczy iego.
24: Słuchayże dáleý co ten dobrotliwy Pan powiádać ra= czy: Iż ia kogo miłuię vpominamy y karzę. Iákaż thu po= (*marg*) Pan kogo miłuię iáko karze. (–)
25: ciechá wiernemu/ gdy nań iáki krzyż/ álbo vćifk/ boleść/
26: álbo przełádowánie przypádnie/ iż tego ift/ że thego Pan
27: nie czyni z gniewu á nie ná zginienie iego/ ále zá doczełny
28: wyłtępek iego/ álbo dołwiádlzáiąc łtałości iego/ łáłká=
29: wie karáć go raczy/ gdyż tu łłyfzy iż ia ty ktore miłuię do=
30: czełnemi plagámi karzę/ á dołwiádlzam łtałości ich.

G 5

O moy

strona: 45v

Rołpráwá xxij.

- 1: O moy miły Pánie świętełz to karánie twoie/ gdyż tego ká
2: źdy twoy wierny pewien/ iż to iego karánie nie idzie iemu

- 3: s fregości gniewu twoiego/ ále owłzem iż mu sie ma obro
4: ćić ná wieczną pociechę iego. Dokładáiąc iefzcze tego káz=
5: demu tákiemu tymi słowy: A tak vznakay sie á przeftañ.
6: To ieft/ gdy vznakz tho łáfkáwe á miłościwe vpominanie
7: moie/ obáčz sie iżci to nie dármo/ áz z łáfkí, ále wždy mu=
8: śi być nád tobą łáfkáwy łąd/ gdyż żaden/ by też naylepłze=
9: go żywotá był/ tym sie pochłubić nie może/ áby był vftá=
10: wicznie praw przed máyestatem Páná tego/ gdyzechmy
11: wżycy zámknieni pod grzechem á pod przyrodzonemi
12: złościami náłzemi.
13: (*marg*) Gálát. iij. (-)Słuchayze co dáley ten miłościwy Pan nam powiedác
14: (*marg*) Pan kołácze v drzwi náłznych. Luk. w xix. (-)raczy: Oto ia ftoię v drzwi káždego
á kołáczę. Słuchayze
15: á słuchay nędzniku iáko tu Pan powiádác raczy: Otho ia
16: ftoię vftáwicznie v drzwi káždego á kołáczę bez przeftán=
17: ku. O nie samze tylko kálácesz náłz miły Pánie do tych for
18: tek náłznych/ kołáczę ná nas frodze Prorocy fwięći twoi/ ko
19: łáczę Apoftołowie y Męczennicy twoi/ kołáczę Ewánye=
20: liłthowie fwięći nieodmiennemi słowy twoimi/ ftráńcząc
21: frodze złoŃniki/ á cieńcząc rozmáitemi pociechámí y obietni
22: cámi wierne twoie. A což po tym kiedychmy zátwárdzili
23: vřzy fwoie/ á niehcemy słuchác głófu twego á vpominá
24: nia twego fwiętego/ á rádłzey słuchamy głófu naiemni=
25: ká omylnego/ y rychley mu otworzymy forty fwoie/ niżli
26: ciebie wiernego pafterzá fwego. O nędzny nędzniku ktori
27: zeřkolwiek ieft/ iż do twoich vřzu iáwnie á iálnie przycho=
28: dzi to żáłoŃne kołátanie Páná twego/ á thy áni głófu iego
29: fłyřzec/ áni tey nędzney forti fwoiey iemu otworzyć chceř.
30: Wřpomni łobie iáko vftáwicznie płáczę nád tobą/ á iáko
31: ieft żáłoścív nád tym niedbáłtwem á nád tym ořpáłt=
<http://rcin.org.pl>

strona: 46

ná Obiáwienie káp. iij.

Lift 46.

- 1: wem twoim. Wípomni iáko płákał kołácąc do nędzne=
2: go miáftá onego Ieruzalem/ iż áni lie vznác/ áni głófu ie=(*marg*) Lukafz xix. (–)
3: go nigdy słyfzeć niechciáło. A co sie teź z nim sftáło/ to iuź
4: podobno dobrześ sie o tym náśluchał. A czegoź lie teź thy
5: nędzniku infzego nádziewaľz/ gdyžeś ty iest proch á błoto
6: przeciwko onym ktorým nigdy tey niewdzięczności prze=
7: puścić niechciáło to miłościwe Boftwo Páná tego.
8: Bo słyzyľz co dáley ten Pan powiedác raczy: Iź iefli kto v
9: słyzy głos moy á otworzy mi fortę swoię wnidę do niego
10: Tuby łobie vważyć trzebá ony twárde gadki o wolney (*marg*) Iáko Pánu othworzyć fortę.
(–)
11: myfli náśzey/ gdyż tu Pan powiedác raczy: Iź iefli mi kto
12: otworzy fortę swoię wnidę do niego. To wolno otworzić
13: y nie otworzyć. Ale iż tho łą trudne rzeczy/ dofyć nam zo=
14: łtác ná tym/ iż do złego nam wolno/ á do dobrego nie mo
15: żemy iedno zá łpráwá Duchá święthego/ á Duch s. przy
16: złościwey duľzy wytrwác nie może. Zámknifz ty łobie ied= (*marg*) Mądro. j. (–)
17: no drogę do złego/ gdyż cie Pan frodze s tego wľzedy vpo
18: minác raczy/ wneth cie Duch święty iuź pociągnie do do=
19: brego/ wnet vśłyzyľz głos Pánłki/ wnet mu fortę swoię
20: otworzyľz ná kołátanie iego/ wnet w thobie będzie pobu=
21: dzona pokutá á żáłość ižeś obráził takiego Páná/ á będzieľz
22: łzukał świętego miłofierdzia iego. A thu iuź będzie otwo=
23: rzona iemu tá nędzna fortá twoiá ná to święte kołátanie
24: iego/ A tu lie wypełni on głos Prorocki/ kthorym do nas
25: woła: Dziś iefli głos iego vśłyzyćcie/ nie zátwárdzaycie ie (*marg*) Pfal. xCiiij (–)
26: mu łercá wáľzego. Bo słyzyľz coć obiecować raczy/ iefliže

- 27: głos iego wślyczył/ á otworzył mu tę márnym grzechem
28: zámknioną fortkę swoię: Iż wnidę do niego/ á będę z nim
29: wieczerzał/ y dam mu siedzieć ná tronie Oycá moiego/ á
30: zwłazczá temu kto zwycięży ták iákom ia zwycięzył.
31: Wiele tych wdzięcznych obietnic mamy od tego Páná

śwego/ gdzie

strona: 46v

Rozprawa xxij.

- 1: (*marg*) Ian xiiij. Co tho iest seć tronie Pánłkim. (-)śwego/ gdzie ono y lam powiáać
raczy: iż ktho miłue
2: mnie/ Ociec moy niebiełki theż vmiłue iego/ y do niego
3: przydziemy/ y mieszkanie łobie wdzięczne z nim vczynie=
4: my. A tu ielzche dokłáć raczy/ Y wieczerzác z nim będę/
5: y będzie siedział ná tronie Oycá moiego. A což tho iest zá
6: tron Oycá twoiego náłz miły Pánie? Oto słuchay Proro
7: (*marg*) Ezá. Lxvj. (-)ká wołáiącego: Iż niebo iest stolec Pánłki/ á ziemiá pod=
8: nożek nogom iego. Do tegoż cie thu Pan tronu wabić ra=
9: czy/ támże iuz chce s tobą wieczerzác/ to iest/ nápełnić cye
10: (*marg*) Ezá. Lxiiij. j. Korin. ij. (-)y ukazáćci wśzytki pociechy twoie/ ktorých iáko piłmá
po
11: wiáćią/ áni oko nie widáło áni vcho nie ślyzáló. A iáko
12: lam zwycięzywśy czártá/ świáth/ śmierć/ y grzech/ śiadł
13: ná práwicy Bogá Oycá śwego/ tákże cie też thu vpomi=
14: nác raczy/ ábyś tákież w thym boiu mocno trwał/ á śiadł
15: też przy nim ná tronie Bogá Oycá twoiego.
16:
17: człowieczeńświe Páná náłzego/ y iáko nas wśzytki vpo=
18: minác y przywodzić raczy ku powinnościam náłzym/ y ku
19: poznániu woley śwoiey/ pod figurą tych miánowáných
20: kołciołow. Iuz poydziemy dáley ku dziwnemu Máyeśta

- 21: thowi iego/ y co nam przypadac ma złego y dobre=
22: go od swiętego Boſtwá iego.
23: A to będzie Roſprává xxiiij.
24: A tu iuz ſłuchay co Apoſtoł dálej mowi.
25: POtymem widział/ á otho drzwi o=
26: (*marg*) Káp. iiiij. (-)twárte ná niebie/ á głos pirwſzy/ kto
27: rym ſłyſzał/ iáko trąby mowiącey ze
28: mną/ rzekąc: Wſtąp

strona: 47

ná Obiáwienie káp. iiiij.

Liſt 47.

- 1: co ſie będzie miało dziać potym. A wneth po=
2: thym byłem záchwycon w duchu. A oto má=
3: yeſtat był wyſtáwioń w niebie/ á ná máyeſta=
4: cie był fiedzący. A then kthory fiedział/ podo=
5: bien był weyrzeniem ku kámieniowi Iálpido=
6: wemu y Sárdiowemu: á theczá była około
7: máyeſtatu podobna ná weyrzeniu ku Szmá=
8: ragdowi. A około onego máyeſthatu ſtolcow
9: dwádzieſciá y czterzy/ á ná onych ſtolcoch wi
10: działem dwádzieſciá y czterzy ſtárlzych fiedzą=
11: cych/ przyodziane ſtołami białemi/ á mieli ná
12: głowach ſwoich korony złote.
13: Tu iuz w tey roſprávie wypifałszy Apoſtoł wielmo=
14: żność máyeſtatu Páńſkiego/ poydzie dálej wypifać ro (*marg*) Dziw Páńſkich ſądow (-)
15: zmáithe á dziwne ſądy á ſpráviedliwości iego. Y iáko ie=
16: go wierni máią być včíſnieni/ á iákie máią odnoſić pocie
17: chy zá to. A iáko też niewierni frogiemi/ ták doczeńnemi iá
18: ko y wiecznemi/ plagámi máią być karáni. A gdy ſie the=
19: mu przypátrzymy/ nie tylko ciełnemi ále práwie ducho
20: wnemi oczymá ſwymy á rozmyſłaniem ſwoim/ gdyż ſły

- 21: ſzyſz iáko Apoſtoł powiáda/ iż do nie^{go} głos mowił: wſtęp
22: ku mnie wyſzſzey/ á powiáda iż to czynił nie cieiefnie/ ále iż
23: był duchem záchwycony. Tákte y káždy z nas gdy wſtąpi
24: wyſzſzey do Páná tego w duchownym rozmyſłaniu ſwo=
25: im/ wſzytko vyrzy/ wſzytko obaczy/ iż ten Pan nic bez przy
26: czyny nie czyni/ nic bez ſpráwiedliwego ſádu á bez rozmie
27: rzeniá ſpráwiedliwoſci ſwey nic nie ſpráwuie. A ſtąd bę=
28: dzieſz miał káżdą pociechę w vdręczeniu káżdym ſwoim/

strona: 47v

Roſpáwá xxiiij.

- 1: á ſnádnie będziefz ſie poſmiewáł s tych/ ktorzy będąc roſz=
2: ſzyrzeni w forthunach ſwoich/ á w złoſciwych żywociech
3: ſwoich/ pomſty á márne dokończenie żywothow ſwoich
4: przed oczymá twoimi odnoſić będą/ zwłáſzczá ci kthorzy
5: przeſłádownáli niewinnego/ bo to ieſt bicż od Páná poſtá=
6: wiony/ áby tym probował y karał wierne ſwoie/ gdyż ſie
7: żaden ozwác nie może áby był bez grzechu/ á iżby nie záſłu
8: żył ſpráwiedliwego ſádu y karánia Páńſkiego nád ſobą/
9: á iż to iemu ná potym ná wielką pociechę záwždy wycho
10: dzić muſi.
11: (*marg*) Máyeſtat co znáczy. (–)Bo pátrzy co Apoſtoł powiáda: Iż widziáł ſiedzące=
12: go ná máieſtacie/ á wzrok iego był podobien ku Iáſpido=
13: wi y ku Sárdinowi. Iáſpiſowá zielonoſć thá známiono=
14: wáłá wiecznoſć á nieſmiertelnoſć Páná thego. Czyrwo=
15: noſć álbo bláſk Sárdiow známionowáł wielmożnoſć ie=
16: go ſwiętą zápaláiącą káżdego wierneho ſwego. A iż po=
17: wiáda Apoſtoł: Widziáłem iákoby ſiedzącego ná ſtolcu.
18: Tu iáko y Ezáiáſz/ iáko y Ieremiaſz/ álbo Dániel/ nie pi=
19: ſze Apoſtoł kto ſiedziáł/ y iáki to był co ſiedziáł/ iedno iż wi
20: dziáł cóś dziwnego á żadnym rozumem nie ogárnionego

- 21: liedzącego ná łtolcu/ gdyż Bołtwá tego dziwnego á thák
22: wielmożnego/ áni żadny ięzyk wymowić/ áni żaden ro=
23: zum ogárnać nie może. Gdyż y on lud ná pułzczy w onym
24: (*marg*) ij. Moi xx. (-)fwowoleńłtwie fwoim gdy próšili Moizełzá áby im tego
25: Bogá vkazał co im o nim powiádał/ to iuż wiefz z hiłto=
26: riefy iáko łie im vkázował/ á iáko potym próšili áby gło=
27: łu iego nie łłyłzeli/ powiádáiąc iż pewnie pozdychamy.
28: Nie rozumiefy też ábyć tám Apołtoł widział łtolec álbo
29: máyełtat iáki/ ále widział dziwną á łtráłzliwą wielmo=
30: żnoć/ ktory iáko krol iáki możny ná łtolcu álbo ná máye=
31: łtacie fwoim/ łądził á rołpráwował włythko ná ziemi y
32: ná niebie.

Słuchayże

strona: 48

ná Obiáwienie káp. iijj.

Liłt 48.

- 1: Słuchayże dáley iáko Apołtoł piłze: Iż tęćzá byłá oko=
2: ło onego Máyełtatu iego. A tu łobie rozmyłłay iáko tho (*marg*) Tęćzá co znáczy (-)
3: iefł Pan łtráłzliwy łądząc nas zá złołci náłze s tego łrogie=
4: go máyełtatu łwego. Ták też łą záłię nieomyłne łluby y o=
5: łietnice iego/ iż żaden wierny by theż był w nawięthłzym
6: łtráchu y niebełpieczeńłtwie nigdy vpáć nie może/ á zá=
7: wždy bełdzie záchowan w obronie Páńłkiey/ co tho káźde=
8: mu známionuie znák widzenia tey tęćze/ ktorą Pan poło=(*marg*) j.Moi. ix. (-)
9: żyć raczył zá przymierze wiernym fwoim/ miefdy ziemią
10: á miefdy niebem fwoim.
11: Dáley powiáda Apołtoł: Iż cztery á dwádziefciá łtár=
12: cow łiefdziáło około máyełtatu ná łtolicach łwych. Tu iuż (*marg*) Cztery á dwádziefciá
łtárcow co iefł. (-)
13: pod tą łiczbą możefz rozumief włytek zbor niebełłki wier
14: nych Páńłkich/ ktory iuż tám w rádołciach łwoich vzy=

15: waią błogofławieństwá swego. Bo dwánaście Pátriár=
16: chow możelz poczyść zá poł liczby tey/ ktorzy spráwowáli
17: y vczyli ludzi w zakonie stárym/ iáko mieli wierzyć obie=
18: tnicam Páńskim/ á iáko mieli mieć nádzieię w onym ocze
19: kawaniu swoim. Dwánaście pothym Apoštołow możelz
20: poczyść zá drugą połowicę liczby/ ktorzy stánowili drugą
21: część fwiátá y wieku iego iuz po ziówieniu onego oczeka=
22: waniá Pátriárchow świętych. A tu iuz y ci fámí y wřzyfcy
23: co byli przez spráwy ich ku zupełney wierze przyřzli w ten
24: poczet mogą być policzeni.
25: Słuchayże co czynią/ Apoštoł piřze iż fiedzą. Tu iuz ro=
26: zumiey iżci thám áni fądzą áni strofuią ni w czym dekre=
27: tow Páńskich/ tylko iáko słyszylz/ fą obleceni w stóły białe
28: to iest w onę zaplátę y w onę pociechę wiáry y niewinno=
29: ści swoiey/ á nořą korony zwycięřthwá swoiego ná głó=
30: wach swoich. A iáko tám dáley będzie nápiřano/ iż tylko
31: wołaią á pádaią dáiąc chwałę temu wielmożnemu Bo

řtwu Pána

strona: 48v

Rořpráwá xxiiij.

1: řtwu Pána tego. A iákož tu nędzny człowiek ma řzacowác
2: řądy álbo spráwy Páńskie/ iákož tych wiele iest ktorzy ná=
3: rzekaią ná řądy Páńskie/ gdy fie im co nie po myřli řtanie
4: A tho słyszylz iż zbor niebieski on dwor zacny á ono kochá=
5: nie Páńskie nic inřzego nie czynią iedno řiedzą w rádo=
6: řciach swoich/ dziwuiąc fie thák dziwnym řádom Pána
7: řwego y wielmožności iego/ á nic nie myřlą o spráwách
8: nářzych/ ták iáko drudzy powiádaią.
9: Słuchayże dáley co o tym dziwnym máie=
10: řtacie Ian s. potym powieđa tymi řłowy.

- 11: Rośpráwá xxiiij.
12: A z onego máyeftatu pochodziły łyfkáwice/
13: y gromy/ y głófy/ á siedm lamp było o=
14: gniem pałaiących przed máyeftatem/ ktore łą
15: siedm Duchow Bożych. Było theż przeciwko
16: onemu máyeftatowi morze fkláne podobne ku
17: kriżtałowi/ á w poľrodku máyeftatu/ y około
18: máyeftatu czworo zwirzát/ pełnych oczu y s
19: przodku y ná zad. A pirwíże zwirzê podobne by
20: ło ku Lwowi/ á drugie zwirzê podobne było
21: ku Wołowi/ trzecie zwirzê miało twarz podo
22: bną człowieczy/ á czwarte zwirzê podobne ku
23: Orłowi lataiacemu. A to czworo zwirzát káz
24: de z nich miało po fześci fkrzydeł w koło/ á we

wnątrz

strona: 49

ná Obiáwienie káp. iiij.

Lift 49.

- 1: wnątrz były pełne oczu. Wednie y w nocy v=
2: ftáwicznie mowiąc: Święty Święty Świę
3: ty Pan Bog wfzechmogący/ ktory był y ktory
4: ieft/ y ktory ielzczę przyść ma: A gdy ony zwi=
5: rzetá dawály cześc y chwałę/ y błogofłáwień=
6: ftwo fiedzácemu ná máyeftacie/ vpádáli czte=
7: rzey á dwádzieściá ftárcow przed onym fiedzą
8: cym ná máyeftacie/ y chwalili żywiącego ná
9: wieki: á miotáli korony fwoie przed máyefta=
10: tem/ mowiąc: Tyś łam iedno godzien náłz mi=
11: ły Pánie wziąć cześc chwałę/ y zwycięftwo/ á
12: bowiemeś ty ftworzył wfzytko/ á wedle wolej
13: twoiey wfzytko ieft/ y ftworzono ieft.

- 14: Tuchmy słyżzeli co iest máyeftat Páńki/ y co iest dziw=
15: na wielmożność iego/ y co są zá sřrawy około niego. Po=
16: myřz dáley iefzče/ iáka chwałá powinna dzieie sie iemu/ y
17: dziać sie ma ná ziemi y ná niebie/ y iákie są stráchy od they
18: wielmożności iego. Abowiem tu Apořtoł piřze: Iř z one=
19: go máyeftatu ktory widział pochodziły gromy y řyřkáwi=
20: ce y rozliczne głofy/ á siedm lamp pałaiących przed máie
21: řtatem onym. Siedm lamp pałaiących iuř sam Apořtoł
22: wyłožył/ iř są siedm duchow Páńskich/ ktore pochodzą
23: z máyeftathu Páńkiego. Nie mniмайže áby było siedm (*marg*) Czo iest Duch řwięty. (-)
24: duchow Páńskich/ ále iáko Kořcioł řwięty z dawná řpye=
25: wa y wyznawa/ iř nam siedmiorákie dáry ieden Duch s.
26: s tego to řpołecznego Bořtwá pochodzący tu řprawowác
27: raczy. Nie mniмайže teř tu wedle textu áby tylko od są=

H

mego sie=

strona: 49v

Rořpráwá xxiiij.

- 1: mego siedzącego ná máyeftacie pochodzić ten Duch řwię
2: ty miał/ bo będziefz miał málo dáley/ iř w pořrzodku má
3: yeftatu był y báránek/ kthoremu teř iáko Bogu prawdzi=
4: wemu y ři řtarcy y ty zwirřethá vpadaiąc ná twarzy ná
5: řwoie cześć á chwałę dawáli. A ták od tychři tho obudwu
6: ten Duch řwięty/ ták iáko tu słyřzylř/ pochodzi do kářdego
7: wiernego Páńkiego/ nie ták iáko sie ini vnořili.
8: Coř czyni ten Duch řwięty? Oto iáko słyřzylř co Apořtoł
9: piřze: Iř słyřzał rozliczne głofy/ gromy/ y řyřkáwice. O ro=
10: zlicznelř głofy á dořyć řtrářzliwe do nářzych řřzu przycho=
11: dzą s thego tho máyeftatu Páńkiego řwiętych Pátriár=
12: chow/ Prorokow/ Apořtołow/ Ewanyeliřthow/ y Mę=
13: czenNIKow rozlicznych. A nie tylko áby wołáli ná nas/ ále

- 14: trzáfkaíą iako pioruny/ á ftráfzą iáko błýfkáwicámi złofni
15: ki fwiátá tego. A což kiedy o tho áni dbác/ áni ich fluchác
16: niehcemy. Ale co nam też zá tho przypada ábo przypáść
17: ma málo dáley vflyfzemy.
18: Morze fkláne podobne ku **krifzhtałowi** [!] możefz rozumieć
19: (*marg*) Morze fkláne co ieft. (-)
20: ten mizerny fwiát/ ktory záfzdy ieft obliczny przed máye
21: ftatem Páńfkim/ á ktory iefth omylny á fláby/ á iáko fkló
22: może być fnádnie potłoczony y wfzythki fpráwy iego/ á iż
23: ieft ták przeźroczyfty iáko krifztał przed máieftatem Páń
24: fkim/ gdyż on wfzytko wie/ widzi á przeźrzy áż do wfzyth=
25: kich wnętrzości á fkrytości iego.
26: Czwooro zwirzát możemy rozumieć zá czterzy ftany ro=
27: (*marg*) Czwooro zwirzát co ieft. (-)zlicznych ludzi ná ziemi. Bo fą mocarze tego fwiátá iáko
28: Lwi borzący w możnościach fwoich. Są theż ludzie pro=
29: ści ni ocz niedbáiący/ tylko w profotach fwoich iáko wo=
30: łowie vzywáiący tego fwiátá mizernego. Są drudzy iá=
31: ko orłowie lataiący z wynioflfemi rozumy náukámi y by=
32: ftrościámi fwoimi. Są też drudzy iuż pomierni á w pro=

ftocie fwey

strona: 50

ná Obiáwienie káp. iiii.

Lift 50.

- 1: ftocie fwey á w fzczyrości práwey vzywáiąc y żywothow
2: fwoich y wfzythkich fpraw fwoich. A ci wfzdy fą podobni
3: nieiáko ku człówiekowi. Bo ácz tę figurę niektorzy czthe=
4: rzem Ewányeliřtom przypifowáli/ ále iefzcze ná ten čás
5: Ewányeliřtowie niektorzy żywi ná fwiecie byli.
6: Coż thy zwirzethá czynią? Oto fluchay: Iż máią mieć
7: wfzędý oczy y fkrzydłá około fiebie. Tho ieft/ przegłádác/
8: przepátrowác vřtáwicznie powinni ftany y powinności

- 9: fwoie/ á w opátrznosci zázwdy fthać przed thym ftráfzli=
10: wym máyeftatem Pána fwego/ á zázwdy ku gorze wylá=
11: towác ze wlytymi pocźiwemi fprawami á poftępki
12: fwemi/ á nie wlytiko iáko bydło w ziemię wtykác głow á
13: rozmyfłow fwoich.
14: Coż ty zwirzeta dálej powinny czynić? Oto fłuchay: Iz
15: vltáwicznie máię wołác Swięthy Swięty Swięty Pan
16: Bog náfz wfzechmogący/ ktori ieft y był y iefzcze przyść ma
17: Iuż ktory ieft y był y ktory przyść ma tegoś fie náfłuchał
18: o dziwney wieczności Boftwá tego/ ktore końca áni po=
19: czątku nigdy nie miało. Kto też przyść ma/ to iuż też podo
20: bno wfzyfcy wiemy.
21: Słuchayże dálej/ gdy iuż głofy brzmią od tych zwirzát (*marg*) Cźterzy á dwádzieciá
fthárcow co czynią. (-)
22: wołájących/ iz cźterzey á dwádzieciá ftárcow vpádło ná
23: twarzy fwoie miecąc korony przed máyeftatem Páńskim
24: A tych cźtery á **dwádziecia** [!] ftárcow możemy befpiecznie
25: rozumieć dwánafcie Páthriárchow á dwánafcie Proro=
26: kow. Słuchayże czo czynią oni duchowie przebráni á iuż
27: triumphuiący/ ták iáko tu fłyfzyfz/ w koronach fwoich zá
28: zwyciętwo fwoie/ iz vpadáią ná twarzy fwoie/ á miecą
29: przed máyeftatem onym/ zdeymuiąc z głow/ korony fwo
30: ie/ á wołáią: Tyś lam iedno Pánie godzien they wieczney
31: chwały/ á nikt infzy nád cię. Tu rozumiey iz ieden Kołcioł

H 2

iuż ieft

strona: 50v

Rofpráwá xxv.

- 1: iuż ieft triumphuiący w rádościach fwoich/ á drugi iefzcze
2: ieft tu pielgrzymuiący ná ziemi. Coż ten tám triumphu=
3: iący czyni? Ato fłuchay iákiew thám rádości vżywa/ átho

- 4: słuchay komu chwałę dawa/ áto słuchay przed kim koro
5: ny miece/ to iest wyznánie niegodności swoich czyni/ iedno
6: Pánu lámemu/ to iemu podáiąc á przypifuiąc/ iż to má=
7: ią wśzytko z dobroći á z miłofierdzia iego. A gdziez tu oni
8: są co im tu mŕze náymuiemy/ álbo świeczki stáwiamy/ ál=
9: bo obrazom ich kurzymy álbo ie kropimy/ gdyż tu słyszysz
10: iż wśzyscy pádáią vnižáiąc stany swoie przed strážliwym
11: máyestatem Páná swego/ á nie potrzebuią od nas nic ie=
12: dno wŕpominánia pocźciwego/ á z rádóciámi wielkimi
13: czekáią nas do społęczności swey á do towarzyŕtwá swe^{go}.
14: A tu iuz dáley Apóstoł wywodzi/ czo dáley
15: widział s tego máyestatu świętego.
16: A to Rośprává xxv.
17: PÓtymem widział ná práwicy te
18: go ktory siedział ná onym maie=
19: stacie kŕięgi nápiŕáne wewnátrz
20: (*margin*) Káp v. (-)y z wirzchu/ zápieczętowane sie=
21: dmią pieczęći. Y widziałem po=
22: thym Anyolá możnego/ wołájącego głósem
23: wielkim: Y ktoz iest godzien otworzyć ty kŕięgi
24: álbo odpieczęthowác pieczęći ich? A żaden sie
25: nie obrał/ áni ná niebie/ áni ná ziemi/ áni pod

ziemią

strona: 51

ná Obiáwienie káp. v.

Liŕt 51.

- 1: ziemią otworzyć kŕięg/ áni ná nie pátrzyć.
2: Iam thedy bárzo plákał iż żaden nie był nále=
3: zion godnym ktoby otworzył álbo czytał kŕię=
4: gi ony/ álbo ná nie pátrzył. Tedy ieden s stár
5: ŕzych powiedział mi: Nie plácz/ Oto zwycię=
<http://rcin.org.pl>

- 6: żył Lew s pokolenia Iudá/ á plemię Dawido=
7: we/ áby otworzył kfięgi/ á odiał fiedm
8: ci ich. A takim pilno pátrzył/ á oto wnet w po
9: frzodku ftholczá/ á miedzy onymi ftárfzymi y
10: zwirzety Báránek ftoiący iákoby zábity/ má=
11: iąc rogow fiedm/ y oczy siedm/ ktore fą fiedm
12: duchow Bożych/ zefłáni ná wżytek fwiáth. Y
13: przyzedłzy otworzył kfięgi s práwice tego kto
14: ry fiedział ná máyefstacie onym.
15: Kfięgi ty ktore widział Apoštoł nic inšzego rozumieć (*marg*) Kfięgi żywotá co fą. (-)
16: nie mamy/ iedno wżytki fpráwy opftrznosci fądow á tá=
17: iemnic Pánfkich. Bo nie píze thu Apoštoł áby leżały ná
18: máyefstacie álbo pod máyefstatem/ ále w práwicy Pán=
19: fkicy. Gdyż tá práwicá/ to iest niezmierna wielmożność
20: Páná thego wżytko wie widzi pomni y fpráwuie wedle
21: możności nierozmierzonego Bołtwá fwoiego/ á wedle fą
22: dow fpráwiedliwych fwoich. A o tychci to kfięgach Mo
23: iżefz y Dawid wołał profząc/ ábyś mię moy miły Pánie
24: nie wymázował s kfiąg żywotá/ to iest z woley á z opátrz
25: ności twoiey fwiętey á s przeźrzenia twego fwiętego.
26: Słuchayże iż ty kfięgi były zápieczętowáne. O twárdełz
27: to pieczęci v tych táiemnic á v tey fkrytości Páná thego/ á

H 3

nikt ich

strona: 51v

Rośpráwá xxv.

- 1: nikt ich nie tylko otworzyć ále áni ná nie weźrzeć nie obie=
2: rze fie áni ná niebie áni ná ziemi. A my thu więc nędznicy
3: iáko czyrw álbo robacy kiedy drzewo gryzą chcemy fzáco
4: wác á rozmirzác rozumy fwemi fpráwy álbo opátrznosci
5: dziwne Páná tego. Oto fłyfzyłz nędzniku iż fie nie obrał á=

- 6: ni ná niebie áni ná ziemi ktoby nie tylko mógł zrozumieć/
7: ále áni poźrzeć ná ty dziwne á nieogárnione żadnym rozu
8: mem íprawy á táiemnice Páná thego. słyszylz iáko Ian
9: płáczę/ iż ták godnego żadnego widzieć nie mógł/ á ty fie
10: targác chcelz z omylnym rozumem swoim/ á szácowác ty
11: (*marg*) Iáko Kriftus iest Lew. (-)dziwne íprawy á opatrności Páná tego.
12: Pátrzayże co tu dáley powiedziano temu to Apoštoło=
13: wi świętemu: Oto nie płáczę/ oto iest Lew ktory zwycięzył
14: z narodu Iudá á s korzeniá Dawidowego. Lwem też ná
15: (*marg*) i. Piotr. v. (-)zywa Piotr święty czaátá ále złym/ Lwem też Sálomon
16: názywa mocarze sviátá tego. A thák pod przewilkim
17: tym káždego mocarzá pímo Lwem názywa. Ale thu iá=
18: nie miánuie iáki to iest Lew/ ábowiem ten ktory wízy=
19: (*marg*) j. Mo. xlix. (-)tko zwycięzył/ y miánuie go być z narodu Iudá/ gdyż Iá=
20: kob tego syná Iudę w błogosławieństwie swym ktore da
21: wał vmieráiąc synom swoim **miánuie** [!] go być lwem/ á opo
22: wiedział mu iż s pokolenia iego miał fie zyáwić Sylo/ to
23: iest przyšly Mefyafz á Zbáwiciel sviátá.
24: Miánuie go też tu być s korzenia Dawidowego/ gdyż o
25: (*marg*) Ezái. xi. (-)thym z dawná iáwnie Ezáiafz opowiedział: Iż s pokole=
26: nia Ieffe/ to iest z ojcá Dawidowego/ powstánie rofzcz=
27: ká/ s ktorey gáłazek wynidzie kwiát. O błogosławionafz
28: to rofzczká byłá/ ták iáko iá y Anyoł Páńlki miánuie przy
29: (*marg*) Lukafz w j. (-)poczęciu tego kwiátu świętego nam z dawná obiecánego
30: oná Mária pánná święta: kthora tho iuż iáwnie s pímmá
31: wiemy/ iż poślá z narodu Dawidowe⁸⁰ poślóu y z onym

Iozephem

strona: 52

ná Obiáwienie káp. v.

Lišt 52.

- 1: Iozephem oblubieńcem swoim/ bo by mu wedle zakonu

2: nie mogła być poślubioná by była nie łzła pospołu z nim z (*marg*) iiii. Moiz. w xxxvj. (-)
3: narodu iednego.
4: Coż dáley ten Apoštoł święty po thym płáczu swoim o (*marg*) Czemu Kriftus Báránek. (-)
5: pocieszé swoiey powiáda? Otho słuchay: Iż vřzał w po=
6: řzodku onego máyefstatu y w pořzodku onych stárcow y
7: onych zwirzát Báránká iákoby zábitego. Czemuř wřędi
8: piřmo święte zowie tego Páná á odkupicielá nářzego tym
9: Báránkiem? W stárym zakonie iefzczę/ gdyż to było z da=
10: wná przeřzano w táiemnicach tego dziwnego Bořtwá/
11: iż ináčzey nie mogł być zbáwion narod ludzki/ iedno rozla
12: niem krwie niewinnego człowięczeńtwá Pánřkiego. Te=
13: dy figuruiąc to Pan/ záváždy rořkázował łobie báránki o= (*marg*) W iij. y w iiii. Moize. (-)
14: fiárowác ná vbláganie grzechow ná on čás ludzkich do=
15: częřnych. Iáko ono y w Egipcie gdy miał pokarác Fára=(*marg*) ij. Moi. xij. (-)
16: oná á pobić w káždym domu coby fie było napirwey vro
17: dziło/ tedy krwią báránkowá kazał znáčzyć wiernym po
18: dwoie swoie/ á tám iuř Anyeli obmiyáli domy ony od ka
19: ránia onego. A to wřzytko były figury krwie tego Bárán=
20: ká niewinnego przyřłęgo/ który krwią řwá miał názná=
21: częć duřze wiernych swoich/ áby řadny řtrách řmierci/ áni
22: řadne niebeřpieczeńřthwo niemiáło řadney mocy náđ ni=
23: mi. Tegoř to Páná á Zbáwicielá nářzego gdy Ian řwię=
24: ty opowiadał iuř iáwne zyáwienie iego/ á gdy go vřzał/ (*marg*) Ian w j. (-)
25: tedy go idącego páłcem vkazał: Onořci iuř iest ten iáwny
26: á z dawná figurowány Báránek/ który nořić będzie wřzy
27: tki złořci nářze. Otořci Apoštoł święty o thym nam thu
28: Báránku powiáda/ iż go widział w pořzodku thronu/ y
29: w pořzodku stárcow y řwirzát. Pořzodek tronu znamio
30: nował/ iż on iesth iedney wielmořnořci/ iedney chwały y
31: mocy z Bogiem Oycem swoim. Theř iest w pořzodku

strona: 52v

Rośpráwá xxvj.

- 1: Itárcow y zwirząt/ tho ieft/ y ná niebie y ná ziemi mocą á
2: opátrnością swoią przez Duchá swego świętego z onego
3: społecznego máyeřtatu pochodzącego/ gdyż moc iego zná
4: mionuie sie tu przez rogi/ á opátrność iego ná niebie y ná
5: ziemi przez ony oczy/ ktore powieda Apořtoł iż widział v
6: niego. Coż dáley powiáda: Iż go widział iákoby
7: zábitego. Tho ieft prawdá iż był zábit/ ále żyw ná wieki.
8: Też było zábito tylko człowieczeńřtvo/ ále Bořtvo z nim
9: złączone było żywo ná wieki: A thák nie piřze áby widział
10: zábitego/ ále iákoby zábitego/ bo przedię y ono człowie=
11: czeńřtvo święte ożywiono było.
12: Coż czynił ten Báránek? Oto słyřyzł: Iż wziął y otwo=
13: rzył kłięgi. O wřzechmogácy nářz miły Báránku niewin=
14: ny/ gdyż słyřzimy iż żaden tych kłięg otworzyć nie może/
15: tych dziwnych řpraw á táiemnic tego dziwnego Bořtwá
16: twoiego/ iedno ty řam/ á potym ie komu raczyřz zyawiařz
17: á otwirařz przez Duchá twego świętego/ otworze nam
18: też nářz wřzechmogácy Pánie thy nędzne á zácmmione oczy
19: nářze/ ábyřmy też mogli weřrzyć w ty dziwne táiemnice á
20: opátrności y řády twoie. Aleby nam plákác z Ianem/ á
21: z onymi řtárcy vpáść ná oblicze swoie/ dawájac czeřć á
22: chwałę tobie.
23: Tu iuż dáley Apořtoł dokłáda/ co sie działo
24: gdy on Báránek niewinny kthorego widział/
25: otworzył kłięgi ony żywotá/ pořzod máyeřta
26: tu onego niebieřkyego.
27: A to iuż Rośpráwá xxvj.

strona: 53

ná Obiáwienie káp. v.

Lift 53.

- 1: A Gdy iuz wziął kfięgi/ tedi czworo zwirząt
- 2: y oni czterzy á dwádziefciá ftárcow vpa=
- 3: dáli przed Báránkiem/ máiąc káždy z nich ár=
- 4: phy/ y báńki złothe pełne wonności/ kthore fą
- 5: modlitwy fwiętych/ y fpiewáli pieśń nową/
- 6: mowiąc: Godzienieś ty wziąć kfięgi/ y otwo=
- 7: rzyć pieczęći ich/ ábowiemeś zábit ieft/ y odku=
- 8: piłeś nas Bogu przez krew swoię ze wżytkie=
- 9: go pokolenia ięzykow z ludu y z narodow/ y v=
- 10: czyniłeś nas Bogu náłzemu krolmi y kápłany/
- 11: y będziemy krolowác ná ziemi. Potymem wi=
- 12: dział y fłyfzał głofy wielkości Anyołow około
- 13: máyefťatu y zwirząt y tyfięcem tyfięcy/ woła=
- 14: iących głofem wielkim á mowiący: Godzien
- 15: ieft Báránek ktory zábit/ wziąć moc y bogác=
- 16: two y mądrość y siłę y cześć/ i chwałę/ y bło=
- 17: gofłáwieńftwo. A wżelkie ftworzenie kthore
- 18: ieft ná niebie/ ná ziemi/ y pod ziemią/ y w mo=
- 19: rzu/ y wżytki rzeczy ktore w nich fą/ fłyfzałem
- 20: mowiąc: Siedzácemu ná máyefťacie y Bá=
- 21: ráńkowi niech będzie błogofłáwieńftwo/ cześć
- 22: y chwałá y zwycięfthwo ná wieki wiekom. A
- 23: czworo zwirząt mowiło: Amen. A czterzey á
- 24: dwádziefciá ftárcow/ vpádli ná oblicze swo=

H 5

ie/ y chwałę

strona: 53v

1: ie/ y chwałę y cześć dawáli temu kthory żywie
2: ná wíek wíekom.
3: (*marg*) Táiemnicá Troyce S. (-)Tu fie iuz przypátruy pilno/ iáko fwięci duchowie the
4: dziwną wielmożność Boftwá thego chwałą/ wielbią/ y
5: wyznawáią. Przypatruy áię theż pilno/ iáko thu Apoftoł
6: przypomina/ iż pirwey fiedzácemu ná máyestacie dawa
7: li cześć á chwałę miecąc przed nim korony fwoie. A tu zá=
8: fię przypomina/ iż pádáli przed Báránkiem/ dawaiącz
9: także cześć á chwałę iemu. Támże y Duchá fwiętego pod
10: fiedmioráką fprawą wfpominác raczy. A ná kończu zá=
11: wiązał/ iż wżytko fthworzenie ná niebie/ pod niebem/ ná
12: ziemi/ pod ziemią/ y wżytko co iedno ieft/ dawáło chwa
13: łę żywiącemu ná wieki. Pátrż iż rozno wfpomina fiedzą=
14: cego ná máyestacie/ rozno Báránká/ á rozno Duchá fwię
15: tego/ á wżdy powiáda/ wżyfcy dawáli chwałę iednemuż
16: żywiącemu ná wieki.
17: A tu fie niech záuftyda on biegun/ co biega po niebye
18: (*marg*) Biegun. (-)y po ziemi z rozumki omylnymi fwemi/ co o tych fwiętych
19: Ofobach/ álbo dziwniey rozumie/ álbo omylnym rozu=
20: mem fwym ludzi wwodzi/ chcąc być znáczny miedzy ni=
21: mi/ iż thu Apoftoł rozno wfpomina doftwoieństwá tych
22: fwiętych á błogofławionych Ofob/ á iednemu tylko/ po=
23: wieda/ żywiącemu ná wieki dawa cześć chwałę y błogo=
24: fławieństwo wżytko ftworzenie ná niebie y ná ziemi.
25: A iákoż to wżytko ftworzenie dawa chwałę Pánu the=
26: (*marg*) w Pfálmie Cxlviiij. Nieme ftworzenie iáko chwałę dáie Pánu. (-)mu/ gdyż Dawid
wfpomina: Ziemiá/ niebo/ Słończe/
27: gwiazdy/ wiátr/ grad/ grom/ błýfkáwicá/ y ine wżyftko
28: ftworzenie/ áby dawáło chwałę Pánu/ á to ieft nieme/ iá
29: koż ma dawác chwałę Pánu? Ato gdy wżrzyfz fłońce/ mie

30: liąc/ gwiazdy ánoć fwiecą/ áno cie słończe ogrzewa/ áno

cie miefiąc

strona: 54

ná Obiáwienie káp. v.

Lift 54.

1: cie miefiąc w niewidomey nocy prowadzi/ co infzego czy=
2: nić małz/ iedno s tego dáwać cześć á chwałę Pánu Bogu
3: fwemu. Gdy vřrzyłz piękny kwiathek álbo ziołko iákie ku
4: pożythkowi fwemu, álbo drzewko s pięknym á wdzyęcz=
5: nym owocem/ á ktemu vřzywálz go/ á co infzego małz czy=
6: nić iedno dáwać cześć á chwałę zá to Pánu á tákiemu do=
7: brodzieiowi fwemu. Gdy cie ftráfzy grom/ wiátr/ piorun
8: błýskáwicá/ á komuřz fie małz poruczáć/ á komuřz małz du
9: fác álbo chwałę dáwać/ iedno lámemu Pánu fwemu. A
10: kogořz małz wzywác ná wřpomozenie łobie ná morzu ál=
11: bo ná inych ftráchoch fwiátá tego/ iedno lámego iego.
12: A thák toć ieřt chwałá s káždego řtworzenia Pánu temu/
13: gdyřz fie w káždím okázuie dziwna moc á wielmořność ie⁸⁰
14: A tuř iuř řłyřzał co to ieřt zá máyeřtat/ y co to ieřt řywiá
15: cy ná nim ná wieki wiekom. řłuchayře iáko Apořtoł pi=
16: řze/ iáką mu cześć á chwałę dáwali y duchowie řwięci y lu
17: dzie rozmáitych řtanow czworgiem zwirzát řfigurowá=
18: ni/ piřze: Iř pádáli ná oblicze řwoie máiáčz árphy y báni
19: złote pełne wonnořci modlitw řwiętych. Gdzieřz thu bę=
20: dzie náđzieiá nářzá cochmy o tym mieli/ iř nam tám wřzy
21: tko mieli zyednáć co nam iedno było thrzebá ná ziemi. A
22: mychmy im tu dzwonili/ kádžili/ řwiczki řtáwiáli/ y mřzy
23: ce náymowáli. Ato řłyřzyřz iř tám nic nie czyniá/ ni zá kim
24: fie nie przycyńiáią/ iedno vřtháwicřnie dáwiáią cześć á
25: chwałę onemu nieřkończonemu á niewyciężonemu Bo=
26: řtwu. Gdyřz teřz tu řłyřzyřz/ iř fie nikt nie nálařł áni ná nie=

- 27: bie áni pod niebem/ ktoby sie miał dotknąć álbo otworzyć
28: ty dziwne á fkryte táiemnice thego żadnym rozumem nie
29: rozmierzonego Boftwá/ iedno ten Báránek fwięty/ á dla
30: nas zábity/ ktoremu tu włyzytko ftworzenie vpádáiącz ná
31: oblicze fwoie powinno dáć cześć á chwałę wieczną. Sły=

łyzyłz iż zgo

strona: 54v

Rośpráwá xxvj.

- 1: łyzyłz iż zgodnemi głófy/ łyfzyłz iż iednoftáynym wołáním
2: chwałę Páná tego/ co sie nam rozumie przez thy Arphy/
3: gdyż ty nie mogą mieć cudnych głólow/ iefli nie będą zgo
4: dne náftroione.
5: (*marg*) Przyczyny fwiętych. (-)Ale fnađz oni rzeką co fwoy żebráczy płałczł łatáią czym
6: infzym niżli fámym tym Báránkiem fwiętyym á tym iedy
7: nym odkupicielem y pořzednikiem náłzym/ vymuiąc mu
8: tego/ iákoby on fám nic nie mógł bez pomagáčzow ná nie
9: bie/ biorąc to fobie ná pomoc/ iż tu duchowie fwięći mieli
10: báńki złote wonności pełne modlitw fwiętych. Słuchay
11: (*marg*) Pfal. Cxl. (-)nědzniku słuchay/ iáko Dawid woła do Páná: Niechay
12: wftąpi do ciebie moy miły Pánie modlithwá moiá iáko
13: wonność zápalona przed máyefłatem twoim. Toć iefłh
14: wdzięczna wonność/ toć iefł wdzięczna ofiárá v Páná te=
15: go/ ktora pochodzi z wierneho fercá z naboźnemi modli=
16: twámi iemu.
17: Bo łyfzyłz iż tu duchowie fwięći fpiewáią/ wołáią/ nic
18: (*marg*) Báńki złote pełne wonności. (-)infzego nie czynią/ iedno cześć á chwałę dawáią
tey wiel=
19: możności fwiętey/ á zwirzétá wołáią/ Amen. Bo tym ie=
20: łyzcze nědznym zwirzétom boiuiącym ná fwiecie trzebá/ nie
21: tylko chwałę dáwać tákiey wielmożności/ ále prośić/ pá=

- 22: dác/ płákác/ wzywác/ dziękowác zá dobrodzieystwá/ á v=
23: Itáwicznie wołác Amen: to iest/ sftán fie nász miły Pánie
24: wšytko wedle woley twoiey śwítey ná niebie y ná ziemi.
25: A toć fą wdzięczne wonności v Páná tego/ á toć fą ty peł=
26: ne báníki tych wonności przed śwítym máyestatem iego.
27: A gdy fie iuż tám doftániemy/ tu iuż nam nie trzebá iedno
28: s tymi duchy śwítymi/ ktorzy z rádością czekáią przyšcia
29: nášzego/ tákichže rádości vzywác/ ták iáko tu šlyšyšz iáko
30: tám Anyołowie śwítci rozlicznemi głófy špiewáią/ á cześć
31: á chwałę špołecznie dáiąc temu żywiącemu ná wieki wie
32: czne.

Bo šly=

strona: 55

ná Obiáwienie káp. v.

Lišt 55.

- 1: Bo šlyšyšz iż tu Apoštoł pišze/ Iž špiewáli piešń nową.
2: O wdzięcznášz to piešń nowa/ gdy iuż ono štáre przekłęcie(*marg*) Piešń nowa. (–)
3: nášze iest štárto á złamano/ y zdárt iest štáry on cirograph
4: obowiáškow przodkow nášzych/ A nowa šášká/ á nowe
5: miłosierdzie/ dármo bez wšzech zašług nášzych/ okazało
6: fie nád námi. A thęchmy piošnkę nową powinni wšyšcy
7: špiewác/ á dawác vštáwicznie cześć á chwałę zá to temu
8: tho śwítému á niewinnemu Báránkowi nášzemu/ przez
9: ktorego fie nam to wšytko šftáło/ ižechmy fą odnowieni/
10: á iáko z nowu národzeni od vpadku y od przekłęcia šwe^{gº}.
11: A bowiem iáko šlyšyšz przecž mu tę chwałę taką dawá=
12: ią/ oto šluchay co špiewáiąc mowią: Tyš iedno šam go=
13: dzien otworzyć ty kšięgi/ tyš iedno godzien šam tey chwa=
14: Ÿy. A dla czego? Otho šluchay: Ižeš fie dał dla nas zábić/
15: ižeš nas odkupił krwią šwoią z rozlicžnych narodow/ ižeš
16: nas vcžynił krolmi y kápłany przed śwítim á wiekuištym

- 17: Boſtwem ſwoim. O wielkaſz to pieſń á wdzięczneſz tho á
18: nowe ſpiewanie nam wſzytkim/ gdyż iuż pewnie wiemy
19: co ſie nád námi ſtáło w tym nowym odnowieniu żywo=
20: tow náſzych. To iuż iákochmy ſie ſtáli krolmi y kápłany/
21: y iákie mu ofiáry ofiárować mamy/ iużechmy ſie náſłucháli.
22: A iż tu duchowie ſwięći powiádaią iż będziemy
23: krolować ná ziemi: Nie mnimayże ábyć thu ſtępić mieli
24: ná to krolowanie/ ále to ieſt wielkie kroleſtwo czo im ieſth
25: Pan obiecáć raczył: Iż będziecie ſádzić zemną wſzytko po (*marg*) Mátt. xix. (-)
26: kolenie ludzkie. Nie mnimayże teſz áby mieli dekretá fero=
27: wác álbo áktá iákie piſáć/ ále iż vſtháwicźnie będącz przy
28: Pánu ſwoim/ będą ſie przypátrować dziwnym ſádom/
29: ſprávam/ ſrogóciám/ y miłofierdziu ſwięthemu iego/
30:
31: iákie to będą tám kroleſtwá y triumphy ich nád tymi kto=
32: rzy ie przeſłádownáli ná ziemi.

strona: 55v

Roſprává xxvj.

- 1: Słyſzyſz teſz o niezliczoney wielkoſci Anyołów ſwiętych
2: (*marg*) Nikomu chwałá iedno Pánu ſámemu. (-) wielkim głoſem wołáiących á dawáiących
czeſć á chwa=
3: łę y ſiedzącemu ná máyeſtacie y Báránkowi. Słyſzyſz teſz
4: iuż iż nákoniec y káſzde ſtworzenie/ thák ná niebie iáko y ná
5: ziemi/ dawa chwałę iemu. Iákoſz then ma ſthánać przed
6: tym máyeſtatem ſrogim/ ktory ſmie inſzemu ſtworzeniu
7: álbo chwałę dáwác/ álbo ſobie ná iákie wſpomózenie wzy
8: wác/ gdyż iáko ſłyſzyſz wſzytko ſtworzenie nazacnieyſze v=
9: pada przed tym ſrogim máyeſtatem tej dziwney wielmo
10: ſnoſci/ iemu ſámemu przypifuiąc moc á zwirzchnoſć ná
11: niebie y ná ziemi á nikomu inemu: iemu ſámemu przypi=

- 12: łuiąc wŕzytki bogáctwá y ŕzáfárfthwá wŕzech ŕkárbow ná
13: niebie y ná ziemi: iemu łámemu mądrość/ ŕpráwę/ y opá=
14: trzność ná niebie y ná ziemi: iemu łámemu cześć á chwa=
15: łę y błogóŕłáwienŕstwo ná wieki wiekom/ Amen.
16: A gdzieŕz lie thy profty nędzniku vciec chceŕz o iákie wŕpo=
17: mozenie w iákieu nádziei álbo w vdręczeniu ŕwoim/ iedno
18: do tych dziwnych obfitości/ á do tych niezmierynych ŕkár
19: bow/ álbo thákze o obronę/ o pociechę/ álbo o iákie wŕpo=
20: mozenie w včífkoch ŕwoich/ iedno do tego kthorego moc
21: ieŕt nád wŕzytkimi moczárzmi ná niebie y ná ziemi/ ktore=
22: go mądrość/ opáthrzność/ miłofierdzie ieŕt nieŕkończone/
23: nád wŕzytko ine ŕtworzenie ná niebie y ná ziemi/ co to wy=
24: znawáię y Anyeli Páńŕcy/ iáko ŕłyŕzylŕz/ y wŕzyŕcy ŕwięci/ á
25: przebráni duchowie niebieŕcy/ y wŕzyŕcy ini moczárze ná
26: ziemi/ pod ziemią/ w morzu/ y ná wŕzytki ŕtrony ŕwiáthá tego.
27: (*marg*) Anyelŕki vrząd. (–)Bo ácz Anyeli ŕwięci ŕą ŕługámi á pomocniki
28: y ŕtrożmi náŕzymi thu ná ziemi/ á wŕzákoż od nas żadney
29: chwały áni chłuby tu nie potrzebią/ ták iáko ono powie=
30: (*marg*) Thobi. xij. Niżey xix. (–)dáli y Tobiaŕzowi/ y temu to Apoŕtołowi náŕzemu Iano=
31: wi ŕwiętemu/ gdy chcieli vpadác przed nimi. Abowiem

tho oni

strona: 56

ná Obiáwienie káp. vj.

Liŕt 56.

- 1: to oni czynią ŕ povinności ŕwoiey á z roŕkazánia Páńŕkie=
2: go. A to ich nawiętŕza chwałá y pociechá/ iż tu pátrzą ná
3: pocźciwe żywoty á ŕpráwy náŕze/ á iż nas máię doprowá
4: dzić do oney ŕpołeczności á wieczney roŕkoŕzy ŕwoiey. Bo
5: teźci nam ŕwieci y ŕłuży ŕłonce wŕzytkim/ tákze y mieŕiác/
6: ále przedię od nas żadney chwały nie potrzebuie.
7: A ták iużby lie nam teź czás obaczyc/ á opuŕciwŕzy wymy=

- 8: Źy á rády ludzkie/ ktore nam czynili dla ofiar á dla poży=
9: tkow swoich/ wwodząc nas do chwały infzemu ftworze=
10: niu niż Pánu temu/ vpadńmy póspółu s tymi duchy fwię
11: temi przed tym fwiętym máyeftatem Páná tego/ dawá=
12: iąc wiekuiftą cześć á chwałę iemu ná wieki wiekom Am.
13: A tu fie iuż dziwuymy co fie potym działo/
14: gdy iuż ten Báránek fwięty poczał otwiráć ty
15: pieczęći á ty fkrytości táiemnic fwo=
16: ich fwiętych.
17: A to będzie rofprawá xxvij.
18: A Vźrzałem gdy iuż otworzył bá
19: ránek pieczęć pirwfzą/ y vřlyřza
20: łem iednego ze czterech zwirzat (*marg*) Kap vj. (–)
21: mowiąc ku mnie iákoby głósem
22: gromowym: Podź á pátrz: á vź
23: rzałem. Ano koń biały/ á ktory siedział ná nim
24: miał łuk/ y daná mu ieft koroná/ á pořzedł bo=
25: rząc á wyciążąc/ á iżby zwyciężył. A gdy o=

tworzył

strona: 56v

Rořprawá xxvij.

- 1: tworzył pieczęć wtorą/ vřlyřzałem drugie zwi
2: rzę/ mowiąc: Podź á pátrz. A wyřzedł potym
3: drugi koń płowy/ á siedzącemu ná nim/ daná
4: ieft moc áby podniořł pokoy ná ziemi/ á iżby fie
5: ludzie řpółu bili/ á dan mu ieft miecz wielki.
6: Tu iuż Pan oznaymiwřzy Apořtołowi tháką wielmo=
7: żność máyeftatu Bořtwá řwego/ oznaymiwřzy moc/ opá
8: tržność/ obronę swoię nád przebránemi řwemi/ á iżby fie
9: nic nie lękáli áni trwořyli w nawięthřzych niebefpieczno=

- 10: ściach swoich gdy będą w nawiętżym prześladowaniu te
11: go swiata/ gdy nad nimi będzie święta ręka á opátrznosc iego.
12: Tu iuz dáley oznáymowác raczy w tych swię=
13: tych táiemnicach swoich/ co fie ma dziać álbo miało ná
14: (*marg*) Koń biały (-)ziemi dziac/ aż do świętego przyfcia iego. A to napirwey
15: pod figurą tego tho konia białego/ á fiedzącego ná nim/ z
16: łukiem á s koroną/ iż miało iáko strzała z łuku ná swiath
17: wybieżec á wynidz słowo Pánfkie á tho nowe poselsthwo
18: ktore on ná swiat przynieść raczył s táiemności zákrytych
19: tego dziwnego Boftwa swego. Abowiem przez białosc
20: konia tego známionuie fie poselstwo wefela/ nádzieie do=
21: brey/ y pokoiu. Ten ktorj fiedział ná nim miał koronę zwy
22: (*marg*) Siedzący ná koniu z łukiem w koronie. (-)cięftwá ná głowie swoiey. A ktoż
to był? Otho byli swięci
23: Apoftołowie/ Męczennicy/ á wyznáwácze woley á słow
24: swiętych iego/ ktorzy zwyciężywży wzięli korony zapłaty
25: swoiey ná głowy swoie. Tákze y dziś fą wżyfcy wyznáwá
26: cze prawdziwego słowá á woley prawdziwey Pána tego
27: ktorym fą dáne hoyne korony á obietnice wżędy w písmie
28: swiętym zá státeczności ich á zá wierne wyznawanie ich/
29: ták iáko o tym wiele písmá mamy/ á wielkie korony fą o=
30: biecáne y dáne káždemu z nich.

strona: 57

ná Obiáwienie káp. vj.

Lift 57.

- 1: Aleby ták snadz kto rzekł: A iákoż tho zwyciężyli/ wżák
2: ie pobito/ wżák y dziś ci wyznáwácze tego słowá iego w
3: nawiętżym wzgárdzeniu y wćifnieniu fą? wiemy iáko A=
4: poftoły wiązano/ bicżowano/ á ná koniec pomordowa=
5: no. Ale pátrżay á słuchay iákie zwycięftwá ich/ iuz oni zá
6: to odniefli korony swoie/ á náuka ich á słowá ich burzą y

7: wyciężą wżytęk fwiát/ ták iáko pińmo poświadcza/ iż nie
8: tylko mocy ziemkie/ ále y forty piekielne nic nie mogą prze
9: ćiwko niey á bárzo łą ołfábiály. A iż ieden mowił ku Apo
10: łtołowi ze czterzech zwirząt/ to známionuie iż łie ty dziwy
11: tego pośelńtwá świętego á nowego miály dziać ná zyemi
12: á nie ná niebie.
13: Pátrzayże dáley/ iż diabeł nigdy nie zámieszka/ áby bo=
14: źnice swoiey nie przytáwił do kościoła Páńkiego z dopu
15: łzczenia iego/ gdyż otho ślyśyśz: Iż zá tym koniem białym
16: wnet wybieżał koń ćifáwy álbo płowy/ á ná nim łiedzący
17: z mieczem z wielkim/ á daná mu ielth moc áby podnioł
18: pokoy ná ziemi áby łie ludzie bili. O łrogilz to iezdziec po=
19: włtał z dopuśzczenia Páńkiego/ ták iáko tu ślyśyśz/ iż mu
20: ielst daná moc áby podnioł pokoy ná ziemi/ ná tym koniu
21: ćifáwym/ ktora łierć ielst podobna ku ogniewi zápaláią=
22: cem/ y s tym ośtrym mieczem łwoim. A bowiem oto po
23: włtali wnet fáłzerze á gwałtownicy łłowá łzczyre⁸⁰ Páń=
24: łkiego/ ktorzy palili iáko ogniem/ á wycináli iáko mieczem
25: s tego fwiátá nędznego/ odwodząc nędzny narod łudzki
26: od tey łzczyrey białoći y od oney złotey korony onego pir=
27: wźego połła wdzięcznego. Do czego nie trzebá wiele wy=
28: wodow/ dofyć łie tego oczy náłze nápatrzyły iáko tych ći=
29: ławych łzkap wiele dziś biega/ borząc/ łłumiąc/ á zánilzcá
30: iąc/ á práwie mieczem wyłiekáiąc thę białoć á łzczyroć
31: woley á náuki Pána tego.

I

A łłuchay

strona: 57v

Rośpráwá xxviiij.

1: A łłuchay iáko im daná ielst moc podnieć pokoy ná zie
2: mi/ kto przecćie hiłtorie/ dozna tego iáłnie/ iáko zázwdy

- 3: tácy burzyciele prawdy Páńskiey podnošili pokoy ná zye=
4: mi/ á iáko wiele krwie fie zázdy lało przed thym frogim
5: á podniefionym mieczem ich. Iáko iuż fnadź y po ty czáli
6: żywotow náleznych wiele ten frogi iezdziec ná tey szkápíe cífá
7: wey y s thym mieczem oftrym swoim podnoši pokoiu ná
8: ziemi/ ták iż fie vlicámi krew leie z wiernych Páńskich.
9: A ták dla miłego Bogá ftrzeźmy fie tych ták frogich á o=
10: krutnych naiezdniow á boiownikow fwiátá tego/ á idź=
11: my rádźzey zá tym koniem białym/ y zá tą koroną zwycię=
12: ftwá/ ktorą tu nam Pan nález opowíádác raczy/ to iest/ zá
13: tym słowem Páńskim prawdziwym. Gdyż tu nam zná=
14: mionuie thá białość pokoy/ łáfkę/ nádzieię/ á pewny znák
15: miłofierdzia Páńskiego/ y wšytkiego dobrego ná zyemi y
16: ná niebie/ ábychmy fie potym doftáli do they społęczności
17: fwiętey/ ták iákochmy o niey słyszeli/ wychwalájącz wie=
18: cznie siedzącego ná máyestacie y z Báránkiem j z Duchem
19: fwiętym/ áa wieki wiekom Amen.
20: A iż thu Apoštoł powíáda/ iż iedno ze zwirząt vkażáło
21: mu tę táiemnicę/ ktora fie miálá dziać ná ziemi/ thoć ták
22: włáfnie miáło być/ iż o ziemskich rzeczach teź ziemskiemu
23: zwirzęciu rošpráwowác przyftáło/ co fie ná potym dzyać
24: miáło ná ziemi.
25: Tu iuż dáley Apoštoł powíáda fwiátu/ co
26: fie ná nim ná potym dziać miáło/ á co widział
27: gdy Báránek otworzył y trzecią y czwarthą
28: pieczęć/ A co miał niewdzięczny fwiát ćirpyeć
29: od głodu y od moru zá wzgárdzenie
30: Słowá Páńskieyego.

- 1: A to Rośpráwá xxviiij.
- 2: A gdy otworzył pieczęć trzecią/ wślyfzałem
- 3: trzecie zwierzę/ ku mnie mowiące: Podź/
4: á pátrzay: y vyrzałem. A oto koń czarny/ á ten
5: co siedział ná nim miał wagę w ręku swoich/ á
6: wślyfzałem głos od czterech zwirząt/ mowią=
7: cy: Iż Chenix pśzenice zá pieniądż ieden/ á trzy
8: Chenixy ięczmieniá też zá pieniądż ieden: á ole
9: iowi á winu ábyś nic nie szkodził. A gdy otwo
10: rzył pieczęć czwartą/ ślyfzałem głos czwarte=
11: go zwirzęciá/ mowiącego: Podź á patrzay: y
12: vyrzałem. Alifci koń blády/ á ten co ná nim sie
13: dział/ imię iemu śmierć/ á piekło szło zá nim/ á
14: daná iest moc iemu zábić czwartą część ná zie=
15: mi/ mieczem/ głodem/ śmierciá/ y zwirzęthy
16: ziemskimi.
- 17: Ślyfzelifmy máło wślyfzey co nam otworzenie przez o=
18: nego Báránká pirwzey pieczęći známionowáło/ tho iest/
19: koń biały y ná nim w koronie z łukiem siedzący/ ábowim
20: to známionowáło śczyre słowo Páńskie/ pełne nádzyeie
21: y zapłaty/ ktore ná świat iáko strzálá z łuku wyniść miá=
22: ło. Ślyfzelifmy theż co nam známionował koń ćifáwy/ y
23: ná nim z ośtrym mieczem siedzący/ kthory z dopuśzczenia
24: Páńskiego podnosił pokoy ná ziemi/ to iest/ fáłszerz á wy=
25: wroćcá onego słowá prawdziwego Páńskiego/ á zburzy=

- 1: ciel wśzelkiey láski/ miłości/ y pokoiu ná ziemi. A tu iuz śłu
2: chaymy co zá pomśty náłláduią tych ktorzy wzgárdziw=

- 3: łzy onego piwłzego wdzięcznego iezdcá/ vdáli fie zá thą
4: łzkápą cífáwą/ á wzgárdzili łzczyrość á białość wierneho
5: łłowá Páńłkiego/ gdyż to od wieká nigdy bez pomłty nie
6: było. A tu łłuchay co Apołtoł powiáda.
7: (*marg*) Koń czarny. (-)A gdy vyrzał otworzoną trzecią pieczęć/ iż widział koń
8: czarny á łiedzającego ná nim z wagą/ y iáko łłyłzał głófy o=
9: powiádáiące wielki głód á wielką drogość ná ziemi:
10: Abowiem czarny koń nic inłzego nie známionuie/ iedno
11: czarność á sśiniáłość człowieká ku łmierci podobnego/ á
12: wagá w ręku tego ná nim łiedzającego drogość á wielki nie
13: dołtátek ná ziemi włzycznego. Abowiem thá miárká Che=
14: (*marg*) Chenix co iest. (-)nix/ ták iáko łie tu włpomina/ była to miárká ná iednę o=
15: łobę czymby łie ná ieden dzień wychowác mogłá. Pie=
16: niądż też łrebrny Rzymłki wiemy też co ná on čás ważył/
17: ták iż ten głos Apołtołowi opowiáda/ iż miárká iedná po
18: iednemu łrebrnemu pieniądzu bić miáłá. In łummá/
19: Włzycznym niewdzięcznikom á wzgłrdzłczóm łłow á ná=
20: pominánia Páńłkiego obiecuie thu Pan zówždy głód/ nę=
21: dzę á niedołtátek ná ziemi/ iż blednąć á czyrnieć á zdychác
22: mułzą przed łrogiemi plagámi Páńłkimi. Co łie to oka=
23: záło y zá czáfu Eliałzá y Elizeułzá/ y w Ieruzalem/ y w
24: Rzymie wielekroć/ y włzędy ná ziemi/ iuż y zá czáłow á pá
25: mięci náłzey.
26: (*marg*) Wzgárdzenie páńłkie (-)Abowiem iákoby też to/ zá łpráwiedliwym łádem Páń
27: łkim/ ináčzey być miáło/ iż gdy kto wzgárdzi on prawdzi
28: wy á wdzięczny pokarm niebieski álbo chleb on łwięthy/
29: ták łłowá Páńłkiego iáko y łwiátości prawdziwych z nie
30: bá nam podánych/ áby tymże grzechem nie miał być ka=
31: ran wedle obietnic Páńłkich iákim grzełzy. A przyczyta=

strona: 59

ná Obiáwienie káp. vj.

Lift 59.

- 1: my tho więc czałom złym álbo fuchym álbo mokrym lá=
2: tom. Ale niewierz temu fbyć tho tobie fuchy álbo mokry
3: rok czynił/ ále ty łobie łam tho czyniřz y fuchy y mokry rok/
4: gdyż zá grzech twoy obiecał tobie Pan dáć ziemię niepło=
5: (*margin*) i. Moi. iiiij. v. Moize. xxviiij. (–)
6: dna/ á będziec iáko mácochá ćirnie y ofet rodząca/ á niebo
7: iáko miedziáne á nie puřćić nigdy rofy s łiebie wedle po=
8: trzeby czałow łwoich. A ktoryż ieřt więćřzy grzech v Pána
9: tego iedno wzgárdzenie łłowá iego łwięćtego/ gdyż nam
10: to łam głořno obiecować raczy: Iż ieřli będziecie łłucháć (*margin*) v. Moize. xxviiij. (–)
11: łłowá á vpominánia moiego/ łkárbow y dobrodzieyřth=
12: wá z ziemie vżywáć będziecie. A ieřliże wzgárdzicie łłowá
13: moie/ y głod y miecz poniřczy was.
14: A przytym łłuchay/ iáko iednák Pan przedię y w gnie= (*margin*) Winá á oleiu nie zárażay
(–)
15: wie łwoim wiernych łwych opuřczáć nie raczy/ gdzie ták
16: rołkázowáć raczy temu łiedzącemu ná tey czarney łzkápie:
17: Iż oleiu á winá ábyř nie obrażał. O wřzechmogácy á mi=
18: ły Pánie toż thy záwždy znaydziesz co małz zołtháwić dla
19: wiernych łwoich/ á czym ie opuřthrowáć małz czału gnie=
20: wu á pomłty łwoiey. Wino á oliwá łą pokármy zdrowe/
21: á pomiernie vżywáne nápoły zá lekárřtwo mogá być ro=
22: zumiáne/ á thu Pan znáczy/ iż wierne łwe y przy zdrowiu
23: záchowáć/ y pomiernie záwždy żywić y opuřtrowáć raczy.
24: Azałz nie opuřrzył Eliałzá gđj mu krucy owoce ná puřczá (*margin*) iij. kro. xvij (–)
25: nořili? Azałz nie opuřrzył oney niewiałtki Sáreptánłkiey
26: gđy iey záwždy przybywáło oleiu we dzbanie iey? Azałz
27: nie opuřrzył Dánielá miedzy łwy zgłodniáłego? Azałz tá

- 28: kich przykłađow málo mamy/ iż nigdy Pan swoich wier (*marg*) Dáni. xiiij. (–)
29: nych nieopuřczał/ gdy niewierniki karác raczył. A thák
30: cieřmy fie y tymi obietniczámí wdzięcznemi Páńfkimi/ y
31: tymi przykłađy pocieřzliwemi/ iż Pan wiernych řwych ni=
32: gdy nie opuřci/ á nie lękaymy fie řadnego niebeřpieczeńřt=

I 3

wá řwiatá

strona: 59v

Rořpráwá xxviiij.

- 1: wá řwiatá tego gdy bęđziemy wiernie duřác iemu á cho=
2: dzić wedle woley iego.
3: Sluchayře drugiey pomřty ná thy niewierniki á ná thy
4: wzgárdziciele álbo wykrętácze řłowá wiernego Páńfkie=
5: go/ iż oto Apořtoł powiáda: Iż gdy byłá otworzona pie=
6: częć czwarta/ widział koniá bládego á ná nim řiedzácego
7: co gi řmierciá zwano/ á zá nim doł álbo piekło. Thu iuř
8: wiele wywodow nie trzebá/ gdyř tho řam Pan wyłóżył iż
9: to ieř řmierć. A theř iuř o tym wiele nieomyřnego piřmá y
10: przykłađow mamy/ iáko wielekroć Pan záwřdy karał
11: niepořluřzne řłowu řwoiemu okrutnemi mormi/ dziwne
12: mi á frogimi řmierciámí/ wrzody/ niemocámí/ y vpadki
13: (*marg*) iij. Mo. xxj. (–)rozlicznemi. Iáko przodki nářze węře kałáły/ iáko ich wie=
14: le zdycháło/ iáko fie to dzieáło w Rzymie y w Ieruzalem/ y
15: zá pámięci nářzey w rozliczných kráinách/ álbo y iefzcze do
16: tych czáłow dzieie/ iuř o tym y piřmá y wiadomořci dořyc
17: mamy/ iákie záwřdy ná niewierniki pomřty przypadáły/
18: tákře fie y wiernym miedzy nimi wiele dořtawáło.
19: (*marg*) Wierni nie ginie. (–)A wřzakoř tu vmiey rozeřnác řáđ Páńfki/ bo iáko málo
20: wyřřzey czáłu frogořci głodu rořkazał Pan wino y oley zo
21: řtáwić řpokoiem dla wierných/ tákře theř thu tey márney
22: řmierci nie dopuřcza iedno czwartej częřci narodom ludz

- 23: kim szkodzić/ aby przedsię wypenił kąkol ze pszenice.
24: A chociayby fie też tám y wierny kthory zámieřzał miedzy
25: tym kąkołem/ tedy to iuż wiesz s piłmá świętego nieomył=
26: nie/ iż rozna śmierć tego od tego: bo ow vmiera ná pomřtę
27: á ná vpadek wieczny: á ow záfię nigdy nie tráci áni odmie
28: nia pociechy swoiey. A krocuchny mař przykład ná dwu
29: (*marg*) Luk. xxiii. (-)łotru około Páná zámieřzonych/ czo ieden zá pociechę od=
30: niołł/ á drugi też z iáką nádzieią sřzedł/ taką też zapłáthę
31: wziął.

A iż też tu

strona: 60

ná Obiáwienie káp. vj.

Liřt 60.

- 1: A iż fie też tu wřpomina iż zá tym koniem blády m/ kto=
2: ra bárwá iest ciálá vmárłego/ idzie piekło/ á w řydowřkim (*marg*) Grob. (-)
3: ięzyku řtoi iż idzie grob álbo doł/ tenći doł zá káždym řmer
4: telnyma álbo vmárłym zázřdy idzie. Ale wiernemu gro=
5: bem á niewiernemu řrogim dołem álbo piekłem nářwan
6: być moře.
7: Tu iuż dáley Apořtoł powiádá co widział
8: gdy byłá otworzona pieczęć piąta/ tho iest/ w
9: iákim řtanie řą wierni Páńřcy/ ktorzy poginę=
10: li w řtałřciach řwoich dla řłowá Páńřkiego/
11: y dla řwiętego imieniá iego.
12: A to iest Rořprává xxix.
13: A Gdy byłá otworzoná pieczęć piątha/ wi=
14: działem pod ołtarzem duře ludzi zábitych
15: dla řłowá Bořego/ y dla řwiádectwá ktore o=
16: ni mieli. A wołáli głřsem wielkim mowiąc:
17: Czemu wřdy miły Pánie/ kthoryř iest řwięty
18: á prawdziwy/ nie řádziřł á nie pomřciřł fie ná

- 19: łzey krwie nád tymi kthorzy miełzkáią ná zye=
20: mi? A dano z nich káždemu fthołę białą/ á po=
21: wiadano im/ áby ielzczę s pokojem byli do
22: czáfu máłego/ aż będą wypełnieni połpołu z ni
23: mi fłużący/ y brácia ich/ kthorzy też iáko y oni
24: máią być pobići.

I 4

A gdy iuż

strona: 60v

Rołpráwá xxix.

- 1: A gdy iuż Duch święty przez ziówienie łwoie Apołtoło
2: (*marg*) Iákiego łtanu wzywáią wierni po łmierći. (-)wi temu łwiętemu obiáwił pomłthę
złófnym á zapłáthę
3: wiernym/ tu iuż dáley obiawia/ iákiego łtanu wierni Páń
4: łcy wzywáią po łmierciach łwoich zá łtałóści łwoie/ áby
5: łie żywi nic nie łękáli żadnych łtráchow łwiátá tego w łta
6: łłóciach łwoich. Bo łłyłzyłz co Apołthoł piłze/ iż będąc w
7: tym záchwyceniu/ gdy byłá otworzoná pieczęć piąta/ Iż
8: widział dułze ludzi pobitych dla imieniá Bożego pod oł=
9: (*marg*) Mádrol. ij. (-)tarzem. Sálomon łzyroko nápiłá o błogółáwieńłtwye
10: duchow wiernych Páńłkich/ w iákim bełpieczeńłtwie/ w
11: iákich opáthrznołciach/ á w iákich rádółciach łą w ręku
12: Páńłkich/ á iż łie ich iuż tám żadny łtrách áni przygodá do
13: łknąć nie moze. Tu záfię Apołtoł powiáda/ iż ie widział
14: (*marg*) Co ielł ołtárzy. (-)pod ołtarzem. Coż to ielł zá ołtarz? A to łłuchay: Ołtarz
15: w zakonie łtárym ná którym ofiáry oddawáli álbo ofiáro
16: wáli ludzie zá grzechy łwoie/ nic nam inego nie figurowáł
17: iedno Pána náłzego Iezufa Kriłtułá/ który iuż ołtáteczną
18: ofiáre ofiłrowáwłzy Bogu Oyczu łwemu/ oddáł nas iuż
19: wierne łwoie włpráwiedliwione ná wieki iemu. A toć ielł
20: ten łwięty ołtarz náłz y thu ná ziemi y tám ná niebie/ pod

- 21: ktorim ołtarzem á pod bełpieczeńftwem iego wftáwicznie
22: wierni iego wzywáią pokoiu/ rofkofzy/ rádości/ y káždego
23: bełpieczeńftwá łwego. A pod thegoc to ołtarzá mocą y o=
24: pátrznofcią widział then Apoštoł święty dułze wiernych
25: Páńfkich/ ktorzy mocno á wiernie łtali przy imieniu iego
26: łwiętym/ y przy wyznawániu iego.
27: Abowiem łłyłzyłz tu iż tám nie widział áni mnichow w
28: kápicach/ áni rogátych bieretow/ iáko ie málárze máluią
29: pod płáłzczem pánnny Máriey/ gdyżby łie oná zá to włty=
30: dáć mułiáá/ ále łłuchay á łłuchay kogo widział/ kthorzy
31: łtali mocno przy łłowie Bożym/ y łwiádectwo o nim da

wáli.

strona: 61

ná Obiáwienie káp. vj.

Liłt 61.

- 1: wáli. A což to iełt zá łłowo Boże? Šłuchay co tenże Apo=
2: łtoł o nim powiáda: Iż ná początku było Šłowo/ á Šłó=
3: wo to było Bog. Przy tymći to Šłowie mocnie łtalići lu (*margin*) Ian w j. (-)
4: dzie łwięći ktore widział ten Apoštoł błogofłáwiony pod
5: tą opátrznofcią tego to náłzeho ołtarzá łwiętego.
6: Dáley łtoi/ Iż wyznawáli łwiádecthwo iego. Boć nie
7: dołyc iełt ná tym/ iáko łam Pan powiádać raczy/ mowić
8: Pánie Pánie/ ále wyznawác tego Páná/ wyznáwác wolą (*margin*) Mátt. vij. (-)
9: á połtánowanie łwięthe iego/ A nákoniec y zdrowie y ży=
10: wot łwoy lekce powážyc dla imieniá iego. Bo ábyłz teź tak
11: nie rzekł/ iż thu Apoštoł nie powiáda áby kogo inłzeho wi=
12: dział iedno pobite dla imieniá Bożego? Acźci łie prawdá
13: rzec mułi/ iżci wiewłzy łą wyznáwácze they prawdy Pán=
14: łkiey ktorzy ią pieczętowáli áłbo pieczętuią krwią áłbo ciá
15: ły łwemi/ Ale rowną Pan y tym zapłátę zołtáwić raczył/
16: ktorzy tu dobrowolnie vmartwiáią á ydreczáią ciála łwo

- 17: ie/ odeymuiąc im wŕzytki ŕwe wole/ á wŕzytki márne poŕą
18: dliwoŕci ŕwiátá tego/ á żywą łobie żywoty ŕwemi poczci=
19: wemi/ łtoiąc przy tym łłowie ŕwiętym/ á wyznawáiąc y
20: wielmoŕnoŕć iego/ y wołá y poŕtánowanie ŕwięte iego/ á
21: gotowi przyjąć y łcirpieć wŕzytko złe y dobre dla tego imie
22: niá iego ŕwiętego.
- 23: Słuchayŕe dáley co powiáda Apoŕtoł/ czo czyniá pod (*marg*) Głos ŕwiętych. (–)
24: tą opátrznociá Páńłką ci duchowie ŕwięci iego/ oto piŕze:
25: Iŕ wołáią czemu Boŕe prawdziwy nie pomŕciłŕ krwie ná
26: łzey nád tymi ktorzy mieŕzkáią ná ziemi. A tu nie mniamay
27: my ábyć wołáli głofy ciełefnemi álbo człowieczymi/ Bo
28: łłyŕzałeŕ gdy zábił Kaim Ablá/ iŕ Pan powiádał/ głos z
29: ziemi niewinny wołá do mnie. Słłyŕzałeŕ theŕ gdy miał (*marg*) j. Moi. iiij. (–)
30: Pan podnieŕć frogá rękę ŕwoię ná miáŕthá Sodomŕkie/ iŕ
31: powiádał/ głos grzechu á frogoŕci wołá do mnie o pom= (*marg*) j. Mo. xviiij. (–)

Roŕprawá xxix.

- 1: łtę. A toć iełt głos ludzi niewinnych/ kthory wŕtáwicznie
2: brzmi w wŕzoch Páńłkich/ á łámá ŕpráwiedliwoŕć wołá á
3: vpomina Páná ná pomŕtę złofliwych/ ktora ich nigdy o=
4: minąc áni omylić nie moŕe/ gdyŕ ŕłyŕzyłŕ iŕ then głos ŕprá=
5: wiedliwoŕć á ŕwiątobliwoŕć przyczyta Pánu temu.
- 6: Nie mniemayŕe teŕ áby ludzie álbo duchowie ŕwięci prá=
7: gñeli iákiey pomŕty nád nieprzyacioly ŕwoiemi/ owŕzem
8: ŕie iełzche powinni modlić zá nimi. Ale iákoŕ ŕłyŕzał iáki to
9: iełt głos ich/ iŕ Pan wŕtáwicznie widzi á ná pieczy ma nie=
10: winnoŕć á krzywdę wiernych ŕwoich/ áby ŕie tym ciełzyli.
11: A niewiernicy áby ŕie wŕtráłzyli tym/ á drzeli przed tą ŕprá
12: wiedliwoŕciá Páná tego/ wiedzáć iŕ ten głos wŕtáwicznie

- 13: ma Pan w wżoch swoich ná ziemi y ná niebie/ áby nigdy
14: niewiernik á złośliwy nie wżedł bez pomłty/ á wierny áby
15: zówždy zołtał przy pociefze swoiey. A by sie thu o tym pi=
16: łmá álbo przykłády wieść miály/ co sie zówždy wiernym
17: á co niewiernym działo/ y pioráby nie sftáło/ to iuz łoby
18: tám powoli rołzczytác możelz.
19: Słuchayze co zá pociechę dawa Pan zá thy łtałości ich
20: (*marg*) Stoły białe. (-)tym wiernym swoim/ Słyzlyz że im dano łtoły białe.
21: Tu iuz bez wykłádu káždy sie domyflíc może co tho ma ro=
22: zumieć iż im łą dáne łtoły białe/ daná im ielth pociechá á
23: pewna obietnicá/ iż nigdy nádzieiá ich á zapłátá ich im o=
24: mylna być nie może/ á iż w nádziei á w opáthrzności Pán
25: łkiey doczekáią/ powłtawłzy s ciály łwemi/ oney wieczney
26: zapłáthy swoiey/ dziwnemi á nieomylnemi rádofciámi á
27: pociechámi nápełnioney/ gdyż im rzeczono/ odpoczyway
28: cie ták ná máły czás w pokoju/ áż sie nápełni liczbá bráciej
29: wálzey/ to iuz rozumiey iżci tám łam w pokoju á w odpo=
30: czywaniu/ á w wdzięczney á nieomylney nádziei swoiey.
31: A iż tu głos powiádá iż temu odpoczywaniu ich máły

czás miał

strona: 62

ná Obiáwienie káp. vj.

Liłt 62.

- 1: czás miał być/ Káždy czás w rołkołzy á w pokoju máły sie
2: zda/ gdyż tám/ iáko pímo powiáda/ tyliác lat iáko dzień (*marg*) Płal. lxxxix (-)
3: ieden/ gdyż wśzędy pímo máłym to czásem zowie. Iáko
4: y łam Pan powiedác raczył idác do Oycá łwego: Iż má= (*marg*) Ian xvi. (-)
5: ło á nie wyrzycie mię. Iáko y Prorok od Páná ná drugim (*marg*) Ezái xxvi. (-)
6: mieyłcu mowi do wiernych Pánłkich: Wnidź ludzie moy
7: do pokoju twego á do wnetrzności ziemie/ á zámkni zá ło
8: bą fortkę twoię ná máły czás/ áż sie wypełni gniew moy

9: nád złoŃniki ná ziemi. A toć ieŃt ten máły czás iáko gi pi=
10: Ńmá zowa/ ácz Ńie nam proŃto rozumiejącym bárzo długi
11: widzi/ ktorego czáfu nikomu Pan ziówić nigdy nie raczył
12: ániż Ńie nam też o nim pytáć wŃzetecznie godzi.
13: Dálej im tu powiedziano: Iż Ńie muŃi wypeŃnić liczbá
14: bráćiey wáŃzey/ á poŃpołu Ńłuźebniczey z wámi. Thu Ńły=
15: ŃyżŃ iż Pan y thu ná ziemi nas nędzniki zowie bráćią Ńwię=
16: tych Ńwoich/ á poŃpołu nas zowie Ńłuźebniki Ńwemi y z ni
17: mi. Tuć iuż trudno ie málowáć w złotich pŃáŃczoch ze zło
18: temi Ńceprzy Ńlbo koronámi/ iákoby iákie márfzáłki/ iżby
19: tu co rządzic mieli nád námi/ álbo nam tu Ńzáfowáć iákie
20: mi dobry álbo Ńkárby ziemŃkiemi iákochmy pirwey mnie=
21: máli/ oto Ńłuchay á Ńłuchay proŃtaku/ iż ie Pan zowie brá
22: ciá náŃzą á rownemi Ńługámi poŃpołu y z námi/ thylko Ńie
23: tego vcż z nieomyŃnych dekretow PáńŃkich y tu z obiáwie
24: nia tego/ iż káždy wierny PáńŃki ták ná ziemi ták y ná nie=
25: bie ieŃt Ńługá PáńŃkim/ á w opátrznóć iego wŃtáwicźnie
26: ieŃth/ á zapłátá á pociechá iego zówždy Ńie zieleni á nigdy
27: go omináć nie może. A ná niewierniká zówždy á wŃtáwi=
28: cznie gŃoŃy wołáią ná pomŃtę á ná vpadek iego/ kthory go
29: też nigdy omináć nie może.

strona: 62v

RoŃpráwá xxx.

1: Tu iuż dálej powiáda Pan przez ApoŃto=
2: łá tego/ o ŃfáŃzowániu náuki Ńwey prawdzi=
3: wey/ á iáko miáło być zámiono Ńłóńce
4: iey prawdziwe.
5: A to będzie RoŃpráwá xxx.
6: A Vyrzáłem gdy Báránek otworzył pieczęć
7: Ńzofłá/ á oto drzenie ziemie wielkie Ńtáło

- 8: fie ieft. A słońce sczyrniało iáko wor włoíány:
9: á miefiąc wżytek sítał fie iáko krew/ á gwiaz=
10: dy pádały z niebá ná ziemię/ ták iáko z drzewá
11: Figowego páda liście/ gdy bywa od wielkich
12: wiatrow wzrúfzone. A niebo odftąpiło iáko=
13: by kfięgi/ ktore bywáią w co obwinione/ á káz
14: da gorá y infuła bylá wzrúfzoná z mieyfcá sive
15: go: á krowie ziemfcy/ y kfiążetá/ y bogacze/ y
16: mocarze/ y ini vrzędnicy/ y káždy sługá/ y káz=
17: dy wolny kryli fie do iáfkiń/ y miedzy gory o=
18: poczne. A wołáli do gor y do opok: Vpadńcie
19: ná nas/ á zákriycie nas przed tą oblicznofcią
20: sędziego ná máyestacie/ á od gniewu Báránko
21: wego/ ábowiem przyfzedł dzień wielki gnie=
22: wu iego/ á kto przed nim wytrwác może?
23: (*marg*) Kap. vij. (-)A pothymem widział czterzy Anyoły/ ftoiące

czyterzech ká=

strona: 63

ná Obiáwienie káp. vij.

Lift 63.

- 1: ná czyterzech kącich fwiátá/ á dzierzące czytery
2: wiátry ziemfkie/ áby nie wiały ná ziemię/ áni
3: ná morze/ áni ná żadne drzewo.
4: Słyfzimy iż tu Apoštoł powiáda/ iż gdy bylá otworzo=
5: na pieczęć szofta/ iż fie sítało drzenie ná ziemi/ á słońce iá=
6: ko wor włoíány sczyrniało. Iuż tu Apoštoł nie powiá=
7: da áby mu to ftárzec ktory ná niebie álbo ono zwirę ktore
8: z ziemie vkázowác miáło/ ále iż to iuż sam vpátrzył. Abo=
9: wiem co ieft ftráfzliwfczego á co wiecey może zátrząść zye=
10: miá/ ták iż drzec muśi przed okrucieńftwem/ iedno wzgár
11: dzenie á zgwałcenie wiernego słowá Páńkiego? To Ie=

- 12: ruzalem zburzyło/ tho zá Achábá krolá y zá inych krolow
13: wiele ziemie pomordowało/ ták iáko mu był Eliafz wíka
14: zał: Iżeś thy ieft ktoryś záburzył á zátřząfnął wízytką zye=
15: mią gwałcą á opák wywráćaiąc fłowá Páńskie. O tym (*marg*) iij. Krole. w xviiij. Mát. xxiiij. (-)
16: cí tho záburzeniu á zátřęfieniu ziemie Pan v Máttheufzá
17: fwiętego powiádał/ iákie miáło być/ y iáko fie záváždy od=
18: mieniác miály kroleftwá ná infze narody/ iz tho mieli lu= (*marg*) Co ieft fłońce (-)
19: dzie wzgárdzić á nic o to niedbác/ gdy miáła przyść á rofz=
20: fzyrzác fie Ewányelia ná wízytek fwiát. A to záburzenie á
21: zátřęfienie ziemie nie iednoć raz miáło fie okazác/ ále iuż
22: ták ma trwác vřtáwicznie áż do dnia fądneho/ ilekolwiek
23: kroć tho fwięthe fłońce Pan náfz Iezus Křiřtus á iáfna á
24: fzczyra prawdá iego zácmlona będzie iáko wor włofiány.
25: Abowiem iefzcze to frożfze á okrutnieyfze ieft tyrrańřtwo/
26: zgwálcenie fzczyrey woley Páńskiey niżli miecz/ od ktore=
27: goby fie lała krew po ziemi: bo ten iedno gubi ciáło/ ále to
28: gubi y z duřzú ciáło pořpołu.
29: Więczyř rzekł: á czemuż tego Pan dopuřzcza? Wiefz że
30: powiedzieć řam raczył: Iz muři być wzgorřzenie ná ziemi(*marg*) Mát. xviiij. (-)

ále biedá

strona: 63v

Rořpráwá xxx.

- 1: ále biedá temu przez kogo przydzie. Abowiem by teř tho
2: nie było/ á gdzieřby znác wierne od niewiernych/ řtałe od
3: nieřtałych/ gdyż Pan iáko złotnik w ogniu złotá ták chce
4: w przeřládowniu probowác wiáry á řtałości nářzey.
5: Dálej powiáda Apořtoł/ iz mieřiac fzczyřwienieie iáko
6: (*marg*) Co ieft mieřiac. (-)krew. Iuř rozumiefz gdy fłończe zácmlone będzie/ iz mie=
7: řiac muři teř bárzo odmienić fwiátłość fwoie. Iuř řnád=

8: nie wiedzyeć możemy co mamy rozumieć przez słońce/ tak
9: iako sie mało wyślzley wlpomináło/ iż nic infzego/ iedno
10: (*marg*) Ian viij. (-)Pan nálz ktory sie sam zowie iżem ia iest światłość światá
11: tego. Thenći Pan zácmmion być nie może/ ále może być do
12: czáfu záłlonion tym márnym worem włofiónym/ ktory
13: s przyrodzenia drapie á gryzie ciáá ludzkie/ to iest/ fáłfzy=
14: wą á złościwą á wymyflną náuką fáłfzerzow światá tego
15: kthora nie thylko ciáá ále y dufze nędznych ludzi zázwdy
16: gryść á drapác muśi.
17: Słuchayże gdy iuz nam to święte słońce tak zácmmiono
18: bywa/ co sie miefiącowi sftanie/ gdyż miefiąc iest tey ná=
19: tury/ iż światłość swoie od słońcá bierze. O włafniefz tym
20: miefiącem możemy rozumieć onę oblubienicę słońcá tego
21: to iest Kościół święty iego/ ktory vftáwicznie iáko miefiąc
22: od słońcá bierze światłość od thego wierneho á iáfneho á
23: wiekuiftego słońcá nálzego. Słuchayże iż ten miefiąc ma
24: być iáko zekrwáwiony. O iuz sie náfluchály vřzy náłze/ y
25: przypátrzyły sie oczy náłze/ iáko ten nędzny miefiąc bywa
26: zdrapány/ znędzony/ y zekrwáwiony/ gdy then márnny
27: wor włofióny tych fáłfzyrzow á wymyfláčzow światá te=
28: go zácmmi od niego to słońce święthe iego/ á zátrzęfie á zá=
29: trwoży nędzną ziemię/ iż sie krew po niey lać muśi á záfár
30: bowác sie muśi zázwdj tą czirwonofcią ten vbogi miefiąc
31: á ten wierny Kościół Páńfki w wielkim vćifnieniu á vdre
32: czeniu swoim.

strona: 64

ná Obiáwienie káp. vij.

Lif 64.

1: Słuchayże daley: Iż gwiazdy z niebá pádác będą iáko
2: lińcie z drzewá figowego gdy pořchnie/ á wiátr im zákoły= (*marg*) Co fá gwiazdy. (-)
3: fze. Gwiazdy zázwdy písmo święte zwálo wierne náuczzy

- 4: ciele á wyznáwácze fłowá wiernego Páńfkiego/ Drzewo
5: figowe s przyrodzenia dawá zázwdy s siebie owoc wdzię
6: czny á śmáczny/ á gdy iuż wíchnie/ iuż nie bywa pożytecz=
7: ne/ iuż lińcie z niego pádnie ledá wiáthrem zákołyfáne. A
8: gdy iuż to święte słońce zácmione bywa/ ták iákochmy sły
9: szeli/ A gdy iuż ten vbogi miefiąc zekrwáwiony będzie/ A
10: gdj iuż tá nędzna ziemiá zátrwożoná á zátrzęfioná będzie/
11: słyuchay iáko gwiazdy poleczą ná ziemię iáko z drzewá fi=
12: gowego lińcie/ ktore iuż ni nacž niepotrzebne bywa/ bo iuż
13: ni nacž niepotrzebna będzie szczyra náuká ich/ y napilniey
14: sze wołanie y ftárание ich/ á ledá wiátrek thych fáłfzyrzow
15: zátrząfnie imi/ iż vpásć muřą/ á máło ich znác będzie ná
16: ziemi.
17: Dáleý słyuchay czo Apoštoł powiáda/ Iż kázda gorá y
18: infulá zruřylá sie z mieyřcá swego. To ieřt rzecz iáwna/ iż
19: kázda gorá/ to ieřt zwirzchność álbo kroleřtwo/ y kázda in
20: fułá zátrzęfiona być muři/ ácz sie nie ruřy z mieyřcá swego
21: gdzie ten nieřláchetny á fáłefzny wiátr zátrząfnie ktorą czę
22: řcią řwiátá tego.
23: Dáleý powiáda/ Iż krolowie/ kfiążetá/ bogacze/ y inřy
24: narodowie á przełozeni řwiátá tego/ biegáli/ vciekáli/ kry (*marg*) Mocarze co řą. (–)
25: li sie w řkálách á w opokách/ řzukáiąc iákiego ráthunku á
26: wřpomożenia swego w onym řrogim zátrzęfieniu řwiátá
27: A przed kimże sie kryli? Oto słyuchay/ przed oblicznořcią řę
28: dziego ná máyestacie á przed řrogofcią gniewu Báránká
29: onego. O nędzni mocarze á przeládownicy Páná thego/
30: co sie kryiecie w tych omylnych řkálách á w opokách mi=
31: zernego řwiátá tego/ řzukáiąc řobie rády á wřpomożenia

Rośprawa xxx.

1: iákiego od tych nędznych skał á od tey słabey opoki światá
2: (*marg*) Opoki skały co są. (-)á zwłazczá od tego który sie zowie opoką ná mieyfcu Pio
3: trá świętego. A prawie włafnie może sie zwác opoką/ kto
4: rą ledá wiátr rofypác może/ bo sie nie dzierzy onego żywe=
5: go/ mocnego/ á wiecznie trwálego kámieniá/ ná którym
6: był Piotr święty mocno záfádził fundáment Kościoła s.
7: á obwija á zákrywa nam niebo thymi fáłefznemi wymy=
8: śly swoimi/ ták iáko thu Apóstoł piśze/ iż ie widział nam
9: záfłonione iáko kłięgi obwinione. A toć są ty mizerne ska=
10: ły á ty słábe opoki obłudnego światá tego/ ktore nam le=
11: dá w czym infzym vkázuią álbo obiecuią zbáwienie náfze/
12: álbo go szukác każą/ niżli ná tym wiernym á mocnym ká=
13: mieniu á ná tym świętym gruncie/ ktoremu y brony pie=
14: kielne záfzkodzić nie mogą/ áni im záthrzáfnąc nigdy nie
15: mogą. A thák my wierni Páná śwego niekriemy sie po
16: tych skałach márných á po tych omylných opokách/ á nie
17: vciekaymy od obliczności thego fędziego ná máyeftacie y
18: tego Báránká náfzego świętego/ ále fthoymy mocno ná
19: fundámencie świętym iego/ ná tym twárdym kámieniu
20: fundowánym á záfłożonym/ á nie lękaymy sie nic tych
21: wiátrow áni tego záftrzęfienia ziemie/ gdyż to pewnie wie
22: my/ iż w nawięthłzym niebefpieczeńftwie then Báránek
23: náfz święty záfwdzy w pokoju y w obronie fwey wierne
24: fwoie záchowác może/ á nigdy nam nie będzie záfcmiono
25: tho náfze fłońce wierne/ áni krwią nie będzie sfárbowan
26: ten miefiąc náfz/ przy którym mocno ftoimy/ gdy będzie=
27: my wiernie ftać á ftale dufác temu Pánu fwemu/ thák iá=
28: ko wnet vfłyfzyfz/ iáko Pan liczy y ná pilney pieczy ma záf=
29: wždy przebráne fwoie.

30: Pothym powiáda Apoštoł: Iż widział czterzy Anyoły

31: Itoiące ná cztherzech kącich fwiátá/ rofkázując wiátrom

áby nie

strona: 65

ná Obiáwienie káp. vij.

Lift 65.

1: áby nie wiały áni ná ziemię áni ná morze áni ná drzewá.

2: Ziemię iuz możemy fwiáthem rozumieć/ morze infułami (*marg*) Ziemią. Infuły. (-)

3: morfkimi ktore wody okroczyły/ drzewem iuz rozmáitość

4: ludzi ná tey ziemi y ná tych infułach miefzkáiące/ záfwią (*marg*) Wiátry. (-)

5: gnienie wiátrow záfwiągnięcie tych ftráchow á tych o=

6: mylnych fáłzow/ áby nie fzkodzili wiernym Páńskim/ áni

7: ná ziemi áni ná tych infułach morfkich/ gdyż wierni Páń=

8: fcy fą rofypáni po wfzytkiej fzyrokości ziemi/ thák iáko o

9: tym pífmá dofyc mamy/ chociay też fą y w dálekich krái=

10: nach/ y chociay theż iefť y miedzy niewiernemi miefzkánie

11: ich/ gdyż záfwią fą w obronie á w opátrznóści Páńskiey.

12: Tu iuz Apoštoł wywodzi z widzenia fwe=

13: go/ iż iefť wiele wybránych ná ziemi/ kthorych

14: Pan będąc ftróžem/ policza ie do

15: chwały fwoiey.

16: A to będzie Rośpráwá xxxj.

17: Y Widziałem infzego Aniołá wfępuiącego

18: od wfchodu fłońcá/ máiącego pieczęć Bo=

19: gá żywego/ y wołał wielkim głósem ná czterzy

20: Anyoły/ ktorým było dopuřczono fzkodzić zie

21: mi y morzu/ mowiąc: Abyfcie nie fzkodzili zie=

22: mi/ áni morzu/ áni drzewom/ áż náznáczymy

23: fługi Boże ná czołach ná ich. Y wfłyřzałem licž=

24: bę náznáczonych/ fto y czterdzieści y czterzy ty

25: fiące ze wfzytkich narodow fynow Izráelfkich

strona: 65v

Roŝpráwá xxxj.

1: S pokolenia Iudá/ dwánaŝcie tyŝięcy znáczó=
2: nych. S pokolenia Ruben/ dwánaŝcie tyŝięcy
3: znáczonych. S pokolenia Gád/ dwánaŝcie ty=
4: ŝięcy znáczonych. S pokolenia Aŝŝer/ dwána=
5: ŝcie tyŝięcy znáczonych. S pokolenia Niephta
6: lim/ dwánaŝcie tyŝięcy znáczonych. S pokole=
7: nia Mánáŝŝe/ dwánaŝcie tyŝięcy znáczonych.
8: S pokolenia Symeon/ dwánaŝcie tyŝięcy zná
9: czonych. S pokolenia Lewi/ dwánaŝcie tyŝię=
10: cy znáczonych. S pokolenia Izáchár/ dwána
11: ŝcie tyŝięcy znáczonych. S pokolenia Zábulon
12: dwánaŝcie thyŝięcy znáczonych. S pokolenia
13: Iozeph, dwánaŝcie tyŝięcy znáczonych. S po=
14: kolenia Beniámin/ dwánaŝcie tyŝięcy znáczó=
15: nych. Potymem widziaŝ tŝuŝczá wielká/ kto=
16: rey ŝaden zliczyć nie mogŝ ze wŝyŝthkich naro=
17: dow pogánow pokolenia y ięzykow/ á oni ŝto
18: iá przed máyeŝtatem: y przed oblicznoŝciá Bá
19: ránká przyodziani ŝthoŝami biaŝemi/ á páłmy
20: byŝy w ręku ich/ á woŝáli gŝoŝem wielkim/ mo=
21: wiáć: Pozdrowienie temu ktory ŝiedzi ná má=
22: yeŝtacie Bogá náŝzego/ y Báránkowi. A wŝy
23: ŝcy Anyoŝowie ŝtali okoŝo tronu/ y okoŝo ŝtár=
24: cow/ y czterzech zwirzát/ á pádáli przed onym

máyeŝtatem

strona: 66

- 1: máyeftatem ná twarzy swoie/ chwałąc Bogá
- 2: á mówiąc: Amen. Błogofławieństwo y chwa
- 3: łá/ y mądrość/ dziękowanie/ cześć/ moc y zwy
- 4: cięstwo Bogu náfzemu ná wieki wiekom/ Ameⁿ
- 5: Słyszeliśmy iuż szyroko stráchy/ okrucieństwá/ á rozli=
- 6: czne záttrzeńienie ziemie/ gdy náfze słońce swiáthłości Pan
- 7: náfz Iezus Kriřtus bywa zácmmion odb fáłszerzow tego nę
- 8: dznego swiátá/ ktorzy dla pożytkow á wymyřlnych ro=
- 9: zumkow swoich/ y niebá y Bogá rádzyby sie záprzeli y od
- 10: rzekli. A iáko ludzie márnie giná á leczá/ á kołyřzá sie iáko
- 11: trzciná od wiáthru/ gdy sie trefi gdzie ná iákies części zye=
- 12: mie tákie zámieřzanie tych fáłszerzow z dopuřczenia Páń
- 13: řkiego dla proby á dla doznánia řthałości wiernych Páń=
- 14: řkich. A tu więc pořpolicie vwiedzeni tym błędem álle= (marg) Stáry zwyczaj. (–)
- 15: guią/ iż nam w tym zámieřzaniu lepiej řthác przy řtárych
- 16: zwyczajóich á przy pořtuřzeństwie á iednocie kořciołá. A=
- 17: bowiem iuřby tym obyczáiem wřzyřcy przodkowie náfzy
- 18: byli potępieni/ ktorzy nie doczekáli thych nowych wykłá=
- 19: dow/ tych Ewányelikow/ iáko sie oni imi chłubiá.
- 20: Słuchayże oto řłuchay moy miły brácie iáko thu Apo=(marg) Pieczęć Bogá řywego. (–)
- 21: řtoł piřze: Iř widziáł Anyolá od wřchodu słońcá idącego
- 22: máiąc pieczęć Bogá řywego/ ktorzy rořkázuię inym Anyo
- 23: łom áby nie řzkodzili swiáthru ář będą náznáczeni wierni
- 24: Páńřcy. Táki było wneth od pocřátku swiátá/ gdykol=
- 25: wiek nam thu wierne Słońce náfze řwieciło prawdziwą
- 26: řwiátłościá swoią/ że sie diabeł pilnie záwřdy o to řtárał z
- 27: dopuřczenia Páńřkiego/ áby miał inřstrumentá swoie ná
- 28: řwiece/ áby ćmyły fáłęřznemi wymyřły swoiemi to iářne
- 29: słońce náfze/ áby záwřdy był swiát ná probie wiernych od
- 30: niewiernych. Ale řłyszylř iáko ten Anyol řwiety przycho=

strona: 66v

Rośpráwá xxxj.

- 1: dzący od wřchodu łońcá Pan nářz Iezus Kriftus/ ktory
2: miał v siebie pieczęć Boga żywego/ á nie piřze oby ią dzier
3: żał w ręku/ ále iż ią miał/ gdyż on był zázwdy iedną iftno=
4: łcią á práwie iednym wyobráżeniem pořpołu z Bogyem
5: Oycem swoim/ ták iákochmy fie iuz o thym wiele nářtu=
6: cháli/ y iáko go piřmo ná wielu mieyřcach Anyołem názi
7: wa/ iáko go Iákob Pátriárchá/ y Abráám/ y ini Porocy
8: częřtokroć Anyołem názywáli.
9: Słuchayże co ten Anyoł święty s tą pieczęcią wyobráże
10: nia Bořtwá řwoiego czynić raczy. Otho rořkázuie innym
11: Anyołom áby řwiáthu nie řzkodzili/ áż będą naznáćzeni
12: wierni Páńřcy/ kthorym w řtałořciách ich nic nie miáło
13: nigdy řzkodzić to márne zátrzęřenie řwiátá tego.
14: Słuchayże iż ten Anyoł święty nie thylko po ziąwieniu
15: człowieczeńřtwá řwego ty wierne řwoie ták pieczętować
16: raczy/ ále z dawná y od wieku. Iákoř ono řlyřzał/ gdy He=
17: liařzowi teř w tákim záburzeniu powiedział: Iř fie nic nie
18: (*marg*) iij. Kro. xix (-)łę kay/ mam ia ielřcze řiedm
19: káli ná koláná řwoie przed bářwánem Báálowym.
20: A ták zázwdy á zázwdy Pan miał w nawięřřzym záburze
21: niu řwiátá tego wierne náznáćzone řwoie/ ktorzy zázwdy
22: w żałořciách řwoich záchowáli iemu wiáre á powinno=
23: řci řwoie/ y nadobnie do nich woła vpomináiąc ie w řta=
24: (*marg*) Luk xij. (-)łořciách ich/ mowiąc do nich: O nie lę kay fie ty nic málu=
25: cřkie řtadko moie/ bo ia ciebie nigdy nie opuřzczę/ iáko má
26: tká nigdy nie opuřzcza dziatek řwoich. A by theř oná opu=
27: (*marg*) Ezái. xlix. (-)řciłá dziatki řwoie/ ia was nie opuřzczę. A thák ty wierny

28: Páná fwego nic fie nie lę kay o przodki fwoie chociay ták
29: zefzli w záburzoney náuce á w omylney fwiátá tego/ otho
30: fłyfzyfz iáko ten Pan zówzdy znáczy á záchowawa od wie
31: kow wierne fwoie. Ono mařz zá nimi dekret Duchá fwię=

tego przez

strona: 67

ná Obiáwienie káp. vij.

Liřt 67.

1: tego przez Páwłá fwiętego vczyniony/ kthory powiáda: (*marg*) j. Korin. x. (–)
2: Iř oycowie náfzy pod figurá w obłoku y w morzu fą po=
3: krzczeni/ y pod figurá mánn y fnámi Wiečerzey á Sákrá=
4: mentu ciála Pánfkiego vzywáli. A iefli oni cod to pod figu
5: rą czynili fą zbáwieni/ což owfzem ci co iuř fą iáfnie zekrz=
6: czenie w imię Oycá y Syná y Duchá fwięthego/ y náiiáfnie
7: fwiátości Pánfkich ácz máło sfáfzowán ych vzywáli/ áby
8: nie mieli thákieř być zbáwieni álbo náznáčení tym fwię=
9: tym známieniem Páná fwego. A bowiem wiefz iáko ie
10: řamže Pan ná inym mieyřcu fáfkwáwie wymawiáć raczy:
11: Iř fługá kthory niewiádom woley Pánfkiey nie ma być (*marg*) Luk. xij. (–)
12: tákimi plagámi karan/ iáko ten kthory o niey y wie y rozu
13: mie. A tu fłyfzyfz niewiádomość iáká wymowkę ma.
14: Ale ty nędzniku iákoř fie będziefz miał wymowić y iáko bę
15: dziefz řmiał podnieść przed tym řrogim máyeřtatem oczy
16: thwoie/ gdy iáfnie wiefz/ widziřz/ wolá řzczyrą á iáfne řło=
17: wá Páná fwego/ á wřdy k woli fwiátu á k woli nędzney
18: pářtece fwoiey będziefz ie řmiał wywráćć á wykręćć iá=
19: ko řzwiec řtáry both/ wedle woley á wedle myřli fwoiey/ á
20: będziefz powiádał/ iř ia wolę w řtárey wierze być s kořcio=
21: řem álbo z řřtáwámi iego. Ale vmieyř/ próřzę cie/ pirwey
22: rozeznáć mizerniku/ co iefř řtára wiárá y co iefř řtáry Ko=(*marg*) Co iefř řtáry kořcioł. (–)
23: řcioł/ tedy nie zbłádziřz. Oto toć iefř řtára wiárá/ átoć iefř

- 24: Kościoł Páńłki prawdziwy/ á ćić łą tą pieczęcią Páńłką
25: náznáćzeni/ kthorzy łtoią w łtárym á w onym pirwłzym
26: Kołciele á połtánowieniu Páná łwego y zwolennikow ie
27: go/ á thoć iełth práwy łtáry Kołcioł iego/ záfárbowány
28: krwią łwiętą ie^{go}/ y męćzennikow iego. A toć iełt on grunt
29: á on kámień węćielny/ ná ktorym iełt ten prawdziwy ko=
30: łcioł iego fundowány/ á od tegoć nam kazano nie odłtę=
31: powáć/ by teź y Anyoł nie tylko człówiek co inego powiá=

K 3

dał/ ále

strona: 67v

Rołpráwá xxxj.

- 1: dał/ ále nie ten ktory iełt z nieprawdy á z wymyłłow ludz
2: kich zlepióny/ z opoki á s piáłku/ ktory ledá wiátrem zá=
3: kołýfány y rozwálony być moźe. A w tymći tho Kołciele
4: łwiętym łwoim łtale á wiernie łtoiąće Pan/ iáko thu łły=
5: łzyłz/ wierne łwoie pieczętowáć raczy/ á chowáć ie thu ku
6: docześney á potym ku wieczney chwale łwoiey.
7: Abowiem oto łłyzyłz iáko tu Apołtoł piłze czo czyniá ći
8: poznáćzeni imieniem á znákiem tego Páná łwego: Stoią
9: przed máyełtatem Boźym á przed oblicźnoćią Bárán=
10: ká máią ná łobie łtoły białe á páłmy w ręku łwoich.
11: (*marg*) Co łą łłudzy Boźy. (-)A ktorzyłz to łą? Oto łłyzyłz iż łłudzy Boźy. A coź tho zá
12: łłudzy Boźy? Trudno kogo inłzego prawdziwym łługą
13: małz zwáć páná ktorego/ iedno thego co czyni wolą iego.
14: Bo łłychałeł podobno álboć czytał/ gdy w Egipcie nie=
15: chciáł Fáraón wypułćić wolno ludu Páńłkiego/ tedy mu
16: (*marg*) ij. Moize. xij. (-)Pan rołkazał we włzytkim krolełtwie zábić w káźdym do
17: mu to coby łie komu było napirwey wrodziło. A ktoby łie
18: był ozwał być wiernym Páńłkim/ tu kazał káźdemu áby
19: był náznáćzył drzwi álbo podwoie łwoie krwią báránká

- 20: niewinnego. A tám iuż wšytko łpełná w cáłości w domu
21: onym náznáczonym zoftawáło. Stárec to figury á daw=
22: noć ták záwždy Pan znáczy wierne łwoie tą krwią bárán=
23: ká niewinnego Syná łwego miłego kthorego ná on čás
24: ten báránek iáłnie figurował/ ktorzy łtoią mocno/ ták iá=
25: ko ná on čás oni łtali przy łwiętey woley/ wierze y poštá=
26: nowieniu iego.
27: Abyś iefzcze rozumiał lepiej ktorzy to łą/ otho łzukay v
28: (*marg*) Ezechi. ix. (-)Ezechielá Proroká/ gdy teź raczył Pan Bog rołkazác po=
29: znáczyć wierne łwoie od wielkiego záginienia w Ieruzá=
30: lem/ tedy im kazał náznáczyć známię T. ná czelech ná ich
31: co łie wykłáda zakon álbo wola Páńłka/ dokłádáiąc te=

go/ ábyś

strona: 68

ná Obiáwienie káp. vij.

Łłti. 68.

- 1: go/ ábyś ty iedno poznáczył kthorzy łie phráłuią pátrząc
2: ná ty odmienności á ná ty brzydliwości ludzkie ná on čás
3: ná ziemi. Tu iuż rozumiey iż Pan nie znáczy inłzych iedno
4: łługi łwoie ty ktorzy łtoią przy zakonie iego á przy łwiętej
5: woley łlbo poštánowieniu iego/ á brzydzą łie odmienno=
6: łciámi łwiáthá tego/ co máło niżej w drugiey rołprawie
7: iefzcze łzyrzey vłłyłzyłz. A ná czymże łie znáczy? Oto łłyłzyłz
8: ná czele ná ich. Tedy rzeczełz: A włzák duchowie łwięci ciá (*marg*) Co łełt czołó. (-)
9: łá nie máią/ á gdziełz czołó? Oto małz czołó/ rozmyłłanie
10: vłtáwicłzne woley á zakonu Páńłkiego/ thák iáko Dawid
11: łzyroko o tym nápiłał/ gdyż w ciele człowieká żywiącego
12: łełt s przyrodzenia ołádzon rozum y káźde rozmyłłanie łe^g
13: A iáko tu łłyłzyłz iż niezłiczoną łłulfzczą thych náznáczo=
14: nych Apołtoł widziáł z rozmáitych narodow ziemie. Ro
15: zumiey temu żeć nie dziś łwiát náłtal/ á záwždy był ná tey

- 16: probie/ y będzie aż do przyścia Páńfkiego/ iáko o tym íam
- 17: Pan powiedác raczył: Iż ták będzie przed przyściem iego (*marg*) Luk. xvij. (–)
- 18: iáko przed potopem zá żywotá Noego/ wízytkich złości á
- 19: omylności będzie pełen fwiát. Ale żadna nie íeft brzydli=
- 20: wíza v Páná tego/ íedno odstępic od woley fwiętey iego/ á
- 21: co ínfzego po íwey woli z nędznym fwiátem wymyflác ío
- 22: bie/ Ták iáko íie tym y káždy iny Pan brzydzi/ gdy kto ío=
- 23: bie co ínfzego wymyfla przeciw rofkazaniu iego.
- 24: Coż tám czynią íi ták náznáczeni álbo íi íludzy Boży? (*marg*) Czo czynią náznáczeni (–)
- 25: Oto íluchay: Iż ítoią przed Máyeftatem Páńfkim oble=
- 26: czeni w ítoły białe/ á pálmy máią w ręku íwoich/ dawá=
- 27: iąc cześc á chwałę íiedzącemu ná ítolcu Bożym y Bárán
- 28: kowi. Iuż możelz rozumiec co íie rozumie przez ítoły bia=
- 29: łe á przez pálmy. Sthoły białe znák nádzieie nieomylney.
- 30: Pálmy znák zwyciętwa/ kthore nośili zá ítórych czáfów
- 31: krolowie álbo hetmáni po zwyciętwiech íwoich. Thákże

K 4

támci kro=

strona: 68v

Rośpráwá xxxj.

- 1: támci krolowie ná niebie álbo y íi ná ziemi ktorzy ítoią w
- 2: ítałosciach íwoich/ pewnie íą przyobleczeni thymi ítołá=
- 3: mi białemi/ y pewnie nośzą ten znák zwyciętwa przed o=
- 4: blicznością Paná íwego. A iż duchowie fwięci ciał nie má
- 5: ią/ wízytko to możelz rozumiec o nich/ iż oni będąc w thá=
- 6: kim opátrzeniu/ w łálce á w miłofierdziu Páná íwego/ pe
- 7: wnie wiedzą o pociechach íwych/ á iż iuż ítoią w myflach
- 8: íwoich przed máyeftatem Páńfkim/ á nośzą ten znak zwy
- 9: ciętwá y ítoły białe ná íobie/ á dawáią cześc á chwałę Pá
- 10: nu Bogu íwemu odkupicielowi íwemu y Duchowi s.
- 11: (*marg*) Troiákość Boítwá. (–) A wízakoż y tu możelz íie máluczko vtwordzić ná ty wy=

- 12: myłłacze co wodę łyżką mierzą/ á chcą rozumieć rozum
13: ki fwemi to nieogárnione Boftwo troiákíe w ofobách/ á
14: iedno w iftności/ oto słuchay iż Anyeli y duchowie fwięći
15: wołaią dawaiąc cześć á chwałę fiedzącemu ná máyefta=
16: cie Bożym y Báránkowi. Słuchayże pilno/ iż tu dawaią
17: cześć á chwałę fiedzącemu ná máyeftacie y Báránkowi/
18: á obudwu wfpomina być ná máyeftacie Bożym/ tho iuż
19: tu możefz rozumieć iż Ociec y Syn y Duch fwięty fą fiedzą
20: cy ná máyeftacie Bożym/ to ieft/ w oney iedney á nieroz=
21: dzielney Effency/ to ieft iftności Boftwá onego dziwne
22: go á żadnym rozumem nie ogárnionego/ będąc wżyfcy ie
23: dney władzey/ iedney woley/ iednego błogofławieńftwá/
24: co tu iáfnie duchowie fwięći y Anyołowie fwięći wyzna=
25: waią/ ktorzy fie vftáwicznie przypátruią temu Máyefta
26: towi fwiętemu. A my tu nędzne iałkołki chcemy wyláty=
27: wác z rozумы fwemi/ á grześć fobie gniazdá w piásku/ á
28: domyłłac fie więcey niżli nam należy.
29: A ták iuż wiedząc s tych duchow fwiętych czo to ieft zá
30: máyeftat Boży/ y ktho ná nim kroluie ná wieki wiekom/
31: ták iáko nam ci fwięći Anyołowie opowiadaią/ vpaday=

my theż

strona: 69

ná Obiáwienie káp. vij.

Lift 69.

- 1: my też przed thym fwiętym á ftráźliwym máyeftatem s
2: tymi bráciřzki nářzými/ ktorzy nas tám z rádofciámi wiel
3: kiemi czekaią/ á dawaymy wierną cześć á chwałę ná nim
4: fiedzącemu/ wyznawaiąc pořpołu z nimi/ iż nikomu ine=
5: mu tá wieczna cześć á chwała/ moc/ zwycięřthwo/ y mą=
6: drość nie należy/ iedno temu Boftwu dziwnemu. A ftoy=
7: my mocno przy fwiętey woli á pořtánowieniu iego/ á nie

- 8: dáymy fie ledá wíátrom vnośíc/ ták iáko nas Piotr świę= (*marg*) ij. Piotr iij (-)
- 9: ty vpomina/ á pewnie iuż tego możemy być iści/ iż iuż fą
- 10: poznáczony czołá nálze/ á iżeśmy iuż fą policzeni bez wíze=
- 11: go wátwienia do towarzysztwá tych duchow święthych/ y
- 12: do tych rádości ich/ o ktorých tu nieomylnie słyszemy.
- 13: Dálej iuż Apołtoł dołtháteczniey wylicza/
- 14: ktorzy fą ci policzeni do błogofławieństwá
- 15: wiecznego/ y iáko go wżywáią.
- 16: A to Rośpráwá xxxij.
- 17: Y Powiedział mi ieden s stárzých/ mówiąc
- 18: ku mnie: Ci co ie widzisz w stółách białich/
- 19: ktorzy fą/ y fkąd przyśzli? Iam powiedział: Ty
- 20: wiesz miły Pánie. Y powiedział mi: Ci fą kto=
- 21: rzy przyśzli z vdręczenia wielkie⁸⁰/ á rozłzyrzyli
- 22: stóły swoie/ á opłokáli ie przez krew Báránko
- 23: wę. A przeto fą przed máyestathem Bożym/ y
- 24: służą mu wednie y w nocy w Kościele iego: á
- 25: ktory siedzi ná mayestacie/ będzie mieszkał nád

K 5

nimi.

strona: 69v

Rośpráwá xxxij.

- 1: nimi. Nie będą iuż nigdy áni łáknąc áni prá=
- 2: gnać więcey/ áni vpádnie ná nie słońceáni go
- 3: rącość/ ábowiem Báránek ktory ieft w pofro
- 4: dku máyestathu/ będzie rządził ie/ á przywie=
- 5: dzie ie do żywych studnic wod/ á othrze Pan
- 6: Bog káżdą łzę iuż od oczu ich.
- 7: (*marg*) Mátt. xxv. Kto ma będzie mu dano więcey. (-)Pátrzayże tu opátržności Páńfkiey nád wiernemi/ iż fie
- 8: pełnią słowá ony iego co powiedział raczy: Iż kto ma bę=

9: dzie mu więcej dano. Nie rozumieyże ábyć żytá álbo pie=
10: niędzy/ ále kto sie pocźnie stárác áby poznał wolá Páná te
11: go/ będzie mu pewnie iefzczę więcej dano/ ták iáko tu sły=
12: szyć/ iż sie Apóstoł ni ocz nie pyta/ á przedsię mu wykłádá
13: iá táiemnice Pánńkie. Ale kto o to nic nie dba/ nic sie o tym
14: nie pyta/ powiáda Pan/ iż y tá trochá co miał będzie od=
15: iętá od niego/ á będą do końcá doslepiony oczy iego. A tu
16: iuż zrozumiesz iefli sie mařz pytać o Pánu o tym/ ábyć iefz=
17: cze było więcej tego dano/ czyli nic nie dbác/ ábyć do koń=
18: cá doslepiono oczu twoich. Ale wierę niewiem gdzie sie w
19: tey flepocie przybłakář.

20: (*marg*) Kthorzy są ná rádość przyzerzeni (-)Coż powiedziano temu Apóstołowi s thych táyemnic

21: Pánńkich? Oto sľuchay. Powiádaiá mu ktorzy to są kto=
22: rzy tákich rádości błogóřłáwieństvá y obietnic Pánńkich
23: vżywaiá. A ktorzyř to są? Oto sľyřzyř/ Iż tho są ci ktorzy
24: opłokáli we krwi Báránkowej řthoły řwoie/ á przyřzli s
25: przeřłádowánia wielkiego/ á sľużá w kořciele iego wednie
26: y w nocy. Sľyřzałeř iuż w iákim niebeřpieczeństwie y w iá
27: kim przeřłádowánium y vdřęczeniu ma być wierny kořcioł
28: Pánńki závždy ná ziemi/ sľuchayže iż tu nie dořyc ná tym/
29: iż chocia y kto zwycięży álbo wytrwa w tym kořciele w tá

kich burz=

strona: 70

ná Obiáwienie káp. vij.

Liřt 70.

1: kich burzkach řwiátá thego/ á bierze pálmę álbo koronę
2: zwycięřtwa řwego/ ále kthemu potrzebá áby był opłokan
3: krwiá Báránká thego řwiętego/ á sľużył mu wednie y w
4: nocy w kroleřtwie iego. Bo nie dořycćiby było ná tym iže=
5: chmy pokrzczeni á opłokáni krwiá Báránká tego/ iefliže

- 6: mu służyć nie będziemy wednie y w nocy. A což to iest słu
7: żyć iemu wednie y w nocy? Nic inżego nie iest iedno iako
8: Dawid powiada/ wednie y w nocy starać sie o to/ iakoby=(*marg*) Pfalm j. (-)
9: chmy chodzili pod krolestwem iego/ staraiąc sie wedle
10: możności swey aby chmy ni w czym nie odstępowali wo=
11: ley świętey a nauki iego/ gdyż tu doklada/ iż mamy stać w
12: Kościele iego/ ale iście nie w kościele wymyflonym od te=
13: go mizernego swiata y z obłudnościami iego.
14: Coż sie stanie s tymi takimi ktorzy temu Pánu będą
15: służyć y wiare mocno dzierżać w thym świętym Kościele
16: iego? Oto slyżysz: Iż ten ktory siedzi na mayestacie będzie
17: mieszkał z nimi/ oto slyżysz iż Baránek będzie rządził ie.
18: Otho slyżysz iż iuz żadne niebezpieństwo niedotknie sie
19: ich. Oto slyżysz iż będzie otarta każda łza z oczu ich/ a Bá (*marg*) Iakie są pociechy
wiernych. (-)
20: ránek do wod żywiących doprowadzi ich. O moy miły
21: Pánie toć to wielka pociecha a wielka obietnica twoia co
22: thu slyżymy nędzne stworzenie twoie/ za małe godności
23: nasze/ gdyż to wżytko sprawuie Boska opatrność a miło
24: sierdzie twoie. Azalż to nie wdzięczna obietnica/ iż opatr=
25: ność/ opieką/ obroną twoia s świętego mayestatu twego
26: będzie zawnždy z nami mieszkała. Azalż to nie wielka obie=
27: tnicą/ iż ani pragnienie/ ani łaknienie/ ani żadne vdręcze=
28: nie nie vpądnie na takiego żadnego wiernego twego/ a ka
29: żdy smutek y niebezpieństwo y każda łza iuz będzie otar
30: ta z oczu każdego. Azalż to nie wielka obietnica/ iż ten Bá=
31: ránek święty s tego społecznego a straszliwego mayestatu

tak iako

- 1: ták iáko słyfzimy będzie páłł/ rządzil/ á sprofwował tho
- 2: (*marg*) Wody żywe. (-)wdzięczne štadko wiernych swoich/ á dowiedzie káždego
- 3: z nich do študnice żywey/ to iest/ do vznánia prawdziwe=
- 4: go wiernego Boštwa swoiego/ co potym iálnie okiem w
- 5: oko obiecuie oględác káždemu. A iákoż sie tu czego lękác?
- 6: á iákoż tu nie štac przed tym sświętym máyeštatem w tym
- 7: przebránym á wdzięcznym Kościele iego? á on powiáda:
- 8: Iż chociać sie do czáfu będzie smiał swiáth/ á wy możecie (*marg*) Ian w vxj. (-)
- 9: máło sie popráfowác/ ále fráfunk wálz obroći sie wam w
- 10: wieczne weśele wálze/ á swiátu ná wieczny vpadek iego.
- 11: Dayże nam miły Pánie skofztowác thych wod twoich ży=
- 12: wych/ ábychmy imi będąc náfyceni/ poználi ciebie Páná
- 13: swego/ á štáneli mocno w tym kościele twoim przed tym
- 14: swiętym máyeštatem twoim/ áby były nád námi wypeł=
- 15: nione ty swięte obietnice á dobrodzieyftwá twoie/ ták iá=
- 16: ko tu o nich iálnie słyfzimy.
- 17: A tu iuż Apoštoł dáley piśze/ iáko ten Anyoł
- 18: náłz á ten Báránek náłz oddáie próśby náłze
- 19: przed sspołecznością máyeštatu
- 20: Boštwa swoiego.
- 21: Rośprává xxxiiij.
- 22: A Gdy otworzył pieczęć siodmą/
- 23: sftáło sie iest milczenie ná niebie
- 24: (*marg*) Káp. viij (-)o poł godziny. Y virzałem siedm
- 25: Anyołow ktorzy štali przed obli
- 26: cznością Boską/ j dano im siedm

trąb. A

strona: 71

ná Obiáwienie káp. viij.

Lišt 71.

- 1: trąb. A potym iny Anyoł przyśzedł/ y štánał v

2: ołtarzá máiac kádzidlnicę złotą/ y dano mu zá
3: palności wiele/ áby ie oddał z modlitw fwię=
4: tych wŕzytkich ná ołtarzu złothym/ kthory był
5: przed máyefstatem. A wŕtąpił dym onych zá=
6: palności z modlitw fwiętych z ręki onego An=
7: yoła przed Bogiem. A potym wziął Anyoł ká
8: dzidlnicę/ y nápełnił iá ogniem z ołtarzá/ y ſpu
9: ścił ná ziemię/ y sftály fie gromy/ głoſy/ y błý=
10: ſkáwice/ y ziemie zádrzenie.
11: Thu ktoby fie chciał pilnie przypátrzyć/ iákim porząd=
12: kiem Duch fwięty w tym zyáwieniu ſwoim wŕzytki rzeczy
13: ſprawowác raczy. Napirwey oznaymiwŕzy máyefthat á
14: wielmożność Boſtwá ſwego w Troiákości iedynego. O=
15: znaymiwŕzy co mu fie theż ná ſwiece niepodoba do wier=
16: nych ſwoich pod figurą onych ſiedmi koſciołow. Oznay=
17: miwŕzy też tho iż miał zeſłác ná ſwiát iáſnie á ſzyroko ſło=
18: wo ſwoie. Opowiedziawŕzy też iáko fie s tego ſwiát miał
19: zátrząſnąć/ y czo zá pomſty ná niewdzięczniki miály być
20: záchowáne. Oznaymił też to iáko wierni iego á wybráni
21: iego mieli być w tych burzliwoſciach ſwiátá tego y pozná
22: czeni y záchowáni/ iż fie ich nigdy żadny ſtrách áni żadne
23: niebeſpieczeńſtwo dotknąc áni ich ſtráſzyć nie będzie mo=
24: gło. Tu iuż dopirko vczy y oznáymuie/ iáko wierni iego(*marg*) Iáko ſobie iednác dobrá
nádzieię. (—)
25: tu ná ziemi boiuiący po wŕzytki czáſy ſtráchow y niebeſpie
26: czeńſtwá káždego máią ſobie iednác y záſługowác i tho
27: poznáczenie ſwoie/ y tho ſwięte błogofłáwieńſtwo Pána
28: ſwego/ y opiekę/ y ſtraż/ y opáthrzność w káždym ſwoim

niebeſpie=

Rośpráwá xxxiiij.

- 1: niebępieczeńftwie od niego. Abowiem tu iuż słyszimy/ iż
2: sie nágotowało siedmń Anyołow s trąbámi/ ktorzy mieli
3: obwołác á otrąbić y oznaymić wśzytki plagi y wśzytki fro
4: gości ktore sie máią dziać nád niewierniki á nád niewdzię
5: czniki Páńskimi/ ktorzy iáwnie będą wzgárdzác słowá á
6: vpominánia Páńskie/ á czo inźzego łobie wymyślác álbo
7: wykrażác wedle woley swoiey/ álbo inźzego rátkunku álbo
8: iákiey nádzieie łobie łkąd inąd nábywác álbo łzukác/ niźli
9: od niego łámeęo/ álbo inákłze chwały wymyślác iemu/ ni
10: źli iest nam z woley łwiętey iego łzyroko oznáymiono.
11: A iżbychmy wierni s tego wiewtłzú pocięchę mieli/ otho
12: łłuchay: Iż gdy Anyoł przyłzedł s kádzidlnicą do ołtarzá
13: iż sie sftáło w niebie milczenie wielkie. Czoż to był zá An=
14: yoł prółzę cie/ álbo co to był zá ołtarz? Ale łnadźci tego y
15: (*marg*) Ezáiałz. Lxiiiij. Málá. iij. (-)máło powtarzác trzebá/ iuż wiewłz kogo Ezáiałz/ kogo
Má
16: łáchiałz tym Anyołem zowie/ álbo inźzy Prorocy/ y kto ná
17: tym ołtarzu wftáwicźnie ofiáruie prółby y modlitwy ná=
18: łze przed tym máyełtatem Bołtwá tego łpołęcznego/ y ko
19: go piłmo włzędy być krolem y kápłanem náłzym łzyroko
20: ogłósiło. Tenći tho iest Anyoł y tenći to iest Kápłan náłz/
21: (*marg*) Kto iest kápłan náłz. (-) ktory ofiárowawłzy łam łiebie ofiárá wdzięczną ná ołta=
22: rzu krzyżá łwiętego/ y teraz nie prółnuie będąc w łpołęcz=
23: nołci Bołtwá łwego/ ále wiecznie ofiáruie prółby náłze/
24: łtałóci/ ćirpliwołci/ wiáre/ y nádzieię káždą náłzę.
25: A tu łie moželz przypátrzyć Bołtwu y człówieczeńftwu ie
26: go/ Pirwey go Apółtoł widział połrzod máyełtatu iáko
27: báránká/ á teraz go powiáda przed ołtarzem iáko Anyo=
28: łá. Tu iuż moželz rozumieć/ áćći łtoi przed ołtarzem przed

- 29: tym Boſtwá ſwego w ſwiętym człowieczeńſtwie ſwoim
30: z Boſtwem złączonym/ ále Boſtwo ono kthorego pełno
31: niebo y ziemiá przedſię ná máyeſtacie ieſt/ á wſtáwicznie

wſzytko wi=

strona: 72

ná Obiáwienie káp. viij.

Liſt 72.

- 1: wſzytko widzi/ rządzi/ ſpráwuie wedle wolej ſwoiey.
2: Słuchayże iż ſie ſtáło milczenie ná niebie. Tu iuż rozu=
3: miey/ iż gdy ine ſpráwy álbo ſády Páńskie były ſpráwo=
4: wáne/ iż ſie y takie y owákie głoſy ozywáły. Ale gdy náſtą
5: piłá ták poważna rzecz/ iż Pan ofiárował modlitwy ná=
6: ſze przed máyeſtatem Boſtwá ſwoiego ſpołecznego/ tedy
7: ſie ſtáło milczenie. A tu ſie też tego vczyć mamy nędzni= (*marg*) Milczenie ná niebie. (-)
8: cy/ ábychmy w ćichoſci á w pokorze ofiárowáli modli=
9: twy ſwoie przed tym ſwiętym á ſtráſzliwym máyeſtatem
10: Bogá żywiącego ná wieki. A drugie też ſpráwić ſie tym
11: możeſz/ iż ten Apoſtoł widział tyſiącmi duchow ſwiętych
12: á wždy nie ſłyſzyſz áby ſie kthory dotknął ołtarzá álbo ká=
13: dzidlnice/ ábo iżby ſie miał ktori przyczyniáć zá kim tu ná
14: ziemi ktori ſie poruczał iemu/ ták iákochmy proſtacy czy=
15: nili/ iedenże to ſam ten Kápłan á zbáwiciel náſz/ ták iáko
16: tu ſłyſzyſz/ ofiáruie ty wdzięczne wonnoſci pokornych mo
17: dlitw náſzych przed máyeſtatem thego ſtráſzliwego Bo=
18: ſtwá ſwego. A co o tym piłmá mamy y pioráby nie ſtá=
19: ło/ á cóż kiedy temu przedſię wierzyć niehcemy.
20: Coż ſie dáley ſtáło gdy iuż then náſz miłoſciwy Pan á (*marg*) Dym wſtąpił ku gorze, (-)
21: ten náſz Anyoł y Kápłan zápalił y ofiárował thy nędzne
22: modlitwy náſze? Oto ſłuchay pociechy ſwoiey: Iż wſtą=
23: pił dym ku gorze áż przed Máyeſtat Boſki. Tu iuż możeſz
24: rozumieć iż ieſth nie dáremna nádziejá modlitwy twoiey/

- 25: tu iuż wiełz y wierzyć możelz/ iż wthępuie iáko dym przed
26: máyeftat Páńfki z ręku Káplaná tego twego świętego/ á
27: ieft wdzięczną wonnością przed thym świętym máyefta=
28: tem/ y pewnie ieft wdzięcznie przyięta od ciebie.
29: Coż fie dáley sítáło ku pociefze twoiey? Otho słuchay/
30: Gdy iuż ofiárował ten wieczny káplan ty wdzięczne mo=
31: dlitwy wiernych fwoich coż vczyńić raczył? Otho słyszysz

Iż wziął

strona: 72v

Rośpráwá xxxiiij.

- 1: Iż wziął ognia z ołtarzá y fpuścił gi ná ziemię wiernym
2: (*marg*) Ogień zniebá fpadł. (-)fwoim. Coż to był zá ogień? Wfpomni fobie co fie było o=
3: gniem vkazáło nád głowámi Apóstholfkiami w dzyeń
4: święteczny. Tenci to ogień Pan náłz fpułzcza á zmiothuie
5: (*marg*) Dzieio. ij. (-)wiernym fwoim/ zápalenie á nádchnienie Duchá święte=
6: go/ áby byli náwłzem vtwardzeni. Bo vłyszysz máło dá=
7: ley/ gdy oni trębáczé/ iákochmy máło wyfłzey o nich słý=
8: fzeli/ będą trąbić/ iákie ftráchy á iákie niebełpieczeńthwá
9: będą fie okázowác ná ziemi. A tu dopirko fnádnie fie oba=
10: czyć możelz/ iákiey doftoyności á iákiey wdzięczności iełth
11: modlitwá wiernych Páńfkich tu ná ziemi/ gdyż nas włzy
12: tki pímo zowie świętymi/ ktorzyfmy kolwiek vwierzylí á
13: (*marg*) Philip. j. (-)przyoblekli ná fie Kriřtułá Páná fwego. Atho iż y dobro=
14: dzieyftwo/ fpráwá/ y opátrność Duchá świętego przypa
15: da nam s tego/ y kázde bełpieczeńftwo y nádzieiá y wiárá
16: náłzá tym fie fporzy y otwarza fie nam o Pánu náłzym/ iż
17: on nigdy w nawięłznych trwogach fwiátá tego nie opuści
18: nas/ á závždy będzie nád námi święte kroleřthwo iego/ á
19: závždy fie będzie święciło w nas święte imię iego/ y wola
20: święta iego/ y potrzebámi nas závždy hoynemi opátro=

- 21: wác będzie raczył/ y vchowa nas káždey pokuŷy/ y zbáwi
22: nas ná wieki iáko wierne ŷlugi ŷwoie/ ták iáko vŷtáwicz=
23: nie do niego z náuki y roŷkazánia iego wołamy y wołácie=
24: chmy powinni.
25: (*margin*) Grom/ głoŷ/ błýŷkáwicá. (-) Což ŷie dáley ŷtáło/ gdy ten ogień ŷpadł/ ták iáko
o nim
26: ŷłyŷyŷ/ ná ty wierne Páńŷkie ná ziemię? Oto ŷie ŷtál grom
27: głoŷ błýŷkánie y zátřeŷenie ná ziemi. O wierz mi wielkiŷ
28: to grom y głoŷ y zátřeŷnienie ŷie ŷtánie ná ziemi/ gdy nie
29: wiernicy vyrzą w ŷtałoŷciach ŷwych vtwardzone wierne
30: Páńŷkiek przez ten ogień ŷpadły z niebá tego to Duchá ŷwie
31: tego. O wielkieŷ głoŷy y gromy były o tym/ gdy ŷie tho w

Ieruzalem

strona: 73

ná Obiáwienie káp. viij.

Liŷt 73.

- 1: Ieruzalem było ŷtáło nád Apoŷtoły Páńŷkiemi/ że iedni
2: wołáli/ iż muŷzą być pijáni/ drudzy mni máli iż od pámię=
3: ci odŷtąpili/ były rozmaíte gromy y głoŷy około tego.
4: A ták my wierni nic ŷie nie lękaymy tych gromow á tych
5: głoŷow ziemŷkich/ niech ŷie im wnętržnoŷci pádáia/ á my
6: przedŷię ŷtoymy mocno przy tym Pánu ŷwoim z nabożne
7: mi modlitwámi ŷwemi/ á pewnie thego bądźmy iŷci/ iżci
8: iáko dym y iáko wdzięczna wonnoŷć ŷthána przed thym
9: ŷwiętym máyeŷtatem Páná náŷzego/ nic w tym nie wát=
10: piąc/ iż then Pan náŷz á ten Kápłan náŷz nigdy nie opuŷci
11: nas/ á będzie nam dodawał tego ognia niebieŷkiego s te=
12: go ołtarzá ŷwięte^{go} á z máyeŷtatu Boŷtwá ŷwego/ iż nigdy
13: nie vŷtániemy w żadnych burzkach ŷwiátá tego/ ták iáko
14: ie nam tu Anyeli ci ŷwięci s trábámi tymi oznáybowác
15: będą/ áni nigdy w ŷtałoŷciach ŷwych nie zmienimy wiá=

- 16: ry ani powinności fwych temu Pánu fwemu.
17: A tu iuz poydą porządkiem ftráchy á niebe
18: Ípieczeńftwá á kácerftwá/ kthore Pan będzyc
19: nád niewiernemi okázował aż do fkoń=
20: czenia fwiátá.
21: Rośpráwá xxxiiij.
22: A Oni fiedm Anyołow/ ktorzy mieli fiedm
23: trąb/ zgotowáli fie áby trąbili. A gdy pir
24: wízy Anyoł zátąbił/ sítał fie grad zmiefzány
25: ze krwią y z ogniem/ y vpadł ná ziemię/ á trze=
26: cia część drzewiny popalona ieft/ y kázde fiáno

L

zylone

strona: 73v

Rośpráwá xxxiiij.

- 1: zielone zgorzáło ieft. A gdy drugi Anyoł zá=
2: trąbił/ vpádło coś iáko gorá zápalona y wrzu
3: cona ieft do morzá. A síthála fie trzecia część
4: morzá krwáwa/ á vmárła iefth trzecia część
5: ftworzenia ktore było w morzu/ á ktore miá=
6: ło dufze/ y trzecia część łodzi poginęła. A gdy
7: trzeci Anyoł zátąbił/ vpádła z niebá gwiaz=
8: dá wielka pałaiąca iákoby pochodnia/ y vpá=
9: dła do trzeciej części rzek/ y do wzdroiow wo
10: dnych: á imię iey było piołun. A sítála fie trze=
11: cia część wod onych gorzka iáko piołun/ á wie
12: le ludzi vmárło od wod od onych/ ábowiem fie
13: bárzo gorzkie sítály były.
14: Słyfelichmy wielką pociechę iáko Pan nász modlitwy
15: násze wierne á pokorne od nas ná ftolicy Bołthwá fwego
16: będąc/ ofiárowác raczy/ y iáko nam ognia onego fwego

- 17: Duchá fwego świętego wiernym fwym dodawác raczy/
18: áby w nawiętlznych burzliwofciach y zámiełzkach fwiátá
19: tego nigdy nie wftawála wiará náłzá. Tu iuż słyzymy iá=
20: kie fáłszności/ obłudności fwiáthá tego máią przypádác
21: ná ten nędzny fwiát aż do fkończenia iego/ áby ząwždy był
22: iáko ná probie wierny á poświęcony iemu Kofcioł s. iego
23: Abowiem thu słyzymy gdy pirwłzy Anyoł w trąbę zá=
24: trąbił/ iż spadł grad z ogniem á ze krwią zmiełzány ná zie=
25: mię. Trąbá káżdá gdy iá słyzymy/ thedy vpomina ludzi
26: (*marg*) Trąbá vpomina. (–)áby fie álbo ku boiu/ álbo ku iákicy iney fprawie gotowá=
27: li. Ale my iż to słyzymy tedy fie ni ku czemu infzemu goto

wác nie ma=

strona: 74

ná Obiáwienie káp. viij.

Lift 74.

- 1: wác nie mamy/ iedno ku boiowi á ku ząburzeniu tego mi
2: zernego fwiátá/ gdyż wiemy co s łobą czynić mamy/ á iá=
3: kie hárcownicy y fprzećiwniki wftháwicźnie około fiebie
4: mamy. A ták tá ftráźliwa trąbá słufznieby nam miála v
5: ftáwicźnie brzmieć w włzoch náłznych/ ábychmy fie co nale
6: piey á co naopátrzniey ku temu wftáwicźnemu boiowi ná
7: łzemu gotowáli/ gdyż wiemy iż też fprzećiwnicy náłzy nie
8: fpią/ á wftáwicźnie łzoruią przeciwko nam ty groty y thy
9: páncerze fwoie.
10: Bo gdy słyzylz iż ná pirwłze zátrąbienie vpadł grad ná (*marg*) Grad z ogniem. (–)
11: ziemię z ogniem á ze krwią zmiełzány/ grad iż iefth łam w
12: łobie oziembły á łzkodliwy/ nic nam infzego nie známionu
13: ie iedno oziębłość á łzkodliwość fáłszywey á wymyflney ná
14: uki przeciwko woley/ wftáwam/ y rołkazaniu Páńfkiemu
15: ktora miála łzkodzić wšzytkim ludziom ná ziemi. A iż thá
16: oziębłość była z ogniem zmiełzaná/ tho známionuie chy=

- 17: trość gorącość á vporność wymyflączow tych kthorzy ią
18: mieli roznościć álbo rozfiewać ná ziemi. A iż też ten nieflá=
19: chetny grad był y zekrwią zmiefzány/ to ináčzey nigdy być
20: nie może/ gdy ten márny grad s tym ogniem będzie ná zie
21: mię zrzucony/ áby fie nie miała krwią záfárbowác/ gdyż
22: to nigdy pokoju ná niey áni zgody nie może vczynić.
23: Słuchayże co Apoštoł dáley pífze/ kto był przyczyną te= (*marg*) Gorá co ieft. (-)
24: go grádu nieflachetnego/ oto powiáda iż vpádlá iákoby
25: gorá ogniem zápalona do morzá/ á potym gwiazdá iáko
26: pochodnia goráiąca. Morze to iuz wiemy co ieft w fwię=
27: tym pífmie/ bo nic infzego iedno ten mizerny á dziwnemi
28: nawálnościami záburzony fwiát. Mons to też wiemy iż
29: łácińskim ięzykiem gorę zowiemy. A ták onći tho Mons
30: niefláchetny vpadł on Montanus Kácerz y s pomocniki
31: śwemi/ z onymi Mánicheufzmi/ z onymi Wálentiniány/

L 2

iż inymi

strona: 74v

Rofprává xxxiiij.

- 1: y z inymi ktorzy vpádlí z ogniem fálfzywych náuk fwoich/
2: y fpalili trzeciá część drzewiny ná ziemi/ gdyż przez drze=
3: winę pífmo fwięte nam profte á nędzne ludzie wżędy zná
4: mionuie/ y fpalili też onę zieloność fzczyrey/ wierney/ á nie
5: omylney prawdy Páńfkiey/ ták iż zaráżili á popalili ná tej
6: nędzney ziemi y ná tym burzliwym morzu y trzeciá część
7: fтворzenia y trzeciá część łodzi ná ktorých pływála wier=
8: na náuká á prawdziwa drogá Páná náfzego.
9: Coż fie potym sfáło? Oto słuchay/ iż gdy zátřąbił An=
10: yoł trzeci/ iż vpádlá gwiazdá iákoby pochodnia zápalo=
11: na ná wody y ná wzdroie/ y zaráżilá iákoby piolunem ony
12: wdzięczne wody ná ziemi. Gwiazdami záváždy pífmo s.

- 13: zwáło wierne náuczyciele ná ziemi. Ale thu Apoštoł po=
14: (*marg*) Pochodnia co ieft. (-)wiáda iż to nie byłą práwa gwiazdá/ ále iákoby pochod=
15: nia pałáiąca/ á imię iey było piołyn. O onác to niefláche=
16: tna pochodnia miála vpásć ná tę nędzną ziemię on Arius
17: bezecny/ ktory gorzkością swoią kthorą zárażał Boftwo
18: Páná náfzego/ przyłzedłzy ná ten świat/ záplugáwił á zá=
19: ráził wšytki wzdroie y študnice płynące s łczyrey prawdi
20: Páná náfzego/ ták iż wiele ludzi muřiało fie zarázić y zem=
21: rzeń márnie vniolšłzy fie á nápiwšłzy fie tey gorzkosci iego.
22: A ták tyć to grády/ tyć to gory/ tyć to mizerne pochodnie/
23: vřtávicznie będą pádác ná ten nędzny świat z niebá/ tho
24: iefth z dopuřczenia Pánřkiego. Ale my wierni gdy fie bę=
25: dziemy mocno dzierzeń onego ognia řwiętego nam od Pá
26: ná náfzego z onego oltharzá Bořtwá iego zrzuconego/
27: nic nam ty grády/ áni thy gory/ áni ty pochodnie vczynić
28: nigdy nie będą mogły. Abowiem dáley vřlyřzimy iż nie
29: zginął řadny iny iedno ři ktorzy nie byli náznáczeni tym o=
30: gniem řwięthym/ á iż nie byli w obronie á w opátrności
31: Páná tego.

Thu iuř

strona: 75

ná Obiáwienie káp. viij.

Liřt 75.

- 1: Tu iuř Apoštoł z obiáwienia Pánřkiego/ bę
2: dzie powiádał o inřzych Heretikoch ná ziemi/
3: co zrozumiemy s tey Rořpráwy.
4: Ktora będzie xxxv.
5: A Czwarthy Anyoł gdy zátrábił/ zarářona
6: ieft trzecia część řlońcá/ y trzecia część mie
7: řięcá/ y trzecia część gwiazd/ ták iż fie ich trze=
8: cia część záćmiłá/ y dniowi nie řwiećiłá trze=

- 9: cia część/ także y nocy. Y poyzrzałem/ y wśły=
10: lzałem Anyoła lecącego przez połowicę niebá/
11: mowiącego głósem wielkim: Biedá/ biedá/ bie
12: dá mieřzkáiącym ná ziemi: od infzych głóřow
13: trąby trzech Anyołow/ ktorzy w nie będą trą=
14: bić:
15: Po tych Heretykoch/ ták iákochmy śłyřzeli/ nářthał był
16: potym Pelágius y infzych wiele/ y trudno to ináčzey rozu=
17: mieć mamy/ iedno iż tu Duch święty o tymże przez Apo=
18: řtoła świáthu powiádać raczy. Bo śłyřzyřz iż Apořtoł po=
19: wiáda/ iż tylko trzecią część řłońcá mieřiącá y gwiazd zá=
20: ráżoną widział. Bo Pelágius y ři infzy nigdy řie nie thár=
21: gáli ná Bořtwo y ná práwe człowięczeńřtwo z Bořtwem
22: złączone Páná nářzego/ ále w ine rozliczne błędy ludzi wy
23: myřlonemi náukámi řwemi vwodzili/ dokłádáiąc thego
24: iáko człowiek mógł być zbáwion zá dobremi vczyńkámi
25: řwemi/ iáko miał wolny rozmyřł ku dobremu y ku złemu
26: Co bárzo ludzi vwodziło/ ták iáko tu śłyřzyřz/ iż y dnia y no (*marg*) Dzień y noc. (–)

L 3

cy trzecia

strona: 75v

Rořpráwá xxxv.

- 1: cy trzecia część řie była záćmiłá/ tho ieřt y dobrych y złych
2: ktorzy řie byli rozno vnieřli w tym zámieřzaniu řwoim.
3: (*marg*) Słońce/ mieřiąc. gwiazdy. (–)A słońce nářze Pan nářz Iezus Kriřtus/ y mieřiąc
iego/
4: to ieřt Kořcioł święty iego á oblubienicá iego/ ktory od nie
5: go řwiátłość ma y gwiazdy iego/ to ieřt wierni náuczycie=
6: le iego/ śłyřzyřz iż tego wřzytkiego trzecia część zaráżona by
7: łá/ tho ieřt záćmiona á wzruřzona fáłřzywemi onymi wy=
8: wody/ ták iż niemáło wiernych w onym záćmieniu řtrá=

- 9: ciło było iáfnosci swoiey. to iest/ łczyrey wiary á łtałści
10: swoiey przy tym Pánu swoim. Y to fláchetne łłónce/ y ten
11: wierny miefiąc iego/ y ty prawdziwe gwiazdy iego/ niel=
12: za iedno iż mułiáło być wżytko poczęści zámiono w roz=
13: ruchu w tym á w zámiełzaniu takim/ iáko tho póspolicie
14: zázwdy bywa.
15: Ale iż tu dáley w texcie słýłzimy iż Apoštoł powiáda/ iż
16: widział Anyoła wołáiącego á leczącego przez półrzodek
17: niebá/ biedá biedá biedá/ od głófu trzech Anyołów ktorzy
18: trębić będą. Tu iuz wślyłzimy dáley frosłzse y wietłze zámie
19: łzanie fwiáthá thego/ y frosłzse y wietłze pomłty y plagi w
20: tym zámiełzaniu nád nędznym narodem ludzkim. Bo v
21: inłznych wykłádaczow mieyłcá tego y w texciech/ tedy łtoi
22: iż widział orłá leczącego/ który iest wzroku ołtrego á z dá=
23: leká przepátruie rzeczy. Ale orzełli Anyołi/ tedy to nam
24: známionuie opátrznosc/ wiadomośc/ y z dawná przeyrze
25: nie wżytkich rzeczy Pána náłzego/ kthore łie miály dziać y
26: dziś y ná potym ná niebie y ná ziemi.
27: A thu iuz podobno Apoštoł przythoczy ná
28: plác ołtátniego á nałzkodliwłzego Herethiká
29: ná ziemi/ to iest Papiežá/ który łie iuz targał y
30: ná łłóncze y ná miefiącz y ná wżytki gwiazdy

strona: 76

ná Obiáwienie káp. ix.

Lift 76.

- 1: mocą y wymyłly rozmáitemi swoiemi.
2: A to Rołpráwá xxxvj.
3: A Potym piąty Anyoł w trąbę zá
4: trąbił/ y vyrzałem gwiazdę á o=
5: ná vpádlá ná ziemię/ á dano iey
6: klucz do łtudniey przepásci. Y o (*marg*) Káp. ix. (–)

- 7: tworzyła studnię przepáści/ y
8: wytąpił dym z oney studniey/ iákoby dym s
9: piecá wielkiego/ á zácmiło sie słońce y powie=
10: trze od dymu onego. A z onego dymu pothym
11: wyfzła szaráńcza ná ziemię/ á daná im ieft tá=
12: ka moc iáko máią szkorpionowie ziemscy. A to
13: skazano ieft im/ áby nie szkodziły tráwie ziem
14: skiey/ áni zielonosciam/ áni wśzelkim drzewom
15: iedno tylko ludziom/ ktorzy nie mieli Bożych
16: znákw ná czele swoim. A dano ieft im áby ich
17: nie zábijáli/ ále iżby ie dręczyli przez miefięcy
18: pięć. A dręczenie ich było/ iáko dręczenie szkor=
19: pionowo kiedy vkási człowieká. A zá dniow
20: onych będą ludzie szukác śmierci/ á nie naydą
21: iey: á będą požądáli vmrzeć/ ále śmierć będzie
22: vciekáła od nich.
23: Tuć iuz nam o pátne poydzie/ gdyzechmy slyfzeli iáko

L 4

Anyoł przed

strona: 76v

Rośpráwá xxxvj.

- 1: Anyoł przed tymi przyfzłymi rzeczámí wołał/ biedá bie=
2: dá biedá ludziom mieszkáiącym ná ziemi. Gdy też iuz sły
3: szymy iż słońce náfze wierne Pan náfz Iezus Kriřtus ma
4: nam być zácmiiony/ y powietrze zaráżone/ y przepásci má
5: ią być ná nas otworzone/ y ci niefláchetni szkorpionowie
6: máią wylecieć s otworzoney przepásci ná káłanie á ná v=
7: dręczenie náfze.
8: Coż to zá gwiazdá? Coż to zá przepásci? Coż to za dym
9: ktory nam ma zácmić to słońce święte náfze/ y zarázić tho
10: fláchetne powietrze náfze/ á wypuścić ty niefláchetne szkor

11: piony ná káľanie náľze? Oto ťľuchay. Gwiazdy to iuź wie
12: my iź piľmo zowie wierne náuczyciele á ťľprawce áľbo prze
13: łożone Koľcioľá Páńľkiego ťľwiętego/ ktore gdy vczá pra
14: wdy wierney Páńľkiej/ á rządzá áľbo ťľpráwuľá owieczki
15: Páńľkie wedle wierney á prawdziwey woley á náuki iego
16: thedy ie możemy wľáľnie zwáć gwiazdami niebieskimi/
17: gdyź nam ťľwiecá niebieskimi á nie ziemskimi rzeczámi
18: (*marg*) Gwiazdy niebieskie (-)ťľwiátá tego. Ale gdy fie iuź vnioľá zá pychámi/ zá przeľo=
19: źeńľtwy/ zá bogáctwy ťľwiátá tego/ á ťľąd iuź kwoli mizer
20: nemu á obľudnemu ťľwiátu temu odstápiá/ y prawdy/ y
21: wiáry/ y cnoty/ iuź ich możemy nie zwáć gwiazdami nie=
22: bieskimi/ áľe **gwazdami** [!] márnie vpáďľemi ná ziemię/
23: gdyź zábawíáiac fie rzeczámi ziemskimi/ iuź zácmili y zá
24: gubili w ľobie onę wierná á prawdziwá iáľność niebieská.
25: Ty gwiazdj przez wiele ľát po w niebo wľtápieniu Páń
26: ľkim ťľwiećily ťľwiátu wiernemi náukámi á ťľpráwámi ťľwo
27: imi ná ťľolicach ťľwoich/ y po Koľcielech Páńľkich rozno
28: po ťľwiáthu rozľypánych. Aź gdy zá czáľu Fokáľá Cefárzá
29: byľo wielkie záburzenie okoľo Rzymľkiego á Konťtáti=
30: nopolitáńľkiego koľcioľá/ ktory z nich ma być zwirzchniej
31: ľzy náď wľzytkimi koľcioľy/ toź tám dopirko Bonifácius

Papieź chy=

strona: 77

ná Obiáwienie káp. ix.

Liť 77.

1: Papieź chyťroťciámi á przewrothnoťciámi ťľwemi przy=
2: wiodľ Cefárzá onego iź mu przyľáďziľ zwirzchnoťć náď i=
3: nymi koľcioľy/ y náďáľ go wielkimi bogáctwy/ winľzuiáć
4: ľobie zá tá zwirzchnoťciá iego y zá tym wzmoženim iego/
5: poťieťć wľzytek ťľwiát/ ták iáko o thym hiľtorie ľzyrzey po=

6: wiadaia. A tu iuz możemy bezpiecznie rozumieć/ iż tá (*marg*) Gwiazdá vpádlá ná ziemię.

(-)

7: niefláchetna gwiazdá w ten czás vpádlá ná ziemię/ gdyż

8: Pan będąc głową tych gwiazd wżytkich ząwždy wzgar=

9: dzał bogáctwá á zábawki fwiátá tego/ y ták Apoštołom(*marg*) Luk. xxij. (-)

10: śwym rofkazał áby fie takich zwirzchności strzegli á nigdi

11: nie nápierali. A nákoniec y Grzegorz Papież ná thymże

12: mieyfcu fiedzący/ máło przed tym táki frogi dekret był v=

13: czynił/ gdy fie też tey zwirzchności ini Biskupowie nápie=

14: ráli: Iż ktoby fie kolwiek nápierał zwirzchności obecney

15: nád wżytkimi kościoły/ iż to iest Antykryft álbo śprawcá

16: iego/ gdyż nam piśmá żadney infzey głowy kościoła tego/

17: áni śprawce głównego żadnego infzego nie vkázuią/ ied=

18: no iednegoż łámega Páná y Miłtrzá Kościoła tego/ kto=

19: ry y łam gi fundował/ y frodze zákazał/ áby fie żaden nie

20: śmiał áni pánem áni miłtrzem zwác tego to iego Kościo

21: ła świętego. Iedno on łam łobie á nikomu infzemu ty tytu

22: ły á ty zwirzchności śpełná ząwždy záchowywác raczył.

23: Słuchayże iż gdy iuz tá niefláchetna gwiazdá ná ziemię

24: vpádlá/ iż iey dan iest klucz od studniey przepáści. Tu iuz (*marg*) Klucz wierny. (-)

25: możefz rozumieć/ iż ácz był dań klucz Apoštołom y ich po=

26: tomkom álbo namiętnikom do miłosierdzia Páńkiego/

27: ále nie inákfzy/ iedno áby przepowiadáli Ewányelią/ tho

28: iest/ łczyrą wolą/ rofkazanie á poruczenie Páná śwego. A

29: ktoby temu wwierzył/ á vznał fie/ á vciekł fie do miłosier=

30: dzia iego/ á okrzył fie w imię iego/ iż mu iuz bezpiecznie po

31: wiedzieć mogli/ iż mu iest otworzono do thego Bołtwá

1: świętego y do niezmierzoney łąłki iego. A ktoby temu áni
2: wierzył/ áni o tho dbać chciał/ pewien iuż mógł być zám=
3: knienia śwego wiecznego do káždey nádzieie y pociechy
4: swoiey. To iuż iáko potym ten klucz zárdzewiał/ y ná czo
5: fie obrocił/ iáko im otwirano/ y w czym mieć nádzieię ka=
6: zano/ y iáko był y ieft przedáyny zá lekką cenę/ thu iuż wy=
7: wodow wiele o tym nie trzebá/ iuż fie temu oczy przypá=
8: trzyły. A gdy iuż ten fláchetny klucz był ták złaman/
9: (*marg*) Klucz przepáści. (-)
10: zelżonb/ á zepśowan/ oto słyfzyfz iż they márney gwiazdzie/
11: ktora iáko słyfzyfz vpádlá ná ziemię/ wfpák fie ieft obro=
12: cił/ y dano iey klucz do przepáści. Coż to ieft próżę cie? O=
13: to otworzył nam then klucz przepáść fáłżow/ błędow/ á
14: wymyflów niezliczonych/ kthorymi iáko dymem zácmił
15: nam ono náłze iálne á prawdziwe Słońce Páná náłzego
16: Iezufá Kriftufá: zaráził nam powietrze/ tho ieft/ fzczyrą/
17: prawdziwą/ á wierną náukę iego/ gdyż nas tá chłodzi/ ży
18: wi/ y otrzeźwia/ ták iáko powietrze chłodzi/ żywi/ y otrze=
19: źwia człowieká káždego. A nákoniec otworzył nam prze=
20: páści piekielne. A tu iuż dopirko biedá biedá ták iáko An=
21: yoł wołał nielza iedno mufiála przyść ná wżytek fwiát.
22: Bo áczęchmy słyfcháli iż gdy Sálomon oddawał kościoł
23: (*marg*) iij. Kro. ix. (-)fwOy Pánu Bogu/ á gdy czynił w nim modlithwy zá lu=
24: dem swoim/ tedy tám nápiřano łtoi/ Y vkazála fie chwa
25: łá Páńfka iáko dym w kořciele. Albo gdi fie ná oney gorze
26: (*marg*) ij. Moi. xix. (-)zá prořbą Moizeřzową miał Pan ludowi onemu řwemu
27: vpornemu vkázác/ tedy fie teź dymem kurzyła. A ták dim
28: może fie ná wiele dobrych rzeczy obroćić. Ale tu Duch řwieę
29: ty nie zámieřzkał okrzćić tego dymu niefláchetnego á řzko=
30: dliwego/ bo gi miánował iż fie vkazał iáko s piecá wiel=
<http://rcin.org.pl>

31: kiego ognińtego.

32: Coż sie sftáło s thego márnego dymu/ gdy iuż nam po

czynał ćmić

strona: 78

ná Obiáwienie káp. ix.

Lift 78.

1: czynáł ćmić to słońce wieczne Páná nálezego/ á iż iuż zára=

2: żał to wdzięczne powietrze náuki y połthánowienia iego

3: świętego? Otho słyfzyfz iż z niego wyleciáá szaráńcza z żą=

4: dły fzkorpionowemi. Szkorpion ieft robak bárzo iádowi

5: ty w ziemiach gorących/ á bárzo zaráżáiący człowieká.

6: Coż to zá fzkorpionowie byli profzę cie? Azáfz ich oczymá

7: fwemi dziś nie widzifz pełen fwiát/ ktorzy wylecieli s tego

8: dymu niefláchetnego/ dziwnych á rozmáitych fthánow á

9: wymyfláczow fwiátá tego/ o ktorých máło niżej nápiáf=

10: no będye/ y iákie fpráwy/ y iákie poftáwy ich być máią/ y

11: iákiego krolá sobie obrác álbo pochwalác máią.

12: Słuchayże iáko thy niefláchetne wymyflácze á wywro=

13: tniki prawdy Páńskiey Duch święthy przyrownywa fzá=

14: ráńczej á z iádem fzkorpionowym. O włafnafz to fzarán=

15: cza/ ktora práwie iáko fzaráńcza pozárłá máło nie wfzytki

16: żywności ludziom nędznym/ á zákryłá máło nie połowicę(marg) Szaráńcza (-)

17: ziemie. Co gdyby kto obliczyć álbo opátrzyć chciał/ befpie

18: cźnie to zeznáć może vważywfzy co ieft they niepotrzebney

19: fzaráńczej ná ziemi/ ktora áni ku chwale Bożey/ áni ku o=

20: bronie Krześciáńskiey/ áni ni nacż sie dobrego nie przygo

21: dzi/ iedno thyie iáko fzaráńcza ná cudzych ofiewkoch/ nic

22: dobrego nie dziááiąc.

23: Słuchayże iáko Duch święty they niefláchetney fzarán=

24: czey przywłafzcza iad fzkorpionowy. Bo fzkorpion nieką=

25: fa áż pirwey przeliże/ á też iad iego álbo boi nie wnet sie o=

- 26: każe/ y kto w czás o tym pieczę ma może być vleczon.
27: O włafniefz tym fzkorpionem wyfigurowála fie nam thá
28: fzaráncza bezecna/ ktora piękne mi fłowki/ poltawkámi/
29: vmizgániem/ pirwey przeliże do funnienienia nędznego/ á
30: potym wpuści iad fałfzu fwego/ ktory gdy wczás obaczon
31: będzie/ fnádnie może być vleczon obaczeniem człowieká

nędznego

strona: 78v

Rośpráwá xxxvj.

- 1: nędznego/ iefliże fie vciecże o wfpomożenie do Pána fwe^{go}.
2: Pátrzayże dáley iáko Pan wiernych fwoich y miedzy tą
3: nieláchetną fzaránczą przeſtrzegáć raczy/ bo tu Apoſtoł
4: powiáda: Iż im ieft zákazano/ áby nieſzkodzili trawie/
5: drzewinie/ áni żadney zieloności. Drzewiną iuż wiemy iż
6: piśmo ſwięte ludzie rozumie ná ziemi. Trawę álbo zielo=
7: ność możemy rozumieć ty ktorzy w fzczyrości á proſtocie/
8: á w zieloności fwey ſtoią wiernie przy Pánu ſwoim. A ko
9: muž ieft dopuſzczono ſzkodzić tey nieláchetney fzaránczy?
10: Słuchay oto co piśmo powiáda: Iż ludziom tego ſwiátá
11: to ieft/ chytrkom/ łakomcom/ á tym ktorzy tego ſwiáthá
12: nálláduią/ á thák iáko ſłyſzyfz iż nie ſą naznáczeni známie=
13: niem Páńfkim/ to ieft/ iż nie ſą przeźrzeni do miłofierdzia
14: Páńſkiego/ áni fie też ktemu fámi máią.
15: Przypátruyże fie dáley/ iż nie wiecznie thá nieláchetna
16: fzaráncza temu nędznemu ſwiátu ſzkodzić ma/ ábowiem
17: tu ſtoi iż przez miefięcy pięć/ bo fzaráncza nie bywa żywá
18: dáley ná ziemi iedno przez pięć miefięcy/ od Kwietniá aż
19: do Wrzeſniá/ á potym ią mroz álbo y ine powietrze po=
20: wárzy á porázi. Tákcż tá nieláchetna fzaráncza iáko y o=
21: ná co ſobie buia á ſkacze ná cudzey trawie/ będziec też buiá

- 22: łá/ będziec też łkakálá do czáfu ná they cudzey trawie/ áleć
23: to nie wieczne rołkofzy iey będą/ bo przydą czáfy/ iákoż má
24: ło potym vłfyłzimy/ iż tá nieśláchetna łzáráncza thákież
25: náłkákawłzy fie á obżárfzy fie márníe iáko y oná pogináć á
26: zát rácona być muśi.
27: li á nie będą mogli. Wierni á cnotliwi vžaliwłzy fie onego
28: márnego vpadku łwiátá nędznego/ łnadźby drudzy rád=
29: łzey pomárli niżli ná thákie brzydliwości pátrzyli/ ále nie
30: będą mogli/ bo ie Pan záchowywáć bedzie raczył/ áby

łwiát prze=

strona: 79

ná Obiáwienie káp. ix.

Łift 79.

- 1: łwiát przełtrzegáli áby fie nie dał kęłáć á płowáć tey már
2: ney łzáránczy/ á nie dał fie odwodzić od wiernego łłóńcá
3: łwego/ á od zieloności łwoiey/ chocia y tym dymem á thą
4: łzáránczą márną będzie iemu zác miono.
5: A tu iuż dáley będziemy mieć łzyrfze wypi=
6: łánie y tey vpádłey gwiazdy/ y tey
7: márney łzáránczey.
8: A to iuż Rołpráwá xxxvij.
9: A Podobieńłtwo oney łzáránczey było ku ko
10: niom gothowym ku walce/ á ná głowach
11: ich iákoby korony/ podobne do złotá/ á twa=
12: rzy ich iákoby twarzy ludzkie. A mieli włófy
13: iáko miewáią niewiálty/ á zęby ich były iáko
14: łwie. A mieli iákoby páncerze żelázne: á brzęk
15: łkrzydeł ich iáko brzęk wozow kiedy bieżą ná
16: walkę. A mieli ogony podobne ku niedźwiat=
17: kowym/ á żądłá były ná kończu ich/ á moc ich
18: byłá łzkodzić ludziom przez miełiecy pięć. A

- 19: mieli nád łobą krolá Anyoła przepási/ ktore=
20: mu imię było po żydowłku Abáddon/ á po gre
21: cku Apollion.
22: Kto chce doftáteczniey wyrozumieć o tey tho teráźniey=
23: łzey rośpráwie/ tedy muśi pośpołu znieść álbo przecźić pir
24: wíżą przed tą rośpráwą pośpołu s tą. Bo iuż thám znáy

dzie począ

strona: 79v

Rośpráwá xxxvij.

- 1: dzie początek/ łkąd tá márna łzáráncza/ ták iáko tu o niey
2: (*marg*) Száráncza iáko koń. (-)Apoštoł piłze/ powłtác miáłá/ y iáko y komu łzkodzić miá=
3: łá/ y co łą żądłá iey/ y iáko łzkodzą/ y iáko też mogą być v=
4: leczone. A tu iuż dáley Apoštoł powiáda/ iż thá łzáráncza
5: byłá podobna ku koniom ku bithwie náłtroionym. Koń
6: ku bitwie náłtroiony muśi być tłufty/ pyłźnie łtápáiący/ á
7: vbrány. Tu iuż obácź w tey łzáránczy iefli tego włzytkiego
8: nie naydziełz/ y pychy y rołthuczenia wielkiego/ y rozlicz=
9: nych vbiorow á bogáctwá rozlicznego/ á iż záwždy ku bi=
10: twie ku walce á ku niezgodzie łą gothowi. Kto przecźcie
11: kroniki/ wieleli fie iuż s przyczyny tey pyłzney łzkápy krwi
12: ná ziemi rozłáło/ tám fie podziwować może.
13: (*marg*) Koroná. (-)Dáley piłze Apoštoł: Iż mieli iákoby korony złothe ná
14: głowie. Nie piłze iżby mieli mieć korony/ ále iákoby koro=
15: ny. Nie piłze áby były złothe/ ále iákoby złothe. Poźrzy ná
16: głowę káždemu iefli iey nie naydziełz cechowáney. A má=
17: ią to łobie zá znák łwiátobliwości łwoiey/ á zá znák koro=
18: ny zwycięłtwá łwego ná ziemi/ iż oni łą y krolmi y kápłá=
19: ny łwiáthá tego. Ale przedię to nie korony/ y przedię nie
20: złote/ bo to nie prawdá. Albo gdy theż poźrzyłz ná rozlicz=
21: ność biretow/ kápic/ infuł/ y inych wymyłłow/ możelz też

- 22: to tymi iákoby koronámi názwać/ ále niewłaśnie koroná
23: mi/ áni nie złotemi. Iedno sam ich krol Abáddon/ iáko ni
24: í zey o nim nápiáno/ ten szczyrołothe korony nośi ná gło=
25: wie swoiey.
26: Dálej powiáda Apoštoł: Iż mieli twarzy iákoby czło=
27: wiecze/ á wárkocze iákoby niewieście. Acźci máią twarzy
28: człowiecze/ ále swemi postáwámi/ obleśnościami/ vbiori/
29: goleniem/ bárzo ie sobie odmienili/ iż ledwe są ku człowie
30: kowi podobni. A iż włofy mieli iákoby niewiásty/ to zná=
31: mionuie piełzczoty ich/ zniewieściáłości ich/ vbioroy rołko=

śzne ich/

strona: 80

ná Obiáwienie káp. ix.

Lift 80.

- 1: śzne ich/ á zwłaścza we mśzach swoich/ że dáleko káždy po
2: dobieyśzy będzie ku niewieście do tańcá náłtroioney/ niżli
3: ku czemu dobremu. A też są tak rołpiełzczeni/ iż iuż iedno iá
4: ko niewiásty leżą w bárłogoch swoich/ á ku żadney obro=
5: nie/ áni ku żadney dobrej śprawie ni nacź sie nie przygodzą
6: Dálej piśze: Iż máią zęby łwie/ á pánczerze żelázne. Do=
7: tkni go iedno w iákie práwo iego/ álbo w iáką doległość
8: iego/ vyrzyśz liftow/ przywileiow/ boł rozmáithych/ klą=
9: tew/ kthoremi sie lepiej vbrał niżli w namocnieyśzy pán=
10: cerz. Dotknisz go w iákie rozmowy/ iuż tám nic do piśmá
11: iuż tám nic do rozumu/ iedno iżeś ty powinien thák rozu=
12: mieć iáko kościoł á stárfzy tobie vřtáwili y rołkázuią. A ie=
13: śliby cie mógł vwinić álbo iákemu swieckiemu vrzędowi
14: podác/ iuż tám chociayby vrząd iákiego miłofierdzia v=
15: żyć chciał/ tám go iuż nie naydzieśz/ iedno iáko lew owiecz=
16: kę radby cie káždy rozdrapał zębámi swemi/ á iuż tám ni=
17: gdy nie naydzieśz miłofierdzia żadnego. Dálej/ iuż żądłá

- 18: ich/ y ine szkodliwości ich/ y komu y iáko długo szkodzić má
- 19: ią/ w pirwzey przed tą rospráwie szyrzey opifano.
- 20: A tu iuz pomy do krolá ich/ iáko go sobie obráli/ y skąd (*marg*) Krol Szaránczey. (-)
- 21: powstał/ y iáki ieft/ y iákie ieft imię iego. Bo słuchay/ Iż
- 22: nie ieft im dan od Bogá áni poştánowion z iákiego poştá
- 23: nowlenia światá/ ále piŕze: Iż mieli nád sobą krolá s prze=
- 24: páści. O wielkiŕz to krol vroł s tey przepáści/ ktoremu ini
- 25: krolowie/ przezeń ták zbłaźnieni/ muŕzą vpadác v nog ie=
- 26: go. A by theŕz był nawiętfzy złoczyńcá iáwnie ná złodzyey=
- 27: ftwie/ ná męzoboyftwie/ álbo ná inŕzym gwałcie vchwy=
- 28: cony/ iedno iżby ná nim była cechá krolá tego/ iuz inŕzy kro
- 29: lowie nie máią władzey áni práwá do niego/ czego żaden
- 30: inŕzy ftan nie ma światá tego. Iuz drudzy y chocia y łá ná
- 31: ftolicach krolow y inŕzych/ przedię temu krolowi ŕwemu

wiárę ŕwo=

strona: 80v

Roŕpáwá xxxvij.

- 1: wiárę ŕwoię poŕlubuią y poprzyŕięgáią. Ale iáko ŕłyzymy
- 2: iż to krol nie ieft z niebá dáný/ ále powstał s przepáści/ pe=
- 3: wnie teŕz nie moŕe długo trwác kroleŕtwo iego. Bo Bog á
- 4: on krol ktory włada tą przepácią niebem y ziemią/ obie=
- 5: (*marg*) ii Teŕŕá. ij. (-)cał go/ ták iáko Páweł ŕwięty powiáda od niego/ ŕtrácic
- 6: go mieczem álbo duchem vft ŕwoich/ iáko y ty pięc miefią
- 7: cow to nam známionuią.
- 8: Słuchayŕze iákie ieft imię iego/ po ŕydowŕku Abáddon/
- 9: á po Grecku Apollion. Co oboie Doktorowie wykłádáią
- 10: ŕpuŕtoŕzyciel álbo zátráciciel. Abowiem kto moŕe byc wię
- 11: ŕzy ŕpuŕtoŕzyciel álbo zátráciciel ludzi niewinnych iedno
- 12: (*marg*) Abaddon. (-)ten ŕrogi Abáddon/ czego iuz y wywodzić y piác ŕnadŕz nie
- 13: trzebá/ iuz ŕie o tym doŕyć vŕzy náŕluchály y oczy nápatrzy

- 14: ły. A ták omylnieć go zowie tá fzaráncza iego naświętfzy/
15: dáleko tu ináčzey go Duch fwięthy przezywa/ álbo y Pá=
16: (*marg*) ij. Tefá. ij. (-)weł fwięty/ gdzie gi zowie fynem zátrocenia/ człowiekiem
17: złościwym/ á tákże y ine písmá fwięte. A ták próżno fie kto
18: ma gniewác ná prawdziwe wykłádácze písmá fwiętego/
19: bo lámá rzecz iáfnie woła á wykłáda/ iż to ieft fzczyra pra
20: wdá/ y o tey fzaránczey márney/ y o tym krolu ich/ iż fie te=
21: go ledwe káždy iáwnie pálcem dotknąc nie może. A Pánie
22: Boże fkarz tego kthoby czo z wałni álbo z iákicy zazdrości
23: wykłádác miał/ by lámó fzczyre písmo iáfnie á iáwnie o
24: tym nie wołáło.
25: Tu iuz dáley Apoštoł powiáda/ zá tym o=
26: błádzieniem fwiátá iáko mieli powftác pogá=
27: nie á bicż Boży ná złołniki.
28: A to Rołpráwá xxxviii.

Biedá iedno

strona: 81

ná Obiáwienie káp. ix.

Liłt 81.

- 1: Biedá iedno odefzłó/ á dwoie potym ná=
2: ftąpiło. Oto gdy fzołty Anyoł w thrąbę
3: zátřabił/ włlyfzałem głós z iednego rogu ołta=
4: rzá złótego/ ktory ftał przed oblicznoścíá Bo=
5: żą/ mowíác do fzołthego Anyołá kthory miał
6: trąbę: Rozwiáz czterzy Anyoły/ ktorzy fą przy
7: wiązáni ná rzece wielkicy co ią zową Eufra=
8: tes. Y byli rozwiázáni oni cztherzey Anyoło=
9: wie/ kthorzy byli zgothowáni na godzinę/ ná
10: dzień/ ná miefiąc/ y ná rok/ áby byli pobili trze
11: cią część ludzi/ á liczbá byłá iednego huffu
12: dwielcie kroć tyfiąc tyfięcy. y włlyfzałem licż=
<http://rcin.org.pl>

- 13: bę ich. Y widziałem konie w widzeniu swoim/
14: á ci co siedzieli ná nich/ mieli páncerze fárby o=
15: gniftey/ iácinkowey/ y siárczáney. A głowy
16: koni ich były iákoby głowy lwie/ á z gęby ich
17: wychodził ogień y dym/ y siárká. A od tych
18: trzech plag zábita była trzecia część ludzi/ tho
19: iest/ ogniem/ dymem/ á siárką/ ktore pochodzi
20: ły z gęby ich. A bowiem mocy ich w gębach ich/
21: á w ogonach ich wšytki były. A bowiem ogo=
22: ny ich podobny ku wężom/ máiąc y głowy/ á
23: tymi szkodzą.

M

Tu sie już

strona: 81v

Rośpráwá xxxviii.

- 1: Tu sie już przypátruemy pilno/ iáko Duch święty groźi
2: nędznemu światu/ fáłszem á márnym zwiedzieniem zwie
3: dzionemu od tey frogiey szaránczey/ kthora z rozlicznymi
4: wymyśły przypadáła ná zwiedzenie iego. Iużemy sie też
5: náśłucháli/ iáko wierni Páńscy byli zázwdy w obronie ie=
6: go/ ták iż i ci zwodnicy/ y ci morderze co im tego pomagá
7: li/ nigdy nád nimi mocy nie mieli/ áby ie byli mogli od=
8: wieść od ich štáteczności. Tu już Duch święty opowiada/
9: iż gdy już złoŃnicy vkaráni prawdą świętą być nie mogli/
10: iż nielza już było iedno iż Pan musiał przeciwko nim wzru
11: śzyć sie á zátřząnąć sviáthem/ á pobudzić ná nie pogány/
12: áby ie zázwdy miał iáko bicž frogości swoiey nád nimi.
13: (*marg*) Ołtarz. (–)A tu śłuchay iáko Apoštoł piše/ Iž vřlyřzał głos od oł=
14: tarzá/ ktory stał przed oblicznością Páńską/ tho iest/ prá=
15: wie od łámego máyeřtátu Páńkiego/ ktory głos rořkazał
16: řzořtemu Anyołowi áby rozwiázal cžterzy Anyoły ktorzy

- 17: byli zawiązani na wśchod słońca y ku południu/ gdyż thá
- 18: rzeká Eufrates którą tu piśmo wspomina tám w tych krá
- 19: (*marg*) Eufrates. (-)inach płynie. Anyeli iuż theż wiemy iż są ttożowie ludzi y
- 20: kráin/ y káżdego krolestwá. Iáko y Dániel w x. kápitulum
- 21: zowie Anyoła Greciey Anyoła Perfyey. A ci są zawiązani
- 22: z rofkazania Páńskiego/ iż onemu ludowi álbo oney krái=
- 23: nie nie dopuśczią buiác wedle woley swoiey/ aż do rofka
- 24: zania Páńskiego. A tu Pan rofkázuie rozwiązać czterzy An
- 25: yoły ttoże ony w támtych kráinach/ áby dopuścili onym
- 26: ludziom powstác á pokarác niewierniki iego/ iákoż o tym
- 27: piśmá wiele mamy/ iáko zázwdy kazał sie Pan wzrufác
- 28: krolestwam ná ine krolestwá/ á kráinam ná infze kráiny/
- 29: kiedy ná którą przypádło rozniewanie iego.
- 30: (*marg*) Máhomet skąd powstał. (-)Coż sie potym stáło gdy oni Anyeli rozwiązani byli o=
- 31: ney kráiny? Oto wnet powstał on frogi Máhomet z ogni

Itą á práwie

strona: 82

na Obiáwienie káp. ix.

Liśt 82.

- 1: Itą á práwie dymem á fiarką zaráżoną náuką swoią.
- 2: A gdzież powstał? Oto słuchay. Mechá iest miásto wiel
- 3: kie w Arábiey gdzie skłády á ziazdy náwiętsze bywáią ro=
- 4: zlicznych narodow/ á támże w then czás y onych nowych
- 5: Krześcian/ onych iefzcze nie práwie do zupełności wiary
- 6: wyćwiczonych bárzo wiele było. Ten nieśláchetnik thám
- 7: sie vrodził s prośtych rodzicow/ támże go mnich Sergius
- 8: chytry á vczony do siebie wziął/ bo mnich á bábá/ Itáre to
- 9: diabeł ma instruméntá swoie/ támże go ięzykow y zakonu
- 10: vczył/ támże potym błakał sie po mieściech okolicznych/
- 11: powiedáiąc sie być prorokiem Bożym/ á zwodzác ludzi
- 12: dziwnemi chytremi á wymyślnymi fábułami swemi.

- 13: Támże przyiął náukę iego y przytowárzył fíe do niego
14: Homár człowiek możny y mężny/ ktory iuż száblą á moczą
15: pomagał mu twirdzić y rozlzyrzác náuki oney iego. Tám (*marg*) Sárázeni skąd. (–)
16: że onę fíektę fwoię y on zbior około siebie będący przezwał
17: fáłszywie Sárázeni/ iákoby od Sary pochodzące/ bo fíe
18: tym próżno chłubić máią/ bo wiemy iż Abram miał żonę
19: fwoię poczciwą Sarę/ ktora iż była niepłodna/ dopuści=
20: ła mu miezkác z dziewczką słuzebną fwoią/ kthorą zwano
21: Agár/ y miał z nią fyná Izmáelá. Potym zá oną pokorą
22: oney Sary pániey fwiętey Pan Bog ią pociefzył/ iż potym
23: miała fyná Izááká w dziewięcidziefiąth leciech będąca/
24: wielkiego Pátriárchę/ ták iáko o nim słyhamy. Thákże
25: ten zły naród ktory fíe skupiał około tego fáłsznego Má=
26: hometá/ pozedł był od onego Izmáelá/ gdyż tho wiemy
27: iż Izmáelitowie s tego narodu potym v bráciey kupili by
28: li Iozephá/ ták iáko o tym hińtorie szyrzey fwiádczą. A ták
29: oni fáłszywie nas zową Gaury iákoby od Agáreny pocho
30: dzące/ á fámí siebie zową Sárázeni/ iákoby od Sary po=
31: chodzące/ bo oni fámí są Agáreni od oney Agáry y od iey

M 2

fyna Izmá

strona: 82v

Rośpráwá xxxviiij.

- 1: fyná Izmáelá/ á iáki naród tákież też y obyczáie.
2: (*marg*) Turci iáko bronią wiáry. (–)A fładci to pozedł ten niefláchetny naród/ á tenći to był
3: rozwiązán y z inymi rozlicznymi narodj od wńchodu słoń
4: cá ktorzy fíe do nich zbiegáli/ ták iż ich potym była niezli=
5: czona liczbá/ ták iáko tu Apośtoł pińze. A cić tho są zówždy
6: gotowi iáko y przed tym byli/ iáko tu o nich nápińfano ftoi/
7: ná káżdą godzinę y ná káždy dzień/ y ná miefiác/ y ná rok/

8: á cić tho máią pńcerze ogniŧe iácinktowe á fiarczáne/ A
9: moc/ iáko thu ŧyŧzymy/ máią w gębach ŧwoich. Bo iuż
10: tám nic do rozumu áni do żadnego wyvodu/ iedno iáko
11: ŧłowo wynidzie z gęby iego/ to iuż dáley do páncerzá á do
12: ŧzáble/ tho iuż niczym inŧzym nie vmieią bronić iedno dy=
13: mem ogniem á fiárką mocy ŧwoiey/ to ielt/ fáłŧzem/ gro=
14: (*marg*) Głowy Lwie. (-)zą/ á rozliczną frogoŧcią ŧwoią. A głowy lwie v koni ich/
15: to ielt/ v kfiążąt v hetmánow y v inŧzych przełożonych ich
16: Gdyż iáko lwi niczym inŧzym iedno mocą á frogoŧcią bro
17: nią ŧekty ŧwoiey/ á drapią á káfaią niewinny narod ludzki
18: po wŧzytkiey ŧzyrokoŧci ziemie. A ogony ich/ to ielt potom
19: ŧtwo ich/ będą mieć głowy wężowe/ to ielt rozlicznymi iá
20: dy/ żądly/ á frogoŧciami narody ludzkie zárážaiące á káfá
21: iące/ iákoż to y dziś czuią wŧzyŧcy narodowie/ moc y żądłá
22: tych nieŧláchetnych wężow á potomkow ich. A toć ielt on
23: bicż Boży/ á toć druga biedá ktorą oto iáko ŧyŧzyŧz Anyoł
24: ná ŧwiát wywołał. A thá biedá nie bez przyczyny ielt ná
25: ŧwiát wypuŧczona/ áby byli ząwždy ci kárani/ kthorzy ŧie
26: dáią vwodzić od ŧzczyrey prawdy/ woley á poŧthánowie=
27: (*marg*) Spráwiedliwy ŧie nigdy nie boi. Ezech. xiiiij. (-)nia Pánŧkiego.
28: Ale wiernym/ ták iáko wiemy/ iż ielt ząwždy záchowá=
29: na moc á obroná ręki Pánŧkiey/ przed ktorą y ci lwi/ y oná
30: ŧzáránicza o ktoreieŧmy ŧyŧzeli/ ząwždy drzeć muŧi/ Gdyż
31: do nas pocieŧzliwie Pan woła przez Proroká: Iżbych pu

ŧcił głod/

strona: 83

ná Obiáwienie káp. ix.

Liŧt 83.

1: ŧcił głod/ miecz/ mor/ y káżdą iną frogoŧć ná ziemię/ á ŧtá
2: nie przed oblicznoŧcią moią Iob Dániel Noe/ to ielt/ s tá=
3: ká wiará y s táką nádzieią iáko oni byli/ thedy niewierni

- 4: pogina/ á ci zbawia dufze swoie. A tak ftoymysz iedno mo
5: cno przy nim/ á nie odnołmy fie za tymi marnymi wymy
6: łly swiatá tego/ tedyc nam żadna biada s tych obwoła=
7: nych/ iako tu słyszimy/ nigdy nic vczynic nie będzie mogła
8: Abowiem słuchay daley textu iako ftoi/ iz w tym zamie
9: lzaniu nie tylko wiernym á stałym/ ale y tym nie do końca
10: vniefionym/ ktorzy fie ielzcie nie zaprzeli Pána fwego/ ie=
11: dno iz fie nie odwiedli prawie od złych obczyaiow onych/
12: Pan przepuszczac raczy/ gdzie tak pilze Apostoł o nich.
13: A byli y infzy ludzie/ kthorzy nie byli zabići od
14: tych plag/ to iest ci ktorzy nie odstapili od ro=
15: boty rak swoich/ aby nie mieli byli chwalic bal(marg) Grzełzniki Pan zachowywa. (-)
16: wánow złotych/ frebrnych/ miedzianych/ ka=
17: miennych/ y drzewianych/ ktore ani widziec/ á
18: ni słyzec nie mogą/ ani chodzic: á iz oni ludzye
19: nie czynili pokuty swoiey/ od meżoboyftwa/ od
20: czarow/ od cudzołoftwa/ y od złodzieyftwa
21: fwego. To tu o tych/ ktorzy acz fie byli nie prawie vnie
22: Źli/ albo y po ty czafy ielzcie fie nie vnołza do pogańftwa/ á
23: iz fie ozywaią imieniem Kriftułowym/ ale przedię náflá
24: duiá balwánow á rozliczných wymyřłow swiatá tego/ á
25: nie powciagaia fie thak iako słyzylz od zakazanych grze=
26: chow od Pána/ słyzylz iz są zachowani od okrucieñftwa
27: káždego/ gdyz Pan dlugo oczekawac raczy vznania káž=
28: dego nedznika swoiego/ gdyz tho obwołac kazal: Iz nie= (marg) Ezec. xxxiiij (-)

M 3

chce łmier=

strona: 83v

Rołprawa xxxix.

- 1: chce łmierci żadnego/ iedno czeka aby fie vznał á był ozy=
2: wion do żywota wiecznego. Ale iako iesth miłofierny do

- 3: czekania á do vpominania/ thák tež ielzcze írószlý iest do
4: pomfity kto nie wdzięcznie będzie przyjmował y tego mi=
5: łościwego oczekawania iego/ y tego dobrotliwego á łąfká
6: wego nápominania iego. Gdyż ie tu Pan miánowác ra=
7: czy/ iż to fá ci kthorzy lie vniefli zá chwałą báltánów/ zá
8: mężoboyftwem/ zá czármi/ zá cudzołóthwem/ á zá zło=
9: dzieyftwy íwemi/ á ielzcze zá to nie pokuthowáli. A wízá=
10: koż iáko y wízedy w pífmie fwiętym ták y tu teraz/ naprze=
11: dniefzy íobie grzech á omierzenie Pan poczýta tych kto=
12: rzy lie vnośzą zá infzymi modłami álbo chwałami báltwá
13: now/ oprócz fwiętego á wielmożnego máyeftatu iego.
14: A tu iuz dáley Pan będzie rośpráwował o
15: pociefze wiernych/ iż czáfy przydą że ich on nie
16: opuści/ á wybáwi ie s káżdego vdręczenia ich.
17: Rośpráwá xxxix.
18: Y Vyrzáłem infzego Anyolá mocne=
19: go sftępuiącego z niebá/ obwleczo
20: nego obłokiem/ á tęczá byłą około
21: głowy iego/ á twarz iego byłą iá=
22: (*marg*) Káp. x. (-)ko słońce/ á nogi iego iáko słupy ognište/ á miał
23: w rękú íwoich kfiáżki otworzone: á położył no
24: gę íwoię práwą ná morzu/ á lewą ná ziemię.
25: A wołáł głósem wielkim/ iákoby kiedy lew ry

czy. A

strona: 84

ná Obiáwienie káp. x.

Lift 84.

- 1: czy. A gdy záwołáł/ mowiło ielth siedm
2: mow głósmi íwoimi/ á gdy ony gromy mowi
3: ły/ iam chciał tho nápiác. Y vślyżałem głos z
4: niebá mowiący ku mnie: Miei to ná pieczy co

- 5: mowiło fiedm gromow/ ále tego nie piŕz. A po
6: tym ten Anyoł ktory ŕtał ná morzu á ná ziemi/
7: podnioŕ rękę ŕwoie ku niebu/ á przyŕiágl przez
8: żywiącego ná wiek wiekom/ kthory ŕtworzył
9: niebo/ y wŕzytko co ná nim ieŕt: y ziemię y wŕzy
10: tko co ná niey ieŕt: y morze y wŕzytko co w nim
11: ieŕt: iŕz iuŕ dáley czás nie będzie przedłuŕzon/ ále
12: w ony czáyŕ Anyoła ŕiodmego gdy pocznie w
13: trąbę trąbić/ iŕz ŕie iuŕ wypełnią táiemnice Bo=
14: ŕe/ ták iáko to oznaymić raczył ŕługom ŕwoim
15: Prorokom.
16: Poŕpolicie w ŕtráchu á w niebeŕpieczeńŕtwie czás káŕdy(*marg*) Czas káŕdi dłuŕgi w kłopocie.
(-)

- 17: dłuŕgi ŕie widzi. A iŕzby wierni Páńŕcy w roŕpácz nie przy=
18: chodzili/ oto ŕłuchay ŕpráwy Páńŕkiey/ iŕz ty czáyŕ niedłu=
19: go przyŕć muŕzą/ iŕz ŕie iuŕ będá pełnić tháiemnice Páńŕkie/
20: bo ŕie tho więć káŕdemu dziwnie widzi/ iáko y żydowie w
21: Egipcie nárzekáli/ iŕz ŕie złym ŕzczeńŕci á dobrzy bywáią pod
22: mocą ich/ á od nich bywáią ŕrodze wćíŕnieni. iáko y Piotr (*marg*) ij. Piotr iij (-)
23: ŕwięty iáŕnie o tym prorokował/ mowiác do nas do wŕzy
24: tkich: Iŕz wiedzie moi mili bráćíŕzkowie/ iŕz w oftháteczne
25: dni przydá ná ŕwiát nágráwáczę prawdy/ ktorym ŕie bę=
26: dzie ŕzczeńŕcieło wedle myŕli ich/ á będá wołáć/ gdzieŕz ieŕth

M 4

on wáŕz

strona: 84v

Roŕpráwá xxxix.

- 1: on wáŕz Kriŕtus álbo gdzie ieŕth ono do was oczekawánie
2: iego/ to ieŕt obroná iego/ iáko iuŕz y dziŕŕ wierni Páńŕcy do=
3: ŕyc tego nágráwánia máią. A iŕzby pewnie wiedzieli iŕz ich
4: Pan nie opuŕci/ á iŕz czás przyŕć muŕŕi rátkunku ich/ ŕłuchay

5: co Apoštoł powiáda/ iż iuż po tych wśzytkich obiecánych
6: burzkach y przełtráchoch fwiáthá tego/ iż vyrzał Anyoła
7: mocnego łtoiącego iedną nogą ná morzu á drugą ná zie=
8: mi. A iáki to był Anyoł toś iuż w texcie słýłzał.
9: Niedawnochmy słýłzeli iáko oná száráncza szkodliwa/
10: ktora ná fwiát wylzła z dymem szkodliwym/ obrála łobie
11: (*marg*) Anyoł przepásći. (–)była krolá Anyoła przepásći/ ktorego zwano rozlicznymi
12: ięzyki wywrocá prawdy. A teraz słýłzimy iż Apoštoł po
13: wiáda iż widział Anyoła łtoiącego ná morzu y ná ziemi/
14: iálnego iáko słońce/ tęczę máiącego około głowy swoiey.
15: O roznyłz to Anyoł od onego Anyoła pirwłzego. On zác=
16: mił słońce dymem swoim/ ták iáko o nim nápiáno łtoi/
17: á ten łie záłię łwiecił iáko słońce. Támtó był Anyoł prze=
18: pásći/ niepokoju/ á łrogiego záburzenia/ ktory záráził y po
19: wietrze/ to łeft pokoy/ prawdę/ y **wiernną** [!] náukę ná ziemi/
20: ták iákołchmy iuż słýłzeli. A v tego Anyoła Apoštoł nam
21: powiáda/ iż widział tęczę około głowy iego/ tho łeft znak
22: pokoiu á przymierza wiecznego/ ktory łełzłcze iákoż od po=
23: (*marg*) j. Moi. ix. (–)topu mamy s Panem swoim.
24: Coż tho był zá Anyoł moy miły bráćie? Nie moželz iná=
25: czey zeznáć/ iedno iżci to był on náłz łwięty Anyoł Pan náłz
26: (*marg*) Anyoł pokoiu. j. Mo. xviii (–)Iezus Kriřtus/ ktorego piłmá y Prorocy ná wielu
miey=
27: łcach tym Anyołem náłzym záwždy zwáli. Iáko go y Iá=
28: kob zwał gdy błogołłáwił łługom álbo łynom swoim.
29: Toś iuż słýłzał iż themu Anyołowi łwieciłá łie twarz iáko
30: (*marg*) Ian w j. Słońce. (–)słońce/ gdyż on łeft łwiátłócią wieczną náłzą/ ktora ółwie
31: ciła wśzytek fwiát/ y káżdego kthory chodzi pod imieniem

iego. Toś też

- 1: iego. Toś też iuż słyfzał/ iáki znák ieft około głowy iego/ bo
2: znák pokoju/ láski/ á miłofierdzia iego świętego.(*marg*) Tęczá. (-)
3: Słuchayże dáley/ iż ten Anyoł święty ftoi iedną nogą ná
4: morzu á drugą ná ziemi. Toć tu nam nic inšzego nie zná=
5: mionuie/ iedno iż then Pan opánował/ y ziemię y wšytki
6: infuły morfkie/ y rozliczne narody ktore ná nich są: á iż wšę
7: dy á wšędy by też wierni iego byli w nawiętfzym wćifnie=
8: niu/ fwieći im thá iáfna twarz iego/ á wšędy á wšędy ná
9: głowie ná fwoiey vkázuie im then znák pokoju/ nádzieie/
10: y obrony fwoiey.
11: Bo áczbyś rzekł/ to fie to nie zgadza/ czáfem powiádałz(*marg*) Iáko Pan ftoi ná zyemi. (-)
12: iż Krištus nie przydzie ná fwiát aż ná sąd fwoy/ á tu Apo=
13: ftoł piŕze iż go widział że ftał iedną nogą ná ziemi/ á drugą
14: ná morzu. Ale fie y ŕam s tego ŕnádnie wypráwiłz/ iż to by
15: ło nie cielefne sftápienie iego/ boć by to bárzo ŕzyrokie no=
16: gi być muŕiáły. Ale iż opátrznóści iego/ mocy iego/ ŕprá=
17: wy iego/ peño ieft niebo/ ziemiá/ morze/ y wšytká okrą=
18: głość fwiáthá tego. Bo słyfzyłz iáko Apoŕtoł powiáda/ iż
19: nogi iego nie były podobne ku nogom człowieczym/ ále by
20: ły iáko ŕłupy ognifte. O mocneŕz to ŕłupy/ o iáfnyłz tho o=
21: gieñ tych nog á poŕtepkow święthych Páná tego/ Iáko o(*marg*) Pŕa. Cxviiij. (-)
22: nim y Dawid piŕze: Iż to ieft iáfna pochodnia nog moich
23: moy miły Pánie.
24: Coż czynił ten święty Anyoł ftoiąc iuż ták ná tey ziemi y
25: ná tym morzu/ iáko tu o nim słyfzyłz? Oto ŕłuchay: Iż tho(*marg*) Anyoł mocny Pŕa.
xviiij. (-)
26: był Anyoł mocny/ á miał kŕiáŕzki otworzone w ręku fwo=
27: ich. O mocnyłz to był Anyoł/ o frogiłz tho był obrzym nád
28: wšytkimi mocarzmi fwiátá tego/ thák iáko o nim piŕmá

29: powiadaia. Iako go y Ezaiasz pięknie wymalował/ Iako (*marg*) Ezai. ix. (-)

30: tho miał być Bog mocny á Książę wieku przyszłego. A o

31: tey mocy dziwney szkoda nie długo zabawić/ bo przed tą

M 5

mocą vpa

strona: 85v

Rośprawa xxxix.

1: (*marg*) Philip, ij. (-)moczą vpada kázde koláno naymoźnieyŝe/ y niebieŝkie/ y

2: ziemŝkie/ y piekielne.

3: (*marg*) Książki otworzone. (-)Ale ŝluchay: Iż ten moczarz dzierzał książki otwarte w

4: ręku ŝwoich. On Anyoł ŝrogi pirwŝy otworzył nam klu=

5: czem ŝwoim do przepaŝci. Ten záŝię Anyoł náŝ ŝwięty/ ták

6: iako ŝlyŝyŝ/ otworzył nam książy/ y vkázuie ie nam dzie=

7: żac w ręku ŝwoich. Coż to były zá książy? Otho máło dáley

8: vŝlyŝyŝ/ iż ie kazał poŝknąć Apoŝthołowi/ á powiedział

9: mu: Iż przetoć thy książy dawam zieŝć/ iż muŝiŝ znowu

10: prorokować ludziom y wŝytkim narodom. Tu iuż rozu=

11: mieć mozeŝ/ iż to były książy prorocwá/ książy prawdy ie=

12: go ŝwiętey/ ŝyrokó ná ŝwiát roŝpifańey/ ktorą on nam zá=

13: wżdy otworzoną dzierży/ á vkázuie ią vŝtáwicznie wier=

14: nym ŝwoim/ przez piŝmá y poŝtánowanie ŝwoie/ ktore ŝy

15: (*marg*) Kriftus Lew. (-)roko wŝzemu ŝwiátu obwołac y opowiedzieć raczył.

16: Coż dáley vczynił ten ŝwięty Anyoł otworzywŝy ty książy

17: gi ŝwoie? Oto ŝlyŝyŝ: Iż krzyknał iako lew ná ten nędzny

18: ŝwiát frogim głoŝem ŝwoim. Onći to lew o ktorým z da=

19: wná ŝlyŝymy/ ktory poŝzedł borzac á wyciążac s pokole=

20: (*marg*) Wyŝlyŝey v (-)nia Iudá á z narodu Dawidowego/ krzyknał onym ŝtrá=

21: ŝzliwym głoŝem ŝwym ná niewierniki ŝwoie/ przed ktho=

22: rym oni záwżdy vpadac muŝą iako przed ŝthráŝzliwym

23: lwem ine zwirzetá vpadáia.

24: Coż nie dáley ŝtáło? Gdy iuż ten ŝtráŝzliwy głoŝ poŝzedł

- 25: ná fwiát od tego Anyoła fwiętego/ otho wnet fiedm gro=
26: mow poczęło mowić. Coż to zá fzedm gromow miły brá=
27: cie? Słyfzałeś w dzień fwiąteczny iáki fzum iáki grom po=
28: (*marg*) Siedm gromow. (-)wftał nád Apoštoły/ gdy Duch fwięthy przypadał ná o=
29: fwiecenie ich. Tyć to fiedm gromow/ tho ieft fiedmioráka
30: fpráwá Duchá fwiętego/ poczęła mowić á wykłádác táie
31: mnice kfiąg onych nam iálnie otworzonych. Ale zákaza=

no Apošto=

strona: 86

ná Obiáwienie káp. x.

Lift 86.

- 1: no Apoštołowi áby tego nie piśał/ iedno iżby to śam miał
2: w dobrej pieczy. Coż to ieft? Oto to ieft oná obietnicá Pán
3: fka/ iż wiernym będzie dano znác táiemnice piśmá fwięte=(*marg*) Mátt. xiiij. (-)
4: go/ á przed niewiernymi owfzem będzie zákryto/ áby wi=
5: dząc nie widzieli/ á fłyfząc nie fłyfzeli. A toć ieft to zákazá=
6: nie/ áby táiemnice tych gromow niebyły ledá komu zyá=
7: wiony iedno wiernym Pánfkim.
8: Słuchayże dáley czo Apoštoł powiáda: Iż then Anyoł (*marg*) Pan przyfięgl. (-)
9: ktorego widział ná morzu i ná ziemi ftoiącego/ podniofl
10: rękę ku gorze/ y przyfięgl przez Bogá żywiącego ná wie=
11: ki ktory fтворzył niebo y ziemię. Obyczay zówždy był Pá=
12: ná tego iż częfsto powtarzał fłow fwoich/ iákoby iáką przy
13: fięga mowiąc: Záprawdę záprawdę powiádam wam.
14: Znácząc to mocno/ iż iego fłowá fwięte fą pewnie praw=
15: dziwe á ni w czym nieomyłne. A teraz fłyfzyfz iż przyfięgl.
16: Przez kogoż przyfięgl? Przez Bogá żywiącego ná wieki.
17: Coż tedy było po onym przydatku do podpárcia prawdy
18: náfzey/ gdychmy mowili: Ták mi Bog pomagay y wfzy=
19: fcy fwięci/ iákoby Bog śam nie mogł niczemu fprofhác
20: bez iákich pomocników. Oto fłyfzyfz przyfięge Syná Bo=

- 21: żego/ iż nikogo łobie inego ná świádectwo nie bierze/ iedno
22: łpołeczne Bołtwo łwoie z Oycem y z Duchem łwięty m ży
23: wiące ná wiek wiekom Amen.
24: Coż poprzyłiął ten Pan náłz? Oto łłuchay: Iż łkoro zá
25: trąbi trąbá Anyoła łiodmego/ tho ielth gdy čás przydzie
26: wieku łiodmego/ iż łie iuż dokończą á wypełnią włzytki tá
27: yemnice Bołkie/ kthore przed tym przepowiádał Proro=
28: kom/ Apołtołom/ y inym łługom łwoim/ tho ielst o łwię=
29: tym przyłci m łwoim y o onym wdzięcznym á włzech rołko
30: łzy pełnym krołełtwie łwoim/ obiecuiąc iłtotnie wiernym(*marg*) Ian xvij. (-)
31: łwoim: Iż gdzie on będzie iż też tám oni z nim być y wiecz=

nie krołowác

strona: 86v

Rołpráwá xxxix.

- 1: nie krołowác máią. Ale čásfu tego áni Anyołom/ áni źa=
2: dnemu Prorokowi/ áni Apołtołowi oznaymić nie raczył.
3: A włzákoż áby to rzecz pewna była/ iż to wiernych iego nie
4: minie/ łłyłzyłz iáko to tu mocnie poprzyłięgác raczy/ á iuż
5: nie długo temu čás zámierzác raczy/ iedno do zátrąbie=
6: nia łiodmego Anyoła.
7: Coż było po tey przyłiędze? łłuchay/ oto Apołtoł po=
8: (*marg*) Czemu pan przyłięgał (-)wiáda: Aby łie wypełniłá tháyemnicá Páńłka. O wielka
9: to táyemnicá Páńłka/ ktorą zákrył przed niewierniki łwo
10: imi/ ktorzy teraz buiáią iáko ony rogáte Ielenie po páłtwi
11: łkach rozlicznych łwiátá tego/ nic nie myłłac o tey łiodmej
12: trąbie/ áni o łtráłzliwym przyłci m Pána tego/ ktorzy vci=
13: łkáią nędzniki á wierne Páńłkie/ mnimáiąc áby byli opu=
14: łzczeni/ á iżby ich tu Pan iuż zápomniał á náwłzem opułcił
15: Ale nadobnie á łzyroko Sálomon the táiemnicę Páńłką
16: wypíłał/ iáko ci będa ná ten čás nárzekác/ á ci zálię wier=

17: ni iáko máią vzywác rádości swoich. A thák wy wierni á
18: ktorzy mocno stoicie w stałosciach swoich nic sie nie trwo
19: żcie/ nic sie nie lękaycie. Oto słuchaycie iáko woła ten bo=
20: rzący Lew/ á stráły głošem swym srogim niewierniki swo
21: ie/ á iáko wam wiernym dzierży othworzone kłięgi woley
22: swey á rofkazania świętego swego. Y iáko dopuścza thym
23: śiedmi gromom Duchá świętego/ áby tho wiernym iego
24: obiafniáli/ y mocno to w nich vtwardzáli. Y iáko tu mo=
25: cno wam poprzylięga nie omylic was w pociechach wá=
26: śzych/ niedługi wam czas tego obiecuiąc/ thák iáko o tym
27: y ná inych mieyfcach wiele piłmá macie. A thák niechay
28: wam nic nie będzie stráżen y ten krol przepáści/ o kthory=
29: mefcie słyżeli/ y tá márna szaráncza iego/ ktorey iedno do
30: czáfu wam szkodzić dopuśczone żądły swemi. Y ten Bo=
31: ży bicż á ten srogi pogánin ktory **Pon [!]** chowa ná niewierni

ki swoie

strona: 87

ná Obiáwienie káp. x.

Liłt 87.

1: ki swoie. Oto pomstá ich y thu ná tym y ná onym swiecie
2: tuż zá piętami ich chodzi. Oto obietnice nieomylnych po=
3: ciech wálznych mocno sobie poprzyliężone słyżycie. A ták
4: nic sie nie lękaycie żadnych stráchow áni żadnych przeka=
5: żek omylnego sviáthá tego/ owłzem mocno stoicye w ná=
6: dzieiach swych przy tym Pánu swoim/ będąc tego isci/ zá
7: ták mocną przylięgá iego/ iż was to nigdy ominąc nie mo
8: że/ á iż sie to iuż nie długo/ ták iáko tu słyżycie/ ma wypeł=
9: nić nád wámi/ Amen.
10: Tu iuż dáley Apóstól opowiada wiernym
11: Páńskim/ iáko im Pan obiawia y każe sługom
12: swoim obiáwiác táyemnice swoie.

- 13: Roſprává xl.
- 14: A Głos ten ktorym pirwey ſłyſzał z niebá zá
- 15: ſię drugi raz záwołał do mnie/ mowiąc:
- 16: idź á weźmi kſiążki otworzone v Anyoła ſto=
- 17: iącego ná morzu y ná ziemi. Y ſzedłem do An=
- 18: yoła/ mowiąc do niego/ day mi kſiążki. A on
- 19: mi rzekł: Weźmi ie ále ye połkni/ á vczyńić
- 20: gorzkość w żywocie twoim/ ále w vćciech two
- 21: ich będąc ſłodkie iáko miód. A wziąłem kſią=
- 22: ſki z ręku Anyoła onego/ y połknałem ie/ á by=
- 23: ły ſłodkie iáko miód w vćciech moich. Ale gdy
- 24: doſzły do żywotá moyego było mi bárzo gorz
- 25: ko w nim. Y rzekł mi: Muſiſz záſię z nowu pro

rokoko=

strona: 87v

Roſprává xl.

- 1: rokować miedzy pogány y ięzyki/ y rozliczny=
- 2: mi narody/ y przed wiele krolow.
- 3: Iuzechmy ſłyſzeli iáko nam Pan poprzyſiądz raczył y
- 4: nie długi czás zámierzył/ iż nam ma w pociechach náſzych
- 5: á w obietnicach ſwoich pewny koniec vczyńić. Tu iuż dá=
- 6: ley ſłyſzimy iż Apoſthołowi powieda/ Iż muſiſz znowu
- 7: prorokować. Tu ſie byli niektorzy vniefli zá tymi ſłow/
- 8: iákoby Ian ſwięty nie miał nigdy vmrzeć/ iáko y o Eno=
- 9: chu y o Eliaſzu też niektorzy mniemieli. Ale to ieſt rzecz pe
- 10: wna iż Ian ſwięty vmárł/ thákież y Enoch y Eliaſz/ cho=
- 11: ciay był wzięt ná powietrze.
- 12: (*marg*) Muſiſz z nowu prorokować. (–) A iákoż to mamy rozumieć/ iż mu tu Pan mowić
- raczy/ iż
- 13: muſiſz záſię drugi raz prorokować pogánom/ narodom/

- 14: ięzykom/ y rozmaitym krolom? Oto słyszysz iż mu Pan po
15: wiada/ połkni ty książki. O wierze mi że thy książki były
16: połknione od kilką set lat/ á tak była zátłoczona á zágázo
17: na Ewányelia święta/ iż iáko w bálniach tákechmy iedno
18: o niey z dáleká słyszeli. Płatnieifzy był dáleko Brikot/ Wál
19: kot/ Fráncífzek/ Dominik/ z onemi wymyflonemi plotká=
20: mi/ niżli thá łczyra á prawdziwa prawdá Páńka/ przez
21: Proroki/ Apoštoły/ y Ewányeliſty święthe nápišana. A
22: bárzo połkniona á zákryta była/ iż o niey bárzo máło słý=
23: chác było. Iáko y zwolennikom łwym gdy Pan v Mát=
24: (*marg*) Mát. xxiiij (-)theufzá świętego powiedác raczył o znákoch á o podobien
25: łtwach przyłcia ná łrogi łąd łwoiego/ ále przedię powie
26: dał iż to wšytko ielzczę nie koniec/ áż gdy będzie obiáwio=
27: na Ewányelia z nowu wšytkiemu łwiáthu/ ná łwiádec=
28: two tym ktorzy nie wierzyli/ thoż łie iuż dopiro końcá ná=
29: dziewaycie. Tám co dáley nápišano łtoi/ iáko ma vpáść
30: brzydliwość ná mieyfcu łwięty m łtoiąca/ y iáko łie co dá

ley dziać

strona: 88

ná Obiáwienie káp. x.

Liſt 88.

- 1: ley dziać ma to iuż tám kto chce cztąc náleść może. A thoć
2: to ielst co Pan powiedác raczy/ iż mušifz drugi ráz z nowu
3: prorokowác/ to ielst/ mułzú łie z nowu przez Duchá łwięte
4: go ponowić y obiáwić wšytkiemu łwiátu píłmá y łłowá
5: twoie/ ktoreś ty o mnie y o poštánowieniu moim teraz łzy
6: roko nápišal/ áby w on czás złoczyńcá wymowki nie miał
7: o niewiádomośći łwoiey.
8: Tákžec y Eliałz z nowu záwoła ná wšytek łwiát/ gdj będą
9: cžciony łłowá ony iego: Czemu nędznicy chramiecie ná (*marg*) iij. Krole. x xviiij. (-)
10: obiedwie nodze/ á ielłize Bog ielst prawdziwym Bogiem

11: czemu powinney chwały nie dawacie iemu. Tákżeć y Pro
12: rocy y Apoštołowie święci będą znowu prorokować á ná
13: ten márný świat wołać/ vpominájąc nędzniki áby fie v=
14: ználi áby fie obaczyli w złościach swoich/ ták iáko o thym
15: písmá dofyć mamy/ á iżby vpádli przed nogámi miłofier
16: dzia Páńského. A wierni áby też s thego pociechy swoie á
17: rofkofzy swoie y bráli y poznawáli/ á złoŃnicy áby wymo
18: wki nie mieli/ iżechmy o tym nie słycháli.
19: Słuchayże iż Apoštoł powiáda: Iż głos wołał z niebá (*margin*) Powołáni od Páná (-)
20: do niego/ idź á wezmi kfiązki z ręki stojącego ná ziemi y ná
21: morzu. O nie chłubże fie tedy tym ty moy miły Papieżni=
22: ku/ iż ná cię Oficiał záwoła/ chodź sám kfięże Ianie/ álbo
23: Woytku/ á przegolić plefz á námáżeć czoło mázią álbo nie
24: wiem czym/ Słyszysz tu nędzniku słyszysz/ iż powołanie in
25: łze nie ma być iedno od łámeŃo Páná. A iákoż máłz znáć te
26: go powołáneŃo od Páná? Nie tenći iest co mu plefz prze=
27: golono/ álbo mu mázią czoło námárowano/ ále tenći to
28: iest/ ktory iáko tu słyszysz/ bierze kfiązki z ręki Bogá żywią
29: cego. A coź to łá zá kfiązki? Oto słuchay co Ianowi świę
30: temu Pan o nich powiáda: Iż z nich znowu muśiłz proro
31: kować. A coź tho iest s tych kfiązek prorokować? Szczyrą

á wierną

strona: 88v

RoŃpráwá xl.

1: á wierną prawdę powiedáć o Pánu o tym/ á o woley/ á o
2: świętym poŃtánowieniu iego/ á nie łzukáć wymyŃłow z i=
3: nych kfiąg Dekretálkich álbo Sinodálkich/ iedno s tych
4: powiedáć światu łzczyrą prawdę/ ktore poŃzły z wít Páń=
5: łkich/ á podáne łá światu z ręki świętych iego. Bo słyszysz
6: iż ie Pan kfiązkkámi máłymi thu przezywáć raczy/ bo byś

- 7: chciał zrownąć kłięgi dekretálkie/ Konciliyfskie/ Sinodál
- 8: fkie s ftárym á z nowym Zakonem/ to iest/ z Biblią fwię=
- 9: tą/ tedyby ią máłuczkiemi kłiązfkami przeciwko tám tym
- 10: przewác mogł/ gdyżby fie thám thy ledwe ná formánfki
- 11: woz włożyć mogły. A chcelzli o thym powołaniu szyrzey
- 12: (*marg*) Dzieiow i. (-)czyść/ znaydziefz w fpaawach Apoftolfskich iáko Máciey
- 13: fwięty był powołan ná kápłánftwo po fmierci Iudařzowey.
- 14: Słuchayże iż Apoftoł prósi: Dayżemi ty kłiązfski
- 15: moy miły Pánie. Tákże y ty moy miły ápoftole komukol=
- 16: wiek Pan z dáleká thy kłiązfski vkażác będzie raczył/ á do
- 17: nich powołać będzie raczył/ próś pokornymi prósbami:
- 18: Dayże mi thy kłiązfski prawdy fwoiey moy miły Pánie/ á
- 19: (*marg*) Luk. xvij. (-)odwiedz mię od inych plotek á wymyřłow fwiáthá tego.
- 20: Przyřporzże mi wiáry y vmieięthnořci moy miły Pánie/
- 21: ták iáko teź do niego y Apoftołowie ná on čás wołáli.
- 22: (*marg*) Słodko w vfciech á w żywocie gorzko. (-) A coźci fie sfthánie? Pewnie żeć ie
- 23: ie poda. A coź będzie gdyć
- 24: ie poda? Będzieć s przodku słodko w vfciech/ ták iáko tu
- 25: od Apoftoła řlyřlyř/ ále potym bárzo gorzko w żywocie.
- 26: A coź tho iest słodko w vfciech á gorzko w żywocie? Gdy
- 27: kto vřlyřzy ony słodkie/ ony wdzięczne obietnice Pánfskie/
- 28: ony błogofłáwieńřtwá/ ony rořkořzy nieomyřlnie obiecá=
- 29: (*marg*) Mátt. xvi. Luk. w. ix. Mátt. xix. Márek x. Luk. xviiij. (-)ne/ y wieczne y
- 30: doczeřne/ o bárzo będzie słodko w vfciech.
- 31: Ale gdy záfię vřlyřzy: Kto chce iřć zá mną záprzy fie řam
- 32: řiebie/ á weźmi krzyź řwoy/ á podź zá mną. Gdy vřlyřzy:
- 33: Lániey igłę przewlec przez igielne vcho/ niřli bogaczowi

wniřć do

- 1: wniść do krolestwá niebiełskiego. Gdy wśłyży: Opuść żo=
2: (*marg*) Luk. xiiij. (-)nę dzieći máiętność/ to iest/ nie dbay o tho nic dla mnie/ á
3: náłładuy mnie/ o gorzkosz to będzie w żywocie. Albo gdy
4: káznodzieiá będzie wywoływał ony słodkie á wdzięczne
5: słowá Páná śwego/ á po godzinie álic go wiodą/ łądzą
6: środze/ pálic chcą/ o bárzo mu będzie gorzko w żywocie.
7: Ale gdy łobie wśpomienie ty słowá co tu Pan powiáć
8: raczy:
9: imię i wołá świętá moię/ o nic mu thá gorzkość przykra
10: nie będzie/ o wnet weźmie onę obietnicę Páńską iáko cukier
11: łodowáty: Iż kto mię wyznawáć będzie przed ludźmi/ wy(*marg*) Mátt. w x. (-)
12: znam go ia też przed Oycem moim. Wnet weźmie on słó
13: tki drugi konfekt co Sálomon nápiłá o tych wyznawá=(*marg*) Luk' w xij. (-)
14: czołch prawdy Páńskiej: Iż fie będą świećić miedzy nie=(*marg*) Mądr iij. (-)
15: wierniki iáko íłkry ognište miedzy trzcínami. A ták nic fie
16: they gorzkości nie lękaymy/ gdyż tho pewnie wiemy iż fie
17: nam ma w wielką słodkość obroćić/ á ćifńmy fie do tych
18: prawdziwych kłiążek Páná śwego/ kthore on nam poda=
19: wa z ręki swoiey/ á prośmy go iáko Páná śwego/ áby ie
20: nam y podáć y obiáńnić y wtwardzić w nas raczył/ oddali=
21: wśły od nas wśzytki błędy básni á wymyśły świátá tego.
22: Tu iuz dáley Apoštoł opowiáda wołá Páń
23: śką/ iáko kołcioł swoy wierny ma wołá záv=
24: żdy w cáłości záchowáć/ á niewierniki z niego
25: wyrzucić/ gdzye ták piśze.
26: A to Rośprawá xlj.
27: Y Daná mi iest trzcíná podobna ku prętowi/ (*marg*) Káp. xj. (-)

N

od tego

- 1: od tego który ku mnie mowił: Wítań á zmierz
2: Kofcioł Boży/ y ołtarz/ i thy ktorzy fie w nim
3: modlą. Ale przybytek ten który w poľrzod ko=
4: ťciołá iefth wyrzuć precz/ á nie mierz go/ ábo=
5: wiem dan iefth pogánom/ ktorzy miáľto ťwięte
6: podepczą przez dwa á czterdzieści mieťięcy: á
7: dam ye dwiemá ťwiádkom/ moim/ kthorzy bę=
8: dą prorokowác przez dwiefcie y ťzeťdzieťiat
9: dni ktorzy będą obleczeni wormi. Ci ťą dwye
10: oliwie/ á dwa ťwieczniki przed oblicznoťcią
11: Bogá ziemie ťtoiące. A iefliby im ktho chciáľ
12: ťzkodzić/ ogień wynidzye z vľt z ich/ który poź=
13: rze nieprzyacioły ich. A iefliby im kto chciáľ iá
14: ką krzywdą ťzkodzić/ táki muťi być zábit. Ci
15: będą mieć moc zámknąc niebo/ áby nic nie pľy
16: nęło z niego zá czáľu proroctwá ich: á moc bę=
17: dą mieć nád wodámi obroćić ie w krew/ á vde
18: rzyć ziemię mogą káždą plagą/ ile fie im kroć
19: będą widzyáľo.
20: Gdy iuź Pan náľz obiecaľ nam wiernym ťwoim przez
21: (*marg*) Rozmierzyć Kofcioł Páńťki. (-)ony gromy Duchá ťwego ťwiętego/ obiáľnić á
oznaymić
22: ony táiemnice otworzonych kľiáľ ťwoich/ ktore iákochmy
23: ťľyťzeli dzierzał w ręku ťwoich. Tu iuź dáley ťľyťzimy iáko
24: Apoťtoľowi roťkázuie/ áby rozmierzył/ opáľrzyľ Kofcioł
25: ťwięty iego/ y ołtarz iego. Bo ktoć co rozmierza/ iuźći pe=

wnie y fun=

strona: 90

ná Obiáwienie káp. xj.

Liťt 90.

- 1: wnie y fundámenty mocne zákláda/ ná ktorzych ma wo=

- 2: Ią stáwić budowanie swoie. Tu iuz nie rozumiey ábyć mu
- 3: Pan miał rofkázowác rozmierzác kołcioł iáki ręką budo=
- 4: wány/ ále on ten Kołcioł swoy święty rozmierza y opátru
- 5: ie ząwždy pilno/ ktory stánął przy onych otworzonych ie=
- 6: go kłięgach/ y przy táiemnicach ich przez Duchá święte=
- 7: go obiáwionych. Bo słyszylz iż każe rozmierzác y ołtarz/ y
- 8: ty ktorzy sie modlą w nim/ to iest/ ty ktorzy położyli ná=
- 9: dzieię swą w oney ofierze świętey ołtarzá onego ná ktorim
- 10: dobrowolnie ofiárował zá nie sam siebie on błogóławio
- 11: ny Krol á Káplan ich Bogu Oycu swemu.
- 12: Słuchayże iż przybytku ktory był w połrzodku kołciołá
- 13: rozmierzác nie kazał/ y owłzem gi precz wyrzucić rofkázu(*marg*) Przybytek wyrzucić. (–)
- 14: ie. Abowiem powiáda/ iż dań iest pogánom. Przybytek
- 15: był połrzod kołciołá w Sálámonowym kołciele/ w kto
- 16: rym stawáli káplani spráwuic tám ony ofiáry/ y sprá=
- 17: wy ine swoie. Thu tákże w tym nászym Kołciele Duchem
- 18: świętym fundowánym/ to iest/ w wiernym zebrániu Pán
- 19: ťkim możemy thym przybytkiem rozumieć ony káplany
- 20: stárych zwyczáiow Rzymťkich/ ktorzy ząwždy stawáli ná
- 21: wyłzłzych mieyťcach vbrawłzy sie w korzechó ábo w kápli=
- 22: cach swoich/ kthorych tu Pan áni znác chce/ áni rozmie=
- 23: rzác rofkázuie/ y owłzem ie każe wyrzucić/ powiedáiac Iż
- 24: dáni Ią pogánom/ to iest niewiernikom ná zwiedzenie á
- 25: ná vpádek ich/ gdyż snadz tácy Ią gorłzy niźli pogáni/ kto
- 26: rzy widzac łzczyrą prawdę wiadomie ią zánifzczáią/ kto=
- 27: rzy miáłto święte/ to iest Kołcioł wierny Pánťki/ będą de
- 28: ptác/ tho iest zwodzić á nifzczyc/ do czáfu zamierzonego á
- 29: do woley Pánťkiey/ co sie nam przez thy miefiácze krotkie
- 30: známionuie.
- 31: Coż dáley Pan powiedác raczy: Iż oto ie dam dwiemá (*marg*) Dwa fwiádkowie. (–)

Rośpráwá xlj.

- 32: świádkom moim/ to ieft wiernym śzáfárzom prawdy mo
33: ie/ ktorzy będą wydawác prawdziwe świádectwo o dwu
34: zakoniecha moich/ to ieft ftárego y nowego/ á będą wierne
35: moie śprawowác/ ćwiczyć á vczyć/ záchowác śie w nich
36: wedle wolej, nauki, a rozkazania mojego. Bo śłyszysz iż
37: (*marg*) Dzieiow j. (-)Pan zowie świádko swoimi/ ták iáko zwał Apośtoły swo
38: ie gdy ſzedł w niebo od nich. Kthorzy będą obleczeni wor
39: mi/ to ieft proftym odzieniem á nie onymi złotohławy ál=
40: tembáfyb/ y dziwnie wymálowánymi pśtroćinami śwemi
41: ták iáko to dziś oczymá śwymi widamy.
42: (*marg*) Czáfu niepewność. (-) A iż tu Pan wśpomina liczbę dni czáfu prorocctwá ich/
43: ták iáko y málo wyśzfzey wśpominác raczył miefięcy cźter
44: dzieści y dwá/ thák zówždy y v Dánielá y v inych Proro=
45: kow Duch święty zámieľzawał rozność czáľow tych/ gdyż
46: żadnemu ſtworzeniu nie ieft oznáymion pewny czás przy
47: ſcia Páńńkiego/ kthory iáko ſam Pan powiedác raczy/ iż
48: (*marg*) Mat. xxiiij y xxv. (-)ná ſwiát przypáść ma bez wśzey wiadomości iáko złodziej
49: iedno woła á vpomina ábychmy zówždy byli gothowi/
50: gdyż tego czáfu áni they godziny nigdy wiedzieć nie możemy.
51: (*marg*) Dwá ſwieczniki. (-)Dáľey powieďa Pan o tych wyznáwáczoch wier
52: nych tych dwu zakonow swoich: Iż tácy ſą iáko dwie oli=
53: wie ſtoięce przed máyefstatem Bozym/ á iáko dwá ſwie=
54: czniki. W koſciele Sálomonowym to wiemy iż Oliwę la=
55: li do lamp ktore ſtały ná ſwiecznikoch/ á oľobliwie roſká=
56: zuie Pan áby tá oliwá wyczyľciona á chęďoga była. A ták
57: ſľuźnie Pan tákie wierne ſwoie tymi ſwieczniki oliwá ná
58: práwione zwác raczy/ ktorzy ſwiecą vľtháwicźnie przed
59: ſwięty m áyefstatem iego wiernym á práwie wyczyľcio=

- 60: nym á wypolorowánym fłowem iego. A powiáda iż ci
61: świecznicy ftoią przed oblicznością Bogá ziemie/ gdyż ná
62: ziemi á ludziom ziemfkim świecą tymi iáfnemi á prawdzi
63: wemi świeczniki fwemi.

strona: 91

ná Obiáwienie káp. xj.

Lift 91.

- 1: Przy tym Pan powiádać raczy: Ktoby im chciał prze=(*marg*) Ogień z vft prorokow. (-)
2: kazać álbo iáką krzywdą záfzkodzić/ iż ogień wynidzie z vft
3: ich á poźrze nieprzyacioły ich. Nie rozumieyże ábyć tho o=
4: gień miał być iáko s pieczá/ ále ogień zápalenia gniewu
5: Bożego/ kthory z vft ich wynidzie/ gdyż oni zówždy opo=
6: wiedać będą niewiernikom nieomylną pomstę/ ktora ich
7: nigdy ominąć nie może zá złości ich. A wiernym káfkę/ o=
8: pátrność/ miłofierdzie/ y káżdą obronę od Páná ich/ á od
9: prawdziwego páfterzá ich.
10: Dálej powiedać Pan raczy: Iz będzie im daná moc zá=(*marg*) Zámknąć niebo. (-)
11: mknąć niebo/ áby nic nie płynęło z niego zá czáfu proroc=
12: twá ich. Iakoż iefzcze zá żywothá fwego Pan raczył dáć
13: wiernym swoim klucze do tych zamkow niebieskich/ ták y
14: teraz tego powtarzać raczy/ iż niewiernikom zówždy fło=
15: wy Páńskimi pewnemi mogą zámknąć niebo/ á pewnie
16: im tho opowiedzieć/ iż im zówždy mocno zámknione bę=
17: dzie/ iż im z niego nic iuz nie popłynie/ áni káfká/ áni ná=
18: dzieiá/ áni żadne miłofierdzie nád nimi/ iefli fie nie vzná=
19: ią ze złości swoich zá czáfu wołania á proctwá ich/ á nie
20: vpádną przed thym wielmożnym máyestatem miłofier=
21: dzya Páńfkiego.
22: Gdyż tu Pan dokláda: Iz będą mogli bić ziemię rozli=(*marg*) Ziemię kárác. (-)
23: cznymi plagámi. Ziemięc próżno kto ma bić álbo karác/
24: bo nic nie czuie/ ále ty niewierniki kthorzy tylko w ziemię

25: pátřzą iáko bydło/ á w pożytki iey/ zániechawfzy y vpo=
26: minánia Páńfkiego/ y wiernych á prawdziwych obietnic
27: iego. A o thychći tu nam Pan oznáymuie wyznáwáčoch
28: fwych á nie o inych/ pod thą liczbą tych dwu Prorokow/
29: to ieft/ ktorzy máią wiernie száfowác fwiátu nędznemu tá
30: iemnice dwu fwiętych zakonow iego. A iż tho infzy rozu=(*marg*) Enoch. Eliafz. (-)
31: mieli o Eliafzu y o Enochu/ thedyby fie tho s piřmem nie

N 3

zgadzáło/

strona: 91v

Rořprává xlij.

1: (*marg*) Mátt. xij. Luk. xj. (-)zgadzáło/ gdyż řam Pan powiedzieć raczył: Iż iuř żadne=
2: go znáku o z martwych wřtániu nie vyrzycie/ iedno zná
3: Iony Proroká/ ktory leżał trzy dni w řywocie rybiem/ To
4: ieft/ iż nikt z ziemie powřthác nie może/ ář czáfua dnia řádu
5: iego/ iedno on řam/ kthory iáko Ionář trzy dni leżał pod
6: zákrytořcią ziemie. A teř Pan o Eliafzu powieđał zá czá=
7: řow Ianá fwiętego/ onego ktory obwoływał fwięte przy
8: (*marg*) Mátt. xvij. (-)řcie iego/ Iż iuř Eliafz przyřzedł/ przyřytáiąc to řámemu
9: Ianowi fwiętemu.
10: Tu iuř dáley Pan powieđa/ iáko beřtia kto
11: ra wyřtápiłá s przepářci będzie walczyłá z wy
12: znáwáčmi prawdziwemi prawdy Páńfkiej/
13: y co fie z nimi dzyác będzie.
14: A to Rořprává xlij.
15: A Gdy iuř będa wyřáwowác fwiádectwá
16: řwoie/ beřtia ktora wyřtápiłá s przepářci/
17: vcřyni przeřiwko im walkę: y zwycięży/ y pobi
18: ie ye. A ciálá ich będa ležeć po vlicach miálthá
19: wielkiego/ ktore ieft rzecřono duchownie So=
20: domá y Egiph/ gdzie y Pan nář krzyřowan

- 21: ieft. A oglądaią ludzie/ narodowie/ ięzykowie/
22: y pogáni ciáła ich przez trzy dni y przez poło=
23: wicę/ á ciał ich nie dopufzczą kłáść do grobow.
24: A mieŝzkáiący ná ziemi będą lie s thego rádo=
25: wác y wefelić/ y dary łobie zobopolnie będą

strona: 92

ná Obiáwienie káp. xj.

Lift 92.

- 1: poŝylác: Abowiem ci dwa Prorocy dręczyli ty
2: ktorzy mieŝzkáli ná ziemi.
3: Gdyzechmy iuż ŝlyŝzeli iáko Pan tu wierne wyznáwá=
4: cze ŝwoie ozdabiác rozlicznymi przywileymi raczył/ iż zá=
5: mykác máią niebo/ iż máią kárác ziemię rozlicznymi pla=
6: gámi/ to ieft ludzi bezbożne/ á ziemią lie tylko paráiące.
7: Tu iuż dáley Pan vkazác chce/ iż przedŝię chce mieć záv=
8: ŝdy ná probie á w przeŝládowaniu wierne ŝwoie/ á oka=
9: zác to iáka ma być zaplátá ich/ á iáka teŝ pomŝtá nád nie=
10: wierniki. Bo ŝlyŝzimy iż tu Pan powiedác raczy: Iŝ gdy
11: iuż wierni wyznáwácze Páńŝcy będą dokonywác prawdzi
12: wego ŝwiádectwá ŝwego o tym Pánu ŝwoim/ ták piŝmy
13: ŝwemi iáko teŝ kazánien álbo teŝ náukámi ŝwemi/ iż oto
14: powŝtanie przeciwko im beŝtia ktora wyŝtąpiła s przepáŝci.
15: ŝlyŝzeliŝmy máło wyŝŝzey/ iáko tá beŝtia wyŝtą= (marg) Beŝtia przepáŝci. (-)
16: piła s przepáŝci z onym dymem ŝrogim/ ktory nam miał
17: zácmić ŝłońce y z oną márną ŝzaránczą ŝwoią/ othworzy=
18: wŝzy pirwey wrotá do they ŝproŝney przepáŝci fáłŝzu á ro=
19: zmáitych zwodow ŝwiátá tego nędznego/ kluczem onym
20: fáłŝzywym ktorego iey do czáłu zwierzono y pożyczono.
21: To iuż co to ieft zá beŝtia/ Inádnie lie káždy domyŝlić moŝe/
22: iáko potym dáley będzie ŝzyrzey nam o niey powiedano.
23: Coŝ tá beŝtia będzie czyniła? Oto ŝluchay/ iż będzie wal(marg) Zbroiá Beŝtiey. (-)

- 24: czyłá przeciwwko káždemu wyznáwáczowi prawdy á imie
25: niá Páńfkiego fwiętego/ y zwyciążác á poráżác ie będye.
26: Tu iuż iákie zbroie/ y iákie hárcé tá bestia má ná ty fwięte
27: Proroki Páńfkie/ iuż to włyfycy wiemy. Bo wnet dekreta
28: ły rozliczne/ zophiftrie/ á fáłzywe pogadki á nikkzemne
29: wywody fwoie. A iż łá nikkzemne á bárzo znáczne/ wneht
30: ich podpieráią klátwámi/ interdikty/ á potym mieczem/

N 4

ogniem/

strona: 92v

Rośpráwá xliij.

- 1: ogniem/ y rozmaítymi gwáłty/ á grozámi fwemi. A toć
2: łá łtrzáły ogniłte tey bestiey/ á thymći oná záwždy zwyklá
3: borzyć á wyciążyć prawdę Páńfká y wierne wyznáwáczé
4: iey. Bo by iuż tego nie było/ tedy fáłfz iey iużby iá iáfnie wy
5: dał/ iżby mufiáłá łpáść s ták hárdey á s tey łprofney łtoli=
6: ce fwoiey.
7: Y chlubiá łie iuż więć drudzy/ á zwláfzcza náłłádowncy (*marg*) Chłubá Bestiey. (–)
8: tey bestiey/ mowiąc: Oto ich ták tylko wygnano/ á tylko
9: wfádzono: O być to byłá prawdziwa náuká ich/ nie dopu
10: ściłćiby ich Bog thák męczyć/ á náfzy przedłię gorá idá/ á
11: znác łáfkę Bożá nád nimi. O nędzny nędzniku tákći záv=
12: ždy muśi być ná probie Kołcioł wierny Páńłki. Theżći łie
13: (*marg*) Ian w xix. (–)Piłat chlubił przed Pánem náłzym/ iż miał moc y wupu=
14: ścić go y vkrzyżowác go. A tákże y oni drudzy co przeládo
15: wáli fwięthá náukę iego. Ale łobie iedno pomysł/ iáká ći
16: zapłátę wzięli/ y thu iefzcze ná ziemi/ y wiecznie po már=
17: nych łmierciach fwoich/ á Pan kroluie nád nimi/ á oni łá
18: teraz mizernym podnośzkiem nog iego/ y włytykich wier=
19: nych iego.
20: (*marg*) Miásto wielkie. (–)Słuchayże dáley iáko Apołtoł powiáda: Iż ciáłá ich le

21: żeć będą po vlicach miáltá wielkiego/ ktore duchowne rze
22: czone ieft Sodomá á Egipt/ á nie będą pogrzebione/ á bę
23: dą ie widzieć rozliczni narodowie. Tu iuż nie rozumiey á=
24: być to miáło być miálto iákie wielkie fámo w łobie/ ále ro
25: zumiey/ iż wierni á niewierni łą zázwdy po fwiátu roľpro
26: łzeni/ á chociay łpołu bywáią/ ále rozno łą y przezwiłki/ y
27: opátrznosciámi Páńłkimi rozdzieleni. Bo wiernych zbor
28: zowie pímo fwięte wdzięcznym Koľciółem Páńłkim/ á
29: wierną oblubienicą iego. Zbior záłię niewiernych/ oto łły
30: łzyłz iż Pan zowie miáltem Sodomy á Egiptu. A wielkie
31: to miálto/ bo po włytkim fwiátu roľypáne ieft/ gdyż thu

Pan wľpo=

strona: 93

ná Obiáwienie káp. xj.

Liťt 93.

1: Pan wľpominác raczy rozmáithe ludzi/ narody/ ięzyki/ y
2: pogány. Abowiem pátrzay ná ty mieľzczány o kto=
3: rych tu Pan powiádác raczy/ iefli nie łą podobni ku Sodo
4: mie y ku Egiptowi. Bo Sodomá co zá miálto było/ to (*marg*) Sodomá y Egipy. (–)
5: iuż wiemy/ y iácy byli mieľzczanie w nim/ y iáko o nim po
6: wiedác Pan raczy: Iż głos wołáiący s Sodomy wľtąpił (*marg*) j. Mo. xviiij (–)
7: do mnie/ iuż wytrwác nie mogę ábych łie nie pomścił nád
8: nim. A což to zá głos był? Oto wołála pychá/ oto wołá=
9: ło łákomłtwo/ opilłtwo/ cudzołółtwo (częgo dziś ách nie
10: łtotyłz v nas pełno) y kázda łwawola miáltá onego.
11: Pátrzayże ná dzifiefłze mieľzczány fwiátá tego/ ktore tu
12: Pan wľpominác raczy/ iefliż tego włytkiego tám nie nay
13: dziełz/ co s Sodomy do Pána o pomłtę wołáło. Albo tá= (*marg*) ij. Moij. j. (–)
14: kież w Egipcie iáką niewolą/ iáką nieľpráwiedliwość/ iá=
15: kie vćłńnienie ćirpieli ná on czás wierni Páńłcy/ to iuż łzy=
16: rzey z hiłtoriey wiemy. Pátrzayże máłoli tych Egipciá=

17: now rozsiało sie po tym mizernym świecie/ á przed sie z ie=
18: dnej szkoly á z iednego ćwiczenia ci mierzczanie wżycy wy
19: chodzą/ á rozszyrzyli sie po wżytkiemu świecie. A w tym=
20: żeć tho mieyście wstawicznie bywa krzyżowań Kriftus/ á
21: złupion bywa z wżdy s prawdy swoiey/ z nauki swoiey/ y
22: z wolej święthey swoiey. Bo ácz wiemy iż w Ieruzalem
23: był Kriftus vkrzyżowan/ ále też wiemy pod czyią zwirz=
24: chnością/ bo sie iuz thám była rościagnęła moc y zwirz=
25: chność Rzymfka/ kthora y dziś włada wżędy po wżemu
26: świecie/ á rozszyrza/ á mocno ofadza mierzczány swoie.
27: A w tymci to smrodliwym mieyście wżędy bywają vtra
28: pieni y czáfem pobići wierni Pánscy/ y leżą bez pogrzebu
29: po vlicach/ bo powiedają iż był heretyk/ nie spowiedał sie
30: od kilká lat/ y niechciał przyjmować pod iedną ofobą/ nie
31: godzien pogrzebu/ niech będzie iáko pies przed miásto wy
32: wleczon.

N 5

Dáley

strona: 93v

Rośprawa xliij.

1: Dáley powieda Pan: Iż tácy mierzczanie po wżem świat
2: tu będą sie s tego rádować y vpominki łobie zá nowiny tá
3: kie pofylác/ ábowiem byli prześládowani od tákich Pro=
4: rokow. O wygrálicie moi mili mierzczanie y s tymi vpo=
5: minki fwemi. Spytaicie iedno Sálomoná ná co to wam
6: potym wyniść ma/ á ná co też tym coście ie prześládowa=
7: li/ y iáko máią ładzić was/ y iáko krolować nád wami/
8: moglibyście zápłakác oczy swoie miásto tey rádości/ y po=
9: wrácác łobie ty vpominki swoie/ á rádźzey sie obaczác ná
10: wołanie tych prawdziwych Prorokow swoich/ áby wam
11: (*marg*) j. Moi. iiii. (-)nie rzeczono iáko y Kaimowi: Otho krew niewinna z zie=

- 12: mie do mnie o pomstę woła/ á przeklęta będzie ziemiá wá
13: szá y z wámi póspołu w vczyinkach y w káždych spráwach
14: wálfzych.
15: Potym Pan opowiedác raczy/ iz tácy wier
16: ni wyznáwácze prawdy nigdy nie záginá/ áz
17: do przyfcia iego/ á iefli iedni pobići będą/ dru=
18: dzy náftaná ná mieyfcá ná ich.
19: Rośpráwá xliij.
20: A Po trzech dnioch y połowicy duch żywo=
21: tá od Bogá wzedł w Proroki ony. Y ftá
22: nęli ná nogach swoich. A boiaźń wielka przy
23: szlá ná thy ktorzy ie widzieli. Y wšlyzeli głos
24: wielki z nieba/ mowiácy do nich: Wštápcy
25: háyw. A wštápxili do niebá w obłoku/ á wi=
26: dzieli ie nieprzyaciele ich. A w tych częściach stá

ło fie

strona: 94

ná Obiáwienie káp. xj.

Lišt 94.

- 1: ło fie trzęsienie ziemie ták wielkie/ iz dziefiátha
2: część miálfthá vpádlá/ á zginęło iefth w onym
3: trzęsieniu ziemie imion ludzi o siedm tyfięcy/ á
4: drudzy będąc wštrálfzeni/ dáli chwałę Bogu nie
5: biełkiemu.
6: Póspolicie więc po iákim zwycięstwie tedy też ludzie v=
7: żywáiá triumphow/ wefela/ á krothofił swoich/ y zda fie
8: im áby to iuz ták wiecznie trwác miáło/ ták iáko y tu Apo (*marg*) Inákłza burdá s pánem
niź s fwiátem. (-)
9: štoł wšpominał w pirwšzey rośpráwie/ iz fie złołnicy rád
10: wáli/ iz sobie vpominki pošyłáli/ ráduiáć fie iz porázili
11: wierne Páńłkie. Ale inšza iefth burdá s Pánem á inšza z o=

- 12: mylnym świáthem/ bo bárzo lie rad prędko Pan pomóci
13: krzywdy swoiey/ á prętko zálie nástáwi możnieyfzy huph
14: ná mieyfce poráżonych swoich/ á onym poráżonym swo=
15: im iuz gotuie pociechę zá stáłość á zá mocną wiárę ich/ iz
16: go nie odftápi/ á rádźzey fie dáli zbić dla imieniá iego/
17: ták iáko oto y tu słyźymy/ iz Pan ná tho mieyfce nástáwił
18: infze boiowniki/ á obźywił ie y obiáłnił ie mocą á zwirz=
19: chnofcią Boftwá swoiego nigdy nie zwyciężonego/ gdyż
20: tu Apoftoł powiedác raczy/ iz po dniach trzech Pan oźy=
21: wił ie.
22: Nie mnimayze áby Pan ony iuz pomordowáne oźywić
23: miał/ boć iuz ci późli do obiecánych rádości swoich/ cze= (marg) Co ieft oźywić
pomordowáne. (-)
24: kác iuz y s ciály fwemi záwołánia fwego á wieczney za=
25: pláthy swoiey/ ále Pan będzie raczył wpuścić onegoź du=
26: chá ich/ onęsz náukę ich w infze Proroki/ á oźywi w nich o=
27: nęsz stáłość á wiárę ich. Ták iáko y o onym mężu swiętym
28: o Ianie Hufie powiedáli/ czo fie Polłkim ięzykiem Gęfią
29: wykłáda/ iz mowił gdy gi tráćić miano: Iz możecie mnie (marg) Ian Hus. (-)
30: nędną gęś do czáfu zátráćić/ ále siłá Lábęci po mey fmier

ci nástánie/

strona: 94v

Rozpráwá xliij.

- 1: ci nástánie/ ktorzy iefzcze iáfniey będą rozłzyrzác tę praw=
2: dę Páńłką/ á wy im nic nie będziecie finieć vczynić. Iákoź
3: potym y ták lie sftáło/ siłá Lábęciow było nástáło po tey
4: niewinney Gęsi/ gdyż vftáwicźnie nástawáią ktorzy krzy
5: czą á wołáią iáko Lábęcie opowiedáiąc á obwoływáiąc
6: tę prawdę Páńłką/ á ták iuz będzie zázwdy áż do onego czá
7: fu gdy Pan przydzie mśćić fie tey nieznofney krzywdy swoiey.

8: (marg) Wstąpcie w niebo. (-)Coż mowi/ słuchay/ Pan ku tym którzy tu iedni
9: po drugich náftawác będą? Oto piŕze Apoŕtoł: Iż wŕyŕzã
10: głos wielki z niebã mowiãcy do nich: Wstãpcie háyw do
11: niebã/ y wŕãpili/ á obłok Pãńki ogãrnãł ie. Coż tho iest
12: wãtãpcie do niebã? á ktoż to cieiefnie wŕãpił do niebã? ie=
13: dno ŕam Pan ktory sŕãpił z niebã/ tãk iãko to y ŕam o ŕo=
14: (marg) Ian w iij. (-)bie powiedãc raczył. Nie mmemayze ábyc im tu Pan mo
15: (marg) ij. Kor. xij. (-)wił áby cieiefnie wŕthãpic mieli do niebã/ ále iãko Pãweł
16: ŕwiãthy o fobie piŕze/ izem był zãchwycon áż do trzeciego
17: niebã/ álbo tãk iãko y ten nãłz Apoŕtoł o fobie powieda: I
18: zem był w duchu/ y ŕyŕzałem ku fobie głos iãko trãbã wo
19: łãięcy. Tãkzeć też tu Pan roŕkãzuie tym Prorokom ŕwoim
20: którzy mieli náftawác iedni po drugich wyznawãjąc pra
21: wdziwie ŕwiãte imię iego/ áby z myŕłami ŕwemi y z wier=
22: nemi ŕercy ŕwemi/ opuŕciwŕzy ziemiã y mãrne wymyŕły
23: iey/ wŕãpili do niego do niebã. A iego chwałę/ á iego pra
24: wdę/ á iego wielmożnoŕć/ y iego on dziwny máyeŕtat wy
25: rozumiawŕzy/ áby tu ná ŕwiecie obwołãli y wyznawãli.
26: Coż ŕie im dãley ŕtãnie? Otho wnet ŕyŕzyŕz/ iz ie iãłny o=
27: błok ogãrne. Coż to zã obłok? Oto ŕluchay. ŕyŕzałeŕ nie
28: dawno/ iz gdy on Anyoł przepãŕci ná ŕwiãth ŕie poiãwił/
29: iz go ogãrnãł dym fáłŕzow á wymyŕłow iego iãko s piecã
30: ogniŕtego/ tãk iz nam był zãcmił ŕłońce/ to iest Pãnã ná=
31: ŕzego/ y zãrãził nam powietrze/ to iest wiernã náukę iego/

A o tych

strona: 95

nã Obiãwienie kãp. xj.

Liŕt 95.

1: á o tych zãliã wiernych á prawdziwych wyznãwãczoch
2: tu Apoŕtoł powieda/ iz ie iãłny obłok ogãrnãł. To iest/ o=
3: gãrnãłã á oŕwieciłã ie onã ŕzczyra á wierna prawdã Pãñ=
<http://rcin.org.pl>

- 4: Źka/ którą oni nieomylnie wyznawać mieli. A bezpochy=
5: bnie Źie tego ndziewc mog/ iŹ y po Źmierciach Źwoich/
6: y czfu z martwych wŹtnia Źwego/ iŹ ie tkŹe ogrnie i=
7: Źny obŹok/ iko widzieli ogrnionego ApoŹtoŹowie Pn
8: Źwego onym obŹokiem iŹnym/ gdy wŹtpowaŹ do Bog
9: Oyc Źwego/ gdyŹ nam piŹm tk powiedi/ iŹ Źie w o=(*marg*) TefŹ. iiii. (–)
10: bŹocech mamy wŹzyŹcy poŹtwić przed MyefŹtatem ie=
11: go Źwitym.
12: SŹuchayŹe dley co Źie sŹto miedzy tymi wiernymi 
13: miedzy onymi fŹŹyrmami co ie przeŹŹadowli. Oto Apo=(*marg*) Y wŹtpili w niebo. (–)
14: ŹtoŹ piŹŹe/ IŹ i wŹtpili w niebo/ to iefŹ/ iŹ gdy Źie iuŹ zmy
15: Źlmi  z wiernymi Źercy Źwoyemi podnieŹli do Pn
16: Źwego/ iŹ ie iuŹ ogrneŹo niebo/ iuŹ byli pod Źprw/ pod
17: moc/  pod optrŹnoŹci niebieŹk. IuŹ kroleŹtwo Pn=
18: Źkie/ thk iko o thym wŹtwicŹnie w modlitwie PnŹkicy
19: woamy/ przyŹŹo do nich/ y ogrneŹo ie. A onym Źprzeci
20: wnikom fŹeŹnym ich ŹŹuchay co Źie sŹtnie/ gdy nie b=
21: d chcieli nic dbc n ono prawdziwe  wierne woanie
22: y vpominnie ich. Oto ŹŹyŹyŹ co ApoŹtoŹ powieda: IŹ Źie
23: sŹto trŹeŹienie wielkie n ziemi/ tho iefŹ/ zburzenie  z=(*marg*) ZtrŹeŹŹ Źie ziemi.
(–)
24: mieŹznie wielkie/ tk iŹ dzieŹith czŹc onego marnego 
25: ŹproŹnego miŹt ich Sodomy y Egiptu/ tho iefŹ/ zebr=
26: nia  oney Źekty ich/ mizernie vpdŹo  obliŹo Źie/ y wiele
27: ich pogineŹo/ tk iko ie tu ApoŹtoŹ pod liczb Źiedmi ty=
28: Źiecy minuie. Drudzy teŹ miedzy nimi/ kthorzy iefŹcŹe
29: byli nie prwie vpdli n koln Źwoie przed bŹwny/
30: iko ie Pan y v Dniel Prorok teŹ pod liczb Źiedmi ty=
31: Źiecy wŹpominc raczy/ oto ŹŹyŹyŹ iŹ Źie wŹŹkli/ y onych gŹo

strona: 95v

Rośpráwá xliiij.

- 1: łow wiernych prorokow onych/ y onego ftráfzliwego zá=
2: burzenia ná ziemi/ iáko to pośpolicie bywa około prawdy
3: fwiętey. Coż vczynili włęknáfzzy fie? Oto fłu=
4: chay. Iż dáli chwałę Pánu Bogu niebieskiemu fwemu.
5: Coż my też mamy czynić mizerni pielgrzymowie fwiáthá
6: tego? Oto s tymi nędzniki będąc vtráfzlonemi/ o ktorých
7: tu fłyfzimy/ włęknimy fie ftráfzliwego głófu Páńfkiego/
8: ktory iáko lew krzyczy ná nas/ thák iáko chmy o nim wyfz=
9: fzey fłyfzeli/ przez Proroki fwoie/ á odstępmy od tey ordy/
10: o ktorey tu fłyfzimy/ iż ma márnie pogináć w vporze fwo
11: im/ á dáymy chwałę Bogu niebieskiemu żywiącemu ná
12: wieki/ á wftápmy do niego/ thák iáko thu ná nas woła/ z
13: wiernymi myflámi fwemi/ pewnieć nie opuści nas/ á pe=
14: wnie tym iáfnym obłokiem iego/ tho ieft kroleftwem á o=
15: pátrznofciá/ záfzdy ogárnieni będziemy.
16: Tu iuż Apoftoł wypifuie głos fiodmey á o=
17: ftáteczney trąby Páńfkiey/ y co fie zá tym zá=
18: trąbieniem dzyać będzie.
19: Rośpráwá xliiij.
20: Biedá druga odefzlá/ á oto biedá trzecya
21: przypádnie rychło. Bo gdy fiodmy An=
22: yoł w trąbę zátrąbił/ sfthály fie głófy wiel=
23: kie ná niebie wołájące: Oto fie iuż sfály wízy
24: tki kroleftwá fwiátá Páná nálfzego/ y Kriftu=
25: fá iego/ á będzie krolował ná wiek wiekom/ A=
26: men. A oni czterey á dwáfzefciá ftárcow/ kto

rzy przed

strona: 96

- 1: rzy przed oblicznoŕciá Páńfká liedzá ná ŕtoli=
2: cach ſwoich/ vpádli ná twarzy ſwoie/ y chwa=
3: lili Bogá mowiác: Dzięki tobie wieczne czyni
4: my Pánie Boże náŕz wŕzechmogácy ktoryſ ieſt/
5: y ktoryſ był/ y kthory przyſć maŕz: iżeſ wzyáł
6: moc twoię ná wŕzytkim wielká/ á kroluieſz ná
7: wieki. A rozgniewáli ſie pogáni/ á przyŕzedł
8: czás gniewu twego/ y czás vmárłych áby byli
9: ſádzeni: á iżbyſ oddał zapláthę ługom twoim
10: Prorokom y ſwięthym/ y boiácy m ſie imieniá
11: twoiego máłym y wielkim/ á iżbyſ ony teź zá=
12: trácił ktorzy pſowáli á tráćili ziemię. A otwo=
13: rzony ſie ſtał koſcioł Boży ná niebie/ á vkazá=
14: łá ſie árká teſtámentu Páńfkiego w koſciele ie=
15: go: á potym ſie ſtály błýſkáwice/ głóſy ſtrá=
16: ſzliwe/ gromy/ trzęſienia ziemie/ y grad wielki.
17: Náſłuchálichmy ſie o dziwnym przeſłádowniu wier
18: nych od niewiernych/ tu iuź Duch ſwięty przez Apoſtołá
19: oznáymuie ſwiátu/ ácz krotkiemi wywody/ zapláty á po=
20: ciechy zá ſtałoſci wiernym: á pomłty teź frogie zá złoſci v
21: pornym á niewiernym/ á to w then czás gdy iuź przydzye
22: Pan thu rozeznawác ſpráwiedliwym ſádem ſwoim. Bo
23: ácz będzie ieſzcze wiele ziówienia inſzego/ y drugi raz bę=
24: dzie wzminká o tym ſádzie Páńfkim/ ále áby ſie nie teſkni=
25: ło tym ktorzy będą w przeſłádowniu rozlicznym ſwiátá
26: tego/ tu ie Duch ſwięty práwie chciał vtwordzić pocieſzli=

wemi obie=

- 1: wemi obietnicami fwemi/ iż ich pewna zapłátá á pocie=
2: chá nie minie zá ftałości ich.
3: Abowiem pátrzay co thu Apoštoł powieda: Iż iedná y (*marg*) Iedná druga y trzecia biedá
(-)
4: druga biedá przeminęła/ á iż trzecia przydzie á rychło.
5: Położył iednę biedę pirwłą od niewiernych Krześcian/ á
6: od oney szaránčzey i od krolá ich/ ktora ma przypadác ná
7: wierny Kofcioł Páńłki. Położył drugą biedę wzrúfzenia
8: á zátrzęfienia ziemie od pogánów/ ktore Pan miał wypu
9: ścić od czterech łtron włchodu słońcá/ á vczynić ie iákoby
10: biczem swoim ná złołniki swiátá tego. A włzákož tego do=
11: łóżył/ iż pirwłą y druga biedá przeminąc á zginąc muśi/
12: áby łie wierni cieřzyli/ iż tho łą nie wieczne rzeczy/ á iż thák
13: iełt możny Pan ich/ iż tho może zetrzec iáko zdzbło między
14: páłcy fwemi kiedy będzie raczył.
15: (*marg*) Trzecia biedá złim (-)Tu iuž trzeciá biedę Apoštoł nieomyłną opowieda zło=
16: łnikom swiátá tego/ á pociechę wiernym/ á piłze iż ma ry=
17: chło przyść. Iáko y łam Pan powiedzieć to raczył: iż thy
18: łrogości łwieckie muřą być vkrocone dla wiernych. A
19: przeto thu dołóżył Duch łwięty/ iż tá trzecia biedá ma ná
20: łwiát przyść rychło. Acž ten czás żadnemu łtworzeniu nie
21: iełt oznáymiony/ á to przeto/ ábychmy byli włtháwicžnie
22: pilni głofu Páńłkiego/ ktorym nas miłościwie vpominác
23: raczył/ ábychmy byli záwždy gotowi/ gdyž niewiemy czá=
24: łú áni godziny łmierci swoiey. Bo ták mi łie zda by nagor
25: łzy człowiek pewnie wiedział iż iuž po kilku dni [!] ma onę łro
26: gą trąbę Páńłką włřlyřec/ á oględác on łtrách rozlicžnie w
27: piłmiech obiecány/ o ták mi łie widzi iżby nie był tákı zu=
28: chwáleć y tákı złoczyńcá/ áby łie záwiercieć nie miał. A te
29: go żaden nie baczył iż to ná káždá godzinę tuž zá piętámi ie

30: go chodzi/ gdyż tu iuż ten sřrách á ten řád iego ták nád gło=

31: wą iego ząwždy zořtác muři/ bo iako zeydzie s řwiátá the=

go/ ták

strona: 97

ná Obiáwienie káp. xj.

Lift 97.

1: go/ ták řie tám pořtáwić muři/ y tákież go řrogořci nie mi

2: ná/ iákoby ie tuż oczymá řwemi widział ielzće zą żywothá řwego.

3: Słuchayże iáko tu Apořtoł powieda/ gdy iuż (*marg*) Głofy ná niebie. (–)

4: krzyknęłá tá řiodma trábá řroga Páńřka/ iż řie řtály gło=

5: řy wielkie ná niebie. A coż to zą głofy? Oto řłuchay iż krzy

6: knął wřzytek zbor niebieřki/ wefelác řie á ráduiác řie s tego

7: iż iuż Pan dokończyć chce onych obietnicz pociefzliwych

8: wiernym řwom/ ktorzy oni z wielką rádořcią czekáli do

9: towárzyřtwá řwego/ á iż iuż pořtánowić chce wieczne kro

10: leřtwo řwoie/ á iż iuż chce wřpokoić řwiát y wřzytki burdy

11: iego/ á iż iuż w wiecznym pokoiu będzie rořkořzował z wier

12: nymi řwemi.

13: A iż tu Apořtoł powieda/ iż ty głofy wołály: Iż řtály

14: řie iuż kroleřtwá wřzytki Boże y Kriřtuřá iego/ á iż ten Kri(*marg*) Kriřtus iáko kroluie. (–)

15: řtus iuż będzie nád nimi krolował ná wieki. Thu iuż rozu=

16: miey/ iżci tu dziełu nie mářz miedzy Bogiem Oycem á mie

17: dzy Kriřtuřem/ Iedno iż Kriřtus řřtápiwřzy tu ná řwiát/

18: iuż wiemy/ iużechmy řie nářłuchál/ iáko w cżłowieczeń=

19: řtwie řwom to kroleřtwo řwoie tu wćzył/ řtánowił/ á iáką

20: pilnořć około niego cżynił. A kto řie řprzećwił tey řwiętey

21: prawdzie iego/ iuż iáko piřmo powieda/ iż dzieřzał přęth(*marg*) Přalm. ij. (–)

22: żelázny w ręce řwoiey/ ktorzy tłuķł wřtáwicźnie ony pře

23: řłádowniki tego wdziećznego kroleřtwá řwego/ ktorzy mu

24: ie rozlicźnie tąrgáli/ thák iáko tego pełne wřzy mamy/ iáko

25: y dzieř thąrgią rozlicźnymi wymyřły řwiátá tego. Ale w

26: ten czas iuż gdy dokończy tey świętey sprawy swoiey/ á gdy
27: sie iuż wypełni liczbá przebranych iego/ iuż położy pręth
28: swoy żelazny/ iuż rázem sie pomści nád sprzećiwniki swe=
29: mi/ iuż też ofádi ono krolestwo swoie wdzięcznemi á wier
30: nemi swemi. Tu theraz Apóstoł powiáda/ iż iuż vřpokoi=
31: wřzy sie w onym dziwnym á wielmożnym Bořtwie swo=

O

im/ będzie

strona: 97v

Rořpráwa xliiij.

1: im będzie krolował áż ná wieki wiekom Amen. Nie iżbyć
2: nie krolował po ten czas y przed tym/ pewnieć krolował/
3: ále w frogości á w vřtáwicznym řádzie z niewierniki swe=
4: mi/ ále tu iuż będzie práwie krolował w rořkofzy á w rádo
5: ści swoiey z wiernemi swemi áż ná wieki Amen.
6: A tu dáley dokláda Apóstoł/ iákie řłowá řlyřzał od gło
7: řow onych świętych/ y iáko vpadáli ná twarzy swoie mo=
8: wiąc: Iż dziękuujemy tobie moy miły Pánie wřzechmogá=
9: cy/ kthory ieřteř/ y byřeř/ y będzieř áż ná wieki Amen.
10: Zá coř dziękuia? Oto řłuchay/ Ižeř wziął moc wielką/ á iż
11: kroluieř ná wieki. Tuć dlatego ty řłowá řá nam nápiřá=
12: ne/ ábyřmy sie też tu nędznicy zá tego mizerneho pielgrzy=
13: mřtwá nářzego tego vczyli/ iż nikomu nie mamy chwały/
14: ni řadnego błogorřláwieńřtwá czynieć/ iedno temu kthory
15: ieřt/ y byř/ y będzie áż ná wieki. A zá coř to? Oto řłuchay.
16: Iż nas rżádzi á řpráwuie iáko dziatki á iáko owiećzki swo
17: ie pod święthym kroleřtwem swoim/ á wydarł nas s káź=
18: dey mocy/ ták řwieckiey iáko y piekielney/ á obiecał z ná=
19: mi cřářu przyřřęłego w dziwnych rořkofřach krolowáć/ áż
20: ná wieki Amen.
21: (marg) Gromy/ Głofy. (-)Coř dáley řlyřzyř? Othoć Apóstoł powieđa: Iż gdy iuż

- 22: niewiernicy wyrzeli to wefele y thy dziwne pociechy wier=
23: nych Páńskich/ iż im to bárzo niemiło było iż iuż przyzedł
24: on dzień Páński. O może tu káždy pomyflić iáko im to nie
25: miło było/ gdyż iáko tu Apoštoł powieda/ iż wślyżał nád
26: (*marg*) Mát.xxv. (-)nimi gromy/ błýfkáwice/ trzáfkáwice ftráfných oných de
27: křethow Páńskich: Idźcie złościwi á niewiernicy moi iuż
28: ná wieczne pomśty swoie/ ktore wam są od wiekow zgo=
29: towáne y z márnym kfiążęciem wáńzym. O frogiesz to gło
30: śy/ o niezczęśliwiesz to będą gromy y pioruny/ gdy będą wo
31: (*marg*) Luk. xxij. (-)łác á krzyczeć thák iáko o nich pímo powiedá/ biegájąc á

tułájąc

strona: 98

ná Obiáwienie káp. xj.

Liřt 98.

- 1: tułájąc sie/ á profząc gor á fkał áby ie zákryły/ áby ie wzięły
2: w sie/ áby nie widzieli tey frogości swoiey. O nędzny zło=
3: śniku ktory to sobie lekceważył dla mizernego świáthá te=
4: go/ czemu sie nie wśtráżył tych frogich głośow? czemu sie
5: sam nád sobą nie zlituiesz? czemu sie nie cińiesz do tego kro
6: leśtwá/ o którym tu ślyżył/ w którym máią wierni krolo
7: wác wiecznie s tym Pánem swoim/ á k woli nędznemu á
8: śwowolnemu żywotowi twemu bárzo krotkiemu á obłu=
9: dnemu/ woliś wślyżeć ty frogie á ftráźliwe głośy nád fo=
10: bą czáfu onego ośádzienia twego.
11: A iefliż cie ftrách nie ruży/ śluchayże otho pociechy/ co
12: tám Pan wiernym swoim obiecowác raczy/ gdzie oto A=
13: poštoł powieda: Iż sie im otworzył kościoł/ á vkaźála sie
14: im árchá onego wiecznego przymierza Páńkiego/ á iż iuż
15: będzie oddaná pewna pociechá boiącym sie imieniá iego
16: świętego. Coż to zá kościoł? coż tho zá árchá? Archá była (*marg*) Archá, Kościoł. (-)
17: fkrzyniá w fthárym zakonie/ w kthorey było przykazanie

- 18: Páńskie/ y on flub pewny á nieomylny iego/ iż ktoby sie zá
19: chował wedle woley iego/ iż tám dziwne á rozliczne bło=
20: gośławieństwa były opifáne káždemu/ y ná niebie y ná ziemi.
21: A tu iuż słyżył/ gdy iuż Pan dokończyć będzie ra= (marg) Co ieft otworzyć kościoł
y Archę. (-)
22: czył onego krolestwa swego świętego nád wiernemi fwe=
23: mi/ iż im kazał otworzyć kościoł ná niebie/ to ieft/ przyby=
24: tki rozliczne wśytkim wefelem á niewymownemi rádo=
25: ściámi nápełnione. Iuż im kazał otworzyć árchę przymie
26: rza/ to ieft/ iż im iuż oznaymił pokoy/ rádość/ wefele/ y wie
27: czne przymierze w onym wdzięcznym kroleństwie swoim.
28: A tu iuż iáko Apoštoł piŕze/ słała sie wielka zapláta/ wiel
29: ka pociechá wśytkim świętym y Prorokom y tym którzy
30: sie bali imieniá Páńskiego świętego/ to ieft/ którzy słuchá
31: li y tych świętych/ y tych Prorokow/ á lękáli sie zázwdy i=

O 2

mieniá

strona: 98v

Rośpráwá xlv.

- 1: mieniá Páńskiego/ y świętey woley iego.
2: Ciefzże sie tu káždy moy miły wierny Páńki/ ieŕliże sie czu
3: ielz ná duŕzy y ná sumnieniu swoim/ iż stoilz mocno w wie=
4: rze á w stałości swey przy tym Pánu swoim/ słyżąc á wie
5: dząc Iuż o tych dziwnych á nieomylnych pociechach swo=
6: ich/ á vciekay precz od towarzysztwa niewiernych/ ták iá=
7: ko cie Prorok vczy/ gdyż też słyżył nieomylnie iákie pom=
8: ŕty á iákie frogości sá im wiecznie zgotowane.
9: Thu iuż dáley Apoštoł Páńki powieda/ á
10: przeŕtrzega Kościoł Páńki/ iáko ma sthać w
11: stałościach swoich/ á iáko ma być przed thym
12: przyŕciem Páńskim rozlicznie przeŕładowány.

- 13: Rośpráwá xlv.
14: A Známie wielkye vkażáło fie ná
15: niebie. Niewiálthá obleczona
16: Źlóńcem/ á miefiąc był pod nogá
17: mi iey/ á ná głowie iey koroná
18: (*margin*) Káp. xij. (–)ze dwánałcie gwiazd/ á w żywo
19: cie máiąc/ woła iákoby rodząca/ á vdręczona
20: áby porodziła: Y vkażáło fie drugie známie ná
21: niebie/ á oto śmok wielki á żółty/ máiąc głow
22: śiedm/ á rogow dziefięc/ á koron śiedm miał
23: ná głowach śwoich/ á ogonem śwym śtárgnął
24: trzecią część gwiazd z niebá/ y śpuścił ie ná zie

mie: á on

strona: 99

ná Obiáwienie káp. xij.

Liśt 99.

- 1: mie: á on śmok śtánał przed oną niewiálta kto
2: ra miała porodzić/ á gdyby porodziła áby po=
3: żarł śyná iey. A vrodziła ona niewiálta śyná/
4: ktory miał rządzić wśzytki narody pod prętem
5: żeláznym: á pochwycon on śyn iey áż do Bogá/
6: y do máyeśtatu iego. A niewiálthá vcieklá ná
7: pułzczą/ tám gdzie miała mieyśce zgotowane
8: od Bogá/ áby ią tám żywiono przez dni tyfiąc
9: dwieście y fześcdziefiąt.
10: Opowiedziawśly nam Pan przez tego Apośtoła święte (*margin*) Niewiálta Kościoł á
oblunienicá Páńfka. (–)
11: go frogość śądu śwego nád niewierniki á nád złośniki śwe
12: mi/ tu iuz dáley opowiedać raczy/ iáko przez czártá chytre
13: go á vpornego/ á przez inśtrumentá iego/ Kościoł iego á
14: oblubienicá iego wdzięczna/ to ieśt zbior wiernych á prze=

15: bránych iego ma być vdřęczon/ vćińnion/ á przelládowan
16: ktory tu zowie pod figurą niewiáfty. Gdiż y Sálomon w
17: pieńniach swoich y wśzędy á wśzędy w inych piśmiech ten
18: wdzięczny zbior Páná tego zową oblubienicą iego á prá=
19: wie wierną małżonką. Bo ácz niektorzy to widzenie Apo
20: štoła tego tey niewiáfty przyczytáli pánnie Máriey dzie=
21: wicy mátcie człowieczeństwa Páná nášzego/ ále iuż lie thá
22: była ziąwiła/ y iuż podobno była y vmárlá/ y wypełniły
23: lie iuż były wśzytki prorocťwá błogóśłáwienśtwá iey. A
24: ták włáfnie y to widzenie tey niewiáfty/ ták iákochmy śły=
25: śzeli/ á tey oblubienicy Páńskiey/ tho ieť Kościołowi iego
26: świątemu przywłázczo być ma.
27: Bo ślyśyśz iż tá niewiáftá była ogárniona śłóńcem.
28: To iuż wśzyfcy wiemy kogo śłóńcem iáśności/ kogo świá=

O 3

tłem śprá=

strona: 99v

Rośpráwá xlv.

1: tłem śpráwiedliwości piśmá święte zową. Boć nikogo i=
2: nego iedno Páná nášzego Iezuśá Kriśtuśá. A thymći tho
3: śłóńcem/ á tąc to świátłóścią śzczyrey á nieomyłney pra=
4: wdy iego tá wdzięczna oblubienicá iego zówždy ogárnio
5: na bywa.
6: (*marg*) Mieśiác pod nogámi iey. (–)Dáleý powiádá Apośtoł/ iż mieśiác widziál pod nogámi
iey. Mieśiác to teź iuż wiemy co ieť zá plánethá/ bo w
7: nocy świeći podroźnym á błádzącym ludziom/ y zwyrzę=
8: tom inym ktore śzukáią żywności swoiey. Theź vkázuie w
9: łobie odmienności czáłow/ pogody y niepogody/ y inych
10: przypadkow wedle znákw swoich. A ták tá niewiáftá á
11: then Kościoł Páńki włáfnie ma zówždy ten mieśiác pod
12: nogámi śwemi/ ktory świeći zówždy świątemi á wierne=

- 13: mi náukámi y fprawámi fwemi błádzącym w nocy/ tho
14: ieft w ciemnościach márných fwiáthá tego/ y vkázuie im
15: odmienności czáfow záfwdy złym ná niepogodę á ná fmu
16: tek: á dobrym záfie ná wyiáfnienie á ná wielką pociechę
17: ich á ná rádość ich.
18: Dáfey Apoftoł powiáda: Iz thá oblubienicá Páfńka
19: miáfá dwánafcie gwiazd w koronie ná głowie fwoiey.
20: Gwiazdami iuz teź wiemy iz pífmo zowie wierne fpraw
21: ce á náuczyciele tey to oblubienice fwiętey Páfńkiey. A ták
22: thá oblubienicá vftháwicźnie ma ná głowie fwoiey thy
23: gwiazdy fwięte/ to ieft/ ony Páftriárchy/ Proroki/ y Apo=
24: ftołow onych dwánafcie/ á fwieći tymi gwiazdami iáko
25: y miefiácem tákże vftáwicźnie błádzącym w tey cyem=
26: ności fwyátá tego.
27: Potym Apoftoł pífze: Iz miáfá w żywocie poczęthego
28: (*marg*) Poczęty fyn. (-)fyná/ á woáfáá iákoby rodząca. Od wiekow w tym fwię=
29: tym Kołciele ieft záfczęty przez wiárę then fyn fwięty/ tho
30: ieft Pán á odkupiciel náfz. A porodziwfzy go/ tho ieft wy=

znawfzy

strona: 100

ná Obiáfwienie káp. xij.

Lift 100.

- 1: znawfzy go á obiáfwiwfzy go wlfzemu fwiátu/ woáfá vftá=
2: wicźnie á opowieda to fwięte y poczęcie y zyáfwienie Páf=
3: ná tego. Woáfá teź y opowieda poczęcie y porodenie iego
4: dziwne z dziewice páfny/ ktore fie nád dziw á nád przyro
5: dzenie biegu fwieckiego sftać miáfó/ y sftałó fie ieft.
6: Słuchayże gdy iuz thá oblubienicá zyáfwiáfá á obiáfniáf
7: fwiátu tego wdzięcznego fyná fwego/ iz wnet fmok okru=
8: tny á wielki vkazał fie ná niebie/ chcąc y onę niewiáfte v=
9: ftráfzyć/ y onego fyná iey poźrzeć. O wfáfniwfz go tu Apo=

- 10: Itoł opowieda być smokiem wielkim onego węża starego
11: nieprzyaciela naszego czartą profnego/ który ielzche w Ra
12: iu pokąfał przodki nasze/ y także mu wieczną burdę opo=
13: wiedziano s tą niewiaftą y s pokoleniem iey/ y także mu
14: powiedziano iż przez pokolenie iey miała starta gło=
15: wá iego.
16: Daley powieda iż to był smok żółty/ to iest farby ogni=
17: stey. O prawieć żółty á chytry á ogniasty zfwzdy sie nam (*marg*) Smok żółty. (-)
18: okazuie być ten niesłachetny smok á ten sprzećiwnik nasz/ y
19: tego wdzięcznego syná á Pána zbioru naszego/ kthory zá=
20: wždy miał gryść á zácírác tą żółtością á tą chytrością swo
21: ią święte postępkí iego/ tak iáko tho było ielzche w Rayu o
22: nim powiedziano.
23: Potym o nim powieda iż miał ná głowie rogi y korony
24: Onyc to rogi y onyc to korony oni frodzy tyránnowie/ oni
25: krolowie á instruménta smoká tego/ ktorzy przenáfládo=
26: wáli á bodli tymi złościwemi rogámi swemi wierne Pán
27: skie/ gwałtem ie odwodząc á odbadájąc od tego wdzięcz=
28: nego á nowonárodzonego syná/ tę oblubienicę wierną ie^{go}.
29: Abowiem pátrzay co to zá syn miał być tey niewiafty.
30: Oto slyzylyz: Ktory miał rządzić á spráwować wlytyki na(*marg*) Pręt żelazny. (-)
31: rody swiata pod prętem zelaznym/ to iest pod mocą á pod

O 4

zwirzchno=

strona: 100v

Rośpráwá xlv.

- 1: zwirzchnością swoią/ gdyż tu o zelaznym pręcie slyzylymy
2: á nie o cenowym áni o ołowiányim.
3: Gdziez sie ten syn podział? Otho slyzylyz iż iest wzięt do
4: Bogá. O nędzny smoku thu sie iuz lękáć musilyz z rogámi
5: swemi tey niewiafty/ gdyż slyzylyz iż syn iey iesth wzięt do

- 6: Bogá. Tu iuz rozumiełż żeć nie opuści nigdy they mátki á
- 7: tey oblubienice swoiey/ á twoiá głowá zázwdy ftárta być
- 8: muśi tym přetem żeláznym á tą świetą á frogą możnoćią iego.
- 9: (*marg*) Niewiáftá vcieklá ná pułzczę. (–)Dálej słyszylż: Iż niewiáftá oná vcieklá ná pu=
- 10: łzczą/ to iełt miedzy prołte á prołto żywiące á rozmaíte na
- 11: rody ludzkie/ á tám byłá karmioná aż do czáfu/ á do przy=
- 12: łcia tego wdzięcznego łyná á oblubieńcá łwego. Zázwdyć
- 13: tá mizerna niewiáftá á ten vćifniony Kołcioł Páńłki pa=
- 14: ra á tuła łie po tey obłędliwey pułzczy światá tego/ máiąc
- 15: ná łię wiele rozlicznych Lotrow á Rozboynikow iego/ A
- 16: przedię widziłż iż Pan zázwdy chowa vřtávicznie ochmi
- 17: łtrze á opátrzyeie iey/ gdyż tu słyszylż iż ma być karmio=
- 18: na á opátrowána/ á nigdy nie ma być opułzczona od tego
- 19: łyná á oblubieńcá łwego.
- 20: (*marg*) Syn wzięt do niebá. (–)Ciełżze łie moy miły wierny káždy łynu mátki tey/ iż łły=
- 21: łzylż że brát twoj á Pan twoy á oblubieniec iey wzięt iełt do
- 22: niebá. Gdiż słyszylż iż mátká tá twoiá ma vřtávicznie być
- 23: w obronie á w opátrżnoći iego. Gdyż wiełż iż ten márnny
- 24: łmok iełt potłoczon mocą iego/ á nigdy nic tymi żołtoćią
- 25: mi á tymi chytróćiąmi á przewrotnoćiąmi łwemi tobie
- 26: zálzkodzić nie będzie mogł/ gdy będziełż mocno łtał/ będąc
- 27: ná tey márney pułzczy światá tego/ przy they oblubienicy
- 28: Páná łwego/ gdyż on wiernych swoich thák iáko mátká
- 29: dzietek swoich nigdy opuścić niechce. Iełżcze ktemu tego
- 30: dokłádáiąc/ iż by dobrze máthká chciała opuścić dziatki
- 31: łwoie/ iż on nas nigdy opuścić nie chce z opátrżnoći á z miłofierdzia łwego świetego.

strona: 101

ná Obiáwienie káp. xij.

Liřt 101.

1: Thu iuz dáley Apołthoł opowiáda moc á

2: zwirzchnoć Páná náłżego/ y Anyołow iego/

- 3: iáko on oblubienice fwey/ to iest Kościoła fwe
4: go świętego/ ząwždy broníc może od czárthá
5: fprofnego/ y wżytkiey mocy y chytróści iego.
6: Rośpráwá xlvj.
7: A Sítálá fie burdá wielka ná niebie/ Michał
8: y z Anyoły fwemi walczyli s fmokiem: á
9: fmok też walczyl y ányeli iego/ ále nic przemoc
10: nie mogli/ áni mieyfce ich więcej nie mogło być
11: ználeziono ná niebie. A zrzucón iefth on fmok
12: wielki/ á on wąż stáry/ ktory rzeczony iest fzá=
13: tan á dyabeł/ ktory zwodził wżitkę okrągłość
14: ziemie/ y zrzucón iefth ná ziemię/ y ányeli iego
15: pośpołu y z nim fą theż zrzuceni. A wślyżałem
16: głos wielki/ mowiący: Iuż fie teraz sítálá ná
17: niebie moc/ y zbáwienie y krolestwo Bogá ná=
18: fzego/ y moc Kriftulá iego/ ábowiem zrzucón
19: iest ofkarżácź bráciey náfzey/ ktory ie ofkarżał
20: wítawicźnie przed oblicźnoścíą Bożą we dnie
21: y w nocy: ále go oni przedfię zwyciężyli przez
22: krew Báránkową/ y dla fłow fwiádectwá ie=
23: go/ á nie kocháli fie w duży fwey áż do fmierci.

O 5

A prze

strona: 101v

Rośpráwá xlvj.

- 1: A przeto rozráduycie fie niebiofá/ y wy wży=
2: fcy co miefzkacie ná nich. Ale wam biedá co ná
3: ziemi miefzkacie y ná infułach morfkich/ ábo=
4: wiem vpadł iest fzáthan do was máiąc gniew
5: wielki/ wiedzác to iż tám czás krotki ma mieć.
6: Iuż tho iest z nas káżdemu rzecz wiádoma/ iáko od po=

7: (marg) Anyoł zły. (-)czątku świátá czárt on íprzećiwnik náíz íełt wiecznym nie=
8: przyacielem narodu ludzkiego/ iáko to y thu s tych prze=
9: zwiłk íego iáko go tu Apoštoł przeżywa możemy po czę
10: ści rozumieć. Bo gi zowie ízátánem á ofkárzycielem naro
11: du ludzkiego. A ízátan íe rozumie być zwadcá/ burzyciel/
12: á roíprofzyciel káždego pokoiu. Zowie go też ímokiem. To
13: też wiemy co to íełt zá írogie zwirzę/ y iákie íełt przyrodze
14: nie íego. A ták ten okrutny ímok/ ták iáko go też y Piotr s.
15: (marg) j. Piotr v. (-)lwem zowie/ wítháwicznie ryczy á krąży biegiąc iákoby
16: ktorego ofkárzył á omierził Pánu/ á przywiodł ná wízytko
17: złe/ á potym rozdrapał iáko lew owieczkę/ ták iáko o nim
18: pílmá powiedáią. A tákich pomocnikow íego kthore thu
19: Ian święty pod figurą ányołów ále złych wípomina íełt
20: pełen świáth/ pełno powiethrze/ że żaden człek/ áni żadny
21: čás przed ich pilnym ítháraniem nigdy w íwych poczći=
22: wych ípráwach beípieczén być nie może.
23: Wiemy też zálię pewnie/ iż Pan Bog tákże od wiekow
24: (marg) Anyeli dobrzy. (-)ítworzył á ípráwił sobie ku służbie swoiey rozliczną moc
25: Anyołów świętych/ ktorým áni liczby áni ogárnienienia ro=
26: zumem ípraw ich nikt doíładz nie może. Thych iuż wždy
27: też s pílmá vrzędy y ípráwy niektore poczęści wiemy/ iá=
28: ką wítháwicznie cześć á chwałę dawáią onemu dziwnemu
29: á niewyrozumiánemu Máyełtathowi Páńłkiemu/ á iáko

íe pilnie

strona: 102

ná Obiáwienie káp. xij.

Liłt 102.

1: íe pilnie ítáráią Pánu íwemu o przyłługi swoie. Tho też
2: zálię wiemy: Íż gdy Pan człowieká ítworzyć raczył/ y gdi
3: ku íwemu kochániu rozrodził szyroko po świátu then na=(marg) Píal. viij. (-)
4: rod ludzki/ tedy iáko pímo powieđa/ iż gi ták bárzo wviel

- 5: bił/ iż málucżko mniey od Anyoła poftánowił doftthoień=
6: ftwo iego. A iż then narod ludzki iefzcze iákoż od Kaimá
7: był ná dwoie roftárgnion/ że fie iedni rodzą zli á drudzy do
8: brzy/ iuż o złych Pan mnieyľzą pieczę mieć raczy/ iedno iż
9: ná nie przez pińmá á przez dekretá fwoje wołác á nápomi
10: nác ich raczy/ áby fie vználi w złoſciach fwoich/ á dobre
11: ma ná tákiey pieczy y ná tákiey ftraży/ że y thym Anyołom
12: fwoim fwiętym porucza ie/ áby ftrzegli/ thák iáko pińmo(*marg*) Pfalm xC. (-)
13: powieda/ namnieyľzego poftąpienia ich/ á ty zowie fwię=
14: tym á wybranym koſciołem fwoim. Złe záfię ktorzy fwię
15: te vpominánie iego wzgardzáiá/ á nie chodzą drogámi
16: prawdziwemi iego/ iuż opuſcić raczył/ ták iż też iuż Anye=
17: li zli/ ták iáko tu o nich ſłyſzymy/ ftrzegá ich/ á iuż imi hár
18: cuią wedle woley fwoiey. A tác to iefť burdá vftáwicżna
19: miedzy ányoły złemi á miedzy Anyoły dobremi/ thák iáko
20: nam tu o niey Apoſtoł powiedác raczy.
21: Słuchayże iż tu Apoſtoł powieda iż tho widział w nie=
22: bie. Tho wiemy iż w niebie iefť wielki pokoy/ miłość á ie=(*marg*) Co iefť niebo. (-)
23: dnoſć miedzy duchy fwiętymi/ że tám żadnego przypadku
24: złego nigdy być nie może. Ale to niebo możemy rozumieć
25: Koſcioł Páńſki á kroleſtwo iego fwięte/ pod ktorym tu zá
26: wždy żywiemy/ wołáiąc vftáwicżnie do niego: Przydź kro
27: leſtwo twoie/ to iefť/ áby nas záwždy opánowála zwirz=
28: chnoſć á opieká twoiá fwięta/ áby żadne kroleſtwo nád
29: námi mocy áni żadney zwirzchnoſci nie miało/ ták ziem=
30: ſkie iáko y piekielne/ oprócz kroleſtwá iego fwiętego.
31: Pátrzayże iáko ci Anyeli walczą dobrzy ze złemi: Otho

wnet do=

- 1: wneſt dobrzy wzbudzią wyznawcze wierney prawdy
- 2: Pánfkiey/ ktorzy gromią ſprzećiwniki iego głómi frogie=
- 3: (*marg*) Zbroiá dobrych Anyołów. (-)mi Prorockiemi/ Apoſtołſkimi/ y tymi zbroiámi á frogie=
- 4: mi groty ie bodą/ ktore iáfnie á iáwnie ſą obwołáne ſwiá=
- 5: tu włáfnemi wſty Pánfkiami. Ci záſie ſprzećiwnicy wzbu
- 6: rzią głófy fáłſzne rozlicznych Heretikow/ rozlicznych fáł
- 7: ſzerzow á wymyſłáčzow nád wołá Pánfką/ kthorych ieſt/
- 8: ták iáko to ná oko widzimy/ práwie pełen ſwiát. A tyć to
- 9: hárcowniki przed ſobą wyſadzzią ci Anyeli dobrzy á ſwie
- 10: ci s tymi ányoły złemi. A thenći to boy wſtáwicźnie był y
- 11: będzie w kroleſtwie Pánfkim áż do ſkończenia ſwiátá.
- 12: Słuchayże dáley: Iż wpađł ányoł zły y s ſwą thą ordą
- 13: (*marg*) Czým ieſt ſmok zborzon. (-)niefláchetną ná ziemię. Słuchayże dáley czym ieſt porá=
- 14: żon: Oto niczym inſzym iedno iáko tu ſłyſzyſz/ iż niewinną
- 15: krwią Báránká náſzego/ to ieſt/ Páná náſzego Iezuſá Kri
- 16: ſtuſá. Słuchayże drugiey zbroie ich/ Iż ſie oborzyli nań
- 17: ſłowy Teſtámentu iego ſwiętego. O mocnałz to tarcz/ O
- 18: twárdałz to zbroiá/ á wielka to pociechá káżdemu wierne
- 19: mu Pánfkiemu/ wiedząc to pewnie y tę zbroię miawſzy ſo
- 20: bie ná pomoc Anyoły ſwięte ſtroże y opiekalniki ſwoie/ iż
- 21: możemy záwždy być írodzy tym Anyołom złoſćiwym/ y
- 22: widomym y niewidomym/ y tym ſmokom á thym okru=
- 23: tnikom ich. Abowiem ſłyſzyſz iż wpađli ná ziemię/ to ieſt/
- 24: tylko wzięli moc nád tymi narody ziemłkimi/ ktorzy tyl=
- 25: ko iáko bydło w ziemię pátrzą/ nic o niebiełkich rzeczach
- 26: nie myſłáč/ áby iedno náthkali obrzydłe brzuchy ſwoie/
- 27: gdzie tu Apoſtoł woła ná nie/ iáko ſłyſzyſz: Iż biedá tym
- 28: nędznikom będzie ziemłkiem/ ábowiem wprapađł ná nie

29: then łrogi łprzećiwnik ich z okrutnym gniewem łwoim/

30: wiedząc że nie długi iełt czas pánowania iego/ pewnie iż

31: ich chce być pilen.

A do wier=

strona: 103

ná Obiáwienie káp. xij.

Liłt 103.

1: A do wiernych Pánłkich łłuchay co Apołtoł mowi: A

2: wy łie rozráduycie wierni ktorzy miełzkacie w niebie/ tho

3: iełt pod krolełtwem á pod obroną Pánłką/ iż iuż łzáthan

4: wypadł od was/ á iż iuż żadny znák miedzy wámi nie zo=

5: łtał miełzkánia iego. A ták łłyłząc wy to wierni Páná łwe

6: go/ rozráduymy łie/ iż ten okrutny łmok iuż nie ma miełjćá

7: w krolełthwie Pánłkim/ iuż nie ma żadney zwirzchnoóci

8: nád námi/ iuż wiemy iż Anyeli łwięci włtáwicłnie walczá

9: zá námi/ á łtrzegá namnieylzego połtápienia náłzego.

10: A niczym inłszym thego łobie zyednáć nie możemy/ iedno

11: krwiá náłzego Báránká niewinnego á tełtámentem łwię

12: tych łłow iego. Stoymyłz mocno przy tych łwiętych łłó=

13: wiech iego/ náznáczmy podwoie dułzam łwoim krwiá te

14: go niewinnego Báránká náłzego/ vpadáćci pewnie záw=

15: źdy temu okrutnemu łprzećiwnikowi náłzemu pod nogá=

16: mi náłzemi/ gdyż mamy po łobie onego Hetmáná nań łro

17: giego y Anyoły iego/ ktorzy záwždy łłoczy á niłzczy márná

18: głowę iego.

19: Thu iuż dáley Apołtoł powieda/ iáko then

20: márný łmok gdy iuż ták był zborzon/ iáko prze

21: łłádował mátkę náłżę/ to iełt Kołcioł łwięthy

22: Krzełściáńłki/ iáko wylał zá nią wodę fáłłzy=

23: wych zwodow á złoóciwych wy=

24: myłłow łwoich.

25: Rośpráwá xlvij.

26: A Gdy iuż vyrzał fmok/ iż był zrzucón ná zie

27: mię prześládował onę niewiáftę ktora by

lá poro=

strona: 103v

Rośpráwá xlvij.

1: Iá porodziá fyná. Y dáne są niewieſcie dwie

2: ſkrzydłe orlá wielkiego/ áby leciála ná puſzczą

3: ná mieyſce ná ſwoie/ áby thám była żywioná

4: przez čás/ y przez połowicę czáfu/ od obliczno

5: ſci wężowey. A wypuſcił wąż zá oną niewiá=

6: ftą z vft ſwoich wodę iáko rzekę/ áby iá oná rze

7: ká porwála. A ráthowála ziemiá niewiáftę y

8: otworzyła vftá ſwoie/ y pożárła rzekę kthorą

9: był wyrzucił fmok z vft ſwoich. A rozgniewał

10: ſie fmok ná niewiáftę: y poſzedł áby vczynił bur

11: dę z inſzemi narody z niewiáftthy oney kthorzy

12: ſthrzegá roſkazania Bożego/ á máią zá ſobą

13: ſwiadectwo Ieżufá Kriſtuſá: A ſtánął ná pia

14: ſku morſkim.

15: Iuż wiemy co ieſt fmok/ iuż też wiemy co tho ieſt zá nie=

16: wiáftá co porodziá tego fyná/ ábowiem Koſcioł ſwięty

17: Krzeſciáńſki/ w ktorým ſie dawno y záczył y zywił then

18: ſwięty ſyn Pan á zbáwiciel náſz/ y iuż wiemy iáko iá vftá=

19: wicznie ten iádowity fmok ſtráſzy y prześláduie. A gdy iuż

20: ieſt zborzon/ á gdy iuż vpadł ná ziemię/ ták iákochmy ſłyſze

21: li/ á iż iuż nie miał mieyſcá w kroleſtwie Páńſkim/ to ieſt/

22: w wiernych Páńſkich ktore kroleſtwo iego ſwięte ogárne=

23: ło. A iż też iuż widzi iż tey niewieſcie á tej oblubienicy Páń

24: ſkiey nie mógł nic vczynić/ oto ſłyſzyſz iż ſzukał iney rády/ iż

25: wypuścił za nią rzekę a wodę smrodliwą z mórney pá=

26: łzczeki swoiey.

27: (marg) Wodá. (-) Coż to była za wodá? Oto wnet ielzcze za czáfu Apołto=

28: (marg) łow fwię= (-)

strona: 104

na Obiáwienie káp. xij.

Lišt 104.

1: łow fwiętych wzburzał na nie rozliczne prześládowniki/

2: rozliczne morderze/ ktorzy ie mordowáli/ biczowáli/ w

3: frogie a w rozliczne więzienia podawáli/ wywody łpro=

4: łnemi a omylenemi niłzczyli a tłumili prawdziwą a wier

5: na nánkę [!] ich. Po Apołtolech záfię wiemy iákie Kácerze/

6: iákie bluźnirze wzburzał przeciwko tej niewiełcie fwiętey/

7: ktorzy iáko wodę wylewáli mórne bluźnirłthwá swoie/

8: chcąc zátopić/ zátlumić/ a zánilzczyć tę niewiáłtę fwiętą y

9: s pokoleniem iey/ ták iáko tu Apołtoł piłze: Iż gdy iey ten

10: nieláchetny łmok nie mógł nic vczynić/ iż łie oborzył na

11: pokolenie iey/ to ielł na wierne łny iey/ ták iáko ie tu Apo

12: łtoł włpomina/ ktorzy łtrzegá rołkazania Páńłkiego/ a

13: máią za łobá łwiádełtwo Pána Iezulá Kriłtułá. A czo

14: tey smrodliwey wodj y dziś płynie z gęby tey mórney tego

15: łmoka łprofnego przez łłstrumentá iego/ to iuż na oko ro=

16: zeznać włzyłcy możemy.

17: Słuchayże iż tey vbogiey niewiełcie dány łą dwie łkrzy=(marg) Dwie łkrzydłe. (-)

18: dle orłá wielkiego. O wielkiłz to Orzeł ktorego dwiemá

19: łkrzydły/ to ielł dwiemá zakony/ lata tá niewiáłtá fwięta(marg) Pufzcza. (-)

20: Słuchayże gdzie záleciáłá. Oto łłyłzylłz iż na pufzczą/ tho

21: ielł na łudzi prołte a niewymylne/ o ktorych powieł(marg) Máłth. xj. (-)

22: Pan: Iż odiáwłszy mądrołłc od mędrkow dámi iá prołta=

23: czkom. A támi byłá miedzy nimi karmiona/ żywiona/ y v=

24: łtáwicznie będzie áż do woley Páńłkiey/ gdyż on wolá swo

25: ię świętą y dokończenie káždey rzeczy ząwždy niepewnemi

26: czáfy zámýkác raczył. Iáko fie to y tu rozumie gdzie Apo=

27: ftoł powieda: Iż ma być karmiona przez czás y przez czá=

28: fy y przez poł czáfów. A pewnego czáfu nigdy miánowác

29: nie raczył.

30: Słuchayże iż ziemiá rátowálá oney niewiáfty/ á požár= (*marg*) Co ieft ziemiá. (–)

31: Iá wodę onę. Coż to zá ziemiá? Oto ludzie ziemscy/ ludzie

rozumom

strona: 104v

Rośpráwá xlvij.

1: rozumom fwym dufájący/ ludzie rzeczy thylko ziemskich

2: pátrzájący/ á nic o woley Bożey áni o poştánowieniu ie=

3: go świętym niedbájący/ požárli thę wodę/ á kąpią fie w

4: niey wítáwicznie/ wzywájąc proftego vpornego á ziemskie

5: go ná wżem mnimánia fwego/ połykájąc ząwždy wodę

6: tę smrodliwą płynącą s páłzczeki tego smoká márnego/ y

7: instrumentow iego dziwnych wymyśłow á wykrethow

8: fwiátá tego.

9: (*marg*) Pokolenie niewiáfty. (–)Słuchayże dáley/ iż gdy fie iuż thá niewiáftá wfpokoilá

10: ná oney pufzczy/ tárgnął fie smok ná potomftwo iey/ ktore

11: oná fobie rozmnożyłá wiernemi á prawdziwemi náuká=

12: mi fwemi/ ták iáko tu fłyfzyfz o nich/ to ieft ktorzy chodzi=

13: li pod rofkazánim Pánfkim/ á mieli zá fobą fwiádectwo

14: Páná fwego. Słuchayże o nim dáley/ Iż nędznik fthánał

15: ná piafku. Abowiem chybił oney opoki ná ktorey Pan zá=

16: łożył á fundował tę obietnicę fwoię/ iáko o tym Piotrowi

17: (*marg*) Mátt. xvj. (–)fwiętemu powiedác raczył. A tu iuż rozumiey iż ieft fłáby

18: fundáment iego/ y nie długo może trwác to omylne á mi=

19: zerne budowánie iego.

20: Stańmyfz my iedno przy oney mocney á niezwyczęzo=

- 21: ney fkałe swoiey/ to iest przy Pánu swoim y przy náuce ie=
22: go/ ná ktorey fkałe on vbudował ten Kofcioł swoy/ á po=
23: wiáda iż y brány piekielne nic nie mogą przeciwko niemu/
24: ofchnieć pewnie ten niefláchetny smok ná tym flábym pia
25: fku y s pomagáčmi swemi/ że sie zázwdy musí thárgác á
26: pádác to mizerne krolestwo iego. A nic sie go nie lękaymy
27: gdyż mamy po sobie obrońcę swego á fundatorá
28: swego tey mátki świętey náłzey á oblu=
29: bienice iego/ to iest Kofciołá
30: iego świętego.

Potym

strona: 105

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lift 105.

- 1: Pothyma gdy sie był poczał wfpokáiac Ko=
2: fciol Páński/ powtáło znowu Rzymfkie Pán
3: ftwo/ ktore iuz nápoły vpádłe było/ á tám po=
4: thym ten márný smok z niebá zrzucony poczał
5: rozlzyrzác fkrzydłá swoie/ podburzáiac moca=
6: rze ony Rzymfkie ná okrucieńftwá á ná prze=
7: fládowanie prawdy Páńfkiey/ o czym
8: Apoštoł tak píže.
9: A to iuz Rołpráwá xlviiij.
10: A Vyrzałem potym beftią wyftę=
11: puiączą z morzá/ máiaucz głow (*marg*) Káp. xiiij. (–)
12: fiedm/ á rogow dziefięć: á ná ro
13: gach iey koron dziefięć/ á ná gło
14: wach ná iey było imię bluźnirft=
15: wá. A beftia kthorám widział/ była podobna
16: ku Lámpártowi/ á nogi iey iáko nogi Niedz=
17: wiedze/ á páłzczeká iey iáko páłzczeká Lwia.

- 18: A dał iey Smok możność fwoię/ y máyefath
19: fwoy/ y zwirzchność wielką. A widziałem ie=
20: dnę między głowami iey iákoby zábithą do
21: śmierci/ ále ráná iey chociaý była śmierthelna
22: była vleczona. A była w podziwieniu wżytká
23: ziemiá zá oną beftią. A chwalili smoka/ ktory
24: był dał taką moc oney beftiey.

P

strona: 105v

Rozprawa XLVIII.

- 1: Słyfelichmy niedawno/ iáko on niefláchetny smok gdi
2: iuż Pan wziął w obronę fwoię Kołcioł święty fwoy á onę
3: wdzięczną oblubienicę fwoię/ á podał ią w opiekę między
4: ludzi profte á spráwiedliwe bez wymyflów fwiátá tego/
5: iáko on smok zoftá á ofechł ná piásku/ to ieft ná złym grun
6: cie á ná słábym fundámencie/ y ze wżyftkimi chytróciá=
7: mi fwemi. A gdy mu iuż figlow nie dofthawáło/ iuż było
8: nielza iedno fie vciec do iákiey mocy fwiátá tego.
9: (*marg*) Beftia z morzá. (–)Słuchayże/ iż gdy iuż sam on pan smok zoftá ná piásku
10: otho wnet beftia vkazáła fie z morzá/ máiąc fiedm głow
11: blużnirskich/ y dziefięć rogow s koronámi. Morzem tho
12: iuż wiemy iż pímo zowie ten márny á burzliwy á z dziw=
13: nemi nawáłnościami nędzny fwiát. A s tegoż to morzá/ á
14: s teyże to burzliwości oto słyfzymy iż powftáła była beftia
15: o fiedmi głowach/ to ieft miáfto Rzymfkie. Czemuż ie tu
16: pímo święte beftią zowie o fiedmi głowach? Abowiem
17: to iuż pewnie wiemy/ iż to miáfto Rzymfkie/ ktoreby mo=
18: gło włáfniey być zwano Sodomfkie/ záfiádło ná fiedmi
19: gorach/ ktore włáfnie możemy rozumieć fiedmią głowá=
20: mi/ iáko ie tu Apoftól wfpomina. A iż ie zowie być głowá

21: mi bluźnirskimi/ to iuż nie táiemno iest od początku swiá
22: tá/ iáka złość/ iáka fwawola/ iáka odmiennosc rozlicznych
23: bogow/ kołciołow/ á iákie bluźnirstwo thám sie mnożyło
24: aż do dzisieyżych czáfów ná thych gorach. A włafnie tho
25: miáfto tu pímo swięte beftią przeżywa/ bo kto chce czy=
26: táć hiftorie/ znajdzie iż z wilczyce powftáło/ y zawnždy ípro
27: íne/ okrutne/ á práwie beftiálkie w łobie y íprawy y wízy=
28: tki poftępki miáło.

29: (*marg*) Swowolna moc nie od Bogá. (–) Aleby kto ínadź rzekł/ á wízák káżdza moc
powftawa od

30: Bogá/ á tu powiádałz iż tá możność páńftwá Rzymfkie=

31: go z morzá/ to iest z obłudności á z nawálności swiátá te=

go. Toć

strona: 106

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lift 106.

1: go. Toć iest prawdá iż káżdza moc powftawa z woley Bo (*marg*) Rzym. xiiij. (–)

2: żey/ ále przedię z ludzi á s swiátá. Ale pothy iedno ręká/ y

3: zwirchnosc/ y opieká Páńfka bywa nád káżdą mocą/ po=

4: ki chodzi pod poftużensthwem iego. Ale gdy iuż weźmie

5: wędzidło ná zęby á puści sie fwowolnie zá rozmyflem

6: swoim/ iuż Pan tákiew mocy á thákiew zwirchności zawn=

7: żdy sie przáł/ á niechciał iey nigdy znác/ iuż on pan czo ná

8: piáku ofechł był íprawcą zawnždy y opiekálnikiem zwirz

9: chności oney. Wdzięcznac też ono bylá ordynária Páńfka/

10: gdy nád ludem Izráelfkim poftánawiał krole y kápłany:

11: ále iáko gdy namniey ktory ípadł z woley á s poftánowie=

12: nia iego/ wnet wirzgnęła wzgorę káżdza oná zwirchnosc

13: y káżdze poftánowanie iego. Iáko sie to okazało ná onych

14: Sauloch/ ná onych Roboámiech/ ná onym nędznym He=

15: li kápłanie/ y nád inemi wiele krolow y kápłanow/ iż zá=

- 16: wždy/ ták iáko Pan obiecáć raczył/ prze złości ludzkie od=
17: mieniał páńftwá/ á narodowie zli poiadáli ony mieyfcá
18: świate y wdzięczne iego. Tákże siw też tho sítáło y ná thym
19: mieyfcu złościwym/ gdy vpádło w pychę á w wielkie ro=
20: spułtności fwiátá tego.
21: Iużes słyfzał co fiedm głow známionuie v tey nędzney
22: beftiey/ y czemu iest beftia przezwińko iey/ y czemu iest opu
23: łczona od Bogá. Słuchayże iż tá beftia miała dziefięc ro=(*marg*) Dzyefięć rogow. (-)
24: gow/ á ná káżdym koruná. O frodziłz táb byli závždy ci
25: rogacze ná tym mieyfcu pod tymi korunámi/ oni złościwi
26: krolowie/ ktorzy wymietuiąc prawdę Páńfká á okrutnie
27: iá przefláduiąc/ ftáwili závždy ná tych gorach miáftá o=
28: nego imię bluźnirńkie/ to iest/ tytuły y kościoły ony pogáń=
29: ũkie/ przypifuiąc ie rozlicznym bogom/ y sławam swoim/
30: ták iáko y dziś iefzcze táb tego dofyc mamy.
31: Słuchayże/ iż widział rog ieden iákoby zábity/ ále po=

P 2

tym vleczo=

strona: 106v

Rośpráwá xlviiij.

- 1: tym vleczoney. Tarquinius/ gdy był gwałt vczyńił fyn ie=
2: (*marg*) Rog ieden zábity. (-)go oney pániey zacney á pocźiwey Lukreciey/ był wy=
3: gnan/ y niebyło Cefárzá przez niemáły czás/ á w ten czas
4: był ten rog vpadł tey beftiey/ ále potym náftał Iulius kto
5: ry záfię był podniołł ftolicę thę márná/ że iey znowu oży=
6: wił ten złamány rog iey/ á ũnadź było lepiey áby ũie iuż był
7: y do końcá dołomił.
8: Powieda dáley Apoštoł/ Iż tá beftia podobna byłą ku
9: (*marg*) Lámpárt. (-)Lámpártowi/ ktory iest pńtry y odmienny/ á nogi miáła
10: niedzwiedze/ á zęby lwie. Ty pńtroćiny nam nic inźzego nie
11: známionuią/ iedno odmiennosc á dziwná przewrotnosc

- 12: beſtiewy tey z rozlicznych ludzi y narodow zepſtrzoney á oſá
13: dzoney/ ktora zówzdy onemi niedzwiedzemi łápami wy=
14: dzierała á gárnęła k łobie ine rozliczne narody/ pożyraiąc
15: á łamiąc iáko lwią páłzczeká á frogiemi zębami zwirzch=
16: noſci á możnoſci inych narodow ſwiátá tego y bogáctwá ich.
17: Dálej powieda Apoſtoł/ iż dał ſmok beſtiewy onej
18: moc ſwoię y ſtolicę ſwoię. Tákci zówzdy bywa/ iż kthore
19: (*marg*) Smok dał moc beſtiewy (-)kroleſtwo od Páná bywa opuſzczono/ thám iuż ten frogi
20: ſmok á ten ſproſny czárt nieprzyaciel narodu ludzkiego zá
21: wždy roſciága ſtolicę ſwoię/ thámże iá theż był pewnie ná
22: tym mieyſcu ſzyroko rozſzyrzył/ y dał iá tey beſtiewy/ y odſtá
23: pił iey oney márney ſtholice ſwoiey/ iż wedle woley iego á
24: wedle zwirzchnoſci iego wſzytko ſie działo y ſprawowało
25: w ſprawach á w poſtępkach beſtiewy oney.
26: Ták iáko tu Apoſtoł piſze/ iż ſie dziwowali inſzy narodo
27: wie oney możnoſci/ chytroſci/ y przewrotnoſci iey ſzátáñ=
28: ſkiey. Y powiáda dálej Apoſtoł/ iż dziwuiąc ſie ſwiát be=
29: ſtiewy oney/ chwalili ſmoka/ iż dał taką moc beſtiewy oney.
30: O ktoby y dziś práwym okiem ná tę beſtiá weźrzał/ iáwnie
31: by ogládał/ ieſliże ſie wſzytko nie dzieie w niey thák iáko iá

wyfigu=

strona: 107

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liſt 107.

- 1: wyfigurował Duch ſwięty w tym obiáwieniu Apoſtoła=
2: wi temu/ naydzieſz tám więcey niźli Lámpertowych pſtro
3: ćin odmiennoſci á przewrotnoſci iey: naydzieſz więtſze łu=
4: pieſtwo á drapieſtwo dáleko niźli niedzwiedzemi łápami
5: naydzieſz więtſzą frogość á łákomſtwo niźli we Lwiey pá=
6: ſzczece y w zębach iego. Naydzieſz wielką chwałę ſmoka
7: onego/ thák iáko y zá wiekow ſtárych bywało/ w rozlicz=*(marg)* Chwalili ſmoka. (-)

- 8: nych bálwániech á wymyślóch dziwnych thám ná tho
9: przyłtroionych.
10: A ták iáko tá beftia zówždy byłą y ielt ínstrumentem do
11: przelládowánia Kofciołá Páńskiego á fwiętey woley ie=
12: go/ tákże y dziś ielt/ á wżákoż nie długie to będzie pánowá
13: nie iey/ á froga pomíthá iey od Dánielá/ od Páwłá s. y ná
14: inych mieyśczech obiecáná pewnie iey nie minie/ o czym
15: też máło níżey y ten Apoštoł fwięty nam łzyroko proroko=
16: wác będzie. A fnadź tho będzie napewnieyłzy znák dokoń=
17: czenia fwiátá wśzytkiego/ gdy tá márna beftia złomi łro=
18: dze łzyię fwoię.
19: Tu iuz dáley Apoštoł będzie powieđał o roz
20: łzyrzeniu tey beftiey/ to ielt miáltá tego ná fie=
21: dmi gorach fiedzácego/ y ktorzy mieli dawác
22: chwałę iey/ y być pod zwirchnościá iey.
23: A to Rołpráwá xlix.
24: A Chwalili onę beftiá/ mowiác: Ktoż podo
25: bien ielt iey/ y kto fie może łprzećiwić iey?
26: Y dano iey vftá mowiáce rzeczy wielkie y blu=
27: źnirftwá/ y daná ielt iey moc wśzytko łpráwo

P 3

wác przez

strona: 107v

Rołpráwá xlix.

- 1: wác przez miefięcy czterdzieści y dwá. Y otwo
2: rziłá vftá łwoie ná bluźnirftwo przeciwko Bo
3: gu/ áby onemi bluźnirftwy złorzeczyłá imię ie
4: go/ y przybytek iego/ y ony wśzytki kthorzy w
5: niebie łą. Y daná iey ielth moc walkę czynić s
6: fwięthemí/ y przewyciężác ie. Y daná iey ielth
7: moc ná wśzytki narody/ ná pogány/ y ná ięzy=
<http://rcin.org.pl>

- 8: ki/ á będą ią chwalić wżyfcy ktorzy mieszkaia
9: ná ziemi: ktorych nie fá nápiáne imioná w kfię
10: gach Báránkowych żywotá wiecznego/ ktorzy
11: zábit iest od początku fwiátá. A kto ma vcho/
12: fluchay pilno. Bo iefli kto wodził do więzye=
13: nia/ do więzienia też będzie zówiedzion: iefli
14: kto mieczem będzie zábijał/ mieczem też zábith
15: być muśi. A to będzie ćirpliwość y wiára fwię
16: tych.
17: Przedfię dáley Apoštoł poftępuie/ znáczniey nam má=
18: luiąc tę beftią/ to iest to miásto Rzymfkie/ ktore iákochmy
19: flýfzeli/ záfádziło fie ná siedmi gorach/ z rozlicznych naro
20: dow/ y z dziwnymi fprawámi fwemi/ ták że fie iey dziwo
21: wáli wżyfcy narodowie/ y oney zwirzchności/ oney mo=
22: zności/ y onemu bogáctwu iey/ dáiąc iey ten dánk/ iż fie iuż
23: nikt iey ná fwiecie fprzećiwić nie mogł.
24: Dáley powieda Apoštoł: Iż fie zádziwowawfzy tey be=
25: (*marg*) Dawáli chwałę beftyey. (-)ftiey dawáli iey chwałę. Azáfz tho nie byłá zówždy
iáwna
26: rzecz/ iáko oni Cefárze fwe zá bogi chwalili/ iáko y dziś/ ácz

fráznno o

strona: 108v

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liřt 108.

- 1: fráznno o tym mowić/ więtfze tytuły y zwirzchności przy=
2: pifuią pánom fwoim fnadź/ niżli Bogu żywemu. A thák
3: zówždy tey beftiey fnadź fie więtfza tám chwałá działa/ y
4: dziś dzieie/ niżli Pánu Bogu żywemu/ ktora nigdy nie na
5: leży żadnemu áni ná niebie áni pod niebem/ iedno iemu fá
6: memu á Bořkiey zwirzchności iego.
7: Wfpomina też thu Apoštoł: Iż dáne fá tey beftiey vřtá (*marg*) Vřthá bluźnirfkye. (-)

- 8: bluźnirfkie. A gdziez więcej od wiekow mogło być zelzo=
9: no imię Páńskie aż do tych czáfow/ iáko tám ná tym miey=
10: fcu. Gdzie y w on czás gdy Ieruzalem miáło Páńskie zá
11: dopuźczeniem iego zburzono od nich było/ iáko tám wiel=
12: kie bluźnirftwo było/ ofiáry czyniác bálwánom swoim/ iż
13: zwyciężyli Bogá żydowski. Dále y iuz ia áni piśác áni
14: mowić nie fmiem/ co fie tám y dziś s thym świętym imie=
15: niem Páńskim dzieie/ kto ma ięzyk niech fie s pilnością wy
16: wieduie/ wźák to fą nie tájne rzeczy/ tákże y przybytkowi
17: świętemu iego/ to iest Zbiorowi á Kościołowi świętemu
18: iego/ álbo y tym ktorzy opuściwzy świat fą w kroleftwie
19: święthym iego á w niebie iego. Ale iż Apoštoł piśze Iż iey
20: to było dano/ tho iest iż iey tego dopuźczono do czáfu dla
21: proby wiernych. A wźákoż to pewnie wiemy/ iż iey to dłu
22: go trwác nie może/ iáko fie to y tu znaczy przez thy krotkie
23: miánowane miefiące/ gdyż Pan nigdy w tháiemniczach
24: swoich żadnego pewnego czáfu zámierzác nie raczył.
25: Dále y piśze Apoštoł: Iż iey dopuźczono walkę czynić (*marg*) Zwycięzác á mordowác
święte (-)
26: przeciwko święthym/ y zwyciązác ie. A gdziez fie wietfze
27: morderftwo działo nád wiernemi Páńskimi Iáko świat
28: náłtał iáko ná tym mieyfcu aż do tego czáfu/ á fnadź o tym
29: y piśmá máło potrzebá/ ktho sobie pomyfli á wfpomienie
30: álbo historie przeczcie/ co fie działo y dziś fie dzieie/ á wie=
31: leli tám ludzi świętych poginęło/ rozeznác może.

P 4

A iż tego

strona: 108v

Rośpráwá xlix.

- 1: A iż tego Pan dopuźcza/ iáko tu Apoštoł piśze/ to przeto
2: czyni/ iż nigdy nie może być znácznieyfsze á iáfnieyfsze święte

- 3: imię iego/ iedno gdy fie oświeći á záfárbuie krwią niewin
4: ną męczennikow iego/ á iż fie wftáwicznie wypełnia liczbá
5: á przybywa do niey wiernych iego/ thák iáko sam o thym
6: wyfzłzey powiedác raczył.
- 7: (*marg*) Moc nád narody (-)Potym powieda Apoštoł: Iż iey daná moc nád naro=
8: dy/ nád pogány/ nád ięzyki/ y chwalili ią ci ktorzy mieszka
9: ią ná ziemi/ y kthorych nie są nápiśáne imioná w kfięgi ży=
10: wotá Báránkowe ktory iest zábit od początku fwiátá.
11: Iuż wiemy iáko byli mocą stárzy Rzymiánie/ z dopuřcze
12: nia Páńfkiego/ opánowali wiele narodow y ięzykow te=
13: go fwiátá. Iuż też záię wiemy iáko potym ci nowřzy obłu
14: dnořciá á chytrořciá opánowali fwiát/ ták iáko y dziś wła
15: dáią rozlicznymi narody/ krolmi/ y kfiáżęty fwiátá tego.
16: Słuchayże ktorzy to byli. Oto fłyfzyfz iż iedno ci/ ktorzy nie
17: są wpiřáni w kfięgi Báránkowe żywotá wiecznego/ á mie
18: řzkáli ná ziemi/ to iest/ niedbáli nic o niebo/ iedno fie ziem=
19: řkiemi omylnořciámi á obłudnořciámi paráli. Abowiem
20: iuż to řnadź iářny wykład/ bo ktorzy pilni ziemie á nic nie=
21: dbáią o zwirzchnořć niebieřkú/ ci pewnie nie są wpiřáni w
22: kfięgi żywothá Báránká onego nářzego wiecznego/ áni są
23: řkropieni fwiętą krwią iego/ áni są w liczbie iego/ á ci za=
24: wždy ták iáko y dziś dawáią chwałę tey beřtiey/ á są w po=
25: řfufzeńřtwie iey márnym/ á pewnie nic o nich niewie řwie
26: ty á niewinny Báránek nářz/ áni są w kfięgach iego/ to iest
27: w obronie iego á pod kroleřtwem fwiętym iego/ áni są do
28: kroleřtwá iego přeřřzeni.
- 29: (*marg*) Zábity Báránek (-)A iż tego dokláda tu Apoštoł: Iż ten Báránek był zabi=
30: ty od początku fwiátá/ Toć iest pewna/ ácz nie iáwnie ále
31: w onych obietnicach á w onym pořtánowaniu tego dzi=

- 1: wnego Boftwá iuż był ná to zábicie zgotowány/ y iáwnie
2: obiecány y obwołány/ iuż y wšytki ony ofiáry krwáwe to
3: fwiátu figurowály y obiecowały pewnie ná to zábicie te=
4: go Báránká niewinnego iuż ošázonego/ y iuż tego pošpo
5: łú z námi cochmy tego doczekáli vzywáli przez wiáre ná=
6: fzy przodkowie/ ták iáko o nich Páweł fwięty fwiadectwo (*marg*) j. Korin. x. (-)
7: dawa/ iż z námi pod figurámi y pokrzczeni byli y fwiáto=
8: ści inych fpołu vzywáli. A ci ktorzy temu nie wierzyli/ á z
9: dawná chwałę dávali beftiam tym á przełożonym fwiá
10: tá tego/ iáko fie to y dziś dzieie/ że tym beftiam wietřzą po=
11: czćiwość działáią/ niźli temu fwiętemu á niewinnemu bá
12: ránkowi nářzemu/ iuż nie fá wpifáni w kfięgi iego.
13: Słuchayže dáley co tu Apoštoł powiáda o przyřzley ro(*marg*) Vpadek beftiey. (-)
14: fkořzy beftiey tey á miáftá tego fwowolnego/ dokládáiąc
15: tego: Iż kto ma vřzy řłuchay pilno/ Iż kto wodzi do wię=
16: zienia/ będzie teź powiedzion: á kto mieczem zábija/ nieo=
17: mylnie teź mieczem zábit będzie. Táć řentencia nieomylnie
18: ieřt ná wielu mieyřcach piřmá fwiętego wřzemu fwiáthu
19: obwołaná/ y řam iá Pan vřty řwemi fwiętemi wielekroć (*marg*) Mát.-xxvi. (-)
20: potwirdził: Iż kto mieczá vřywa od mieczá zginie. A kto
21: rozlewa krew niewinná/ iego krew pewnie teź rozlaná bę=(*marg*) iiiij. Moize. w xxxv. (-)
22: dzie. A to ieřt rzecz iřta á pewna y iáwnie dořwiádczona.
23: Ale tu Pan miánowicie to temu miářtu oblecowác raczy:
24: iż iáko owo wiázáło/ mordowáło/ przeřładowáło niewin=
25: ne ludzi/ tákże go teź to pewnie á nieomylnie nie minie/ bo
26: mu to y ná wielu mieyřcach inych obiecáno.
27: A thu Pan iákořmy řłyřzeli przeřtrzega wierne řwoie/ áby
28: fie w řtátecznořci á w řirpliwořci řwey záchowáli

29: gdy ty czáły przydą/ iákoż y zówždy przy

30: chodzą s ípráwiedliwey á nie=

31: omylney pomśty iego dla

32: odpłaty swoiey.

P 5

strona: 109v

Rośprawá L.

1: A gdy iuż Apoštoł wypráwił prorocstwo o

2: mieście Rzymśkim/ y o onych stárych bálwo=

3: chwalcách iego/ tu iuż dáley opowiada/ iáko z

4: nowu ina beftia miála w nim powstác

5: y z nowemi wymyśły śwemi.

6: A to Rośprawá L.

7: Y Vrzálem potym iną beftią występuiącą

8: z ziemie/ kthora miála rogi dwa podobne

9: ku báránkowym/ á mowiá iáko smok. A moc

10: wżytkę oney pirwśzej beftiej okázowála przed

11: oblicznością iey/ á rofkazála ziemi y mieśzkáią=

12: cym ná niey chwalić beftią pirwśzą/ ktorey zle

13: cona była plagá smierci.

14: Słyżelichmy w dziewiátym kápitulum/ iáko była spá

15: dla gwiazdá z niebá ná ziemię/ iáko zácmiá słońce/ iáko

16: zaráziá powietrze/ iáko otworzyá kluczem do przepáści/

17: iáko s przepáści wyzedł dym smrodliwy/ á z dymu szarán

18: cza/ tho iuż tám ieft szyrzey opisano y wyłożono. A thu sie

19: przypátruy/ iáko porządkiem ty rzeczy iedná zá drugą na

20: dobnie idą. Bo iuż tám przez gwiazdę rozumiemy/ iż v=

21: padł ná ziemię on zły Bonifácius Papież pirwśzy/ kthory

22: zwiodł Fokála Cefárzá/ áby mu przyśdził zwirzchność

23: nád inśzemi Biskupy ná wżem świecie będącemi/ gdyż zo

- 24: wiemy gwiazdami wierne nauce iście prawdy/ poki pra
25: wdą świętą świecą. Ale gdy się już który obłądzi od iáno
26: ści prawdy/ już wpada na ziemię/ á nic nie ma do niebá.

Támže

strona: 110

na Obiáwienie káp. xiiij.

Lišt 110.

- 1: Támže już tá gwiazdá iáko otworzyła drogę do przepáści
2: iáko dymem zámciła słońce prawdy y spráwiedliwósci/
3: to iest Pána nášzego y świętá náukę iego/ iáko zaráziła po=
4: wietrze/ iáko sobie z dymu onego wypuściła rozliczną szá=
5: ránczą ku pomocy swoiey/ to už tam szyrzey nápiáno łtoi
6: Iáko potym był przesładowan Kościoł Páński pod figu=
7: rą oney niewiásty/ Iáko byli rozwiązáni pogánie na pom
8: łtę niewiernikom/ Iáko Pan dzierzał w ręku kfiázkzi otwo
9: rzone/ przełtrzegáiąc wierneb swoie/ Iáko Prorocy á Ká=
10: znodzieie wierni mieli bywáć pobići/ á iáko iedni po dru=
11: gich mieli náftáwáć dla wyłtrogi wiernych Páńskich.
12: Potym iáko się miała oná gwiazdá zbuntowáć z miáłtem
13: Rzymłkim y s Cefármzi iego/ y iákie to miáłto miáło być
14: w obyczáioch swoich/ y gdzie mieyfce iego/ bo ie wypifu=
15: ie na fiedmi gorach. Theraz už Apóstoł iálniey dokláda/
16: co s tey gwiazdy vrość miáło/ oto iáko tu slyłzyłz/ iż z niey
17: vrołła y wyłtąpiła iáko bełtia z ziemie/ máiąc rogi dwa
18: podobne báránkowym.
19: Tu slychay iż bełtia wyłtępuie z ziemie. Tu už co przez(marg) Rogi Báránkowe v bełtiey.
(-)
20: ziemie małz rozumieć už podobno wiefz/ iż ludzi ziemłkie/
21: á nic o niebo áni o spráwy iego niedbájące/ á s tychci to po
22: wftawa tá bełtia. Słuchayże iż vkazála rogi podobne ku
23: báránkowym/ ále dáleko od nich rozne były. Bo rogi bá=

- 24: ránkowe známionowały ono wieczne kápłáństwo y krole
25: łtwo iego iemu od wieká zrzádzone y łpřawione/ ktorego
26: on wiernie iáko práwy kápłan y práwy krol zázwdy vzy=
27: wał y vzywác będzie ná wieki wieczne. Tyłz rogi łobie przí
28: włázczać chce tá bełtia. Ale iáko ich vzywa/ á iáko imi bo
29: dzie/ tu iuż łnadź długich wywodow nie trzebá/ y wnet łie
30: łpřawimy łłowy y rozmowámi łey/ iáko tych rogow vzy
31: wa/ gdyż tu Apołtoł powiáda iż mowiá iáko łmok.

Coż ten

strona: 110v

Rołpřawá L.

- 1: (*marg*) Bełtia mowiá iáko łmok. j. Moi. iij. (-)Coż ten łmok mowił? á což to były zá
łłowá iego? Ono
2: łobie włpomni co mowił przodkom náłzym w Ráiu: Cze=
3: muž łie tego Bogá ták boicie? czemu s tego drzewá nie łe=
4: cie? boć to wam dla tego zákazał/ ábyłcie nie wiedzieli złe
5: (*marg*) Mátt. iij. (-)go y dobrego. Ono pothym mowił kufzác Páná náłzego:
6: Padń przedemną á damći włztyko to co widziłz.
7: Pátrzayże łelli tá bełtia tego włztykiego nie mowi co łmok
8: mowi/ rozradzáiác nędznemu łwiátu włzedy á włzedy wo
9: łá/ rołkazánie/ á połłuzeníłtwo Páná tego. Pan rołkázuię
10: ábył nikogo łnego nie chwalił łedno łednego Bogá/ á zá=
11: dnemu łnemu łtworzeniu ábył chwały nie dawał/ áni ná
12: ziemi áni ná łiebie. Bełtia záłię vczy/ iż thobie łepiey ábył
13: ty chwalił Dominiká/ Fránciřzká/ Benediktá/ łemu kołcio
14: ły budował/ łwieczki łtáwiał/ obrázy máłował/ łego ło=
15: łie ná pomoc w kázdey łwey połhrzebíę y wzywał y vzy=
16: wał. Pan rołkázuię/ ábył łedno łeden łemu dzień w thego
17: dnu połwięcił. A bełtia náłtáwiał dziwnych łwiát z dzi=
18: wnemi łubileufzy á z odpufy/ y z rołmáitimi bálwáńłkie
<http://rcin.org.pl>

- 19: mi obchody y procefyami/ święcąc ognie/ zioła/ wody/ y
20: ine dziwne wymyśli/ czemu fie káždy y oczymá fwemi przy
21: pátrzyć y wźymá przyśluchác śnádnie może. Pan rofkazu
22: ie/ czći oycá y mátkę swoię. Beftia powiáda/ czći oycá Be
23: nediktá/ oycá Antoniego/ mátkę Klarę/ Kunegundę/ y i=
24: ne báby/ odpufty y wielkie odpłaty s tego dawáiąc y obie
25: cuiąc. Bo áczechmy powinni czćić ludzi dołtoyne/ ále nie
26: tą chwałą iáko beftia rofkázuie. Pan rofkázuie/ áby káždy
27: mieszkał w poczćiwym małżeństwie swoim/ gdyż to win
28: nicá iego á ofobne kochánie ie^{go} narod poczćiwie ná świát
29: poźly ku chwale świętey iego/ iáko o tym Sálomon śzyro
30: ko nápiłał/ tákże y ine piśmá śzyroko to potwirdziáią. Be=
31: śtiá powieda/ iż lepiej áby kłiádz był bez żony/ á dla krew

kości á=

strona: 111

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liśt 111.

- 1: kości áby śobie chował niewiáłtę wolną. Przythym iáko
2: świątości Páńkie y wśzytki obchody/ porządki Krześciáń
3: śkie od śámeo Páná wśtáwyone pogwałciła/ zozmieniá=
4: śá/ to iuż oczy káżdego widzą y rozeznác mogą.
5: **Pátrayże** [!] dáley/ yáko thá beftya onym głósem śmoko=
6: wym woła ná káżdego swego: Vpadń przedemną/ chwal
7: mię/ á damći Kárdinálstwo/ Biskupśthwo/ Opátctwo/ (*marg*) Beftia mowi głósem
śmokowym (-)
8: Dziekánia/ Kuftodia/ Kántoria/ y infze rozliczne bogác=
9: twá świátá tego. A thu káždy rozeznay iefliże tá beftia nie
10: mowi głósem śmokowym. A thu káždy rozeznay iefli nie
11: trzęfie tymi rogámi báránkowemi/ chłubiąc fie imi fáłźy
12: wie/ y wzywáiąc ich fáłźywie w kroleśtwie y w kápłáńst=
13: wie swoim. A thu iuż dopirko możelz rozumiec/ że z oney

14: gwiazdy sftálá fie tá beftia/ gdy fie iuz zbuntowálá z oná
15: drugá beftiá o siedmi głowach/ to iest z miálfem Rzym=
16: fkiem á s Cefárzmi iego. A tám vftyfyzfz pothym/ gdy fie
17: iuz z bogáciłá/ iáko iá tám będzie wykłádał Apoštoł/ pod
18: figurá niewiálfthy/ iáko fie vzłóciłá/ iáko fie vfzárłaciłá/ y
19: iáko iuz ieździ ná tey beftiey o siedmi głowach/ y iáko po=
20: błazniłá y pohołdowálá wfzytki krole y kfiáżetá fwiátá.
21: Słuchayże dáley/ iz Apoštoł powieđa/ że tá beftiá dwu
22: rogátha iuz poczynáłá czynić moc oney pirwfzey beftiey o
23: siedmi głowach tuż przed oblicznoścíá iey. Coż czyniłá tá
24: beftia o siedmi głowach? Oto pofiadálá á podbijálá pod
25: moc fwoię krole/ kfiáżetá/ y rozliczne narody. Oto náftá=
26: wiáłá rozlicznych kościołow/ rozlicznych báłwánow po
27: gorach fwoich/ ktore Apoštoł zowie gorámi bluźnirskie=(*marg*) Spráwá beftiey. (-)
28: mi. Oto v pirwfzey beftiey Pluto był bog ziemie/ Neptu=
29: nus był bog morzá/ Eolus był bog wiátrow/ Mars był
30: bog zwycięłtwá/ Iuno byłá bogini małżeńfthwá/ Ceres
31: byłá bogini zboża. A ták nie było áni człónku żadnego/ áni

ftanu ża

strona: 111v

Rośpráwá L.

1: ftanu żadnego/ ktoryby był tám nie miał bogá fwego.
2: Tákczeć też tá beftia/ ktora iáko ftyfyzfz powftálá z ziemie/
3: oto zbuntowawfzy fie s tą beftiá siedmigłowátá/ poczęłá
4: wnet czynić moc iey/ oto poczęłá podbijać pod pośfuzeń=
5: ftwo fwoie krole/ kfiáżetá/ y rozliczne narody/ tuż iefzcze
6: przed oblicznoścíá oney pirwfzey beftiey. Otho wneth
7: ofádziłá gory ony nowemi bluźnirfthy/ przywłáfczázá=
8: iąc rozliczne mocy ludziom vmárłym/ iáko y oni pirwfzy
9: przywłáfczázáli/ Rochowi wrzody/ Apoloniey zęby/ Agá=

10: cie powietrze álbo pogody/ Ianowi Iálmużnikowi vbo
11: łtwo/ Mikołáiowi bydło/ Lenartowi konie/ Antoniemu
12: łwinie/ Sebestianowi morowe powietrze/ Otiliey oczy.
13: Iuż Anny/ iuż Máriey pánnny mátki Páńskiey niewśpo=
14: minam/ to iuż tym y zbáwienie y odkupienie y grzechom
15: odpuźczenie przyczytáiąc/ y kościoły im/ thák iáko y oni
16: pirwłzy łtáwiáiąc: dziwnemi to ktemu przywileymi/ bu
17: łami/ odpuťy/ twirdząc y vmocniáią. A toć ieťt iź wnet
18: tá nowa beťtia poczęłá okázowác moc łwá włzytkę przed
19: oblicznością oney pirwłzey beťthiey. Gdyź ią tu Apołthoł
20: miánuie być pirwłzą beťtią/ ktora ácz byłá vpádlá/ ále rá=
21: ná iey/ to ieťt zwirzchność iey/ byłá záfię odnowiona. Ale
22: zda mi łie iź iey iuż tá nowa beťtia dogryzie álbo iuż dogry
23: zła/ bo łyźyźy iź ią kazála chwalić ziemi. To iuż wiemy ko
24: go ziemią zwác mamy/ ludzie ty ktorzy opuściwłzy niebo/
25: tylko iáko bydło wnurzyli w ziemię głowy łwoie/ á włzá=
26: koź iáko y ná on čás/ ták y dziś/ łą záchowáni od tego/ cí
27: co łą nápiłáni w kłięgi Báránkowe/ á nie tłoczą w ziemię
28: głow łwoich iáko bydło/ iedno záwždy y oczy y myłli ich
29: łą podniełiony do niebá/ cí nigdy nie pádáli przed beťtiá=
30: mi tymi/ ták iákołmy łyźzeli/ y niźey vłyźzimy/
31: iáko Pan liczy ie łobie/ y iáko ieťt obroń=
32: cą y opiekálnikiem ich záwždy.

strona: 112

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liťt 112.

1: A tu iuż dáley Apołtoł wypíluie zbuntowá
2: nie á to fáłeczne towarzysłtwo tych dwu beťtiy
3: iedney o dwu rogach/ á drugiey o łiedmi gło=
4: wach/ ták iákołchmy to iuż o nich łyźzeli/ iákie
5: potym były łpráwy y połłępkí ich.

- 6: Rośpráwá Lj.
7: Y Czýniłá oná beftia znáki wielkie/ ták iż ka
8: zálá ogniowi shtëpowác z niebá ná ziemię
9: przed oblicznoścíá ludzká. A zwodziłá ludzi
10: mieszkáiące ná ziemi dla znákw ktore iey były
11: dáne áby ie czyniłá przed oblicznoścíá beftiey/
12: rofkázuiąc mieszkáiącym ná ziemi/ áby sobie v
13: czynili obraz beftiey/ ktora miáłá plagę mieczó
14: wá/ ále ożyłá. A dano iey ieft/ iż dáłá ducha o=
15: brázowi beftiey/ ták iż mowił obraz beftiey. Y
16: rofkaże/ iż ktorzykolwiek nie będą chwalić o=
17: brázu beftiey/ áby byli pobići.
18: Thu sie trzebá w they Rośpráwie pilno przypátrowác
19: Duchowi świętemu/ co nam tu przez tego Apoštołá ná=
20: łzego iáfnie opowiedác raczy. Bo nam powieda/ iż iedná
21: beftia przed drugá czyniłá znáki/ zwodząc ludzi mieszká=
22: iące ná ziemi. A thá beftia druga iákośmy słyłzeli/ iż byłá
23: zábíta/ ále ożyłá/ á byłá o siedmi głowach. To iuz wiemy
24: co siedmń głow ieft/ iż miáłto Rzymśkie ktore siedzi ná sie=

dmi gorach

strona: 112v

Rośpráwá Lj.

- 1: dmi gorach. Iuz też wiemy iáko tá beftia byłá zábíta/ iá=
2: *(marg)* Beftia zábíta ále ożyłá. (-)kie wielkie burdy/ porafzki/ zmióthanie y zábijanie
Cefá=
3: rzow w nim bywáło. Aż gdy przyłzło do Papieżow/ toż tę
4: beftię pothym ożywiác poczęli/ że choציay nie oną mocą/
5: nie onym okrucieństwem/ iáko oni pirwłzy Rzymiánie o=
6: pánowáli byli fwiát/ ále iáko słyłzylz/ iż thá druga beftia
7: ktora sobie przywłafzczáłá rogi Báránkowe/ mowiłá ná

- 8: ziemi mieszkáiącym/ áby sobie z nowu odnowili obraz o=
9: ney pirwłzey beftiey. A iż tu słyłzimy/ iż thá beftia o tych
10: dwu rogach mowiá mieszkáiącym ná ziemi. Ktoby prze
11: czedł ty rozmowy/ ktoby przeczedł rozliczne á dziwne chy
12: tre á wymyflne spráwy á poselftwá tey beftiey miedzy krol
13: mi á rozlicznymi kfiáżęty/ álbo listy/ buły/ klátwy/ y dekre
14: tá iey/ Inádnieby zrozumiał/ iż tá beftia hoynie mowiá/ á
15: ták mowiá/ iż námowiá wśzytek świat iż vpadł przed no
16: gámi beftiey oney. A wśzakoż ciesz sie tym káždy wierny/ iż
17: iedno mieszkáiące ná ziemi do tego przywiodłá/ bo wiele
18: tych było ktorzy sie vciekáli do niebá/ á byli w wfpomoże=
19: niu á w opátrności Páńfkiey/ iż sie nigdy they beftiey áni
20: námowić áni zwieść nie dáli/ iáko y dziś z łáski Páńfkiey
21: iest ich dośyc y záwždy będzie/ gdyż záwždy Pan chociay
22: w máłym pocżcie záchowywa sobie wierne swoie w na=
23: więtlzym prześládowániu światá tego.
24: Słuchayże iáko tá beftia mowiá/ Oto widziłz iż tymi
25: (*marg*) Iáko beftia mowiá. (-)namowámi swemi przywiodłá tę drugą beftię/ to iesth
26: Páństwo Rzymłkie/ iż oney iey chytróści/ onych namow/
27: y zwirzchności pokrytey/ iuz mocą/ iuz mieczem/ iuz theż y
28: ogniem bronili/ iuz iey poruczyli száfárfthwá y rozdawá=
29: nie wielkich tythułow/ pańtw/ y wielkich zwirzchności/
30: ták iáko to y dziś ná oko widzimy á pewnie o tym wiemy.
31: Pátrzayże iż Apoštoł powieda/ iż kazał ten dwurogacz

mieszkáiąc

strona: 113

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liśt 113.

- 1: mieszkáiącym ná ziemi/ áby sobie ożywili obraz oney pir=
2: wśzey beftiey ktora byłá iuz iákoby vmárła. Abowiem czę
3: što tá beftia obumieráła ktoby chciał o tym czytác álbo pi

4: Íác. A což wiedzieć co nie czyniá tá dwurogáta beftia oży=
5: wiáiąc obras oney pirwłzey beftiey y s tymi miefzkáiącze=
6: mi ná ziemi/ Íákie odmiennosci czyniá w kroloch y w Ce
7: Íárzoch Rzymfkich tymi chytrofciami fwemi á tymi dzi=
8: wnemi práktykami á poftępkí fwemi/ iedny ná drugye
9: podburzáiąc/ á iedny ná drugich mieyfczach náíádzáiąc.
10: Aż nákoniec Lew Papież Kárlá Wielkiego krolá Fráncu
11: Íkiego mocno ná tey ftolicy włádził/ obwoáá/ pomázáł/ y
12: potwirdził/ íáko o tym ízyroko Plátiná piíze tegoż to Lwá
13: Papieżá żywot wypifuiąc. Y nie powieda tu Apoftóá áby
14: Íámá tá beftia tę drugá beftię ożywiá/ iedno obraz á po=
15: dobieńftwo oney pirwłzey beftiey. Bo przed oná pirwłzá
16: beftię drzáł wízyftek íwiát/ á tá iuż nowo ożywiona beftia
17: byá tylko iuż íákoby obraz á figurá oney pirwłzey/ bo bár
18: zo potym vpadáá pod nogi tey drugiey dwurogátey be
19: ftiey ktora iá ożywiá.
20: Słucháýże pilno: Íż gdy iuż ten obraz oney pirwłzey be
21: ftiey ták íáko ílyfzyfz bywáá wielekroć ożywyon/ thák íáko
22: tu piíze Apoftóá/ íáko tá beftia co ten obraz tey beftiey oży=
23: wiáá/ czyniá przed nią dziwy á znáki/ chcąc iá íeízcze wię
24: cey przywieść ku omylney chwale/ á ku zwirzchnośći fwo=
25: iey. A tymi znáki zwodziá y beftię onę y ine ludzi miefzká
26: iące ná ziemi/ to íeíft/ ty ktorzy nic nie dbáli o niebo á o opie
27: kę Páńfká/ iedno tylko ziemfkiemi íie rzeczámi paráli.
28: Y powieda Apoftóá/ Íż też kazáá y ogniowi z niebá sfę= (*marg*) Ogień z niebá. Dzieiow.
ij. (-)
29: powác ná ziemię. Ogień z niebá wiemy íáko sfępowáá
30: ná zyemię/ y íáko byá od rozlicznych ludzi widzian nád A
31: poftolfskymi głowámi/ to íeíft/ moc chwałá á obliczność

strona: 113v

Rośprawa Lj.

- 1: Duchá świętego/ y iáko tym ogniem zá ſprawą Páńską o=
2: ni święci ludzie vtwardzáli/ vmacniáli/ á dziwnie ſprá=
3: wowáli w wiernych Páńskich y fthałość/ y wiarę/ y mo=
4: cną nádzieję o Pánu ſwoim/ ták iż czárnokfiężnicy do nich
5: (*marg*) Dziei. viij. (–)przychadzáli/ iáko czytamy o onym Symonie/ chcąc ſie v
6: nich dokupowác ſprawy á mocy onego ognia świętego.
7: A iż tu Apoſtoł piſze: Iż tá beſtia chciałá teź ten ogień ſpu
8: ſzczác z niebá/ y im tákże ſzáfowác/ y tákże iáko Apoſtoł=
9: wie dziwy tym ogniem świętym czynić/ to iáko ſie dzyało
10: y dziſ ſie dzyeie/ iuź ſie thego káždy y przyſłuchác y ná pá=
11: trzyć iáwnie może.
12: (*marg*) Dziwy prawdziwe. iij. Krole. w xviiij. iiiij. Moiz. w xvj. Dzieiow. ij. Dziei. iij.
(–)Abowiem dziw y ſą iedny prawdziwe á drugye fáłszy=
13: we Dziwy prawdziwe były/ gdy ogień ſpadł z niebá ná
14: ofiáry Eliaſzowe/ gdy ogień ſpadł ná ony fáłſzerze zá Mo
15: iſezá/ ktorzy chcieli wywrácác chwałę Páńską/ gdy ſpadł
16: ogień ná głowy Apoſtołskie/ álbo gdy chromonárodzone
17: mu kazáli wftác/ álbo inych thákich dziwow wiele w pi=
18: ſmie świętym mamy.
19: (*marg*) Dziwy fáłszywe. (–)Dziwy fáłszywe á od rozlicznych mnichow wymyſlone/
20: iáko ſą ony zyáwienia/ ony ſtékánia duſz/ ony káplice ro=
21: zliczne onych Iáckow/ onych Stániſławow/ co ná pła=
22: ſzczoch mnichy woźili/ co przez rzeki biegáli/ co ſwiece wi=
23: dáli nád rybámi/ iáko pieczone kury latały. A coby thych
24: dziwow mogł wyliczyć/ y pápiruby nie ſtáło/ ále niech
25: ſie im káždj przypátrzy ná owych tablicach málowánych
26: po rozlicznych káplicach y koſcielech/ ktore ty beſtie dwu=
27: rogáte liſty y bułámi ſwemi twirdziły á iſciły/ odpuſty od

28: nich dawáli/ ludzi vmárte kánonizowáli/ święćili/ á wízá
29: koż wždy żadny y z nawiętłzemi dziwy práwie święthym
30: nie zoštał/ áż miał wánienkę frebrną coby w niey kości o=
31: płokano/ y rydl tákiż y motykę/ á to potym zá ono poświę

enie tám

strona: 114

na Objawienie káp. xiiij.

Lift 114.

1: cenie tám bywáło dawano. A kto tego nie miał/ tho iuż y
2: z nawiętłzemi dziwy nie mógł być świętym/ iedno wielebnym.
3: A tyć to dziwy fáleżne tá beftia czyniła przed (*marg*) Ogień fáłszywy. (-)
4: tą drugą beftią y s tymi ludźmi ziemskimi/ chcąc y tę be=
5: ftią y ty ludzi nędzne á nieobácźne przywyeść ku omylney
6: chwale swoiey/ á ku pośluzenstwu śwemu. Tákże y ogień
7: z niebá spuzczáiąc w rozliczney mocy swoiey/ moc onego
8: Duchá świętego przywłazczáiąc sobye/ to iest/ moc odpu
9: łzczenia grzechow nawiętłszych y naślrofnieyzych/ two=
10: rząc s chleba ciáło Páńskie/ otwarzáiąc do niebá káźde=
11: mu wedle woley swoiej/ á rozliczne ine ognie zwirzchno=
12: ści swoiey rzkomo pod figurą onego Duchá świętego spu=
13: łzczáiąc z niebá ná zyeмиę á okázuiąc ye.
14: (*marg*) Błyfkáwicá (-) Też błyfkáwicę ogniem zowiemy/ á oni też klátwy fwo=
15: ie á ony frogye interdikty swoie theż błyfkáwicą zową. O
16: włáwnieź to błyfkáwicą á piorunem zwác mogą/ bo ktho
17: przecźcie historie/ iáko Cefárze/ Krolowye/ Kłiążetá gdy
18: byli tą błyfkáwicą záklináni/ ták sie byli pobłáźnili/ iż bo=
19: femi nogámi do Rzymá biegáli/ drudzy łańcuchy ná lzy=
20: iach przynośili vpadáiąc pod nogi tey beftiey/ ktora no=
21: gámi głowy ich deptála/ yáko sie Friderikowi Bárbáro=
22: sie sftáło/ á łałki á rozgrzeszenia łzukáiąc. A nákoniec ie=
23: dno Weneckie Kłiążę Fráncifcus Dándalus rzeczony/ gdj

- 24: był tą błyskawicą zaklęty/ tedy za pokutę musiał na rękę á
25: na nogach przyleść iáko pyes do stołu pod nogi Klimun=
26: tá trzeciego/ y tám leżał przez wżytek obyad iego/ y od te=
27: go cżáfu potym płem go zwano y fámilią yego.
28: A tyć to ognye pod figurą Duchá fwyętego/ á tyć to bly=
29: fkáwice ftráiczne fpułzczáła z nyebá tá beštya dwurogátha
30: przed tymi drugimi fiedmigłowátymi beštyámi/ y przed
31: tymi ludźmi myešzkáyácyymi ná zyemi. A wżákož ludzye

Q 2

święci á lu=

strona: 114v

Rośpráwá Lj.

- 1: fwyęci á ludzye w nyebo fie vcyekáyácy nigdy áni tym o=
2: gnyem fáłšzywym zwyeść fie nye dáli/ áni tymi błyskawic=
3: cami nigdy nie bywáli vřtráizeni.
4: (*marg*) *Obraz mowił.* (–)Bo patrzay dáley/ Iż dano moc onemu obrázowi pir=
5: wżzey beštiey áby mowił/ á kthoby go nie chwalił áby był
6: zábit. Azáż niewiemy iáko ten obraz mowił będąc zwie=
7: dziony od tey drugiey beštiey/ iákie lišty/ iákie frogie dekre
8: tá wychodziły od tych obrázow wkrzešzonych od tey be=
9: štiey ná wżytek fwiáth/ y iáko wiele ludzi poginęło y po=
10: mordowano ieft/ ktorzy fie fprzećiwili głošom á frogim
11: dekrethom tych obrázow. Azáż nie wychodziły rozliczne
12: dekretá od nich/ Iż ktoby fie fprzećiwil vřtáwam/ fwiáto
13: ťciam/ odpuštom/ y inym rozlicznym wymyšlom Rzym
14: ťkim/ áby był ogniem/ mieczem/ y inemi frogošćiami ka=
15: ran. A ták oni niebožátká/ ták iáko thu o nich Apoštoł pi=
16: ťze/ onym ftráchem zwyciężeni/ dawáli chwałę temu cze=
17: mu dáwác nie mieli/ vpadáli cżáłuiącz nogi cżłowieká
18: ťmrodliwego/ cáłuiącz á dawáiąc chwałę košciam vmár
19: ťym/ woškom tworzoným/ bogom chlebowým/ báłwá=

20: nom drzewiánym. A toć ieſt iż vpadáli á drżeli przed gło
21: fem obrázow onych beſtiy pirwłzych/ y dawáli chwałę bę
22: dąc vſtráſzeni thymi głoſy ich czemu ſłuźnie dawać nie
23: mieli/ gdyż iedno ſobie ſam Pan zwirzchnoſći niebiełkiew
24: zoſtáwił taką chwałę y ſwiętemu imieniowi ſwemu/ á lu
25: dzyom záś od niego zwirzchnoſcią thu obdárzonym/ po
26: czciwoſć á pobożne poſłuźeńſtwo/ kthoreby nie było nád
27: wolą ſwiętą iego/ tylko zoſtáwić raczył.
28: A ták wy wierni Páńſcy kthorym wždy Pan Bog dał
29: podnieſć oczy do Máyeſtáthu ſwego á do ſtholice ſwoiey
30: ſwiętey/ nie dáycie ſie nic vwodzić áni thym beſtiam ſtrá=
31: ſznym/ áni tym obrázom ſwiátá tego/ gdyż oni práwie ſą

iáko cie=

strona: 115

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liſt 115.

1: iáko cienie á iáko obrázy przed Máyeſtatem Páńſkim. A
2: nie ſtoycie s tymi ludźmi zyemłkiewi á z dopuſzczenia pán
3: ſkiego omylnie zwiedzyonemi/ ále ſtoycie mocno w wye=
4: rze á w ſtałoſći ſwoiey przy onym nieomylnym á nie do=
5: czefnym Pánu ſwoim/ nic wam pewnie áni ty beſtie/ áni
6: ty obrázj ich záłzkodzić nie będą mogły/ gdyż Pan wálz ták
7: możny ieſt/ iż to włzytko iáko proch leży pod nogámi iego
8: iedno iż to ták chowác y dopuſzczác tego do czáfu raczy dla
9: proby á dla doſwiádczenia ſtałoſći wiernych ſwoich.
10: Tu dáley Apoſtoł poſtępuie do drugich zná
11: kow beſtiey tey y ſpraw iey ná ziemi.
12: Roſprává Lij.
13: A Roſkázue wſzitkim ták máłym iáko wiel
14: kim/ ták vbogim iáko bogátym/ ták wol=
15: nym iáko y ſługam/ áby bráli piáthno ná ręce

- 16: fwoiey práwey/ álbo ná czele swoim. A iżby
17: nie śmiał żaden áni kupić áni przedać/ ázby pią
18: tno miał/ álbo imię beftiey/ álbo liczbę imienia
19: iey. A tu ieft mądrość: A kto ma rozum/ niech
20: obliczy liczbę beftiey. Abowiemci liczbá czło=
21: wieká á liczbá beftiey ieft fześć kroć fto y fześć=
22: dziefiąt y fześć.
23: Wyliczywłzy iuż Duch święty śprawy/ zyednoczenie/ y
24: dziwne á chytre połtępki tych dwu beftiy/ to ieft/ pánłtwá
25: Rzymłkiego á Papieżá. Dawłzy też rozumieć/ iż tá nowá

Q 3

powłtá

strona: 115v

Rośpráwá Lij.

- 1: powłtáá beftia z zyemie/ ktora fie czyniáá podobná rogá
2: mi fwemi ku báránkowi/ gdy iey było potrzeáa mocą pod
3: pieráć chytróści fwych á onych wymyśłow fwych/ iż fále=
4: źnie przywiodłá ludzi/ iż fie kłániáli y chwałę dawáli be=
5: ftiey oney siedmigłowátey/ to ieft pánłtwu Rzymłkiemu.
6: A tá beftia siedmigłowáta iuż też to mowiá co iey oná no
7: wopowłtáá beftia dwurogáta rofkázowáá.
8: Tu iuż Duch święty powieda/ iż włzytki łtany fwiátá te=
9: go przywiodłá kthemu/ iż mułieli bráć znáki á piątná be=
10: ftiey oney álbo ná práwe ręce fwoie/ álbo ná czołá fwoie.
11: Abowiem iuż thu Apołtoł wylicza iż łą do tego przywie=
12: dzieni łtárzy/ młodzi/ bogáci/ vbodzy/ łudzy/ y pánowie:
13: tu iuż niewiem kogoby tu w tych łtaniech nie dołtawáło.
14: (*marg*) Známie beftiey. (–)Coż to zá známie ci nędzni ludzie przyjmowáli ná czo=
15: łach álbo ná rękach fwoich? Weyrzy ná czołá álbo ná gło
16: wy Mnichow/ Popow/ y włzelkich łtanow duchownych
17: iełli nie vyrzyłz piątná álbo cechy goloney tey nowo pow=

18: Itáley beftiey ná głowie káždego. Weyrzyłz theż ná ręce o=
19: nych bierznowánych ludzi álbo theż y ná czołá ich/ iáko
20: to zázwdy bywáło/ iefliże theż nie naydziełz álbo fie nie do=
21: wiełz o thym piątne oleiem náłmárowány m v káždego z
22: nich/ álbo gdy położywłszy práwą rękę swoię ná krzyżyk/
23: álbo podniosłzy iá ku gorze/ poprzyfięgawáią wiárę/ po=
24: łłuźeństwo/ itáłość tey beftiey márney/ iuż tám odstápi=
25: włzy wiáry y powinności y pánom przyrodzonym fwym
26: y rodzicom swoim/ á fnadź Bogu fwemu. A thy ktorzy
27: tey ręki ták nie máżą tym poprzyfiężeniem swoim/ álbo no
28: wym tym ich máżaniem wymyflonym zową Ewanyeli=
29: ki/ á brzydą fie imi iáko pogány á heretiki iákiemi. Gdyż
30: iedno to v nich łá fwięci ktorzy fie poznáczyli álbo poprzy=
31: fięgli połłuźeństwo beftiam tym/ chociay dáleko odstá=

pili pir=

strona: 116

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lift 116.

1: pili pirwłzey przyfięgi kthorą vczynili pirwey Pánu fwe=
2: mu/ á dáleko fie od niey odniełli/ chociay iáfniey to widzą
3: niżli łłóńce/ iż fie wola á rołkazanie Páńłkie dáleko nie zga
4: dza z wola/ s połtępki/ á s tym poprzyfiężeniem ich.
5: Słuchayże dáley: Iż ktho tego piątná ná łobie nie nośi/(*marg*) Kupić y przedác. (–)
6: álbo nie wyznawa iż iefł w thym łtádzye piątná tego/ iuż
7: mu iefł zápowiedziano przedác y kupić. To iefł/ iż go iuż
8: wyłáczono od káždey łpołeczności łtádá onego cechowá=
9: nego. A nie tylko kupić álbo przedác/ ále gdy we dzwonek
10: zádzwonią á łwiecekę zágálzą/ iuż s tákim áni ieść áni pić/
11: áni fie potkác/ áni go pozdrowić. A ktoby themu nie wie=
12: rzył/ niecha czyta dekretały/ naydzie iáko káždego łrogim(*marg*) ij. Ian j. (–)
13: odłzczępieńcem á práwie pogáninem opifano/ ktoby nie

- 14: Istał mocno przy wstawach kościoła świętego Rzymskie=
15: go. Ano daleko inaczey piśmá święte nam rozkazuią: Iż=
16: byśmy s takimi áni towarzystwá/ áni żadnych spraw nie
17: mieli/ áni ich pozdrawiali/ ktorzy sie przą Pána nálezego
18: Iezufa Kriřtufa/ á nie fthoią mocno przy świętey woley/
19: náuce/ á przy mocnym postanowieniu iego.
- 20: A tu ná nas iáko slyżymy iáwnie á głośno Duch święty (*marg*) Mądrość świętych. (-)
21: woła: Iż toć ieřt mądrość. To ieřt/ toć ieřt wzytek rozum
22: komu to Pan raczył dáć z miłosierdzya swego iż vmie ro=
23: zeznać tę powinność swoię/ komu ieřt powinneyzy/ iesli
24: Pánu Bogu swemu y świętey woley iego/ iesliże temu no=
25: wo wymyřlonemu bogu swiátá tego/ ktorzy wzytko wy=
26: wrocił wlpák ná swoy wymyřł á ná swoię woła/ á ku po
27: zytkom swym y tych cechowanych swoich/ tho cokolwiek
28: było postanowiono od wiekow przez Duchá świętego/ á
29: przez piśmá święte thák mocno vtwordzono/ iż nie thylko
30: człowiek áby ie odmieniác miał/ ále y Anyoł z niebá by o=*(marg)* Gálát. j. (-)
31: czywifcie sřtápił/ á co inřzego nam nád to postanowienie

Q 4

święte po=

strona: 116v

Rořprawá Lij.

- 1: święte powieđał/ nie kazano nam wierzyć/ y owřzem nam
2: kazano przeklinác/ łáiác/ á nigdy themu mieyřczá nie dáwać.
3: (*marg*) Liczbá beřtiey. (-)Położył teř tu Duch święty liczbę człowieká y li=
4: czbę beřtiey/ řzeřć kroć fto řzeřćdzyeřiat y řzeřć. To iáko z da
5: wná wiemy/ iż Pan záwřdy zákrywał czářy dekretow swo
6: ich pod niepewnemi liczbámi/ áby wierni záwřdy goto=
7: wi byli/ tákře y teraz tu czynić raczy. A wřzakoř ci co sie hi=
8: řtoriami pewnemi paráią/ ktorzy teř proroctwá Dánielo
9: we y proroctwá Sybillinowe y inřzych obráchowáli/ tedy

- 10: Ie tego ták doliczaią/ iż práwie iáko Sybille prorokowá=
11: ły/ kiedy w białym hełmie krol frogi miał w Rzymie ná=
12: Itác/ iż ty czáły práwie á wláfnie ták przypadály/ gdy Bo
13: nifácius w Rzymie wzyął ná Iię białą infułę/ á wzyął
14: zwirzchność nád wżyftkimi Bifkupy Krześcijánfkiemi/
15: ktora Iie potym ták potrofze rozfzyrzálá/ iż Iie rozniofłá á
16: rofciągnęłá nád wżyftkimi krolmi y kfiążęty/ á zwlázf=
17: czá nád thymi/ kthorzy byli pocechowáni od tey beftiey/ á
18: ktorzy Iey chwałę dawáli á w Iey poślufzeńftwie Itali.
19: A wżákoż niech Iie ciefzą wierni/ iż Ie też Pan vftáwicznie
20: cechuie pyątnem fwiętym fwoim/ á krwią fwą fwiętą nie
21: winną/ ták iako to wnet vłfyfzimy/ iż Iich wiele fobie ma
22: ktorzy nie nákrzywiáli koláná fwoiego przed tymi beftiá=
23: mi/ o ktorzy to nam tu Duch fwięty iáfnie
24: powiedzieć raczy.
25: Po tych przeftáchoch á po tym cechowá=
26: niu tych beftiy/ tu Iuż też Apoftoł wypifuię/ iá=
27: ko theż náfz Báránek Pan náfz Iezus Kriřtus
28: cechuie wierne fwoie á bierze Ie
29: w obronę fwoię.

Rořprává

strona: 117

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liřt 117.

- 1: A to będzie Rořprává Liiij.
2: Y Vyrzálem potym/ á oto Báránek
3: był Itoiący ná gorze Sion/ á z nim
4: Ito y czterdzyeřci y czterzy tyfiące (*marg*) Ká. xiiij. (–)
5: máiący imię Oyczá Iego nápiřáne
6: ná czelech fwoich. Y vłfyřzálem głos z niebá iá
7: ko głos wod wielkich á iákoby głos gromu

- 8: wielkiego: á głósem słyfzał iákoby śpiewakow
9: gráiących ná árfach fwoich. A śpiewáiących
10: iákoby nową pieśń przed stolicą/ j przed czwor
11: giem zwirząt/ y przed stárfszymi/ á żaden fie nie
12: mogł oney pieśni náuczyć/ oprocz onych sthá á
13: czterdzyeści á czterech tyfięcy/ ktorzy są z zie=
14: mie kupieni. Cić są ktorzy fie z niewiáftami nie
15: pokaláli/ ábowiem dzyewice są. A ci náfládu=
16: ią Báránká gdzie fie kolwiek obroci. Ci są wy
17: kupieni z ludzi iáko pirworodnicy Bogu y Bá
18: ránkowi/ á w wfciecb w ich nie byłá znalezyo=
19: na zdrádá. Abowiem zázwdy bez zmázy są
20: przed oblicznością máyeftatu Bożego.
21: Zwyczaj to zázwdy był tego niełkończonego Boftwá/ (*margin*) Po przełtráchoch pociechá.

(-)

- 22: iż po káždym przełtráchu/ á po káždym záburzeniu gni=
23: wu fwoiego/ zázwdy on zołtáwił pociechę á nádzyeię swo
24: im wiernym/ iż ich on nigdy nie opuści z Bołkiey opátrz=

Q 5

ności swo=

strona: 117v

Rołpráwá Lii.

- 1: ności swoiey. Ták iáko to y tu oto słyfzimy/ iż Duch świę=
2: ty połtrárzywłzy sumnienia wiernych fwoich frogofciámi
3: á przełładowániem okrutnikow ták świeckich iáko y du=
4: chownych/ wnet im záfie opowieda pociechę: Iáko Bá=
5: ránek ich Pan á odkupiciel ich wstháwicźnie stoi ná gorze
6: Syon świętey swoiey/ gotow będąc zázwdy ná ráthunk á
7: ná wlpomożenie Kościołowi swemu thu ielzczę pielgrzy=
8: muiącemu ná zyemi. Czego z wielką rádością wzywa on
9: drugi Kościół iuz wiecznie przy nim triumphuiący zá

10: Itałości swoie ná niebie.

11: (*margin*) Báránek ftoi. (-)Y piŕze ták Apoŕtoł: Iż widzyał Báránká ftoiącego ná

12: gorze Syon/ á z nim fto y czterdzyeŕci tyfiące máiac imię

13: Oycá iego nápiŕáne ná czelech ná swoich. Tu ŕlyżymy po

14: ciechę pirwŕzã/ iż ten Báránek ftoi á nie liedzi áni prożnu=

15: ie/ ále vŕtháwicżnie ftoi á cżuie nád trzodã ŕwoiã/ á pilnie

16: ŕtrzeże owieczek swoich. ŕlyżymy theż iż około niego fto

17: czterdzyeŕci y cżtery tyfiące náznacżonych imieniem Oycá

18: iego. A niedawnochmy ŕlyżeli o drugich/ iż byli náznácze

19: ni piãtnem beŕtiew/ ktora była powŕtála ná ŕkázanie ŕwiã=

20: tá s tey márney zyemie. ŕlyżeliŕmy też iáko ie piãtnuie/ y

21: co iey zá to powinni.

22: Ale iż tu ŕlyżymy tłuŕzczã niemálã noŕzãcych imię Oycá

23: (*margin*) Oczekawãnie ŕwiętych. (-)Báránkowego ná czelech ná ŕwyc/ tedy iuż thák mamy

24: pocżytãc tę licżbę pewnã zá wielkoŕcã duchow ludzi ŕwię=

25: tych/ tu s tego ŕwiãtã w wierze á w zupełney nádzyei z ro

26: zlicżnych narodow zelżlych/ kthorzy iuż w wielkich rádo=

27: ŕciach triumphuiã przy tym Báránku ŕwoim ŕwiętych/

28: cżekãiac záwołãnia ŕwego á powŕtãnia s ciãly ŕwemi/ á

29: wieczney zapłãty ŕwoiey/ á cżekãiac theż z rádoŕciã thu s

30: ŕwiãtã drugich brãciŕŕzkow swoich/ áby ŕie rychley wypeł=

31: niłã licżbã wiernych Pãńŕkich/ s kthorem iuż oŕãdziwŕzy

niebo ma

strona: 118

nã Obiãwienie kãp. xiiij.

Liŕt 118.

1: niebo swoie ma krolowãc ná wieki wieczne/ thák iáko o

2: tym wiele piŕmã mamy.

3: ŕŕuchaymyŕz tu pilno czo Apoŕtoł powieda: Iż máiã

4: znãk ná czelech swoich/ á iż to ieŕt znãk Oycá Báránkowe

5: go. To ty iuż vmiey rozeznąć/ kto nie ma po łobie tego Sy (*marg*) Znáć Oycow ná czele
fwiętych (-)

6: ná á tego Báránká/ iuż teź trudno ma zwąć oycem fwym

7: tego Oycá iego. A táć Turcy/ Zydowie/ y ini pogáni/ i ci

8: wżyfcy ktorzy łobie inych pátronow álbo pomocników

9: łzukáią opócz tego Báránka ná zyemi y ná niebie/ iuż tru

10: dno máią mieć Oycá thego Syná y znák iego/ gdy thu óń

11: máło dbáią. Ale ci ktorzy wiernie łtoią przy tym fwiętem

12: Synie thego Oycá wiecznego/ á łthoią wiernie á mocnie

13: przy fwiętych náukach á nieomyłney prawdzie iego/ iuż (*marg*) Duchowye fwięci ná
czym pyętno nołzą. (-)

14: pewnie máią Oycá iego/ iuż pewni tego mogą być/ iż no=

15: łzą znák iego ná czelech ná łwoich/ táć oni ná niebie iáćo y

16: ci ná zyemi. Acź niewidomy/ iáćo owi nołzą łtádnicy onej

17: bełtiefy/ bo łłyfzyłz iżci to o duchoch błogółáwionych Apo

18: łtoł powieda/ iż nołzą to łwięte piątno ná czelech ná łwo=

19: ich. A iefli nie máią ciáłá/ tedyć nie máią y czołá.

20: A coź to za piątno? á ná czymże ie nołzą? Nicci to inłzego

21: nie iefł iedno oná mocna ich wiárá/ á ono ich mocne wy=

22: znawanie łtałóci ich przy tym Pánu łwoim nacechowá

23: ło ie/ iż iuż pewnie łą y chodzą w tym łtádye y w tey łpo=

24: łeczności/ s kthorem i Pan ma wżywáć wieczney radości

25: łwoiey á krolełtwá łwego. Táćke y wżyfcy ci tu iefczce piel

26: grzymuiący w łtáteczney wierze ná they zyemi przy Pánu

27: łwoim pewni łą tey cechy Oycá Báránkowego/ iż ią pe=

28: wnie łą nácechowáni/ á pewni łą záwždy łálki/ miłóci/

29: obrony/ y opátrzenia łwiętego iego/ á potym iuż łą pew=

30: ni przyłłączenia do oney gromády łwiętey/ táć iáćo tu łły

31: łzymy/ kćora iuż wieczney rádości wżywa okołó niego.

Rośprawa Lii.

- 1: Słuchayże iż Apolthoł powieda: Iż słyłzał głos iáko
- 2: (*marg*) WODY á gromy y głofy ich. (-)wod wielkich á iáko gromow wielkich. Wody zówždy pá
- 3: dáią ná zyemię/ y ná zyemi szumią/ á gromy zówždy zołta
- 4: wáią ná niebie. A ty głofy mamy rozumieć/ ták ná niebie
- 5: duchow wielebnych iáko y tu ielzczę ná zyemi żywych wier
- 6: nych Páńfkich/ gdyż wżędy pímo rozlaniem wod zowie
- 7: rośproźzenie rozlicznych narodow po wżytkiey zyemi. A
- 8: ták y ci ktorzy iuz są w rołkołzach swoich/ y ci ktorzy tu ie=
- 9: szczę w sthałosciach swoich boiuujemy á pielgrzymuiemy
- 10: ná tey nędzney zyemi/ oto wstáwicznie w rádołciach spye=
- 11: wamy tę nową piołnkę ku Pánu swemu/ ktorey fie nigdy
- 12: żadny niewierny náuczyc nie może/ gdyż nie ma áni tákiey
- 13: wiary áni tákiey słałosci o Pánu swoim/ gdyż kędy inędy
- 14: wierci fie á biega z nádzyeiami swemi.
- 15: (*marg*) Wykupyeni z ziemie. (-)Pátrzayże dáley/ ktorzy to są co tę piełń spiewáią? Oto
- 16: Apolthoł powieda: Iż ktorzy są kupieni z zyemie. O szpe=
- 17: tniełz był záprzedan ten nędzny narod tey márney zyemie/
- 18: y kłiążęciá iey ná wieczne potępyenie swoie/ ále ci ktorzy
- 19: są odkupyeni s tey márney zyemie drogą krwią tego nie=
- 20: winnego Báránká nášego/ á sfoią mocno w wierze swey
- 21: przy tym swiętym odkupieniu swoim/ nic fie ná stronę nie
- 22: vnośząc nádzyeiami swemi od niego/ ci bełpiecznie mo=
- 23: gą mowić/ iż wstáwicznie spiewáią tę nową á wdzięczną
- 24: piołnkę Pánu swemu y z innymi wiernymi iego. A pewni
- 25: tego mogą być iż są wylucháni.
- 26: (*marg*) Práwi cudzołoznicy (-)Dáley Apolthoł písz: Iżci to są ktorzy fie nie pomiełzáli
- 27: z niewiáłtami. A tym omylni Papyeznicy chcą bronieć ce

- 28: libatu ſwego. Gdyż wiemy iáko Pan małżeńſtwo ſwięte
29: vwielbić á vbłogofłáwić raczył. Gdyż teź wſzytek ſwiát
30: wie iákie ieſt mieſzkánie ich. Nie toć to ieſt nie to moy mi=
31: ły brácie/ ále poſłuchay Sálomoná/ **poſłuchny** [!] Proro=

kow/ poſłu=

strona: 119

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liſt. 119.

- 1: kow/ poſłuchay Apoſtołow/ iáko oni wſzędny Zbior Páń=(*marg*) Przez wſzytki pyeſni
Sálomon. ij. Kor. xj. (-)
2: ſki á the wdzięczną oblubienicę iego zową pánną iego nie
3: pomázaną/ tho ieſt/ ktora nigdy nie odſtąpiła w wierze
4: ſwoiey od tego oblubieńcá ſwego/ á nigdy ſie nie ſcudzo=
5: łożylá z inſzemi wymyſlonemi bogi álbo z rozlicznemi wy
6: myſły ſwiátá tego. A tyć to ſą pánnny/ á tyć to ſą dzyewice
7: iego/ gdyż ſłyſzyſz iż ſą wyięci z ludzi/ to ieſt ze złych á z nie=
8: wiernych narodow ſwiátá tego/ á chodzą wſzędny zá Bá=
9: ránkiem tym ſwiętym/ wyznawáiąc ſwięte imię iego/ á
10: ſtoiąc mocno przy ſwiętey woley á poſtanowieniu iego/
11: gdyż ſłyſzyſz iż ie tu Duch ſwięty zowie pirworodniki Páń
12: ſkiemi/ to ieſt/ iż ſie znowu odrodzili z wody á z Duchá s.
13: ku chwale wieczney imieniá ſwiętheho iego. Gdyż w ſtá=
14: rym zakonie zázwdy pirworodniki oddawano ku ſłużbie
15: Bożey. A wſzákoż iedno ci bywáli w obronie Páńſkiey y
16: w opyece iego/ ktorzy czynili powinności ſwey doſyć. Ale
17: ktorzy teź y ci oddáni odſtępowáli od niego/ teź nie bywá=
18: li ná żadney pieczy áni w ſwiętey opátrznóſci iego. Iáko
19: mamy o Heli kápłanie y o ſynoch iego. Tákżeć y ci pirwo=(*marg*) j. Kro. iij. (-)
20: rodnicy o kthorych Apoſtoł powieda/ ieſli nie będą doſyć
21: czynić powinności ſwoiey/ niech ſobie o tym nic nie tuſzą/
22: áby im co pomoc miało to pirworodzyeńſtwo ich/ gdyż

- 23: tu iedno o tych Apoſtoł powieda/ ktorzy nálláduią Bá=
24: ráńká gdzyekolwiek lie obroći we dnie y w nocy.
25: Pomnimyſz my tedy ná to pirworodzyeńſtwo ſwoie/ y
26: ná przylięę ſwoię/ pomnimyſz iżechmy ni zá kim nie win
27: ni chodzić iedno zá thym Báránkiem ſwoim we dnie y w
28: nocy. Tedy tego pewnie możemy być iſći/ iż będziem náce
29: chowani piątmem Bogá Oycá náſzego/ á będziem pew=
30: nie záwždy w tey ſpołeczności tego nácechowánego ſtad=
31: ła iego/ chodząc wſtáwicznie pod obroną y pod
32: opátrznofcią ſwiętą iego.

strona: 119v

Roſprává Liiij.

- 1: Opowiedziawſzy Duch ſwięthy pociechę y
2: obronę wiernym w káżdym niebieſpieczeńſtwie
3: ich/ tu ie też vpominąć raczy s powinności ich/
4: opowiadáiąc im iáko máią vpadać
5: ſprzećiwnicy ich.
6: Roſprává xliiij.
7: Y Vyrzałem inſzego Anyoła lecącego przez
8: poſrzodek niebá/ máiącego w ręce Ewán
9: yelią wieczną/ áby ią obiáwił wſzem mieſzká=
10: iącym ná zyemi/ y wſzem pogánom/ narodom
11: y ięzykom/ y ludzyom/ wołáiączego wielkim
12: głóſem: Boycie ſie Bogá/ á czyńcie mu poczci=
13: woſć/ ábowiem przichodzi godziná ſądu iego:
14: A chwalcie tego ktorzy vczyńił niebo y ziemię/
15: y morze/ y wſzytki źrzodlá z wodámi.
16: Tu iuż ſłyſzymy niemálą pociechę ſwoię/ ktorzy ſtoimy
17: (*marg*) Anyoł lata z Ewányelią. (-)przy prawdzye Páńſkiew/ iż niech ſie dzyeie czo chce/
niech

- 18: fie fwiát kołyfze y obráca iáko chce/ niech ná nim przeflá=
19: downicy prawdy fzyrzá fie iáko chcą/ tedy thu fłyfzimy iż
20: Ewányelia Páńfka ieft wieczna/ á zázwdy látác muśi po
21: fzyrokości wżego fwiátá/ á nigdy vftác nie może. S ktho=
22: rey mamy pociechę/ obietnice nieomyłne zá ftałości káz=
23: dego wiernego Páńfkiego. Aczkołwiek tá fwięta prawdá
24: kole w oczy ty ktorzyby rádzi thę wodę ná fwoy młyn wy=
25: wiedli dla miárek fwoich/ ále niech fie fpuka kto chce/ thá

zázwdy

strona: 120

ná Obiáwienie káp. Xiiij.

Lift 120.

- 1: zázwdy látác muśi/ á zázwdy iáfniey niżli fłończe fwiećić
2: muśi tá fzczyra á nieomyłna prawdá Páńfka.
3: A iákoż to látác ma profzę cie? Otho fłyfzyfz iż Apoftoł (*marg*) Prawdziwi káznodzieie Anyeli Páńfcy. (–)
4: fwięty widzyał Anyoła przez połrzodek niebá á nád fzyro
5: kołciá niebá lecącego z Ewányeliá fwięthá. Thákżec y ci
6: wierni Anyeli Páńfcy á wierni fzáfárze tey fwiętey praw=
7: dy iego/ rozlećá fie/ y rozlecieli fie po wżey fzyrokości they
8: nędzney zyemie/ gdyż y piłmo fwiete Ianá fwiętego An= (*marg*) Mátt. xj. Márek. ij. Luk. vij. (–)
9: yołem zowie/ ktory opowiedał Ewányeliá á przyfcie pán
10: fkie/ á vznánie ludzkie/ á látác z nią będą wiecznie/ ták iá=
11: ko tu fłyfzimy. A niech fie thym nic nie ciełzą złoczyńce/ iż
12: im fkrzydłá ocináią dziwnemi grozami/ á czáfem y fmier=
13: ciámi/ oto niech fie vtráfzú dekretu Páńfkiego/ iż themu
14: nic nie vczynią/ gdyż to ieft fwięta wola iego/ áby tá fwię=
15: ta prawdá iego wiecznie latáłá y po niebie y po zyemi.
16: A fnađz im tego więcey bronić będą/ tym fie to iáko pożar
17: więcey fzyrzyć będzie. Bo zyemiá y niebo zginać muśi/ á(*marg*) Łuk. xxj. (–)

- 18: słowo Pánłkie muŝi żyć ná wieki.
- 19: A bowiem y tu ŝłyŝyŝ/ iż ŝie tá prawdá Pánłka ma ro=(*marg*) Prawdá Pánłka nigdy záginąć nie moŝe. (-)
- 20: znoŝić miedzy narody/ pogány/ y rozliczne ięzyki. Iedenć
- 21: by tego roznieŝć nie mogł/ á teŝ tu Apoŝtoł powieða iż dru
- 22: gyego Anyoła widzyał á nie iednego/ á potym wnet dwu
- 23: widzyał tákŝe wołájące y opowiedájące przyŝłte rzeczy.
- 24: A ták nie ieden áni drugi/ ale wiele ich być muŝi áŝ do ŝkoń
- 25: czenia ŝwiátá/ ktorzy roznoŝić muŝą po ŝwiátu á lathác s
- 26: tą nieomylną prawdá Pánłką/ kthora nigdy záginąć áni
- 27: zátlumiona być nie moŝe. Niech ŝie czárt o tho napilniey
- 28: ŝtára y ze wŝyŝłtkiemi inŝtrumenty ŝwemi. A thy ŝie lękay
- 29: do czyich wŝzu tá ŝwięta prawdá poleći/ gdy ią ŝobie lekce
- 30: powaŝyŝ/ ŝłuchay przegroŝek/ ŝłuchay wielkich á ŝtrá
- 31: ŝznych dekretow Pánłkich/ co takim obycowác raczy/ ŝłu

chayŝe teŝ

strona: 120v

Roŝpráwá Liiij.

- 1: chayŝe teŝ dziwnych pociech á rozlicŝnych rádoŝci/ co thá=
- 2: kim obiecowác raczy/ ktorzy przyjáuŝy tho vpominánie
- 3: Pánłkie wdzięcŝni go bęða/ á ŝtale á wiernie przy nim ŝtać bęða.
- 4: (*marg*) Cŝego Ewányelia vczy. (-)S cŝegoŝ nas ten Pan przeŝtrzegác álbo vpo=
- 5: minác raczy przez ty latájące Anyoły ŝwoie? Oto ŝłuchay
- 6: co mowi: Boycie ŝie Bogá á daycie iemu chwałę/ á tego
- 7: chwalcie ktory ŝtworzył niebo y zyemię. Coŝ tu napirwey
- 8: ŝłyŝyŝ? Oto cie napirwey vpomina thá ŝwięta prawdá
- 9: Pánłka/ ábyŝ ŝie bał Bogá. A coŝ s tego vroŝcie gdy ŝie bę
- 10: (*marg*) Przyp. ix. (-)dzyeŝ bał Bogá? Oto ŝłyŝyŝ co Mędrzec nápiŝał: Iŝ tho
- 11: iuŝ będzyeŝ miał napirwŝy poczátok wŝyŝtkiey mądroŝci.
- 12: (*marg*) Co ieŝt mądroŝć. (-)Coŝ to będzye zá mądroŝć? Oto cie iuŝ záden ŝmętek/ záden

- 13: ftrách/ żadna moc inŝa ŝwiátá tego nie ruŝy/ á zwálzchá
14: w pocźciwych rzeczach twoich/ gdy ŝie nie będyeŝ bał ie=
15: dno łámeo Bogá/ iuźci wŝythko poydzye z rádofciá á s
16: pociechą twoią. A gdyeŝ tedy v tych then pocźátek mą=
17: droŝci ieŝt/ co ŝie więcey boiá nędznego człowieká/ á nie i=
18: náczey iáko cieniá ŝwego/ á prze ten ftrách opuŝcili ftrách
19: Bogá żywego/ widzac iáŝnie á zácieráiac kędy mogąc ie=
20: go prawdę ŝwiętą. A ieŝli ten pocźátek mądroŝci ftráćili/
21: nielża iedno pocźátku ŝzalonoŝci nábyć muŝieli.
22: (*marg*) Co ieŝt bać ŝie Bogá. (-)Dáley/ kto ŝie boi Bogá/ iuź nikomu inemu áni wierzy/
23: áni duŝa/ áni go ŝobie ná wŝpomozenie bierze/ iedno tegoź
24: łámeo iedynego Bogá kthorego ŝie boi: iuź nikogo inego
25: iedno iednegoź łámeo chwali/ iuź wŝtáwicznie w iego po
26: ŝłuŝeńŝtwie chodzi/ iuź z bliźnim ŝwoim záchowa ŝie we=
27: dle roŝkazánia iego/ iuź ŝobie iedno chodzi iáko wdzyęcny
28: Anyoł przed oblicznoŝciá ŝwiętą iego/ będąc záwždy w
29: pokoiu/ á będąc pewien á iŝt y opyeki y obrony y miłofier=
30: (*marg*) Koniec Ewányeliey. (-)dzya ŝwiętego iego. A nákoniec wŝythko á wŝytko dobre
31: w tym zależy. A tho ieŝt koniec Ewányeliey wŝytkiey bać

strona: 121

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liŝt. 121.

- 1: ŝie Páná Bogá ŝwego. Abowiem wnet máło niżej wŝly=
2: ŝyŝyŝ gdye ŝie ci podzyeia/ co opuŝciwŝy Páná ŝwego bo=
3: iá ŝie człowieká/ á noŝą piátno iego ná czołach ná ŝwoich.
4: Czegoź nas dáley tá Ewányelia vczy? Oto ŝluchay: V= (*marg*) Daycie Pánu chwałę. (-)
5: lęknáwŝy ŝie thego Bogá dawaycie powinną chwałę á
6: cześć iemu/ ktory ŝtworzył niebo y zyemię/ ábowiem otho
7: przyŝedł ŝąd iego. To tu ŝlyŝyŝyŝ komu tę chwałę dawáćci
8: Duch ŝwięty roŝkázuie. Iuź tu nie Rochowi/ nie Domini=

9: kowi/ nie Fráncíszkowi/ nie chlebowi w łzafę zámknione=
10: mu/ álbo ná ołtarzu leżącemu/ áni obrázowi żadnemu/ á=
11: le Bogu żywemu który łtworzył niebo y zyemię/ y welpoł
12: z nim Synowi iego/ gdyż tu Duch fwięty dokłáda: Iż iuż
13: przyšzedł łąd iego. A my to mocno wyznawamy iż to iełt
14: vrząd człowieczeństwá Syná Boże^{go} łpolnym Bołtwem
15: z Bogyem Oycem złączonego łądzić żywe y martwe.
16: A then łąd ácz ma przyść widomy ná włzytek łwiát czáłu
17: łwego/ ále tu Duch fwięty powieda iż iuż przyšzedł y przy
18: chodzi káżdemu ielzczę zá żywotá iego: áby łie niewyerny
19: łękał iż iuż iełt ołádzon: á wierny áby pociechę miał z obyę
20: tnic Páńskich/ iż áni vmrze áni łádzon będzýe/ iedno thák
21: prołto przełtápi z żywotá doczefnego do łwego żywothá
22: wiecznego z rozlicznemi pociechámi iemu zgotowánego.
23: Tu iuż dáley Apołtoł dokłáda/ iáko máyá
24: vpáść niewierni/ á iáka ma być zapłáthá ich/
25: ktorzy opuściwłzy łtrách Boży vdáli łie
26: zá łtráchem łwiátá tego.
27: A to Rołpráwá Lv.

R

A inłzy

strona: 121v

Rołpráwá Lv.

1: A Inłzy Anyoł łzedł zá onym pirwłzym/ mo
2: wiąc: Vpádło/ vpádło Bábilon miáłtho
3: ono wielkie/ ábowiem było opoiło winem cu=
4: dzołołstwá łwego włzytki narody. A trzeći An
5: yoł náłłádował ich pothym/ mowiącz głołem
6: wielkim: Iełłize kto będzie chwalił bełstią y o=
7: braz iey/ á będzie nołł piątno iey ná czele łwo
8: im/ álbo ná ręce łwoiey/ ten łie pewnie nápije

- 9: winá gniewu Bożego/ kthore zmieszáne ieft z
10: winem łczyrym do kubká gniewu iego. A bę=
11: dzye dręczon ogniem á fiárką przed oblicžno=
12: łcią Anyołow łwiętych/ y przed oblicžnoścą
13: Báránkową. A dym męki ich będzye od nich
14: wyłthępował áż ná wieki wiekom. Ani będą
15: mieć odpoczynienia we dnie áni w nocy/ łi kto
16: rzy będą chwalić bełtią álbo obraz iey: álbo iż
17: będą nošić piątno imieniá iey. Tuć ieft łirpli=
18: woš łwiętych. Tuć łą łi ktorzy łtrzegą rołka
19: zánia Pánłkiego á wiary Iezulowey.
20: Gdyż iáłnie łłyzymy/ że z miáłtá Rzymłkyego kthore tu
21: iáłwnie Apołthoł wyłožył zowąc ie bełthią o łiedmi gło=
22: wach/ iż tho známionowáło miáłto wielkie leżące ná łie
23: dmi gorach/ ktore y z dawná y dziś łácińłkim ięzykiem Se
24: ptem colles/ to ieft/ łiedmigornym názywáią/ miáło po=
25: włthác włzytko złe á włzytko pogorłzenie ná zyemi/ á Pan

bez pomłty

strona: 122

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Liłt 122.

- 1: bez pomłty nigdy zániechác niechce żadnego łtanu áni za
2: dnego krołęłwa łwowlnie żywiącego. Thu iuż Apołthoł
3: wypiluię vpadek przyłzły tego miáłtá łrogyego/ ktore zo=
4: wie wielkim/ bo było y ieft zówždy wielkie/ y w oliádłóci(marg) Miáłto wielkie. (–)
5: y w możnošci/ thák iáko o nim y dziś łłyzymy/ chocay iuż
6: ták nápoły z ocięłymi łkrzydłly lata/ A chociay łámo iuż y
7: nie ták wielkie y nie ták możne/ ále to wielki co tám łiedzi/
8: gdyż iáko łłyzymy iż opoił á zwiodł włzytek łwiát winem
9: chyłrošci łwoich á cudzołółtwá łwego.
10: A iż ie tu Apołthoł zowie Bábilonem/ toć próžno kto ro

- 11: zumieć má álbo wykłádac onym łthárym Bábilonem w (*marg*) Bábilon Rzym. (-)
- 12: Aziey/ bo iuż ten Bábilon dawno był przed tym proroc=
13: twem y wpađł y łpułtołzał/ ták iż ledwe były bárzo máłe
14: znáki zołtály iego. Ale y ty miáłtá bárzo kłobie náwřzem
15: podobny były/ y możnołciá/ y zwirzchnołciá/ y bálwo=
16: chwálłtwem/ y łupyłtwem/ y wćilnieniem álbo przelá=
17: dowániem ludzi niewinnych/ przeto Apołtoł powieđa iż
18: ie Anyoł zwał Bábilonem. Co y Ieronim łwięty y Tertu
19: lian y ini wykłádacze záwřdy Rzymem wykłáđáli/ y ten=
20: że náłz Ian łwięty w łiodmymnáłtym kápitulum łzyrzey
21: nam to wyłožył. Y thu łie to łámo poczęłci wykłáđa/ gdy
22: drugi Anyoł powyáđa: Iż kto bęđzye chwalił bełtyá álbo
23: obraz iey/ á bęđzye nołł pyáthno iey ná czele álbo ná ręce
24: łwoiey/ ten bęđzye nápyon winem gniewu Bożego z wi
25: nem łczyrym zmyelzánym. Iużci nam łzyroko wyłožono
26: co to iełł zá bełtyá y co to zá pyáthno iey/ y łkąd wyłzłá/ y co
27: zá wino w niey łzynkowano/ ábowyem łyłzylł iż wino
28: łczyre z gnyewem Bożym zmiełzáne.
- 29: Támci to wino pewnye iełł łczyre z gniewem Bożym (*marg*) Wino łczyre. (-)
- 30: zmiełzáne/ ktorego łie byli opilil Krolowye y Kłiążetá/ ták
31: iáko łyłzylmy. Abowyem pod figurá nabożeńłtwá á pod

R 2

figurá

strona: 122v

Rołpráwá Lv.

- 1: figurá wyelkyey łwyáthobliwołłci/ co známyonuye wino
2: łczyre/ námyelzano nam tám do tego winá łczyrego wye
3: le gnyewu Bożego/ gđzye ye tu dáley Apołtoł zowye wi=
4: nem cudzołółtwá. Abowyem opiwłzy łie tego fáłelznego
5: (*marg*) Wino czudołółtwá. (-)á zmyelzánego winá/ bázochmy łie byli łcudzołóžyli/ á
6: bázochmy byli ođłpápli wyernego á wđzyełznego oblu=

- 7: byeńcá fwego Páná nálzego Iezulá Kriřtułá/ ktoremuch=
8: my byli pirwey mocną wyárę fwoye pořlubili.
9: A tu nye trzebá nic wętpić áby to prorocstwo było o in=
10: řzym yákim Bábilonye yedno że o tym nálzým/ ktory már
11: nye vpáść ma/ bo to ináčzey być nye może zá řpráwyedli=
12: wym řádem Bożym. A iřby kto rzekł iř tu Anyoł woła v=
13: pádło vpádło/ toć iuř podobno o onym řtárym Bábilonie
14: powieda/ ktory iuř był vpadł? Ták záwřdy káźde proroc=
15: two bywa/ iř czás przyřřly záwřdy ták Prorocy zwáli. A=
16: le nie trzebá ná to wielkiego wykłádu/ bo thám dáley bę=
17: dzye Duch řwięty wołáł ná wierne řwoie/ áby vciekáli z
18: miáłtá tego á nie nořili ná řobie gniewu iego. Toć iuř by=
19: ło nie vpádło ále iř miáło pewnie vpáść gdy Duch řwię=
20: ty każe vciekác z niego.
21: (*marg*) Pomřty winem zmieřzánym opiłym. (–)Gdzye oto y tu Duch řwięty dokłádác
ráczy/ przeřtrze=
22: gáiąc wiernych Páńłkich/ áby řie řtrzeęli tey beřtiey y obrá
23: zu y piątná iey/ opowiedáiąc iákie pomřty y iákie řroęóći
24: gniewu Páńłkiego máią przypadác ná ty ktorzyby řie opi
25: li tego winá tey beřtiey ř řczyrořcią zmieřzánego/ iáko má=
26: ią być nápoieni gniewu Bożego y řroęiey pomřty iego. A
27: tę przyczynę tu Anyoł opowieda vpádku tego miáłtá nę=
28: dznego/ iř tym winem opoiłá wřzytki narody řwiátá tego
29: řłuchayże czym tu groři Pan tym bieřiednikom ktorzy
30: ořiędą ná tym winie řmácźnym z gniewem Bożym zmie=
31: řzánym: Iř oto będą pić gniew Boży/ oto będą dręczeni o=

gniem y řiár=

strona: 123

ná Obiáwienie káp. xiiij.

liřt 123.

1: gniem y řiárką przed oblicźnocfią Anyołow y Báránká/

- 2: á dym ich nie vftanie áz ná wieki. Czemu dołożył iż przed
3: oblicznością Anyołów y Báránká? Przetho iż oni iáwnie
4: czynili lekkość temu świętemu Báránkowi/ prawie fie go
5: prząc á ná wfpák wypráwuiąc náuki święthe iego/ też fie
6: ich on záprzec chce/ á iáwnie im też to tákáž lekkością od=
7: dáć obiecuie. A ielzche ktemu fowito/ bo fie go oni zápzeli [.]
8: do czáfu/ á on im to tu obiecuie oddawác wiecznie/ gdy tu
9: tego dokláda/ iż dym ich nie vftanie áz ná wieki wiekow/
10: á odpoczynku nie będą mieć áni we dnie áni w nocy.
11: O nędzne wino á niewdzięczna biefiádo/ zá kęs doczefnego
12: á márnego winá tego á pożytku mizernego á nikczemne=
13: go fwiátá thego oto słyzyłz iż dym twoy á dręczenie twoie
14: nigdy nie vftanie áni wednie áni w nocy.
15: A tu przytym Pan zálecác raczy círpliwość fwięthych (*marg*) Zálecenie círpliwości. (-)
16: fwoich iż fie temu winu vnieść nie dáli/ á iż byli pilni wo=
17: ley Páńfkiey y wiáry ftaley Páná fwego Iezufá Kriřtuřá
18: Tu też iuż iáka im ielst zgotowána zaplátá ich wieczna do
19: fyciechmy fie nářlucháli.
20: Dálej tu tego dokláda Apofřoř fwięty/ iá=
21: kie zaplátý máiá ři/ křhorzy w tych fwych řir=
22: pliwofciach á w Pánie fwoim dokoń=
23: czá żywotow fwoich.
24: A to Rořprává Lvj.
25: Y Vřlyřzałem potym gřos z niebá mowiácy
26: ku mnie: Iř nápiřz to/ iż błogofřáwieni kto
27: rzy vmieráię w Pánie od thego czáfu/ bo po=

R 3

wieda

strona: 123v

Rořprává Lvj.

- 1: wieda Duch fwięty/ áby odpoczyneli od prac

- 2: od swoich/ ábowiem spráwy ich będą nállá=
3: dowác ich.
4: Duch fwięty tu do Ianá wfkázuie/ áby do nas piśał ty
5: (*marg*) Liśt datá z niebá. (-)śłowá ktorechmy tu ślyźeli o duchoch błogóśłáwionych
6: y o pociechach ich. A iżby to było pewne piśmo nic w tym
7: wępić nie mamy/ gdy łobie wważymy y ktho piśze/ y kto
8: rofkázuie/ y śkąd datá. Bo thu iuź śtąd rozumieć możemy
9: że ieśt pewne gdy ślyźymy iż piśze do nas wierny á práwie
10: poprzyśięgły Kánclerz táiemnic Páná náśzego/ rofkázuie
11: piśác Duch fwięty s táiemnic Bośtwá onego nieogárnio=
12: nego. Datá ślyźyź śkąd/ gdyż widziź że Apośtoł piśze/ iż
13: mi to rofkazał głoś z niebá. A ták ieśli wierzymy krolew=
14: śkim álbo inych przełożonych liśtom/ gdj ná nich Káncler
15: śką ręká datę y tytuł pod imieniem krolewśkim/ což ow=
16: śzem temu liśtowi wierzyć nie mamy/ kthorego y dátá y
17: podpis y rofkázowanie od onego wiecznego á nieomylnie=
18: go Krolá niebá y zyemie.
19: Coź nam ná tym liście piśze? Otho śłuchay iż rofkázuie:
20: (*marg*) Ktorzy vmieráią w Pánu. (-)Piśz do wśzytkich/ iż błogóśłáwieni ktorzy dokonáią
żywo
21: tow swoich w Pánu/ iż śą ci w odpoczynieniu swoim/ á iż
22: zapłátá ich będzie tuź chodziłá zá nimi. A ktorzyź tho śą
23: co vmieráią w Pánu? Láciiuchnyź to wykład/ ci ktorzy
24: przez wśzytek żywoth swoy ni w kim innym nádzyeie swoey
25: nie pokládáli iedno w Pánu: żadnego rátkunku áni wśpo=
26: możenia nie śzukáli/ iedno od Páná: żadnemu śie nie poru
27: czáli/ iedno Pánu: żadnemu wymyśłowu fwiátá tego nie
28: wierzyli/ iedno śczyrey woley/ śłowom/ á náukam Pán=
29: śkim á dekretom iego śzyroko z wśt iego y z wśt Duchá fwię=
30: tego przez Proroki iego/ Apośtoły iego/ y ine wierne śpra

strona: 124

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lišt 124.

- 1: wce iego/ iáwnie wydánym y obwołánym. A cić to vmie
2: ráiá w Pánu/ ktorzy mocno zá żywotow swoich dzyerzeli
3: wiárę fwą vprzemá Pánu/ á nie dáli fie zwieść od niego
4: tym szynkarzom obłudnym tego winá słodkiego/ gdyż iá
5: ko słyszimy iż było z gniewem Bozym zmieszáne.
6: Což fie im zá to stáło iż ták vmieráli w Pánu? Oto słý= (marg) Rádości wiernych. (–)
7: szysz iż odpoczywáiá w rádościach á w rofkoszach swoich.
8: Dáleko to rozno od onych ták iákochmy słyszeli ktorzy krzi
9: czá á wrzeszczá vstávicznie we dnie y w nocy w ogniu fiár
10: kowym/ á dym ich wiecznie fie kurzyć będye. A tych lepak
11: rádości álbo odpoczynienia/ iáko pílmá powiedáią/ áni(marg) Ezá. Lxiiij j. Korin. ij. (–)
12: ięzyk wymowić áni żadne pioro wypifác nie može.
13: O nędzni szynkarze y nędzni pijánice tego winá omylnego
14: czemu fie nie vznacie słyszác dáleko rozne ty dwie drodze/
15: tych ktorzy odpoczywáiá w Pánu/ á tych co fie dáli thym
16: nędznym winem omylnego fwiátá tego vwieść.
17: Abowiem słyszysz tu káždy/ iż spráwy káždego náfládo=
18: wác go będą/ otho iáko pocieszliwie Duch fwięty powie=(marg) Spráwy káždego. (–)
19: dáć tu raczy o wiernych swoich/ iáko iest wdzyczne odpo
20: czynienie ich/ y iáko są iáfne fwięte á pobożne spráwy ich/
21: á iáko ie zázwdy chodząc zá nimi wyfwiadczáią á práwie
22: iáko pálcem vkázuiá. Což wy thež nędznicy rozumiecie o
23: spráwach wálznych złych/ iáko was tež wyfwiadzić będą
24: álbo okázowác was/ á ielzcze kthemu przed kim/ bo nye
25: przed woytem/ áni przed burmištrzem/ ále przed obliczno
26: ściá onego náznego ktoregócie dobrowolnie stráciłi Bá=
27: ránká fwiętego/ á pothym przed oblicznością doštoynych

28: Anyołów iego/ y innych duchow świętych łthánow dziw=

29: nych á rozlicznych/ iefzczę ku więtfzey lekkości wáfzey.

30: A tu iuż wzyął po łbu on Czyściec od tych opoionych wi

31: nem tym z gniewem Bożym zmiefzánym wymyflony ná (*marg*) Czyściec. (-)

R 4

pożytki

strona: 124v

Rośpráwá Lvj.

1: pożytki fwoie/ gdyż tu Duch święty powieda/ iż iuż idą ná

2: (*marg*) Ian w v. (-)wieczne á ná roskofzne odpoczynienie fwoie ci ktorzy w Pá

3: nu vmieráią profto z rozłáczeniá od ciáła fwego/ á nie po

4: wieda áby miály być w iákim przepłáwieniu. Gdyż tego

5: y łam Pan potwirdzić raczył: Iż wierny nie vmiera/ ále

6: przeftepuie z żywotá do żywotá. A niewierni iż profto idą

7: do ognia do fiárki/ á dym ich iuż wiecznie kurzyć fie będzie

8: Wzyęli też tu w łeb oni źimno mędrkowie á oni fenten=

9: ciarze/ co powiedáli iż iuż po łmierci káżdey rzeczy koniec/

10: á iż dufzá s ciátem vmiera. Oto łłyfzyłz iż wierni wiecznye

11: (*marg*) Dufzá wieczná. (-)odpoczywáią w rádofciach fwoich/ á niewierni odpoczín

12: ku nie máią w mękach fwoich/ áni we dnie áni w nocy áż

13: ná wieki. Ale to przedfię nic v nas/ kiloby fie kurzyło we=

14: dle woley náfzey. Oto tu łłyfzyłz á łłyfzyłz/ iż vczynki káżde=

15: go włafne á nie nábyte náłláduią káżdego. Tu iuż trudno

16: (*marg*) Vczynki włafne náłláduią káżdego. (-)łobie brác ná pomoc ony mŕze/ áłbo ony
wymyflone załtu

17: gi/ áłbo przyczyny czyie/ gdyż łłyfzymy/ iż włafne a włafne

18: łpráwy káżdego máią go náłláadowác. Y w thym łłowie

19: náłláadowác mozełz fie łpráwić/ iż áni pożyczone áni náby=

20: te nie mogą być ni od kogo/ ták iáko onym łzalonym dzye=

21: (*marg*) Mátt. xxv. (-)wiczam było powiedziano/ iedno káżdego náłláadowác

22: mułzá tuż zá piętámi włafne vczynki iego.

- 23: A ták kázdy obáčz ná czym fie maáz łádzić/ á w czym ná=
24: dzieię mieć małz s tych iáwnych dekretow á iálnie obwo=
25: łánych od Duchá fwiętego/ chybá by cie Pan zá niewdzię
26: czność twoię chciał popchnąć/ wedle obietnic swoich/ zá
27: vpornym á szalonym rozmyłłem twoim á
28: dosłepić ci oczu twoich. Czego cie
29: Pánie Boże rácz záchowác.
30: * * *

Potym

strona: 125

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lift 125.

- 1: Potym iuz dáley Apoštoł poštępuie/ oddzie
2: liwłszy ty wierne od niewiernych do łpraw te=
3: go fwiátá/ y iáko fie ich wierni Pán=
4: łcy przestrzegác máią.
5: A to będzie Rołpráwá Lvij.
6: Y Poyrzałem áto mi fie vkazał obłok iálny/
7: á ná obłoku vyrzałem łiedzącego podobne
8: go ku łynowi człowieczemu/ máiącego koro=
9: nę złothą ná głowie swoiey/ á w ręce swoyey
10: łirp ołtry. A drugi Anyoł potym wyłzedł s ko
11: łciołá/ wołaiąc głósem wielkim ná tego ktory
12: łiedzyał ná obłoku: Puść łirp twoy á žni/ ábo=
13: wiem iuz przyłzłá godziná twoia ábys żał/ ábo
14: wiem iuz połycha žniwo ná zyemi. A puścił on
15: co łiedział ná obłoku/ łirp swoy ná ziemię/ y
16: pożęta ieft ziemiá. A drugi potym Anyoł wy=
17: łzedł s kołciołá ktory ieft ná niebie theż máiąc
18: łirp ołtry. Y drugi zálię wyłzedł od ołtharzá/
19: ktory miał moc nád ogniem/ á wołał do tego

20: głósem wielkim czo miał śirp oftry/ mowiącz:

21: Spuść śirp fwoy oftry/ á zbieray groná z win

22: nic/ ábowiem doyrzály groná ich. Y fpuścił

23: Anyoł śirp fwoj oftry ná zyemię/ y zbierał win

R 5

nice ziem=

strona: 125v

Rośpráwá Lvij.

1: nice ziemfkie/ y wmiotał groná w wielką kadź

2: gniewu Bożego/ y byłá depthaná kadź przed

3: miáftem/ y wyfzłá krew s kádzi áz do wędzidl

4: końfkich przez ftaian tyfiąc y fześć fet.

5: Częftokroć Pan wfzędę w písmie fwiętym powtarza o=

6: bietnicę ftrałznego fądu fwoiego á przyfcia fwoiego. Iá=

7: ko y v Dánielá máło nie tymifz fłowy y v Dawidá y v E=

8: wányeliftow to powtarzác raczy. A to dlatego/ áby wier

9: ni nic fobie nie telknili á nie wątpili o zaplátach fwoich.

10: A niewierni áby fie lękáli á vftrafzáli/ á tu czáfu pielgrzy=

11: mftwá fwego gdyż tu ieft czás do ználezyenia łáfki y pom

12: fty/ iżby fzukáli miłofierdzia iego fwiętego/ á iż tu iuż ieft

13: fąd nieomylny złego y dobrego/ gdy fie tu kto dzyeli s ciá=

14: łem fwoim/ gdyż to ieft pewna/ iż káždy thák iáko tu zey=

15: dzye ták fie też tám ná on czás poftáwić muśi. Ale w tym

16: oczekawániu zapláty fwey złey y dobrej áby kto nie zwąt

17: pił/ przeto to Pan częfto powtharzác raczy. Abowiem fie

18: to więc dziwno zda dobrym á cnotliwym iż bywáią w v=

19: dręczeniu/ á złościwym á niewiernym wfzytko fie po my=

20: fli zdarza/ żeby wiedzyeli á byli tego pewni/ iż fie to y tym

21: y owym fowicie wedle zaślugi á godności wfzytko rowno

22: odmierzyc muśi á fowicie fie nagrodzić muśi. Gdiżechmy

23: máło wyfzłzey ftyfzeli/ iż tám włafne fpráwy á nie cudze bę

24: dą nálládowác káždego.

25: (*marg*) Syn człowieczy. (-)Słuchayże iż tu Ian święty powieda iż widzyał Anyo=

26: łá fiedzącego ná iáfnym obłoku podobnego fynowi czło=

27: wieczemu/ w złotey koronie/ á máiącego śirp oftry w rę=

28: ku. Tuć iuż nie trzebá wętpić kto to był/ boć go z dawná ie

29: łzycze przy w niebo wftąpieniu iego wyfwiadczyli infzy An

30: (*marg*) Dzieiow j. (-)yęli mowiac do onych mężow Gálileyfkich gdy fie dziwo

wowáli

strona: 126

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lišt 126.

1: wowáli w niebowftępowaniu iego: Y czemu fie dziwuie=

2: cie/ ábowiem tákże go wyrzycie ná takimże obłoku gdy fę=

3: dzić przydzie wfzytkiego fwiátá. A iż go powieda być po=

4: dobneho fynowi człowieczemu/ thoć rozum łam vkaże/

5: áćći był y ieft práwy Bog y człowiek/ ále człowiek iedno

6: s ftrony mátki łwoiey/ á wfzákże nie táki przedię iáko ziem

7: łki człowiek połpolitym fie biegiem rodzący/ ále podobny

8: ku fynowi człowieczemu/ gdyż iuż wiemy od iákiego Oy=

9: cá było połcie iego. Dokłáda też tego Ian święty: Iż (*marg*) Korona złota. (-)

10: widzyał koronę złotą ná głowie ná iego. Nie mniemayże

11: ábyć tám byłá robotá złotnicza w they koronie/ ále fie tho

12: okazał znák krolełtwá wiecznego ná they świętey głowie

13: tego tho fyná człowieczego á znák zwirzchności iego/ áby

14: fie lękáli ini krolowie ziemłcy thego Krolá niebieskiego/ á

15: vpadáli przed nim ná koláná łwoie łzukáiąc miłofierdzia

16: iego/ ták iáko ie Dawid on krol s tego nadobnie vpomi=

17: na/ bo był pewnie poczuł co to ieft zá krol/ y iákie ieft kro=(*marg*) Płal. xciiij. (-)

18: lełtwo iego/ chociay też był łam ná on czás wielkim á łła

19: wnym krolem fwiátá tego.

20: Dálej Ian święty powieda: Iż widzyał y niego w ręku

- 21: śirp oftry/ to iest znák oftrego á frogiego łądu iego. Bo iá (*marg*) Sirp. (–)
- 22: ko śirp ogoli á okaże nágość ziemie/ á źnie półpołu y kąkol
- 23: y pńzenicę/ także też ten strážny śirp gdy vpádnie ná ziemię
- 24: ogoli á odkrije pewnie wńzytkę nágość iey/ á mułzą lie oka
- 25: zác fprawy káždego y złe y dobre/ á pewnie fie łámác y ká=
- 26: koli y pńzenicy. To iuż wiemy z dekretu iegoż łámego gdzie(*marg*) Mátt. xiiij. (–)
- 27: kąkol á gdzie pńzenicá obroćić fie ma. Gdzie ono y Prorok (*marg*) Iohel iij. (–)
- 28: Iohel iáfnie o tym źniwie powiedział mowiąc od Páná: Iż
- 29: iá wfiędę ná gorze Iozáphát ku rozłádniu wńzytkich/ á
- 30: ták iuż puśćcie śirp ábowiem fie zgotowály zboża ziemłkie
- 31: Słyszemy też thu: Iż drugi Anyoł wyłzedłszy s kołciołá

wola ná

strona: 126v

Rozpráwá Lvij.

- 1: woła ná tego iuż łwiętego Anyoła náłzego á ná tego fprá=
- 2: (*marg*) Anyol s kołciołá. (–)wiedliwego łędziego náłzego/ á woła wielkim głósem/ o=
- 3: powiedáiąc iż iuż vłchło zboże ná ziemi. Wielka thu tym
- 4: pociechá ktorzy fie czuią być wiernemi Páńłkimi/ iż fie v=
- 5: kazał ten Anyoł s kołciołá á niłkąd inąd. Abowiem to zná
- 6: mionuie nam/ iż then łąd Páńłki będzie fpráwiedliwy á
- 7: łwięty/ gdyż s kołciołá/ á zwłázczá s Páńłkiego nie włpo=
- 8: mináiąc kołciołow ręką zbudowánych/ nie może nigdy
- 9: nic wynidź iedno łwięte á fpráwiedliwe. Opowieda theż
- 10: ten Anyoł wołáiąc do Páná iż iuż fchnie zboże ziemłkie.
- 11: O bárzołz to zboże ziemłkie co dáley to wiecey záfycha á do
- 12: źrzewa w złółciach á w vpornołciach fwoich/ á iuż fie prá
- 13: wie ták zázołciáło że ledá kiedy mułi fpaść ná nie ten frogi
- 14: śirp Páńłki.
- 15: (*marg*) Anyol z ołtarzá. (–)Dáley powieda Apołtoł: Iż drugi Anyoł wyłzedł od oł
- 16: tarzá máiąc moc nád ogniem/ á woła ná Páná áby też ze

- 17: brał y winnicę swoię. To iuż wiemy co Pan zowie wdzię=
18: czną winnicą swoią/ ábowiem wdzięczne á wierne prze=
19: bráne swoie. A což sie sftáło? Oto słyfzyfz iż ty groná wdzię
20: czne Páńkie były pułzczone w kadź/ y były tłoczzone aż ob=
21: fita krew wyciekłá s práfy tłoczenia onego. Coż tho wždy
22: było miły brácie? Możemy pomnieć ono cochmy słyfzeli/
23: gdy Báránek fiedzący ná máyefstacie otworzył piątą pie=
24: częć v kfiąg żywotá/ iż sie Ianowi fwięthemu vkazał oł=
25: tarz ná niebie/ á pod ołtarzem dułze fwięthych pomordo=
26: wánych dla imienia Páńkiego wołáiące/ czemu sie Pánie
27: nie pomścifz krwie náfzey kthorą nam niewiernicy rozlali
28: ná ziemię. To co sie z nimi sftáło y co im odpowiedziano/
29: iuż to tám nápiřano ftoi. Otożci tu ten Anyoł pewnie był
30: pořel od tych to wołáiących od ołtarzá/ vpomináiąc Pá=
31: ná áby iuż zbierał winnicę swoię á pomścifł sie krzywdy

wiernych

strona: 127

ná Obiáwienie káp. xiiij.

Lift. 127.

- 1: wiernych swoich/ gdyż tu Apořtoł piřze iż ten Anyoł miał
2: moc nád ogniem. Gdyż to ieřt wielkie oczekawánie Anyo
3: łow fwięthych/ áby sie rychley vřpokoioło kroleřtwo Páńskie
4: á wierni áby iuż wzięli ony obiecáne zapłáty swoie zá řta=
5: łości swoie/ á niewierni áby byli pořłáni do onego im obie
6: cánego ognia wiecznego.
7: Coż sie sftáło gdy iuż Pan zebrał onę winniczkę swoię?
8: Otho słyfzyfz iż ony gronká puřcił w kadz gniewu řwego(*marg*) Groná w kádzi. (–)
9: przed miářtem. Tym miářtem możemy rozumieć then o=
10: błudny řwiát y z mieřzczány iego/ otożci przed tymi to mie
11: řzczány tłoczył ty gronká Pan swoie/ okázuiąc im y gniew
12: řwoy/ y iáka sie krew lařá z wiernych iego/ á iáko ie wyći=

- 13: Ikáli á práwie krew z nich wyżymáli zá żywotow swoich/
14: tak iáko o tym Sálomon nadobnie y szyroko pifał w kfię= (*marg*) Mądro. w iij. y w iiij. (-)
15: gach mądrości swoich/ iáko fie ich będą złoczyńcy fromać
16: á okrutnie nárzekác iż fie tego nigdy nie nádzyewáli czo fie
17: z nimi dziać miało. A iż powieda iż tá krew aż do wędzidl
18: końskich opływála/ Wędzidlá známionuią złość á vpor
19: ludzi złościwych/ gdyż wędzidlá ná vporne konie czynią/
20: iż żadnemi wędzidły záfciągniona być nie mogła/ á do
21: tych to wędzidl ich dopłynęła tá krew niewinna świętych
22: onych. A iż piłze ftáian w liczbie wiele/ to známionuie iż fie
23: to działo szyroko y długo wżędy po szyrokości tey nędzney
24: á szyrokiey ziemie.
25: A tak rozráduycie fie wierni/ á czekaycie bez wśfego ftrá
26: chu thego łędziego fpráwiedliwego swoiego/ á nic fie nie
27: lękaycie tego śirpá iego ofstrego á ftráfznego/
28: gdyż to pewnie wiecie/ iż go ni ná kogo
29: inego nie záołtrzył/ iedno ná
30: niewierniki swoie.
31: * *
32: (*)

strona: 127

Rośpráwá Lviiij.

- 1: Potym Duch święthy iuż opowieda pocie=
2: chy wiernych/ á pomfty rozliczne nád niewier
3: niki y po fmierciach ich y zá żywotow ich. A iż
4: tu porządkiem w kilku rośpráwach o tym nam
5: oznaymiác będzie.
6: Rośpráwá Lviiij.
7: Y Vyrzałem ná niebie drugie znamię
8: wielkie á bárzo dziwne/ Anyołow

- 9: fiedm/ máiąc fiedm plag ofthátecz=
10: nieyfzych/ w kthorych fie iuż fkończy=
11: (*margin*) Káp. xv. (-)wał gniew Boży. Y wyrzałem iákoby morze
12: fkláne zmiefzáne z ogniem/ y ony ktorzy odnie=
13: fli zwycięstwo z beftiey y z obrázu iey/ y s pią=
14: tná iey/ y z licźby imieniá iey/ á oni fthoią nád
15: morzeni onym fklánym/ máiąc árphy Boże/ á
16: fpiewáią pieśń Moizefzowe fługi Bożego/ y
17: pieśń Báránkowę mowiąc: Wielkie á dziwne
18: fą fprawy twoie Pánie Boże wfzechmogący:
19: fprawiedliwy/ á prawdziwe fą drogi twoie o
20: krolu fwiętych. Y ktoż fie nie będzie bał ciebye
21: Pánie/ y ktoż nie będzie wielbił imieniá twoie
22: go? Abowiem iednoś ty fám ieft fwięty: ábo=
23: wiem wfzyfcy narodowie fie zbieżą á będą dá

wác chwa=

strona: 128

ná Obiáwienie káp. xv.

Lišt 128.

- 1: wác chwále przed oblicźnością thwoią: ábo=
2: wiem fady twoie iáwne ná wfzem fą.
3: Nie máfz nic trudnieyfzego ná profte rozумы ludzkie/ ie(*margin*) Iáko fą dziwne fady Páńskie. (-)
4: dno rozeznác fprawiedliwośc dziwną nierozmierzonych
5: fadow Páńskich/ á dziwnych fpraw iego. Bo gdy kto ná
6: nie pátrzy cielemnemi oczymá/ bárzo fie ciefzkie/ przykre/ á
7: niepoboźne zdádzą. Człowiek dobry/ cnotliwy/ poczciwy
8: wrzody/ przygodámi/ niemocámi będzie przed oczymá
9: złoŃnikow vdęcżon. A ci zálię w rofkoľzach/ w bogác=
10: twach/ w rádoľciach buiáią fobie iáko ielenie ná zielonych
11: pástwiľkach fwoich. Iednemu zgore dom tuż o fciánę dru

- 12: giego á nikt go rátowác nie moze/ á themu zápaliwfzy fie
13: lam zágáfnie bez kázdego rátunku iego. Ieden z morzá ná
14: defzczce wypłynie/ á drugi w káluzy po koláná vthonie. A
15: to ieft wielki dziw v tych co ná tho cieiefnemi oczymá pá=
16: trzáią/ y czáfem iákoś s podziwieniem á pod iákimśi wát
17: pieniem będą drudzy y fzácowác y wykłádác ty fady á thy
18: dziwne fprawy Pfńskie.
19: A ták tu iuz Duch fwiéty wypráwiwfzy dziwny Máye=
20: ftat Boftwá fwoiego/ wypráwiwfzy ftan niebá y zyemie/
21: y wfzytkich y ná niebie y ná ziemi mieszkáiących/ wyprá=
22: wiwfzy rzeczy przyfzłe ktore fie miály toczyć á dziwnie zía=
23: wiác y okázowác ná ziemi/ tu iuz máło nie do końcá thá=
24: iemnic tych fwych wypráwowác będzie fady fwe/ przecz
25: fie co dzyeie nád dobreimi/ á przecz fie tez co dzieie nádezte=
26: mi/ y przecz Pan frogości fwoie połyłác raczy ná fzyrokość
27: ziemie y kogo imi karze/ y iáko karze/ y iáko thez wierne
28: fwoie záchowywa w łálce á w obronie fwoiey/ y fpełná zá
29: wždy chowa zapłáty á pociechy ich/ ácz fie to niewiernym
30: zda iż fą od niego ná wżem opuźczeniu.

Pátrzaemyfz

strona: 128v

Rośpráwá Lviiij.

- 1: Pátrzaemyfz iáko Apoftoł záczynáiącz wypráwowác
2: (*marg*) Co ieft známie. (-)to widzenie fwoie o thych dziwnych fądziech á fprawach
3: Páńfkich/ powiedział: Iż widział známie wielkie ná nie=
4: bie. Pátrzażye iż powieda iż widział známie wielkie/ thu
5: iuz możefz rozumieć iż nie fáme rzecz/ ábowiem kto bez ro=
6: zmyfłu czyta tu w tych księgach Apokálipfim fłowá A=
7: poftoła tego/ tedy zdádzą fie iákoby iákie bayki álbo plo=
8: tki/ nic ku rozumowi nie podobne/ y ták ieft iefli będziemy

- 9: pátrzáć thylko ná láme gołe słowá/ á nie ná onę rzecz ná
- 10: ktorą fie ty słowá iego ściągáią/ á rozumieią. Gdyż thu y
- 11: łam to wykłádac raczy/ iż tylko on tu o známionach wły=
- 12: tko powieđa á nie o łamey rzeczy. A bowiem Duch święty
- 13: czytay włyędy wypisáne słowá iego/ iáko on dziwnie zá=
- 14: wždy pokriwał táiemnice łwoie. A czemułz to czemu? O=
- 15: to słuchay iż łam wykłádacź tych táiemnic pokrytych Du
- 16: chá łwego święthego powieďac raczy/ iż fie tho dzieie dla
- 17: wiernych y niewiernych. Wiernym thedy mocno záłłubił
- 18: (*marg*) Mátt. xiiij. (–)iż im to da dołtátecźnie zrozumieć/ gdy fie o tym pytać bę=
- 19: dą. A niewiernym obiecał dołłepić oczu ich/ y popchnąć
- 20: (*marg*) Ezái. vj. (–)ie zá łzaleńłtwem ich/ iż widzac nie vyrzą/ á słyzac nie zro
- 21: zumieią.
- 22: (*marg*) Plagi co łą (–)Coż zá známie widział ten Apołtoł święty? Otho łł=
- 23: chay iż powieđa: Iż widział známie wielkie. Coż to było
- 24: zá známie wielkie? Otho słyzylz iż Pan rołkazał wylewác
- 25: łądy łwoie ná łzyrokość ziemie/ á ná niewierniki łwoie/ á
- 26: rołpufzczác rozmaíte plagi ná narody złołciwie/ zá łprá=
- 27: wiedliwym łądem łwoim. Coż dáley powieđa? Oto łł=
- 28: łyzylz iż fie iefzcze było nic nie słtháło á iuz duchowie łwięci y
- 29: włyłcy wierni iego dziwną chwałę á dziwne błogółá=
- 30: wieńłthwo dawáli Pánu/
- 31: łwiát łądy łwoie/ ktore wyznawáią być dziwne/ łpráwie

dliwe á

strona: 129

ná Obiáwienie káp. xv.

Liłt 129.

- 1: dliwe á łwięte. Gdziełz widział ty duchy łwięte? Oto łł=
- 2: łyzylz iż łtali nád morzem łklánem z ogniem zmiełzánym.
- 3: Coż to było zá morze łkláne? Iuzechmy fie częłto náłł= (*marg*) Morze łkláne. (–)
- 4: cháli iż pímo włyędy zowie morzem ten nikkzemny/ burz

- 5: liwy/ á z dziwnemi nawáłnościami fwiát. Czemuż go zo
6: wie fklánym? Iż iest przeźroczyfty przed oblicznością Pán
7: fka/ á nic ná nim nigdy áni zákrytho áni zátáiono być nie
8: może. A to ktemu/ iż sie blyfzczy iáko fklenicá piękna/ á le=
9: dá wicherkiem wnet ftłuczona á obálona być może.
10: Czemuż powieda? Y z ogniem zmiefzáne? Kto sie przy=
11: pátrzy burzкам/ niebeśpiecznościam/ y dziwnym odmien
12: nościam iego/ naydzie ich wiele á máło nie wlytykich iáko
13: ogniem zápalonych w dziwnych trofkach/ burzkach/ á w
14: vcífkoch swoich. Kogoż widział nád thym morzem fklá=
15: nym? Oto fłyzyfz iż ony ktorzy sie nie dáli zwieść onym be
16: ftiam o ktorychechmy iuż fłyfzeli fwiátá tego/ áni chwa=
17: lili obrázu ich/ áni nóšili ná sobie piątá ich/ iedno iż náflá
18: dowáli Báránká fwego á Páná fwego we dnie y w nocy.
19: To co iuż fá zá beftie/ y co fá obrázy ich/ y piątá ich/ iuże=
20: chmy sie máło wlyfzley náflucháli o tym.
21: Coż czynili ci ták iáko o nich fłyfzimy będąc nád tim mo
22: rzem burzliwym? Oto fłyfzimy iż fpiewáli pień Moize=(*marg*) Pień Moizefzowá. (-)
23: fzowę fługi Bożego/ y pień Báránkowę. Kto chce prze=
24: czyść onę rádość y ono wefele onych ludzi fwiętych/ ktho=
25: rzy zá fpráwá Pánfká przefzli byli przez morze fuche zá o=
26: nym wodzem fwoim zá Moizefzem/ á Fáráo on zły krol y
27: z woyskiem fwoim był potym frogiem wodámi zátopio
28: ny/ gdy fzedł s pogonią zá nimi/ támby vlyfzał czo to iest
29: pień Moizefzowa fługi Bożego. Albo kto chce pień fły (*marg*) ij. Moizw. xiiij. y xv. (-)
30: fzeć/ iáko wierni Pánfcy gdy byli wyzwoleni od oney frow=
31: giej plagi w Egipcie/ gdy były pirworodzieńftwá wlyzy=

- 1: tki z rofkázania Páńlkiego pobite. Kiedy potym iedli Bá=
2: (*marg*) Piefń Báránková. (-)ráńká wielkonocnego/ tám też znajdzie co to iest piefń bá
3: ráńkowa/ iáko oni dawáli cześć á chwałę Pánu fwemu zá
4: Ípráwiedliwe á nieogárnione łády iego/ ázá dziwne Íprá
5: wy iego.
6: Tákżec y cí błogóśławieni święći/ o których tu słýżymy/
7: Ítoiác iuż nád tym mizernym morzem fklánym/ przeszed=
8: łzy iuż nogámi łuchemi przez wfzytki burzliwośći iego/ v=
9: żywáiącz iuż onego wiecznego Báránká fwego á odkupi=
10: cielá fwego/ Ípiewáią z wielkim wefelem á z árphámi Bo
11: žemi/ czo známionuie chuc wielkiej rádośći á wefela ich/
12: piefń onę Moizelżowę. Spiewáią też y piefń onę Bárán=
13: kowę/ kocháiąc łie s tego/ iż przez krew iego niewinną wy
14: kupieni łá/ a wyięći z onego morderftwá onego frogiego
15: (*marg*) Sądy Páńskie nie náłzey głowy. (-)Fáráoná á Íprzećiwniká ich czártá okrutnego.

A słýżysz y

- 16: łłowá kthore Ípiewáią wołáiąc y wyznawáiąc Páná/ iż
17: dziwne á żadnym rozumem nieogárnione łá Ípráwy two
18: ie náłz miły Pánie. A iefliże święći wyznawáią iż to łá Íprá
19: wy dziwne á żadnym rozumem nie ogárnione/ á czemułz
20: łie my im też nędzne muchy náłzbyt dziwowác mamy/ ál=
21: bo łie o nich s pilnofciami fwemi dowiedowác mamy.
22: Powiedáią cí duchowie święći o Pánie swoim/ iż on ie=
23: dno łam iest wfzechmogący/ iż on iedno łam iest Krolem
24: świętym/ iż on iedno łam iest wierny á Ípráwiedliwy/ y
25: wfzytki drogi iego/ á wfzyłcy narodowie powinni vpadác
26: przed nogámi iego. A iefli to o tych wielebnych duchoch
27: słýżymy ktorzy iuż przebrnęli to morze fkláne á nikczem=
28: ne/ á Ítoiác iuż nád nim w rádołciach łwoich/ czoż owłzem
29: nam nędznikom więcey tho przyłtoi/ kthorzy łie iefzcze iá=

30: ko fwinie we błocie nurzamy á topimy w tym obłudnym

31: morzu náfzym/ wołác ku temu Pánu wyflawiáiąc moc/

błogoślá=

strona: 130

ná Obiáwienie káp. xv.

Lift 130.

1: błogośláwienieńtwo/ śpráwiedliwość/ y dziwne śády iego/

2: á nic sie nie dziwować Bołkiem śpráwam iego/ gdyż ich

3: żadny rozum áni Anyeli thuż pátrząc ná Máyełthat iego

4: święty wyrozumieć nigdy nie mogą/ tylko vpadłzy ná ko=

5: láná śwoie/ ták iákochmy powinni/ s tymi narody święte

6: mi o ktorých thu Apoštoł piłze dawaymy wieczną cześć á

7: chwałę iemu iáko Pánu á Oycu á dobrodzieiowi śwemu/

8: ná wieki wieczne Amen.

9: A thu iuż Apoštoł wypifawłzy/ iáko sie du=

10: chowie święci Páńscy dziwuią dziwnym śá=

11: dom á śpráwam iego/ dawáiąc s tego cześć á

12: chwałę iemu/ á potym iuż wypifuie thy dziwne

13: śády iego/ iáko á kthorym kítałtem/ y czemu á

14: przecź bywáią ná świát śpułzczáne od niego.

15: A to Rośprawá Lix.

16: POtymem widział/ á oto był otworzon ko

17: ścioł przybythku świádectwá ná niebie: y

18: wyłzło śiedm Anyołow/ máiąc śiedm plag/ s ko

19: ściołá/ vbráni płotnem białym á iáńnym/ opa=

20: śáni v pierśi śzurmi złotemi. A iedno ze czwor

21: gá źwirzát dáło onym śiedmi Anyołom śiedm

22: bań złotych/ nápełnionych gniewu Bogá ży=

23: wiącego ná wieki wiekom. A nápełnion był on

24: kościoł dymem máyełtatu/ á wielmożności ie=

strona: 130v

Rośpráwá Lix.

- 1: go. A nikth nie mógł wniść do niego/ áżby fie
2: były wypełniły ony siedm pług onych siedmi
3: (*marg*) Káp. xvj. (-)Anyołow. Y vřlyřzałem głos wielki s kořcio=
4: łá/ mowiący ku siedmi Anyołom: Idźcie á wy
5: leycie z bań řwoich gniew Boży ná ziemię. A
6: pořzedł ieden/ y wylał báníę řwoię ná ziemię: á
7: sřtał fie ieřt wrzod zły á řzkodliwy ná ludzi kto
8: rzy nořili piątno beřtiey/ y ná ty ktorzy chwa=
9: lili obraz iey. A drugi Anyoł wylał báníę řwo=
10: ię ná morze: á sřtháło fie morze iákoby krwyą
11: zmartwiáłą/ á káżdą duřzą żywiąca vmárlą
12: ieřt w morzu. A trzeći Anyoł wylał ieřt báníę
13: řwoię ná rzeki y ná wzdrie wodne/ á sřtály fie
14: řą krwáwe. Y vřlyřzałem Anyołá przełožone=
15: go nád wodámi mowiączego: Spráwiedli=
16: wyř ieřt miły Pánie/ ktorýs ieřt/ y ktorýs był:
17: y řwiętyř/ ižeř thák ořádzil: iż oni krew řwię=
18: tych twoich y Prorokow twoich wylali/ težeř
19: im dał pić krew. Abowiem godni řą thego. Y
20: vřlyřzałem drugiego od ořtarzá mowiącego: Y
21: owřzem moy miły Pánie Boże wřzechmogący/
22: prawdziwe á řpráwiedliwe řą řády twoie.
23: Ták iákochmy tu máło wyřřřzey řlyřřeli/ iáko řády Páń=
24: řkie bárzo trudne řą ku wyrozumieniu/ kto fie ná nie tylko
25: cieľřnemi oczymá przypáthrowáć będzie. řlyřřelichmy

też iż wřę=

strona: 131

- 1: też iż wżędy á wżędy Ian święty to nam powieda/ iż wi=
2: dział tylko známioná á podobieńftwá przyfzłych rzeczy/ á
3: nie łamy rzeczy. Tákże tu gdy oto słyszimy/ iż nam powie
4: dáć raczy: Iż widział otworzony kościoł przybytku fwiá=(*marg*) Ian kościoł widział na
niebie. (–)
- 5: dectwá Bożego/ możemy rozumieć. Bo ácz łie Ianowi
6: świętemu ták zdáło iż widział kościoł/ ále możemy rozu=
7: mieć iż thám w niebie kościołá budowánego żadnego nie
8: máłz/ ále tho vkazánie tego kościołá známionowáło nam
9: łprawiedliwe łady Páńskie/ ktore pochodzą nie ináczey iá
10: ko z wiernego kościołá Páńkiego y świętego przybytku ie=
11: go/ tho iest s táiemnic iego. Gdyż w kościele Sálomono= (*marg*) Przybytek w kościele.
(–)
- 12: wym to zwáli przybytkiem kościelnym/ gdzie oni wierni
13: słudzy Páńscy á kápłani bywáli ná łpołecznych modli=
14: twach/ támże oddawáli ofiáry Pánu wedle rołkazánie ie
15: go/ támże bráli odpowiedzi od niego/ támże widáli An=
16: yoły y bráli prawdziwe odpowiedzi y prorocctwá od Pá=
17: ná łwego. A ten kościoł y s thym przybytkiem łwoim nic
18: inłzego nieznámionuie/ iedno mieyłce łpraw á tháiemnic [!]
19: Páńskich/ tákże też mieyłce łprawiedliwych á świętych łą
20: dow iego. A s tegoć to kościołá/ á s tegoć to mieyłcá łwie
21: tych táiemnic á tych łpraw Páńskich wystąpili Anyeli/
22: kthorzy mieli rozliczne pomłty według łprawiedliwych
23: dekretow Páńskich wylewáć ná złołniki á ná niewierniki
24: Páńskie po włzey łzyrokości tej márney á obłudney ziemie.
25: A tu iuż może káždy rozumieć/ iż káżda plagá iest łpráwie
26: dliwym ładem á dekretem Páńkim tu ná ziemię łpułczo
27: na/ gdyż iáko słyszylz iż pochodzi s tego kościołá łpráwie=
28: dliwych ładow á táiemnic Páńskich.

29: Słuchayże iż ci Anyeli byli odziani odzieniem białym (*marg*) Anyeli w odzieniu białym.

(-)

30: á iálnym/ á łznurj złote mieli ná pierfiach łwoich opałáne.

31: Czarne odzienie połpolicie bywa znak żałoby iákiey á łmę

S 3

tku iákiego/

strona: 131v

Rołpráwá Lix.

1: tku iákiego/ białe odzienie połpolicie bywa znak wefela iá

2: kiego álbo dobrej nádzieie iákiey. Wiemy iáko Anyoło=

3: wie łwięci wielkiego wefela á wielkiey rádości vzywáią

4: tu nád káżdym wiernym Páńłkim kthorego znáią być w

5: łtałości wierney ku Pánu łwemu/ á iż go iuż pewnie czeká

6: ią do towarzysłwa łwego. A ták tu iáko łłyzłmy iż w bia

7: łym odzieniu/ tho ielth z wielkim wefelem z rołkazánia

8: Páńłkiego idą ná ráthunk wiernym Páńłkim á towarzy=

9: łzom łwoim/ gdyż łłyzłmy iż pomłthy ich nie pádáią ná

10: ziemię iedno ná ty *ktohrzy* [!] chwalili obraz bełtley á nołili

11: ná łobie piątno iey. Złoto też nam známionuie łczyrołł/ iá

12: (*marg*) Złote łznury. (-)łnołł/ á przeżročyłtołł ich/ iż oni duchowie łwięci nie z ża

13: dney wałni/ nie z żadnego vporu/ iedno s łczyrych á iá=

14: łnych dekretow Páńłkich ty plagi łpułzczáią ná niewierni

15: ki iego/ połługuią w tym wiernym iego á towrzyłzom

16: łwoim.

17: Słuchayże iż iedno ze źwirząt podáło ony plagi z rołka

18: (*marg*) Iedno ze źwirząt. (-)zánia Páńłkiego onym Anyołom. Żwirzety iuż wiemy co

19: zowiemy/ tho ielł włzytko żywiące czo ielł ná ziemi. Abo=

20: wiem ono czworo źwirzát/ o czym iuż pirwey wzminká

21: byłá/ figurowáło czterzy łtany ludzkie ná ziemi. A ták ácz

22: ci Anyeli żadney pomocy nie potrzebuią od żadney wido=

23: mey rzeczy/ á włzákoż wiemy/ iż źwirzétá y ludzie/ y wo=

- 24: dy/ y gory/ y ziemiá/ y powietrze/ thedy ząwždy łą inſtru=
25: mentá gniewu Bożego/ ták iáko o tym wiele czytamy/ łły
26: chamy/ y widamy. Iáko Pan ludzi ludźmi karze/ drugye
27: wodámi/ drugie źwirzety/ drugie ogniem/ wiáthrem/ y
28: wſzytko ftworzenie Páńskie ieſth ząwždy inſtrumentem
29: (*marg*) ij. Mo. xiiij. iiiij. Moiz. w xvj. j. Moi. xix. (-)gniewu iego/ gdy gi kolwiek ná
iáki łthan álbo ná kogoź
30: kolwiek podnieść raczy. Iáko wodá zátopiłá Fáráoná/ zie
31: miá co miałt y ludzi požárłá/ ogień požárł Datáná y Abi

roná/ y

strona: 132

ná Obiáwienie káp. xvj.

Liſt 132.

- 1: oná/ y wiele ludzi z nimi/ álbo tákieź Sodomę y Gomorę/
2: A co ludzi złych ząwždy ieſth y bywa ná ſkaranie thákieź
3: złych/ iáko to iuź y łami wiemy/ iż tym źwirzétom y licźby
4: niemáłz. A tyć to źwirzétá podáią plági thym Anyołom
5: Páńskim.
6: Powieda teź Apoſtoł: Iź then koſcioł widział dymem
7: nápełniony/ s ktorego Anyołowie wychodzili. Dym bez (*marg*) Dym w koſciele co. (-)
8: ognia trudno być ma. Tu iuź przez ten dym włáfnie mo=
9: żemy rozumieć zápalenie gniewu Páńskiego/ ktorym zá=
10: ćmił wſzytkim niewiernikom iáko dymem do tego koſcio
11: łá ſwego ſwiętego y doſlepił im práwie oczu wedle oby=
12: tnic ſwoich/ gdyż dymem poſpolicie oczy zácmmione bywá
13: ią/ iż ſie nie mogą nigdy vznáć y w tych ſrogóſciach gnie=
14: wu Páńskiego. Gdzie tego dokłáda Apoſtoł: Iź żaden nie
15: wierny nie mógł wnidź do koſciołá Páńskiego/ áź ſie ſkoń=
16: czyły plagi gniewu iego/ toź potym wierni kthorzy wytr=
17: wáli wſzytki plagi ſwiátá tego miedzy niewierniki onemi
18: weſzli powoli do koſciołá onego.

- 19: Słuchayże gdy pirwży Anyoł wylał báníę swoię z gnie
20: wem Bożym ná ziemię/ iż oto vpadł wrzod ná złoŃniki ná (*marg*) Wrzod czo ieft. (-)
21: ziemię frogi á bárzo szkodliwy. Iuż tu pod tym wrzodem
22: możemy rozumieć wżytki wrzody świátá tego/ ony frán=
23: ce nieśłycháne/ ony Kánkry/ Kárbunkuły/ pedogry/ Sci
24: átiki/ y ine wrzody ktorym y licżby nie máłz. Tákże Kordi=
25: áki/ pleury/ dycháwice/ kurcze/ remy/ zgági/ y rozliczne á
26: rozliczne niemocy/ ktoremi frodze á frodze Pan karze nie=
27: wierniki swoie. A ieśli też ná ktorego wiernego co przypá=
28: dne boleści álbo nieśczęćcia iákiego/ tho iuż Pan z niego
29: bierze iáko czynńsz álbo iáką dań zá ony młode álbo nieobá
30: cżne wyśtěpki iego/ á pothym mu iuż dawa kwit á zrżyna
31: mu iáko ná kárbie iż mu śie iuż dofyć śśháło zá on powin=

S 4

ny dług

strona: 132v

Rośpráwá Lix.

- 1: ny długiego. Ale niewiernik iuż ták muśi być vdręcżony á
2: kwitu żadnego nie odnieśie/ iedno prośto z mąk do pieklá.
3: Abowiem ono wnet ma káżdi nadobny plaŃtr náuki Páń
4: śkiey ná ty obiecáne wrzody z dekrethu Páńśkiego/ gdzie o=
5: (*marg*) ij. Mo. xv. (-)no mowić raczył do ludu swoiego: Iż ieśli będzieśz śłuchał
6: pilnie głófu moiego/ á będzieśz czynił co ieśt śpráwiedliwe
7: (*marg*) PlaŃtr ná wrzod. (-)go przed oczymá moimi/ á będzieśz ná wżem chował v=
8: śtáwy moie/ nie lękay śie żadnego wrzodu ktorem ia rozśy
9: łáł miedzy Egipciány/ ábowiem ia Pan Bog twoy będę
10: vmiáł vleczyć ciebie. A toć ieśt plaŃtr/ á toć ieśt lekárśtwo
11: pewne od Páná náśzego rośkazáne ná káżde wrzody y ná
12: káżde niebeśpieczności náśze/ gdybyśmy go iedno vżywáć
13: vmieli á ná nię zázwżdy pámiętáli.
14: (*marg*) Morze co. (-)Coż śie pothym dáley śśháło/ Gdy drugi Anyoł wylał

15: gniew Pánłki z bánie swoiey/ oto wnet powieda Apoštoł/
16: iż vpadł ná morze/ á sftáło fie morze iáko krwáwe á mar=
17: twe/ á kážda duřzá vmárłá w morzu onym. Co mamy ro=
18: zumieć morzem y máło o tym powtarzác trzebá/ bochmy
19: fie iuř tego nářłucháli/ iż ten omylny á burzliwy řwiát pi=
20: řmo řwięte morzem záwřdy zowie. A ná to morze vpadá
21: tá bániá gniewu Pánłkiego/ iż fie w nim sftánie krew blá=
22: da á iákoby obumárłá/ to známionuie řrogie morowe po=
23: wietrze/ gdyż iuř tám w ten čás w onych duřzach mieřzka
24: iących w onym morze krew pořpolicie zblednie á obum=
25: rze/ że bárdzo márnje zdychác muřzá w onym zákázeniu ie=
26: go á w onym obumárciu krwi swoiey.
27: Coř fie potym sftáło gdy trzeći Anyoł wylał trzeciá bá=
28: (*marg*) Rzeki á řtudnice. Ian w vj. ij. Piotr ij. (-)nię ná řwiát gniewu Bořego? Oto řlyřzyřz
iř zarářzone były
29: rzeki/ wzdroie/ y řtudnice/ thák iż fie wodá w nich w krew
30: obroćilá. Rzeki/ wzdroie/ y řtudnice wřędy nam piřmo
31: řwięte zowie wierne náuki Pánłkie/ kthore pływá z onego

řwiętego

strona: 133

ná Obiáwienie káp. xvj.

Liřt 133.

1: řwiętego řzrodłá iego/ iáko řam powiedác raczy: Kto prá
2: gnie vciecz fie do mnie/ á ia go nářycę wodámi řywemi.
3: Thák iáko go teř y ine piřmá zowá řtudnicá wody řywey.
4: Iáko y Piotr řwięty złe náuczyciele zowie řtudniámi bez
5: wody. A ták tyć to řtudnie á tyć tho wzdroie iáko Apoštoł
6: tu powieda miály być zarářzone/ y řá pewnie zarářzone/ tho
7: ieřt/ że s prawdziwych á wiernych řzáfářzow prawdy Bo
8: řey sftáli fie fáłřzerze/ sftáli fie zwodnicy/ á obroćili fie zá
9: pořytki řwemi řfáłřzowáwřzy wierná á řzczyřá řtudnicę

- 10: Páńfką/ s ktorey płynęły iáko z obfitego wzdroiu ony nie=
11: omylne wody święta prawdá iego. A s tego sfáłżowánia
12: ich tey ťtudnice Páńfkiey sftáło fie ná ziemi wielkie rozla=
13: nie krwie/ ták iż włáfnie możemy rzec/ że tá święta á sfczy=
14: ra ťtudnicá prawdy Páńfkiey obrociłá fie w krew prze o=
15: no frogie sfáłżowánie iey/ iáko to iefzcze y dziś wfczyfcy iá=
16: wnie y ná oko widzimy. A bowiem ktoby przecedł hiťto=
17: rie iáko fie wiele krwie rozlało s przyczyny Rzymťkich Bi
18: ťkupow niťli poťtánowali ťtolicę ťwoię sfáłżowawťzy the
19: prawdziwą ťtudnicę Páńfką/ mogli by włáfnie rzec iż fie
20: tá ťzczyra wodá prawdy Páńfkiey práwie w krew obroci=
21: łá á okrutnie iefť krwią oblaná.
22: Słuchayże co thu Apoťtoł Páńťki powieða? Iť wyrzał
23: Anyoła drugiego przełozonego nád wodámi/ y drugie= (*marg*) v. Moize. w xvij. (–)
24: go wychodzącego od ołtarzá/ ktorzy obá dwa wyználi ťá
25: dy ťpráwiedliwe Páńťkie/ gdyť w vfciech dwu ťwiádkow
26: ťtawa káťda prawdá. A coť ci Anyeli wyználi? Oto ťtu= (*marg*) Wyznánie dwu Anyołów.
(–)
27: chay co mowią: Spráwiedliwyť iefť náťz miły Panie/ kto
28: ryť iefťh y będziefz/ iťeť thák oťádził/ gdyť oni wylali krew
29: ťwiętych twoich y Prorokow twoich/ iż im theť dáťz krew
30: pić/ á iż ťá ťpráwiedliwe ťády twoie. Thu iuť rozumiey iż
31: ná ty práwe ťtudniarze to fie známie Páńťkie ťciága/ kto=

S 5

rzy zaráżili

strona: 133v

Roťpráwá Lx.

- 1: rzy zaráżili á práwie w krew obrociłi wierná á prawdzi=
2: wá á ťzczyrą wodę Páńfką/ á práwie iá krwią oťárbowá=
3: li. Ale ťłuchay co im theť zá to obiecuiá/ że theť będą krwie
4: nápoieni/ á krew theť z nich záwťdzy wylewaná być muťi/

- 5: gdyż to z dawná stáry dekret Páńlki iest vczyniony od nie=
6: (*marg*) *iiij. Moize. w xxxv. (-)go: Iż kto iest przyczyną rozlania krwi niewinney/ iż thez*
7: *muśi być márnie wylaná krew iego.*
8: *A iż thu Apoštoł zowie Anyoła iednego nád wodámi*
9: (*marg*) *Anyoł nád wodámi. (-)przełożonego. Nie mniemayże ábyć ten Anyoł miał moc*
10: *nád tymi wiernemi á fzczyremi wodámi/ to iest ták iáko=*
11: *śmy ślyźeli/ nád prawdziwemi náukámi Páńlkiemi/ ták*
12: *iáko ci fáłszywi studniarze pirwey vczyli/ iżby duchowie*
13: *świeći mieli iedni moc nád powietrzem/ drudzy nád wo=*
14: *dámi/ drudzy nád ziemią/ y im śie w thym poruczáli/ y do*
15: *nich śie w śwych przygodach vciekáli y obiecowali. Mo=*
16: *cnyć iest Pan ktory opánował niebo/ ziemię/ morze/ y wo*
17: *dy wśytki. Ale iáko przez Moiześzá álbo przez ine świeťhe*
18: *ludzie wiele Pan śpráwować raczył ná ziemi/ thákze teź y*
19: *ná niebie ma instrumetá śwoie ku świeťhym śpráwam*
20: *śwoim/ ále nigdy nic s krefu nád świeťą wolą iego.*
21: *Opowiada dáley Apoštoł/ czo śie máią zá*
22: *śrogości dzieć ná ziemi zá wylaniem czwarte=*
23: *go piątego y śzośtego Anyoła nád nie=*
24: *wiernemi Páńlkiemi.*
25: *A to Rośpráwá Lx.*
26: *A Gdy czwarty Anyoł wylał bánię śwoię/ te*
27: *dy ią wylał ná śłońce/ á dano iest śłońcu*
28: *áby ludzi dręczyło przez ogień. A byli vdęcze=*

strona: 134

ná Obiáwienie káp. Lx.

Liśt 134.

- 1: *ni ludzie gorácościá wielką/ y bluźnili imię Bo*
2: *że/ ktory miał moc nád tymi plagámi/ áni prze*
3: *śtáli áby byli dáli chwałę iemu. A piąty Anyoł*
4: *potym wylał bánię śwoię ná śholec bestyey/ á*

- 5: sítáło fie krolestwo iey zácimione: ták iż káfáli
6: ięzyki fwoie przed bolefcia/ á przeklinániem
7: przenáfládowáli Bogá dla boleści fwoich/ y
8: wrzodow fwoich/ áni chcieli przeftác od złych
9: vczynkow fwoich. A gdy szofty Anyoł wylał
10: bánię swoię ná onę rzekę wielką ná Eufraten:
11: tedy wyfchnęła ieft wodá iey/ áby fie zgotowá
12: ła przez nię drogá krolom od wíchodu słońcá.
13: A widziałem iż z gęby smokowey/ y z gęby be=
14: ftiey/ y z gęby skázonego proroká iż wyfzli trzej
15: duchowie nieczyści/ iáko žáby. Abowiem tho
16: byli duchowie czártowfcy/ czyniácy znáki/ áby
17: szli miedzy krole wszytkiey ziemie áby ie zgro=
18: mádzili ku walce dniá onego wielkiego Bogá
19: wízechmogącego. Oto ia przychodzę iáko zło=
20: dziey. Błogofłáwiony kto czuie á strzeże szath
21: fwoich/ áby nágo nie chodził/ áby nie byłá o=
22: gładána sprofnóć iego. Y zgromádził ie ná
23: mieyfce ktore rzeczone ieft po żydowfku Armá
24: geddon.

Słońcem

strona: 134v

Rośpráwá Lx.

- 1: Słońcem póspolicie zawždy pífmo fwięte zowie Páná
2: náfzego Iezufá Kriřtufá/ gdyż on ieft iedno sam ona fwiá
3: (*marg*) Ian w j. (-)tłofciá ktora ofwieca káżdego ná ten fwiát przychodzące=
4: go. Ale tu ták słuźnie rozumieć nie możemy/ iedno iż thá
5: plagá czwarta wylaná ieft ná to słońce widome/ áby fu=
6: chofcia á gorácofcia swoią rośpaliło á zátwárdziło zye=
7: mię/ iżby ná niey popaliło á pofufzyło żywnóći iey/ á iżby

- 8: theż paliło gorącością fwoią á dręczyło ludzi mieszkájące
- 9: ná ziemi/ thákże áby od oney gorącości pofufzony były do=
- 10: my y miáftá álbo y ine mieszkánia ludzkie/ áby thák fnád=
- 11: (*marg*) Zwykła kaźń Páńfka fuchość iij. Krole. w xvij. (-)niey były ogniem zápalone á zniſzczzone. Abowiem zwy=
- 12: kła tho ieſt kaźń Páńfka ná złoſniki. Jáko ono y zá Eliaſzá
- 13: ſie było ſtáło/ iż trzy látá Pan ſłońcem palił á fuſzył zye=
- 14: mię/ iż byli ludzie wzgárdzili ſłowem á vpominánim ie
- 15: go. Gdzie y w onych pogroſzkach przez Moizeſzá ludowi
- 16: Izráelkkiemu roſkazánym miedzy inſzemi teź tá iedná by=
- 17: lá: Iż ieſli nie będą ſłucháli głófu moiego/ dam im niebo (*marg*) v. Mojze w xxvii (-)
- 18: iż będzie jáko miedziáne/ á nigdy im dzdza nie będzie pu=
- 19: ſzczáło wedle potrzeby ich.
- 20: A táć to tu ſrogą plagą groźi Apoſtoł ſwiátu wſzytkie=
- 21: mu od Páná/ gdy prze niewdzięczność vpominánia Pán
- 22: ſkiego muſi vpáść ná ſwiáth s ſpráviedliwego dekrethu
- 23: Páńfkiego tá gorącość á thá fuchość. Abowiem ſnadź nie
- 24: może być nád tę froſłza plagá/ s kthorey ſchną y pſuią ſie
- 25: wſzytki żywności ziemie/ s ktorey ſchną bydłétá y źwirzétá
- 26: goreią domy/ ſzáleią ludzie/ y ine niemocy á ſprzećiwień=
- 27: ſtwá wielkie ćirpią. A záwždy jáko ſłyſzymy iż thá plagá
- 28: naczęćciey ná ſwiáth przypádáłá zá niewdzięczność á zá
- 29: wzgárdzenie ſłowá Páńfkiego á vpominánia Páńfkiego
- 30: (*marg*) Iere. xiiiij. (-)Jáko y Ieremiaſz Prorok teź o tym nadobnie wſpomina.
- 31: Abowiem ſliſziſz iż iedno przy tey pladze Apoſtoł wſpo

mina/ iż

strona: 135

ná Obiáwienie káp. xvj.

Liſt 135.

- 1: mina/ iż ludzie ták więc ſobie zeckną/ á zwłáſzczá ći ktorzy
- 2: nie rozumieią ſpráviedliwości Páńfkiey/ iż muſzą bluźnić

- 3: imię Pánskie á nárzekác nań iákoby ná iákiego nieśpráwie
- 4: dliwego á niemiłofiernego. Abowiem pátrzáy iáka iefth
- 5: rozność w kaźniach ludzkich v Páná. Zydom fie morze ro(*marg*) ij. Moize. xiiij. y xiiiij. (–)
- 6: ftąpiło/ Fáráoná zátopiło: á gdy fzli przez puźczą/ tedy o=
- 7: blok chłodny zázwdy fzedł nád nimi/ iż ich słońce nie pali
- 8: ło. A ták y w nawiętzym gniewie swoim vmie Pan kiedi
- 9: raczy vřtrzedz wiernego řwego/ ták iáko ono powiedác ra
- 10: czył: Iż bych fie rozgniewał ná řwiát iżbych řpuścił ná řká(*marg*) Ezech. xiiiij (–)
- 11: żenie iego miecz/ głód/ powietrze/ ogień/ á vkaże fie przed
- 12: oblicznością moią Iob Dániel Noe/ to iefť s táką wiárą
- 13: z iáką ci trzy byli/ inřzy poginá á ten zbáwi duřę řwoię.
- 14: A teź iefť wielka rozność miedzy thákimi á miedzy ni=(*marg*) Rozność wiernych á niewiernych. (–)
- 15: wiernemi. Ci ze wřzytkiego dziękuia Pánu choaiy co řir=
- 16: pią/ á ci záię bluźnią á przeklináią ony przypadki řwoie.
- 17: Y nie bez przyczyny oná przypowieř miedzy ludźmi pro=
- 18: řtemi powřtála: Iż nieřczęřcie nigdy řámo nie chodzi. A
- 19: tho iefť prawdá. Bo gdy komu dziecię vmrze/ álbo dom
- 20: zgore/ álic on ktory nie vmie rozeznać y řádom y miłofier=
- 21: dzia Pánřkiego/ wnet káie/ álic w tym mieyřcá czáfy y przy
- 22: padki ich przeklina. Pátrzayze álic wneth druga plagá á
- 23: pořpolicie iefřcze gorřza nań przypádnie/ bo ták řpráwie=
- 24: dliwie ma być zá řłufznym dekretem Pánřkim zá ono blu=
- 25: źnienie iego. Ale kto chce zgodá s tym Pánem/ czyń ták iá
- 26: ko w on czás czynili Izráelczycy gdy ná nie Pan zá wgár(*marg*) iiiiij. Moiz. w xxj. (–)
- 27: dzenie przykazánia řwego przepuřcił węże ognifte, thedy
- 28: wnet vciekli fie s pokornym wołaniem řwoim ku Pánu/
- 29: á prořili Moizeřzá áby fie z nimi modlił weřpołek do Pá=
- 30: ná/ áby od nich oddalił řrogoř onę. To iuź teź wiemy z hi
- 31: řtoriey co fie z nimi potym řtáło/ y iáko byli pocieřzeni.

strona: 135v

Rośpráwá Lx.

- 1: A thák vcž fie káždy tego lekárftwá w káždym vćiśnieniu
2: ťwoim/ vyrzyłz pociechę á vyrzyłz iż niezczęćcie drugie ni=
3: gdy ná cię przypáść nie może.
4: A tu iuž ťluchaymy co fie sťáło gdy piąthy Anyoł wy=
5: (*marg*) Stolicá beťtiey. (–)łał gniew Páńki z banie ťwoiey ná ziemię. Powieda Apo
6: ťtoł: Iž vpadł ná ťtolec beťtiey. Nie rozumieymyłz ták/ á=
7: by to ná ten ťtolec ná ktorym człowiek ťiada/ ále to ťtolicą
8: krolewřką álbo inych przełożonych poľpolicie zowiemy/
9: kroleťtwo álbo páńťtwo przełożonego iákiego álbo miey
10: ťce głowne mieřzkánia iego.
11: Słuchaymyłz iż tu Apoťtoł powieda/ iż ten frogi gniew
12: Páńki wylany od piątego Anyoła miał vpáść ná ťtolicę
13: beťtiey/ to ieťt ná páńťtwo álbo ná mieřzkánie iey. Co ieťth
14: beťtia iužechmy fie o tym náťlucháli/ y ťkąd powřthála/ y
15: iákie ťą ťprawy iey/ y iákie ťą piątná iey. Co teź ieťt ťtolicá
16: iey iužechmy teź ťłyřzeli/ y potym ťzyrzey ťłyřzeć będziemy/
17: iż miáťto wielkie ná ťiedmi gorach ťiedzące/ y kto w nim
18: mieřzka/ y kto im włada/ tho iuž teź o tym wiemy. A iżby
19: tho rzecz pewnieřza była iż thá beťtia y s ťtolicą ťwoią y s
20: tym krolem ťwoim vpáść muťi/ iáńnie tego ťam Pan po=
21: (*marg*) Mát. xxiiij (–) twirdził vřty ťwemi/ gdy go Apoťtołowie pytáli o ťkoń=
22: czeniu ťwiátá/ tedy im wiele znákw powiedał y dziwow
23: co fie przed tym dzieć miáło. A wřzakoź ten oťtátecźniey=
24: řzy znák położył/ Iž gdy vyrzycie rozťzyrzenie Ewanyeliey
25: po ťwiátu dla ťwiádectwá złoťnikow/ iuž fie nádzieway=
26: cie rychło dokończenia. A tym oťtátecźnieyřzym znákiem
27: o tey beťtiey zawiązać raczył: Iž gdy vyrzycie ťpuťtoťzenie

- 28: brzydliwości łożoicy ną mieyfcu łożytem/ nie mniemay
29: że aby to tam Pan zwał mieyfcem łożytem/ ale iż łożi ną
30: mieyfcu łożytem/ to iest/ czyni sie mieyfcem Pńńkim kto
31: rym nie iest/ A tu iuż wciekaycie ną gory/ to iest/ podnoście

oczy łożo

strona: 136

ną Obiawienie káp. xvj.

Lift 136.

- 1: oczy łożoie do niebá w łożońciach łożoich. Acz to ci co ną
2: łożoy młyn wodę wiodą inaczey wykładaią/ ale thrudno
3: mędrawác s łożoy Pńńkiemi/ ábowiem thego wiele pi=
4: łożmá poprąwue/ iáko y tu łożyżymy od tego nążego Apo=
5: łożoła łożytego.
6: Coż sie sýtálo? Gdy iuż ten gniew Pńńki wylan będye (*marg*) Ciemność kroleřtwá beřtiey.
(-)
7: ną tę márną łożoicę tey beřtiey/ otho łożyżymy iż sie zácmi
8: kroleřtwo iey. Słyčáliřmy gdy Pan Egipt karał ciem=
9: nońciámi/ tedy nád wiernemi Pńńkiemi łożońce łożwiećilo. (*marg*) ij. Moi. x. (-)
10: O włańnieřz sie to ták teraz dzyeie iáko sie w on czás dzya=
11: łożo w onym Egipte/ iż iuż powřtáią łożoie ciemności nád
12: tym kroleřtwem beřtiey tey/ thák iż iuż máciáią iáko łożepi
13: łożciány/ á nie widzą kędyby sie wyplátác s they ciemności
14: łożwoiey/ gdyż wiernym Pńńkim ząřwićilo łożońce iáńności
15: ktore Pan obiecác raczył puścić po wřzytkiemu łożwiátu E=
16: wányelią prawdy łożwey łożytey/ że sie iuż muřiáią poka=
17: zác oná pochurna ciemność łożoicice tey y kroleřtwá tego
18: w ktorą byli ząřwiedli wierne Pńńkie dla zwirzčnořci
19: łożwoich/ że sie w nich iáko łożepi przez wiele cząřow thųáli/
20: ale iuż z łożki Pńńkiey co dáley to więcey iáńność prawdy
21: Pńńkiey zgania ty ciemności á ty łożzpetne chmury ną the
22: łożoicę fářezną/ ták iż muři iuż wiecznie zoftác w tych ciem

- 23: nołciach łprofnych łwoich.
- 24: Słuchayże ci hárrownicy álbo pomagáczce tey beftiey/ (*marg*) Będą ięzyki łwoie grysć. (–)
- 25: gdy łie iuż okaże łzczyrą prawdą Páńłką thá pochmurna
- 26: ciemność ich co będą czynić? Oto łłuchay: Gdy im iuż nie
- 27: dołthánie czymby bronić mieli ciemności łwoich/ iź będą
- 28: gryzli ięzyki łwoie/ y będą bluźnić Páná łwego/ á przedłię
- 29: łie nie obaczą w złołciach łwoich. O pewnie ktoby łie po
- 30: thy czáły przypátrzyć chciál wierceniú ich á biegániú ich/
- 31: łzukáiąc rády/ łzukáiąc włpomożenia iákiego gwałtowne

go od łta

strona: 136

Rołprawá Lx.

- 1: go od łtanow łwieckich/ áby mogli obronić tych ciemno
- 2: łci łwoich/ że łie práwie wiercą iáko piłkorze pod łolą. A
- 3: mogłby to káždy łnádnie rozeznác/ że iuż bárzo przygryźli
- 4: tych ięzykow łwoich/ á łnadźby lepiej áby ie łobie do koń=
- 5: cá pokáłáli niźli imi máią ták hárcowác/ zátłumiáiąc tą
- 6: ciemnołcią łwoią łzczyrą iálność prawdy á náuki wiernej
- 7: Páńłkiey.
- 8: (*marg*) Będą bluźnić imię Páńłkie. (–)Nákoniec powieda Apołtoł: Iź będą bluźnić y Bogá
- 9: łwego. O tym máło piłác potrzebá/ kto weyrzy w wymy
- 10: słý á w wykręty ich kthore poczynili nád wołą Páńłką w
- 11: łprawach/ w obchodziech łwoich/ łatwie może rozeznác
- 12: iáko thám ielł zbluźniono á zelżono imię Páńłkie/ wola/ y
- 13: włzytko połtánowanie łwięte iego. Azałz oni nie kážą wie
- 14: (*marg*) Mát xxiiił (–)rzyć w Bogá w łzafie zámknionego/ á Pan łam iálne o
- 15: tym powieda wiedząc iź ták być miáło: Iź gdy wam vka
- 16: żą Kriłtułá w zámknieniú iákim/ nie wierczcie: gdy go po
- 17: wiedác wam będą iź ielłh ná pułzczy/ nie chodźcie: ábo=
- 18: wiem wiedczcie iź łyn człówieczy nie łłtapi iuż nigdy z nie

19: bá áz ná fąd fwoy kiedy thu przydzie. Azalż nie każą wie=
20: rzyć w ziołá/ w gromnice/ we młzyce/ w vmárle kości/ w
21: drewná/ y chwalić to każą. A fńadź trudnoby to kto wyli=
22: czyć mogł/ iákiemi kftały tám ieft zbluźniono fwięte imię
23: Páńskie. A przedię dokłáda tego Apoftoł: Iż chociay bę=
24: dą znáć ná wżem fzczyrą prawdę/ iż oni nigdy nie powftá
25: ną od złości fwoiey. A to ieft pewna prawdá/ bo im o pła
26: tne idzie/ o zwirchności/ o doftoieńftwá/ y o bogáctwá
27: fwoie. Ale by fie chcieli vdác zá fzczyrą prawdą Páńfką/
28: fńadźby to y náproftzy zeznał/ iżby y doftoieńftwá ich/ y
29: zwirchności y bogáctwá ich nierownoby im ná wżem
30: fporfze były/ niżli w tym zácmmionym kroleftwie ich/ ták iá
31: ko tu o nim Apoftoł powiedác raczy.

Słucha

strona: 137

ná Obiáwienie káp. xv.

Lift. 137.

1: Słuchaymyfz dáley co fie będzie działo/ gdy fzofty An=
2: yoł wylał gniew Páńfki z banie fwoiey/ otho Apoftoł po=(*marg*) Wyfulzenie rzeki Eufrátes.
(-)
3: wieda/ iż vpadł ná Eufraten ná rzekę wielką/ kthora ieft
4: ná wřhod fłońcá/ áby ią wyfulzył á iżby fie sftháá przez
5: nię drogá krolom od wřchodu fłońcá. Słyfzelichmy też o
6: tym pirwey przy zátřabieniu Anyoá fzoftego w fzoftą trą
7: bę/ iż też thám rofkázuie Pan rozwięzác krole ná pomfthę
8: fwiátá nád tą rzeką Eufratem mieřzkáiące. Co y tám y tu
9: ináczey rozumieć nie możemy/ iedno iż Pan chowa ty frow=
10: gie pogány wřchodofłóncowe łobie miáľtho biczá fwego
11: frogiego. A gdy zá fpráwiedliwym fądem iego przypá=
12: dne ná fwiát gniew iego/ tedy ie Pan rozwięzue á dopu=
13: fzcza im mocy y zwirchności ná pokaranie fwiátá złości=

- 14: wego/ ták iáko oto y tu słyżymy: Iż oto ná ty ciemności o
15: ktorych tu słyżymy á ná ty niewdzięczności ludzkie/ rofká
16: zuie Pan wyfufzyć rzeki ná wřhod od słońcá/ áby mieli wol=
17: ne przeście ná fkaranie swiátá krolowie oni frodzy wřho=
18: dośłońcowi/ ktore łobie Pan chowa ná pomfęc niewierni
19: kom swoim. Co ácz fie w ten czás y wiernym więc dośta=(*marg*) Pan ná pomfęc
niewiernikom chowa pogány. (-)
- 20: wa/ ále wiemy iáko Pan zówždy dzierzy nád nimi rękę
21: fwoię/ y iáko fpełná zořtawáią przy obietnicach fwoich.
22: A ták tego fie zówždy mizerny swiát może befpiecznie ná=
23: dziewác/ iż ilekroć fie obładzi w tych fwych ciemnościach
24: á odfćapi od iáfnego Páná fwoiego á od iáfney prawdy ie
25: go/ iż ći krolowie pewnie zówždy będą rozwiázáni/ y thy
26: rzeki y ine trudne przechody będą im wyfufzone/ y befpie=
27: czne drogi vczyniony/ ták iáko tu słyżymy/ áby zówždy be
28: fpiecznie fzi ná fkaranie swiátá nędznego/ iákochmy to iuż
29: y zá fwych pámięci wielekroć widzieli álbo słyżeli.
30: Słuchyjmyfz dáley: Otho z gęby fmkowey/ z gęby be=(*marg*) Trzey duchowie iáko
żáby. (-)

31: fćiey/ z gęby fkázonego Proroka/ wyfży iákoby thrzy żáby

T

duchow nie

strona: 137v

Rořprává Lx.

- 1: duchow nieczyřtych/ á rozbieżeli fie miedzy krole ziemskie/
2: áby ie zwiedli ku walce. Co ieřt fmk w pífmie swięthym
3: to iuż wiemy/ iż czárt fprořny á chytra radá iego. Co ieřth
4: beřtia tho też iuż wiemy/ iż páńřtwo Rzymřkie ná fiedmi
5: gorach leżące. Co ieřt fkážony prorok/ tho fie iuż też tego y
6: fłepy pálcem domáca kto fiedzi ná tych fiedmi gorach.
7: Citrzey fpiknáwřzy fie fpołecznie/ otho z gęby fwoiey roze=

8: śláli rozliczne/ chytre á fáłéłzne pośelłthwá miedzy krole/
9: miedzy kfiążetá/ áby ie zwiedli ku bitwie/ á iáko ná gwałt
10: broniąc tych błędnych á fzczyrych ciemności swoich. Kto=
11: by chciał czáły wśpominác álbo historie wtaczác co ci pá
12: nowie trzye tym rozślyłánim chytrym tych żab swoich ná
13: świecie krwie rozlali śnadźby y pápiru nie śtáło. A wła=
14: śnie ie tu piśmo żábami zowie/ álbo podobne ku żábam/ bo
15: rzegocą iáko żáby/ máło dopuśzczáiąc komu infzemu mo=
16: wić iedno śámy/ thák iż onemu rzegothániu ich á wymy=
17: śłom chytrym ich trudno śie ktho śprzećiwić álbo obronić
18: może. Coż śie im śtáło? A to Apośtoł powieda: Iż
19: ie wywiedli ná mieyśce ktore zową po żydowśku Arma=
20: geddon/ co śie śnadź wykłáda wyśieczenie álbo hufow śpu
21: śtośzenie. A śtrzeż Pánie Boże áby thy żáby kiedy tego nie
22: nábroiły/ áby ci od tey rzeki Eufraten/ o ktorych tu ślyśzy=
23: my/ ná to fáłéłzne á chytre zgromádzenie tych krolow nie
24: przyśzli/ że y żáby pogniotą/ y ty gęby s ktorych wyśzły po=
25: tłuķą/ y to zgromádzenie rośprośzą. Iákoż zá proroctwy
26: o tym rozlicznymi/ y zá śpráwiedliwym śádem Páńśkim
27: trudno ledá kiedy bez tego być ma.
28: Ale ty wierny śłuchay pociechy swoiey/ iáko cie tu Pan
29: (*marg*) Oblec śie w dzienie (-)nadobnie vpominác raczy/ ábyś zázwdy gotow był/ á nic
30: śie nie lękał tych przyśzłych burd á śrogości świáthá tego/
31: otho ślyśzyś iż o czáśie swoim powiedác/ iż dybie iáko zło=

dziey áni

strona: 138

ná Obiáwienie káp. xvj.

Lift. 138.

1: dziey áni żaden wzwie kiedy przypáść ma śkaránie iego.
2: Coż każe czynić/ czymże nas prześtrzega? Oto śłuchay iżci
3: powieda: Abyś śtrzegł odzienia twego/ ábyś śie nágo nie

- 4: vkazał á nie obiáwił frototy swoiey. Coż tho ieŝt ŝtrzedz
5: odzienia ŝwego? Nicí to inŝzego nie ieŝt iedno ŝtrzedz po=
6: winności Krzeŝciáńŝkiey swoiey/ á zázwdy być vbránym
7: ŝtałoŝciá wiáry/ nieodmienností nádzieie/ wierná miło=
8: ŝciá przeciw Pánu y bliźniemu ŝwemu/ á kthemu cnotli=
9: wym á poboźnym żywotem ŝwoim. Thu gdy ták vbrány
10: będziefz/ iuż nie obiawiaiy frototy swoiey ábyŝ iá miał w
11: czym vczynić Pánu ŝwemu y powinności swoiey. Iużci bę
12: dzie fortká zázwdy otworzona/ y tu zá żywotá twego y po
13: ŝmierci twoiey/ iáko onym mądrym dziewicam kthore(marg) Mát. xxv (-)
14: przyŝły vbrawŝy ŝie z zápalonemi lámpámi do oblubień
15: cá ŝwego. Tylko to w nas rácz potwirdzić wŝzechmogący
16: Pánie náŝz á dopomagać nam tego z láłki á miłofierdzya
17: ŝwego ŝwiętego/ Amen.
18: Thu iuż Apoŝtoł ieŝzcze iáwniey będzie ro=
19: ŝpráwował w kilku Roŝpráwach o zginieniu
20: y beŝtiey y páná iey/ ktorá máło niżej będzie fi=
21: gurował pod ofobá niewiáły vbráney.
22: A to będzie Roŝpráwá Lxj.
23: A Potym ŝiodmy Anyoł wylał bánię ŝwoię
24: ná powietrze. A wyŝzedł głoŝ wielki s ko=
25: ŝciołá Bożego y od tronu/ mowiác: ŝtáło ŝie
26: ieŝt. Y ŝtáły ŝie wnet błýŝkáwice/ głoŝy/ y gro
27: my/ y drzenie ziemie ŝtáło ŝie ieŝt wielkie/ iákie

T 2

nigdy nie

strona: 138v

Roŝpráwá Lxj.

- 1: nigdy nie było odkąd ludzie byli ná ziemi/ tá=
2: kie drzenie ziemie ták wielkie. A ŝtáło ŝie miá=
3: ŝto wielkie ná trzy częŝci. Y miáŝtá pogáńŝkye

- 4: vpádły. A on Babilon wielki przyźzedł ná pá=
5: mięc v Bogá/ áby mu dał pić kielich winá ro=
6: zgniewánia fwego. A wżelkie infuły fie rozbie
7: gły/ á gory nie były náleziony ná mieyfcach
8: swoich. A grad wielki iáko cętnary vpadł z nie
9: bá ná ludzie: á bluźnili ludzie Bogá dla oney
10: plagi grádowney. A bowiem nagle fie bárzo
11: sftálá wielka plagá iego.
12: (*margin*) Przyście frogie sądu Páńskiego (-) Iáko przy fiodnym zátřábieńie Anyoła
fiodmego/ ták
13: że też tu przy fiodnym wylaniu ná fwiát gniewu Bożego
14: zgodnie Duch święthy oznáymuie nam przyście frogiego
15: dnia sądu Páńskiego ná fkończeniu fwiáthá á wieku fiod=
16: mego. A wżákoż iáko y przed tym tak y teraz Duch świę=
17: ty tego dokłádác raczy: Iż pirwey muśi vpásć bełthia y ze
18: wżyftkimi inftrumenty fwemi/ iákoż iáńniey máło dáley
19: o tym wlyfzjemy. A iáko y sam Pan opowiedác raczył A
20: (*margin*) Luk xxj. (-)poštołom swoim znáki przyficia fwoiego nawięcey w dzi
21: wach ná powietrzu/ tákże też o thym y Piotr święty nápi=
22: (*margin*) ij. Piot. iij. (-)fał/ thákże też oto teraz Duch święty nam o thym powta=
23: rzác raczy/ iż dziwne frogości á dziwne záburzenia będą
24: (*margin*) Powietrze duchownie co ieft. (-)fie vkázowác ná powietrzu. Możymy theż thym
powie=
25: trzem duchownie rozumieć wierná náukę Páńfką/ bez kto
26: rey iáko bez powiethrza żaden żyw być nie może/ iż przed
27: przyfcie Páńfkim będzie w niey wielkie zámieszánie/ dzi
28: wne gromy á frogie błýfkáwice/ to ieft frogie przełtráchy/

grozy/ klą=

- 1: grozy/ klątwy/ gwałty/ y rozmaítthe zámiełzánia/ thák iż
2: miáfto wielkie/ to ieft Kołcioł Páńłki/ ná troie rozerwan
3: będzie. Bo iedni łtáną przy łzczyrey á wierney náuce Páń
4: łkiey. Drudzy łtháną przy łzczyrych náukach od ludzi wy=
5: myłłonych y wltáwach y wykřętałech łwoich/ á nigdy łe
6: od tego odwiełć nie dádzą. Trzeći łe ták będą wiełzác iá=
7: ko ná powietrzu/ y tym y owym pochłebuiąc/ łzukáiąc ży=
8: wnołci łwoich á pożytkow łwoich. A ták to miáfto wiel=
9: kie/ to ieft Kołcioł Páńłki/ nielza iedno mułi być ná troie
10: rozerwano/ á zwłáfczčá iż też tu Duch łwięty ołobno połó
11: żył miáłtá pogáńłkie iż theż máią wpałć y máią być rozer=
12: wáne/ thákże też w zámiełzánium wiar rozłicźnych y dziw=
13: nych łpraw łwoich. A niech łe łi nie myłá co powiedáią
14: iż ták łwiát wiecznie ma trwác/ bo oto thu łłyzłysz iáwnnie
15: Apołtołá łwięte^{go} iż łłyzan ieft głos z máyełtatu Páńłkie=
16: go iż łe iuż włzytko dokończyc mułi.
- 17: Dáley dokłáda Apołthoł: Iż Bábilon wielki przyłzedł
18: ná pámięć Pánu/ áby go nápoił s kielichá gniewu łwoie=(*marg*) Bábilon wielki. (–)
19: go. Thu łe nam ná tym długo teraz báwić nie trzebá/ bo
20: máłó niżej iuż thám iáłnie będzie przez Anyoły wyłožono
21: co to ieft Bábilon wielki. Abowiem to ieft Rzymłkie páń
22: łtwo/ ktore Pan záwždy ma ná wielkiey pieczy. Y powie=
23: da tu Apołtoł iż ie Pan włpomionął/ bo mu łe też s tám
24: tąd náwięłsza krzywdá dzieie. A theż thu łłyzłymy iáko ie
25: człcić obiecuie. Mogłó by łe záprawdę łekác á odrzec thá=
26: kowey człci/ ábowiem ie thu Pan obiecuie nápoić s kubká
27: gniewu łwoiego á łrogołci łwoiey. Tu iuż też iáki to tám
28: napoy będzie káždy łobie wvažyc y zrozumieć może.
- 29: Dokłáda thu dáley Apołtoł: Iż grad z niebá pádác be=(*marg*) Grad z niebá. (–)
30: dzie iáko cętnary. Tu też možeme nic inłzego nie rozumieć

31: iedno ńrogość gniewu Bożego/ gdyż y Dawid y ini Pro=

T 3

rocy gniew

strona: 139v

Rośpráwá Lxij.

1: rocy gniew Boży pod ńrogością grádu pokládáią. A iż gi

2: tu Apoštoł pińze iáko funty álbo ńętnary/ ńńáczy sie tho/ iż

3: pod ńpráwiedliwą wagą záwždy gniew Páńłki páda ná

4: ziemię/ á káżdego im karze wedle zańługi iego á wedle

5: ńpráwiedliwośći ńwoiey.

6: Powieda teź tu Apoštoł: Iź inuły sie rozbiegły/ á gory

7: (*marg*) Gory/ Inuły. (–)nie były nálezione ná mieyńcach ná ńwoich. Thu możemy

8: rozumieć iż iuź żadna ziemńka moc áni żadny rátnuń ńwiá

9: thá tego nic tám nikomu nie pomoże. Gdyź przez gory á

10: przez inuły możemy rozumieć krole á kńiążętá ábo ine mo

11: carze ńwiátá tego. Teź iuź y on krzyk y ono wońanie nic ni=

12: komu nie pomoże/ iáko pińzą o ńędznikoch ńtráńzliwych/

13: przy tym ńádzie Páńłkim/ iáko będą wońać/ okriycie nas

14: gory/ rońtápcie sie nam ńkály á zákriycie nas przed tą ńro=

15: gońcią gniewu Páńłkiego. Iuź thu ńłyńyńyń iż áni gory/ áni

16: ńkály nic nikomu nie pomogą/ áni będą nálezione ná miey

17: ńcach ńwoich.

18: Dáley iuź iáwnie Duch ńwięty opowieda/

19: co zá ńtan ieńt tey beńtiey/ y kto ná niey ńiedzi/ y

20: co sie z obiemá ná dokońńczeniu ńńtánie.

21: Rośpráwá Lxij.

22: Y Przyńzedł do mnie ieden z Anyo=

23: ńow onych ńiedmi/ kthorzy mieli

24: ńiedńń bań onych/ y mowiń zemńą/

25: (*marg*) Ká. xvij. (–)rzekńy mi: Podź á vkaźeń zátráce=

26: nie zńońńice wielkiey/ ktora ńiedzi nád rozliczne

27: mi wodami/ s kthorą fie byli łpofpolithowáli

włzyfcy kro=

strona: 140

ná Obiáwienie káp. xvij.

Liłt 140.

1: włzyfcy krolowie ziemłcy/ á opili fie cí co mie=

2: łzkáią ná ziemi winá cudzołoftwá iey. Y wziął

3: mię potym w duchu ná pułzczą. Y vyrzałem nie

4: wiáltę łiedzącą ná bełtiefy żółtey/ nápełnioney

5: przezwiłk bluźnirłthwá/ kthora miałá głow

6: łiedm á rogow dziełięć. A niewiáltá tá byłá v

7: brána w łzarłat y w złotołław/ á byłá vzłoco

8: na złotem y kámieniem drogim y perłami: má

9: iác kubek złoty w ręce łwoiey/ pełny brzydli=

10: wołci y plugáłtwá nieczyłtołci łwoiey. A ná

11: czele iey ielt nápiłano/ to ielt táiemnicá/ Bábif

12: łon wielki/ mátká włzego cudzołoftwá y brzy

13: dliwołci ziemłkiefy. Y widziałem á oná fie nie

14: wiáltá opilá ze krwie łwiętych/ y ze krwie mę=

15: czennikow łezufowych. Y zdziwiłem fie dzi=

16: wem wielkim/ kiedym iá vyrzał. Y rzekł mi An

17: yoł: Czemu fie dziwuiefz? Chcelłci powiem tá

18: iemnicę tey niewiályty y bełtiefy co iá nołi/ kto=

19: ra ma głow łiedm/ y rogow dziełięć. Bełthia

20: ktorá ł widział/ byłá/ y nie ielt: á wyłtápiłá ł

21: przepáłci/ y poydzie ná zátráćenie. A bęđá fie

22: iey dziwowác włzyfcy miełzkáiący ná zyemi/

23: kthorych nie łá nápiłáne imioná w kłięgach ży=

24: wothá od początku łwiátá/ pátrząc ná bełtią

T 4

ktora by=

strona: 140v

Rośprawa Lxij.

- 1: ktora była/ á nie iest. A tu iest myśl/ kthora ma
- 2: mądrość prawą.
- 3: Aby kto nie wątpił iż Duch święty tu pánstwo Rzym
- 4: łkie tu Bábilonem zowie/ á iż sie długo bawi łkończeniem
- 5: (*margin*) Rzymłkie pánstwo Bábilon. (-)y zátráceniem iey/ o thym niżej przyczyny
vłłyżymy. Bo
- 6: kto wiele broi musí theż zázwdy więcej łpraw być około
- 7: niego. A iż tu łłyżymy iż Apóstoł powieda iż ieden z An=
- 8: yołow przyzedł do niego/ y vkázował mu táiemnicę wi=
- 9: dzenia tego łtráźliwego o tey bestiey/ thedyć iuż rozumieć
- 10: możefz iżci tu pewnego powiedáczá dawa/ á iuż możefz ro
- 11: zumieć iż nie ná báłniach łiedzifz. Abowiem łłyżyfz iż An=
- 12: yoł Ianowi świętemu powieda: Podź vkażec tháiemnicę
- 13: złołnice tey ktora łiedzi nád rozlicznemi wodámi/ s ktora
- 14: sie łcudzołožyli krolowie ziemłcy/ á opili sie winá cudzoł
- 15: łtwá iey ci ktorzy mieszkaíá ná ziemi. Coż dáley/ powieda
- 16: iż mu iá vkazał ná pułzczy. Iákoż mu iá vkazał? Oto po=
- 17: wieda iż vyrzał niewiáłtę łiedzácą ná bestiey zołtey ktora
- 18: miała łiedm głow á dziefięc rogow/ á była pełna bluźnirłtwá.
- 19: Przypátruyze sie tu pilno/ iż mu vkazał tę złołni=
- 20: cę á tę cudzołožnicę ná bestiey zołtey o łiedmi głowach.
- 21: Tych głow iuż ták częłto nam powtarzác nie trzebá/ bo to
- 22: iuż y Anyeli łámi iáłnie wykłádáíá/ iż to iest łiedm gor ná
- 23: ktorych tá złołnicá łiedzi/ to iest/ to miałto złołliwe.
- 24: Słuchayze iż Apóstoł powieda/ iż mu ie Anyoł vkazał ná
- 25: pułzczy á nád rozlicznemi wodámi. Co pímo łwięte wo=
- 26: dámi zowie to iuż też wiemy/ iż rozliczne narody ludzkie/
- 27: nád ktoremi krolowála á łkrzydła łwe rozłzyczála thá be=
- 28: łtia nieczyłta. Gdyż máłto nie włzyłcy wiemy/ iż ledwe nie

29: (*marg*) Pułzcza co iest. (-)włzytek fwiát był poddan pod posłufzeństwo iey.

30: A iż Ian fwięty powieda iż ią widział ná pułzczy/ to iest/

widział

strona: 141

ná Obiáwienie káp. xvij.

Lift 141.

1: widział ią w wielkich rospułtnofciach á we włzech swo=

2: wolnofciach iákoby iákíe źwirze łrogie á nieokroczone ná

3: pułzczy. A thá żółtość iey známionowála chytrość á prze=

4: wrotność iey/ ktorey oná ząwždy pełná była. Coż czyniła?

5: Oto słyszysz iż przywiodła włzytki krole ziemskie w cudzo=

6: łstwo do siebie/ á opoiła winem plugáłtwá swego tj kto

7: rzy miełzkáią ná ziemi.

8: Coż to iest iż ty krole ták była łcudzołóżyła/ ták iáko thu

9: słyszimy? Wie to iuz káždy z nas/ iż Pan nász á oblubieniec (*marg*) Krolowie iáko fie łcudzołóżyli. (-)

10: nász káżdego wiernego swego dzieweczka swoią czyłthą/ á

11: wdzięczną oblubienicą swoią zowie. A ták kto ten flub zła

12: mie iemu á da fie odwieść od niego á zbuntuie fie á cudzo

13: łóży fie z inłzemi wyłlonemi bogi álbo pátrony ták ná

14: ziemi iáko ná niebie/ álbo od kogo inego nádzieie swey ál=

15: bo iákiego inego rátunku łobie łzuka álbo nábywa/ iuz Pá

16: nu swoiemu zgwałcił wiárę/ iuz fie łcudzołóżył od niego.

17: A pocźciwy mąż znaiąc żonę niewierną łobie/ nie tylko á=

18: by ią opuścić miał/ ále łnadź radby ią zánifzczył á zátraćił

19: áby y pámiątká iey nie była ná ziemi. A tá złołnicá oto sły

20: łysz iż zwiodła s tey wiary á s tey łtáteczności kthorą byli

21: powinni krolowie y włzyfcy przełózeni fwiátá tego temu

22: Pánu swemu zá dobrodziełstwo iego/ oto słifysz iż ie zwio

23: dła/ iż ie odludziła od niego/ ták iż zostáli przy niey y przy

24: márných wymyłlech iey/ opuściłszy wiernego á prawdzi

25: wego oblubieńcá swoiego.

26: Potym też słyfzylz/ iż gdy iuz krole zwiodłá namowámi (*marg*) Proftacy fie winá opili. (-)

27: chytremi á oblefnemi fwemi/ co tá iey żółtość známionu=

28: ie/ iuz ine ludzi poiłá winem plugáftwá fwego/ to iest/ dár

29: mi/ obietnicámi/ dobrodzieystwy/ łudárftwy rozliczne=

30: mi/ że chodzili zá nią iáko pijáni á iáko szaleni pobłaźni=

31: włyzy fie/ gdyż Pan káždego opuści kto go też opuści á zdrá

T 5

dzy go/ á

strona: 141v

Rośpráwá Lxij.

1: dzi go/ á złamie wiárę iemu. A też tu słyfzylz/ iż thu Apo=

2: stoł tylko krole ziemskie á ludzi ziemskie ták zbłaźnione być

3: wfpomina/ to iest/ tylko ty ktorzy ziemskich rzeczy iáko i=

4: ne żwirzétá pátrzą á o niebieskie nic nie dbáią. Ale tych tu

5: nic nie wfpomina ktorzy podnośili głowy swoie do niebá

6: wołáiąc do Páná/ iż niechay ná nas nász Pánie przydzye

7: krolestwo święte twoie á nie ine/ á niech fie thylko fámo i=

8: mię thwoie święci miedzy námi aanie ine/ á ná wżem fie z

9: námi niech dzieie świętha wola twoiá á nie czyiá infza: ci

10: byli fnadź chytry ná the złofnicę/ iż áni oblefnemi namo=

11: wámi fwemi/ áni tym fáłefznym winem swoim nie mo=

12: głá ich zwiesć s státeczney wiary od onego oblubieńcá ich

13: (*marg*) Wierni fie zwiesć nie dáli. (-)wdzięcznego. A iż powieda Apoštoł/ iż ty gory kthore wi

14: dział były pełne bluźnierstwá ná kthorych tá złofnicá fie=

15: działá/ tu iuz y wykłádu máło trzebá/ bo iuz o thym y pir=

16: wey było/ y wiemy iáko/ y czym thy gory fą ofádzone/ iż

17: tám nic ku chwale Bożey/ iedno fnadź ná bluźnirftwo ie=

18: go imieniá świętego/ y iákiemi przywileymi práwy álbo

19: bułamy fą zá to obdárzone y vtwardzone w tym bluźnirft

20: wie swoim.

21: (*marg*) Niewiáftá vzłocona. (-)Dáley iefzcze iáfniey tego dokládaiąc Apoštoł powieda:

22: Iż tá złońnicá ktorą widział ná tey beftiey była vbrána w

23: szárłat w złotohław w perły y w kámienie drogie/ á była

24: bárzo ná wżem vzłocona/ máiac kubek złoty w ręku swo

25: ich pełen brzydliwości á plugáftwá nieczyftości iey.

26: Tu by fie nam trzebá trochę ná rozmyfle záfádzic/ bo thu

27: Anyoł Ianowi świętemu/ ták iáko niżey wślyżymy/ dwa

28: kroć páńftwo Rzymfkie wykłáda. Iedno ono pirwíze zá

29: pogańftwá ktore mocą á gwałtem pánowáło nád tymi

30: wodámi/ co iuż narody ludzkiemi rozlicznemi zowiemy/

31: ktore było/ iáko Anyoł niżey powieda/ ále iuż nie ieft. Dru

gie iáko

strona: 142

ná Obiáwienie káp. xvij.

Lift. 142.

1: gie iáko tu iuż ślyżymy potym náftáło/ ktore chytróciá=

2: mi á przewrotnościami fwemi pobláźniło wśzytki krole y

3: kfiążetá fwiátá tego/ y opoiło winem tych chytróci swo=

4: ich wiele ludzi miefzkáiących ná ziemi. Co tu możemy ro=

5: zumieć iż to Anyoł o thym poślednieyfzym powieda/ gdyż

6: fie iuż po Kryfthufie zyáwiło/ gdzie máło niżey mowi: Iż

7: fie tá złońnicá co ná tych gorach fiedziáła opila krowie świę

8: tey męczennikow Iezufowych. A tác to złońnicá ták iáko

9: tu ślyżymy vbrawśzy fie w ty złotá w szárłaty á perły opo

10: ilá á pobláźniła tymi chytróciámi fwemi á tymi vbiory

11: swoiemi á pśtrocinámi swoimi ty krole y kfiążetá y ine na

12: rody ziemfkie fwiátá tego. Ale o tych pśtrocinach o thych

13: perlach y o tych złotohławiech máło nam mowić potrze

14: bá/ kto tám bywał ten widał/ ále y tu domá fiedząc mo=

15: że fie tego nápatrzyć hoynie miedzy tymi opoionemi tym

- 16: winem tey beſtiedy/ gdy ſie zubieraią w owy kukły á w or=
17: naty ſwoie. Bo ácz tu Apoſtoł mowi o mieſcie/ ále beſpie
18: cźnie możemy tho rozumieć o mieſzczániech/ gdyż miałto
19: nie chodzi w perłach áni w ſzárłacie.
20: Dálej powieda Apoſtoł/ iż dzierży kubek nápełniony
21: plugáłtwá ſwego/ to ieſt fáłſzow/ zwodow/ á obietnic ro(*marg*) Kubek w ręku. (-)
22: zlicznych ſwoich w ręku ſwych/ podawaiąc káždemu áby
23: ſie nápił/ áby ſie poczcził/ áby mu głowá záfzumiála/ áby
24: przyłał do niey y do cudzołóſtwá fáłſznego iey/ opuſci=
25: włyzi wiernego Pána á oblubieńcá ſwego.
26: Powieda thez Apoſtoł/ iż widział ná czele iey nápiſano/
27: Iż tho ieſt Bábilon wielki á mátká wſzytkich plugáwoſci(*marg*) Máthká brzydliwoſci. (-)
28: á brzydliwoſci ziemſkich. O tych plugáwoſciach á o tych
29: brzydliwoſciach iey tu nam ſie pytać máło potrzebá/ kto
30: y tu domá weyrzy ná dziatki mátki tey/ Inádnie tho roze=
31: znać może iáka to páni mátká tych dziatek być muſiála.

A iż ią duch

strona: 142v

Roſprává Lvij.

- 1: (*marg*) Bábilon. (-)A iż ią Duch ſwięty Bábilonem zowie/ iużci to nie on ftá=
2: ry Bábilon co był w Aziey/ boć iuż tego áni znaku nie by=
3: ło/ ále iż to ieſt práwy potomek iego może o tym właſnie
4: rozumieć/ gdyż wſzytkimi ſprávami łákomemi chytremi
5: á okrutnemi ieſt ná wſzem podobien do onego Bábilonu
6: pirwſzego. Iáko y dziś ſie tego y miedzy námi závádza/ iż
7: od onego Nerwy Cefárzá złego Rzymſkiego y dziś złego á
8: zuchwálego częſtokróć Nerwą zowiemy. A thez nie iedno
9: tu ále y ná inych wielu mieyſcach piſmo ſwięte to mieyſce
10: Bábilonem zowie.
11: Ale pátrzay iáko nadobnym porzádkiem Duch ſwięty

12: (marg) Wypifanie włafne beftiey. (-)okázuiąc nam tę beftią poſlednią á iáko do tego idzie. Na

13: przod ią położył iż vpádłá gwiazdá z niebá/ y otworzyłá

14: kluczem do przepáści/ y wypuściłá dym s przepáści/ y zá=

15: ćmiłá ſłońce/ to ieſt ſzczyrą prawdę Páńfką/ y wypuściłá

16: z dimem ſzáránczą rozliczną ná ſwiát s człowiczemi twa

17: rzámi/ z niewiełciemi włoſy/ á iákoby w koronkach/ ze

18: lwiami zęby/ z niedźwiadkowemi żądły/ to co zá ſzáráncza

19: w ten čás s tymi koronkámí y s tymi lwiami zębámí ro=

20: zleciálá ſie byłá po tym ſwiecie/ iuż tám ſzyrzey wypifano

21: ſtoi. A wżákoż y dziś ſnádnie kto chce tey ſzáránczey przy=

22: patrzeć ſie może y domyflić ſie iuż może. Potym gdy ſie iuż

23: zmocniłá tá gwiazdá/ iuż ią Duch ſwięty zowie beftią/ kto

24: ra ſobie przywłáſzczálá rogi Báránkowe/ á przedfię ſie o=

25: błudnie kłániálá tey drugiey beftiey o ſiedmi głowach/ to

26: ieſt páńſtwu Rzymſkiemu. To iáko tymi rogámí bodła y

27: iáko ſroga byłá imi wżem narodom ſwiátá/ iuż theż tám

28: nápiſano ſtoi. Ale y dziś tym rogom ſnádnie kto chce mo

29: że ſie przypátrzyć. Pothym gdy ſie iuż zmocniłá á gdy ſie

30: iuż zbogáciłá/ oto iuż ſłyſzymy iż ſie vſzárłáciłá/ iż ſie vzło=

31: ćiłá vperliłá/ á iż iuż czći y dáruię/ iż iuż zwiodłá á opoiłá

y złotem y

strona: 143

ná Obiáwienie káp. xvij.

Liſt. 143.

1: y złotem y winem máło nie wżytek ſwiat pod poſłuſzeń=

2: ſtwo ſwoie. Ale iákochmy nábyli ták też podobno ſtráci=

3: my/ bo vſłyſzymy rychło iákíema być dokończenie iey/ á

4: márne zátrácenie iey/ á iáko iey będą plákác kupy á przy

5: iaciele iey/ á iáko ſie też będą wefelić duchowie ſwięci z v=

6: pádku á z zátrácenia iey.

7: Powieda też Apoštoł o niey: Iż sie opiałá krwie męczyen=
8: nikow Iezufowych. Toć iuż tu práwie w cel. Bo pomyłl(marg) Bełtia sie opiałá krwie
męczyennikow. (-)
9: łobie kto chce/ vważ tho łobie kto chce/ zeznać káždy muśi/
10: iż z żadnego mieyfczá á z żadney iney przyczyny więczyey sie
11: nie wylało krwie męczyennikow świętych iáko z mieyfczá te
12: go. A ták rozno tu dáleko od siebie idziemy/ fynowie tey pá
13: niey zową ią náświętżá bez zmázy/ bez wżzego podeyrze=
14: nia: á Duch święty ią zowie niewiáftą wżzetheczną á nie=
15: wśtydliwą/ zwodnicą/ pełną wżzythkiey brzydliwości á
16: plugáwosci/ kthora sie opiałá krwie niewinney męczyenni=
17: kow świętych. A thu káždemu pocźciwemu funnieniu
18: niech będzie poruczono/ komu więczyey wierzyć mamy/ ie=
19: śliże pochlebnikom á kochánkom they máłpy wżzetczney/
20: ieśliże też prawdziwemu Duchowi świętemu.
21: Słuchayże iż Ian święthy powieda/ iż sie zádziwował(marg) Táiemnicá niewiáfty. (-)
22: bárzo vyrzawłzy ony dziwy iż niewiedział co figurowáły/
23: iákoż było y dziś ieśth czemu sie dziwowác. Pátrzayże co
24: mu Anyoł powiedział: Czemu sie dziwuiełz/ powiem ia
25: tobie táiemnicę tey niewiáfty y tey bełtiey co ią nośi. Be=
26: łtia tá ktorąś widział byłác/ ále nie iełt/ ále potym powłtá
27: nie s przepáści y poydzie ná zátroczenie. Coż tu przez tho
28: rozumiec mamy było á nie iełt? Nic inżzego iedno ono pán
29: łtwo Rzymłkie ktore było posiádło wżzythek świát/ iż iuż
30: ná ten czás vpadáło ná doł że go iuż ledwie iedno iáko cień
31: álbo iáko iáki obraz był zołtá. Y rozumie tu Anyoł/ iáko

by thák

strona: 143v

Rośpráwá Lxiiij.

1: by ták rzec chciál/ Iż tho byłá bełtia pirwey śławna/ ále

- 2: iuż teraz nie iest/ á práwie iey iuż máło zoftáło.
- 3: Coż sie dáley potym sftác miáło? Otho zálie druga be=
- 4: ftia po tey zemdláley miáła powftác s przepfści/ á potym
- 5: íść rychło ná zátroczenie. A ktoraż to miáła powftác s prze
- 6: pásci? Oto oná nowa o dwu rogach ktora zálie wfkrzeši=
- 7: lá onę pirwřzã/ ácz nie w tákiey możności/ ále przedlie chy
- 8: trofciami fwemi rofkázuie wřzytkiemu fwiátu. A toć iest
- 9: dopirko tá niewiáftá plugáwa o kthorey tu Duch fwięty
- 10: powiáda. A wřzákze iednák bylá teź iedná czo iã kfiędzem
- 11: Ianem zwano. A iefliź tego iefzcze ná oko niewidziřz/ tedy
- 12: ia to iuż twemu pilnemu romyřlaniu poruczam.
- 13: A ktoź sie temu dziwował? Oto řlyřzyřz iź ludzie ziemfcy
- 14: á ludzie cielefni á nic o rzeczy niebiefkie niedbáiący/ gdzye
- 15: tego Anyoł o nich dokláda: Iź to řã ci ktorych imioná nie
- 16: řã nápiřáne w kfięgach řywotá od pocźátku fwiáthá. Ale
- 17: wierni Páńfcy nic sie tym beřtiam nie dziwuiã/ nic sie ich
- 18: wřzetecznym řpráwam nie przypátruiã/ iedno idã zá Bá=
- 19: ránkiem fwoim gdzie sie kolwiek obroci/ á nářláduiã wo=
- 20: ley fwiętey iego. A on ie teź ma ná tákiey pieczy iáko wľa=
- 21: řne á wdzięczne owieczki fwoie ktore řłucháiã głofu iego.
- 22: Aby bylá rzecz iářnieyřza dokládá Duch s.
- 23: Ianowi fwiętemu w táiemnicach řwoich/ czo
- 24: to iest zá Bábilon/ y co sie z nim dziać ma.
- 25: A to iuż Rořpráwá Lxiiij.
- 26: Siedm głow/ fiedm gor řã/ ná ktorych nie
- 27: wiáftá fiedzi. Y krolow fiedm iest/ pyęc

iuż vpá=

strona: 144

ná Obiáwienie káp. xvij.

Liřt 144.

- 1: iuż vpádło: á ieden iefzcze iest/ á drugi sie iefzcze

- 2: nie zyáwił. A gdy fie zyáwi/ muŝi thu być nie
3: długo. A beŝtia ktora byłá/ á nie ieŝt/ ten ieŝth
4: ófmy po tych ŝiedmi/ á ten poydzie ná zátráce=
5: nie. A dzyeŝięć rogow ktoreŝ widział/ dzyeŝięć
6: krolow ŝá/ ktorzy ieŝzcze kroleŝtwá nie przijęli:
7: ále moc wezmá iáko krolowie w iedney godzi
8: nie poŝpołu z beŝtiá. Ci będą mieć iednę rádę: á
9: moc y zwirzchnoŝć ŝwoię beŝtiew dádzą. Ci bę
10: dą walczyć z Báránkiem/ ále ie Báránek zwy
11: cięży: ábowiem on ieŝt Pan nád pány/ á Krol
12: nád krolmi: á ci ktorzy z nim ŝá/ bywáią názy
13: wáni wybráni á wierni.
14: O tych ŝiedmi głowach iuż ŝie nieraz powtarza/ áby be (*marg*) Pięć gor pięć krolow. (–)
15: ŝpieczniey káždy rozumiał iż to ieŝt miáŝto Rzymŝkie/ iáko
16: to iuż thu Anyoł iáŝnie wykłáda. Gdyż ieŝzcze y dziŝ hiŝto=
17: rie y ini piŝárzowie záwždy miáŝto Rzymŝkie ŝepticollem
18: to ieŝt ŝiedmigornem zwáli. A iż tu Anyoł wŝpomina kro
19: low ŝiedm/ á iż ich iuż pięć przeminęło/ to ieŝt od oney głó
20: wy o ktorey powieðał pirwey iż iá widział iákoby zábitą
21: to ieŝt od onego Neroná złoŝciwego/ ktory ieŝt zábit prze
22: okrucieŝŝtwo ŝwoie/ y było ná then czás bárzo zámieŝzáne
23: páńŝtwo Rzymŝkie/ y iákoby nápoły było obumárło/ áż
24: potym było ożyło/ bo tám było pięć krolow ieden po dru=
25: gim w nim/ áż do Domicianá też onego złego/ kthory był
26: ná ten czás Ianá ŝwiętego z Rzymu wypędził. O ófmy
27: powieða iż beŝtia byłá á nie ieŝt/ tho iuż był potym náŝtál

cudzozie

strona: 144v

Roŝpráwá Lxiiij.

- 1: cudzoziemieć Tráian/ bo był Hiŝpan/ á ták iuż byłá beŝtia

- 2: to iest miásto Rzymfkie vdáło fie w dziedzice inych naro=
3: dow/ á ftráciło było fuccefsią onych pirwłzych krolow á
4: dziedzicow fwoich. A przeto tu Anyoł powieda iż w tym
5: ólmym krolu beftia była á nie iest/ to iest iż iuz była odmie
6: niła włafne fuccefsie fwoie.
7: Tu iuz dáley Duch fwięty prorokuie przez Anyoła Ia=
8: (*margin*) Nowa beftia. (-)nowi fwiętemu: Iż beftia tá pollednia to iest oná dwuro
9: gáta á nowo z ziemie powftála zbuntuie fie z rozlicznemi
10: krolmi fwiátá/ ktore tu pod dziefiątkiem liczby pokłáda/
11: á nie zowie ich też práwemi krolmi ále iákoby krolmi. A=
12: bowiem chociay będą krolmi/ ále przedfię od beftiey ná=
13: (*margin*) Krolowie iákoby krolowie. (-)bywác będą y koron fwych/ y będą poślufzni
dekretałow
14: iey/ á drudzy będą cáłowác y nogi iey. A ták ácz będą iá=
15: koby krolowie/ ácz przedfię będą przełożonymi nád krole=
16: ftwy fwemi/ ále włafnie ie może miánowác iákoby krolo=
17: wie gdyż fie poddádzą pod poślufzeńftwo beftiey tey. Iá=
18: koż wiemy iáko ich wiele vpadáło przed kląthwámi á
19: przed nogámi á przed możnofcią tey beftiey/ że drudzy bo
20: femi nogámi przychodzili fzukáiąc łáfki iey/ á drudzy iáko
21: pfi łázili pod ftołem iey ná ręku á ná nogach/ iáko o thym
22: máło wyfłzey tezechmy wzminkę mieli.
23: Słuchayże dáley/ iż ci nędzni krolowie pobłaźnieni od
24: (*margin*) Krolowie będą przeffádowác Báránká. (-)they beftiey powftáná á będą walczyć
przećiwko Bárán=
25: kowi/ á będą iednoftáyney myfli z beftią. Coż to iest iż má
26: iá walczyć przećiwko Báránkowi/ což to ma być zá wal=
27: ká? Oto y teraz widzimy/ fłyfzimy/ y iáwnie wiemy/ iż ni
28: w kim nádzieiá/ ni w kim vfpráwiedliwienie/ ni w kim
29: grzechom odpufzczenie/ ni w kim zbáwienie y żywot wie=
<http://rcin.org.pl>

30: czyny/ iedno w tym Báránku niewinnym/ kthorego nam

31: Ian fwięty pálcem vkazał/ iż wziął ná fię włytyki przełtęp

kin álze/ á

strona: 145

ná Obiáwienie káp. xvij.

Lift 145.

1: ki nálie/ á lam nam dał łpráwiedliwość łwoię. Bełtia zá

2: fię álbo namięłtnicy iey dodawa łobie tej mocy/ iż y włprá

3: wiedliwić/ y grzechy odpułłić/ y do niebá kogo chce we=

4: dle zdánia łwego wpułłić może/ ná co y mocne przywile=

5: ie y pieczęci łwoie rozdawa wiernym łwjm á piątneł łwo

6: im nácechowánym. Gdzie iáko y ná on czás było thák te=

7: raz iefzczę y dziś iefł/ iż wiele krolow y kfiáżąt tę iednołtáy=

8: ná myłł á tę iednołtáyńą wiareę vtwardzili łobie s thą be=

9: łtia/ wzgárdziwłzy onego łwego Báránká fwięthego/ á

10: práwie depcą á łżą y moc y błogołłáwienłłtwo y wielmo

11: żnoć y dobrodzieyłłtwo iego. A toć tho iefłth iż ci krolowie

12: bráli y dziś biorą iednołtáyńą rádeę/ iednołtáyńą myłł s tą

13: bełtia/ á podawáią pod nogi iey krolowánie y zwirzchno

14: łłci łwoie/ ták iáko tu o nich Duch fwięty powiedác raczy.

15: A ááło práwie nie w ręcz walczą s tym Báránkiem łwo

16: im fwiętył.

17: Ale łłuchay co Duch fwięty powieda: Iż Báráneł zbo

18: rzy á zwycięży to włytyko y z owemi kthorzy łą przewáni(marg) Báráneł zwycięży. (-)

19: wiernemi á przebránemi iego. Tu iż y wykłádu nie trze=

20: bá/ bo tho ná oko iáłnie widzimy/ iż niech namożńieyłzy

21: krol broi iáko chce/ przełłáduie ludzie fwięte iáko chce/ po

22: włłtawá przeciwo temu Báránkowi iáko chce/ tedy mu

23: przedłię obálić łie o ziemię á pomłłtá iego iuż nigdy nie v=

24: mrze: á Báráneł przedłię y z wiernemi łwemi kroluie ná

25: wieki. A czemu? Otho Anyoł powieda przyczyńę/ Abo=

- 26: wiem iest Krol nád krolmi á Pan nád pány.
27: A ták włęknicie fie wy krolowie ziemfcy/ á rádfzey vpadń=
28: cie pod nogi Báránkowi temu fwemu świętemu/ ták iá= (marg) Pfálm. ij. (-)
29: ko was on krol święty á on towarzyfz wáfz Dawid obaczy
30: wfyz iż to nie rowna walká s tym Báránkiem vczy y ná=
31: pomina. A wy wierni ráduycie fie iż wam tu Duch fwię=

V

ty powie=

strona: 145v

Rośpráwá Lxiiij.

- 1: ty powieda/ iż s tym to Báránkiem namoźnieyfzym fwo=
2: im wfzytki mocarze fwiathá thego y wfzytki frogości iego
3: zwyciężyć á márnje porázić macie.
4: Wyflawiwfzy Duch fwięty ftan y fpráwy
5: ftárego y nowego páńftwá Rzimfkiego y prze
6: łozonych iego/ thu iuz dáley opowiedác raczy
7: fpofoz zginienia y zátrácenia iego/ kto=
8: re go ominąc nie może.
9: A to Rośpráwá Lxiiij.
10: Y Rzekł mi Anyoł: wody kthores widzyał/
11: gdzie tá złoŃnicá fiedzi/ fą ludzie/ y tłuŃzcze
12: y pogáni y ięzyki. A ty dziefięc rogow kthores
13: widzyał ná tey beŃtiefy/ cí będą wielką nienawi
14: fcią przeŃlądowác tę złoŃnicę/ y vczynią ią fpu
15: ftoŃzoną/ y nágą: y mięfo iey pogriza y ogniem
16: ią fpałą. Abowiem Bog da w Ńercá ich/ áby to
17: vczynili co fie podobác będzie iemu: y to iżby ie
18: dnę wołą czynili z beŃtią/ á iżby y kroleŃthwá
19: Ńwoie podáli iey/ poki fie nie wypełnią fłowá
20: Boże. A tá niewiáftá coŃ ią widzyał/ iest miá=
21: Ńto wielkie/ ktore pánuie nád krolmi ziemie.

22: (*marg*) Wody czo známionuią. (–) Co fie lámó wykłáda thego iuż podobno wykłádac nie

23: trzebá/ gdyż Anyoł powieda Ianowi fwięthemu/ iż ty

24: wody nád kthoremi fiedzi tá plugáwa złońnicá/ nic nam

inźzego

strona: 146

ná Obiáwienie káp. xvij.

Liŕt 146.

1: inźzego nie známionuią iedno ludzi/ narody/ ięzyki y ine

2: pogány. Gdyż wodá gdy ćicho ná powietrzu widzimy iż

3: też cicho ftoi/ á gdy fie wiátrem zburzy iuż theż nic burzli=

4: wźzego nie mářz. Tákżeć y ludzcy narodowie o ktorych tu

5: ślyfzimy gdy bywáią zburzeni iż znać burzki ich.

6: Śłuchaymyřz dáley co Duch fwięty powiedác raczy:

7: iż to wola Páńlka była áby tá wodá/ to iest ći narodowie

8: ludzcy/ do czáfu ćicho śtała zbuntowawřzy fie s tą beřtią/

9: y podawřzy iey pod moc kroleřtwá y zwirzchnořći fwoie/

10: áż do thego czáfu gdyby fie iuż wypełniły řłowá Páńlkye/

11: to iest wyroki á obietnice fwięte iego. Śłuchayře co fie dá=

12: ley řłtanie/ gdy fie iuż wypełnią obietnicze y dekretá Páń=

13: řkie nád tą beřtią/ á iż iuż czás przydzie rozgniewánia iego/

14: oto ślyfzyřz iż ćiřz krolowie ktorzy fie z nią byli zbuntowáli

15: y iedney myřli vřywáli/ y przeciwko Báránkowi kwoli

16: iey byli powřtáli/ řámifřz ią pothym poczną w nienawiřći

17: mieć/ ták iż ią odřą/ obnářą/ y řpuřtořzą/ y miářto iey roz=

18: řzárpáią/ y ná ořtátek ogniem zápala.

19: O ktoby fie chciał przypátryć iáko fie z řářki Páńlkiey (*marg*) Obnářenie beřtiey (–)

20: iuż pomnařa tych wiele krolow fwiętych/ kthorzy iuż po=

21: czynáią mieć y bárzo iuż máią w nienawiřći tę márną be=

22: řtią/ y brzydą fie plugáwořćią iey/ y thymi márnemi po=

23: řtěpki iey/ ktore fie iuż iáwnie řwyátu pokazály/ y iuż ią po

24: częli řzpetnie drápác á odzyerác z odzyenia iey. Abowiem

- 25: bárzo iey iákoś vpada obrokow iey ktore zdzyeráá ze wíze
26: go fwiátá ná ty plugáftwá fwoie á ná vbiory ony fwoie á
27: ná pychę fwoię. Abowym ták iáko tu Anyoł powyeda/
28: iż tá márnosc iey trwác miáá áż do wyrokow Páńfkich/ y
29: iuz fнадź vkázuią fie znáki iż nie dáleko od niey fą ty wyro=
30: ki o niey vczynione. Gdyż Pan powiedác raczył przez Pá=
31: wlá fwiętego iż duchem vft iego ma być pirwey porázo=(*marg*) Teff. ij. (-)

U 2

na. Iuz

strona: 146v

Rośpráwá Lxiii.

- 1: na. Iuz káždy obaczyć może/ iefliże duch vft Páńfkich iuz
2: (*marg*) Iozue vj. (-)nie iefth nád nią frodze rozfzyrzon/ thák iż fie iuz nápoły
3: przed głoſem Páńfkim wáá mury iey/ y mocy iey/ ták iá=
4: ko fie wáliły około Ierychá przed głoſem od Páná roſka=
5: zánym/ y odkrywa y obnáza fie iuz iáfnie on ftáry fáłsz iey/
6: ktorym zwodziáá nędzne ludzyc ná zyemi.
7: Coż iey tu Duch fwięty dáley obiecuie? Otho ſłuchay/
8: (*marg*) Mięfo iey poźrá (-)iż obnázywłzy ią/ odárłzy ią z bogácthwá y s fáłszow iey/ á
9: odkrywłzy złoſciowá nágoſć iey/ oto y mięfo iey potym po
10: zárto będzie/ to ieft/ páńftwá iey/ bogáctwá iey zniſzczą y
11: márnie roznióá/ á ná koniec fámá ſpułtoſzona w niwecz
12: obrocona y ogniem zápalona márnie być muſi. O nędz=
13: na złoſnico widzifz á ſłyzyfz czo tobye wláſniſz kochánko=
14: wie twoi vczynić máyá. Abowiem ſłyżálás iż Báránek
15: zwycięży ie/ á tu lepak ſłyzyfz iż odmyeni myſl ich/ iż to bę=
16: dá czynić nád tobą co fie iemu podobác będzie.
17: Ale to iuz nic potym złemu á zátwárdzyálemu by iáko
18: trábą trąbił prawdą fwięthą do vchá iego iuz mu nic nye
19: pomoże ktory ieft zállepyon ſwyátem tym y bogáctwy ál=
20: bo możnoſcyámi iego. Wy wyerni ſłuchaycie á przypá=

- 21: truycie fie co Pan obyecować raczy niewyernikom swoim
22: á co też wyernym swoim/ á idźcie przedfię zá Báránkiem
23: swoim odstąpiwłzy od gromády złońnikow/ á tám zá=
24: wždy znaydzyecie pociechy fwoye y be=
25: śpieczeńftwá swoie.
26: Potym iuż Duch święty oznaymiwłzy przy
27: czyny przypadki y ine poštěpki zginienia Bábi=
28: lonu tego/ tu iuż iáwnie powieda czo fie dzyać
29: ma przy śpułtoźzeniu iego.

Rośprá=

strona: 147

ná Obiáwienie káp. xviiij.

Liśt 147.

- 1: Rośpráwá Lxv.
2: A Potymem widzyał Anyoła dru=
3: giego/ śłthępuiącego z niebá/ á
4: máiącego moc wielką/ á ziemiá (*marg*) Ká xviiij (–)
5: byłá ofwiecona od chwałi iego/
6: á wołał práwie przez moc gło=
7: śem wielkim/ mowiąc: Vpádło vpádło miá=
8: śto Bábilon wielkie/ á śtáło fie z niego mieźzká
9: nie czártowskie/ á śtraż káźdego ducha nieczy=
10: śtego/ á śtraż káźdego ptaká nieczyłtego y mier
11: zionego. Abowiem z winá cudzołóftwá iey pi
12: li wśzyfcy narodowie: y krolowie zyemłcy fie
13: z nią byli ścudzołóżyli: á kupczowie zyemłcy z
14: możności rołkołzy iey z bogáceni byli.
15: Tu iuż ślyźzimy iż Duch święty práwie iáko w cel vga=
16: dza dekrety śwemi/ á práwie we wśzyłtkim thym ośmna=
17: śtym kápitulum o tym fie zábáwić raczył/ áby wypráwił (*marg*) Anyoł mocny á iálnj (–)
18: dośtátecźnie vpad á zginienie przyźle tey beśtiey á tego ne

- 19: dznego Bábilonu. Bo opowieda iáinnie y vpadek iey/ y
20: płáč z á nárzekánie wychowáncow á kocháncow iey/ y rá
21: dość á wefele świętych Páńfkich nád vpádkiem iey/ y prze
22: łtrogę wiernych áby fie w čás od niey wyprowadzili/ á=
23: by pośpołu z nią nie zginęli. A iżby to była beśpiecznieyła
24: prawdá/ oto tu Ian święty piśze iż mu tho powieda An=
25: yoł mocny á iáiny/ ták iż iálnością fwą ofwiecił ziemię.

U 3

Czemuż

strona: 147v

Rośpráwá Lxv.

- 1: Czemuż tu piśmo święte tego dokláda Iż to był Anyoł
2: iáiny á mocny? Nicći inźzego nie iefth/ iedno ábychmy fie
3: nie vnošili iáko Niniwitowie álbo Ierozolimcy/ iż fie
4: im to nigdy rzecz niepodobna zdála/ áby ták mocne miá=
5: ftá ták ledá iáko vpadać miály. Ale kiedy fobie wfpomni
6: my co ieden Anyoł vczynił w woýfce Sennácheridowey/
7: (*marg*) iiii. Krole. w xix. (–)gdy zábił iedney nocy fto ofmńdziefiát y pięć tyfięcy ludzi.
8: Albo on drugi co też iedney nocy pobił wśzytki pirworo=
9: dniki w Egipcie. Tedy możemy rozumieć/ iż iefť Anyoł
10: (*marg*) ij. Mo. xij. (–)duch mocny/ á wiele może mocą fwoią vczynić. A przeto
11: tu Ian fwięthy wfpomina iż widziál Anyoła mocnego/
12: dawáiąc nam to znác/ iż iefli Anyoł iefth mocny/ což ow=
13: łzem możemy o Pánu rozumieć/ w ktorego pośłufzeńftwie
14: łą y Anyeli/ y wśzytki ine mocárftwá niebá y ziemie.
15: Też tu tego dáley dokláda/ iż też to był Anyoł iáiny/ ták iż
16: ofwiecił ziemię. Dawáiąc nam też to znác/ iż iáfne łą łprá
17: wy wśzytki Páńskie/ á iáfne łą po wśzytkiey zyemi/ á iż fie
18: nigdy nic nie zátái przed oblicznością iego.
19: Coż vczynił then Anyoł mocny? Słuchay iż woła wiel=
20: (*marg*) Anyoł czemu głoſem woła. (–)kim głoſem: Vpádło vpádło Bábilon miáſto wielkie.

- 21: Słyżysz iż Apósthoł powieda/ iż wielkim głofem Anyoł
22: woła áby słyżał wżytek świát. To thu iuz trudno praw=
23: dzye Páńskiey gębę zátkać/ bo thá iest wielkim głofem ná
24: świát wywołána/ y wielką iáfnością ofwieconá/ próżno
25: iuz od niey ogniem álbo mieczem odgrážać/ á fnadź im iey
26: więcey świát bronić będzie/ tym oná zówždy głofniey wo
27: łać á krzyżec będzie á ofwiecąc fie po wżemu świáthu. A
28: fnadźby iey iuz/ bychmy fie obaczyli/ nalepiey dác pokoy/
29: á poddác fie pod iey posłufzeństwo.
30: Coż wołał ten Anyoł tym wielkim głofem? Oto słyżysz
31: iż powieda Iż vpádło Bábilon miáfto wielkie. Czemuż

powieda

strona: 148

ná Obiáwienie káp. xviiij.

Lift 148.

- 1: powieda Anyoł iż vpádło áno iefzcze y dziś stoi? Włafnie
2: to mogł Anyoł wołać iż vpádło/ gdy iuz o nim słyżał nie
3: omylny dekret Páński/ ktory fie iuz nigdy odmnienić nie mo
4: że. Iáko y tu ná świecie kogo skażą ná wálnym Seymie/ iż
5: strácił wieś/ choctay mu iey iefzcze nie wezmą/ tedy iednák
6: wżyfcy powiedáią iuzci ten á ten strácił wieś. A dekrethá
7: Páńskie nierowno są pewnieyfe niżli ty śmiecie świátá te=
8: go. A ták beśpiecznie mogł ten Anyoł wołać iż iuz vpádło
9: to nędzne miáfto/ gdy iuz słyżał pewnie iż ná wieczny v=
10: padek skazano y ofádzono było.
11: Coż fie dáley sftáło z vpádku tego miáftá nędznego?
12: Oto słyżysz co Anyoł powieda: Iż fie sftáło z niego mie= (*marg*) Miefzkánie nieczyftych
duchow. (–)
13: fzkánie y ftraż káždego ducha nieczyftego/ y káždego ptha=
14: fzká brzydliwego. Tu máło wykłádu trzebá/ gdyż o thym
15: słyhamy y widzamy/ iż w tákich ruinach á w tych miey=

- 16: łcach opułtołzálých owi dyabełkowie co ie latáwćámi zo
17: wiemy ktorzy tu prołte ludzi á o Bogu máło wiedzáce o=
18: błudnołćámi łwemi á chytrółćámi łwemi z wiáry zwo=
19: dzą/ á nágrawáią/ tám połpolicie rádzi miełzkáią y prze=
20: bywáią. Przy tym teź niedoperzowie/ łowy/ puchacze/ y i=
21: ne ptáctwo brzydliwe nocne á ciemne thám łie połpolicie
22: rádo chowa.
23: Dla czegoź łie to sťáło álbo sťánie ták mizerne łpułto=
24: łzenie tego miáłtá nędznego? Oto wnet łłyłzylł przyczynę/ (marg) Przyczyná zginienia Bábilonu. (-)
25: iż było w wielkich rołkołzách/ s ktorých rołkołzy rozbuiáli
26: łie byli ták bárzo kupcy miáłtá tego nędznego/ że iuź nic o
27: Bogu áni o powinnołciách łwych nie wiedzili. Druga
28: przyczyná/ iż s tymi kupcy łwemi ták było miáłto to po=
29: błáźniło włzytek łwiát/ y włzytki krole y kłiążetá iego/ á ná=
30: poiło ie oných fáłłzow łwoich á obłudnołći łwoich/ iż cho
31: dzili iáko pijáni á iáko nápoły martwi/ thákże iáko y oni

V 4

kupcy/ nic

strona: 148v

Rołpráwá Lxvj.

- 1: kupcy/ nic teź nigdy nie dbáiąć áni o Bogá áni ná powin=
2: nołci łwoie/ iedno tego będąć pilni co im z onego miáłtá/
3: álbo s łtolice iego rołkazano álbo poruczono było. A kto=
4: by łie temu y dziś iáłnemi oczymá chciał przypátrzyć/ vy=
5: rzyłł iáłniey niżli łłóńce ty kupce y s tymi rołkołzámí dziw=
6: nemi ich/ ktorzy iáko Páweł łwięty powieda/ kupczą ná=
7: mi iáko bárány/ á my łie dziś w tym niektorzy nie obaczy=
8: my. Naydziełł ielzcze wiele y tych krolow y kłiążát ktorzy
9: łie ielzcze taczáią iáko pijáni od tych kupcow zwiedzieni/ á
10: nie mogą łie obaczyć co łie z nimi dzieie.

- 11: Potym vpomina Duch święty wierne Páń
12: łkie/ áby zá żywotow swoich ftrzegli fie thego
13: Bábilonu/ y kupcow tych iego/ á vciekáli czo
14: nadáley od niego/ áby pośpołu z nim
15: nie zginęli. A to iuz będzie
16: Rośpráwá Lxvj.
17: Y Vłyżiałem drugi głos z niebá mowiący:
18: Wynidźcie z miáftá tego ludzie moy/ áby
19: łcie nie byli vczeńtniki złości iey/ á iżbyłcie theż
20: nie przyłzli ná fkaranie iey. Abowiem przyłzły
21: grzechy iey aż do niebá/ á wlpomionął Pan ná
22: włzytki złości iey. Oddaycie iey/ thák iáko też
23: oná czyniła wam: oddaycie iey we dwákroć/
24: według vczyńkow iey. W kubek ten w kthory
25: oná wam námiełzáła/ námiełzaycie iey po dwa

kroć. A iá=

strona: 149

ná Obiáwienie káp. xvijj.

Liśt 149.

- 1: kroć. A iáko fie wiele chłubiła y w rołkołzach
2: była/ ták też iey zálię námiełzaycie płáczu á vci
3: łnienia. Abowiem oná w łwym łercu ták mo=
4: wiła: Siedzę iáko krolowa/ á nie ieftem wdo
5: wą/ á łmętku żadnego nie znam. A przeto w ie
6: dney godzinie vpádną ná nię plagi iey/ łmierć/
7: y nárzekanie/ y głód/ á ogień kthorym będzie
8: łpalona. Abowiem możny iefł Pan Bog/ kto=
9: ry ofádzi onę.
10: Słuchaymyłz iáko nam thu Duch święty pilnie rádzi/(*marg*) Głos woła vciekaycie. (–)
11: ktoby fie iedno chciał ozwác z owczarnie Páńłkiey/ á znał
12: fie być piątnem iego świętym nácechowánym áby vcie=

- 13: kał od miáftá tego y od tych kupcow iego. Nie mniemay
14: że ábyć Pan kazał vciec zá morze álbo gdzie w pogańft=
15: wo/ gdyż nie naydziez nigdziey w Krześciáńftwie miey=
16: fca żadnego/ gध्येby fie zwirzchność Bábilonu thego y
17: tych kupcow iego nie rozniolá/ áleć tu Pan rofkázuie v=
18: ciekác przed złościami iego/ gdyż oto fłyfzyfz coć głos z nie
19: bá powieda vciekay/ ábyś nie był vczefthnikiem złości y
20: pomfty iego. A nie omylny cie w thym pofeł przeftzrega/
21: bo fłyfzyfz iż ná cię głos z niebá woła/ to iefť głos Páńfki/
22: á wola fwięta iego.
23: A iákoż tho vciekác z miáftá tego? Nicći to inźzego nie (*marg*) Jáko vciec z Bábilonu. (-)
24: iefť/ iedno gdyż iáfnie á iáwnie widzifz że fie wftyki fpra=
25: wy iego/ vftawy iego/ dekretá y poftánowienia wftyki ie
26: go nie zgadzaią/ y owfzem fie fprzećiwiáią wftykim fpra
27: wam/ poftępkom/ woley y poftánowieniu Pána twego/
28: iuż ie łobie miey zá grzeftzne/ zá złościwe/ á práwie zá o=

V 5

mierzonye/

strona: 149v

Rośpráwá Lxvj.

- 1: (*marg*) Gálát. j. (-)mierzone. Gdyż ná cię piľmo fwięthe woła: Iż nie thylko
2: człowiek ále y Anyoł z niebá być co inźzego powiedał niźli
3: iefť wola Páńfka iuż mocno vtwardzona opifána y poftá
4: nowiona/ vciekay od niego á przeklinay go. Abowiem
5: wiele nas iefť ktorzyľmy iuż tey sfáľzowáney prawdy do=
6: ználi/ iuż ná nię głoľno woľamy/ iuż ią być fprzećiwną ná
7: wľzem prawdzie Bożey wyznawamy/ á niechayżeć iedno
8: dádzą fynowi biskupftwo/ álbo proboftwo/ álbo iáką bo
9: gátą żonę chociay s cechu támtęgo/ o wneth vyrzyfz iż ná
10: to bárzo rádzi przyzwolimy. Y ľami będąć przy pániech/
11: przy kroloch áľfici gdzie nie klekác klekamy/ gdzie nie by=

- 12: wác chodzimy/ áby fie nam iedno ítráwicá wloklá.
13: A ták tu kázdy obácź iefliże s tego Bábilonu vciekałz/ cho=
14: ciay powiedałz/ o nicći mi tho niewádzi/ bo ia wiem iáko
15: wierzę. Aleć máło ná tym iż wiefz iáko wierzyłz/ ále przed
16: fie idziefz s tego Bábilonu oglądáiąc fie ná zad iáko Loto
17: wá zoná s Sodomy co iey było žal od onego domu íwego
18: y zebránia íwego. A dziw Boży że fie thákież w íol álbo w
19: kámienie nie obroćimy/ gdyż tu Pan ná nas iáwnie woła
20: á przeítrzeza/ áby ná nas tákież plagi nie przyíłzły/ iáko tu
21: obiecúie temu zebrániu złemu/ y tym kupcom iego/ gdyż
22: nie dufamy práwie iemu/ łápáiąc á ízukáiąc przedíę ná=
23: dzieie od íwiátá tego/ iákoby on nie był wízechmogący o=
24: pátrzyć nas z nierozmierzonych íkárbow bogáctwá íwe^g.
25: (*marg*) Strách dekretu Páńského. (–)Abowiem iefliby cię vnoííłá nádzieiá iáka íwiátá
tego/
26: tedy fie wždy tego włękní coć tu Pan opowiedáć raczy: Íż
27: iefli nie odstápiíłz od tych íproínych zwyczáiow Bábilonu
28: tego/ á nie będziefz vciekał od niego/ otho Pan głoíno ná
29: cię woła/ ítrzeż fie áby ná cię nie przypádły plagi iego.
30: A coż to zá plagi? Oto íłyzylz iżci nie wiele ále bárzo íło=
31: no/ á iednoć cztery potráwy wylicza/ Smierć/ Płacź/ Ná

rzekánie/

strona: 150

ná Obiáwienie káp. xviiij.

Liít 150.

- 1: rzekánie/ Głód/ á nákoniec ogień wieczny. Y dokláda te=
2: go głos Páńki Ianowi íwiętemu y nam wízytkim/ po=
3: wiedáiąc: Íż możny á írogi Pan íeft co będzie íadził tákíe
4: go kázdego. Rozumiefyże co to íest/ że tu nie przed burmi=
5: ítrzem ítánáć/ ále iáko píímá poíwiadízáią: Íż ítrázliwa(*marg*) Zydom x. (–)
6: á íroga rzecz íeft wpáść w ręce Bogá żywiácego.

- 7: Abowiem słuchay co tu głos z niebá powieda: Iż Pan
8: wípomniał ná złości miałtá onego. Thu nie mniemay á=
9: być Pan nie pomniał ábo nie miał ná pieczy wízythkiego/(*marg*) Iáko Pan wípomina
złości. (–)
- 10: ále iednym czeka vznániá á návrocenia ich. Drugim też
11: ktorzy iuż są ofádzeni czeka zámierzonego czáfu ich/ áby sie
12: pełniły dekrethá iego s czáfy obwołánemi przez obietnice
13: iego/ á w tym áby sie słyrzyłá święta chwałá iego. Aż gdy
14: iuż przypadnie czas frogiey pomśty ie^g/ toż dopirko wípó
15: mienie wízytki spráwy czáfow onych czo sie działy około
16: mieyfcá onego ná pomśtę zgotowánego. Y powieda thu
17: głos z niebá o tym mizernym mieyfcu/ thák iáko słyszimy
18: ná tę pomśtę zgotowánym/ Iż Pan wípomniawśzy zło=
19: ści iego rofkázuie/ áby mu we dwákroć thák było oddano/
20: iáko też ono nád niewinnemi czyniło/ á iżby mu też thákież
21: we dwákroć námieľzano tákich iádow/ zwodow/ fáłźow/
22: y wśzego łotroftwá/ iáko ono też inym ludziom mieľzáło/
23: wedle onego dekretu Páńfkiego/ áby było káždemu iefczce
24: wietfzą y obfitfzą miárką wízytko odmierzono/ thák iáko (*marg*) Mátt vij. (–)
25: on też komu inśzemu mierzył.
26: A tuby sie lękáć káždemu/ áby nic złościwego nie mierził
27: áni nie nálewał nikomu/ wiedząc dekret Páńfki/ że wedwá
28: kroć á łowito káždemu to zówždy odmierzono być muśi. (*marg*) Omylna nádzyeíá. (–)
29: A zacźże tho zacź? Othoś iuż słyfzał co czyniłá inym naro=
30: dom/ otoż też tu słyfzył drugą przycŻynę/ iż tho spráwiłá
31: pychá á chlubá iey/ iż nigdy they nádzyeie nie byłá/ áby sie

iey co sprze=

strona: 150v

Rośpráwá Lxvj.

- 1: iey kiedy co sprzećiwnego sřthác miáło/ gdzie otho o niey

2: głos z niebá powieda/ iż fie thym chlubiłá: A czo fie mnie

3: kiedy sfthác moze/ ázam ia wdowá/ ázażem ia nie krolo=

4: wa tego fwiátá/ ázaż ia znam fmetek álbo fráfunk iáki.

5: Tákże też pośpolicie łobie tułżá y táko łobie mniemáią bo=

6: gacze á mocarze tego fwiátá/ á nędznicy fie im dziwuią/

7: mniemáiąc iż iuż nie máłz nic łzczęłliwłżego nád nie ná

8: tym łwiecie.

9: Ale łłuchay á łłuchay vbogi nędzniku/ chociaiy máłz ná

10: dzieię w tych obfitołciach swoich/ co tu o tym mieyłcie po

11: wiedáią co tákże mowiło y mniemáło tákże być około fie=

12: bie/ iż iedneyże godziny Pan wśpomni the chłubę twoię/ á

13: iedneyże godziny ná cię vpádną frogie plagi twoie. A což

14: zá plagi? Oto łłuchay iákoś pirwey łłyłzał/ iżci ich nie wie

15: le fle s korzeniem/ oto łłyłżyłz iż márna łmierć/ frogi płácż

16: á nárzekánie/ głod y ogień wieczny. A któż to łpráwi? O=

17: to łłyłżyłz iż Pan ten możny iełt ktory ten dekret łwoy wy

18: pełni nád tobą.

19: (*margin*) Páńłthwo Rzymłkye łiedzi iáko krolowa. (–)O bełpiecznieć teraz moze Páńłthwo Rzymłkie mowić

20: łiedzę iáko krolowa/ á fnadż wyłłżzey niźli krolowa/ bo o

21: trzech koronach/ y nie iełt wdowá bo ma mężá/ y nie ledá

22: mężá bo rołkázuie wielu krolom/ y łmutku żadnego nam=

23: nieyłżego nie zna/ áni fie namnieyłżego vpadku nie nádzie

24: wa/ bo ma wiele pomocnikow zá łobą. Ale by chciałá we

25: źrzyć iáko we źwerciádłó/ vyrzáłáby iáko iey pomocnicy

26: iákoś iuż bárzo mdleią/ á iż iákoś Pan bárzo podnośi głos

27: łwoy przeciówko niey/ iedno iuż czegoś máłó do thego nie

28: dołtawa. A iuż bliłko tego/ iż fie to okaże co thu ná końcu

29: głos z niebá powieda: Iż możny iełt Pan co exekucią łná=

30: dneie vczyni łtáremu dekretowi łwemu/ á iedney=

31: że godziny áni wzwie kiedy to ná nie

32: przypáść może.

strona: 151

ná Obiáwienie káp. xviiij.

Liŕt 151.

1: Tu iuż tenże głos Páńŕki ktory Ian ŕwięty

2: ŕłyŕzał z niebá dokláda/ co ŕie będzie działo po

3: vpadku tego Bábiloná nędznego.

4: A to Roŕpráwá Lxvij.

5: Y Będá iey plákác/ y będá nád niá nárzekác

6: krolowie zyemŕcy/ ktorzy ŕie byli z niá ŕcu=

7: dzołóżyli/ y roŕkoŕzy iey vżywáli/ gdy vyrzą

8: dymy zápalenia iey/ z dáleká ŕtoiąc/ dla ŕtrá=

9: chu vdręczenia iey/ mowiąc: Biedá/ biedá miá

10: ŕto wielkie ono Bábilon/ miáŕto ono mocne: á

11: bowiem iedneyże godziny przypáđło oŕádze=

12: nie twoie. Y kupczowie ziemŕcy będá plákác á

13: nárzekác nád niá. Abowiem kupiey ich iuż nie

14: będzie nikt więcey kupował od nich/ kupiey zło

15: tá y ŕrebrá/ y kámienia drogiego/ áni pereł: há

16: tłaŕu/ purpury/ iedwabiu/ y ŕzárlatu/ y káźde=

17: go drzewá Timowego/ y káźdego nacźynia ko

18: ŕci ŕłoniowych/ y s káźdego drzewá nakóŕto=

19: wniefźzego/ y z miedzi/ y z ŕelázá/ y z mármo=

20: ru/ tákże y cynámon/ y wŕzytki wonne pomá=

21: zánia/ káďzidlá/ winá/ oliwy/ pŕzenice/ y mą=

22: ki iey/ bydlá/ owce/ konie/ woźniki/ ŕlugi/ y du

23: ŕze ludzkie. Y owoce poźáďliwoŕci twoiey iuż

wŕzytko

strona: 151v

- 1: wŕzytko odpádło od ciebie/ y wŕzytki tłuŕtoŕci
2: y przeyrzoczyŕtoŕci zginęły od ciebie/ y iuż ich
3: wiecznie więcey nie naydzieŕz. Abowiem kup=
4: cy kthorzy byli tymi rzeczámí z bogácieli/ iuż z
5: dáleká ŕtáną przed ŕthráchem onego vdręcze=
6: nia/ płácząc á nárzekáiąc/ á mowiąc: Biedá/
7: biedá miáŕto ono wielkie kthoreŕ było przyo=
8: dziane háŕŕafem/ purpurą/ y ŕzárŕatem/ złótem
9: kámieniem drogim/ y perlámí: iż w iedney go=
10: dzinie ŕpuŕtoŕzone ŕą takie bogáthwá [!] twoie. Y
11: káždy márinarz/ y wŕzytki tłuŕzcze ná łodziach/
12: y wŕzyŕcy płáwácze/ y ktorzykolwiek ná wo=
13: dach co ŕpráwuia/ z dáleká ŕthánęli á woáli/
14: widząc ŕrogoŕc dymu zápalenia iey/ mowiąc:
15: Y kthoreż było miáŕto podobne miáŕtu themu
16: wielkiemu? A będą miothác proch ná głowy
17: ŕwoie/ woáiąc płácząc á nárzekáiąc: Biedá
18: biedá miáŕto ono wielkie/ s ktorego ŕie bogáci
19: li wŕzyŕcy co mieli okręty/ ná morzu s kupiámí
20: iego: iż iedney godziny ŕtáło ŕie takie ŕpuŕto=
21: ŕzenie iego.
22: Thu iuż dáley nie mamy iedno płácz á nárzekánie nád
23: (marg) Iácy krolowie záłowác będą. (-)tym vpáđłym miáŕtem kochánkow á
wychowáńcow ie=
24: go/ gdyż tu onże głos z niebá Ianowi ŕwiętemu powieda
25: iż go nikt inŕzy płákác nie będzie/ iedno onifz krolowie kto=

rzy ŕie byli

strona: 152

ná Obiáwienie káp. xviiij.

Liŕt. 152.

- 1: rzy ŕie byli z nim zbuntowáli/ á práwie iáko ŕcudzołóżyli/

2: odśtąpiwłszy pirwey poľlubionej wiary Pánu śwemu/ A
3: potym też oni kupcy kthorzy fie byli z bogáćili z bogáctwá
4: roskofzy iego. Krole iuż łáčno rozumieć możemy ktorzy to
5: łá/ bo ie łámo piśmo wykłáda/ kthorzy náfládownáli oby=
6: czáiow/ wftaw/ y inych przypadkow miáľtá tego/ á żyli w
7: roskofzach iego. Bo nie mogą być więťłze roskofzy/ iáko żyć
8: pod wftáwámi miáľtá tego/ zábiy kogo chcefz/ wydrzy ko
9: mu co chcefz/ weźmi żonę/ weźmi dzyewkę/ weźmi mniśzkę
10: czyń złości iákie chcefz/ śwowolności iákie chcefz/ iedno day
11: czyńłz do miáľtá do tego/ iużci będzie wśzytko odpufzczono
12: y wśzytko wolno. A ták wľáfnie tego thu Duch święty do=
13: kłáda iż go ci żáłowác będą ktorzy żyli tymi roskofzámi á
14: tymi śwowoleńłtwy iego.
15: Dáley dokłáda Duch święty/ iż go też będą żáłowác kup
16: cy ktorzy byli z bogáćieli z bogáctwá iego. To tu łłuchay(marg) Kupcy miáľtá tego. (-)
17: iż nie mowi z bogáctwá śwego pocźćiwie nábitego álbo z
18: bogáctwá kupiectwá iákiego poľtronnego/ ktore też mo=
19: że być pobożne y pobożnie nábyte s cudzich kráin/ á czáľem
20: y s pogáńłkich/ ále tu Duch święty powieđa iż z bogáćieli
21: z bogáctwá iego/ to iełł tegoż miáľtá łámego. A kthorzyłz
22: to kupcy? á o ktorychże to rozumieć mamy? Podobnoć to
23: ci co łzáfuią práwy iego/ wftáwámi iego/ á łzyroko rozbili
24: ty kramy iego. A iuż tám/ iáko łá przypowieści niektorych
25: y vmárły muśi mi to dáć/ gdyż łłyłzyłz iż tám y duźe ludz=
26: kie wľpomináią. Azałł nie dáć zá łakrę/ ázałł nie dáć zá in=
27: wełłturyę/ ázałł nie dáć zá iubileułz/ ázałł nie dáć zá grze=
28: chom odpufzczenie/ ázałł nie dáć zá łwięczenie/ zá birzno=
29: wánie/ zá golenie/ zá łłrzyżenia mniśzek iáko od owieczek/
30: zá ágnuły/ zá oleie/ od krzczenia koľciołow/ ołłtarzow/ or=
31: natow/ dzwonow/ portátyłow/ to iełł áłábáľłrowych ká

strona: 152v

Rośpráwá Lxvij.

- 1: mykow/ obrańkow/ kości vmárłych/ á ktoby chciał ty ro=
2: złożone kramy wŕzytki wyliczać/ niemáłyby to čás wziąć
3: mufiáło. A cić to krolowie/ á cić to kupcy/ ták iáko o nich
4: śłyżymy/ mużą płákác thego nędznego miáltá á vpadku
5: okrutnego iego.
6: Słuchayże iż ci mili á wierni á kupni przyaciele miáltá
7: onego/ oto Duch święty powieda/ iż będą śtać z dáleká.
8: *(marg)* Przyiaciel kupny nie pewny (-) A tu iuż rozumiey omylność przyaciela kupnego/
iż poki
9: vżywa dobrodzieyftwá twoiego á rośkoŕzy ŕwoich przy to
10: bie/ pothy maŕz przyaciela z niego/ á ŕkoro przypádnie ná
11: cię vpadek iáki/ nieŕzczyćcie iákie/ álbo przygodá/ iuż śły=
12: ŕzyŕz iż ŕtoi z dáleká iedno dziwuiąc ŕie/ á żadnego rátkunku
13: vpadkowi onemu nie dodawáiąc. A teŕz śłyŕzyŕz iż nie plá=
14: cze vpadku przyaciela onego/ ále vpadku poŕytkow ŕwo=
15: ich/ gdyŕz tu o nich pińmo powieda/ iż będą płákác á nárze
16: kác iż iuż kupiey ich nikth od nich więcey kupowác nie bę=
17: dzye/ iákoŕz wierz mi byłoby o czo nárzekáć/ dármno wzyą=
18: wŕzy y drogo przedawác/ nie ledác to hándel/ iákoŕz iuż y
19: dziś ná oko widziemy ŕmętek niemáły miedzy tymi kupcy
20: bo im bárzo iákoś tá ápteká wietrzeie/ iuż w niey táńŕze re=
21: ceptá niŕ pirwey bywáły.
22: A iż tu dáley Duch święty wylicza złotá ŕrebrá kámienie
23: *(marg)* Rośkoŕzy iáko vżywác. (-)perły/ ŕzárlaty hátláły/ wonności/ winá/ kádzidlá/
oliwy/
24: cynámony/ owoce rozliczne/ bydłá/ konie/ duŕze/ y ine bo=
25: gáctwá ku rośkoŕzam ŕpráwione/ thu ŕie nam znáczy áby=

- 26: chmy sie strzegli tak w rozkoszach swoich buiac/ iako bych=
27: my nic nie wykroczyli s powinności swoich. Aczci nam
28: to wzytko Pan dal ku poczciwemu uzywaniu nalezemu/ a
29: le tak abychmy sie tym nie wynosili na pyche a na zelzenie/
30: albo na vdręczenie bliźniego swego/ iedno abychmy tego
31: w boiazni Bozey a s poczciwością y nabywali y uzywali/

á karáli

strona: 153

na Obiawienie kap. xviii.

Lišt 153.

- 1: á karáli sie miastem tym y tymi przestrogami a obietnicá
2: mi iego. Bo kto wie albo slychal iako tam tego ci kupcy
3: miastá tego uzywaią/ moglyby sie nic nie dziwowac thym (*marg*) iako uzywa Rzym rozkofzy.
(-)
4: frogim dekretom Panskim/ tak iako slyzimy na to mia=
5: sto y na ty kupce iego vczynionym. Bo kto tam widzi al=
6: bo widal ony wymylnne vbiry iego/ potrawy iego/ po=
7: iazdy iego/ ony muły ony konie vbrane iego/ iest sie czemu
8: dziwowac. A sam starszy kupiec vpstrzywfy sobie knech=
9: ty swoje iako ine szkapy/ iedno iz im wędzidlá do gęby nie
10: klada/ wozi sie na nich a nozą go iako balwana iakiego na
11: ramionach swoich. A drudzy co na to patrzaią/ iz nie pa=
12: daią na kolana swoje/ tedy ie kiyimi tluą iako ine bydlo.
13: A tak nie bez przyczyny to tu Duch swięty wylicza ty ro=
14: kofzy ludu tam tego/ aby sie slyzac to wierni Panscy tego
15: vczyli/
16: dzieyftwa Panskiego sobie darmo nadanego/ aby thez nie
17: przyzli pod tak frogie dekretá Panske/ tak iako thu o nich
18: iawnie slyzimy od Duchá swiętego/ iz to wzytko w ied=
19: ney godzinie vpać musi/ a nigdy to iuz wiecznie znalezio
20: no być nie moze/ a dym zapalenia tego iuz nigdy nie vga=

- 21: Inie/ á łowito Pan rofkázuie nágradzáć káždemu tákiemu
22: zá złości iego/ ták iákochmy máło wyłzłzey pod figurą te=
23: go miáltá głołno o tym łłyłzeli/ y máło niżey ielzće łzyrzey
24: vłłyłzemy.
25: A gdy iuż Duch łwięty łzyroko opifác rofka
26: záł vpadek złołnikow/ y záłość pomocnikow
27: á towárzyłzow ich/ tu iuż dáley opowieda rá=
28: dość łwiętych/ gdy widzá łprá=
29: wiedliwe łády Páńłkie.

X

Rołpráwá

strona: 153v

Rołpráwa Lxviiij.

- 1: A to Rołpráwá Lxviiij.
2: ROzráduyże fie nád miáltem tym niebo/ y
3: łwięci Apołtołowie y Prorokowie: ábo=
4: wiem ołádził Pan ono pirwłze o nim ołádze=
5: nie wálze. A podniołł ieden Anyoł mocny ká=
6: mień wielki iákoby młýńłki/ y wrzucił do mo=
7: rzá/ mowiąc: Tákim gwałtem vpádnié Bábi
8: lon miálto ono wielkie/ á iuż dáley nigdy nále
9: ziono nie będzie. A głoł gędcow/ áni zádných
10: muzykow/ áni trębáczow nigdy iuż wiecey nie
11: będzie łłychan w tobie: á zádný rzemiełnik iá=
12: kiegožkolwiek rzemiełłá nie będzie w tobie iuż
13: nigdy nálezion/ á głoł kámieniá młýńłkiego
14: nie będzie iuż nigdy wiecey łłyłzan w thobie/ á
15: iáłność pochodniey zádney iuż nie będzie nigdi
16: widzianá w tobie/ á głoł oblubieńcá y oblubie
17: nice iuż nigdy nie będzie łłychan w tobie: Abo=
18: wiem kupcy twoi byli kłáżęty ziemie/ á w zá=

- 19: rázeniu twoim oblądziłi sie wsšyftki narody: á
20: w nim byłá zázwdy ználeziona krew Proro=
21: kow y fwiętych/ y wšytkich kthorzy pobići łą
22: ná zyemi.
23: Słyszelišmy nárzekánie kupcow onych á kochánkow o=

nych miá

strona: 154

ná Obiáwienie káp. xviiij.

Lift 154.

- 1: nych miálthá zátraconego onego y złošciwego ludu iego/(*marg*) Iáka rfdóš z vpadku
złych ma być. (-)
2: tu iuž záfię słuchaymy o pocielze fwiętych/ gdy sie nád nie
3: wierniki wypełniáią dekretá Páńskie/ á špráwiedliwe łą
4: dy iego. Bo ácz nam pišmo zákázuię rádowác sie z vpád=
5: ku á s przygody bliźniego šwego/ ále dobrego á poczciwe=
6: go. Ale gdy morderzá álbo gwałtowniká iákiego álbo zá
7: paláczá miášt álbo iáwnego złoczyńcę iákiego tráca/ the=
8: dy thu widamy iż to ludzie y chwałą y s tego sie ráduią. A
9: owšzem iż tu głos Páńki o tych powieda kthorzy iuž łą w
10: niebie/ do ktorých iuž áni zazdrošć/ áni nienawišć/ áni ža=
11: dny przypadek zły iuž przypášć nie može/ iuž ci iedno iáko
12: Anyeli pátrzą w špráwiedliwość Páńšką/ dziwuiąc sie
13: dziwnym á špráwiedliwym łądom iego. Bo mowi thu
14: głos z niebá: Ráduycie sie fwięci/ ráduycie sie Prorocy/ rá
15: duycie sie Apoštołowie/ gdyż widzicie iż iuž Pan vczyńił
16: dekretš pirwšzemu ošádzieniu wálzemu. Gdyž Prorocy/
17: gdyż Apoštołowie/ gdyż y šam Pan iašnie á ná wielu miey
18: šcach o tym vpadku miáštá tego y kfiážęciá iego zázwdy
19: šzyroko opowiedáli. Gdyž Dawid w Pfálmie Lviiij. ná
20: pišal: Iž sie može rádowác špráwiedliwy kiedy widzi v=
21: padek złošciwego. Tákže y duchowie fwięci ácz łą žáłošni

- 22: z vpadku káždego/ á czekáią pośpołu y s Pánem śwym ná
23: wrocenia káždego. Ale gdy iuż niechce przestác s praw zło
24: ściwych swoich/ gdyż tho ná woli iego nie isć do złego/ iuż
25: nielza iedno iż sie mużą rádować iż Pan zniżczy złośliwe=
26: go/ áby więcey nie mordował á nie przefládował wier=
27: nych Pánńkich.
28: A tak tu day sobie policzek złoŃniku/ co náczyniwłzy wie
29: le złego biegalz po kościelech/ biegalz do grobow/ biegalz (*marg*) Święci złemu nic nie
pomogą. (-)
30: do ołtarzow/ świeczki ftháwialz/ młze náymuiefz/ áby cie
31: święci wlpomagáli/ ábyć winy przednawali zá złości

X 2

twoie.

strona: 154v

Rośpráwá Lxviiij.

- 1: twoie. Oto słyzylz iż nie tylko ábyć pomagác mieli/ ále ie=
2: łcže sie ráduią á wefelą z vpadku á z zátrácenia twego. A
3: drugie iż pościzł świetemu Mikołáiwowi boizł sie ábyć wilk
4: koz nie poiadł/ święthemu Antoniemu świnnie poruczálz/
5: świetego sie Rochá boizł áby ná cię wrzodu iákiego nie do
6: dopuścił/ świetego sie Sebeftianá boizł ábyś powietrzem nie
7: zdechl. A tak y inych rozlicznych świetych lękalz sie/ pościzł
8: im áby czego ná cię nie dopuścili. Oto słyzylz á słyzylz nę
9: dzniku iż thu święci Pánu lámemu á nikomu inemu nie
10: przypifuią ładu/ pomłty/ á s prawiedliwości/ iedno temu
11: ktory kroluie ná wiek wiekom/ á łami nic o thobie nie my=
12: łłá áni chcą wiedzieć.
13: Czoż sie dáley sítháło? Otho słyzymy iż Anyoł mocny
14: (*marg*) Czarownice s kámieniem topią. (-)wziął kámię y wrzucił do morzá wołáiąc/
iż thák będye
15: zátrácenie złoŃnice they á miáłtá tego iż znak żadny nie bę=

16: dzie znalezion iego. Poſpolicie złoſnice/ zwodnice á czáro
17: wnice ták tráca/ wwiązawſzy iey kámień v ſzyie. A teź thu
18: przyczynę opowieda zginienia złoſnice they iáwnie Duch
19: ſwięty/ gdzie oto ſłyżyſz co mowi: Iż kupcowie twoi byli
20: iáko kfiążetá zyemſkie/ á złoſciámi twemi/ á czármí á wy=
21: myſły twemi obładzili ſie wſzyſcy ludzie ná zyemi/ a krew
22: ſwiętych á męczennikow byłą zázwdy znależiona w tobie.
23: A ták ſłuſznie tá czárownicá á tá złoſnicá poſpołu y s tym
24: kámieniem ma być záthrácona á práwie iáko w morze
25: wrzucona. Y ſłuſznie ſie ráduią duchowie ſwięci s thego
26: vpadku iey/ gdyż to iáwnie wſzyſcy wiemy/ iż z dawná
27: ná tym záfiádłá/ á to ſie w niey wſzytko práwdziwie dzie=
28: ie co tu o niey ſłyżymy: á iuż/ iáko Duch ſwięty powieda/
29: iż vpádną á vftáną ty márne kupiectwá iey y ci kupcy iey/
30: iáko ie tu Duch ſwięty zowie/ iż ſá iáko kfiążetá ná ziemi.
31: Y ſwiáthło iey iuż nigdy ſwiecić w niey nie będzie/ y kázda

ina ſprá=

strona: 155

ná Obiáwienie káp. xix.

Liſt 155.

1: ina ſpráwá iey iuż iáko letnia mgłá zniſzczyć á wniwecz o=
2: brocić ſie muſi. A ty ſie karz nędzniku kthoryſkolwiek ieſt
3: vczeſtnikiem kupiectwá tego/ álbo mieſzczáninem z miá=
4: ftá tego gdzieżeſkolwiek ieſt á náſláuieſz ſpraw márných
5: iego/ á vciekay w čás ieſli maſz rozum co nadáley od nie=
6: go/ gdyżci Pan nic krzyw nie będzie ieſliże cie w tym nie=
7: rządzie záſtánie frogi dekret iego/ gdyż cie thu s tego iáko
8: ſłyżyſz iáwnie á iáwnie przeſtrzegáć á vpomináć raczy.
9: Thu iuż Apoſtoł powieda/ iákie wefele ſły=
10: ſzał ná niebie/ gdy ſie dokończyły dekretá Pán
11: ſkie nád złoſciwemi ná ziemi.

- 12: A to iuż Rośpráwá Lxix.
- 13: SŁyżałem potym głófy wyełkye
- 14: tłuźcz wielkich ná niebie mo=
- 15: wiących Alleluia/ Zbáwienie y
- 16: cześć y chwałą y káżdá pocźci=
- 17: wość y moc niechay będzie Pá=(*marg*) Káp. xix (-)
- 18: nu Bogu náłzemu. Abowiem prawdziwe á
- 19: śpráwiedliwe łá łády iego/ ktore vczynił nád
- 20: złońnicą wielką/ ktora zaráziła ziemię cudzo=
- 21: łóftwem swoim/ á iż Pan pomścił krwie sług
- 22: swoich z ręku iey. Y podruzi raz záwołáli/ Al=
- 23: leluia. Abowiem dym iey iuż wyłtąpił ná go=
- 24: rę aż ná wieki wiekom. A vpádli cztherzey á

X 3

dwádzie=

strona: 155v

Rośpráwá Lxix.

- 1: dwádzieściá stárcow/ y czworo źwirzát/ y dá
- 2: li chwałę Bogu śiedzącemu ná máyestacie/ mo
- 3: wiąc: Amen/ Alleluia. A głos wyłzedł od tro
- 4: nu/ mowiąc: Chwałę dawaycie Pánu Bogu
- 5: náłzemu wzyłcy święci iego/ y ci co śie go boi=
- 6: cie/ ták wielcy iáko y máli. A potym wśłyżza=
- 7: łem głos tłuźcz wielkich iáko wod wielkich á
- 8: iáko gromow wielkich/ mowiących: Alleluia/
- 9: ábowiem kroluie wiecznie Pan Bog náłz wśze
- 10: chmogący. Ráduymy śie á wefelmy śie/ á day=
- 11: my chwałę iemu: ábowiem iuż rychło przydą
- 12: gody Báránká náłzego.
- 13: (*marg*) Iż łá nieomyłne obietnice páńskie. (-)To kápitulum iuż práwie dokończyło śpráwiedliego

14: łądu Páńłkiego nád tym mizernym Bábilonem/ o ktho=
15: rym ná kilku mieyfcach wzminká byłą/ y o fprawach ie=
16: go/ y o dokończeniu iego. Gdzie tu iuż otho Duch fwięty
17: wypifuie y rádość fwiętych/ y iáko máią dáwać ná on
18: czás chwałę Pánu fwemu/ iż łą nieomyłne obietnice iego/
19: á iż łie zázwdy mułzą pełnić łądy á wyroki iego. A tho dla
20: tego nam Duch fwięty oznáyumuie/ ábychmy my theż thu
21: nędzni pielgrzymowie nic łobie nie tesknili/ á nie wátpili
22: w tym nic/ iż łą zgotowáne pewne pociechy wiernym kto
23: re ich iuż nigdy ominąć nie mogą. A thákże theż y pomłty
24: niewiernikom á przefłádownikom ich. Gdzie máłó niżey
25: włlyfzymy/ iáko Pan wdzięcznie do łiebie przyjmuie miłą
26: oblubienicę łwoię/ to iełt zbior wiernych łwoich/ y iákye
27: będą wbiory iey/ y iákie będą rádości y kochánia iey. A dá

ley potym

strona: 156

ná Obiáwienie káp. xix.

Liłt 156.

1: ley potym włlyfzymy co łie dziać będzie s tymi ktorzy nie
2: będą z liczby tey/ á ktorzy wypádlı z opieki Páńłkiey prze
3: złości á prze złą wiárę łwoię.
4: Ale wroćmy łie do łwego/ á łłuchaymy iáką cześć á (*marg*) *Zacz fwięci dziekuię Pánu/*
y co mowią. (-)
5: chwałę dawáią á łpiewáią duchowie fwięci Pánu Bo=
6: gu náłzemu/ á łłuchaymy zacł/ bo łłyłzyłz iż powiedáią/ iż
7: zá to nawięcey/ iż łprawiedliwe á práwie fwięthe łą łądy
8: iego/ iż dobrym zázwdy gotuie zapłátę/ á złościwym po=
9: młtę. Oby inłzego żadnego miłofierdzia áni dobrodziey=
10: łtwá nie czynił nád námi ten dobrotliwy Pan/ thedyć do=
11: łyć bychmy iedno ná tym łámym mieli/ iż dobry nigdy bez
12: odpłaty nie iełt/ á zły bez pomłty á bez ofádzienia łwoiego

13: Coż śpiewaia? Oto Apoštoł powieda/ iż ná przodku y ná
14: dokończeniu chwały fwoiey mowia Alleluia Amen. Alle
15: luia fie nam wykłada/ bądź chwałá Pánu/ Amen záfię/
16: niech fie ná wżem stánie wola iego. Aby nic więcey nie
17: było w tym śpiewaniu iedno ty dwie słowie/ thedy dofyć
18: w łobie zámykaią chwały máyestatowi temu świętemu/
19: gdyż iedno słowo nikomu nie przypifuię czći á sławy/ ie=
20: dno lámemu iemu á wielmożności iego: á drugie słowo
21: przypifuię mu/ áby fie wżytko sítháło wedle woley iego/
22: ták ná zyemi iáko y ná niebie. A tu ślyśzyłz iż tham nie mo=
23: wią áni koronek/ áni Bridzinych modlitwek/ ále krotkie=
24: mi słowy á wiernemi ferczy ślyśzyłz czo przypifuią Pánu
25: śwemu/ cześć/ chwałę/ sławę/ błogofławieństwo/ y wży
26: tkę zwirzchność ná niebie y ná ziemi.
27: Tu iuż dáley wípomina Apoštoł/ iż dziękuią Pánu iż v=
28: czynił pomftę nád złoŃnicą ktora zwodziła świát obłudno
29: ściámi śwemi/ á iż fie pomścił krwie niewinnych fwoich.
30: O tey złoŃnicy y o tych czaroch/ zwodziech/ y fáłzoch iey/
31: iużechmy fie dofyć náśłucháli/ y o thym też iż Pan záwždy

X 4

ma w

strona: 156v

Rośpráwá Lxix.

1: ma w wielkiew pieczy krew niewinnych fwoich/ iáko ch=
2: (marg) i. Mo. iiij. (–)my to iefzcze y o onym Ablu ślycháli/ iáko fie Pan pythał
3: o niewinney krwi iego.
4: (marg) Iáko fie modlić. (–)Tu iedno śluchay pilno iż Apoštoł powieda: Iż vpádli
5: stárcy y źwirzétá ná twarzy fwoie dáwaiąc cześć á chwa=
6: łę liędzácemu ná máyestacie. A tu fie vcz káždy/ w iákyey
7: pocźciwości małz wylewác ku Pánu próšby/ chwały/ y
8: modlitwy fwoie/ gdyż ślyśzyłz iż święci pádaią ná oblicze

9: fwoie/ á vcz fie też iz nikomu ich nie małz podawác/ iedno
10: liedzącemu ná máyestacie/ á ofiárowác ie przez ono wy=
11: dáne ná łmierć człowieczeństwo Páná náłzego s tegoż má
12: yeftatu poźłego/ y ná tymże máyestacie w teyże łpołeczno
13: ści wiekom wiecznie liedzącego/ ták iákochmy fie iuż wie
14: lekroć náłfucháli o onym Báránku/ ktory w tymże máye
15: łtacie liedząc dzyerży otworzone kłięgi fwoie/ tákże y wnet
16: wlyfzyłz o godziech iego y o wefelu iego z oblubienicą iego
17: Słuchayże/ iz nie tylko ci stárcy/ to iest duchowie fwię=
18: (*marg*) Kto fie ma modlić. (-)ci pádáią ná oblicze fwoie/ ále y źwirzétá/ ktore nam zná=
19: mionuią rozliczność łtanow ludzkich. Gdyż thu Apołtoł
20: powieda/ iz ozwał fie głos z máyestatu wołáiąc ná wlyzy=
21: tki/ ták ná máłe iáko y ná wielkie/ ktorzy fie kolwiek lęká=
22: ią imieniá strážliwego Pánłskiego. A ktemu powieda/ iz
23: łlyłzał głos iáko gromow wielkich y iáko wod wielkich.
24: Iuż gromow głófy bełpiecznie możemy rozumieć głófy
25: duchow onych wlyythkich niebieskich/ gdyż nie bywa ni=
26: gdziey łlychan grom iedno ná obłócech niebieskich. Głos
27: wod wielkich iuż też możemy rozumieć głos ludzi ielzcze
28: thu ná nędzney ziemi pielgrzymuiących/ gdyż ie piłmo
29: wlyędy rozłaniem wod zowie.
30: A ták tu łlyżymy/ iz Pan rołkázuiie łobie chwałę dáwác
31: ták ná niebie iáko y ná ziemi/ á nie brákuie nic nanędzniey

łzemi ofobá=

strona: 157

ná Obiáwienie káp. xix.

Liłt 157.

1: łzemi ofobámi/ gdyż woła ná wlyytki/ áby ták máli iáko y
2: wielcy dawáli chwałę wielkiemu á nieogárnionemu má
3: yeftatowi Pánłskiemu. A zá což nawięcey? Otho łlyfzyłz iz
4: zá to iz łą fwięte á łpráwiedliwe łady iego/ iz zázwdy go=

- 5: tuie zapłátę á pociechę wiernym swoim/ á pomłtę á smę=
6: tek zówždy też zgotowan iest nieomylnie niewiernikom ie⁸⁰
7: Ciefzże fie moy miły wierny Páńłki/ iż czás twoy obiecá
8: ny nieomylny iest/ á pewnie to przydzye/ iż tobie będzie wy(marg) Czym fie ma wierny
ciefzyć. (-)
9: pełniona obietnicá á zapłátá twoiá/ á nic fie nie trwoż/ iż
10: fie czáfy przedłużáią máło/ gdyżes ty iłtá á pewien fwego.
11: A tobieby też mogło zádrzeć ferce nędzny niewierniku/ kto
12: ry wiełz/ widziłz/ słýfzyłz pewny vpadek fwoy/ y czuiefz ná
13: fercu swoim y niedowiárfłthwo swoie/ y złościwe spráwy
14: swoie/ gdyż oto słýfzyłz/ iż wlecz fie czás iáko chce/ przed=
15: fie iedney godziny przydzie vpadek thwoy/ á dym zápale=
16: nia twego/ oto słýfzyłz iż iuz nigdy nie zágálnie/ á włtyday
17: fie tego/ iż oto słýfzyłz iż duchowie święci będą záłowác o=
18: błádenia twego/ á potym gdy fie nie vznáłz/ iż fie będą
19: wefelić z vpadku twego.
20: Dokonáwłzy Duch święty włzitkich burzek
21: złości á przewrotności światá tego/ y porázi=
22: włzy onę złołnicę y zwodnicę iego/ iuz dáley i=
23: dzie/ iákie wefełe Pan náłz ma mieć z oblubie=
24: nicá swoiá/ to iest z wiernemi fwemi.
25: A to będzie Rołpráwá Lxx.
26: A Pothym żoná iego vbráłá fie. A dano iey
27: iest áby fie przydziałá lniánym płotnem

X 5

czyłtym á iá=

strona: 157v

Rołpráwá Lxx.

- 1: rzyłtym [!] á iálnym: Gdyż to známionuie włprá=
2: wiedliwienia świętych. Y rzekł mi/ nápiłz: Iż
3: to łá błogofłáwieni ktorzj łá wezwáni áa wie

- 4: czerzą wefela Báránkowego. Y rzekł mi: Tyć
5: łłowá Boże łą prawdziwe. A iam vpadł przed
6: nogámi iego/ ábych był dał chwałę iemu. A
7: rzekł mi: Pátrz ábyś tego nie czynił. Abowiem
8: ia rowny łługá Páńłki połpołu y s tobą j z brá
9: cią twoią/ kthorzy máią zá łobą łwiádectwo
10: Iezufowo/ iestći duch prorocłwá.
11: Połpolicie to ták bywa/ gdi kto około fiebie włpokoł bur
12: dy/ práwá/ álbo ine trudnoścł swoie/ tedy fie iuż łtára/ áby
13: s pocźciwą żonką wżywał w rołkołzy żywotá swoiego.
14: Thákże Ian łwięty o Pánu náłzym thu nam powieda: Iż
15: gdy włpokołć będye raczył to burzliwe krołectwo swoie/
16: ktore teraz rządzł pod łaská żelázná/ że też iuż chce wczynić
17: przynośiny wdzięczney oblubienicy swoiey/ to iest/ zbioro
18: wi łwemu wiernemu przebránych swoich/ kthore łobye
19: przez łmowę pewną á práwie przez mocne rękoięńłthwo
20: połlubił od pocźátku łwiátá.
21: (*marg*) Smowá/ łlub y przynośiny Páńłkie. (-)Abowiem w káždy łpráwie małżeńłkiey
napirwey by
22: wa łmowá/ potym łlub y oddánie/ pothym przynośiny
23: do domu łwego. Thę łmowę Pan z narodem łudzkim v=
24: czynił wneth od łtworzenia człowieká/ ácz ią był on pir=
25: wły człowiek zgwałcił á złamał prze niepołłufzeńłthwo
26: łwoie/ ále fie potym Pan z nim poiednáć raczył/ y powto
27: rzył tego pothym iego iednáńia przez Moizęłzá/ przez A=
28: bráámá/ y przez ine dzyewołłęby mocnemi obietnicámi

łwemi

strona: 158

ná Obiáwienie káp. xix.

Liłt 158.

1: łwemi. łlubu á oddáńia dokonał/ gdy iuż łam przyłzedł

- 2: cielesnie/ y złączył sie s ciałem nálezym/ á mychmy mu też
- 3: ná krzcie poslubili wiarę y posłufzeństwo swoie. A on też
- 4: nam iáko głowá nálezá obiecał opiekę/ obronę/ opátrznóść/
- 5: kádkę/ ták iáko dobry mąż powinien pocźciwey małżonce
- 6: swoiey. A ktora sie też scudzołoży od niego/ iuz też wiefz co
- 7: sie stánie/ thák iakoś thu niedawno o scudzołożonym
- 8: Bábilonie słyfzał/ y o frogim vpadku iego. Przynośiny
- 9: pewne záfię będą/ gdy po stráfzliwym sładzye swoim nád
- 10: niewierniki swoimi weźmie do domu swego/ tho iefth do
- 11: krolestwa swego niebieskiego the wdzięczną oblubienicę
- 12: swoię.
- 13: Słuchayże co tu Ian święty powieda/ iż tey oblubieni=(*marg*) Vbior od Pána dány. (–)
- 14: cy Páńkiey dano iefth áby sie vbrała. A w což sie iey dano
- 15: vbrać? Otho słyfzyfz w odzienie iáfne/ w odzyenie białe á
- 16: chędogie/ nie ták iákochmy o oney Bábilońkiey złoŃnicy
- 17: słyfzeli niedawno/ ktora sie vzłóciłá/ vpstrzyła/ vperliá
- 18: lámá wedle swoiey woley/ áby zwiodła do siebie wřzytki
- 19: ludzi swiátá tego/ ále tey oto słyfzyfz iż dano. A což iey da=
- 20: no? Odzyenie czyfte/ ktore sie może rozumieć iż ie spráwio
- 21: no z vřpráwiedliwienia swiętych. A tu iuz káždy z nas ro
- 22: zumieć może iż trudny iefth vbior nález/ iefliże nam nie bę=
- 23: dzie dány z kádky á z miłofierdzia Páńkie^{go}/ iáko nam o o=
- 24: nych dziewicach dzyefiáci Pan dał znác/ iż sie mądre pil=(*marg*) Mátt xxv. (–)
- 25: nie stáráły/ áby w tym pocźciwym ochędořtwie á vbierze
- 26: á z gorájącemi lámpámi okazały sie oblubieńczowi swe=
- 27: mu/ y iáko im fortká była otworzona/ to iuz wiemy.
- 28: Słuchayże iż to vbior ma być z vřpráwiedliwienia swię
- 29: tych/ ále nie tylko s lámego iednego. Bo ácz vřpráwiedli=
- 30: wienie nálezé żadne infze nie iefth/ iedno oná fzczyra á swięta
- 31: řpráwiedliwość Pána nálezego/ ktora on wlał ná nas/ o=

strona: 158v

Rośprawa Lxx.

- 1: czyściwłzy á omywłzy nas łobie/ á vczyniwłzy nas wdzyę=
2: (*marg*) Ephez. j. (-)czną oblubienicą swoią przez drogą krew swoię/ iáko Pá=
3: weł święty o tym fzyrzey nápiłał. Ale kthoby tego wdzyę=
4: czen nie był/ á nie przydawał też zá pomocą Páńfką inych
5: vbiorow do tego vbioru/ tedy y thenby co napřednieyfzy
6: vbior á klenot muíalał zginąc iemu. A przeto Ian święty
7: powieda/ iż ten vbior bywa dawan wiernym Páńfkim z
8: vřpráwiedliwieniá świętych. Bo gdy ktho iuż poczuie w
9: sumnieniu swoim to pirwze przez Páná vřpráwiedliwie
10: nie swoie/ iuż łie łtára áby mu było przydano tego vbioru
11: więcey z miłofierdzya Páńfkiego/ to iełt/ áby then przed=
12: nieyfzy vbior swoy ielzče kthemu zdołił á popráwiał go
13: cnotámi łwemi á poczciwym żywotem łwoim/ á iżby cho
14: dził drogámi Páńfkimi wedle woley świętey iego.
15: A toć iełt vbior wdzyęczny v Páná tego/ á o then łie vbyor
16: przyłtoi łtárác káždemu wiernemu Páńfkimu/ áby przed
17: nim nie zámkniono forty oney świętey/ kthorą wniść ma=
18: (*marg*) Mát. xxij. (-)my do wełela tego to Báránká á oblubieńcá łwego/ á iż=
19: by nam nie rzecżono/ przyacielu iákoś tu łmiał wnidź nie
20: máiąc vbioru łwego łwádziebnego.
21: Abowiem thu łłyłzyłz iż Ian święty powieda iż mu po=
22: wiedzyano iełt/ iż to błogółáwieni ktorzy łą wezwáni ná
23: wieczerzą god Báránkowych. Dokłádáiąc tego/ iż to łło
24: wá Páńskie prawdziwe łą. O owłzem błogółáwieni y
25: po trzykroć błogółáwieni ktorzy będą wezwáni albo pu
26: łzczeni ná ty ták wdzyęczne gody/ ktore nie do łłułznego czá
27: łu iáko zyemłkie gody/ ale wiekom wiecznie á bez końcá

- 28: iuż máią trwác iemu. A co tám zá wefele ma być ná tych
29: godzyech/ iuż tego żadny ięzyk wymowić áni żadne pyoro
30: wypifác nie może/ iako nas famże then Báránek nász iścić
31: w tym pewnemi fwemi obietnicámi raczy. A iżbyfmy te

go pewniey=

strona: 159

ná Obiáwienie káp. xix.

Lišt 159.

- 1: go pewnieyfzy byli/ oto tu fłyzymy iż tego Ianowi fwię=
2: temu nie każą nam powiedác proftemi fłowy/ ále mu ro=
3: fıkázuią nápiřz im to/ á iáko pewnym zapifem im vtwardź
4: iż to fą rzeczy pewne/ ábowiem fłowá Páńfkie fą to ktore
5: nigdy omylne być nie mogą.
6: Coż dáley Ian fwięty vczynił? Zádziwowawřzy fie ták
7: wdzyęcznemu pofelřtwu/ y tákim obietnicom kthore thu
8: Pan ták iáko fłyzymy do wiernych fwoich y piřác y wfká
9: zowác raczy/ otho fłyzyfz iż powieda/ iż zumiawřzy fie v=
10: padł przed nogámi pořlá onego áby mu był dał chwałę
11: iáką. Coż Anyoł vczynił? Oto fłuchay/ iż go zgromił fłó=
12: wy/ řrogyemi/ mowiac mu: Strzeź fie tego ábyř thego ná
13: potym nie dzyátał/ boć nikomu nie ma być czeřć á chwa=
14: řá iedno Pánu řámemu/ iaciem ieřt rowny řługá iego po=
15: řpołu s tobą y z brácią twoią.
16: Anyeli z rořkazánia Páńfkiego iż fą niewidomi řtrožo=
17: wie á opyekálnicy nářzy/ o tym wiele piřmá pociefzliwego
18: mamy/ gdy řobyę wfpomnimy Tobiařzá/ Heliařzá/ Elize=
19: uřzá/ Moizeřzá/ Ierolimczyki w oblęzeniu/ ony teź Me=(marg) Straž Anyelřka y pořugá
ich, (-)
20: drce ktorzy řzukáli národzonego Páná nářzego/ Iozephá/
21: Záchariařzá/ Korneliuřá/ Piotrá/ Páwřá/ Iudit/ y inych
22: wyele rozliczných przyřkładow/ iáko Anyeli fwięci záwřdzi

- 23: służyli á pomagáli wiernym Páńskim/ ták iáko oto y thu
24: od Ianá swiętego słyżymy/ iákye są dziwne sprawy ich/
25: á iákie iest pilne stárání ich o pociefze wiernych/ á thákże
26: też o pomłcie niewiernych. Ale iż z námi iuż Pan ostátecz=
27: nieyżną rozmowę vczynił przez Syná swego/ iuż áni przez
28: Anyoła áni przez żadne ine stworzenie známi mowić wię
29: cey nie chce/ tylko áby nam przez wierne száfárze iego były
30: powtarzáne ty swięte słowá iego/ kthorym on iuż nigdy
31: nic więcey przidawác nie obiecał áni vmnieyżác/ owłzem

káždego

strona: 159v

Rośpráwá Lxx.

- 1: káždego przeklinájąc ktoby sie tego wáżyć śmiał.
2: (*marg*) Powagá duchow błogóśławionych. (-)Ale iáka tho musí być dośtoyność á powagá tych du=
3: chow Páńskich? Oto słyżysz od Ianá swiętego/ iż włękną=
4: włzY sie tákiey powagi Anyoła onego musiał vpásć ná ko
5: láná swoie y chciał czynić iáką chwałę iemu. A tu sie nam
6: nadobna náuká othworzyła/ cośmy vpadáli nie thylko
7: przed widomemi duchy Páńskimi/ álbo swiethemi álbo
8: przebránemi iego/ ále przed kościámi ich/ przed nitkámi
9: fáłżywemi sukienek ich/ przed kámyczki/ przed málowá
10: nemi drwy vpadálichmy ná koláná swoie/ miecąc mar=
11: twym rzeczám ofiáry náłze/ á nieiákie nadzyeie pokládá=
12: iąc w nich/ y szukájąc od nich w rozlicznych spráwach swo
13: ich wópomożenia swego. A náłzá miła oná szaráńcza/ ták
14: iákochmy o ney słyżeli/ wiernie nam tego dopomagála/
15: powiedájąc nam o wielkiey pomocy ich/ że tho przez zyá=
16: wienia á wizije swoie częłtokroć y widáli/ y wielkie wśpo=
17: możenia bieráli. Oto słyżysz nędzniku co thu Anyoł Páń

18: ſki groźnymi ſłowu powieda Apoſtołowi temu ſwięthe=
19: mu: Strzeż ſie abyś tego nie czynił/ bom ia rowny ſługá
20: s tobą Páńſki y z onymi wſzyſtkimi kthorzy máią zá ſobą
21: ſwiadectwo Páńſkie. Dokładáiąc tego/ iż nie tylko Anyeli
22: ſwięći tego nie potrzebiuá/ ále y ci wſzyſcy kthorzy weſzli
23: iuż do chwały Páńſkiej/ máiąc zá ſobą ſwiadectwo ſwie
24: te iego.
25: A coźci każe czynić Anyoł then? Otho ſłuchay co mowi
26: Ianowi ſwiętemu: Wiedz pewnie iż my Anyeli/ y ci iá=
27: ko ſłyſzyſz wſzyſcy zmárli/ kthorzy iuż máią ſwiadecthwo
28: Páńſkie zá ſobą/ y wy żywi ktorzy tu iefzcze pielgrzymuie=
29: cie ná tym nędznym ſwiecie/ wſzytkoſmy ſłudzy Páńſcy/
30: á wſzyſcychmy powinni nikomu inemu iedno Pánu Bo=
31: gu ſwemu wiecznie kroluącemu cześć á chwałę dawác

ná wie=

strona: 160

ná Obiáwienie káp. xix.

Lift 160.

1: ná wieki wieczne. A iákoż tu kto ſmie powiedác Iż ia ſto=
2: ię przy koſciele/ iż ia ſtoię przy poſłużeńſtwie/ á on biega/
3: á on dudkuie przed obrałki/ przed goleniámi ſprochniáły=
4: mi/ przed kámyki/ á powieda iż ták ſtáry zwyczaj/ iż ták
5: przodkowie náſzy czynili/ iż tego koſcioł iefzcze nie złamał.
6: Oto ſłyſzyſz nędzniku Anyoła Páńſkiego á nieomylnego
7: poſlá niebieſkiego iż woła frogim głoſem ná cię: Nie czyn
8: tego nie czyn/ zgrzeſzyłeś/ gdyż nikomu inemu nie ma być
9: cześć á chwałá iedno Pánu Bogu kroluącemu ná wieki
10: wieczne.
11: Tu iuż dáley Ian ſwięthy powiáda/ iáko
12: Pan vbrawſzy iuż oblubienicę ſwoię/ y wezwa
13: wſzy ią ná wieczera ſwoię/ chce ſie też.

- 14: roŝpráwić z niewierniki ŝwemi.
15: A to iuż Roŝpráwá Lxxj.
16: Y Vyrzałem potym niebo otworzone/ y vka
17: zał ŝie biały koń/ á co ná nim ŝiedział było
18: imię iego wierny á prawdziwy/ á ktory ŝprá=
19: wiedliwie ŝądzi y walczy. A oczy iego były iá=
20: ko płomień ogniowy. A ná głowie ie^{go} było ko
21: ron wiele: á imię iego było ná nim nápiŝáne
22: ktoremu nikt nie rozumiał iedno on ŝam. Abył
23: przyodzian w ŝzáthę krwią ŝkropioną. A było
24: zwano imię iego/ Słowo Boże. A hufy ktore
25: były ná niebie/ náŝládowáły go ná białyach ko=

niech/

strona: 160v

Roŝpráwá Lxxj.

- 1: niech/ przyodziani płotnem lniánym białym á
2: czyŝtym. A z vŝt iego pochodził miecz ná obye
3: ŝtronie oŝtry/ áby im porażał pogány: á iżby ie
4: rządził pod prętem żeláznym: á ten práŝował
5: práŝę winá gniewu ŝrogięgo Bogá wŝzechmo
6: gącego. A miał ná ŝzácie ŝwoiey v biodry ŝwo
7: iey nápiŝáne imię Krol nád krolmi á Pan nád
8: pány.
9: Słyŝzelichmy iuż rozliczne kŝtały Páná ŝwego/ iáko ŝie
10: on obchodzi s thym nędznym ŝwiáthem y z niewierniki á
11: ŝprzeciwniki ŝwemi/ á iáko ie chowa pod ŝrogoŝcią laŝki
12: ŝwoiey żeláżney áż do tego czáŝu gdy iuż oŝtáthecznieyŝym
13: ŝądem ŝwoim będzię raczył oddzielić Kozły od Owieczek
14: ŝwoich/ s ktoremi iuż wiecznie chce roŝkoŝzowác ŝobie w
15: oney niebieŝkiey owczarni ŝwoiey. Y kilka kroć Ian ŝwie=

- 16: ty pokufzał fie to nam oznaymić przez widzenie fwoie/ iá=
17: ko w iedennaftym y we czthernaftym kápitulum/ ále iż
18: Pan iefzcze był nie dokończył przez Duchá fwego fwięthe=
19: go okázác nam wiele fpraw fwoich/ á zwłázczá kthore
20: miał mieć s tym náfzym Bábilonem wielkim/ o ktoryme
21: chmy fie iuż głośno náfłucháli. Ale gdy fie iuż to dokona/
22: tu iuż pewny koniec przydzye wfpokoienia Páńfkiego.
23: Abowiem o ty doczefne vpadki náfze/ álbo przygody ná=
24: fze iefzcze bychmy fie wždy iáko tháko iednáli/ Ale tho iefth
25: ftrách nád ftráchy kto iuż ma ná on czás przydź ná wiecz=
26: ny vpadek fwoy/ á iż iuż nigdy odięth nie będzie mogł być
27: (*marg*) Mátt x. (–)od niego. Iáko fam Pan powiedác nam raczył: Iż nie lę=
28: kacie fie wy nigdy áni czáfu tego áni człowieká tego kto

ry tylko

strona: 161

ná Obiáwienie káp. xix.

Lift 161.

- 1: ry tylko ciało może zábić/ áleć to gorfza będzie gdy y ciało
2: y duřá ma być daná ná wieczne potępienie. A thoć iefth
3: ftrách nád ftráchy/ á thenby fie ftrách miał záváždy wier=
4: cieć przed oczymá náfzemi.
5: Słuchaymyfz iuż o thym co będzie Pan náfz ná on czás
6: czynić raczył/ gdy będzie chciał dokonywác oftáteczniey=
7: fzych fpraw fwoich. Oto fłyfzyfz iż Apoftoł powieda iż mu
8: fie tho wřzytko iáfnie vkazáło w otworzonym niebie. Tuć
9: iuż nie przez Anyolá/ áni przez żadny głos iáko fłyfzyfz tho
10: iemu oznáymiono było/ ále mu to iuż iawnie á iáfnie oka=
11: zano w otworzonym niebie/ áby nam the iftą á prawdzi=
12: wá rzecz y oznaymić y nápiřác vmiał.
13: Coż widzyał w tym otworzonym niebie? Oto fłyfzimy
14: iż widzyał kogoř dziwnego fiedzácego ná białym koniu/

15: kthory był zwan wierny á prawdziwy/ á íspráwiedliwie y (*marg*) Figurá ná niebie
człowieczeństwá Páńfkiego. (-)

16: ładzi y walczy/ á miał koron wiele ná głowie/ á imię ná=

17: pífáne ktorego nikt nie mógł wyczyść iedno on łam/ álbo

18: komu ie on łam oznaymił. Ktoż tho był miły brácie? Ale

19: łnadź bárzo fie łácnio thego domyflifz iedno po tych łło=

20: wiech iż go zwano wierny á prawdziwy/ á iż łá íspráwie=

21: dliwe łady iego. Podobnoć to nikth infzy nie był iedno on

22: náłz Pan ktorego wftáwicznio wyznawamy iż ma przyść

23: łędzić żywych y zmártych.

24: Coż to był zá biały koń pod nim? Onći to biały obłok o

25: ktorym Anyeli powiedáli onym Gálileyczykom przy w

26: niebo wftápieniu iego/ gdy go widzieli ná białym obłó= (*marg*) Dzieiow j. (-)

27: ku idącego do niebá łwego/ opowiedáiąc to mężom łwie

28: tym onym áby fie temu nic nie dziwowáli/ ábowiem ná

29: thákimże go pewnie obłoku záłię oglądacie gdy przydzye

30: łędzić íspráwiedliwego łádu łwego.

31: Coż to były zá korony ná głowie iego? Tu wykłádu má

Y

łó potrze=

strona: 161v

Rołpráwá Lxxj.

1: łó potrzebá/ bo łámo iego przezwiłko to nam wyłóżyć mo

2: że/ o kthorym thu Ian łwięty powieda/ iż miał nápiłáne

3: przezwiłko łwoie ná łzácie łwoiey: Krol nád krolmi á pan

4: nád Pány. Bo s łtrony Bołtwá imieniá iego nikt wypi=

5: łác nie mógł/ ále s łtrony człowieczeńłthwá włáłne imię

6: iego Krol nád krolmi á Pan nád pány. A thyc tho korony

7: były ná głowie ná iego/ kthore iuż vpáść mułiáły z głow

8: rozlicznych onych krolow y onych rozlicznych potentha=

9: tow zyemłkich.

- 10: Coż to było zá imię dziwne iego kthoremu nikt wyrozu=
11: (*marg*) Imię dziwne á niewyrozumiáne páńskie (-)mieć nie mogli/ gdyż go thu troygyem imieniem Apoštoł
12: przezwánego słyszal/ iedno wierny á prawdziwy/ drugie
13: Krol nád krolmi/ á trzecie iákies tháiemne. Ale pewnie o
14: tym táiemnym tak możemy rozumieć/ iż tho ono iest dzi=
15: wne ku wyrozumieniu káżdemu niewiernikowi/ gdi go zo
16: wiemy Bog y człowiek/ to ná nas chytre przezwiłko iego/
17: á nikt mu práwie zrozumieć nie może iedno on sam/ álbo
18: komu to on da z łáski á z miłofierdzya swego. Gdyż tho y
19: sam powiedác raczył: Iż trudno ktho ma práwie poznać
20: (*marg*) Ian xiiij. (-)Oycá iedno Syn/ á trudno też kto ma práwie poznać Sy
21: ná iedno Ociec/ á potym też ci ktorým obiecał odkryć tá=
22: (*marg*) Mátt. xiiij. (-)iemnice krolestwá swego świętego/ to iest wiernym swym
23: Coż to byłá zá szátá ná nim krwią skropyona? Połpoli=
24: (*marg*) Szátá krwią skropiona. (-)cie Hetmáni po bitwach álbo po iákich zwycięstwiech by
25: waią krwią skropieni/ á then Pan iuz ná ten czás dwu bi=
26: tew frogich wygrawal/ iedney táiemney á niewidomey/
27: nád czártem/ nád śmierciá/ nád grzechem: á tám był bár=
28: zo tę szátę skropił krwią swoiá przenaświętą. A drugiey
29: iáwney á widomey nád przeciwniki swoimi/ tak iáko thu
30: słyszymy y niżej wślyżymy/ ktorých też krwią skropił y zie
31: mię wśzytkę/ y tę szátę swoię.

Też mu tu

strona: 162

ná Obiáwienie káp. xix.

Lišt 162.

- 1: Też mu tu Apoštoł iezcze czwarte przezwiłko opowie=
2: da/ iż go zwano Słowo Boże. O tym Słowie sczby wie
3: le piśác było/ álechmy sie iuz o tym wiele náslucháli/ iáko
4: sie to Słowo y to przezwiłko od wiekow dziwnie á nie o=

- 5: gárnionym rozumowi kftałtem w onym wiecznym Bo=
6: ftwie záczyło/ y iáko fie tu w ofobie człowieká potym zyá=
7: wiło/ y iáko było y ieft y będzie ná wiek wiekom/ to fie iuż
8: tám ná infzych mieyfłcach komu tego potrzebá dowiedo=
9: wác może.
10: Powieda też Apoftoł: Iż miecz ná obie ftronie oftry wy(*marg*) *Miecz oftry z vřth Páńfkich.*
(-)
11: chodził z vřt iego. Tenci to miecz oftry on frogi dekret iego
12: gdy rzeczę ftráfzliwym głofem swoim: Odftápcie złořni=
13: cy á przekłęci odemnie precz iuż tám ná wieczne męki zgo
14: towáne wam y s kfiążęciem wářzym. O frogiż to miecz/ á
15: okrutnyřz to dekret/ á řnadźby lepiej ná káždy dzień tu pod
16: łóżyć pod miecz głowę swoię zá żywothá řwego/ niřli gdy
17: iá przydzye podłóżyć pod ten frogi miecz á pod then řtrá=
18: řzliwy dekret iuż wiecznie vczyniony nád řobą. A tym mie
19: czem swoim řlyřzyřz iż nie będzie karał iedno niewierniki
20: řwoie/ ktore pirwey tłukł á karał řeláznym přethem swoim.
21: Tu iuż dáley powieda: Iż powřtał zá nim huf (*marg*) *Huff wielki ná niebie, (-)*
22: wielki ná niebie tákże ná białych koniech/ tho ieft ná obło=
23: koch. Co tho ieft zá huf iuż dobrze wiemy/ bo huf rozlicz=
24: nych duchow Anyołów řwiętych onych pańřtw y mo=
25: carřtw niebieskich/ ták iáko o nich piřmá mamy. Ony też
26: rozliczne hufy wiernych Páńfkich y z dawná zmártych y
27: ná ten czás řywych przemienionych/ ktorym obiecał ifto= (*marg*) *Mátt. xix. (-)*
28: tnie iż máią z nim řiedzyeć ná ten czás przyřwaláiąc ná
29: dekretá řwięte iego/ á pořadzáiąc dwoienálcie poko=
30: lenie wřzytkich narodow řwiátá/ á dawáiąc wie
31: czną cześć á chwałę iemu zá řpráwiedli=
32: we řády iego.

strona: 162v

Rośpráwá Lxxij.

- 1: Obwoławfzy Apoštoł sąd frogi Páńlki/ do
- 2: kładá dáley co fie iuz tám z oładzone=
- 3: mi będzye dzyało.
- 4: Rośpráwá Lxxij.
- 5: Y Widziałem potym iednego Anyoła štoią
- 6: cego ná fłońcu/ y wołał głósem wielkim/
- 7: mówiąc do wśzytkich ptakow kthorzy latháli
- 8: przez poŕzodek niebá: Podźcie/ á zbierzcie fie
- 9: ná wieczerzã do Bogá wielkiego/ ábyfcie fie
- 10: náyedli mięśá krolow y mięśá hethmánow y
- 11: moczow zyemśkich/ y mięśá koni y siedzã=
- 12: cych ná nich/ y mięśá fług wolnych y niewol=
- 13: nikow/ máłych y wielkich. Y vyrzałem beśtiã
- 14: y krole ziemśkie/ á oni fie zgromádzili z zaftę=
- 15: py fwe mi ná walkę z onym co siedział ná bia=
- 16: łym koniu/ y z wfem iego. Y poimána ieft befti
- 17: a/ y z nią fkáżony prorok/ kthory czynił znáki
- 18: przed nią: ktoremi zwodził ludzi onyc kthorzy
- 19: bráli ná fię piãtno beftiey/ y ktorzy chwalili o=
- 20: braz iey. Zywi wrzuceni są ci dwa do ieziorá
- 21: ogniśtheho/ pałaiącego fiárkã. A drudzy byli
- 22: pobići mieczem siedzãcego ná koniu/ ktory po=
- 23: chodził z wft iego/ á wśzyfcy ptacy byli náfyce=
- 24: ni s ciálá ich.

strona: 163

ná Obiáwienie káp. xix.

Liśt 163.

- 1: Słyfzelichmy nie dawno/ iáko są błogofławieni ci kto=
- 2: rzy są wezwáni ná wieczerzã weśela Báránkowego/ y fty

- 3: Ízelichmy co íeft y íáka íeft oblubienicá íego/ y íákie máią
4: być vbiry tych wezwánych do tey wdzyęczney wieczerzey
5: íego. Tu lepak ślyźzmy o drugiey frogiey á śprofney wie=
6: czerzy/ gdzye oto Anyoł wśtápiwśzy ná śłońce zwoływa
7: ptakow powietrznych áby śie zlecieli ná wieczerzą Bogá
8: wielkiego/ á požárli ciáła pomordowane krolow kńiążąt
9: hetmánow y inych mocarzow świátá tego/ á potym teź y (*marg*) Walká s Pánem. (-)
10: inych ludzi póspolitych. Ktorychże to krolow próżę cie ál
11: bo mocarzow? Oto śluchay/ iż tych ktorzy zá żywothow
12: śwych walczyli s thym śiedzącym ná tym białym koniu/
13: ktorzy thu íáko ślyźzmy márníe íe poráził y wśzytki woýłká
14: ích. Teź záíę y onych ták máłych íáko y wielkich ktorzy ná
15: śię bráli piątno beśtiey/ á byli zwiedzyeni od niey y od fłká=
16: żonego proroká íey/ á ktorzy teź walczyli przy tych krolach
17: Coż to byłá zá walká s tym śiedzącym ná thym białym
18: koniu y s tym woýłkiem íego? Nie trzebá ná tho wykłádu
19: wielkiego/ bo tey walce y dziś wśtáwiczníe kto íedno chce (*marg*) Íáka walká s Pánem. (-)
20: może śie oczymá śwemi przypátrzyć/ íáko wywrothnemi
21: píłmy/ íáko wykrętnemi wymyśly wśtáwiczníe y cí krolo=
22: wie y cí zwiedzyeni od they beśtiey y od thego proroká íey
23: śzturmuią ná tego Páná y ná świętą prawdę íego y ná thy
24: woýłká íego ktorzy mocnie á obronnie bronią tey świętey
25: prawdy íego. A gdzye iuż śłow á wykrętow nie dośtánie/
26: oto iuż walczą mieczem ogniem y rozmáitemi grozámí á
27: pomśtámí/ zácieráiąc świętą prawdę íego.
28: Coż śie dáley śtáło? Oto ślyźzmy iż íe porśził then śie=
29: dzący ná koniu onym oftrym mieczem kthory pochodzi z
30: wśt świętych íego/ tho íeft prawdziwymi śłow y swoimi/(*marg*) íj. Teff. íj. (-)
31: ták íáko íe obiecał porśzić duchem wśt swoich/ á potym íe

strona: 163v

Rośpráwá Lxxij.

- 1: iefzcze frozey porázi ták iáko ślyźymy onymi śtráźnemi de
2: krety ſwoiemi/ ktorych day Pánie Boże áby żaden dobry
3: nigdy nie ślyźzał.
4: Kogoż poráził? Oto ślyźymy iż poimána ieſt napirwej
5: *(marg)* Poimaná beſtia. (-)beſtia y fáłźywy prorok iey z nią poſpołu y s tymi wſzyt=
6: kimi co noſili piątno iey/ y chwalili obraz iey. Coż tho ieſt
7: zá beſtia? y co ieſt ten fáłźywy prorok iey? y co ſą ci co no=
8: ſzą piątno iey y chwałą obraz iey? Iużechmy ſie o tym do=
9: ſyc náſłucháli/ y iákie iuż ná nie dawno dekretá wyſzły/ y
10: iáki miał być vpadek iey/ iedno iefzcze nie ſtáła ſie była e=
11: xekucia dekretow tych/ ále tu iuż ślyźymy iż ią iuż zdano z
12: grodu ná ratuź/ á iuż ſie ſtáło wypełnienie ſądu iey/ gdyż
13: ślyźymy iż ieſt ſtrąconá żywo do piekła y s thymi pomo=
14: cniki ſwemi/ ktore tu Apoſtoł zowie iezyorem pałaiącym
15: ogniem ſiárkowym.
16: Śłuchaymyź iż tu Apoſtoł powieda/ iż Anyoł ſthoiąc
17: *(marg)* Anyoł woła ná ſłońcu. (-)ná ſłońcu wołał wielkim głoſem. Tu iuż możemy rozu=
18: mieć iż iáſny á nie tháiemny będzie then ſrogi ſąd Páńſki/
19: gdyż Anyoł iáſnie ſtoiąc ná ſłońcu woła á opowieda ſro=
20: gość przyſzła iego.
21: Pátrzaymyź czemu tu napirwey krole kłiążetá hetmá=
22: *(marg)* Walką nie rowna z Bogiem. (-)ny á mocarze Anyoł wſpomina/ á potym y ine
tłuźcze má
23: ſe y wielkie. Abowiem zázwdy Pan ná ſprawce ſwoie á
24: ná mocarze ſwoie ktorym ſwiát poruczał więtfze á prze=
25: ſtrzeńſze oczy miewał niźli ná thy ktore im poruczał. O
26: *(marg)* Mądr. vj. (-)czym y Sálomon nápiſał: Iż mocarze zázwdy mocniey=
27: ſze męki máią ćirpieć niźli ci ktorzy im ſą poruczeni. A tu=
<http://rcin.org.pl>

- 28: by fie lękać nędznym mocarzom świáthá tego/ gdyż słyszają
29: frogi á iáfný dekret Páńfki nád łobą. A o což ten dekret ták
30: frogi odnoślą ná łobie? Oto słyszyliz iż o to/ iż walczą s tym
31: możnym Pánem swoim/ walczą á łprzećiwią fie świętey

prawdzye

strona: 164

ná Obiáwienie káp. xix.

Lišt 164.

- 1: prawdzye iego/ zápomniawšly tego iż to walká nie row=
2: na: á bez wšzey mocy/ ták iáko thu słyszymy/ łą od niego y
3: ząwždy będą márníe poráženi.
4: Słuchayže iż ząwždy frosłszy dekret ma być ná ty/ ktorzy
5: s tymi krolmi y s tymi mocarzmi łtoią w tey walce prze=(*marg*) Proštacy łáłkávšly łąd
máią. (-)
6: cíwko temu Pánu fwemu/ gdyż iedno o tych powieda/ iż
7: połpołu s tymi krolmi y s tymi mocarzmi/ y s tą bełtią/ y
8: s tym iey fáłšzywým prorokiem żywo łą wrzuceni do ye=
9: zyorá ogniftego. A o drugich grzełznikoch á prołthakoch
10: Apołtoł powieda/ iż tylko mieczem widzyał ie pobite one
11: go fiedzącego ná koniu/ ále nie powieda áby byli wrzuce=
12: ni do thego ognia fiárkowego. Bo ácz y cí mułzą odnieść
13: ná łobie łąd Páńfki/ ále iuž nie ták frogi iáko cí kthorzy fie
14: łprzećiwili prawdzye Páńfkiey/ gdyż słyszyliz iż będąc oży
15: wieni ná łądzie Páńfkim ták żywo y z dułżą y s ciáłem má
16: ią być wrzuceni do onego ieziorá thák frodze zápalonego/
17: gdyż wiemy iż Kore Sátán y Abiron co fie im też zá tákąž
18: winę sftáło/ iż żywo wftąpili w ziemię przed oczymá wšzy(*marg*) iiiij. Moiz. w xvj. (-)
19: tkich. A wšzákož y tym fie przedfię y drugim dołtánie. Bo
20: iefliže cí łądzeni będą kthorzy miłofierdzia nie czynili nád
21: bliźnimi fwemi/ iáko im thám Pan wymawiác obiecuie/
22: iż byłem głodnym á nie nákarmilifcie mię/ byłem náгим (*marg*) Mátt. xxv. (-)

- 23: á nie przydzialifcie mię/ což o wżem rozumiefz o tych/ kto
24: rzy nie tylko áby ie nákarmić álbo przydziać mieli/ ále y
25: tho ich włafne rádżiby byli z nich odárli/ á práwie iáko
26: krew z nędznych członkow ich prze łákomftwo fwoie.
27: Coż fie dáley sítáło? Oto słyfzymy iż Anyoł Páńfki wo=
28: ła ná pthaki powiethrne/ áby fie náfyćily z onego śćirwu
29: márnegó ták írodze fkazáných á zátráconých ludzi. Ty po
30: wietrzne ptaki Pan wfpomináć też raczy w oney Ewán=(*marg*) Mátt. xiiij. (-)
31: yeliey o nafieniu fwoim/ iż ptacy powietrzni wybieráli á

Y 4

pożeráli

strona: 164v

Roſprává Lxxiiij.

- 1: požyráli ie. A což to fá zá ptacy powietrzni? Nicći infzego
2: iedno oni fprzećiwncy náfzy/ co nam y ty ziárná prawdy
3: Páńfkiey y wybieráią y przez ínstrumentá fwoie zátłumiá
4: iá. A ćić to máią być náfyceni á vciefzeni paftwiąć fie nád
5: śćirwy tymi tám im iuż w moc ich fkazánemi y zdánymi/
6: y oładzonemi/ gdyż o nich tháki dekret słyfzymy iż im ma
7: (*marg*) Mátt. xxv. (-)być obwołan: Iż idźciefz iuż przekłęći ná wieczne pothę=
8: pienie wáfze y s kfiążęciem fwoim/ ktore wam poſpołu z
9: nim ieft od wiekow zgotowano. A tu iuż káždy rozumiey
10: co to ieft á iáki ftrách nie tylko áby być przy thym álbo być
11: w tym cechu/ ále y słyfząc o tym muſi fie lękáć káзде ferce.
12: Opifawfzy Apoftoł fprávę y frogóć fądu
13: Páńfkiego wfpomina ony czáfy gdy czárt był
14: zwiázan/ iż przedfię byli ći ludzie kto=
15: rzy go náfládownáli.
16: A to iuż ieft Roſprává Lxxiiij.
17: Y Widziałem Anyołá sftępuiącego z niebá/
18: (*marg*) Káp. xx. (-)máiącego klucz od przepáści/ y láncuch

- 19: wielki w ręku swoich. Y pochwycił smoká wiel
20: kiego który iest on wąż stary/ kthorego zową
21: dyabeł á szatan: y zwiázawłzy go ná tyfiąc lat/
22: y wrzucił go do przepásći/ y zámknął go/ y zá=
23: pieczęthował nád nim/ áby nie zwodził naro=
24: dow więcey/ ázby sie tyfiąc lat wypełniło. A
25: potym musí być rozwiázan ná máły čás.

Tuby

strona: 165

ná Obiáwienie káp. xx.

Lišt 165.

- 1: Tuby kto mogł rzec: Czemuż tu Ian święty pirwey opi(marg) Ian w xij. (-)
2: sał sądy Pánłkie/ toż dopirko powieda/ co sie iefzcze dáleko
3: przed tym sądem dziać miało? Rozumiey káždy temu/ że
4: zówždy złemu więcey strách odeymie niżli profsta namo=
5: wá. A ták opifawłzy Apoštoł strách sądow Pánłkich/ do=
6: piro wiernym kładzye przed oczy/ iáko sie Pan zówždy stá
7: rał o nie: y iáko czárthá miał ná pilney pieczy áby im nie
8: przekazał/ á przedię tho złym á vpornym máło álbo nic
9: nie pomagáło.
10: Coż tu wždy mamy rozumieć o tym zwiázaniu czarthá
11: tego/ y o tym tyfiącu lat co tu o nich słyżymy. Abowiem
12: iużechmy o tym słyżeli z všt Pánłkich iż kfiązę sviáthá te=
13: go iefzcze ná on čás zá świętego thu przebywánia iego iuż
14: było zwiázano/ á powiedác Pan raczył/ iż w nim y w iego
15: wiernych nie miało mieć mocy żadney/ iákoż w tym tru=
16: dno kto wępić ma. Boć dla tego tu był sftąpił/ ták iáko
17: Ian święthy o nim nápiśał/ áby był skáził á zniśczył sprá
18: wy czártá sprofnego/ którymi zwodził á mordował nędz (marg) j. Ian iij. (-)
19: ny narod ludzki zá spráwiedliwym dekretem Pánłkim.
20: A iż tu słyżymy iż ten czárt sprofny był zwiázan przez thy

21: liąc lat. Thych lat nie możemy inżych rozumieć/ iedno od (*marg*) Czárt związán przez tyfiąc lat. (-)

22: w niebo wftąpienia Páńfkiego/ gdy iuż ony więźnie frogie

23: s łobą wiodł przed obliczność Bogá Oycá łwego niebye=

24: łkiego/ to iest łmierz grzech y tego to o którym tu słyzymy

25: morderzá narodu ludzkiego/ á tám sie iuż przez Apołtoły

26: łwięte poczęłá szyrzyć prawdá Ewányeliey łwiętey/ á on

27: klucz mocny brał moc który wiernym odmykał zamki nie

28: biełkie/ á niewiernym odmykał tak iáko słyzymy do prze=

29: páści piekielnych. Abowiem gdy zliczymy czály od w nie=

30: bo wftąpienia Páńfkiego áż do roku 1034. gdy sie iuż by=

31: ło odmieniło włzytko poftánowienie Páńfkie ná łtolicach

Y 5

Rzymfkich

strona: 165v

Rołprawá Lxxiiij.

1: Rzymfkich/ tedy práwie w ten czás naydziemy podobno

2: onego Benediktá dziewiętego czárnokliężniká wielkiego

3: który oddawłzy sie czártowi y z vrzędem y ze włzyłtkyemi

4: łprawámi łwoiemi dołzedł był Papięstwá Rzymfkiego/

5: á tám iuż potym co dáley to więcey będąc iuż rozwiázány

6: czárt broił wiele wedle myłli łwey ná ziemi/ á zwłáłzczá z

7: mieyłcá tám tego. Ktho chce niechay łobie czcie żywothy

8: thych oycow łwiętych/ iáko sie dawili/ iáko sie truli/ iáko

9: sie topili/ iáko nákoniec y niewáłty ná tych łtolcoch bywá

10: ły/ to sie iuż tám temu káždy łnádnie przypátrzyć może.

11: (*marg*) Czárt komu związán. (-) Tuby kto rzekł: Tu iuż słyzymy iż był ten czárt związán

12: á odięta mu byłá moc áż do tyfiácá lat/ á wždy oto słycha

13: my iż w tych czáłiech wiele sie miełzáło około prawdi páń

14: łkiey/ wiele herethikow náłtawáło/ y wiele przełłádowá=

15: nia cíрпиeli wierni Páńfcy. A tu nie mniemay ábyć then

16: Íprzećiwnik był związán niewiernym/ iedno był związán
17: wiernym. A iż Kofcioł Páńfki ftał po ten čás w oney łzczi
18: rey/ wierney/ á prawdziwey náuce Páńskiey/ chocia y fie
19: nań niewiernicy tárǵáli. Aż potym wśzytek miánowány
20: čás/ ták iáko nam o tym Páweł fwięty dekret Páńfki opo
21: (*marg*) ij. Kor. iiij. (-)wiedác raczy tymi słowy: Iż iesli iest komu zákrytha E=
22: wányelia Páńfka/ tedy iedno tym iest zákryta ktorzy we=
23: dle tego fwiátá idą ná zátroczenie/ ktorym Pan Bog záfle
24: pił mył niewierności ich/ áby im nigdy nie fwiećilá fwiá
25: tłość prawdy. Potym gdy iuż była przez moc á przez ony
26: rozliczne dekretá/ ták iáko o nich słychamy/ złamána pra
27: wdá Páńfka/ tu iuż był znák rozwiązánia tego zwodniká
28: Íprośnego. Abowiem to iuż o tym pewnie wiemy/ iż tho
29: iest kfiążę tego fwiátá/ á Pan mu tego dopuźcza nád thy=
30: mi ktorzy wiary nie dzierzą iemu/ á k woli fwiátu práwie
31: gwałtem á vporem gwałcá á káżá iá iemu/ áby sobie nád

nimi ku

strona: 166

ná Obiáwienie káp. xx.

Liśt 166.

1: nimi kugłował wedle woley á podobánia fwego.
2: Klucz á łáncuch związánia márnego kfiążęciá tego nic (*marg*) Klucz á łáncuch. (-)
3: inśzego nie możemy rozumieć/ iedno on klucz związánia y
4: rozwiązánia dány zwolennikom Páńfkim/ to iest ony de=
5: kretá Páńskie iáko grom z niebá trzáfkájące: Iż kto wwie= (*marg*) Már. xvj. (-)
6: rzy będzie zbáwion/ á kto nie wwierzy iuż iest ofádzon.
7: A też tu Apoštoł powieda iż tylko iest związán áby nie łzko
8: dził ludziom/ to iest wierzącym/ nie iżćiby on przedię nád
9: niewierniki nie miał ftróić figłow swoich. A łáncuch iego
10: też iest on łrogi drugi dekret nieomyłny iego: Iż kfiążę te=(*marg*) Ian w xij. (-)
11: go fwiátá związáno iest/ á we mnie iuż nic nie ma/ to iest

- 12: y w wiernych moich/ gdyż oni są członkowie a lathorośle
- 13: od tej winnej macicy świętej jego/ tak jako je sam tymi (*marg*) Ian w xv. (-)
- 14: przezwilki głośno nazywać raczy.
- 15: Abowiem gdy sobie wspomnimy jako ten nieflachetny
- 16: zwodnik zwodził świat przed przyściem Pańskim. Pytay
- 17: my się jedno co za sprawy na on czas były na świecie/ jakie (*marg*) Jako był czart mocny przed przyściem Pańskim. (-)
- 18: tam były bałwanstwa/ jako chwalili drwa/ kamienie/ o=
- 19: gnie/ gąye/ wody/ zwierzęta/ że na koniec nie tylko krew by=
- 20: dleć ałe krew własnych dzieci swoich ofiarowali onym
- 21: bałwanom swoim/ jakie były czarnokieństwami/ czary/ wro
- 22: tki rozliczne/ tak iż ten ich zwodnik nieflachetny mawiał
- 23: z nimi/ dawał im odpowiedzi z onych bałwanów ich.
- 24: Aż gdy się zjawił on mocniejszy czo wbieżał ty fałszywe
- 25: brany jego/ y odiał zbroję jego/ tak jako sam o tym po=
- 26: wiedać raczył. A gdy już świat począł obaczyć świętą pra (*marg*) Luk. w xj. (-)
- 27: wdę jego/ o już był krotek barzo ten buiak a ten zuchwalec
- 28: że musiał stać gdzieś z daleka jako związany dziwując się
- 29: co to nań przyшло nowego/ jako tego poświadza samże
- 30: then mocarz o kthorym tu słyszemy/ mówiąc do Pawła
- 31: świętego tymi słowy/ gdy miał sprawę przed onym Agri

pą: Iżem

strona: 166v

Rośprawa Lxxiij.

- 1: pą: Iżem ia dla tego vkazał się tobie Pawle/ aby cię v=
- 2: (*marg*) Dzieiow w xvj. (-) czynił sługą y świadkiem tych wżytkich rzeczy kthore wi=
- 3: dzisz y słyszysz. Abowiem ia ciebie zawżdy wyrwę z ludzi y
- 4: z narodow do kthorych cię posyłam abyś im otwarzał o=
- 5: czy/ aby się obrócili s ciemności do światłości/ a iżby byli
- 6: wyrwani z mocy szatanijskiej przez odpuszczenie grzechow

7: swoich. A tu iuż możesz rozumieć iáką moc miał ten nie=

8: fláchetnik przed zyáwieniem Páná tego. A tu też iuż mo=

9: żesz rozumieć iáko był potym zemdlał/ y iáko był zwiázan/

10: y iáko mu iuż było ocięto skrzydlá iego iż musiáá vpáść tá

11: márna moc iego.

12: Tuby záfię kto rzekł: Iż iefzcze były práwie nie doszły ty=

13: fiąc lath po w niebo wstápieniu Pánńkim kiedy sie iuż po=

14: częło miefzać około prawdy Pánńkiey? Albo/ czemu Pan

15: dopuścił? Toć iest prawdá iż sie poczęło miefzać/ ále z dá=

16: leká y s postráchem á nie iáwnie. Bo o tym iefzcze Páweł

17: święthy prorokował: Iż Antykrift gdy sie zyáwi poćichu

18: pocźnie tháiemnice swe spráwować. Ale gdy iuż práwie

19: čás wychodził tyfiącá lat tu iuż dopirko czythay káždy á

20: przypátruy sie co sie dzyáło/ á iáko iuż był ná ten čás czárt

21: roftoczył proporce swoie. Bo wśzytko co w on čás broił

22: przed przyfciem Pánńkim tho z nowu ponowił/ iuż záfię

23: drwá/ kámienie/ y ine martwe rzeczy wyftháwił/ ognie/

24: wody/ y ine chwałthy poświęcił/ y wśzytki ony czáry y gu=

25: flá postáremu odnowił.

26: (*marg*) Czemu czárth rpzwiázan. ij. Telf. ij. (-)A iż mu tego Pan dopuścił/ álbo iż go rozwiązał/ wśzák

27: sam o tym Apoštołom swym powiedác raczył/ wśzák tho

28: y Apoštołowie y Páweł pothym ná wielu mieyfcach ob=

29: wołał/ iáko sie miał zyáwić złośnik ná mieyfcu Bożym sie

30: dzący/ iácy mieli być pomagácze iego/ y po czymechmy ie

31: poznawác mieli/ iáko miáá powstác náuká czártowfka/

y iáko miá

strona: 167

ná Obiáwienie káp. xx.

Lift 167.

1: y iáko miáá oziębnać prawdá/ y iáko miáá zniżczec sprá

- 2: wiedliwość/ y iáki fie gwałt á mordersthwo miáło dzyać
- 3: nád wiernemi Páńfkiami. A nákoniec thym Pan zawią=
- 4: zác raczył: Iż by thy dni złościwe nie były vkroczone dla (*marg*) Mát. xxiiiij (–)
- 5: wiernych/ nie zoftáloby fnadz żywe żadne ciáło.
- 6: A iż tego Pan czarhowi y tym inſtrumentom iego dopu=
- 7: łzczać raczy/ toć iego ząwždy był y ieft obyczay ſwięthy/ iż
- 8: on ſwiáth ząwždy chce mieć iáko ná probie/ áby było znác
- 9: wierne miedzy niewiernemi/ ftále miedzy nieftálemi. Bo
- 10: by też to nie było/ nie miałby fie s kim roſprávować czáfu
- 11: łądu ſwego. Ale fie ciesz wierny gdyż tu ſłyſzyłz iż temu nie
- 12: długi czás ma być/ á iż Pan ná cię woła y ná wſzytki fwo=
- 13: ie/ iżci was nie zoftáwię firotkámi/ iżci ia was nie opufz(*marg*) Ian xiiiij. (–)
- 14: czę/ iż będę z wámi áż do ſkończenia ſwiátá/ A gdy kthory
- 15: do mnie ząwołałz czáfu wćifnienia ſwego iż ia káždego wy
- 16: ſłucham. A nie tylko ábych wyſłuchác álbo obronić miał
- 17: ále y wvielbię że będzie káždy iáko iny dziw miedzy złości=
- 18: wemi. A ty fie niewierniku lę kay/ iż ſłyſzyłz że ieft rozwią=
- 19: zań pan twoy. A ná což ieft rozwiązán? Otho ſłyſzyłz iż ná
- 20: vpadek twoy/ áby cie ząfię znowu zwodził iáko zwodził
- 21: przodki twoie/ áby cie odwiodłzy od ſzczyrey prawdy Páń
- 22: ſkiey ktora cie zbáwić miála/ miał cie iuz zá wiecznego
- 23: dzyedzicá ſwego.
- 24: Potym Apoſtoł powieda/ iáko po związá=
- 25: niu czártá w tych tyfiácu lat/ vyrzał ludzi ie=
- 26: dny iákoby ożyte/ á drugie ná niebie/ y iáko by
- 27: li po ten czás wſpokoieni.
- 28: A to Roſprává Lxxiiiij.

Y vyrza=

- 1: Y Vyrzałem pothym łtholice/ y liedzące ná
2: nich/ á fąd iefth im dan/ y dufze pościná=
3: nych dla świádectwá Iezufowego/ y dla sło=
4: wá Bożego: á ci co nie chwalili beſtiey/ áni o=
5: brázu iey/ áni bráli piątná iey ná czele álbo ná
6: rękú fwoich/ žili y krolowáli s Kriſtufem przez
7: thyfiąc lat: ále drudzy vmárli nie ożyli/ áž fie
8: wypełnią tyfiąc lat. A to było ono z martwy
9: wftanie pirwſze. A błogofławiony y święthy
10: iefť/ kto ma część w zmartwywſthaniu pirw=
11: ſzym. W tákich iuž druga ſmierć nie ma mocy
12: żadney/ ále będą z nich kápłani Boży y Kriſtu
13: ſowi/ y będą z nim krolowác przez tyfiąc lat.
14: (*marg*) Znowu ożywieni. (-)A tu vmiey kázdy rozeznác kto to będzie czedł/ iż tu Apo
15: ſtoł ná troie dzieli widzenie ſwoie. Powieda napirwey/ iż
16: widział w niebie ſtolice/ á potym liedzące ná nich. Potim
17: powieda iż widział dufze poścináných dla świádecthwá
18: Iezufowego/ y dla ſłowá Bożego. Potym záfię powieda
19: iż teſz y ty widział oſobno ktorzy nie chwalili beſtiey/ áni o=
20: brázu iey/ áni noſili piątná iey ná czelech áni ná rękach ſwo
21: ich/ á ci żyli y krolowáli s Kriſtufem przez tyfiąc lat. Do=
22: kłáda teſz tego/ iż inſzych vmárłych nie widział áby byli o=
23: żyli. A thu iuž rozumiey/ iż beſtia y obraz iey/ y on Prorok
24: iey o kthorym iužechmy częſto ſłycháli/ mieli powſtác w
25: tych tyfiáciu lat/ á kthorzy nie przyſtáli do nich/ á byli oży=
26: wieni przez wodę á przez Duchá świętego/ o tych tu otho

ſłyſzyſz iż

strona: 168

ná Obiáwienie káp. xx.

Liſt 168.

- 1: ſłyſzyſz iż Apoſtoł powieda/ krolowáli przy Pánu przez

- 2: onę tyliąc lat/ przez kthore był czárt związan/ w rołkołzy á
- 3: w pokoiu: bo iuz byli iáko znowu národzeni/ ták iáko łam
- 4: Pan o nich powiedác raczy. A o drugich powieda ktorzy
- 5: tego ták nie vczynili álbo dáli łie zwieśc bełtiam onym/ iz
- 6: nie widział áby byli ożyli/ iedno ták chodzili iáko obumár
- 7: li. Gdyż piłmo o káżdym niewiernym powieda/ iz káždy (*marg*) Ezec. xviiij. (–)
- 8: obumárł w grzechu łwoim. Abowiem łłyłzyłz iz tu dokłá
- 9: da tego Apołtoł/ iz kto ták będzie odżywion/ tho iełt przez
- 10: krzełt á przez Duchá łwiętego/ á nie da łie zwieśc błędom
- 11: żadnym łwiátá tego/ iedno iz mocno łtać będzie w łlubye
- 12: łwoim przy Pánu łwoim/ iz tho iego iełt z martwy włtá=
- 13: nie piłwłze/ thák iáko y Páweł łwięty tego dokłáda piłżąc (*marg*) Ephe. ij. (–)
- 14: do nas: Iz byliłcie iáko vmárli/ álełcie iuz teraz z nowu o=
- 15: żywieni. Bo iuz káżdego thákiego ożywionego piłmo zo=
- 16: wie iz łie piłwłze z nowu národził. A o tych tu łłyłzyłz iz tá=
- 17: cy łá łwięci á błogolłáwieni kthorzy będa mieć z marty
- 18: włtáne piłwłze/ iuz oná druga wieczna łmierć á on łrogi
- 19: dekreth czáfu Páńłkiego nie będzie miał ná nie mocy ża=
- 20: dneý/ ále będa iáko kápłani Boży przed oblicžnołciá iego.
- 21: łłuchayże iz naprzod połóżył łiedzące ná łtolicach łwo
- 22: ich á iz im dano łąd. Thu łie nam iłci á twirdzi pociechá
- 23: náłżá/ iz pewno wiemy iz duchowie błogolłáwieni nie
- 24: łpiá/ ták iáko o nich niektorzy dzierzeli/ ále oto łłyłzyłz iz ro(*marg*) Dułze łiedzące ná łtolicach. (–)
- 25: łkołzy vżywáiá przy Pánu łwoim. Ale też nie mniemay á=
- 26: być też ták iedno włzytko łiedzieć mieli ná iákich łtołkoch/
- 27: iáko tu o nich Apołtoł powieda/ ále przez thy łtolice ma=
- 28: my rozumieć rozliczne rołkołzy ich/ á ony rozliczne przyby=
- 29: tki ich/ o ktorzych nam łam Pan powiedác raczył/ iz wiele (*marg*) Ian xiiiij. (–)
- 30: ich iełt w domu Oycá iego. A przez to łiedzenie ich mamy

31: rozumieć/ iż iuż thám sam w pokoiu/ á żadnemi pracámi

áni tru=

strona: 168v

Roŕprawá Lxxiiij.

1: áni trudnoŕciámi nie łá oczázeni. Dálej theż o nich ŕłyŕzy=

2: my/ iż im dań ieŕt łáđ. Nie mniemayże też ábyć kogo tám

3: w ten czás łáđzić mieli/ boć ieŕzczę był do tego czás nie przy

4: łzedł/ Ale iż Apoŕtoł powieđa iż dano im łáđ/ tákże rozu=

5: miey/ iż ie tym dárowano y to im dano/ iż iuż tego pewni/

6: iż ná nie żadny łáđ nie poydzie/ iedno iż iuż czekáią w roŕko

7: łzy powłtánia ŕwego y s ciáły ŕwemi/ á onego iuż wieczne

8: go krołowánia ŕwego przy Pánu ŕwoim/ gdiż o wiernym

9: (*marg*) Ian w v. (-)piŕmo powieđa iż nie vmiera áni łáđzon będzie/ iedno ták

10: proŕto przełtápi z żywotá doczełnego do żywotá wieczne⁸⁰

11: Włpomina też tu Apoŕtoł iż też widział dułze poŕciná=

12: (*marg*) Dułze poŕcináných. (-)nych dla ŕwiádectwá Páńłkiego/ á dla łłowá Bożego.

13: Nie mniemayże áby iedno poŕcinani mieli być zbáwieni.

14: Acżkolwiek męczennicy Páńłcy wiele naprzod máią/ ále

15: thu ták wiele o tych małz rozumieć/ kthorzy thu będąc w

16: tych omyłnych rołkołzach ŕwiátá tego vmartwiáią á prá

17: wie iáko poŕcináią ciálá ŕwoie/ czyniąc im gwałt od káż=

18: dego ŕwowełńŕtwá ich. Gdyż Pan tákże o tym w Ewán

19: (*marg*) Mát. xviiij. (-)yeliey ŕwoiey powieđác raczy: Iż iełliby cie oko twoie po=

20: gorłzáło wyrwi ie/ á rękę áłbo nogę twoię vtni łobie. Też=

21: íi tám Pan nie potrzebuie ábyś ty łobie oko wylupił áłbo

22: nogę vciął/ ále vczyń mu tháki gwałt iż będzie iáko wyr=

23: wáne/ áby thám nie pátrzyło áłbo też nogá nie chodziá

24: łtáđby miáło przyŕć pogorłzenie twoie. Bo ŕłyŕzyłz iż thu

25: Apoŕtoł nie tylko o tych łieđzących ná mayełtacie powie=

26: da/ áłbo o tych poŕcináných/ ále y o tych kthorzykolwiek

- 27: Itátecznie będą ftać przy Pánu swoim/ á będą odżywieni
28: w nim przez krzelth á przez wiárę swoię/ iż máią być iáko
29: kápłani Boży przed oblicznością iego/ á fąd á śmierć dru=
30: ga/ tho iest potępienie wieczne/ iuż nigdy mocy nád nimi
31: mieć nie może.

Słuchay=

strona: [169]

ná Obiáwienie káp. xx.

Lift. 179.

Słuchayże dlaczego mamy czynić gwałt thym ciálom

- 1: swoim/ álbo gdyby też do tego przyfzło nie lithowác ich y
2: pod miecz y pod kázde przeládowanie fwiátá tego. Oto
3: słyzysz iż to mamy czynić dla słowa Bożego á dla fwiá=
4: dectwá Iezufowego. Coż to iest zá słowo Boże? Nicci in
5: fzego nie iest iedno ono Słowo iego ktore iest od wiekow (*marg*) Co iest słowo Boże. (-)
6: zácžete w fwiętym Boftwie iego/ to iest Pan á Zbáwiciel
7: nász. Cozechmy dáley powinni? Oto słuchay/ iż fwiádec=
8: two iego/ to iest Ewányelia fwięta iego/ náuka/ wola/ y
9: fwięte poftánowienie iego ma być w nas ták mocne żeby=
10: chmy przy tym winni y ciál swoich nie litowác/ y ták ie v=
11: martwić áby fie nic ni w czym nie vnošily od tego fwięte=
12: go fwiádectwá iego y poftánowienia iego.
13: Słuchayże iż tu dáley Apoštoł wfpomina iżem drugich
14: nie widział áby ożyli. Abowiem kto thák nie będzie odży=
15: wion iákochmy słyzeli/ iuż go włafnie może kázdy vmár=
16: łym rozumieć ielzche zá żywotá fwego. A wízakeš słyział y
17: dekret Páńłki ná to vczyniony/ gdy go niektorzy zwolenni
18: cy pytáli áby fzli pogrzebli przyaciela fwego/ powiedzyeć
19: im raczył: Daycie pokoy/ niechay iuż tám vmárli pogrze
20: báią vmárle swoie/ á to ielzche wżifcy ná ten czás žiwi byli
21: A toć iest odżywienie náfze/ á toć iest oczekawanie náfze

- 22: tych przyślzłych rádości náfznych á tych ftolic náfznych. A nád
- 23: tákiemić to ieft ták frodze then czart związan/ thák iáko o
- 24: thym fłyfzymy/ iż nád nimi żadney mocy áni żadney włá=(*marg*) Mátt. viij. (-)
- 25: dzey mieć nie może/ gdyż fłyfzysz iż tácy fą vftáwicźnie iá
- 26: ko kápłani wdzięczni Páńfcy przed máyestatem fwiętym
- 27: iego. Nie chłubże fie też tym kfięże Dominiku álbo kfięże
- 28: Benedikcie ábyś iedno ty fam był kápłanem Páńfkim iżci
- 29: plefz przegolono/ oto fłyfzysz á częfto fłyfzysz iż káždy wier=
- 30: ny Páński ieft krolem y kápłanem záfwdy przed
- 31: Máyestatem fwiętym iego.

Z

strona: [169]v

Rośpráwá Lxxv.

- 1: Potym iuz Apoštoł tego dokláda fo fie miá
- 2: ło dzyać po rozwiązaniu fátáná przed przy=
- 3: fciem Páńfkim. A to iuz będzie
- 4: Rośpráwá Lxxv.
- 5: A Gdy fie wypełnią tyfiąc lath/ będzie záfię
- 6: rozwiązan fátáhan z więzienia fwego/ á
- 7: wynidzie áby zwodził narody/ ktore fą ná czte
- 8: rzech węglech ziemie Gog y Magog/ á iżby ye
- 9: zwiodł ná walkę/ ktorych liczbá ieft iáko pya=
- 10: fek morfki. A wyftąpili thedy fą ná fzyrokość
- 11: ziemie/ áby ořtąpili woyská fwiętych y miáfto
- 12: ono vmiłowáne. A sfthąpił ogień z niebá/ od
- 13: Bogá/ y požárł ieft ie. A czárt kthory ie zwo=
- 14: dził/ wrzucon ieft do ieziorá goráiącego fiár=
- 15: ką/ gdzie też beřtia y on iey fáłfzywy prorok bę
- 16: da męczeni wednie y w nocy ná wiek wiekom.
- 17: Tu iuz fłyfzimy co Apoštoł powieda/ iż po tyfiácu lat/

18: ták iáko chmy iuż słyfzeli/ y ták rozumieć mamy/ od w nie=

19: bo wftąpienia Páńkiego/ iż ma być rozwiązán száthan/ y

20: ma wyniść z oney iáłkiniey swoiey/ áby zwodził ludzi po

21: wżytkich kąciech swiátá tego/ á iżby ie zwodził ná walki

22: á ná burdy przeciwko zebraniu swiętych Páńkich/ y prze=

23: ciwko miáłtu wmiłowánemu od niego. A ktemu wfpomi

24: (*marg*) Ezechi. w xxxviii. y xxxix. (-)na Gog y Magog. Tego też Gogá y Magogá wfpomi=

25: na y Ezechiel Prorok w prorocctwie swoim/ iż sie miał roz

śypać w

strona: 170

ná Obiáwienie káp. xx.

Liśt 170.

1: śypać w wielkim okrucieństwie ná ziemi ná prześladowá

2: nie wiernych Páńkich/ ále miał być zniśczón y poráżón

3: od Páná. Mogog to iuż wiemy iż to był slyn Iáphetow/

4: ktory sie był vdał ku pułnocy z ludźmi y z mieszkanim swo

5: im/ tám gdzie sie byli potym okrutni á zli ludzie rozrodzi=

6: li. Iesliże sie iuż spełniło prorocctwo Ezechielowo álbo sie

7: ieszcze spełnić ma/ to iesť w Páńskiey táiemnicy záchowa=

8: no. Ale tu ná thym mieyfcu przez thy dwie słowie Gog á

9: Magog nie mamy nic inżzego rozumieć/ iedno iż czart gdi

10: iuż miał być wolnieyşy/ iż miał wzburzyć po wżyřtkimu

11: swiátu ludzi złořciwe okrutne á vporne/ ktorzy zápomnia

12: wřzy prawdy cnoty y káżdey řprawiedliwořci/ mieli po=

13: wřtác ná krzywdę y ná vćifnienie onego miáłtá wdzięczne

14: go iego á od niego wmiłowánego/ to iesť Kořciołá iego s.

15: Abowiem ácz przed tym Ieruzalem miáłto zwano mi

16: řym miáłtem Páńkim/ y to była prawdá poki iedno řta=(*marg*) Miáłto mile Páńkie kořcioł iego. (-)

17: řo wiernie przy Pánu swoim w řthátheczořci swoiey/ ále

- 18: gdy iuż było odstępowało od niego/ iuż nie było miłym miá=
19: łtem iego/ ále owłzem przemierzłym/ ták iż potym wypel
20: nił nád nim obietnice swoie/ gdyż niechciało wdzięczne
21: przyjmować świętego vpominánia iego/ iż ie dał ná łup
22: á ná rozdrapanie pogánom á ludziom złościwym/ ták iá=
23: ko y dziś ielzcie o tym pewnie wiemy. A thák thu ná thym
24: mieyfcu thego miáltá Pánu miłego nie możemy nic inſze=
25: go rozumieć iedno Kołcioł iego miły á wdzięczny/ á one
26: wierną á wdzięczną oblubienicę iego/ to ielt zebranie wier
27: nych á świętych iego.
28: Słuchayże iż ten Gog y Magog/ to ielt ci rozlicznie lu=
29: dzie złościwi frodzy á niepobożni/ ná vdęczenie thych to
30: wiernych Páńskich mieli powtác po wżemu ſwiátu. (*marg*) Gog. (-)
31: Azafz to nie prawdá iż Máchomet álbo ſektá iego ácz po

Z 2

kęfu po=

strona: 170v

Roſprává Lxxv.

- 1: kęfu poczęła powtáwać ielzcie przed tym czáfem/ ále prá
2: wie iuż od tego czáfu roſtoczyła á práwie rozłzyrzyła okru
3: cieńłtwo swoie/ ták iáko to iuż y oczyma ſwemi widzimy/
4: iáko ielt od tego złościwego Gogá vćifnion Kołcioł Páń
5: ſki/ á w wielu kráinach nie tylko vćifnion ále práwie záni
6: łzczon á wniwecz obrocon.
7: Azafz też od tego czáfu iuż nie widzimy iáko práwie po=
8: włthał drugi Mágog á ſnadź ielzcie froźłzy w Rzymłkim
9: (*marg*) Magog. (-)páńſtwye/ o którym też z dawná proroctwá mamy. Bo
10: ácz przed tym potrołze ſie táil iáko wąż pod trawą/ ále od
11: tego czáfu práwie ſie odkrył/ á práwie od tego czáfu wy=
12: iáwiła ſie moc y frogość iego ná vćifnienie Kołciołá Páń
13: ſkiego y świętey prawdy iego. A thu iuż práwie y w then

- 14: cżás wyleciałá oná fropa fzaráncza iego/ ták iákochmy iuż
15: o niey fłyfzeli/ onych rozmáitych á dziwnych mnichow á
16: popow z dziwnemi cechámi/ z dziwnemi vbiory/ piátny/
17: y poftáwámi/ ták iż im licżby nie máłz/ ktorzy fнадź wię=
18: ce y niżli Gog á niżli Magog obftápiłi á wcińnęli thy woy=
19: fka Páńskie/ á to miłe miáłto iego/ rozmáithemi zwody á
20: wymyły fwoimi. Azáfz od tego cżáfu nie náłtáły dziwne
21: á rozmáite modły/ rozmáite báłwáńftwo/ rozmáici po=
22: fprzednicy á przyczyńce/ dziwne á rozlicżne nádzieie/ ták iż
23: iuż moc á władza Kriřtułá Páná nářzego y wřzytki fwięte
24: vrzęd y á powinności iego ták były zelżone y zniřczone/ iż
25: ledwechmy iuż o nim iáko w przypowieřciach fłyháli.
26: Azáfz nie od tego cżáfu zgwałcon ieřt Teřtáment fwięthy
27: Páńki/ á práwie náłtał Bog on Mádzim o ktorým nam
28: Prorocy powiedáli/ kthory miał chodzić w złocie á w řre=
29: (*marg*) Aániel xj. (-)brze/ ták iáko go iefzcze y dziś około rynku z dudámi wida
30: my. Azáfz nie iáwnie od tego cżáfu powřtháłá oná náuká
31: řzátáńka po tym práwie rozwiązaniu iego/ o ktorey nam

Páweł fwię=

strona: 171

ná Obiáwienie káp. xx.

Liřt 171.

- 1: Páweł fwięty z dawná powiedał/ s ktorey miáło być zá=(*marg*) j. Tim. iiij. (-)
2: powiedano małżeńřtwo fwięte y iedłá kthore nam Pan
3: nářz dáć raczył ábychmy zá to dawáli czeřć á chwałę iemu.
4: A řtąd co vřořło iuż káždy baczyć może/ iákie łotrořtwá/
5: iákie iáwne á niewřtydliwe cudzołoftwá/ á řtąd y morder
6: řtwá y ine řprořtne rořpuřtności/ ták iż możemy beřpiecznie
7: rzec/ iż cżárt rozwiązán ieřt á práwie iáko paw rořthoczzył
8: po wřzemu řwiátu řprořne ty řkrzydłá řwoie. A iáko Piotr (*marg*) j. Piotr v. (-)
9: fwięty o nim piřze/ że ryczy á kraży iáko lew kogo by pořrzec

- 10: mogł/ bo sie iego miele máiąc ták wiele pomagączow ná
11: ziemi ktore łobie spráwił wedle woley swoiey.
12: Słuchayże á słuchay co sie dáley stáło s tymi okrutni=
13: ki ná ziemi/ y s tym kfiążęciem rozwiązánym ich. Oto sły (*marg*) Ogień z niebá. (–)
14: szymy iż vpadł ná nię z niebá ogień y požarł ie. A což to zá
15: ogień? Nie onći to iáko był zá Eliafzá spadł z niebá/ ktory
16: był požarł ony co go poimác chcieli/ ále vpadł álbo vpa=
17: da ná nie ogień Duchá świętego kthory zápala á ofwieca
18: wiarę y fthałość onych wiernych á vćifnionych swoich/ á
19: odkryie á obiáfni fáłfz á zdrádę thych sprzećiwnikow ich/
20: ták iż sie wypełni obietnicá Páńfka/ iż będą porázeni Du= (*marg*) ij. Tefł. ij. (–)
21: chem vft świętych iego/ á iż bez mieczá powoiowáni będą
22: Słuchayże co sie dáley stánie: Oto kfiązę ono ich á iuż
23: pewnie y s tym wiernym woyłkiem swoim vpádnie w ie=
24: zioro ogniem fiarczánym gorájące/ thám gdzie będą po=
25: społu y z bełthią y s swym fáłecznym prorokiem dręczeni
26: we dnie y w nocy. A tu iuż máło wykłádu potrzebá/ bo do
27: syciechmy sie iuż náłfucháli o tym ogniu/ y o tych bełthiach
28: y o tym proroku. Tylko sie tu ciesz káždy wierny/ iż to már
29: ne rozwiązáne kfiąže nie długo buiác będzie á vpáść musí
30: ták iáko tu o nim słyfzyfz y s tą ordá swoią/ á woyłká Páń=
31: fkie y to miásto wdzięczne iego zołthác zázwdy musí w o=

Z 3

bronie y w

strona: 171v

Rośpráwá Lxxvj.

- 1: bronie y w opiece Páńfkiey y ze wřzytkimi miełzczány swe=
2: mi.
3: Thu dáley Apoštoł powieda/ gdy iuż vpá=
4: dnie kfiązę tego sfiáthá y z ordámi swoimi/ iż
5: iuż Pan dokona dekretow swoich

6: á fądu fwoiego.
7: Roſprává Lxxvj.
8: Y Vyrzałem potym máyeftat wielki á iáfny:
9: y liedżącego ná nim/ przed ktorego oblicz
10: nofcią vciekła ziemiá y niebo/ á mieyfce nie by
11: ło ich ználezione. A vyrzałem vmárłe ták wiel
12: kie iáko y mniefze/ ftoiące przed oblicznością
13: Pánfką. A kfięgi otworzone były: y infze kfięgi
14: z ołobná otworzone fą/ ktore fą kfięgi żywotá:
15: á byli fądzeni oni vmárli z onych kfiąg/ ták iá=
16: ko w nich nápiáno było/ według vczyńkow
17: ich. A wydáło morze vmárłe fwoie/ ktorzy w
18: nim byli: tákże y śmierć y piekło wydáli theż o=
19: ny kthorzy byli pomárli/ y był fąd około nich/
20: według vczyńkow ich. A potym piekło y śmierć
21: byli wrzuceni do ieziorá ognińtego. A tho ieft
22: śmierć druga. A kthokolwiek nie był nálezyon
23: nápiány w kfięgach żywotá/ ten ieft wrzucon
24: do ieziorá ognińtego.

strona: 172

ná Obiáwienie káp. xx.

Liśt 172.

1: Thu w tey roſprávie zámyka fie killká człónkow wiáry
2: náłzey Krześciáńskiey. Pirwſzy/ iż wierzymy iż ma Pan
3: przyść fędzić żywych y zmárłych. Drugi/ iż mamy z mar=
4: twy wltác. Trzeci/ iż ieft s fwięthem obcowanie náłze. A
5: czwarthy/ iż mamy mieć żywot wieczny. Pirwſzy człónek
6: tu nam Apoſtoł opifuiąc powieða: Iż ma przyść Pan fę=(*marg*) Máyeftat wielki á iáfny. (-)
7: dzić/ y iáko ma przyść/ bo powieða: Iżem go widzyał fie
8: dżącego ná máyeftacie ná wielkim á ná iáfny/ przed kto
9: rego oblicznością vciekła ziemiá y niebo/ y iuż go więczy

- 10: nie było. Tu iuż máło lie o tym pytać możemy co to iest zá
11: máyeftat wielki á iálny/ bo iuż o tym wiele pińmá mamy.
12: Kto to siedzi ná tym iálnym á wielkim máyeftacie/ niktći
13: infty iedno on o ktorym nam Anyeli powiedáli przy w nie
14: bo wftąpieniu iego w onym iálnym obłoku kthory go był
15: ogárnał/ iż lie nam záfię w takimże okazać ma. Czo nam
16: włafnie známionuie ten iálny máyeftat iego/ ták iáko też
17: to y sam o łobie powiedać raczy: Iż fyn człowieczy nie iná (*marg*) Mát. xxiii. (–)
18: czey przydzie iáko błýfkáwicá czáfu fądu łwoiego.
19: A iż powieda Apoftoł iż to był máyeftat wielki/ thedy nie
20: thylko ftolec máyeftatem zowiemy/ ále y onę wftytkę cir=
21: cumftáncią ktora bywá około potentatá iákiego ziemskie
22: go/ tedy połpolicie powiedamy/ iż śińny máyeftat około
23: niego. A což rozumiesz o tym potentacie/ kthoremu máią
24: vpáść pod nogi wftyfcy krolowie y mocarze ziemfcy/ s kto
25: rym lie ma vkazać wftytko rycerftwo niebiefkie y wftyfcy
26: wierni iego od wiekow s fwiátá tego zefzli y ná ten čás bę
27: dący iżci to tám będzie wielki máyeftat Páná tego á wiel=
28: ka wielmożność iego.
29: Dálej powieda: Iż przed thym ftrafzliwym máyefta=
30: them vcieklá ziemiá y niebo. Nie iżci by vciec álbo zginać(*marg*) Ziemiá vcieklá. (–)
31: álbo vciec miála/ ále iż iáko y Piotr fwięthy pińze y ine pi=

Z 4

fmá lie zga=

strona: 172v

Rośpráwá Lxxvj.

- 1: finá lie zgadzaią/ wftytko ma być odnowiono/ y ciáło tho
2: náfze grube á ciężkie á fkázeniu poddáne ma lie odmienić
3: w lekkie/ w iálne/ á kthore iuż fkázone nigdy być nie ma.
4: (*marg*) Luk xxj. (–)Tákże też niebo y zyemia/ gdyż nam y Pan sam thego po=
5: fwiádczyć raczył: Iż niebo y ziemiá przemina/ á fłowá

- 6: moje nigdy przeminać nie mogą.
- 7: Dáley powieda Apoštoł: Iż widział á vmárli ták wiel
- 8: (*marg*) Vmárli poštáwieni być máią (-)dzy iáko y máli byli poštáwieni przed onym máyeftatem
- 9: ftráfzliwym/ á iż ie y morze y ziemiá y piekło poštáwili
- 10: przed tym máyeftatem Páńłkim. Czemuż tu tylko vmár=
- 11: łe wfpomina/ á my wyznawamy w człónkoch wiáry ná=
- 12: łzey Iż ma łędzić żywe y vmárłe. Iáko też y ine píłma po=
- 13: wiedáią: Iż żywi nic nie vprzedzą vmárłych do łądu Páń
- 14: (*marg*) j. Kor. xv. (-)łkiego/ iedno thák rázem w ocemgnieniu á ná głos trąby
- 15: włzyłcy máią być poštáwieni przed tym ftráfzliwym má=
- 16: yeftatem Páńłkim. A wždy tu Apoštoł nie wfpomina ży=
- 17: wych iedno vmárłe?
- 18: Toć ták pewnie ieft iż tám rázem á w ocemgnieniu y ży=
- 19: wi y vmárli ná powietrze poštáwieni być mułzą. A iáko
- 20: (*marg*) Mát. xxiiiij. (-)Pan powiedác raczy: Iż to ták być ma iáko zá czáfu Noe=
- 21: go/ iż iedzącze/ pijące/ goduiące ma záłthác ná łwiecie
- 22: thá ftráfzliwa trąbá Páńłka. Ale iż thu Apoštoł wfpo
- 23: mina iż nie będą łádeni iedno vmárli/ to iuż o tych możelz
- 24: bełpiecznie rozumieć kthorzy łą vmárli w grzechoch á w
- 25: niedowiártwie łwoim.
- 26: Abowiem ták wierzymy wedle dekretow Páńłkich/ Iż
- 27: (*marg*) Wierny nie vmiera Ian w xj. (-)wierni á przebráni iego nigdy nie vmieráią/ iedno vtáwi
- 28: cznie ták żywi ná wieki/ á s tego żywotá przelstępuią do ży=
- 29: wotá drugiego. Acz ciáło ná ten czás máło obumrze iego
- 30: á iáko píłmo powieda/ iż záłnie/ iáko y Pan o Láza=
- 31: (*marg*) Mát. xix. (-)rzu tego powthorzyć raczył iż był nie vmárł ále záłnął do
- 32: czáfu.

- 1: A ták iáko słyfzyfz iż tylko vmárli w grzechu będą tám ná
2: ten czas sádzeni/ á ci ktorzy są nienálezieni w kfięgach ży=
3: wotá. Ale ci kthorzy będą ználezieni nápiáni w kfięgach
4: odkupienia Páńkiego/ nie tylko áby mieli być sádzeni/ ále
5: im tę obietnicę sam Pan mocno vtwirdzić raczył: Iż bę=
6: dziecie semną siedzieć sádząc dwoienálcie pokolenie naro
7: dow ludzkich. Nie iżcíby mieli wotowác álbo dekretá fe=
8: rowác iáko ná sádzie iákim ziemfkim/ bo thám iednymże
9: dekretem Páńkim wftytko fie závwrze/ ále będą tuż oblicz=
10: nie przy Pánu swoim dziwuiąc fie á przyfłuchawáiąc fie
11: onym frogim á fprawiedliwym wyrokom iego.
12: To iuz iáko fie im tám będą niewiernicy dziwowác y rá=
13: dofciam onym á wywyzfzeniu ich nadobnie o tym Sálo=
14: mon nápiął w Mądrościach swoich/ y iákie też będzie ná
15: rzekánie nędznikow onych widząc iuz frogi vpadek fwoy
16: przed oczymá fwemi y wieczne zátroczenie swoie/ czegoch=
17: my fie y máło wyfzfzey náfłucháli/ iákie będzie biegánie/ v
18: dręczenie y nárzekánie ich/ profząc gor fkał áby ie okryły/ á=
19: by nie pátrzyli ná taką frogóć dekretow swoich nád sobá.
20: Wfpomina też tu Apoftoł/ Iż były otwárte kfięgi y dru
21: gie kfięgi żywotá. Pirwfze kfięgi będą otwárthe/ gdy będą (*marg*) Kfięgi otwárte. (-)
22: odkryte á obiáfnione złościwe fpráwy káżdego niewierne=
23: go á fprzećiwniká Páńkiego. Abowiem tu Apoftoł do=
24: kláda: Iż wedle vczynkow á wedle reyefctrow iego tám bę
25: dzie sádzenie káżdego. Bo ácz tho wiemy iż vczynki by też
26: były y nalepfze y náfwiétfze nie mogą zbáwić człowieká za
27: dnego/ iedno fzczyra wiárá náfzá kthorą mamy we krwi á
28: w odkupieniu Pána náfzego. Ale by też tá wiárá tylko fá=
29: má miála ftać iáko fucha gáláz á kwiatkow áni owocow

30: to iest dobrych á pobożnych śpraw nie było około niey/ te=

31: dyby też tak iako fucha gąłás zołtác mufiálá. Ale gdzie ku

Z 5

tey kwitną=

strona: 173v

Rośpráwá Lxxvj.

1: tey kwitnącey wiáry przypádną owoce dobre/ ty iá śámy

2: wyświadźáiá/ ty iá śámy obiaśniáiá/ ty śámy ná niey kwi

3: tną y owoce wdzięczne Pánu śwemu z oney kwitnącey gá

4: łáski podawáiá. A o tychci to Apośtoł powieda/ iż wedle

5: owocow tych ktore miáły wyświadczyć wiárę nędznikow

6: onych máią być śádzeni. Bo ielliby fie też ty nie vkazály/

7: tedy fie też to iáśnie znáczy iż tám wiárá iuż mufiálá być śu

8: cha á vmárła/ gdyż owocow żadnych s śiebie nie vkazálá.

9: (*marg*) Kłięgi żywotá. (–)A iż też tu Apośtoł wśpomioną drugie kłięgi żywothá/

10: iż iedno ci byli wrzuceni w iezioro ogniśte/ kthorzy byli nie

11: nálezieni w kłięgach żywotá. Bárzo to thám krociuchne

12: kłięgi á iednymże wirśzem nápiśáne: Iż kto vwierzy Pánu

13: śwemu mocno/ á weźmie ná śię znák ná krzcie they wiáry

14: śwoiey/ á poświadczy iey cnotliwemi śpráwámi śwemi/

15: ten iuż nie będzie śádzon/ á pewno iuż iest záwołań do rá=

16: dości wiecznych á do żywotá śwego **wieźnego** [!] . A tak kto=

17: rykolwiek fie taki pośtáwi á tak fie vkaże ná thym śádzye

18: Páńśkim/ iuż pewno zośtánie pod tym dekretem w thych

19: (*marg*) Mátt xxv. (–)kłięgach żywotá tak iako śłyśzimy krotko nápiśánym/ tyl=

20: ko czekáiąc onego generału á onego głownego dekrethu

21: śwego/ kiedy ná wśzytki takie záwołáiá: Podzieśz nami=

22: leyśzy moi pośpołu y zemną do wiecznych rádości wam

23: od wiekow zgotowáných. A wy przekłęci á niewiernicy

24: ktorzyście nie śá wpifáni w ty kłięgi tego wdzięcznego de=

25: kretu Páńśkiego vczynione/ odśtápcie precz á idźcie iuż ná

26: wieczne męki wam y s kłiążęciem wálzim od wiekow zgo
27: towáne. A to iuz tám będzie śmierć druga/ śmierć oná fro
28: ga á wieczna/ gdyż byli iedno do czáfu oną pirwřzą śmier
29: cią w grzechoch á w złościach swoich obumárli.
30: A toć będzie koniec iuz wřzytkich řpraw Páńskich. A tu iuz
31: dopiro vřpokoí wdzieczne á wieczne kroleřthwo ųwoie. A

to iuz będzie

strona: 174

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liřt 174.

1: to iuz będzie práwie błogóřłáwiony á ųwięty/ ktory będzie
2: ználezion w pirwřzym z martwywřthániu ųwoim wedle
3: tych kłiąg żywotá opifánym. A tu iuz śmierć tá druga fro
4: ga pořlednia ták iáko thu o niey ųłyřzimy nie będzie miáła
5: mocy řadney nád tákiemi miłóřniki Páńskimi/ iedno bę=
6: dą řtać przed máyeřtatem iego w rořkořzach ųwoich/ iáko
7: krolewřki narod iego á wdzieczni kápłani iego.
8: Dayże nam to wřzechmogácy Pánie wřzyřtkim wiernym
9: ųwoim z řářki á z miłóřierdzia řwego. A tobieby teř iřcie zá
10: drzeć mogłó pod kolány nędzny niewierniku ųłyřzac
11: co řie ma dzieć s tobą/ y iákie máią być
12: řrogie dekretá twoie.
13: Pothym iuz Apořtoł piřze/ iáko po řádye
14: Páńřkim ma być wřzyřtko odnowiono/ y iákie/
15: y iáko pewne ma być błogóřłáwień=
16: řtwo ųwiętych iego.
17: A to Rořprawá Lxxvij.
18: Y Widziałem pothym niebo nowe y
19: ziemię nową. A bowiem pirwřze (*marg*) Káp. xxj. (-)
20: niebo/ y pirwřza ziemiá iuz byłá o=
21: defřłá/ á morzá theř iuz więcey nie

22: było. A ia Ian vyrzałem święte miáfto Ieru=

23: zalem nowe/ sŕthępuiące z niebá/ á od Bogá

24: zgotowáne/ iáko oblubienicę vbráną mężowi

25: ſwemu. A ſłyżałem głos wielki z Máyeftatu/

mówiący

strona: 174v

Roſprává Lxxvij.

1: mówiący: Oto przybytek Boży y z ludźmi: á

2: będzie mieſzkał z nimi/ á oni będą ludzie iego/

3: á on theż Bog z nimi/ będzie Bogiem ich. A o=

4: trze Bog káżdą łzę z oczu ich. A ſmierć iuż nád

5: nimi nie będzie więcey nigdy/ áni płáč/ áni ná

6: rzekánie/ áni żadna boleść więcey nie będzie.

7: Gdiż iuż wſzytko pirwſze obminęło. Y rzekł ku

8: mnie ten co ſiedział ná máyeftacie: Oto nowe

9: rzeczy czynię wſzytki. Y rzekł mi/ Nápiſz to: á=

10: bowiem tho ſą ſłowá wierne á prawdziwe. Y

11: rzekł mi potym/ Iż ſie iuż ſtáło ieſt.

12: Iż poſpolicie ludzie ſwowolni á zli więcey bywáią ſtrá

13: chem vkaráni niſzli obietnicámi álbo dobrodzieyſtwy iá=

14: kiemi vbłágáni. Przeto o ſtráchu tu Ian ſwięty kilkokróć

15: nam przez widzenie ſwoie opowiedał. Bo widząc Duch

16: ſwięty krnábrność á zákámiáłość przyrodzenia człowie=

17: czego złoſciwego/ thedy mu thego powtarzác raczył/ áby

18: ſtráchem więcey niſzli miłością cnoty/ przeſtáli ludzye zło=

19: ſciwi od złoſci ſwoich. Bo o dobrych Mędrcy powiedá=

20: iá/ iż z miłości cnoty przeſtawáią zli bywác. Ale o złych/ iż

21: przed ſtráchem pomſty. A thák iuż też idzie y do pociechy

22: dobrych/ áby ſie dobrzy á cnotliwi też rádowáli/ iż zaplá=

23: ty ich á pociechy ich ſą im pewnie zgothowáne/ á pewnie

24: ich ominąć nie mogą.

25: (*marg*) Niebo y ziemiá odnowione. (-)Y powieda ták Ian fwięthy: Iż po wŕzytkich ftráchoch

26: á burzkach kthore fie działy około frogiego fądu nád nie=

27: wierniki Páńfkiami/ iż widział niebo nowe y ziemię nową

28: á morze iuż więcey nie było. Pyotr fwięty y Iakub fwięty

tákże też

strona: [175]

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liŕt 165.

1: tákże też o tym odnowieniu ziemie y niebá wfpomináią.

2: Wfpomináiąc miánowicie Piotr fwięty/ powieda: Iż ży(*marg*) ij. Piot. iij. (-)

3: wioły wŕzytki będą ogniem wyczyŕciony y z nowu odno=

4: wiony. A ták nie iżćiby to ftáre niebo álbo ftára ziemiá zá=

5: ginąć miáľá/ ále będzie odnowiona/ ochędożona/ wfpoko

6: iona/ y iuż od wŕzey fkázy záchowána/ á sfthánie fie iáfna/

7: piękna/ lekka/ á morzá ná niey iuż nie będzie. To też iuż ro

8: zumieć możemy/ iż wŕzythki burzki y nawáľności fwieckie

9: wftáć ná niey muľzą/ gdyż przez morze záváľdy niebefpiecz(*marg*) Czáfu przyfcia Páńfkiego wŕzitko fie odmienić muŕi. (-)

10: noŕci á burzľiwoŕci fwiátá tego w piľmie być rozumieli/ y

11: ták wŕzyfcy ludzie vczeni to wykľádáli. Niebo też iuż mu=

12: ŕi odmienić zwyczáie ŕwoie/ iuż dzdze/ grády/ chmury/

13: mgły/ burzki/ y ine nawáľności powiethrzne wfpokoione

14: być muľzą/ powietrze iáko kryŕztaľ vczyŕcione być muŕi.

15: A to ktemu/ iż teraz ofáďzone ieŕt duchy niewidomemi ták

16: dobremi iáko y złemi. A zwáľzczá powietrze tho theż iuż

17: zináczono y odmieniono być muŕi/ bo iuż iáko ŕlyŕzymy/ iż

18: ŕmok to ieŕt czárt á ŕprzećiwnik narodu ludzkiego ma być

19: zrzucon á zegan do mieyŕczá ŕwoiego z dawná iemu y s

20: ŕľugámi ŕwemi zgotowánego/ tákże wŕzytká ordá iego/

21: że iuż więcej nie będzie sie motać á fnować po powietrzu/
22: thák iáko tho byli zwykli czynić ftráfząc á kufząc á dziwnie
23: przeffáduiąc narody ludzkie/ odwodząc ie kędy mogąc od
24: ftátteczności wiáry y od dobrych fpraw ich. A ná to miey=
25: fce iuż będą powołáni/ iuż będą pořádzeni ludzie fwięci/
26: ludzie wierni á Pánu Bogu pořubieni/ iuż y z widome=
27: mi á vwielbionemi ciály fwoimi. A ták iuż możemy rozu
28: mieć co tu Duch fwięty przez tego Apoftoła fwiętego ná=
29: fzego nam powiedzieć raczy: Iż niebo y zyemiá ma być od=
30: mienione/ á burzek żadnych/ nawálności żadnych/ omy=
31: łek á niepewności żadnych iuż ná nich nigdy więcej nie bę dzye.

strona: [175]v

Rořprává Lxxvij.

1: A bowiem oto y dáley fłyfzimy co Ian fwięty o tym od
2: nowieniu á o tym vřpokoieniu niebá y zyemie nam powie
3: dáć raczy: Iż iuż potym widzyał miáfto fwięthe Ieruzá=
4: lem nowe sfępujące z niebá/ vchędożone iáko oblubyeni=
5: cę mężowi fwemu/ y głos fłyfzał iż to ieft przybytek Boży
6: w którym iuż chce mieřkác á rořkofzowác fobie y z ludem
7: wiernym á przebránym fobie áż ná wieki. A iuż ie mieć
8: chcę wiecznie zá wdzyęczny lud fwoy/ obiecuiąc fie im tež
9: być Bogiem záwždy miłóściwym.
10: Coż to zá miáfto? coż to zá nowe Ieruzalem? Nicí in=
11: (*marg*) Nowe Ieruzalem. (–)fzego nie ieft iedno tá nowa ořádłość niebieřka/ ktorą iuż
12: fobie Pan zbuduie á wiecznie ořádzi z wiernych fwoich á s
13: przebráných fwoich. Gdyż tu Ian fwięty powieida iż tho
14: miáfto widzyał ochędożone iáko gdy będzie vchędożona
15: pánná do flubu oblubieńcowi fwoiemu. O tey chędogo=
16: ści byłoby co pyřác/ ále dořyc teraz o tym gdj iá Duch fwię
17: ty vkazał być iáko pánnę vchędożoną oblubieńczowi fwe=

18: mu. Co to iest pánná/ y co iest ochędoftwo iey/ y do czego
19: fie chędoży/ ábowiem do zakonu Páńfkiego y do miefzká=
20: nia wdzięcznego z małżonkiem swoim. A to ktemu/ iż tu
21: Apoftoł tę ofiádłość nowym Ieruzalem zowie. Potrzebá
22: tego było áby fie ináczey było vchędożyło niżli ono ftháre
23: Ieruzalem żydowfkie/ bo to było bárzo fplugáwiono y v=
24: czynki á fprawámi złemi/ y bálwochwálthwy fwemi/ y
25: fzpetnie było oblane y ofárbowáne krwią Páná fwego/ y
26: fwiętych Prorokow y Męczennikow iego.
27: Dokláda teź tego/ iż to miáfto miáło być przybytek Bo
28: (*marg*) Przybytek Boży. (-)ży. Przybytek w Sálomonowym kofciele był/ gdzie fie ká
29: płani w on czás wedle rofkazánia Páńfkiego⁸⁰/ á wedle zwy=
30: czáiw swoich ná modliwtwy y ná ofiáry ktore czynili Pá=
31: nu wedle rofkazániá iego fchodzili. A tám mieli obietnice

od Páná

strona: 176

ná Obiáwienie káp. xxj.

Lift. 176.

1: od Páná iż tám miał bywác z nimi/ y tám wyfłuchawác
2: prófby ich/ támże miewáli y odpowiedzi od Páná przez
3: Anyoły około prófb álbo około inych fpraw swoich. Otoź
4: tu Ian fwięty ten zbior Páńfki á the ofiádłość nowá iego
5: przybytkiem iego przeżywác raczy/ w ktorym iuź chce być
6: wiecznie z wiernymi fwemi/ á wdzięcznie od nich przy=
7: mowác onę chwałę ich kthorá iuź wiecznie wiekom będą
8: dawác iemu. A on fie im teź obiecuie Bogiem ich mi=
9: łościwym áż ná wieki.
10: Coź nam dáley Pan w tym przybytku swoim tey chwa(*marg*) Co Pan wiernym swoim w
nowym przybytku obiecuie. (-)
11: ły swoiey y w tey nowey ofiádłości swoiey obiecowác ra=
12: czy? Oto powieda Ian fwięty: Iż tám iuź niefłychác bę=

- 13: dzye áni płáczu áni głófu áni nárzekánia żadnego/ á iž iuž
14: tám śmierć żadney mocy nigdy mieć nie miáła/ á iž thám
15: iuž Pan káżdą łzę chce otrzeć z oczu wiernych swoich.
16: Tu iuž ná to wykłádu máło potrzebá/ tylko wziąwfzy thy
17: słowá przedfię co Pan Ianowi świętemu oto thu powie=
18: dáć raczy: Iž nápiřz to iž ia wřzytki rzeczy nowe czynię.
19: Stárec tho były rzeczy ná świecie/ burdy/ rořterki/ płáczę/
20: krzyki/ nárzekánia/ iuž to Pan wřzytko zánifzczyc á wřpo=
21: koić obiecuię wiernym swoim/ ząwierzuiąc tym/ iž káżdą
22: łzę chce otrzeć z oczu ich. A gdyž mowi káżdą/ toć iuž tám
23: żadney przyczyny zořtáwić nie chce/ dla ktoreyby fie iuž ná
24: wieki miáła iáka łzá vkázác ná oku wiernych ięgo/ iedno
25: iuž wřzytko wřtác muři co by miáło w czym namniey prze=
26: kázić oney rádořci wieczney á onemu wefelu żadnym ięzy=
27: kię niewymowionemu wiernym ięgo. A wřzák wiemy
28: iáko im to iftotnie ięřczę tu będąc w człowięczeńřtwie swo
29: im obiecowác raczył: Iž będziec fie tu świat wefelił á tri= (marg) Luk. vj. (-)
30: umphowál nád wámi/ ále zálię řwiáth wřpácć muři á wy
31: fie wefelić będziecie ná wieki/ á wefela wářzego iuž fie nikt

nie obierze

strona: 176v

Rořpráwá Lxxvij.

- 1: nie obyęrze ktoby ie miał odiać od was.
2: A wřzákóž cieľřnemu ciáľu y rozmyřłom ięgo dziwno
3: (marg) Cieľřnemu oku dziwnie fie wřzitko widzi. (-)fie to zda myřlic o tych przyřřlych rzeczách. Ale řlyřzyřz thu
4: nieomyřnego řwiadká Ianá świętego iž powieda/ iž tho
5: wřzytko widzyál oczymá řwemi co fie ma dzieć z wierny=
6: mi Páńřkimi. Dáley nam dawa ięřczę pewnieyřzego po=
7: wiádáczá niřli řam/ bo powieda iž řam powiedziál then

8: co liedzyał ná máyeftacie ty fłowá: Wiedz iż to fą fłowá
9: y fpráwy coś widział wierne á prawdziwe/ á nápiſz ie/ O=
10: to widzifz iżci ia z nowu wſzytko czynić będę/ oto widzifz że
11: iuż wſzytko ftáre fkończyć fie muſi. Dáley ieſzcze thego po=
12: wtarza Ian fwięty/ iż fłyſzał głoſy wielkie á rozliczne od
13: máyeftatu wołáiące/ á fwiadectwo o tym pewne dawá=
14: iące. Toć iuż tám były głoſy ftanow wſzytkich niebiefkich
15: ták Anyołow iáko Pátriárchow y Prorokow fwiętych.
16: A ták ieſlibychmy ieſzcze y Pánu fwemu y takim możnym
17: fwiadkom/ o ktorých tu fłyſzemy/ nie wierzyli/ iużćiby by=
18: łá fłába y wiárá y nádzieiá náfzá. Abowiem thu fłyſzyfz iż
19: Pan Ianowi to rofkázuie/ áby nam tego nie proſtemi fło
20: wy opowiedział/ ále iżby tho iáko mocnym zapifem nam
21: vtwardził/ gdy mu rofkázowác raczy/ nápiſz to wſzytko/ á=
22: bowiem wiedz iżci to fą rzeczy wierne á prawdziwe ktore
23: tu widzifz oczymá fwemi.
24: (*marg*) Rádości niebiefkich żaden wymowić nie może. (–)A iż piſmá powiedáią iż tych
radości nam obiecánych
25: żadne pióro wypifác áni żadny ięzyk wymowić nie może.
26: Toć y rozum ſam vkaże/ gdyż tu widamy v tych much á v
27: tych krolow ziemfkich/ to ieſt v bogaczow fwiátá tego/ iá
28: kie oni ſobie rofkofzy á krotchwile ſtroią w páłacoch álbo
29: w ofiadłóciach ſwoich. A coż rozumieć mamy o tym Pá
30: nu przed ktorego nogámi wſzytki bogáctwá y wſzytki ro=
31: fkoſzy fwiátá tego iáko błoto á iáko ſmiecie plugáwe leżą/

iżby ſobie

strona: 177

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liſt 177.

1: iżby ſobie tám nie vmiał wietſzych á ofobniefzych vczynić
2: gdyż mu to bárzo łácnó bez wſzech rzemieńnikow przydzie

- 3: gdyż widzimy dziwne ochędostwa niebá y ziemie/ kwiat=
4: kow/ ptażkow/ drzewek/ y źwirząt rozlicznych/ iż tylko ie=
5: dnym słowem á tylko iednym wyrokiem słwoim wśzytko
6: słprawić á ochędożyć raczył. A wśzakoż y thuby nam dofyć
7: ná tym być mogło/ gdyż słyszymy iż tho przybytek Páńki
8: ma być/ w którym on z námi wiecznie przebywać á Bo=
9: giem się nam náłzym wiecznie być obiecuie. Gdyż ten przy
10: bytek ma być v niego ták wdzięczny/ iáko wdzyęcna by=
11: wa oblubienicá nowa v małżonká słwego. Gdyż tám iuż
12: nie ma być áni żadny śmętek/ áni żadna przyczyná do łzy
13: oká namnieyźzego/ iedno odnowione w dziwnych rokko=
14: słzach rzeczy wśzytki. A o czymże się nam trzeba więcej py=
15: ták/ á o czym się nam trzeba więcej dowiádowác/ thylko
16: się o to stárác tu zá żywotow słwoich/ ábychmy sobie tego
17: nie stráćili prze márne słprawy słwoie/ á wołác do niego/ á
18: by nas w tym wśpomogác á słprawowác raczył iáko wier
19: ne owieczki słwoie/ á iżbychmy nie byli nigdy wymázáni s
20: tych ksiąg słwitych á błogosławionych iego wiecznego ży
21: wotá náłzego Amen. Abowiem o tych rádościách y máło
22: niżej ielzczę więcej wśłyszmy.
23: Pan ielzczę nám pewniey podpieraíac obie
24: tnic słwoich o nieśmierthelności y o rádościách
25: náłzych/ ták Ianowi słwitemu po=
26: wiádác raczy.
27: A to Rośpráwá Lxxviiij.

A a

Iam iest

strona: 177v

Rośpráwá Lxxviiij.

- 1: IAm iest Alphá y Omegá/ początek y ko=
2: niec. Ia prágnaćemu dam s studnice wo

- 3: dy żywey dármo. A kto zwycięży/ ten ośięgnie
4: wŕzytko. A ia mu będę Bogiem/ á on mnie bę=
5: dzie ŕynem. A wŕzakoż wąpiącym á niewie=
6: rzącym/ á przeklętym/ y zábijączom/ y cudzo=
7: łoznikom á bálwochwálcom/ y wŕzytkim nie=
8: prawdziwym/ część ich będzie wiecznego o=
9: gniá fiárką pałaiącego: á to ich będzie śmierć
10: wtora.
11: Iščząc nas Pan náŕz w obietnicach ŕwoich/ y o nieŕmier
12: telności náŕzey/ y o inych pociechach náŕzych/ ktore wier=
13: nych iego nigdy ominąć nie mogą. A iż to wiemy iż od nie
14: go żywot y wieczny y doczeŕfny mamy/ tedy nam thu iŕto=
15: tne ŕwiádectwo dawa o nieŕmiertelności ŕwoiey/ y powie=
16: dáiąc nam to nieomylnemi ŕłowy ŕwemi/ iż on ieŕt álphá
17: y omegá/ co otho iáko ŕłyŕzimy Boŕkami á nieomylnemi
18: vŕty ŕwemi nam wykłádác raczy/ iż ŕie tho rozumie iż on
19: ieŕt początek y koniec wŕzytkim rzeczám ná niebie y ná zye=
20: mi. Nie rozumieymyŕz ták iżby ŕie kiedy Bog w Boŕtwie
21: ŕwoim począć álbo dokonác miał/ ále iż on ieŕt początek
22: bez początku ŕam/ á początkiem ieŕth wŕzytkich rzeczy ná
23: niebie y ná zyemi/ A iáko to Pan ieŕt wierny á prawdziwy
24: (*marg*) Ian w iiii. vj. y w vij. (-)w obietnicach ŕwoich/ to teŕz o nim iuŕz pewno wiemy.
25: Coŕz nam obiecucie ten wieczny á bez początku Pan? Oto
26: ŕłyŕzyŕz iż obiecucie káŕdego prágnącego á prácuiaącego o=
27: chłodzić wodą żywą/ to ieŕt/ kto tu zá żywotá ŕwego prá=

cuie/ robi

strona: 178

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liŕt 178.

- 1: cuie/ robi/ á pilnuie około ŕwiętey woley iego/ prácuie ob
2: iaŕniáiąc á wyznawáiąc y ŕłowy ŕwemi y żywotem ŕwo=

- 3: im świętą prawdę iego/ práciu w prześlądowaniu álbo
- 4: w iákim vćifnieniu dla świętego imieniá iego/ ták iż fie v=
- 5: fráfuie á prawie vprágnie w rozmaitych burzkach będąc
- 6: fwiátá tego. Coż mu ten wieczny á bez końcá Pan obieco=
- 7: wác raczy? Oto słylyz iż powieda/ iż ia thákiego káždego
- 8: ochłodzę wodą żywą/ tho iest ową świętą rádą obroną y
- 9: pomocą fwoią y káždą opátrnością fwoią/ kthora iáko z
- 10: źródłá płynie s świętego miłofierdzia iego. O teyći to o=
- 11: chłodzye Dawid święty powieda á woła do Páná fwego
- 12: Iż v ciebiec moy miły Pánie ielth ono źródło żywothá/ á (*marg*) Pfal. xxxv. (–)
- 13: przez imię twoie zázwdy oglądamy fwiátłość fwoię. Te=
- 14: goż nam y Pan náłz w człowieczeństwie fwoim ná wielu
- 15: mieyfcach o tey ochłodzie náłzey wielekroć powtarzác raczył.
- 16: Coż nam dáley ten Pan bez końcá obiecować ra=
- 17: czy? Oto słylyz iż po tych pracach á trudnościch fwoich (*marg*) Ktho zwycięży wśzythko
pofiedzie. (–)
- 18: vżywáiąc tego od niego ták wdzięcznego ochłodzenia v=
- 19: stáwicznie fwego/ powiedác raczy: Iż kto zwycięży pofię=
- 20: dzye wśzytko. O wieleż to słowo pociągnąc może zá sobą
- 21: pofiędzie wśzytko. Bo iuz to pofiędzie czegoby iedno sobye
- 22: ktho ku káždey fwey rofkofzy y požádác y powinśzowác
- 23: chciał/ iuz tám wśzytko co iest iedno nawiętszym miłofni=
- 24: kom y kochánkom zgotowano/ iuz tám wśzytko coby na=
- 25: więtszą rofkofz przynieść miáło káždemu wedle myfli á po
- 26: żądliowości iego. A coż iuz dáley mamy rozmyślác/ á iákoż
- 27: iuz dáley to wśzytko wykłádác mamy/ iedno wśzytko co ie=
- 28: dno nalepszego á narofkofzniefzego może być ná niebie po
- 29: śmierci á ná zyemi do czáfu.
- 30: A wśzákoż przedfię to wśzytko chociay fie w tym nayle=
- 31: pŕze y nawiętsze rofkofzy zámknąc mogá iest iáko plewy á

strona: 178v

Rośprawá Lxxviiij.

- 1: iąko trzalki przeciwo ták wdzięczney obietnicy ktorą thu
- 2: (*marg*) Co iest Ociec niebieski. (-)dálej słyżymy/ co nam ten Pan záflubowác á obiecowác
- 3: raczy: Iż táki káždy będzie mi iąko włafny fyn/ á ia mu tež
- 4: będę iąko włafny ociec iego. Tu iuz możesz rozumieć káždy
- 5: czego dobrotliwy ociec wdzięcznemu fynowi fwemu á tá
- 6: kiemu zwłafzczá który wedle woley á myśli iego záchowy
- 7: wác sie będzie życzyć álbo winśzowác może. A což rozu=
- 8: mież o takim oycu który miłofiernieyży iest nád wśzytko
- 9: stworzenie ná niebie y ná ziemi/ który możnieyży iesth nad
- 10: wśzytki mocarśtwá y pánśtwá niebieskie/ iąko then może
- 11: wiele vczyńić dobrego wdzięcznym dziatkom swoim/ iá=
- 12: ko ten dziwnemi křtały może rozmnożyć wśzytki rádości
- 13: y pociechy ich/ tu iuz málo o tym y piřác potrzebá/ bo y na
- 14: głupřzy prořtak iuz to v siebie řnádnie málo pomyřliwřzy
- 15: rozeznác może. A iąkoż sie thu nie ma rozřadowác wierny
- 16: iego/ á iąkoż tu nie ma trwále á řtale řtać przy řwiętyim i=
- 17: mieniu iego: á on ochłodzić/ á on opátrzyć/ á on wřzythko
- 18: pořieřć káždemu takimu obiecuię/ á on go zá wdzięcznego
- 19: řynaczká łobie bierze. A iąkież więřřze błogořłáwieńřtwo
- 20: nád takie błogořłáwieńřtwo/ álbo więřřze rořkořzy nád tá
- 21: kie rořkořzy iuz kogo potkác máią. Othoć řą ony rořkořzy o
- 22: ktorých piřmo powieda/ iż ich áni pioro nápiřác/ áni ięzyk
- 23: żaden nigdy wymowić áni wypowiedzieć nie może.
- 24: Słuchayże ty záię niedbálcze/ á co iąko řwiniá we bło=
- 25: (*marg*) Złořciwych obietnicá. (-)cie leżyř w niedbálořciach swoich/ á nic sie nie řtárařz
- 26: álbo
- 26: nie dbařz áby takie błogořłáwieńřtwo álbo takie iąkie řły=

27: Ízyłz roškołzy miály ná cię przypáść od Páná twego/ iáki de

28: kret á iáką fentencią ná cię Pan tu wydawác raczy/ powie

29: dáiąc ták Ianowi fwiétemu:

30: nikom/ przekłétnikom/ morderzom/ cudzołożnikom/ czá=

31: rownikom/ bálwochwálcom/ á wżytkim omyláczm/

część ich

strona: 179

ná Obiáwienie káp. xxj.

Lift 179.

1: część ich będzie w iezierze ogniem pałaiącym/ á tho im iuż

2: będzie śmierć ich wtora.

3: Coż to zá boiázliwi/ wżák fie też y fwięci bali/ ták o nich (*marg*) Boiázliwi (–)

4: czytamy? Nie toć boiaźń nie to moy miły brácie/ boć the

5: ma s przyrodzenia kážda náturá człowiecza/ ále tho ielth

6: złościwa boiaźń/ ktora ledá dla klátwy/ álbo dla vtráce=

7: nia iákiey kęfá párteki swoiey boi fie chociay widzi łczyrą

8: á iáfną prawdę wyznawác iey/ boi fie łthac przy niey/ nic

9: fie nie lękájąc onego strážliwego iáko gromu głófu Pán

10: łkiego: Iż kto mię tu nie będzie wyznawał przed światem (*marg*) Mátt. x. (–)

11: á záprzy fie mnie/ iż fie go ia też záprzę przed Oycem mo=

12: im. Albo iáko Ezáiałz on fwięty Prorok vpomina kážde=

13: go z nas s thego/ mowiąc: Nie lękaycie fie nic od stráchu

14: ludzkiego á nie dáycie fie przelomic/ á owżem Páná łwe=(*marg*) Ezái. viij. (–)

15: go mieycie ná nawiętłzey pieczy/ á on niechay będzie strá=

16: chem wálzym/ á ten niech będzie y poświęceniem wálzym

17: y kámieniem obrażenia wálzego. A ták tu łobie pomysł nę

18: dzniku/ gdy cie owo ledá mnich á nie tylko ledá mnich ále

19: ledá bábá/ gdyć zábiaią iż to grzech áno nie grzech/ záłtrá=

20: łzy precz od woley y od połtanowienia Pánłkiego/ iáki to

21: ielł strách twoy/ y iákoć gi tu Pan twoy oddác obiecuie.

22: Dálej Pan włpominác raczy w thymże cechu y w teyże

- 23: pomście niedowiárki. Iuż thu nie rozumiey o żydziech áni(*marg*) Niedowiárek. (-)
- 24: o Turkoch/ bo tho iuż nie fą niedowiárkowie ále zgoła nic
- 25: nie wierzą/ ále tyś niedowiárek nędzniku ty/ ktory okrzci=
- 26: włyzy fie/ vczyniwłyzy flub Pánu fwemu/ niedowierzałz fło
- 27: wom iego/ nie dowierzałz fwiętemu poftánowieniu iego/
- 28: nie dowierzałz mocnym obietnicam iego/ á więcey fie zá=
- 29: wieszalż álbo dowierzałz fłowom álbo obietnicam czło=
- 30: wieká omylnego/ álbo omylnym wykłádom iego/ niżli
- 31: fłowom Bogá żywego á niefmertelnego/ chociaiy iáw=

Aa 3

nie á iáfnie

strona: 179v

Rośpráwá Lxxviiij.

- 1: nie á iáfnie widzifz iż fie ony fłowá człowieká onego mizer
- 2: nego dáleko z onemi fłowy prawdziwemi Páńfkiami nie
- 3: zgadzáią.
- 4: (*marg*) Pochlebce (-)Potym Pan wfpominác raczy owy brzydliwe przekle=
- 5: tniki/ kthorzy fobie żártuią á práwie pograwáią prawdą
- 6: Páńfką/ á wyznawłyzy ią pochlebuią chodząc przedfię o=
- 7: wym co im o cożkolwiek v nich idzie. A profto ie włáfnie
- 8: (*marg*) Przypow. xxvi. ij. Piotr. ij. (-)piśmo fwięte zowie pfy álbo fwiniámi/ ktorzy fie wráciáią
- 9: ná zad zázwdy do fmródu á do plugáftwá fwego.
- 10: Dáleky Pan wfpominác raczy zábijácze. Tu iuż o thym
- 11: (*marg*) Zábijácze. (-)máło trzebá y piśác/ wiemy iáko ieft fropa pomftá Pń=
- 12: fka nádekrwią człowieká niewinnego/ y iáko frogie dekre=
- 13: tá iego wyfzły ná wielu mieyfcah około tego. A nie tylko
- 14: ręką ciáłá zábicie ieft frogie v niego/ ále ktokolwiek da iá=
- 15: ką przyczynę do tego ták rádá iáko y pomocą fwoią. A tu
- 16: fobie pomysł ktoby fie tu włęknác miał/ á s czyiey przyczy=
- 17: ny/ rády/ á pomocy ginie nawięcey ludzi niewinnych ná

- 18: łwiecie.
- 19: Dáley Pan thu wípominác raczy plugáwce á cudzoło=
- 20: (*marg*) Cudzołożnicy. (-)żniki. Tu co łie grzechow w tych dwu łłowiech zámyka/ y
- 21: co złego z nich iáko s łtudniey wźego złego rołcie/ tu iuż pi
- 22: łmá máło o tym potrzebá. Bo tám mężoboyłtwá/ bo tám
- 23: opilłtwá/ bo tám zdrády/ niewiáry/ y włztyki niecnoty łie
- 24: zámykáią. A przedłie to w tey łwiętey wierze Rzymłkiey
- 25: zá połmiech á zá krothochwilę łobie máią. A rychley nie=
- 26: łłáchetnego iáwnego thákiego grzełzniká miedzy łobá zá=
- 27: wźdy w powadze máią/ niźli owego pocźciwego á cnotli
- 28: wego ktoryby chciał miełzkác wedle zakonu Páńłkiego/ ie
- 29: łzcze go owłzem o to łrodze karząc/ á łnadź y o gárdłoby go
- 30: rádzi przypráwili. A tu káždy może rozeznác prawdę y po
- 31: boźność zwyczáiow támtych łwiętych.

Czárówni=

strona: 180

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liłt 180.

- 1: Czárównicy/ czárnokłięźnicy/ wielzczkowie/ iáko w za=(*marg*) Czárównicy. (-)
- 2: konie Páńłkim záwždy łrodze karáni byli/ iáko mamy hi=
- 3: łtorie o Saulu o Achábie/ y o inych co łie tym paráli/ thu
- 4: iuż o tym máło piłác potrzebá. Y iáko to iełt y dziś grzech
- 5: przemierzły v Páná/ kiedy kto opuściwłzy łzczyrą prawdę
- 6: Páná łwego łzuka iey v czártá łprołnego á v łprzełiwniká
- 7: łwego. Ano czárowác nie trzebá/ złego nigdy złe nie minie
- 8: á łdobrego łobre/ bo to dekretem Páńłkim dawno iełt ob=
- 9: wárowano.
- 10: Náołtátek tu Pán połóżyć raczył bálwochwálce á kłam (*marg*) Bálwochwálce. (-)
- 11: ce. A ty nablížey połádzić raczył á práwie ná brzegu/ ied=
- 12: no zepchnác w ogniłte iezioro. Bo nigdy nic nie bywáło
- 13: obrzydliwłzego v łwiętego máyełtatu tego iedno bálwo=

- 14: chwálftwo. To ieft/ gdy iákiemu inſzemu ftworzeniu by=
15: ła iáka chwałá dawaná/ ktora nie przyſłufzy iedno fáme
16: mu imieniowi iego ſwiętemu. Iákoż ſie tego záprzec má=(*margin*) Pfalm. xxxiiij. (-)
17: ią vbodzy Rzymiánie/ gdyż Prorok woła: Y ktoż ieft po=
18: dobien ku tobie moy miły Pánie? á on mi vkázuie z długa
19: á s ſiwą brodą Bogá Oycá/ á on mu ſie kłania/ á on mu
20: kurzy/ á on go kropi/ á iefzcze ſie ktemu vbierze w perły/ w
21: złotohláwy. Iákoż vbogi nędzniczek nie ma záfię vyrza=
22: wſzy to nie vpadác przed tym/ á nie wierzyć temu iż to ieft
23: Bog Ociec? Albo teź gdy biega s írebrną klatką około ko=
24: ſcioła/ ſwiece pali/ dzwony dzwoni/ z dział ftrzela/ á ſpie
25: wa non eſt panis fed eſt Deus/ iákoż tu nędzniczek proſty
26: nie ma temu wierzyć? A powieda przedſie iż ſie ia nie the=
27: mu kłániam ále onemu co ſie przez to rozumie.
28: Azałz mu ſie omyláczu nie możeńz kłániác nie wierząc ſie
29: álbo nie obráciác ſie do drewná onego? Azałz on w dre=
30: wnie onym álbo w onym kámieniu zoſtáwił co Boſtwá
31: ſwego? Azałz nie w niebie ſtolec iego ieft/ á ziemiá podno=

Aa 4

żek nog

strona: 180v

Roſprává Lxxix.

- 1: żek iego? A ieflić ſie chce widzieć obrázu iákiego wiel=
2: możności iego? Oto małz Mieſiąc/ Słońce/ gwiazdy/ pol
3: ne kwiecie/ gory rozliczne/ rzeki/ drzewá piękne/ tu ſie dzi=
4: wuy/ tu ſie przypátruy á rozmyſlay fobie/ kto to ieft á iáki
5: to ieft co to ſpráviliá ſwięta wielmożność iego. A theż thu
6: Pan tákie ná oſtátku położył omylácźmi á mátáczmi ludz
7: kiemi. Aleć tu iuż thy wſzytki ná ſámym brzegu poſádził/
8: iedno ie zepchnąc do tego ieziorá ogniſtego/ á tą ſmrodli=
9: wą ſiárką ſmierdzącego.

- 10: A tożes iuz słýżzał ony rozliczne błogofławieństwá wier
- 11: (*marg*) Mátácze. (-)nych Páńkich/ iż co iedno chcą wśzytko máią v Páná fwe
- 12: go/ iż fą włafni synowied iego/ á nie máłz iuz nic ták rofko=
13: sznego czegoby łobie nie mieli ziednać v niego. Thákże też
- 14: słýżysz pociechy á rádości tych mátáczew á tych ktore tu
- 15: Pan odmienić raczył/ iż máią zepchnieni á strąceni być do
- 16: tego ieziorá (profnego/ ták iáko tu o nim słýżysz. A wždy
- 17: tho nic złościwemu y ono rofkośzne strącić/ y tho wiecznie
- 18: przekłętne ofięgnąć. To iuz ia twemu lepszemu rozeznaniu
- 19: y rozumowi poruczam.
- 20: Tu iuz Duch święty práwie iáko málowá=
21: niem iákim kontrefetuię rofkośzy á przybythki
- 22: wiernych Páńkich im dziwnie zgotowánych.
- 23: A to Rośpráwá Lxxix.
- 24: Y Przyśzedł ku mnie ieden z onych siedmi An
- 25: yołow/ ktorzy mieli siedm bań pełne sie=
26: dmi plag oftátecznieyszich: y mowił zemną rze
- 27: kąc mi: Podź/ á vkażęc oblubienicę á żonę Bá

ránkowe.

strona: 181

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liśt 181.

- 1: ránkowę. Y wziął mię w duchu ná gorę wiel=
2: ką y wyfoką/ y vkażzał mi miáfto wielkie/ Ie=
3: ruzalem święte/ shtëpujące z niebá/ od Bogá.
- 4: A światłość iego była podobna ku kámienio=
5: wi nadrośszemu kua Afpiłowi ná kftałt krifzta
- 6: łu. A miáło mur wielki y wyfoki/ máiąc w ło=
7: bie bran dwánafcie: á w branách Anyołow
- 8: dwánafcie/ á imioná ich nápiśáne/ ktore fą i=
9: mioná dwoygánafcie pokolenia finow Izrael

10: kich. Od wŃchodu ŃlŃcá brany trzy/ od pułno
11: cy brany trzy/ od południá brany trzy/ á od za
12: chodu brany trzy. A mur miáłthá onego miał
13: fundámentow dwánałcie: á ná nich nápiáne
14: imioná dwunałcie Apoštołow Báránkowych
15: Iż tu Ńłyłzimy że tu AnyŃł z Ianem Ńwięty m roŃpráwu
16: ie iáko by o miełcie o iákim ręká zbudowánym á wido=
17: mym. Acz byłŃ y widome Ianowi Ńwiętemu/ ále gdy we
18: źrzy my do táiemnic PáńŃkich/ dáleko ináczey o tym miey=
19: łcie w rozmyłłaniu Ńwym možeme rozumieć niźli ták cho=
20: ciaybychmy ná nie y oczymá Ńwemi pátrzyli. A možeme
21: to rozumieć po tych przezwiłkach fundámentow y bran
22: miáłtá tego. Gdyż Ian Ńwięty powieda iż ná dwunałcie
23: fundámenciech widziáł imioná nápiáne dwunałcie A=
24: poštołow Báránkowych/ á ná dwunałcie branách imio=
25: ná dwunałcie narodow Ńynow IzráełŃkich/ á mur błyłzczá
26: cy Ńie iáko kryłztał. Táke teź nam y Pan náłz gdy w przy=
27: powiełciach powiedáć raczył o onych godziech o onych

Aa 5

włodárzoch

strona: 181v

RoŃpráwá Lxxix.

1: włodárzoch/ dáleko Ńie coŃ inźzego pod tá figurowáná po
2: wiełciá zámekáło.
3: Ńłuchayże co dáley Apoštoł o łobie powieda: Iż był zá
4: chwycon w myłli Ńwey ná wyłoká gorę/ á tá m vyrzáł tho
5: (*marg*) Obiubieńcá Báránkowa. (–)miáłto piękne/ miáłto Boże/ miáłto Ńwięte Ieruzalem/
y
6: powiedziáł mu o nim AnyŃł/ iż to iełt małżonká á wdzyę
7: czna oblubienicá Báránkowa. Thym miáłtem piękny m
8: coź inźzego mamy rozumieć/ iedno Zbior wiernych Páń=
<http://rcin.org.pl>

9: łkich/ ktore Kofciołem iego á oblubienicą iego wdzięczną
10: włzędy á włzędy w piśmie świętym zowiemy. A toć iest to
11: miásto Boże/ á toć iest to miásto święte Ieruzalem/ to iest
12: w onym nędznym mieście ziemłkim w Ieruzalem krwią
13: tego Báránká nálezgo niewinnego poświęconym á okro=
14: pionym/ ták iáko ie tu Anyoł oblubienicą á małżonką ie=
15: go wdzięczną zowie. A tego miásta ktho chce doźrzeć albo
16: ie oględác/ álbo w nim w rołkofzach przebywác/ musí iá=
17: ko Ian święty wyłtępic z myłłami łwemi ná gorę/ opuści=
18: włzy ty márne á łprofne niłkości łwiatá tego.
19: (*marg*) Brany á fundámenty. (-)Słuchayże iáką ochędożność á podobieńłthwo miásta
20: tego tu nam Ian święthy pod figurámi widomemi opo=
21: wiedác raczy. Powieda oto iáko słyzimy/ iż miáło bran
22: dwánálcie/ á fundamentow dwánálcie/ á łłnęło łie iáko
23: Alpis podobien ku kriłztałowi/ á ná fundámenciech nápi
24: łano imioná dwunálcie Apołtołow Báránkowych/ á ná
25: branách dwánálcie pokolenia łynow Izráelłkich/ co przez
26: to mamy rozumiec Pátriárchi á Proroki/ ktorzy byli po=
27: łzli z narodow Izráelłkich. Pátrzayże záłię czo piłmá po=
28: (*marg*) i. Kor. iij (-)wiedáią: Iż fundáment żadny inłzy wiáry y zbáwienia ná
29: łzego nam wyłtáwion być niemoże/ iedno iedenże Pan náłz
30: Iezus Kriłtus. Braná teź żadna inłza nie może być miá=
31: nowána ktorą byłmy do thego miásta wniść mieli/ iedno

on iest for

strona: 182

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liłt 182.

1: on iest fortá/ on iest wrotá/ on iest drogá/ á przeń ielli kto(*marg*) Ian w x. Ian xiiij. (-)
2: nie wnidzye/ iuż iną braną żadną wniść nie może/ iáko to
3: y łam o łobie powiedác raczy. A wždy tu Ian święty po=
4: wieda iż ná braniech nápiłano imioná dwoygánálcie po=

5: kolenia narodow żydowŃkich/ á ná fundámenciech imio=
6: ná dwunafcie Apofthołow Báránkowych. Chociay áni
7: braną áni fundámentem nie możemy nikogo inŃzego ná=
8: zwác iedno tegoż to lámeo Báránká Ńwiętego/ ále iż nam
9: Pátriárchowie á Prorocy z narodow Ńynow IzráelŃkich
10: íci ty brany napirwey otworzyli/ á pothym ApoŃtołowie
11: Ńwięci fundámentá wiáry Ńkuteczne/ náŃzey iáŃnie nam zá=
12: łożyli/ przeto tu Ian Ńwięty powiedác raczy/ iż imioná ich
13: ná fundámenciech ná tych ich ktore nam ná oney mocney
14: Ńkále ná KríŃtufie Pánu náŃzym záłożyli widział tám ná=
15: piŃáne/ tákze też y ná branách imioná Pátriárchow y Pro
16: rokov Ńwiętych.
17: Dáley powieda Ian Ńwięty: Iż to miáŃto było wielkie/
18: było mocne/ á było iáko ÁŃpis á kríŃztał bárzo iáŃne.(*marg*) Mury mocne. (-)
19: O wielkoŃci łácono rozumieć/ bo wielkiego krolá muŃi zá=
20: wżdy dwor wielki y ofiádłooŃ wielka być. A gdy wŃpom=
21: nimy Ńobie o wielkoŃci Anyołow y o wielkoŃci od poczát=
22: ku Ńwiátá duchow zbáwionych/ tu możemy rozumieć iżci
23: tám muŃi być ofiádłooŃ niemáŃa/ á wielkiego przeŃtrzeń=
24: Ńtwa potrzebuie. Powieda też ApoŃtoł iż murj około nie=
25: go były mocne y wyŃokie. Iuż żadne mury áni żadne mo=
26: cy nie mogá być mocnieyŃze/ iedno kogo otoczy moc zwirz
27: chnoŃ opátržnoŃ á obroná Páná tego/ iuż żadne mocy á=
28: ni ziemŃkie áni piekielne nigdy nie przełamiá murow tá=
29: kich/ iuż y brany piekielne muŃzá Ńie pádác przed nimi.
30: A iáko czytamy o Anyelech iż ieden po Ńtu tyŃięcy y więcey
31: ludzi w iedney godzinie zábijał. A tu ŃłyŃzymy iż ich dwa=

naŃcie Ńta

1: nałcie stało około miastá tego á w braniech iego. A tu nie
2: trzebá nic wątpić iż to mury y brany bárzo mocne być mu
3: lżą/ gdzie iest ftraż/ zwirchność á opieká Páńfka.
4: Dálej tego dokláda Apoštoł/ Iż sie llnęło iáko Áfpis ál
5: (marg) Iáfnosc miastá, (-)bo Kriztał. Áfpis iest z zielonością zmieszány/ á Kriztał
6: bárzo przeźroczyłty/ to známionuie onę wdzięczność zów=
7: żdy kwitnącą á onę zieloność oney niesmierthelności świę=
8: tych Páńfkich/ á one ich iáfnosc á przeźroczyłtość w ktho=
9: rey wftáwicznie stoią iáko Anyeli wdzięczni przed oblicz=
10: nością iego. A powieda Apoštoł iż ná połnocy/ ná połu=
11: dnie/ ná wchod y ná zachod miastá onego wżędy po trzy
12: brány to miastó miało. To thák włáfnie mamy rozumieć
13: iż to miastó káždemu narodowi s káždey części fwiátá iest
14: wolnie otworzone/ ták ze wchodu słońcá iáko y z zacho=
15: du/ s połnocy y s południá. A wżyfcy ci wchodzą thymi
16: trzemi bronámi do tego miastá/ to iest/ ci kthorzykolwiek
17: (marg) Táiemnicá Troyce świętey. (-)wyznawáią Oycá Syná y Duchá świętego Bogá ácz w
18: perfonách troiákich roznego/ ále w Bołtwie nierozdziel=
19: nego á iedinego. A toć iest to miastó wdzięczne Páná náłze
20: go/ á toć lą oni wybráni miefzczánie iego/ kthorzy wcho=
21: dzą thymi branámi przez Pátriárchy y Proroki otworzone
22: mi/ á stoią ná tym mocnym fundámencie iego od Apošto
23: łow iego święthych fundowánym y záłożonym/ á llną sie
24: iáko kámyki drogic á rozliczney piękności przed święthym
25: máyestatem iego/ będąc zówždy w mocności á w belpie=
26: czności świętey zwirchności á obrony y opátrznosci iego.
27: Przedlię Duch święthy dálej przez Anyoła
28: Ianowi świętemu pod figurá miasthá wido=
29: mego oznáymuie rozliczne rádości wier=
30: nym Páńfkim zgotowáne.

strona: [183]

ná Obiáwienie káp. xxj.

Lift 182.

- 1: Roſprává Lxxx.
- 2: A Ten co zemną mowił/ miał miarę złotą
- 3: ku trzcinie podobną/ áby ią był rozmie=
- 4: rzył miáſto/ y brany iego/ y mury iego. A miá
- 5: ſto ono ná czterzy węgły było záložone. A ſzy=
- 6: rokość iego táka była/ iáko y długość. A roz=
- 7: mierzył miáſto oną trzciną złotą ná dwána=
- 8: ſcie tyfięcy ſtay: á długość y ſzyrokość y wyfo=
- 9: kość we wſzythkim rowne ſobie. A rozmierzył
- 10: mur iego ná ſto á czterdzieſci y czterzy łokcie/
- 11: miarą człowieczą/ ktora też ieſt y Anyełka. A
- 12: było budowanie muru iego s kámienia Aſpifu:
- 13: á ſámo miáſto było ze złotá czyſtego/ podobne
- 14: go ku ſkłu iáſnemu/ á fundámenty miáſtá one=
- 15: go rozlicznym kámieniem były vchędożone.
- 16: Napirwſzy fundáment z Iáſpifu/ drugi s Szá
- 17: firu/ trzeci s Kalcedonu/ czwarty s Smárag=
- 18: du/ piąty s Sárdoniu/ ſzoſty s Sárdu/ ſiod=
- 19: my s Krizolitu/ óſmy z Berillu/ dziewięthy s
- 20: Topázioná/ dzieſiáty s Krizopiáſſá/ iedenna
- 21: ſty z Hiácinktu/ dwánaſty z Ametiſtu. A dwa
- 22: nálcie bran/ ze dwánałcie pereł/ á káżdá braná
- 23: z iedney perły była. A vlicá mieyſka ze złothá.
- 24: ſzczyrego była/ iáko ſkło przeźroczyſtego.

strona: [183]v

Roſprává Lxxx.

- 1: O tych muroch/ o tych fundámentoch/ o tych branách/
- 2: iuzechmy ſie w pirwſzey roſprávie náſłucháli. Iż áczkol=

- 3: wiek Pan ieft drogá y tá fortá nam otworzona/ á kto thą
4: fortą nie wnidzie/ iuz trudno inedy do tego miáftá fwięte=
5: go wniść ma. Tákże y fundáment náfz to ieft napewniey=
6: fzy/ á ná tym fundámencie kto fwey wiáry mocno nie włá
7: dzi á nie zbuduie/ iuz flábe á ná piálku záložone ieft kázde
8: budowanie iego. Ale iz nam iákochmy fłyfzeli Prorocy y
9: (*marg*) Imioná nápiáne (–)Pátriárchowie ktorzy pófzli z narodow Izráelífkich do tey
10: forty pímy á náukámi przez Duchá fwiętego obwołáne=
11: mi drogę otworzyli/ przeto imioná ich fą nápiáne ná bra
12: nach miáfta tego/ tákże y ná fundámenciech murow iego
13: imioná Apoftólow dwunálcie/ ktorzy nam też záložyli á
14: fundowáli wżytki rády á náuki fwoie ná thym pewnym
15: fundámencie á ná tey mocney fkále ná Kriřtufie Pánu ná
16: fzym.
- 17: (*marg*) Kámienie. (–)A iz tu dáley Ian fwięty wypifuie drogość kámienia s
18: ktorego fą ty fundámenty záložone pod tymi mury thego
19: miáftá Páńfkiego/ to ieft Zbioru wiernych iego w ofiádło
20: ści wieczney iego ofádzanego/ toć nam znaczy drogość zbá
21: wienia náfzego á drogość żywota náfzego wiecznego/ iz fo
22: bie ten fundáment nád wżytki fkárby á nád wżytki kleno
23: ty przekládác mamy/ co nam ci fwięci fundatorowie tho
24: ieft Apoftólowie fwięci ná tej mocney fkále náfzey vfundo
25: wáli y zbudowáli. Co też znaczyły y ony dwánálcie kámie
26: ni ktore nořil káplán zakonu ftárego ná pierfiach fwoich/
27: iz mieli przyść ná fwiát ci dwánálcie fundátorowie/ kto=
28: rzy nam mieli záložyc ty fundámenty tego miáfta náfzego
29: w ktorým mamy wżywác w dziwnych rofkofzach żywotá
30: fwego wiecznego.
- 31: Piřze też Ian fwięty o wyfokości á o mocności murow.

- 1: Thu fie włękni fykophánto/ który szukałz sobie dziur álbo
2: ryńsztokow iákich iáko złodziey od śwíatá wymyflonych(*marg*) Dziurą trudno do niebá.
(-)
3: iákoby wlażł do miáltá do tego. A wípomni sobie ná ony
4: słowá Páńskie: Iż kto tám tą broną przez ty wrotne o kto
5: rych thu słyszylz á przez fámego Páná álbo Anyoły iego o=(*marg*) Ian x. (-)
6: tworzoną nie wnidzie/ iuż przez mur thrudno/ iuż dziurą
7: trudno. Abowiem słyszylz iácy fą otwirni v bran v thych/
8: ábowiem Anyołowie śwíęci á ftróžowie náfzy/ którzy thu
9: wiedzą y widzą spráwy z nas káždego/ á bełpiecznie mo=
10: gą káždemu tám zle á omylnie wchodzącemu rzec: Przya(*marg*) Mátt. xxij. (-)
11: cielu wroć fie/ oto widzifz iż nie małz vbioru álbo odzienia
12: śwádziebnego/ wiefz kto dziurą lezie ieft złodziey á zdray=
13: cá. To iuż tám dziury szukác trudno/ to iuż táni trudno fie
14: miedzy inemi zákrásć álbo wćifnąć/ bo słyszylz iż tho tám
15: miálto y vlíce iego ieft iáko fkło przezróczyłte. Iuż tám nic
16: nieczyłtego/ nic plugáwego wniść áni fie zátáić może.
17: A ták włękni fie nieboże brudu sprófnego śwego/ á ftháray
18: fie ábyś zá czáfu żywotá fwego ochędożył odzienie swoie/
19: ábyś bełpiecznie szedł á w rádości swoiey/ nie lękáiac fie nic
20: żadnych przymowek od tych otwirnych ták wiadomych
21: o włzytkich spráwach káždego thám wchodzącego. Abo=
22: wiem wípomni sobie iákiby to był žal twoy/ y iákiby tho
23: był wtyd twoy/ gdybyś vyrzał ták wielkie rołkołzy okiem
24: nigdj nie widáne/ áno idą w dziwnych rádołciach do nich
25: ze włzech czterzech ftron śwíatá/ ludzie piękni/ ludzie iáfni/
26: ludzie rołkołznie vbráni. A drudzy z dáleká náglądaią iá=
27: ko piwowarowie zbrukáni á wfmoleni/ záglądaiacz do

- 28: Íproftnego á ciemnego browáru íwego/ á ciebieby mia=
29: no v íámey brony wytręćić á wypchnąć do oney márney á
30: zbrukáney ordy/ á íelzczę ktemu ná wieczne męki á ná wie=
31: czne vdręczenie twoie.

Abowiem

strona: 184v

Rośpráwá Lxxx.

- 1: (*marg*) Brany. (–)Abowiem fłyfzyfz íákie thám fą brany/ íż s pereł s czy=
2: ftych z íáfnych á s przeźroczyftych/ trudnobyś íie tám wći
3: ínąć álbo vkryć miał/ áby cie tám obaczyć nie miano. A=
4: bowiem nie mniemay ábyć to thám widome perły miály
5: być/ ále nam ty znáčzą czyfłość á przeyrzoczyfłość drog á
6: bran Páńfkich/ ktore do íiebie nic plugáwego á nic zbru=
7: kánego nigdy puścić nie mogą.
8: (*marg*) Wielkość miáftá. (–)Wielkość á fzyrokość miáftá tego ty ítáiánia o kthorych
9: nam tu Apofłoł powieda od Anyoła złotą miarą rozmie
10: rzone to nam známionuią/ wielkość á fzyrokość kroleftwá
11: Páńfkiego/ czego y bez pífmá káždy w rozmyflániu fwo=
12: im dofięgnąć może/ Íż íełíze thu wida wielkie á fzyrokie
13: dwory krolow álbo inych potentatow ziemfkich/ y dziw=
14: nemi kftáły vftroione/ což rozumiełz o wielkości dworu
15: álbo páłacu krolá tego/ przed ktorego drzwiami z dáleká
16: drząc á dziwuiąc íie będą ítali cí krolowie ziemfcy. Do kto
17: rego dworu od początku fwiátá przyimuie rozmáithych
18: íthanow á narodow dworzány/ oprócz wielkości Anyo=
19: łow rozlicznych fwoich.
20: A íż ten dwor álbo miáfto Ian fwięty pífze było od An=
21: yoła ná czterzy częśći rozmierzono/ á w káždey częśći thrzy
22: brány/ tochmy íuż fłyfzeli íż przyfłęp do tego miáftá wol=
23: ny íełt káždemu narodowi ze wńzech czterzech kátow fwiá

- 24: tá tego/ ták iáko nam Páweł święty o thym miłofierdzyu
25: Páńfkim powiedác raczy: Iz v niego bráku żadnego nie
26: bywa/ ták žyd iáko y Grek/ tákże teź y káždy iny narod/ kto
27: fie iedno náwroći kniemu/ á vciecze fie do tego
28: świętego miłofierdzia/ káždemu tákiemu
29: wolny przyłtęp iest vczynion do te
30: go miáłtá świętego y do
31: tych bran iego.

Przedfíe

strona: 185

ná Obiáwienie káp. xxj.

Líft. 185.

- 1: Předfíe Apoštoł ielzcze wypisúie roskofzy
2: tegož to kroleřtwá Páńfkiego.
3: A to iuž iest Rořprává Lxxxj.
4: A Kořciołá żadnegom w nim nie widzyał.
5: A bowiem Pan Bog wřzechmogący był
6: kořciołem iego/ á Báránek. A miáłto ono nye
7: potrzebowało áni řlóncá/ áni mieřiacá/ áby w
8: nim řwiećily. A bowiem chwałá Páńfká ie o=
9: řwiecálá/ á láterná iego iest Báránek. A lu=
10: dzie ći ktorzy řá záchowáni będą chodźić w ie=
11: go řwiáthłóći: á krolowie ziemřcy chwałę y
12: cześć swoię będą przynořić do niego. A brany
13: iego nie będą zámekány cály dzień. A bowiem
14: tá m noc nigdy nie będzie. A będzie przynieřo=
15: ná cześć y chwałá z narodow do niego. Nie
16: wnidzie tá m nic do niego/ coby miáło być řplu
17: gáwione/ álbo z iáką obrzydlivořciá/ álbo s
18: kłámřtwem/ iedno ći ktorzy řá nápiřáni w křię
19: gach Báránkowych řywotá wiecznego.

- 20: Iż są rozliczne á żadnym pímmem nieopísáne roskořzy (*marg*) Kořcioł co ieřt. (-)
- 21: przybytkow Páńřkich/ kthore on wiernym řwoim od po=
- 22: czątku řwiátá zgotowác raczył/ przedřię Ian řwięty ácz i=
- 23: ne widzenia řwoie krotko odpráwował. Ale ná thym wi=
- 24: dzeniu rořkořzy niebieřkich wcięřzy řie nie moře/ áby o nich

B b

řwiáthu

strona: 185v

Rořpráwá Lxxxj.

- 1: řwiátu y opowiódác y opísác nie miał. Y dokłáda tu tego
- 2: Iż w tych thám rozlicřnych przybytkoch Páńřkich kthore
- 3: nam tu pod figurą ták pięknego miáltá iákořmy řlyřzeli
- 4: práwie máluie/ powieđa iż tám kořciołá řadnego nie wi=
- 5: dzieł/ powieđájąc iż tám kořciołem był řam wřzechmogą
- 6: cy Bog y Báránek. A pirwey nam powieđał/ iż w niebie
- 7: s kořciołá řlyřzał głófy mowięce do řiebie/ A tu zdałby řie
- 8: nam iákořby řobie być przeřiwny. Ale to ták rozumieć ma
- 9: my: Iż o pirwřzym kořciele widzenie řwoie nam piřał kto
- 10: re miał przed řádnym dnim/ gdzie tám ieřzcze w ten czás
- 11: tu kořciołow widomych ludziom Páńřkim w řywociech
- 12: řwoich boiuiącym było potrzebá/ do ktorychby řie řchodzi
- 13: li ná modlitwy/ ná náuki/ y ku řwiąthořciam/ y ku káźde=
- 14: mu nabořeńřtwu řzukác miłofierdzia Páńřkiego. Teř y w
- 15: niebie on zbor wiernych Páńřkich ktorzy iuř w rádořciach
- 16: czekáli álbo y dzieř czekáię záowołania řwego á zapłáty řwo
- 17: ieř/ włáfnie był y ieřt zwan kořciołem Páńřkim. Ale iż tu
- 18: Ian řwięthý wypráwuie widzenie řwe około oney noweř
- 19: ořiádłóřci ktora iuř po řádnym dniu ma być wieczną á bez
- 20: końcá w rádořciach niebieřkich przy Pánu nářzym/ thám
- 21: iuř powieđa iż kořciołá řadnego nie widział. Abowiem
- 22: iuř tám w ten czás wřtáną modlitwy y řwiátořci y wřzytki

23: zbiory kthore zwykły bywać ná zyemi/ łzukáiąc miłofier=
24: dzia Páńkiego. Iuż też wftanie y on kołcioł zbioru wier=
25: nych Páńskich/ ktorzy czekáią z martwych wftania łwe=
26: go á wiecznych rádości łwoich. A což thám będzie zá ko=
27: łcioł? Oto łłyszysz iż kołciołem ich będzie Bog włzechmo=
28: gący y Báránek ich. Abowiem iuż łie thám wypełnią ony
29: oczekawánia ich/ iuż łie thám łkończą włzytki rádości ich/
30: iuż iedno będą pátrząc iáko we zwierciádło w ono niewi=
31: dome przed tym nigdy Bołtwo Páná łwego/ w ktorým

też oglądá=

strona: 186

ná Obiáwienie káp. xxj.

Liłt 186.

1: też oglądáią y onego Báránká łwego á odkupicielá łwe=
2: go. A to będzie kołcioł ich/ á to będzie włzytká rádość ich.
3: Dálej powiáda Apołtoł: Iż thám w tey ofiádłości łłoń (*marg*) Swiátołć Páńłka (–)
4: cá áni miełiácá nie widziál/ á iż thám nocy nigdy nieby
5: ło. Abowiem powieda iż ie byłá chwałá Páńłka ofwieci=
6: łá/ á Báránek był łáterną iey. Nie iżciby łłońce álbo mie=
7: łiác zginác miál/ ále iż tá wielmożność Páńłka y s thymi
8: wiernemi łwemi iuż y nád łłońce y nád miełiác iest iáłno
9: łcią wywylźłzona/ á iż iuż żadney łwiátołści iney nie będzie
10: potrzebowało ono zebránie łwięthe/ iedno thylko w oney
11: rołkołżney łwiátołści Páńłkiew łobie będzie buiáło/ o kto
12: rey piłzą iż ofwieciłá włzyłtek łwiát. Przed ktorą łwiátło=
13: łcią łłońce y miełiác iest iáko ciemna gwiazdá/ ktorey czá
14: łem ledwed oko doyrzec może. Iáko też o tym y Ezáiáłz pro(*marg*) Ezái. Lx. (–)
15: rok nápiłá: Iż łłońce thám nie będzie ćmiło łwiátołści iá=
16: łney/ á bláłk od miełiácá nie będzie iuż thám nigdy/ ále Pan
17: twoy iuż thám thobie będzie łwiátołcią wieczną/ á Bog
18: twoy iáłnołcią twoią.

19: Potym powieda Apoštoł: Iż rozliczni narodowie bę= (*marg*) Narodowie. (-)
20: dą chodźć w światłości tey/ á Krolowie ziemscy wniofą
21: tám s sobą wżytkę powagę y chwałę swoię. A wżakoż te
22: go dokłáda/ iż iedno ci ktorzy są zachowani od Páná. Tu
23: iuz rozumiey iż bráku nie máfz żadnego v tego Páná/ wży
24: tkim narodom otworzyć raczył the nieogárnioną swiá=
25: tłość swoię/ wżytkich á wżytkich powoływa ná ty wdzie
26: czne á wefole gody swoie. A ktorzyfz tám wnida? Oto fły
27: fzyfz iż iedno ci ktorzy znaleźli Páná/ á ktorzy są zachowani
28: od niego. Od czegoż to zachowani? Oto thák rozumiey/ iż
29: są zachowani od grzechu/ od błędu/ od omyłek swiátá te=
30: go/ od przekłęcia wiecznego/ od zwirchności á chytróści
31: czártowfkiey. Cić iedno tak iáko thu fłyfzyfz chodźć máią

Bb 2

w they

strona: 186v

Rośpráwá Lxxxj.

1: w tey światłości/ á vzywác tych iáko o nich fłyfzimy wie=
2: cznych rofkořy swoich/ gdyż teź zá żywotow swoich cho=
3: dzili przed nim w światłości ftałości swoiey/ wiáry y ná
4: dzie e swoiey o Pánu swoim/ vzwáiac cnotliwych żywo
5: tow swoich.
6: Potym powiáda Apoštoł: Iż krolowie ziemscy wniofą
7: (*marg*) Krolowie ziemscy álbó przełoženi. (-)tám s sobą wżelką powagę swoię/ á nie
thylko swoie ále y
8: rozlicznych narodow przy fobie. A tu fie obácź cnotliwy
9: Krolu/ cnotliwy vrzędniku álbó fprawco/ álbó gořpoda
10: rzu domu swoiego/ álbó dziatek swoich/ co tu ná tobie ná
11: leży/ iż nie tylko chwałę álbó powagę swoię thám wniefć
12: máfz do tey oliádłości swiętey/ ále wniefiefz przy fobie po=
13: wagę y chwałę onych wżytkich ktorycheř pozyfkał Pánu

14: fwemu/ álbo wierną á cnotliwą fprawą twoią/ álbo pra
15: wdziwą náuką/ álbo theż pocźciwy ociec wychowáním
16: cnotliwych dziątek swoich/ álbo też gofpodarz poruczo=
17: nych łobie czeladki swoiey.
18: A tuby fie mógł obaczyć káždy fprawcá fwiátá tego czo
19: to ieft/ á iáka to obietnicá iemu/ iż tám ma wnieść chwa=
20: łę y powagę swoię/ tho iefth/ iż fie thám okaże w wielkiew
21: chwale á w wielkiew powadze swoiey/ á nie tylko łam á=
22: le iáko pocźciwy hetman álbo rotmiřtrz y z oną chwále=
23: bną rotą swoią/ ktorą pozyłkał prze cnotliwą fprawę swo
24: ię Pánu Bogu fwemu.
25: Abowiem iáko tu fłyźymy/ iż tám brony otwárthe łą/
26: á przedię do nich nic plugáwego/ áni brzydliwego nigdi
27: wnidź nie może/ áni żadny fáłz/ áni żadne kłámřtwo/ ie=
28: dno ci ktorzy fie cnotliwie/ prawdziwie/ á poboźnie zácho
29: wáli w żywociech swoich/ á iż łą nápiłáni w kłięgach Bá
30: ráńkowych. Abowiem y Dawid on Prorok wielki przezy=
31: rzawłzy iuż w Duchu fwiętym thy przyłzłe rołkołzy o ktho=

rych tu fły=

strona: 187

ná Obiáwienie káp. xxj.

Lift. 187.

1: rych tu fłyźymy/ woła do Páná: Y kthoż wždy moy miły(*marg*) Płál. xiiiij. (–)
2: Pánie oliędzie thy przybytki á thy páłace twoie? Thámże
3: wnet łam prze Duchá fwiętego odpwiádać raczy: Iż
4: iedno ten ktory chodzi prze zmázy przed oblicźnołcią two
5: ią/ á záchowa fie w fprawiedliwołci á w powinnołci swo
6: iey. Támże dáley y ine cnoty przypomináć raczy.
7: A iż tu Ian fwięty powiáda: Iż tám záwždy brony o=(*marg*) Nocy w niebie nie máłz. (–)
8: twárte widział. Ták połpolicie bywa iż iedno w nocy bra
9: ny zámykáne bywáią. Ale iż tu píłze iż tám nocy nigdy nie

10: będzie/ toć iuż ząwždy otworzone będą. A przedię słyfzylz
11: iż tám nic plugáwego wniść nie może/ bo tám frodzy wro
12: tni/ ták iáko wylfzley nápił/ ftoią v tych bran/ ábowiem
13: Anyołowie święci. A iákoż lie ty nie małz włęknąc nędzni=
14: ku káždy przełożony fwiátá tego ktory thu żywiefz w swo=
15: woleńftwie żywotá fwego y s tymi ktore tobie Pan poru=
16: czył w opiekę twoię. Oto słyfzylz nędzniku iż thám nic nie
17: wnidzie omylnego/ fáłefznego/ plugáwego/ fwowolnego/
18: Iedno ci ktorzy tu pod poślufzeńftwem wiernych przeło=
19: żonych od Páná vzywáli pocźciwych żywotow fwoich.
20: A což ty rzeczełz gdy będziełz odepchnion od tych bran thá=
21: kich rofkofzy iáko tu o nich słyfzylz/ pátrząc áno ini krolo=
22: wie á ini fprawce fwiátá tego niołá tám chwały fwoie/
23: á idą y z onemi poruczonymi narody fwoyemi pocźciwie
24: wychowanemi w wielkim wefelu swoim do onych rofko=
25: fzy fwoich/ á thy ftoiłz ząwftydzony z dáleká y z oną swo=
26: wolną ordą twoią/ á ochmiłtrz twoy on brudny iuż cie da
27: wno czeka áby cie też odprowadził do onych ciemnych ro
28: fkofzy fwoich. Zda mi fie byś fie ná tho rozmyślił zá thego
29: márnego żywotá fwoiego iżci by miało omierznąc to swo
30: woleńftwo twoie y ty doczełne rofkofzy twoie. Ale
31: to przedię złemu nic nie pomoże.

Bb 3

Przedię

strona: 187v

Rośpráwá Lxxxij.

1: Przedię iefzcze Apoštoł dokłáda widzenia
2: fwego o tych nieskończonych rofkofzach wieku
3: przyfzłego á kroleřtwá Páńkiego.
4: A to Rośpráwá Lxxxij.
5: Y Vkazał mi potym rzekę iálną wody

- 6: żywey/ blyfzcząca lie iáko kryfztał/
7: ktora wychodziłá od máyeftatu Bo
8: (*marg*) Káp. xxij (-)żego y Báránkowego. A lzłá przez
9: pořzodek vlice/ á po obie ftronie rzeki fthały
10: drzewá żywotá ktore przynoříły s fiebie dwa=
11: nálcie owocow/ ná káždy miefiąc wydawáią
12: ce owoce s fiebie/ á lifcie było drzew onych ná
13: vzdrowienie narodow. A iuż tám przekłętwá
14: żadnego więcey nie będzie: tylko máyeftat Bo
15: ży á Báránkow tám będzie/ á fłudzy iego będą
16: mu fłużyć. A oglądáią obliczność iego y imię
17: iego ná czołach fwoich. A noc iuż thám żadna
18: nie będzie: áni będą potrzebować pochodniey
19: żadney/ áni fwiátłości fłoneczney. Abowiem
20: Pan Bog ich ořwiecąc ie będzie/ á będą z nim
21: krolowáli ná wieki wieczne.
22: (*marg*) Rzeki y drzewá w niebie. (-)Dokładáiąc iuż ku końcowi Apořtoł tey rořkořzy
krole=

23: ftwá Páńfkiego/ otho fłyřzimy iż powieda/ Iż od Tronu

Páńfkiego

strona: 188

ná Obiáwienie káp. xxij.

Liřt 188.

- 1: Páńfkiego wyfzłá rzeká iáko kryfztał w ktorey byłá wodá
2: żywa/ á około rzeki z obu ftron ftały drzewá żywotá. A tá
3: rzeká lzłá przez pořzodek vlicze/ á drzewá ony ná káždy
4: miefiąc dawály infze á infze owoce s fiebie. Dołóżył teř te=
5: go y on zacny Prorok Ezechiel/ á máło nie thymiřz fłowy (*marg*) Eze xlviji. (-)
6: ták mowiąc: Podle rzeki z obu ftron vrořtá drzewá owo=
7: cowe káżdego rodzáiu/ s ktorych lifcie nigdy nie opádnie/
8: áni owoc nie zeydzie/ ále ná káždy miefiąc nowy owoc po

- 9: dádzą s siebie/ ábowiem wody ich pochodzą z mieyćcá
- 10: świętego/ á będzie owoc ich ná pokarm/ á liście ich ná le=
- 11: kárftwo. Tu pátrżay dziwney íspráwy Duchá święte=
- 12: go/ iáko on dziwnie á pokrycie dawał fwiáthu znác przy=
- 13: źle íspráwy Bołtwá swoiego/ áby tylko wierni temu zro=
- 14: zumieli/ á niewiernym zázždy to pokrywác obiecował.
- 15: Abowiem ábyć tám miály być iákie drzewá álbo płynąc
- 16: iákie rzeki ná tych wyfokołciach niebieskich ślábiebjychmy
- 17: o tym rozumieli. Ale iáko czytamy o onym zyemłkim Rá
- 18: iu w ktorým były y ty drzewá y ty rzeki widome/ tákże tym (*marg*) Ray/ ziemłki. (–)
- 19: że podobieńftwem mamy lie íspráwować o tym niewido
- 20: mym á duchownym Ráiu/ o ktorým tu nam Ian święty
- 21: dziwne dziwy opiłować raczy. A iż nędzny człowiek z one
- 22: go widomego Ráiu iełt márníe wygnan/ który ácz też był
- 23: dziwnemi rołkołzámí vchędożony/ ále wśzytko to były ple
- 24: wy przećiwko tym rołkołzam krolełtwá tego Páńłkiego.
- 25: Abowiem on nam był íspráwion ták iedno s ízczyrey łálki
- 26: á tylko słowem iednym/ ále nam then wieczny íspráwion
- 27: wielkiemi táiemnicámí/ á ona dziwną męką á krwią Pá
- 28: ná náłzego.
- 29: A což o tych rzekach álbo o tych drzewiech mamy rozu= (*marg*) Co to zá rzeki álbo drzewá. (–)
- 30: mieć? Oto nic inłzego/ iedno iáko wody/ zdroie/ á rzeki o=
- 31: chładzáią rozwefeláią y pośiláią ludzi ná świcie/ thákże

Bb 4

też mamy

strona: 188v

Roípráwá Lxxxij.

- 1: też mamy rozumieć iż iuż w tám tey ofiádłóści świętey iuż
- 2: nie máłz thák nic wdzięcznego/ nie máłz nic miłego czoby
- 3: nam nie płynęło od tego tám iáko ślyżymy Máyełtathu

4: Páńfkiego/ iuż tám żaden głod/ żaden wrzod/ żadna cho=
5: robá/ żadne vćifnienie/ żadny niepokoy nigdy ználeziony
6: nie będzie. Iuż nam rozliczne owoce poydą dziwnych ro=
7: fkoſzy onych żadnym okiem nie widánych od onego Má=
8: yeſtatu Páńfkiego/ gdy będziemy vftáwicźnie pátrzyć ná
9: dziwną wielmożność iego. A ná koniec tym zámknął A=
10: poſtoł wſzytko: Iż tám żadne przekłętwo nie zoſtanie
11: iedno tilko zoſtanie fzcziroy Máyeſtat Páńfki á **Bárńakow [!]** .
12: Iuż tám przekłętwa wſzytki ony Moizefzowe vftác mu=
13: ſzą/ ktore Pan dał był wywołác ná niewdzięczne á ná nie=
14: poſłuſzne ſobie. Iuż iedno tylko ſámá wieczna rofkoſz á ſá
15: mo wieczne błogoſławieńſtwo zoſthanie nád wiernemi
16: Páńfkiemi. Gdyż tu ſłyſzymy iż nie tylko proſto rofkoſzo=
17: wác/ ále będą z onym ſwoim wdzięcznym Bárńankiem
18: krolowác ná wieki wieczne. A co to ieſt krolowác iuż ná to
19: y wywodow nie trzebá. Gdzie y tu przypátrzyć ſie może=
20: (*marg*) Ociec Sin y Duch ſwięthy ieden nie rozdzielny Bog. (-)my nierozdzielności
Oycá y Syná y Duchá ſwiętego/ gdyż
21: tu Ian ſwięty wſpomina Máyeſtat Boży y Bárńakow/
22: á przedię chociay dwu wſpomina ále o iednym mowi/
23: bo powieda.
24: Iż oglądáią twarz iego ſłudzy iego
25: y wiecznie będą ſłużyć iemu.
26: Czegoż nam iuż więcey do thák wielkych rofkoſzy á do
27: thák wielkiego błogoſławieńſthwá nie doſtawa/ Bych=
28: my iuż więcey o tym áni ſłucháli iedno co nam thu Ian
29: (*marg*) Błogoſławieńſtwá dziwne. (-)ſwięty nápiſał. Aczkolwiek piſmá ſwięte powiedáią
iż te
30: go tám ieſzcze więcey ieſt/ gdyż żadne pioro wypisác áni ie
31: zyk tego wymowić nie może/ ále iużbychmy y ná tym prze

strona: 189

ná Obiáwienie káp. xxij.

Liśt 189.

- 1: śtác mogli cochmy tu śłyźzeli. A což nam tedy inźzego nale
2: ży czynić/ iedno rozmyśliwłzy fie ná ty frogie śtráchy ktore=
3: chmy tu śłyźzeli iákie śą niewiernikom zgotowáne/ rozmy
4: śliwłzy fie też tu ná thy dziwne á żadnym ięzykiem niewy=
5: mowione rofkofzy ktore śą wiernym Páńskim śprawione/
6: śtárác fie o to/ ábychmy prze ten márny śprośny á docześny
7: żywot śobie tego nie vtráćili.
8: Abowiem bychmy fie obaczyć chcieli/ chocia y mam thy
9: poczćiwe żywothy náśze piśmo ciáśną drogą przeżywa/ że(*marg*) Żywot poczćiwy á zły. (-)
10: to iest rofkofzna á wdzięczna drogá człowiekowi wierne=
11: mu/ ále bárzo ciáśna niewiernemu. Azáś to nie rofkofzna
12: drogá vżywác pobożney á poczćiwey prace śwoiey/ á du=
13: śác Pánu śwemu/ A on obiecuię bogáctwem á poczćiwo=
14: ściámi ozdobić dom káźdego wiernego śwego. Niewier=*(marg)* Lákomśtwo. (-)
15: nik záfie nie dufáiąc temu biega po ziemi y po morzu śzu=
16: káiąc coby požárł á połápił/ wydziera/ lichwi/ we dnie y
17: w nocy nie śpi chwataiąc świátá tego mizernego/ á przed
18: śie wśzytko nieśporo/ á przedię wśzytko iáko z ręku páda/ á
19: to nákoniec/ nędznie dokończywłzy żywotá śwego á onego
20: márneho nábycia śwego przedię z dekretu Páńkiego y
21: trzeći potomek tego nigdy nie pożywie.
22: Dáley/ ázáfż też tho nie wielka rofkofz żyć w onym świe=
23: tym á wdzięcznym pokoiu/ ktory nam tu Pan práwie iá=*(marg)* Pokoy. (-)
24: ko teśtámenthem śwoim zá wieczny vpominek zośtáwił.
25: Azáś fie lepiej drápác z ludźmi/ ázáfż lepiej świátem mi=
26: trzężyć biegiąc zá prokuratory/ nie śpiąc/ nie doiádáiąc/
27: krew ludzká rozlewáiąc/ á czekáiąc záfżdy frogiego de=

28: kretu Páńńkiego nád łobą/ iż toż fie włytko thákże nád o=

29: nym nędzarzem dział będzie/ co fie innym działo od niego.

30: Gdyż Pan głośnie woła: Biedá tym ktorzy łupią/ ábo=

31: wiem y oni złupieni będą: biedá tym ktorzy krew leią bli=

Bb 5

źniego

strona: 189v

Rośpráwá Lxxxiiij.

1: źniego fwego/ ábowiem też krew ich pewnie rozlaná bę=

2: dzie. A coźci potym miły nędzarzu iżci fie zda iż fie thymi

3: złościámi fwemi ábo tym nędznym nábyciem swoim zdo

4: biłz przed światem/ á nie baczyłz końca fwego/ á nie bacziłz

5: nád łobą frogich dekretow Páńńkich. A ná koniec nie ba=

6: czyłz co tráciłz/ ták iáko tu słýłzyłz/ prze kęs mizernego swo

7: woleńtwa fwego/ iż małz odpásć od tych dziwnych/ wie=

8: cznych/ á niezliczonych rośkofzy swoich.

9: Ráduyże fie ty tedy wierny Páńńki/ iż y tu wzywálz spo=

10: koynego/ wdzięcznego/ pobożnego á cnotliwego żywotá

11: fwego/ ánoć włyłcy błogofławią/ áno cie łobie włyłcy

12: pálcy vkázuią/ ánoć służą/ áno cie miłuią/ áno tve cnoty

13: wyflawiáią. A co nád nawiętłze/ tu iuż w rádości będącz

14: pewnie w tym wílciony/ czekałz tych wiecznych o ktorych

15: tu słýłzyłz á dziwnych rośkofzy swoich.

16: Tu iuż Ian święty ku końcowi przychodząc

17: íści á pieczętuie nam tho pewnemi słowy swe=

18: mi/ iż tho iest włytko ifotna prawdá co nam

19: tu ná píłmie swoim zołtáwić raczył.

20: Rośpráwá Lxxxiiij.

21: Y Powiedział mi ták: Thy słowá wiedz żeć

22: łą wierne/ á prawdziwe. A Pan Bog on

23: świętych Prorokow y Pátryárchow rośkazał

24: Anyołowi śwemu/ áby to vkazał sługam iego/

25: co sie ma sftać rychło/ mowiąc: Iż oto ia przy

26: dę s kwápieniem. A błogofławiony ktory bę

dzie strzegł

strona: 190

ná Obiáwienie káp. xxij.

Lišt 190.

1: dzie strzegł słow prorocthwá thego. A ia Ian

2: widząc to/ y słyszác o tym. Y gdyżem wślyżał

3: y ogládał/ vpadłem ábych dał chwałę przed

4: nogámi Anyoła ktory mi tho vkázował. A on

5: mi powieđał. Pátrżay ábyś tego nie czynił. A

6: bowiem ia rownym sługá s thobą y z brácią

7: twoią s Proroki/ y s tymi wśzytkimi kthorzy

8: śtrzegá słow prorocthwá kfiąg thych: Bogá

9: chwał. Y rzekł mi potym: Nie pieczęthuy słow

10: prorocthwá tego kfiąg tych. A bowiem czás iuż

11: bliśki iešt. Iż ktho sie krzywďą obchodzi/ niech

12: sie obchodzi iezcze: á ktho śmierdział/ niechay

13: śmierdzi przedię: á kto śpráwiedliwym iešt/

14: niech będzie vśpráwiedliwion przedię: á ktho

15: święty iešt/ niech będzie świętym przedię.

16: A tu Ian święty mocno to nam poświadcza/ iż tho pe=

17: wna á iftotna prawdá iešt/ co nam tu opowiedác raczy/

18: y co nam tu ná píśmie zośtáwuie/ y dawa nam pewnego

19: poślá y powiádczá/ iż to są rzeczy pewne o ktorych tu śly

20: śzymy/ á iezcze pewnieyśzego od kogo nam to pośelstwo ro

21: śkazano. A bowiem ácz pewny to iešt co nam powieđa/ á=

22: bowiem poprzyśięgła rádá Páńfka/ bo Apośtoł y Ewán=

23: yeliśtá/ wśákże nam iezcze pewnieyśzego opowieda ktho

24: mu to powieđał/ á bowiem Anyoł z niebá/ gdyż thám nic

25: omylnego nie máłz. A ielzczę pewnieyſzy od kogo to poſel=

26: łtwo mamy/ ábowiem powieda iż to temu Anyołowi ro

ſkazał mi

strona: 190v

Roſprává Lxxxiiij.

1: ſkazał mi powiedzieć ſam Pan Bog wſzechmogący.

2: A tu iuż możemy nie wętpić s tych przyczyn iż tho ſą nieo=

3: mylne rzeczy co tu ſłyſzymy. Iákoż iużechmy tego y niemá

4: ło doſwiádźyli/ y po then czás máło nie iáłnie práwie ná

5: oko widzimy. A iż ktemu tu Anyoł ſwięty thákiego kázde=

6: go rownego ſtanem ku ſobie przyrownywa/ gdzie mowi

7: Ianowi ſwiętemu/ iżem ia rowny ſługá tobie y temu ká=

8: źdemu kto będzie ſłuchał ſłow proroctwá tego.

9: *(marg)* Proroctwá ſą nieomyłne. (–)Abowiem to też pewnie wiemy/ iż coźkolwiek ſwiáthu

10: przez Proroki obwołáno było iż ſie nigdy w namnieyſzym

11: punkcie nie odmieniło co ſie wypełnić miáło/ y pewnie ſie

12: nie odmieni co ſie ielzczę wypełnić ma. Takżec też o tym tu

13: zyáwieniu Ianá ſwiętego możemy nic nie wętpić/ gdyż s

14: tegoż Bogá vſt wyſzły do nas ty poſelſtwá do niego/ s kto

15: rego przychodziły do onych inſzych Prorokow ſwiętych.

16: A iż tu ſłyſzymy iż Ian powieda iż mu tho Anyoł powie=

17: dał od Bogá wſzechmogącego/ á pirwey powiedał iżto

18: ieſt obiáwienie Ieżufá Kriſtuſá/ y wielekroć wſpominał

19: iż mowił z Báránkiem/ iż ſłyſzał głos od Báránká/ tákże

20: *(marg)* Jezus prawdziwy Bog z Oycem ſwoim ni w czym nie rozdzielny. (–)też thu wnet

y ná końcu kfiąg tych záwięzuie: Iż ia Ieżus

21: poſłałem Anyoła ſwego/ áby wam to wſzytko wyſwiád=

22: czył. Tu iuż możelz rozumieć iż ieſt Ieżus prawy Bog á

23: nierozdzielny ni w czym z Bogiem Oycem ſwoim/ gdyż

24: ſie tu obádwá ozywáią/ iż do thego Ianá ſwiętego ſpołu

25: pošyłaia. A thu iuż rozumieć możemy iżci tho ła pewne á

26: prawdziwe rzeczy ktore thu słyszemy od Iana świętego/

27: (*marg*) Ociec Sin y Duch S. iedyny Bog. (-)gdyż wyśly od iedyneho Bogá/ Oycá y Syná y Duchá s.

28: gdyż tu sam Pan ná końcu wřpomináć raczy: Iż ia Iezus

29: wam to obiwiam ktorym ieřt y Duch y Gwiazdá iařna.

30: Komuż to pošelřtvo wřkázowáć raczy ten nářz miłóřci

31: wy Pan przez ták pewne pošly swoie? Oto słyszysz iż niko=

mu ine=

strona: 191

ná Obiáwienie káp. xxij.

Lift 191.

1: mu inemu iedno řługam swoim. Coż to ła zá řludzy iego?(*marg*) řludzy Páńřcj ktorzy ła (-)

2: A wřzákeř słyszal iařko to sam wykłádać raczy/ iż nie to ieřt

3: řługá iego kto zá nim woła Pánie Pánie/ ále then ieřt ob=

4: wołány řługá iego/ ktory řzyni woła řořkazania iego.

5: A to też ieřt obwołana owieřćká iego ktora řlucha á pilna

6: ieřt świętego řłofu iego. A ktora řlucha řłofu naiemnicze

7: go á omyřnego řłowieká řwiáta tego/ iuż tho nie ieřt áni

8: řługá áni owieřćká iego. A thák wierni řludzy Pána tego

9: ktorzy řlucháia prawdziwego řłofu iego á drżą przed

10: nim á przed świętym řořkazaniem iego. Pewnie ty řłowá

11: ktorechmy tu řlyřzeli záwřždy będą ná wielkiey pieřcy v ká

12: řdego tákiego. Ale v Sikofántow řwiáta tego/ ktorzy po=

13: wiedzáia gdzie zle tu dobrze/ á gdzie grzech tám nie grzech/

14: pewnie to v nich będzie y ieřt zá fábułę á zá řen/ iařkoż tho y

15: řęřtokroć od nich řlyřchamy. A dáleko v nich ná wiewřřzey

16: pieřcy ła řłowá w Dekretalech áľbo w inych wymyřflech

17: řwiáthá thego nápiřáne/ niřli řzczyre á prawdziwe řłowá

18: ktore pošly z wřř Duchá świętego/ á iařnemi á prawdzi=

- 19: wemi dekrety Pánłkiemi łą iáwnie á ſzyroce ſwiátu obwo
20: łáne y vtwirdzone.
21: Coż tym ſługam ſwoim po thym wſzytkim poſełſtwie
22: ſwoim włkázowác raczy? Oto ſłyſzyłz iż powieda: Iż ktho(*marg*) Pan zówzdy do nas idzie.

(-)

- 23: iełt błogoſłáwiony ktory łtrzeże tego poſełſtwá á włkazá
24: nia mego. Abowiem oto ia iuż idę á idę rychło/ á práwie
25: ſie opowiada iákoby iuż w drodze był. Abowiem bądź te=
26: go pewien żeć idzie rychło/ ábowiem káżdego z nas dokoń
27: czenie żywotá náłzego iuż iełt ſwięte przyſcie iego. Bo iá=
28: ko tu wyiedziefz pewnie ná on čás ná ſwięte zówołanie ie
29: go ták ſieć y okazać ſie muſiłz. A też áni wzwiemy kiedy
30: ná nas przypádnie y tho iáłne á iáłne przyſcie iego/ gdyż
31: łám o nim powiedác raczy iż tu ma przydz iáko błyſnienie

ktore w

strona: 191v

Roſprává Lxxxiiij.

- 1: ktore w ocemgnieniu przypada od włchodu áż do zacho=
2: (*marg*) j. Teſſá. v. (-)du ſłóńcá/ iáko y Páweł ſwięty thego poſwiadłza: Iż gdy
3: ſie im będzie zdał nawiętzzy pokoy á beſpieczeńſtwo thedy
4: ná nie przypádnie nieobáczny płáčż záłość á vćiſnienie.
5: Potym Ian powieda: Iż zádziwowawłzy ſie tym dzi=
6: (*marg*) Krewkość ludzka. (-)wnym rzeczám/ y thák dziwnemu poſłowi/ chciał vpáć
7: przed nogámi iego. Pátrzayże tu krewkości człowieká nę=
8: dznego. Pámiełamy iż też y pirwey tákiefz chciał vczyńić/
9: á Anyoł mu powiedział/ iż to grzech/ á iżby tego nie czynił
10: A wždy tu ſłyłzimy iż y podrugi raz tu chciał dáć chwałę
11: iemu/ á to był ſwięty. A iákoż my ſie thu proſtaczkowie v
12: nieść nie mamy/ gdy widzimy áno ludzie wiedzzy/ áno lu=
13: dzie poważni/ krolowie/ biſkupi kłániáią ſie themu przed

- 14: czym sie słuźnie kłaniać nie máią/ á kłękáią gdzie kłękáć
15: nie máią. Ale ty wierny Páńfki pomni ná to zówždy/ iż tu
16: iuż y podrugi raz Anyoł Páńfki zgromił thego Apoštołá
17: nászego iż mu chciał dáwać chwałę ktora iemu nie należa
18: ła. A to był duch niebieski á duch błogofławiony. A thák
19: strzeż sie pilnie tego káždy/ á bądź pilen tych słow czo thu
20: Anyoł rofkázuie/ iż nikomu inemu cześć á chwałá ze wśzyt
21: kiego nie ma być dawaná iedno iednemuż fámemu Bo=
22: gu wśzechmogácemu/ tháka iáka należy iemu. A poczći=
23: wość też táka ma być dawána przełożonemu tu ná świecie
24: od niego iáka należy iemu. Ale nie drewnu/ áni kámienio=
25: wi/ áni żadnemu stworzeniu inemu.
26: Słuchaymyź co dáley tu Anyoł Ianowi świętemu od
27: Páná rofkázuie: Abyś áni zámynał áni pieczęthował tych
28: kłiąg/ ále áby tak otworem á iáfnie ku czythaniu káždemu
29: (*marg*) Ktorzy nie dbáią o słowá páńskie. (-)były/ ábowiem czás krotki iest iż sie to
wśzytko co thu sły=
30: szyźł pełnić muśi. Tu iuż Pan rofkázuie áby ty święte pofel=
31: stwá iego/ á ty miłościwe prześtrzegánia iego iáwnie á iá
32: śnie dochodziły do wśzu wiernych iego/ áby sie cieźyli nieo=
33: mylnemi obietnicámi iego o obronie/ o opáthrzności/ y o
34: strážy świętey iego w káždy niebezpieczności swoiey. A v
35: strážywśzy sie tych stráchow ktore są zgotowáne y obiecá=
36: ne niewiernikom iego/ áby w boiázni á w pokorze swoiey
37: chodzili wśtáwicznie przed świętym máyestatem iego.
38: Ale iż Pan rozumiał iż tych wiele być miáło co o tho dbáć
39: nie mieli/ á w pośmiech tho sobie obráćć mieli/ dokłádáć
40: tego raczy: Iż gdy thy otworzyźł á obiańniźł káždewa the

śnie docho=

ná Obiáwienie káp. xxij.

Liśt 192.

- 41: łczyrą á nieomylną prawdę moię/ á ktho iey nie będzie
42: wdzięčen á nie będzie iey wierzył/ niechajże przedię śmier
43: dzi iáko y przed tym śmierdział/ á który święty á spráwie=
44: dliwy iest/ to iest który ná pieczy ma vpominánie moye/
45: niechże będzie święty przedię. O nędzny smrodzie á spro=
46: śny niedowiárku Páná fwego śłyśyśz czym cie tu Pan ná=
47: zywać raczy spróśnym smrodem światá tego/ y śłyśyśz cze
48: goć dáley ktemu życzy ábyś do końca śmierdział iáko pies
49: przed oblicznością iego. A tu sie iuż możesz domyślić gdzye
50: káždy smrod álbo zówleczon álbo zákopan bywa/ boć pe=
51: wnie nigdy nie ná żadnym rołkoźnym mieyfcu/ iedno ál=
52: bo pod szubienicą/ álbo tákież ná iákim mieyfcu smrodli=
53: wym. A ty sie ciesz káždy kthory vřtáwicźnie wierzyśz ślo=
54: wom Pánřkim/ iż cie thu Pan zówždy zowie święthym á
55: spráwiedliwym/ y dáwać thu błogóśłáwieńřtwo/ ábyś
56: iuż ták był zówždy świętym/ á iżbyś był w opátrzności ie=
57: go áż do przyślych á wiecznych rádości twoich/ o kthory=
58: cheś sie tu iuż dofyć śzyroko náśłuchał.
59: Abowiem śłuchay co Pan do thákich niewiernikow á
60: do thákich niedbálcow o śłowá swoie przez Ezechielá za=
61: cnego Proroká thymi śłowy wřkázowác raczy/ mowiac(marg) Ezech. ij. (-)
62: do niego: Synu człowieczy ślę cie do synow Izráelřkich do

ludu vpor=

strona: 192v

Rośpráwá Lxxxiiij.

- 1: ludu vpornego/ ktorzy się mnie zówždy sprzećiwili y oy=
2: cowie ich/ á niewiernie sie zemną obchodzili áż do czáłow
3: dziefeyřzych. Abowiem synowie řą sprzećiwney twarzy á
4: vpornego řercá. Ale ia ciebie przedię ślę do nich/ á ták im
5: powiesz: Tákwam kazał powiedzieć Pan wářz/ chociay

6: wy słuŕhaycie chocia y nie słuŕhaycie/ żeŕcie wy iefth dom
7: ŕprzećiwny mnie/ chocia y iefth Prorok poŕzodku mie=
8: dzy wámi. A ty ŕynu człowieczy nic ŕie nie boy/ áni ŕie
9: ŕłow ich nic nie lę kay/ ábowiem oni vporni ŕą/ á iáko tarn
10: záoŕtrzeni ŕą/ á ty iákobyŕ mieŕzkał z iáŕzczorkámi. Ale thy
11: przedŕię powieday im ŕłowá moie/ niechay ŕłucháią álbo
12: nieŕłucháią iefli chçą. A tu rozumie y kogo tu Pan ŕprzeći=
13: wnemi łobie álbo niewierniki ŕwemi á práwie iádowite=
14: mi iáŕzczorkámi zowie. Nikogoć inego/ thák iáko ŕłyŕyŕz/
15: iedno ty wŕytki ktorzy nie ŕłucháią álbo chocia y ŕłuchá=
16: ią ále nic nie dbáią á lekce łobie poważáią ŕwięte ŕłowá ie
17: go. Bo coć ná on çás mowił tákżeć y dziŕ ŕtáwiczne do
18: wŕytkich mowi.

19: Tu przedŕię ku oŕtátkowi iŕći ŕie nam Pan
20: przez Ianá ŕwiętego/ iŕ to co nam obiecowác
21: raczy/ nigdy nas ominác nie moŕe.

22: Roŕpráwá Lxxxiiij.

23: OTo ia przydę rychło/ á zaplátá moiá ze=
24: mną iefth/ ábych oddáł káŕdemu iáko ço
25: komu naleŕeć bę dzie. Iam iefth Alphá y Ome=
26: gá/ to iefth poczátek y koniec/ piŕwŕzy y oŕtáte=

cznieyŕzy.

strona: 193

ná Obiáwienie káp. xxij.

Liŕt 193.

1: cznieyŕzy. Błogoŕłáwieni ktorzy ŕą pilni roŕka
2: zánia iego/ áby moc ich bylá w drzewie żywo
3: tá/ á iŕby bronámi weŕzli do miáŕtá. A ná ŕtro
4: nie niech bę dą pŕi/ y zárázliwi/ cudzołóŕnicy/
5: zábijáçze y báłwánom ŕłuzácy/ y káŕdy kthory
6: miłuię y çygni kłámŕtwo. A ia Iezus kthorym

- 7: poślął wam Anyoła mego/ áby to świádectwo
8: wydał kofciołom. Iam iest korzeń y narod Da
9: widow/ iam iest gwiazdá iálna iutrzena. A
10: Duch y oblubienicá **mowię** [!] : Przychodź. A ten
11: co słuca/ mowi: Przychodź. A ktho prágnie/
12: podź do mnie: á kto chce/ weźmi odemnie wo=
13: dy żywotá dármo.
14: Tu iuż Ian święty zamykáiąc koniec tym proroctwom (*marg*) Zaplátá złym y dobrym. (-)
15: swoim/ wiedzie nam tu ná plác ofobę fámeo Páná náłze
16: go. Kthory iuż nie przez Anyoła/ ále sam przez się/ á przez
17: Ianá świętego nam wlkázowác raczy: Iż ia nic nikomu
18: nie zamieszka/ Oto przydę rychło/ á zapláthá moiá iuż
19: káżdemu zemną pewna iest. Tu sie iuż mogą wcielić oni
20: święci wítháwicznie w niebie wołáiący: Czemu Pánie nie
21: idziesz á nie sádzisz krwie niewinney kthora sie rozlała po
22: ziemi. Thu sie theż mogą wcielić wśzyłcy wierni ná ziemi
23: ktorzy thu ielcze boiuią iáko poźćciwi rycerze/ á morduią
24: sie s tym nędznym świátem/ iż słyłzą że zaplátá ich nie bę=
25: dzie im ná raty rozłożona/ ábowiem powiáda Pan iż iuż
26: zemną iest/ á nic sie pewnie nie omieszka káżdemu.
27: A což to zá zaplátá miły Pánie? Iużbychmy sie snadz mo

Cc

gli o tym

strona: 193v

Rośpráwá Lxxxiiiij.

- 1: gli o tym nie pytác/ bochmy sie iuż o niey po ten czás dofyć
2: fzyroce náśłucháli.
3: (*marg*) Zaplátá pirwíza wiernym błogofławieństwo. (-)A wízakoż y tu iey Pan ácz krotkimi
słowy ále przedię
4: troiáko dotykác raczy/ powiedáiąc: Iż to są błogofławie
5: ni ktorzy są pilni á chowáią rofkazanie moje. Rozumiey=

- 6: że co sie tu w iednymże thym łámym łowku zámyka iż łą
7: błogofławieni. Bo kto iuz iełt v Páná tego błogofławio
8: nym/ iuz nie máłz tego áni ná ziemi áni ná niebie czegoby
9: mu dołtawác nie miáło. Dáley powiádác Pan raczy: Iż
10: będzie moc ich nád drzewem żywotá. Thu iuz obiecawłzy
11: im błogofławieństwá rozliczne/ obiecuie im y niefmiertel
12: (*marg*) Zapłátá druga niefmiertelność. (-)ność/ iż iuz tego błogofławieństwá wiecznie
wiekom vży=
13: wác máią. A iefzcze tego mocniej podpieraíac/ powiedác
14: o łobie raczy: Iżem ia iełt pirwłzy y ołtáteczny/ początek y
15: koniec. Tu iuz małz iftotność niefmiertelności iego/ á vfty
16: (*marg*) Ián w xiiij (-)fwemi łam to przed tym obiecác raczył: Iż gdzie ia iełt
17: tám będzie zemną wiecznie y łługá moy. Dokłádác iefzcze
18: Pan raczy y trzeciej obietnicze łwoiey: Iż wnidzye prze=
19: łtrono á bełpiecznie broną do miáltá łwięthego onego/ o
20: ktoregochmy rołkołzách dziwnych niedawno wiele łłyłze=
21: (*marg*) Zapłátá trzecia rołkołz niebieska. (-)li. A tu iuz rozumiey co tu Pan ku onym
pirwłzym obye=
22: łhnicom dziwnym á łzyrokiem wiernym łwoim obieco=
23: wác raczy. A powieđa iż to iuz záwždy przy łobie vłtáwi=
24: cznie gothowo ma/ áby káždemu záplácił wedle wiáry á
25: łpraw poczciwych iego.
26: Słuchayże zálię co o drugich nędzarzoch powieđa: Iż
27: oni pši ták iáko ie pirwey wykłádał/ ktorzy widząc wilká
28: (*marg*) Zapłátá złych. (-)przychodzącego do owieczek iego łzczekác nań nie łmieli/
29: á iż też y oni złołnicy zárázliwi co fáłłzem łwym rozliczne
30: á niewinne łudzie zárázáli/ iż y oni czárownicy/ iż oni czu=
31: dzołżnicy/ zábijácze/ báłwochwálcy/ álbo ci co łie kochá

- 1: ią w kłamstwie będą precz wyrzuceni/ á będą ftać z dále=
2: ká iáko czći odlądzeni/ dziwuiąc fie nád przyślzemi frogo=
3: ściámi fwemi/ ktore iuż będą widzieć łobie zgotowáne.
4: Dziwuiąc fie też onym dziwnym rofkołzam s kthorych fą
5: wypchnieni. O thych iuż máło wyślzey łzyrzey nápiáno
6: mamy. Ale což potym/ nic złemu áni łtrách áni żadne do
7: brodzieyństwo nie pomoże/ przedfię złościwy iest themu
8: márnemu łwiátu kwoli ták zállepiony/ iż to v niego włyz=
9: tko zdádzą fie bální/ á nic on namnieyłzey pieczy nie ma
10: około tego vpadku łwego.
11: Abowiem włyzędzie á włyzędzie frogie dekretł ná nie w pi
12: łmie łwiętyń wychodzą/ á zwłázczá on náłtráźliwłyzy iá
13: ko grom/ ktory łam Pan vłyty fwemi iáńnie iuż ná nie wy=
14: wołác raczył/ co im ma rzec ná on czás czálu łądu łwego:
15: Idźcie niełłáchetni przekłętnicy ná ony łrogie mieyfcá kto
16: re wam y s kfiáżęciem wályzym ktoregółcie zá żywothow
17: łwoich náłłádownáli fą od wiekow zgotowáne. Ták iáko
18: też y Páweł łwięthy y ini Apołtołowie y Prorokow wiele (*marg*) Rzym. xiiij. ij. Korin.
v (-)
19: tho połwiádlżyło/ iż fie mułimy włyzycy połtáwić przed
20: thym łtráźnym łribunálem/ á odnieś káždy nieomyłną
21: zapłátę łwoię/ iáko fie łpráwował álbo złe álbo dobrze zá
22: żywotá łwego. Ták iáko też ono y Pan łam powiedác ra=
23: czył o nieużytecznym łłudze/ iż mułi być wrzucon do ciem
24: nołci nadolnych/ tám gdzie będzie wieczny płácł wieczne
25: nárzekánie á wieczne zgrzytánie zębow.
26: Dále y iefzcze nam mocnie tego włyzyłtkiego co nam thu
27: w tym łwym prorocłwie łan łwięty ołtáwić raczył Pan(*marg*) Pewność piłmá tego (-)
28: potwirdzáiąc/ oto łłyłzymy iż práwie iákoby fie ręká łwą

29: podpisiue/ á nieomylnemi vity fwemi to nam pieczętho=

30: wác raczy/ mowiąc sam tak do nas iako tu slyfzimy: Iz

31: tamci to iest on Iezus walf kthorym przeftzregaiac was

Cc 2

zeftal

strona: 194v

Roſprawá Lxxxiiij.

1: zeftal do was Anyola fwego/ aby wam to wfzytko oznay

2: mił á ofwiadfzył koſciołom walfym.

3: *(marg)* Co iest Iezus. (-)A cozeſ ty za Iezus miły Pánie? Oto ſłuchay iakie nam

4: sam ſwoie tytuły opowiedac raczy/ iako ſie nam z herbow

5: wywodzi/ á prawie nam wylicza ſkad wyzedł/ y co iesth

6: za ſtan iego. Bo powiedac raczy: Izem ia napirwfzy y na

7: oſtatecznieyfzy. Powieda izem ia wedle człowieczeńtwá

8: wyzedł z onego zacnego á ſwiętego narodu Dawidowe=

9: go. Powieda daley izem ia iesth ona walfá gwiazdá iu=

10: trzenna wam iafno zawždy á wſtawicznie ſwieca. Po=

11: wieda daley izem ia iesth oblubieniec walf/ á Duch prá=

12: wie z Boſtwá pochodzący. Otoz iuz mafz co to za Iezus/

13: otoz iuz mafz ktoc mocnemi przywileymi twirdzi á pieczę

14: tuie ty ſwięte poſelſtwá kthore do nas wlkázowac raczy y

15: ty ſwięte wyroki ſwoie.

16: *(marg)* Ktore piſmo napewniefze. (-)A thu iuz obacz komu mafz wiecey wierzyc/ iefli onemu

17: co powiada iz nie ma byc zadne piſmo za wroczne á za pe=

18: wne miane/ iedno kthore bedzie za iaka vchwalá ziemſká

19: albo na iakim koncilium przyiete albo approbowane.

20: Tu o tym do ciebie mowi człowiek/ y powiedac tho czło=

21: wiek. Ale tu ſlyfzyfz izci ſie opowieda Iezus mowiąc: Ia

22: Iezus kazałem to ofwiadczyc y opowiedziec koſciołom.

23: Ia iako proſtak wolałbych ſámemu themu iednemu Ie=

- 24: zułowi wierzyć niżli wŕzytkim konciliu gdyby mi záká=
25: zowály wierzyć ŕwiętyu ŕłowom iego/ álbo mi ie ináczey
26: wykráćály. Abowiem ŕłyŕyŕz czym ŕie nam ten Iezus o=
27: powieda być/ bo oną gwiazdą iáŕną o ktorey Prorocy po
28: (*margin*) *iiiij. Moiz. xxiiiij. Máth. ij. (-)*wiedáli: Iż vkaże ŕie gwiazdá ktora oŕwieci wŕzytek
ŕwiát
29: zá ktorą ŕzli oni Mędrcomie do Ieruzalem. A nie ledá tho
30: gwiazdá/ bo ŕie zowie iutrzenną/ pod kthorą wŕzytki ŕwi=
31: rzetá ŕzukáią káždy żywnoŕci ŕwoiey. Ták nas gwiazdá y

żywi y

strona: 195

ná Obiáwienie káp. xxij.

Liŕt 195.

- 1: żywi y oŕwieca/ y nie da nam nigdy zábłádzić od obietnic
2: náŕzych/ iefliże będziemy iey pilni/ á iż będziem chodźić zá
3: ŕwiátłoŕcią iey.
4: Thu ŕie iuż Pan dáley opowieda nam być Duchem ná=
5: ŕzym y oblubięncem náŕzym. Thegochmy ŕie iuż doŕyć ná=
6: ŕłucháli o tym poŕlubionym oblubięncu náŕzym/ kthory
7: nas nigdy opuŕcić nie chce iáko poczćiwy mąż cnotliwey
8: małżonki ŕwoiey. A nákoniec nam tym zápieczętowác rá(*margin*) *Ezái. w xlix. káp. Má. xxviiij (-)*
9: czył: Iż by mátká zła opuŕciłá dziathki ŕwoie/ ia was ni=
10: gdy nie opuŕzczę/ á z wámi zázwdy będę áż do ŕkończenia
11: ŕwiátá/ á nigdy nie będziecie ŕirotámi.
12: Dáley dokłádác thu Pan iefzcze raczy/ iáko ŕie káždemu
13: miłoŕciwie zázwdy ożywác raczy/ kto go kolwiek záwoła(*margin*) Pan ŕie káždemu ożywa.
(-)
14: á vcieczę ŕie do ŕwięthego miłofierdzia iego/ powiedáiąc
15: thák: Iż kto mie ŕłucha rzecz mi/ Przydzi: á ktho prágnie
16: podź do mnie á wierzmi ŕobie dármo v mnie wody żywo

- 17: tá wiecznego ná ochłodzenie swoie. Tu Pan dawać raczy
18: łáfkawą á miłościwą otuchę káždemu thu ná tym fwiecie
19: vćifnionemu/ ktory oczekawa świętego przyfcia iego/ Iż
20: gdy do mnie záwoła przydź mi ná ráthunk moy miły Pá=
21: nie/ iż nie chce nic zámieszkać ná záwołanie iego/ ále fie o=
22: biecuie wnet przydź ná rátunk iego. A což mu zá ráthunk
23: obiecuie? Oto go obiecuie ochłodzić wodą żywą dármo á
24: z łáłki á z miłofierdzia fwego.
25: Coż to zá wodá żywa? Otho w nim pośili wiárę żywą/(*marg*) Co iest wodá żywa. (-)
26: oto w nim vmocni nádzieię żywą/ otho w nim vtwardzi
27: Ítałość nieodmienną/ oto w nim pořhánowi niewątpli=
28: wość pewną o zapłátách o pociechach swoich. A thu iuż
29: nic trudnego/ nic smętnego/ á nic teřkliwego nie będzie w
30: oczekawaniu tey obiecány zapłaty swoiey/ á tych dziw=
31: nych rořkořzy swoich/ o ktorychchmy fie iuż thu hoynie á

Cc 3

řowicie ná

strona: 195v

Rořprává Lxxxv.

- 1: řowicie nářłucháli. Dayże nam nářz miły Pánie tey wo=
2: dy żywey/ á řpufzczay iey nam po kropia ná ty thu zářchłe á
3: vřapione ięzyki nářze/ áby były ochłodzone/ vmocnione/
4: á vtwardzone tą wodą żywą twoią/ áby nigdy nie přeřtá
5: ły wyznawać ciebie Páná fwego/ y tey dziwney wielmo=
6: żności twoiey/ áż nam oddać będzieř raczył tę nieomylną
7: zapłatę nářzę/ ktorą iáko powiedać raczyłř/ iż mař vřthá=
8: wicznie przy řobie/ á ná raty iey nam odkłádác obiecować
9: nie raczyłř.
10: Thu iuż Ian święty zámýkáiác nam pořel=
11: řtwo swoie/ zářlina nas mocno á vpomina/ á=
12: bychmy řobie nie lekce ważyli thego pořelřtwa

- 13: iego/ á tego pewnego vpominánia iego.
14: Roſprává Lxxxv.
15: A Ofwiádlzam ſie káždemu ſłuchájącemu
16: ſłow proroctwá w kłięgach w tych. Ieſli
17: kto co do nich więcey przyłoży/ przyłoży Bog
18: nań wſzytki plagi nápiſáne w kłięgach w tych:
19: á ieſli teſz kto co vmnieyſzy ſłow s kłięg proro=
20: ctwá thego/ vmnieyſzy theſz Bog część iego s
21: kłięg żywothá/ y z miáltá ſwiętego/ y s thego
22: wſzytkiego co ieſt nápiſano w kłięgach w tych.
23: A ten to powieda/ co ſam ſwiádectwo dawa
24: o thym. Iż przydę rychło. Amen/ y owłzem
25: przydź moy miły Pánie Ieżufie.

A łáfká

strona: 196

ná Obiáwienie káp. xxij.

Liſt 196.

- 1: A łáfká Páná Ieżufá Kriſtuſá niechay będzie
2: z wámi/ Amen.
3: Tu ſłyſzymy Apoſtołá ſwiętego ſrodze ſie fráſuiąc á dzi
4: wnie przeklináiąc tákiego káżdego kthoby co ſmiał przy=(*marg*) Iłtotność ſłow Duchá
ſwięt^{go} (-)
5: czyniác álbo wymowác álbo iákiemi ſłowy ſtrofowác o=
6: pácznemi thy ſwięte táiemnice iego/ gdyż dał pewne wy=
7: wody do tego. Bo dał poſłá pewnego/ ábowiem Anyo=
8: łá/ á iefzcze pewnieyſzego co do niego poſyła/ bo Páná ná=
9: ſzego Ieżufá Kriſtuſá. A iżby to y wedle rozumu nikczem
10: nego człowieczego rzecz pewna byłá/ tedy to ſnádnie káſ=
11: dy ofádzić może/ gdy ſie vciecze do Prorokow/ do Apoſto
12: łow/ y do inſzego piſmá ſwiętego/ ogláda to iáwnie á iá=
13: ſnie/ ieſliſze ſie tu co namnieyſzego nie zgadza s piſmy ſwię

- 14: temi y s prorocctwy przednieyŝzymi/ co on tu nam powie=
15: dác y ná pífmie swoim zoŝtáwować raczy. A iż tho fá rze=
16: czy pewne á niemylné/ czymże to nam zápieczętować mo
17: cniey miał iedno podpifałszy fie ręką fwą włańną/ opo=
18: wiedziawŝy od kogo to ma/ y kto mu to powiedział/ co iuż
19: tym pieczętuie iż frodze záklina kto by to zgwałćić miał ál
20: bo themu niewierzyć miał/ álbo tego viąc álbo co więcey
21: przyczynić/ álbo iákimżekolwiek kftałtem to iego pińanie
22: sfálŝzować miał.
23: Abowiem ná krolewfkich liŝciech álbo ná inych poten=
24: tatow fwiátá tego tedy to widamy iż mocne pieczęći mo=(*marg*) Podpify ná liŝciech. (-)
25: cne podpify bywáią/ áby byłą wiárá daná liŝtom onym
26: ktore po páńŝtwiech fwych vniuerfaliter rozŝyłáią. A za=
27: den fie thego nigdy ważyć nie fmie/ áby thám namnieyŝze
28: ŝłowko álbo przekryŝlić álbo przyczynić miał/ boby go
29: wnet fáłŝerzem zwano y o gárdłoby mu ŝzło. Y z wielką
30: poczćiwocńá á s kredencemh biorą ie ludzie w ręce ŝwoie.

Cc 4

Iáko y

strona: 196v

Roŝpráwá Lxxxv.

- 1: Iáko y Papieź Rzymŝki gdy ŝwe liŝthy álbo buły rozŝyła/
2: tedy ie tym záwięzuie: Iż ieŝliby kto temu náŝzemu roŝka=
3: záníu ŝprzećiwić álbo iákimkolwiek kftałthem wyłámo=
4: wác fie z niego chciał álbo ŝmiał/ niechay wie iż wpádnie
5: w wielki gniew Bogá wŝzechmogącego y błogóŝławio=
6: nego Piotrá y Páwłá. Ale iuż nie dziw iż to czyni człowiek
7: ktore^{go} ŝłowá y pińmá/ ták iáko o káżdym pińmá powiedá
8: iá/ niepewne á omylné fá/ ále fáma oná nieŝkończona má
9: droŝć Bog żywy od wieká/ gdy podawał Moizeŝzowi wo

10: Ią á poštánowienie fłow swoich/ tedy thám Moizefz fro= dze káždego zákliná/ ktoby co
fmiál namniey álbo vmniey

11: (marg) v. Mo. xij. (-)fzyć álbo przyczynić/ á owfzem co fobie nád to wymyflić.

12: Tákíe y Pan náfz záfwdy powiedáiąc fwe fłowá záfwdy

13: (marg) Ian w iij. (-)ie poprzyflęgáć raczył dekreth vczyniwfzy: Iż ktho im nie

14: (marg) Gálát. w j. (-)wierzy iż iefł iuż ofádzon. Thákíeż y Páweł fwięty twir=

15: dząc nam prawdziwe pífmá fwoie tym zápieczęthował:

16: Iż być Anyoł co infzego powiedał niżli tho co iuż wiefz od

17: Prorokow/ od Pátriárchow/ od Páná fámege/ y od nas

18: wam powiedziano/ iuż nie wierzcie pífmú żádnemu ine=

19: mu/ áni powieści żádney iney/ iedno przeklinaycie á fáy=

20: cie/ ták iáko fáłeczneemu á omylnemu.

21: (marg) Pífmá z luckiego wywmfłu fáłeczne. (-)Bo ácz Ią rozliczne pífmá wydáne po
Apoftholech/ po

22: Prorocecn pO Ewányeliftach/ ále ktore fie zgadzáią s pi

23: fmy ftáremi nam zoftáwionemi/ cáłowawfzy mamy ye

24: mieć w wielkiey pocźciwości. Ale ktoreby fie nie zgadzály

25: z iálnym poštánowieniem Páńfkim/ mamy ie rozumieć

26: iuż zá omylne á zá niepewne. Gdyż człowiek nędzny gdzie

27: częgo nie ma z Duchá fwięthego/ záfwdy fie vniefć muśi/

28: omylić fie muśi/ ták iáko tho y Auguſtin fwięty fzyroko o

29: fwym pífmie nápiśál/ y iálnie ie odmieniał gdzie co oba=

30: czył iżby fie s ftáremi pífmy nie zgadzáło. A iefli rofkazá=

nie ktore

strona: 197

ná Obiáwienie káp. xxij.

Líft 197.

1: nie ktore mamy s ftrony Bogá Oycá ktore poruczył Mo=

2: iżefzowi iefł ták mocno vtwardzone. Iefliże też Syn vka=

3: zawfzy fie w człowieczeńftwie fwoim ták nam też mocnie(marg) Ociec Syn duch fwięty

ieden Bog á ieden Pan. (-)

- 4: iścił stánowanie swoie/ ácz tho wšzytko iedno ieŝt Ociec y
- 5: Syn y Duch ŝwięthy/ ieden Bog á ieden Pan/ ále iŝ rozne
- 6: ŝą oŝoby/ y rozno ŝie ŝwiátu vkázowály. Thoŝ theŝ mamy
- 7: rozumieć o Duchu ŝwiętym kthory mowił y opowiádał
- 8: ŝwiátu onę ŝpołeczną wolą od thego dziwnego á zadnym
- 9: rozumem nie ogárnionego Boŝtwá zezwoloną/ przez pro
- 10: roki y ine inŝtrumentá ŝwoie/ tákŝe teŝ teraz iáko tu ŝłyŝy=
- 11: my przez Anyoła prawdziwego głoŝem á ŝłowy Pána á
- 12: Zbáwiciela náŝzego Pána Iezuŝa Kriŝtuŝa nam wŝkazá=
- 13: ne/ áby ich nie miał pieczęthowác á mocno nam iŝcić/ á
- 14: zwłáŝczá gdiŝ ŝie iálnie zgadzáiá s pirwŝemi dekreti Pán
- 15: ŝkiami z dawná ná ŝwiát wywołánemi.
- 16: A tuby ŝie teŝ ŝłuŝnie obaczyć mogli wšzyŝcy ci/ kthorzy(*marg*) Nowi Aryani. j. Kor.
xiiij (–)
- 17: oŝtápiwŝy prawdziwego zmyŝłu piŝmá ŝwiętego/ y od
- 18: rzućiwŝy wšzythki prophecie álbo wykłády Doktorow
- 19: ŝwiętych z Duchá ŝwiętego ŝwiátu wšzytkiemu ku náuce á
- 20: przeltrodge zoŝtáwione/ ięli ŝie vpornie kácerŝtwá Ariu=
- 21: ŝzowego/ przez Serwetá/ Gentiliŝá/ y ine wárthogłowy
- 22: wznowionego. Wzgárdziwŝy teŝ á odrzućiwŝy ták zacne
- 23: á powaŝne ŝwiádectwá o kthorych thu ŝłyŝymy/ y przed
- 24: tym doŝycechmy ŝie ich náŝłucháli. Kthorego kácerŝtwá
- 25: á bluŝnirŝtwá przeciwko Máyeŝtatowi Syná Boŝego iuŝ
- 26: y v nas w Polŝczce doŝyć ŝie namnoŝyło/ częgo ŝie Pánie
- 27: Boŝe poŝal/ á rácz ie vŝmierzyć z ŝáŝki á z miłóŝierdzia ŝwe
- 28: go ŝwiętego. Wŝzákŝe wierne Boŝe więcey tákowe ŝwiá=(*marg*) Kryŝtus prawdziwy Bog
y Pan Anyeŝki. (–)
- 29: dectwá potwirdzáć á vmáćniác máiá w tym/ ŝe Pan Ie=
- 30: zus Kriŝtus ieŝt iedyny á prawdziwy Bog z Oycem ŝwo=
- 31: im miłym y z Duchem ŝwiętym/ y Pan Anyeŝki/ kthory ŝie

strona: 197v

Roápráwá Lxxxv.

- 1: iáwnie á iáwnie powiáda być Alphá y Omega/ początek y
2: koniec/ pirwízy y oštáteczny. Co też potwirdza Prorok E=
3: záiafz xlj. y xliiij. mowiąc o iednym Bogu: Iam iest pir=
4: wízy y oštátni/ á okrom mnie nie máfz Bogá inego/ y wie
5: le inych mieyfz piłmá świętego.
- 6: (*marg*) *Pieczęć Duchá S.* (–)A iákoż ie pieczętuie? Oto słyfzyfz: Iż iefliby kto śmiał co
7: przyłóżyć álbo wymyślić co do słow do tych/ niechay Pan
8: Bog nań przyłóży wízytki plagi frogie ty ktore fą w tych
9: kfięgach nápiśáne. Tochmy iuż słyfzeli iefli fą frogie álbo
10: nie frogie. Dálej powiedá: A iefliby też kto chciał fzczyćpác
11: álbo co wymowác od słow od tych/ niechay Pan Bog o=
12: deymie część iego s kfiąg żywotá y z ofiádłości świętey.
- 13: Nie wielec to ále węzłowáto/ gdyż tu słyfzimy pewnie/ iż
14: ten co nam to wfkázował woła ná nas/ áby fie żadny nie
15: mylił pograwác łobie s tego: Iż ia idę rychło/ á rychło fie
16: to wízytko co tu słyfzyfz wypełni nád tobą.
- 17: (*marg*) *Wierni czekáią z rádością przifcia Páńfkiego.* (–)Tu iuż dálej słuchay iáko Kofcioł
wierny Páńfki/ kto=
18: ry słucha prawdziwych słow iego/ nic fie nie lęka pogro=
19: żek thych áni obiecáney pomfity tey/ ále owfzem z rádości
20: woła ná Pána fwego áby czo rychley przyfzedł/ á okazał
21: nád káżdym wiernym y niewiernym zapłátę iego/ gdzye
22: otho słyfzyfz słowá wołáiące: Y owfzem przydź co nary=
23: chley náfz miły Pánie/ á niechay łáfká/ miłofierdzie/ y fprá
24: wiedliwość twoiá będzie nád wízytkimi námi.
- 25: Słyfzyfz thu wykřętniku á niewiemiku fzczyrym słowom
26: Páńfkim/ iákie frogie kłátwy Duch święty zákláda ná tá=
<http://rcin.org.pl>

- 27: kiego káždego/ słyszysz iż Pan obiecuie prętko przyść á nic
28: nie omieszkać ná pomstę káždego thakiego/ słyszysz iáko ie=
29: go wierni nic sie nie lękáią tego święthego przyfcia iego/ y
30: owżem wołáią/ przydz co rychley nász miły Pánie. Abo=
31: wiem ázałz nie słyszysz od Duchá świętego co im obiecuie

álbo opowia=

strona: 198

ná Obiáwienie káp. xxij.

Lift 198.

- 1: álbo opowiada s tego przyfcia Páńskiego/ gdzie oto mo=
2: wi Apostoł do wżytkich wiernych Páńskich: Iż łáłka Pá
3: ná nášzego Iezufá Kriftufá będzie nád wżytкими wámi.
4: A gdziec to słowo łáłka przypadnie ná kogo/ iużci sie tám
5: wżytko co iedno iest dobrego ná ziemi y ná niebie w thym
6: iednym słowku zámyka.
7: A czegoż ty záię czekałz s tym przyfcie Páńskim vbo=
8: gi nędzny wywrotniku á niewierniku słowom Páńskim/
9: oto iáko słyszysz iż ktho przyłoży kłamliwie álbo wywro=(*marg*) Niewierni s ftráchem
Páná czekáią. (-)
10: tnie co do tych prawdziwych słow Duchá święthego/ iż
11: Pan przyłoży nań wżytki plagi kthorycheś sie s poſthrá=
12: chem násluchał w kńęgach w tych. A ktho wymie nam=
13: niey s prawdy Páńskiey oto słyszysz iż go theż wymie Pan
14: y wypifze s kńąg wiernych á przebranych swoich.
15: A thak rozráduy sie káždy wierny Páński/ á ftoy mocno
16: przy świętey woley náuce á poštánowieniu iego/ á nie dáy
17: sie vnośic áni ná lewo áni ná práwo omylnym wymy=
18: słom fwiátá tego/ ktori dla pożytku fwego nic się nie wfty
19: da obliczności Páná fwego/ nic sie nie lęka groźnych á ftrá
20: szliwych dekretow iego. A což zá to odniesiesz? Oto słyszysz
21: iż łáłkę Páná fwego/ á prętkie przyfcie iego ná kážde wpo

- 22: możenie thwoie. A możesz beśpieczynie záwołać do niego:
23: Przydzifz náfz miły Pánie rychło/ á nic nie miefzkay/ á nie
24: opufzczay thu wiernych fwoich/ á tey miłey Oblubienice
25: fwoiey. A tá láfká fwięta twoiá/ á to miłofierdzie opátrz=
26: ność y błogofławieńftwo twoie niechay będzie záwždy
27: nád wfzyftkimi námi. A tobie niech będzie wieczna
28: cześć á chwałá od wiernych twoich/ ktory kroluiefz
29: z Bogiem Oycem fwoim y z Duchem fwiętym
30: w oney wielmożney á żadnym rozumem nie
31: ogárnioney wielmożności dziwnego
32: Máyeftatu twoiego ná wieki
33: wieczne/ Amen.
34:

strona: 198v

- 1: Do tego co czedł ty táiemnice Páńfkie.
2: ROzumiem temu moy namilfzy brácie iefliżeś s pil=
3: nofcią czedł y vważał ty dziwne fpráwy tháiemnic
4: Páńfkich/ á przypuściłeś ie do fłuźnego rozfádku fwego/
5: iżeś fie miał y czemu podziwować y przeftráfzyć y vrádo=
6: wać. Abowiem fłyfzyfz iáki nieomylny ftrách/ á nie ieden
7: ále z dziwnemi á z rozlicznymi pomftámi obiecuię tu Pan
8: záwždy á vftáwicznie niewiernikom fwoim. Słyfzyfz theż
9: iákie dziwne rádości/ pociechy/ opátrżności/ opieki/ y ro=
10: zliczne á wdzięczne błogofławieńftwá fwoie też záfię obie
11: cuię wiernemu Kościołowi fwemu/ ktory zowie dziwne=
12: mi á rofkofznemi przezwiłki ku pociefze fwoiey. Iuż win=
13: niczká fwoią/ iuż owieczkám/ iuż látorośfkám/ iuż náko
14: nieć wdzięczną oblubienicą fwoią názywać gi raczy. Tu
15: iuż ia thobie więcey żadnych wywodow przed oczy twoie
16: pokládać nie vmiem/ przypufzczám to do poczćiwego ba

- 17: czenia twego iefliże ie kiedy będziesz miał zá wípomoże=
18: niem Páná twego/ co łobie obráć á przy czym fnádniey zo
19: łthác małz/ gdy łie iedno pilnie przypátrzyłz dziwnym o=
20: myłnołciam á przewrotnołciam łwiátá te^go. Iużci łnadź
21: y czytác y pytác łie co łie to dzieie máło będzie o thym po=
22: łrzebá/ tylko to iefł napilnieyłza/ ábył obyczáiem onych A
23: połtołow Pánłkich pytał łie z dáleká o Pánu łwoim. Pe=
24: łnie cie doczeka iáko doczekał Andrzeia łwiętego/ pewnie
25: ná cie zálówa iáko zálówał ná Páwłá y ná Máttheułzá y
26: y [!] ná ine miłołniki łwoie/ á pewnie cie nie ináčzey iedno já=
27: ko zá rękaw pociągnie zá łobá. Ale iefli go też zániechalz/
28: pewnie iáko obiecał iefłczce cie dáley popchnie zá łzalonym
29: rozmyłłem łwoim/ á dołlepi czu łwoich/ iż widzácłz nie
30: vyrzyłz/ á łłyłzác nie porozumiełz. Iam vczyńił powinno
31: łci łwey dołyc iż cie vpominam. Ty theż czyń powinnołci

łwoiey do

strona: 199

Zámknienie.

Łiłł 199.

- 1: łwoiey dołyc ábył łie o łię łthárał/ gdyć połožono ogień y
2: wodę/ złe y dobre przed oczymá łwemi. A s łym cie poru=
3: czam w opiekę łtemu łtory włzyłko dzierzy w mo=
4: žnych rękú łwoich/ Amen.
5: Ku łdobrym łowárzyłzom
6: krotka ł przemowa.
7: COž rozumiełz moy namilłzy łbrácie/
8: Nie łprzypadłli iáki łrozruch ná cie/
9: Widzác ł ten łwiát z dziwnemi łklatkámil/
10: Iáko łchyrze wiefza ie nád námi.
11: A iáko łnas do łnich dziwnie łwabi/
12: Y iáko łnas łludzi łchude łdraby/ <http://rcin.org.pl>

- 13: Idąc ná nas ćicho chytrą łpráwą/
14: Krijąc fiatki pod zieloną trawą.
15: Wiefzáiąc nam czaczká rozmáite/
16: Z rołkołzámí bogáctwá obfite/
17: Ktoremi nas ták pobłaznił márníe/
18: Iż káždy z nas włzytko k łobie gárnie.
19: A práwiechmy iáko ony dzyatki/
20: Kiedy przydą ná rozliczne kwiatki/
21: Co łie błyłzczy to zá tym biegáią/
22: Co potrzebne to zá nic nie máią.
23: Lecż tey dziwney á omyłney łpráwie/
24: Komu da Bog przypátrzyć łie práwie/

strona: 199v

Zámknienie.

- 1: Naydzie fiatkę chytrze przytrzęłoną/
2: Naydzie wężá pod trawą zieloną.
3: A coż gdy to náłże człowieczeństwo/
4: Vwodzi nas w ták dziwne łzaleństwo/
5: Iż chočiai zle oczymá widzimy/
6: A przedłię łie ni zacż nie włtydzimy.
7: Ale bychmy oczy otworzyli/
8: A máło łie łepiey przypátrzyli/
9: Co tráćimy prze márne rołkołzy/
10: Ktore z námi rowno czás rołpłofzy.
11: Mogłby zádrzeć łęknáwłzy łie káždy/
12: Widząc że czás vplýwa nam záwždy/
13: Widząc iábłko iż kiedy vđreie/
14: Vrwáwłzy łie wnet márníe łprochnieie.
15: Widząc że z nas też nędzniczek káždy/
16: Co godzinká to doždrewa záwždy/

- 17: A iż ni wzwie gdy sie wrwać musi/
18: A przedię sie tu o wŕzytko kuŕi.
19: A nie naydzieŕz nigdy ták zelŕzłego/
20: By rozeznał krotkoŕć czáfu ŕwego/
21: Wŕzytko będzie ná raty przekłádác/
22: By więc tu miał wiecznie ŕwiáthem włádác.
23: A nie widzi nędznik co mu ŕzkodzi/
24: Ze márna ŕmierć zá piętámi chodzi/

A to kte=

strona: Cc8

Zámknienie.

- 1: A to ktemu iż sie tám ták ŕtáwić/
2: Iáko zeydzie iuŕ nic nie popráwić.
3: Iuŕ teŕz to wie iáka tám zapłátá/
4: Kto tu márníe trácił ŕwoie látá/
5: Wie teŕz co tám wiernym zgotowano/
6: Ktorych czáfy w ŕtałofciach poznano.
7: A coŕz czynić to nalepŕza rádá/
8: Widząc iáka ná nas wiŕi zdrádá/
9: Vciekác sie pod ŕkrzydłá do tego/
10: Ktory włáda błędem ŕwiátá tego.
11: Abowiem ten káŕzdego náuczy/
12: Kto mu wiernie ŕwe ŕpráwy poruczy/
13: Iŕz ty márne á omylne ŕpráwy/
14: Snádníe zwalczy iáko rycerz práwy.
15: A ty márne tego ŕwiátá ŕieci/
16: Snádníe podrze iáko ŕłábe nići/
17: Vczyniwŕzy myŕfliwcowi ŕzkodę/
18: Wynidzie ŕam ná miłá ŕwobodę.
19: Wyleciawŕzy iáko ptaŕzek s klatki/

- 20: Gdy ná ony przydzie piękne kwiatki/
21: Tedy łobie pięknym głósem śpiewa/
22: A w rołkołzach czałow śwych vżywa.
23: Iednoby łie trzebá pilnie pytać/
24: Mądrze pływác á brzegu łie chwytác/

A pilno=

strona: Cc8v

Zámknienie.

- 1: A pilnowác łwoiey powinności/
2: Widząc tákie dziwne omyłności.
3: Bo iefli łie o ziemłkie ćwiczenie
4: Stárałz/ byś miał ná włzytko baczenie/
5: Co iáko proch przed twym Pánem leży/
6: A čás márnie iáko wodá bieży.
7: Powinnieyłzyś byś łie o tym łtárał/
8: A łwe czały zówždy o tym parał/
9: Coć iuż ma trwác po łmierci ná wieki/
10: Byś nie wypadł z niebiełkiey opieki.
11: Bo iefliże tám ty wrotá miniełz/
12: To mi iuż wierz iże łie ochyniełz/
13: A byś to mogł zá żywotá wyrzec/
14: Snádniebyś mogł y łwiátá łie odrzec.
15: Ale mozełz temu pewnie wierzyć/
16: Byś też to miał y piędzią rozmierzyć/
17: Boć iuż nie dziś tá nowiná łynie/
18: Iż złego złe nigdy nie ominie.
19:

strona: Dd

- 1: Krotkie á porządne v=
2: kazanie y naznáczenie rzeczy czelniey

- 3: szych/ także mieyc y fłow ofobliwżych/ ktore
4: fie zamykaią w tych kfięgach/ dla
5: prętfżego ználezienia.
6: A. Liftu
7: Apokálipfis iáko było w zániedbaniu 2.
8: Anyelfki vrząd ktory y iáki 55.
9: Arrius niefláchetny Kácerz 74.
10: Anyoł wołaiący przez pofrzodek niebá 75.
11: Abbádon krol fzaránczey 80.
12: Anyoł przepáści 84.
13: Anyoł pokoiu Támże.
14: Anyoł ftoi iedną nogą ná ziemi drugą ná morzu 85.
15: Anyoł mocny Támże.
16: Archá / Kofcioł 98.
17: Anyoł zły / Anyeli dobrzy 101.
18: Anyeli fwięci walczą zá námi 103.
19: Anyoł lata z Ewányelią 119.
20: Anyoł s kofciołá / Anyoł z ołtarzá 126.
21: Anyeli w odzieniu białym 131.
22: Anyoł nád wodámi 133.
23: Anyoł mocny á iáfny 147.
24: Anyoł czemu głósem woła Támże.
25: Anyoł woła ná fłońcu 163.
26: Anyoł woła ná ptaki powietrzne 164.
27: Ariufzowá fektá á bluźnirftwo wznowione 197.
28: B.

Dd

strona: Ddv

Vkazanie á náznáczenie

- 1: Bog niskim nie mowi 4.

- 2: Boftwo y człowieczeństwo Páńskie 16. 29.
- 3: Brzemię wola Páńka 32.
- 4: Bogáctwo omylne á prawdziwe 42.
- 5: Biegun co z rozumem po niebie biega 53.
- 6: Báńki złote pełne wonności 54.
- 7: Bog ieden nie rozdzielny w iftności 68. 188. 190. 197.
- 8: Biedá biedá iáko ná fwiát przyślzá 77.
- 9: Beftia przepáści 92.
- 10: Biedá iedná/ druga/ y trzecia 96.
- 11: Burdá miedzy Anyoły złemi y dobrymi 102.
- 12: Beftia fie z morzá vkazáá 105.
- 13: Bluźnirftwo w Rzymie iákie fie mnożyło y mnoży T.
- 14: Beftia o siedmi głowach miááto Rzymfkie Tám.
- 15: Beftia chwalili zá bogá y chwałá 107.
- 16: Beftiey dany fá vftá bluźnirfkie 108.
- 17: Báránek zábity od początku fwiátá Támże.
- 18: Beftia mowiáá iáko smok 110.
- 19: Beftia náftáwiaá dziwnych fwiát z odpufty T.
- 20: Beftia mowi głósem smokowym 111.
- 21: Beftia dwurogáta s siedmigłowátá co czyniá Tám.
- 22: Beftia iedná przed drugá czyniá znáki 112.
- 23: Beftia zábita ále ożyá Tám.
- 24: Beftia znáki czyniá 113.
- 25: Błyfkáwicá beftiey klátwy interdikty 114.
- 26: Báránek ftoi ná gorze Sion 117.
- 27: Bábilon Rzym 122. 142.
- 28: Bedá ięzyki fwoie gryść 136.
- 29: Będá bluźnić imię Páńskie Támże.
- 30: Bábilon wielki przyfzedł ná pámięć Pánu 139.
- 31: Beftia fie opiáá krwię męczennikow 143.

strona: Dd2

miejsc ośobliwzych

- 1: Báránek zwycięży 145.
- 2: Błogośławieni wezwáni ná gody Báránkowe 158.
- 3: Bog w bośtwie swoim nigdy sie począć áni dokonać
- 4: nie może 177.
- 5: Boiáźliwi ktorzy są 179.
- 6: Bálwochwálcy á kłamliwi 180.
- 7: Brany á fundámenty co nam známionowály 181.
- 8: Brany z drogich á iálnych pereł 184.
- 9: Błogośławienieńtwa dziwne 188.
- 10: C.
- 11: Czás krotki ieśt 5.
- 12: Co ku iednym Pan mowi to ku wśzytkim 6.
- 13: Cześć á chwałá nikomu iedno Bogu sámemu 9.
- 14: Co ieśt Niedzyelá Páńfka 11.
- 15: Co Pan do iednego mowi to ku wśzytkim 17.
- 16: Co to ieśt czynić pokutę 19.
- 17: Co ieśt śtary Kościoł 22.
- 18: Czárt krotki czas ma s pokufámi śwemi Támże.
- 19: Co to ieśt druga śmierć 23.
- 20: Co to ieśt kámiień biały 28.
- 21: Co ieśt duchow śiedm Páńskich 34.
- 22: Co ma czynić wierna owieczká 37.
- 23: Co ieśt Kościoł Bogá żywego 41.
- 24: Ciepły á zimny co ieśt 42.
- 25: Co ieśt białe odzycie 44.
- 26: Colirium to ieśt wodka ná oczy 45.
- 27: Co to ieśt śieść ná Tronie Páńskim 46.

28: Cżterzy á dwádzieściá łtárcow co iełt 48.

29: Co iełt Duch świyty 49.

30: Cżworo zwirzát co iełt y co czynią Támże.

31: Cżterzy á dwádzieściá łtárcow co czynią 50.

Dd 2

strona: Dd2v

Vkazánie á náznáczenie

1: Cżemu Kriřtus Báránek 52

2: Co iełt Chenix 58.

3: Co Ieruzalem ono zacne miálto zburzyło 60.

4: Co iełt ołtarz Támże.

5: Co Ian świyty widział pod ołtarzem Tám.

6: Co iełt łońce y czym záłłonione bywa 63.

7: Co iełt mieřác y iáko zácmion bywa Támże.

8: Co łą gwiazdy 64.

9: Co iełt łtáry Kořcioł y łtára wiárá 67.

10: Co łą łłudzy Boży Támże

11: Co iełt czoło 68.

12: Co czynią náznáczeni Támże.

13: Co iełt máyeřtat Boży y kto ná nim kroluie wiecznie T.

14: Cżás káždy długi w kłopocie 84.

15: Cżemu Pan przyłięgał 86.

16: Cżáfu niepewnořć 90.

17: Chłubá Beřtiey s krzyzá wiernych Bożych 92.

18: Ciálá wiernych będą leżeć po vlicach Tám.

19: Co iełt ożywić pomordowáne 94.

20: Co iełt otworzyć kořcioł y árche 98.

21: Co iełt niebo 102.

22: Cżym iełt cżárt zborzon Támże.

23: Co iełt ziemiá 104.

- 24: Chwalili łmoká 107.
25: Co zá piątno nofzą duchowie fwięci 118.
26: Co łą pánny á dzyewice 119.
27: Czego nas Ewányelia vczy 120.
28: Co ieft práwa mądrość Tám.
29: Co ieft bać fie Páná Bogá Tám.
30: Czyfciéc 124.
31: Co ieft znamię wielkie ná niebie 128.

strona: Dd3

miejfc ofobliwfzych.

- 1: Ciemności kroleftwá Beftiey 136.
2: Czárownicice s kámieniem topią 154.
3: Co łpiewáią duchowie fwięci 156.
4: Czym fie ma káždy wierny ciefzyć 157.
5: Co ieft vbior z wřprawiedliwienia fwiętych 158.
6: Co zá wefele ná godziech Báránkowych Támże.
7: Co to ieft ftać przy kořciele 160.
8: Co zá biały koń był pod Pánem nářzym 161.
9: Co zá korony były ná głowie Páńłkiey Tám.
10: Co to łą ptacy powietrzni 164.
11: Czárt związan przez tyfiąc lat 165.
12: Czemu czárt rozwiązan 166.
13: Co ieft łłowo Boże 169.
14: Co zá ogień wpađł ná złółniki 171.
15: Czáfu przyłcia Páńłkiego wřzytko fie odmienić muři 175.
16: Co ieft pánná y co zá ochędołtwo iey Támże.
17: Co Pan wiernym řwym w nowym przybyt. obiecuié 176.
18: Cieleřnemu oku dziwno fie wřzytko widzi Tám.
19: Co ieft Ociec niebiełki 178.
20: Cudzołóznicy á plugáwcy 179.

- 21: Czaáownicy á czárnokfiężnicy 180.
- 22: Co zá rzeki álbo drzewá w niebie 188.
- 23: Co ieft Iezus 194.
- 24: Co ieft wodá żywa 195.
- 25: D.
- 26: Duch fwięty pod zákrytofciami zázwdy mowił 3.
- 27: Drzewo żywotá wiecznego Kriřtus 20.
- 28: Dobroć Páńfka złe czyni 31.
- 29: Dziwne miłofierdzie Páńfkie 35.
- 30: Dziw ładow Páńfkich 47.
- 31: Dym wftąpił ku gorze 72.

Dd3

strona: Dd3v

Vkazánie á náznáczenie

- 1: Dzień y noc iáko fie do połowice zácmiły 75.
- 2: Dekret Grzegorzá przeciw zwirzchności Papielkiew 77.
- 3: Dwá fwiádkowie 90.
- 4: Dwá fwieczniki Támże.
- 5: Dwánaście gwiazd ná koronie 99.
- 6: Dwie fkrzydłe dány niewieście 104.
- 7: Dziefięc rogow á ná káżdym koruná 106.
- 8: Dawáli chwałę Beřtiey 107.
- 9: Dziwy prawdziwe/ Dziwy fáłszywe 113.
- 10: Duchowie fwięci ná czym piątno nofzą 118.
- 11: Daycie Pánu chwałę 121.
- 12: Dufzá wieczna 124.
- 13: Dym w kořciele 132.
- 14: Dufze fiedzące ná řtolicach 168.
- 15: Dufze pořcinánych Támże.
- 16: Drugich nie widział áby ożyli 169.

- 17: Dziurą trudno do niebá 184.
- 18: Dziwne błogofławieńtwá 188.
- 19: Dokończenie káždego przyfcie Páńskie 191.
- 20: Dłaczego podpify ná liściech bywáią 196.
- 21: E.
- 22: Eufrates rzeká 81.
- 23: Enoch Eliafz 91.
- 24: F.
- 25: Figurá ná niebie człowieczeńtwá Páńskiego 91.
- 26: G.
- 27: Gwiazdy co nam známionuią 14.
- 28: Głós Páńki fzyroki 14.
- 29: Gwiazdá iutrzenna co ieft 33.
- 30: Grob 60.

strona: Dd4

mieyfc ofobliwfzych

- 1: Głós fwiętych 61.
- 2: Grom/ Głós/ Błyfkáwicá 72.
- 3: Grad z ogniem 74.
- 4: Gorá ogniem zápalona Tám.
- 5: Gwiazdy niebiefkie iáko rozumieć mamy 76.
- 6: Gwiazdá vpádlá ná zyemię 77.
- 7: Głowy lwie v koni 82.
- 8: Grzeźniki Pan záchowywa 83.
- 9: Głofy ná niebie 97.
- 10: Gromy/ głofy/ trzáfkánia/ błyfkánie Támże.
- 11: Groná winne w kádzi 127.
- 12: Grad z niebá pádác będzie iáko cętnary 139.
- 13: Gory y infuly precz lie rozbiegły Támże.
- 14: Głós woła vciekaycie 149.

- 15: Gog y Magog 170.
- 16: H.
- 17: Huff wielki ná niebie 162.
- 18: I
- 19: Iáko y przecz ieft człowiek ftworzon 1.
- 20: Infze ieft powiedziec á infze obiáwić 5.
- 21: Iákie ieft kápłáńftwo nálze 8.
- 22: Iáko fie sítawamy krolmi y kápłany 9.
- 23: Iáko fwięci przefładowáni byli dla prawdy Páńfkiey 10.
- 24: Iáfne fą drogi Páńfkie 13.
- 25: Iáfność oblicza Páńfkyego Tám.
- 26: Iáko fropi ieft Páńfki ftrách 16.
- 27: Iákiey wagi ferce wftráfzone v Páná Támże.
- 28: Iáko dziwne fą táiemnice Páńfkie Tám.
- 29: Iáko fáłfzyrzá poznác 18.
- 30: Iefli Pan karze kroleftwá coż my rzeczymy 20.

strona: Dd4v

Vkazanie ánáznáczenie

- 1: Iáko Páná wyznáwác mamy 25.
- 2: Iezabel co byłą 30.
- 3: Iákie ieft zwycięftwo wiernych 41.
- 4: Iáko Pánu otworzyć fortę 46.
- 5: Iáko Kriřtus ieft Lew 51.
- 6: Iákiego ftanu wżywáią wierni po řmierci 60.
- 7: Iákie fą pociechy wiernych 70.
- 8: Iáko řobie iednác dobrá nádzieię 71.
- 9: Iáko Pan ftoi ná zyemi 85.
- 10: Inákřza burdá s Pánem niź s řwiátem 94.
- 11: Ian Hus Tám.
- 12: Iáko Beřtia mowiłá 112.

- 13: Iáko Iá dziwne Iády Páńskie 128.
- 14: Ian kofcioł widział ná niebie 131.
- 15: Iedno ze źwirząt podáło plagi Tám.
- 16: Iáko vciec z Bábilonu 149.
- 17: Iáko Pan wípomina złości 150.
- 18: Iácy krolowie żáłowác będą miáftá Bábilonu 151.
- 19: Iáko vżywa Rzym rołkofzy Iwoich 153.
- 20: Iáka rádość z vpadku złych ma być 154.
- 21: Iż Iá nieomyłne obietnice Páńskie 155.
- 22: Iáką chwałę dawáią duchowie Iwięci Pánu 156.
- 23: Iáko Iie modlić Pánu Bogu mamy Támże.
- 24: Imię dziwne á niewyrozumiáne Páńskie 161.
- 25: Iáka walka s Pánem 163.
- 26: Iáko był czárt mocny przed przyłciem Páńskim 166.
- 27: IáIność miáftá co nam znáczyła 182.
- 28: Imioná nápiIáne ná bronach y ná fundámenciech 183.
- 29: Iezus prawdziwy Bog z Oycem nierozdzielny 190.
- 30: Iftotność Iłow Duchá Iwiętego 196.
- 31: K.

strona: Ee

miejsc ofobliwzych.

- 1: KriIstus Syn Boży y człowieczy 14.
- 2: Kto Ieft bogáty v Páná 21.
- 3: Kto Iie Páná przy 25.
- 4: Komu Pan otwarza 39.
- 5: Kto Ieft flepy á odárty w wierze 43.
- 6: Kupić bez złotá y bez Irebrá 44.
- 7: Kłięgi żywotá co Iá 51.
- 8: Koń biały co nam známionuie 56.
- 9: Koń cíIawy á płowy co znáczy 57.

- 10: Koń czárny co nam známionuie 58.
- 11: Kto ma będzycze mu dano iefzczę więcey 69.
- 12: Ktorzy fą ná rádość wieczną przeźrzeni Támże.
- 13: Kto iefť kápłan nálfz 71.
- 14: Klucz wierny dany Apoštołom 77.
- 15: Klucz przepáści Támże.
- 16: Komu dopuľczono ľzkodzić ľzáránczy 78.
- 17: Korony iákoby złote miałá ľzáránczá 79.
- 18: Krol ľzáránczey 80.
- 19: Kfiáľzki otworzone 85.
- 20: Kriřtus Lew Támże.
- 21: Kořcioł Páńfki ząwždy ná probie być muři 92.
- 22: Kriřtus iáko kroluie 97.
- 23: Kořcioł y Archá co fą 98.
- 24: Kupić y przedáć 116.
- 25: Koniec Ewányeliey ktory iefť 120.
- 26: Ktorzy vmieráią w Pánu 123.
- 27: Koroná złota znák kroleřtwá wiecznego 126.
- 28: Krolowie ziemfcy iáko řie řcudzoľżyli 141.
- 29: Kubek w ręku niewiáľty 142.
- 30: Krolowie iákoby krolowie 144.
- 31: Krolowie będą przeřłádowáć Báráńká Támże.

Ee

strona: Eev

Vkazánie á náznáćzenie

- 1: Kupcy miałťá Bábilonu iáko nářzekáć będą 152.
- 2: Kto řie ma modlić 156.
- 3: Ktory iefť řtrách nád řtráchy 161.
- 4: Ktoř dziwny ná biaľym koniu Tám.
- 5: Komu czárt związan 165.

- 6: Klucz á łańcuch związania 166.
- 7: Káždy wierny páńfki ieft krolem y kápłanem 169.
- 8: Kfiążę złońnikow vpádnie w ieziro goráiące 171.
- 9: Kfięgi otwárte 173.
- 10: Kfięgi żywotá Tám.
- 11: Kto zwycięży ten wĺzytko pońięze 178.
- 12: Kámienie drogie miáftá onego co nam znáczyły 183.
- 13: Kofcioł co ieft 185.
- 14: Krolowie ziemfcy álbo przełózeni 186.
- 15: Krewkość ludzka 191.
- 16: Ktorzy niedbáią o słowá Páńfkie Tám.
- 17: Ktore písmo napewnieyźze 194.
- 18: Kriřtus prawdziwy Bog y Pan AnyelŃki 197.
- 19: L.
- 20: Letni co ieft 43.
- 21: Liczbá Beřtiey 116.
- 22: Liřt datá z niebá 123.
- 23: Lákomřtwo 189.
- 24: M.
- 25: Mefyafz gdy Ńie ziówił 1.
- 26: Miecz Páńfki 24.
- 27: Mánná zákryta co ieft 27.
- 28: Miłość bliźniego 29.
- 29: Moc táiemna Páńfka 33.
- 30: Miłość wiernych á niewiernych 39.
- 31: Máyeřtat co znáczy 47.

strona: Ee2

miejřc ofobliwřzych.

- 1: Morze řkláne co ieft 49.
- 2: Mieřiac zekrwáwiony 63.

- 3: Mocarze co łą 64.
- 4: Máyeftat Boży co ieft 68.
- 5: Milczenie ná niebie iáko rozumieć mamy 72.
- 6: Máchomet fłąd y iáko powftał 81.
- 7: Muśifz z nowu prorokowác co ieft 87.
- 8: Miáfto Rzymfkie Sodomá á Egipt 92.
- 9: Miefiąc pod nogámi niewiáfty 99.
- 10: Morzem co pímo fwięte zowie 105.
- 11: Miáfto Rzymfkie włafniefy Sodomą zwác Támże.
- 12: Moc nád narody 108.
- 13: Mądrość fwiętych 116.
- 14: Miáfto Rzymfkie beftia o fiedmi głowach 121.
- 15: Morze fkláne co známionuie 129.
- 16: Mátká wżytkiey brzydliwości 142.
- 17: Mięfo beftiey požrą 146.
- 18: Miefzkánie duchow nieczyfitych. 148.
- 19: Miecz oftry z vft Páńfkich 162.
- 20: Mocarze zázwdy wiefłze męki ćirpieć będą 163.
- 21: Magog fyn Iáphetow 170.
- 22: Miáfto miłe Páńfkie Kościoł wierny iego Tám.
- 23: Maozim Bog ktory miał chodzić we złocie Tám.
- 24: Máyeftat wielki á iáfny 172.
- 25: Mátaćze co zá zapłátę wziąc máią 180.
- 26: Mury mocne á wyfokie co znaczyły 182.
- 27: N.
- 28: Náuká iáko fie obroćić mamy do Páná 12.
- 29: Ná iákiefy pieczy v Páná wierni 23.
- 30: Náuká Nikoláitow iáka była 26.
- 31: Niewierne vmárłemi Pan zowie 35.

strona: Ee2v

Vkazanie á náznáczenie

- 1: Nikt nie ieft prawie święty iedno sam Bog 38.
- 2: Niewierni w łafce dla wiernych 39.
- 3: Nieme ftworzenie iako chwałę dáie Pánu 53.
- 4: Nikomu chwałá iedno Pánu sámemu 55.
- 5: Niewiádomość iáką wymowkę ma 67.
- 6: Nie wiecznie tá fzaráncza fwiátu fzkodzić ma 78.
- 7: Nikomu chwałá iedno temu ktory był ieft y będzie 97.
- 8: Niewiáftá Kościoł á oblubienicá Páńfká 99.
- 9: Niewiáftá ogárniona słońcem Támże.
- 10: Niewiáftá vcieklá ná puźczą 100.
- 11: Narod ludzki iefzcze od Kaimá ná dwoie roftárgnion 102.
- 12: Niewiáftá vzłocona co nam znaczy 141.
- 13: Nowa beftia ktora ieft 144.
- 14: Náuká tym co ledá przed czym vpadáią 159.
- 15: Nikomu chwałá iedno kroluiącemu ná wieki 160.
- 16: Nierowna walká z Bogiem 163.
- 17: Niebo y ziemiá odnowione 174.
- 18: Nowe Ieruzalem 175.
- 19: Niedowiárkowie ktorzy łą 169.
- 20: Narodowie rozliczni będą chodzić w fwiátłości iego 186.
- 21: Nocy w niebie nigdy nie máfz 187.
- 22: Nowi Arriani Támże.
- 23: Niewierni s ftráchem Páná czekáią 198.
- 24: O.
- 25: Obietnice Páńfkie káždemu wiernemu 6.
- 26: O człowieczeńftwie Páná náfzego 7.
- 27: Oko złe y dobre iako vyrzy Páná 9.
- 28: Omylni wyznáwácze prawdy Páńfkiey 10.

29: Opilcy albo łotruiący w dzień Páńłki 11.

30: Oprocz głofu Páńłkiego nic pewnego Tám.

31: Omylácze słow y piłmá Páńłkiego Tám

strona: Ee3

mieyfc osfbliwfczych.

1: Oczy Páńłkie opátrznóć dziwna iego 13.

2: Owca łtáteczna bez páłterzá 37.

3: O wolney myfli náłzey 46.

4: Opoki/ łkály co łą 64.

5: O przodki náłze zmárłe nic łie łákać nie mamy 66.

6: Ociec Syn y Duch s. iedney nierozdzielney łftnoćci 68.

7: Ogień z niebá łpadł 72.

8: Ołtarz przed oblicznoćciá Páńłką 81.

9: Od kilká łet łat prawda zátłoczona 87.

10: Ogień z vłt Prorokow 91.

11: Ogyeń z niebá 113.

12: Ogyeń fáłłzywy 114.

13: Obraz pirwłzey bełłtey mowił Tám.

14: Oczekawánie łwiętych 117.

15: Oblec łie w odzienie 137.

16: Obnáżenie bełłtey 146.

17: Omylna náłzyeíá 150.

18: Oblubienicá Báránkowa 181.

19: Ociec Syn y Duch s. ieden nierozdzielny Bog 188.

20: Ociec Syn y Duch łwięty iedyny Bog 197.

21: P.

22: Pan człowieká nie opułzcza chocia y zły 1.

23: Pan záwždy z wiernemi 2.

24: Prorocy pod figurámi záwždy mowili 3.

25: Pan czáfu zámierzonego nie ma 5.

26: Powagá słow Páńskich Támże.

27: Pan nas dármo vmiłował 8.

28: Przewiłka fáłszerzow 14.

29: Poder co ieft Támże.

30: Pás złoty co ieft Tám

31: Pan prawdziwy kápłan náfz Tám.

Ee 3

strona: Ee3v

Vkazánie á náznáczenie

1: Pan zwycięscá 13.

2: Pan ma klucz od pieklá y od niebá 16.

3: Pan wierne sprowce dzierzy w ręce słwey 17.

4: Pan sam wykłáda tájemnice wiernym słwoim Tám.

5: Pánu nic nie ieft zákryto 18.

6: Práwy namiestnik Páńki ktory Tám.

7: Pan pracá páfterzá wiernego wdzięcznie przyjmuie T.

8: Pan nie przepuścza gdzie pánuie szátan 24.

9: Pan niechce śmierci człowieká grzesznego 27.

10: Plafr ná zránione sumnienie 31.

11: Páfterz zły bez Duchá świętego 35.

12: Podawcá łakomy Támże.

13: Páfterz obumarły iáko ożyć ma 36.

14: Pan karze złodzieyńskim práwem złego Tám.

15: Pan przy dobrych złym przepuścza 38.

16: Przekłeta gębá ktora śmie zwác kogo inego świętym

17: oprócz Páná Támże.

18: Pan sie odmieniác nie każe 40.

19: Pan świádek prawdziwy 42.

20: Pan gwałtem żadnego nie przymuśza 44.

21: Pan kogo miłuie iáko karze 45.

- 22: Pan kołáce v drzwi nálznych Támże.
23: Przyczyny fwiętych 54.
24: Piefń nowa 55.
25: Przy kołciele Páńfkim boźnicá fzátáńfka być muśi 57.
26: Podnieść pokoy ná ziemi co fie rozumie Tám.
27: Pieczęć Bogá żywego 66.
28: Pan znáczy á záchowywa od wiekow wierne fwe Tám.
29: Pan znáczy wierne fwe krwią Báránká niewin. 67.
30: Pytác fie mamy o pánu o fwym 69.
31: Pochodnia co ieft 74.

Pelágius

strona: Ee4

miejsc ofobliwżych.

- 1: Pelágius kácerz z náuką fwą 75.
2: Papieżá Bonifáciuľá chytrość 77.
3: Pan y miedzy niefláchetną fzáráńczą wiernych ftrzeże 78.
4: Páncerze żelázne miáľá fzáráńcza 80.
5: Pan przyfiągł y przez kogo przyfiągł 86.
6: Powołáni od Páná ktorzy ľą 88.
7: Przybytek wyrzucić pan rofkázuie/ y co fie rozumie 90.
8: Poczęty w żywocie fyn 99.
9: Pręt żelázny 100.
10: Puźcza co nam známionuie 104.
11: Pokolenie niewiáľty Tám.
12: Pftroćiny Lámpertowe co známionuią 106.
13: Pan w táiemnicach fwych pewnego czáfu zámierzác
14: nie raczy 108.
15: Po przeľtráchoch pociechá 117.
16: Práwi cudzołożnicy 118.
17: Pirworodnicy Páńfcy 119.

- 18: Prawdziwi káznodzieie Anyeli páńfcy 120.
19: Prawdá páńfka nigdy záginąć nie może Tám.
20: Pomfity winem zmiefzánym opiłym 122.
21: Plagi co fą 128.
22: Pyeśń Moizefzowa. Piefń Báránkowa 129.
23: Pan nálz tylko sam ieft włzechmogący Tám.
24: Przybytek w kofciele co nam známionuie 131.
25: Plafr ná wrzod 132.
26: Pan ná pomftę niewiernikom chowa pogány 137.
27: Przyfcie frogie fądu Páńfkiego 138.
28: Powietrze duchowne co ieft Tám.
29: Pufzcza co ieft 140.
30: Proftacy fie winá opili 141.
31: Pięć gor pięć krolow 144.

Przyczy=

strona: Ee4v

Vkazánie á náznáczenie

- 1: Przyczyná zginienia Bábilonu 148.
2: Páńftwo Rzymfkie fiedzi iáko krolowa 150.
3: Przyiaciel kupny niepewny 152.
4: Przyczyná zginienia fproftnice 154.
5: Pan nie brákuie ofobámi 156.
6: Powagá duchow błogofławionych 159.
7: Poimaná Beftia 163.
8: Proftacy káfkáwfy fąd máią 164.
9: Poćichu Antikriřt fpráwy fwe záczyńác miał 166.
10: Przez ty dwie fłowie Gog y Magog co rozumieć 170.
11: Przybytek Boży 175.
12: Pochlebce brzydliwi przeklętnicy 179.
13: Pokoy 189.

- 14: Proroctwá łą nieomyłne 190.
15: Pan ząwždy do nas idzie 191.
16: Powagá piłmá tego 194.
17: Pan łie káżdemu ożywa 195.
18: Piłmá z wymyłtu ludzkiego fáłeczne 196.
19: Pieczęć Duchá łwiętego 197.
20: R.
21: Rowną ząwždy miał łwiatłóść Syn z Oycem 4.
22: Ray gdzye łeft 20.
23: Rozłiczne łą dobrodzieyftwá Duchá łwiętego 34.
24: Rozna łmierć wiernego od niewiernego 59.
25: Rozmierzyć á opatrzeć Kołcioł Páńłki 89.
26: Rzeká wody łmrodliwey s páłzczeńki wężá 103.
27: Rog łeden łákoby zábity 106.
28: Rzymłkiey Bełtiey wıęłtłza łie chwałá ząwždy dziełe
29: niż Bogu 108.
30: Rogi Báránkowe v Bełtiey co známionowály 110.
31: Rozgrzełzenia łzukájąc co łie Bárbarółie słtáło 114.

strona: Ff

młeyłc ofobliwłznych.

- 1: Rzym z Bábilonem ná włzem łobie podobne 122.
2: Rádołci wiernych 124.
3: Rzeki á łtudnice 132.
4: Rzegotániu łmoká/ bełtiey/ łkázonego proroká trudno
5: łie kto łprzełwić á obronić może 137.
6: Roznołć wiernych á niewiernych 135.
7: Rzymłkie páńłtwo Bábilon 140.
8: Rołkołzy łáko vżywáć 152.
9: Rozmowá Páńłka z wiernemi przez łługi łwoie 159.
10: Rádołci niebielkich zaden wymowłć nie może 176.

- 11: Rzeki y drzewá w niebie 187.
12: Ray zyemfki 188.
13: S.
14: S czytánia kázda pociecha 3.
15: Syn Oycu rowny wedle Boftwá 4.
16: Słowo ono od wiekow w Boftwie zácžete częftokroć
17: piŃmo Anyołem zowie Támże.
18: Siedmioráka liczbá zówždy fie Duchowi s. podobála 6.
19: Strách wielki niewierzyć słowom Páńfkim 7.
20: Święci nie potrzebuią chwały 10.
21: Swieczniki co známionuią 14.
22: Słowa Páńskie oftry miecz 13.
23: Snadźby kijow nie sftáło gdybychmy wywrotniki pra=
24: wdy Páńfkiey być mieli 18.
25: Státeczną owcę iáko Pan wyflawia 37.
26: Sam Pan ma klucz niebieski 38.
27: Szredni álbo letni iáko fie nám rozumieć ma 43.
28: Słepy á odárty w wierze swoiey Tám.
29: Sroga rzecz kogo Pan wyrzuci z wft swoich Tám.
30: Stoły białe co fą 48. 61.
31: Siedzący ná koniu z łukiem w koronie 56.

Ff

strona: Ffv

Vkazanie á náznáczenie

- 1: Święci brácia náfzy 62.
2: Sroźze tyrráńftwo zgwałcenie prawdy Páńfkiey
3: niż miecz 63.
4: Skály opoki co fą 64.
5: Stáry zwyczaj ktorým ludzie álleguią 66.
6: Sługá ktory nie fwiádom woley Páńfkiey lzey będzie

- 7: karan 67.
- 8: Stary kofcioł y ftará wiára co ieft Támże.
- 9: Słudzy Boży prawdziwi ktorzy Tám.
- 10: Słońce/ miefiąc/ gwiazdy co łą 75.
- 11: Szaráńcza z żądły fzkorpionowemi 78.
- 12: Szaráńcza iáko koń 79.
- 13: Szaráńczey krol Abbádon 80.
- 14: Szaráńcza omylnie krolá fwego zowie nafwiętfzym T.
- 15: Sáraceni fkąd pofzli 82.
- 16: Sprawiedliwy fie nigdy nie boi T.
- 17: Siedm gromow iáko rozumieć mamy 85.
- 18: Słodko w wlciech á w żywocie gorzko 88.
- 19: Sodomá y Egipt 93.
- 20: Siłá Lábeći po Ianie Hufie náftáło 94.
- 21: Syn zácżęty w żywocie niewiáfty 99.
- 22: Smok okrutny pożrzeć chciał niewiáftę s fynem 100.
- 23: Smok żółty co známionuie T.
- 24: Syn niewiáfty wzięt ieft do niebá T.
- 25: Swowolna moc nie od Bogá 105.
- 26: Smok dał moc Beftiey 106.
- 27: Spráwá Beftiey o siedmi głowach 111.
- 28: Spráwá Beftiey ktora powftála z ziemie Támże.
- 29: Sądzić żywe y martwe vrząd Páná Kriftułow 121.
- 30: Septemcolles miáfto Rzymfkie Tám.
- 31: Spráwy káżdego náfládowác go będą 124.

Syn

strona: Ff2

miejsc ofobliwżych.

- 1: Syn człowieczy w koronie złotey 125.
- 2: Sirp oftry w ręku iego 126.

- 3: Sądy Pánłkie nie nálzey głowy 129.
- 4: Studnicá prawdy Pánłkiey obrociłá fie w krew 133.
- 5: Stolicá Bełtiey vpáść musi 135.
- 6: Strách dekretu Pánłkiego 149.
- 7: Święci złemu nic nie pomogá 154.
- 8: Smowá/ flub/ y przynośiny Pánłkie 157.
- 9: Straż Anyelłka y poślugá ich 159.
- 10: Szátá kwiá fłkropiona 161.
- 11: Skąd vrołły iáwne łotrołtwá cudzołółtwá 171.
- 12: Świátłóść Pánłka 186.
- 13: Słudzy Pánłcy ktorzy łá 191.
- 14: T.
- 15: Táiemnicá Troyce łwiętey 6. 53. 182.
- 16: Táiemnicá chlebá y winá 16.
- 17: Táiemna moc Pánłka 33.
- 18: Tytuły bluźnirłkie 37.
- 19: Tęczá około máyełtatu co znáczy 48.
- 20: Tau ná czelech wiernych Pánłkich 67.
- 21: Troiákość ołob w Bołtwie álbo Troycá 68.
- 22: Trábá vpomina 73.
- 23: Twarzy iákoby człowiecze miáłá łzáránczá 79.
- 24: Trwác długo nie moze krol łzáránczey 80.
- 25: Turcy iáko bronią wiáry 82.
- 26: Twarz v Anyoła iáko łłóńce 84.
- 27: Tęczá znák pokoju łálki y miłółierdziá 85.
- 28: Ták mi Bog pomagay y włzyłcy łwięci 86.
- 29: Trzecia biedá złym 96.
- 30: Trzęłie rogámi Báránkowemi Bełtia 111.
- 31: Trzey duchowie iáko záby 137.

strona: Ff2v

Vkazanie á náznáczenie

- 1: Táiemnicá niewiáfty 143.
- 2: Teftáment Páńłki zgwałcon á náłtał bog Máozim 170.
- 3: V.
- 4: Vpominánie Páńłkie przez pílmá 2.
- 5: Vpominánie przez ludzi święte Támże.
- 6: Vpominánie Páńłkie grzełznikow 19.
- 7: Vbołtwo wielka pokułá do odmienności myłli łtátecł. 21.
- 8: V duchow świętych czołó iáko rozumieć mamy 68.
- 9: Vítáwicznie Pan náłz włzytko widzi/ rządzí etc. 72.
- 10: V nog krolá łzáránczey vpadáć mułzą ini krolowie 80.
- 11: Vłtá bluźnirłkie dany łą Bełtíey Rzymłkíey 108.
- 12: Vpadek Bełtíey Rzymłkíey 109.
- 13: Vpada ná ziemię kto łie obłádzi od prawdy Tá.
- 14: Vpadáli á drzeli przed głółem obrázow Bełtíey 114.
- 15: Vrzáđ Syná Bożego łádzić żywe y vmárłe 121.
- 16: Vczynki włáłne náłłáduiá káźdego 124.
- 17: Vmárły mułi myto dáć 152.
- 18: Vbior od Páná dany oblubienicy 158.
- 19: Vpadł Ian święty przed połłem 159.
- 20: Vmárli połłáwieni być máiá 173.
- 21: V Páná žadnego bráku perłon nie máłz 284 [!] .
- 22: W.
- 23: Włzytko co Ociec czyni to teł Syn czyni 4.
- 24: Wierni á niewierni páłterze 17.
- 25: W Páńłkie łpráwy vgodzić trudno 18.
- 26: Wiárá bez miłółci nic nie iełł Támże.
- 27: Wiernym iákie łą obietnice Páńłkie 24.
- 28: W náłznych kołłcielech wiele Nykoláitow 27.

29: Wzrok Páńki przeźroczyfty iáko płomień ogniŃty 29.

30: Wiára á miłość co iest poŃpołu Tám.

31: Wdzięczne á wonne owoce z wiary pochodzące Tá

strona: Ff3

mieyfc ofobliwŃzych.

1: Wiára práwa z miłością złączona 30.

2: WŃzytko iest nápiŃano co nam było potrzebá ku zbáw. 33.

3: Wierna owieczká w zámieŃzaniu co czynić ma 37.

4: Wiádomość páńfka nieomylna iest 42.

5: Wyrzucenie z vsŃ páńfkich 43.

6: WŃzycychmy zámknieni pod grzechem 45.

7: Wzgárdzenie páńskie y Ńłowá Ńwięte iego 58.

8: Winá á oleiu nie zaráżay 59.

9: Wierny nie ginie Támże.

10: Wierni nie prágną pomŃty nád nieprzyacioły 61.

11: Wierni páńfcy po wŃzey ziemi roŃypani 65.

12: W zámieŃzaniu lepiej Ńtác przy Ńtarych zwyczáioch 66.

13: Wodę łyŃzká mierzą ktorzy wŃzechmocność Boską ro=

14: zumem ogárnać chcą 68.

15: Wielkie obietnice zá mále godności náŃze 70.

16: Wody żywe co Ńá Támże.

17: W káżdym niebŃpieczeńŃtwie iáko Ńobie dobrą nádzie=

18: ię iednać mamy 71.

19: Wiecznie pan á kápłan náŃz ofiáruie próŃby náŃze Tám.

20: W ćichoŃci á w pokorze ofiárowác mamy modlitwy 72.

21: WáŃentiniani/ Montani/ Mánichei kácerze 74.

22: Wiernym páńfkim kácerŃtwá nic nie závádzą Tám.

23: Wárkocze iákoby niewieŃcie miála Ńzaráńczá 79.

24: WáŃkot/ Brykot y inŃzy 87.

25: W wćiech Ńlotko á w żywocie gorzko 88.

- 26: Wyznawacze prawdy panickiej pod liczbą dwu proro. 91.
27: Wierne swe w prześladowaniu pan mieć chce 92.
28: Wdzięczny kościół pański zbior wiernych Tamże.
29: W Sodomie co za mieścianie byli 93.
30: W którym mieście Kriftus wstawicznie krzyżowan bywa T
31: Wstąpcie w niebo/ wstąpili w niebo co ieft 94.

Ff 3

strona: Ff3v

Vkazanie á nánznáčenje

- 1: W obłokoch wżycy przed máieftatem Bożym ftawić
2: fie mamy 95.
3: Wierne náuczyciele pímo gwiazdami zowie 99.
4: Wodá smrodliwa s pászczeki wężowey 103.
5: Wżytko Beftia mowi co smok mowi 110.
6: Weneckie kfiązę Fráncifkus Dándalus 114.
7: Wody/ gromy/ y głos ich iáko rozumieć mamy 118.
8: Wykupieni z ziemie piefn ípiewaią Tá.
9: Wino fzczyre z gniewem Bożym zmiefzáne 122.
10: Wino cudzołóstwá Tamże.
11: Wrzod co ieft 132.
12: Wyznánie dwu Anyołow 133.
13: Wyfufzenie rzeki Eufrates 137.
14: Wierni fie zwieść nie dáli 141.
15: Wypifánie włafne Beftiey 142.
16: Wody co známionuią 145.
17: Wielkie rofkofzy życ pod wstawami Rzymfkiemi 152.
18: Wżytkochmy fludzy Pánfcy 159.
19: Walká s Pánem 163.
20: Wyfokość y mocność murow nowego Ieruzalem 184.
21: Wielkość tegoż miáftá tamże.

- 22: W brány Páńskie nic plugáwego wniść nie może 186.
- 23: Wierni z rádością czekáią przyficia Páńkiego 197.
- 24: Z.
- 25: Záchwycenie Ianá świętego 2.
- 26: Zli iáko powstáná ná łádzie 9.
- 27: Zaden wyłtępek przed Pánem zátáion być nie może 31.
- 28: Zá rozliczność grzechow rozliczność pomłt Tám
- 29: Závždy niewierni przed wiernemi wálic fie mułzą 33.
- 30: Z bogáctwá pychá pochodzi 34.
- 31: Złodzieyfkim práwem Pan złego kárác chce 36.

strona: Ff4

mieyfc ofobliwzych.

- 1: Zapłáty wiernym y niewiernym 37.
- 2: Złym Pan przepuścza przy dobrych 38.
- 3: Závždy był y iest y będzie rowny Syn Oycu 42.
- 4: Zawždy naciężey vpáść muśi kto łobie nawięcey vfa T.
- 5: Zimnego iáko rozumieć małz 43.
- 6: Zá káżdym śmiertelnym idzie doł álbo grob 60.
- 7: Zátrzęsienie á zátwożenie ziemie nie raz fie sftác miáło 63.
- 8: Závždy czárt miał instrumentá swoie ná świecie 66.
- 9: Závždy Pan miał náznáczone swoie Támże.
- 10: Zwirzchność Papiefka iáko vrosłá 76.
- 11: Zęby iáko Lwie miáłá fzaráncza 80.
- 12: Zá naprednieyfzy grzech ma Pan bálwochwáłstwo 83.
- 13: Zámknąc niebo co nam známionuie 91.
- 14: Ziemię karác iáko to rozumieć mamy Tám.
- 15: Zbroiá Beftiey iáka y iákie hárcie iey 92.
- 16: Zbior wiernych Kófcioł Páńki T.
- 17: Zbor niewiernych Sodomá á Egipt T.
- 18: Zátrzęsłá fie ziemiá á miásto vpáđło 95.

- 19: Zadnego działu nie máłz między B. Oycem á Kriřtu. 97.
- 20: Z wiernemi fwemi pan krolowác będzie ná wieki T.
- 21: Závždy Kořcioł páńłki ma mieřiac pod nogámi 99.
- 22: Zbroiá dobrych Anyołow 102.
- 23: Ziemiá piřmo zowie ludzie rozumom fwym dufájące 104
- 24: Závždy Beřtia Rzymřka byłá y ieřt instrumentem do
- 25: przelládowánia Kořciołá páńłkiego 107.
- 26: Zwyciążác á mordowác řwięte 108.
- 27: Zábity Báránek od poczętku řwiátá Tá.
- 28: Zbuntowánie dwu beřtiy 111.
- 29: Známieř Beřtiy ná czelech á ná rękach ludzkich 115.
- 30: Znák Oycow ná czele řwiętych 118.
- 31: Zálecenie ćirpliwořci 123.

Ff 4

strona: Ff4v

Vkazánie á náznáczenie

- 1: Złote řznury co známionuią 131.
- 2: Zwykła kaźń Páńłka řuchořć 134.
- 3: Znák ořtáteczny vpadku beřtiy rozřzyrzenie Ewán. 135.
- 4: Zacř řwięci dziekuią Pánu/ y co mowią 156.
- 5: Z nowu ożywieni 167.
- 6: Zyemiá vciekłá 172.
- 7: Złořciwych obietnicá 178.
- 8: Zábijácze ktorzy řá 179.
- 9: Zywot pocźciwy á zły 189.
- 10: Zapłátá złym y dobrym 192.
- 11: Zapłátá pirwřza wiernym błogořłáwieńřtwo 193.
- 12: Zapłátá druga nieřmiertelnořć Tá.
- 13: Zapłátá trzecia rořkořz niebieřka Támže.
- 14: Zapłátá złych Támže.

15: Koniec.

16:

strona: [Ff5]

- 1: Ku temu co czedł.
2: DZiwnie Pan Bog fwe dary tu száfowác raczy/
3: Acz czáfem nie potemu ludzi ktemu baczy.
4: Bo fie ieden nie vczy iedno trochę czyta/
5: A wždy fie rad o wielkich táiemnicach pyta.
6: Drugi záfię czcie wiele y pilniey fie vczy/
7: A śnadź w takowe rzeczy ledwe czáfem łuczy.
8: Iáko tego y w Páwle piękny przykład znamy/
9: Gdzie s prześládowce wiernych káznodzieię mamy.
10: Y wiele inych ktemu przywieścby fie mogło/
11: A gruntownemi pífmy tego fie dowiodło.
12: Ale mi fie nie trzebá wiele tym tu báwić/
13: Gdyż oto z łáiki fwoiey raczył nam wyftáwić/
14: Mikołáia z Nagłowíc domu Reiowłkiego/
15: Przez ktorego nam podał iuż wiele dobrego.
16: Y słuźnie mu Polacy zacź dziękowác máią/
17: Gdyż taką chuc k oyczyźnie fwoiey iego znáią.
18: Bo on práwie ten ięzyk z nowu poloruie/
19: Ktory iuż był tak zgrubiał ktoź tego nie czuie?
20: Y ofláchcił gi pífmy fwemi rozlicznemi/
21: Ktore iuż w ręku mamy dobrze o nich wiemy.
22: Wízákże tego wízytkiego tym ifcie nádftáwił/
23: Gdyż nam taką wá sztuczkę nadobną wypráwił.
24: Ktora w Polłkim narodzie nigdy nie słychaná/
25: Wízytkim w obec k pożytku od niego podaná.
26: Zálecáć mi nie trzebá co tu w niey tráktuie/
27: Iefliżeś pilnie czytał sumnienie tve czuie.

28: Iák wielkie táiemnice w niey fie zámýkáią/

29: Wierni co zá pociECHy z nich łobie brác máią.

30: A niewiernym íákie teź pomłty zgotowáno/

31: Obierayże iuż łobie ná wołác to dano.

32:

strona: [Ff5]v

1: Bądźże wdzięCzen profzę cie dziękuY Bogu zá to/

2: MieY to zá vpominek á zá Nowe Láto.

3: A gdy tákowá wdzięCżność po tobie obaczy/

4: Wierz mi o co więtřzego połtárác fie raczy.

5: Dayże mu Pánie Boże ielzCże długie zdrowie/

6: A kto mu nie życzy niech przyczynę powie.

7: HERby SláChćicá Polfkiego/

8: Mikołáiá Nagłowfkiego/

strona: [Ff6]

1: Ktory łtanu pocźciwego/

2: Vżywał zá cźáfu łwego.

3: Reymi przodki iego zwano/

4: Závždy zá pocźciwe miano/

5: Mátká Herburtowná byłá/

6: Teź go ni w czym nie zelżyłá.

7: Acź teź bywály Tytuły/

8: W domu iego y Infuły/

9: Lecź to klenot łnadź zacnieYfzy/

10: Chowác łtan ná pocźciwieYfzy.

11: Bo chociay w Lábęciem gniaździe/

12: Cźáfem łzárá gáłkę znaydzie/

13: Nie pomoże iey ni káłká/

14: Przedłię závždy gáłką gáłká.

15: Albo Pawie pierze Wronie/

- 16: By ie też miáá w ogonie/
17: Y Pápuże ktemu w czubie/
18: Przedię Wronká w śmieciu dłubie.
19: Bo śnadź to nalepfze pierze/
20: Kto fie w fwey zacności fzyrzy/
21: A iż włafnie pilen cnoty/
22: Nie pátrząc nic ná klenoty.
23: Bo fie tá nie pftrzy we złocie/
24: A nazacnieyfza w kłopocie/
25: A gdy iey tám kto nie zmyli/
26: Zacnieyfza bywa po chwili.
27: A śnadź bychmy ták czynili/
28: Wśzyfcy bychmy znóczni byli/
29: Y nie trzebáby fie ćwiczyć/
30: Iáko potym Herby liczyć.